

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

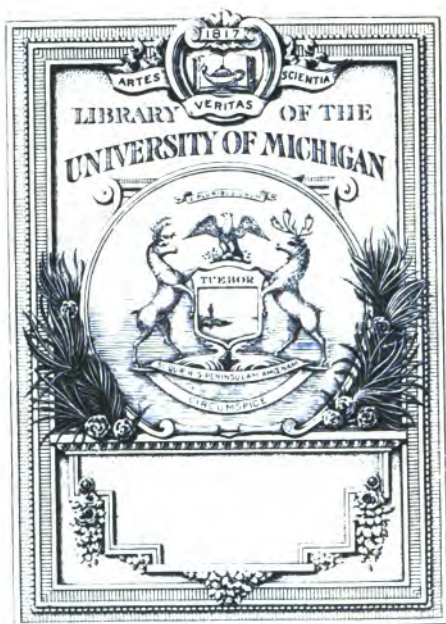
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A 65270 3

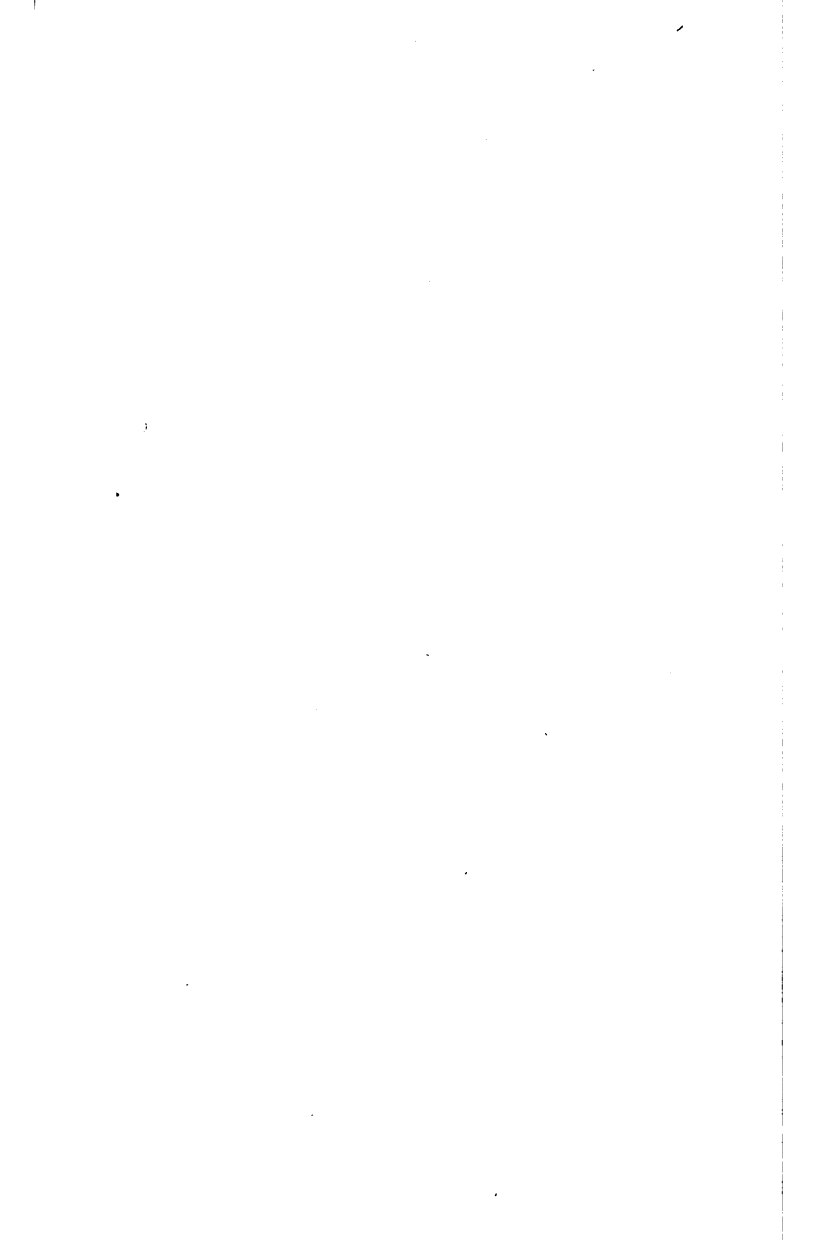
Good, P.F.1

PA

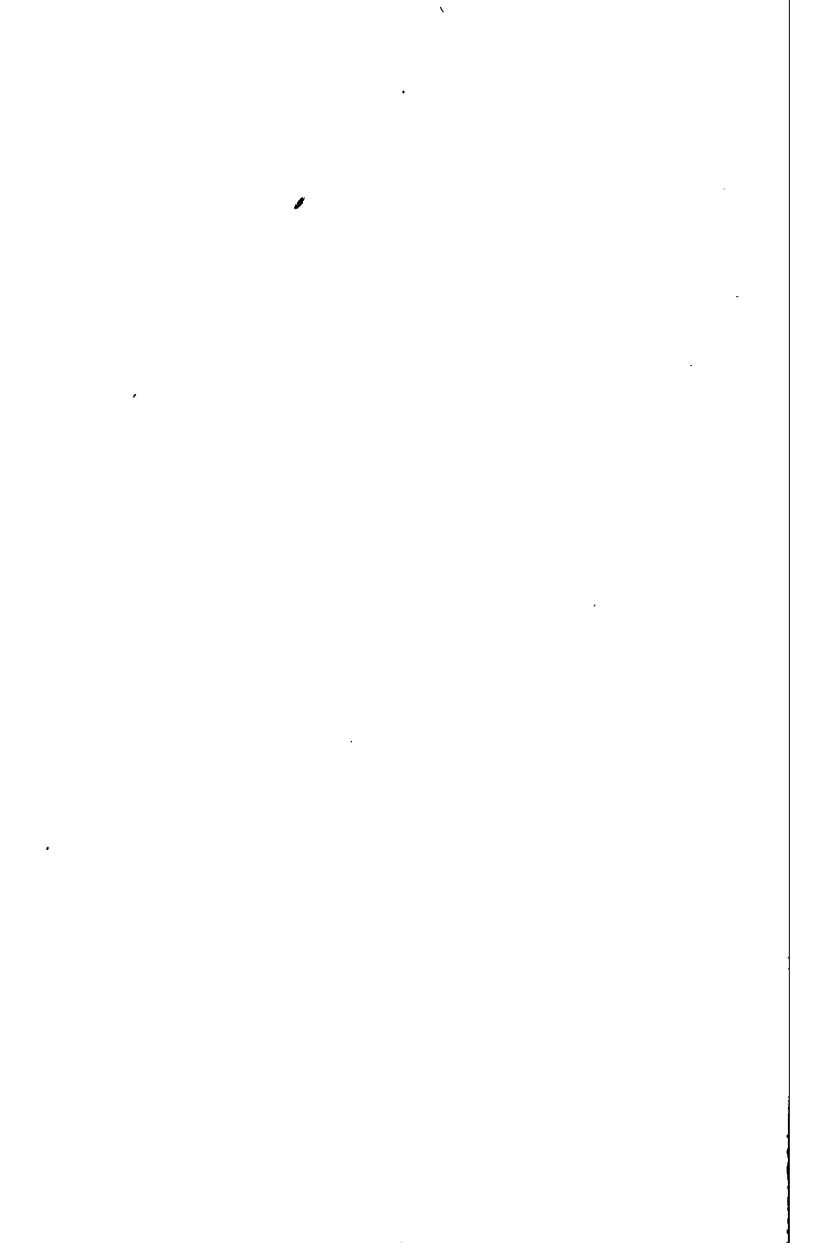
6664

.A2

1867

L. ANNAEI SENECAE
TRAGOEDIAE

ACCEDVNT

INCERTAE ORIGINIS TRAGOEDIAE TRES

RECENSERVNT

RVDOLFVS PEIPER ET GVSTAVVS RICHTER

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI
MDCCCLXVII

grad. R. R. 1

PA

6664

A 2

1867

Est profecto poeta ille (Seneca) praeclarior et uetusti
sermonis diligentior quam quidam inepte fastidiosi
suspiciantur.

M. Antonius Muretus Var. Lect. II 4.

PRAEFATIO

Decem illarum, siue undecim dicere mauis, tragoediarum cum L. Annaei Senecae nomine ab antiquissimis temporibus coniunctarum **duplex** est in libris manu scriptis **textus recensio**, altera [*E*] emendatio, deterior altera [*A*], utraque primis huius aetatis saeculis oriunda. Ad illam praeter excerpta codicis thuaeui unus pertinet codex Etruscus siue Florentinus laurentianae bibliothecae plut. XXXVII, 13, huius — uolgarem dicimus — et folia rescripta sunt a Friderico Ritschelio inter ambrosianas Plauti membranas reperta et alii quotquot aut ipsi inspeximus aut ab aliis inspectos scimus saeculi uel XIII uel XV uel XVI fere omnes*).

Prorsus diuersa esse inter se duo quae diximus codicum genera res est apertissima. Nam ut de Octauia taceamus ab *E* aliena, cum omnibus aliis libris adscripta sit, de lacunis**) quibusdam grauioribus quibus *E* affecta est ubi in libris *A* recensione integer relictus est sermonis contextus

*) Recensio *A* cum aliquotiens typis esset descripta, primum ab H. Auantio secundum seuerioris artis leges expolita (in aed. Aldi a. MDXVII) omnium deinceps editorum usque ad hoc tempus exemplarium fundamentum erat. Etenim ne post florentinum quidem repertum quisquam editorum a se inpetrare potuit, ut textum tragoediarum ad praestantissimi libri normam uia ac ratione constitueret.

**) cf. HII (signorum conspectum u. p. 503) 410—442. 1568—1610.

— quae res cum maxime eorum opinioni refragatur si qui recentiorum librorum copiam e florentino deriuatam esse putant —: non solum fabularum neque ordo neque inscriptiones Etrusco conueniunt cum ceteris libris, uerum etiam scripturae sexcentis locis tanto opere inter se discrepant*), ut ad duas diuersas recensiones non possint non referri.

Neque magis profecto est quod de utriusque recensio-
nis uetustate dubitemus. Thuanearum membranarum aetatem saeculo X^o conscriptarum superat multo is unde Etruscus transcriptus est liber qui uncialibus literis exaratus erat. *A* uero recensio-
nis uetustatem testantur folia illa rescripta ambrosiana, quae ante VII uel VI saeculum scripta esse probabile est. Nam plautini codicis scriptura pristina saeculi quinti fortasse quarti, posterior, qua ueteris testamenti quidam libri exarati sunt, noni est (Ritschl. prol. ad Trin. p. VIII), unde Senecae folia non post octauum saeculum scripta esse patet, saeculo uero multo priori codicem ad quem pertinebant ut tribuamus, cogit scriptura eius continua et literis uncialibus expressa. Accedit Lactanti testimonium quod-
dam statianae thebaidis interpretis, quem non multo post Seruium fuisse hodie recepta est opinio. Is enim cum Thyestis uu. 342—352 afferens u. 347 cum *A* tueatur scripturam „trabes“, non „fores“ quod in *E* legitur, uolgari recensione se usum esse prodit.

Vt uero utriusque generis libri, quamquam in multis ac gravissimis rebus inter se differunt, tamen tot tantosque errores communes habent, ut ad unum eundemque omnes redire archetypum manifestum sit: ita et differentiis et in quibus consentiunt corruptelis magna ex parte tam singularis est condicio et natura, ut neque illae quomodo nasci potuerint perspicere neque hae emendari satis probabiliter queant nisi ex ipso poetae exemplari non emendato illo et perpolito, sed satis inconposito festinan-

*) exempla quaeuis pagina suppeditat; sufficere quasi digito monstrasse locos quales sunt in Hercule u. 36 sqq. 627 675 1311. uberius hac de re infra disputabimus.

terque scripto et crebris locis inculcato refecto lituris pleno i. e. ex ipsis eius pugillaribus utramque originem traxisse recensionem nobis persuademus *).

Nam primum permultis locis quae inter utriusque recensionis libros intercedit scripturae diuersitas ita comparata est, ut duplicem in archetypo lectionem fuisse aperte indicetur. Qualia haec sunt:

*E**A*

P 831 deformis senii mon- d. s. limina transeat
stret imaginem

P 348 uenere instinctus sus- u. instincti quam magna
cipit audax grege pro gerunt g. p. t. b. iuueni
toto bella iuuenus

H 36 patrem probaui glo- patrem probauit inde qua
riaefecilocum quasol lucem premit aperit-
reducens quaque re- que thetis qua ferens
ponens diem Titan diem

H 627 teneone in auras uerumne cerno corpus
editum an uana fruor an fallor tua

H 675 nocte sic mixta tale non dubie solet
solet

T 347 fores *E* trabes *A* 610 extimescit *E* expauescit *A*
1048 detur uia *E* demus uiam *A* 327 scelus *E* nefas *A*

*) Senecam ipsum singulas tragoedias foras dedisse ueri est simile. Quod tamen latius persequi quoniam chartarum angustiis prohibemur, breuiter indicasse sufficiet non solum Medeam a Quintiliano laudatam, Oedipum quem et Statius et Quintiliani sectatores sunt imitati [cf. O 242 647 472 394 sqq. et 530 sq. = St. Theb. I 233. IIII 630. ibd. 29. ibd. 406 sqq. O 477 = St. Ach. I 307 et multa alia. — O 53 945 595 = declam. XII], sed etiam Herculem I et Troades suo quamque tempore ab auctore uolgasas esse. de Phaedra et Thyeste iudicium retinemus [cf. H I 573 = Stat. Silu. III 3, 192. H 391 320 1186 = Theb. IIII 643. III 343. IIII 757. — M 347 = Theb. V 413. — Tr 841 = Theb. IIII 286. — T 615 = (?) Th. II 688. T 738 = Ach. I 669. — P 755 = Silu. II 6, 36]. Vnde posteriores grammatici qui singulos Senecae uersus commemorant tragoediarum cognitionem hauserint, utrum ex schedis poetae uel eius apographis an ex fabulis separatim editis, in medio relinquendum est.

Pfr. 154 suspensae *E* sollicitae *A* P 283 moderatur *E* iaculatur *A* quibus accedunt innumera id genus alia.

Haec et quae sunt similia adparet ita non posse explicari, ut altera scriptura ex altera aut deprauata aut librari libidine mutata aut interpretandi caussa adscripta esse dicatur. Immo uix est dubium quin utraque quodam modo ab ipso poeta perfecta sit, cuius pugillaribus utriusque generis auctorem usum esse diximus. Quos quidem codicillos cum poeta crebro correxisset, inducendo nimirum suprascribendo uerba uersusque siue inter lineas siue ad marginem adiciendo et ita quidem ut quid legi uellet aut quo quaeque pertinerent multis locis non satis accurate significaret *): fieri non potuit quin duo illi librarii qui diuerso tempore poetae chirographo ad describendum uterentur dubitantes saepe quid uel quo ordine describerent alter hoc alter illud eligeret, alter alterum sequeretur uersuum ordinem, haud raro uterque quae legi omnino non poterant omitteret **). Quid uero? non desunt loci ubi utramque archetypi lectionem librarius uideatur amplexus esse. Sic H 19 in *E* et *A* legitur 'sed uetera sero querimur' ubi aut 'uetera' aut 'sero', non utrumque admittit uersus. huius generis plura exempla in *E* adparent, uelut haec: H 688 errat ludit *A* ludit *VA* 1157 cur en *E* cur *A* Ofr. recipe admitte *E* recipe *A* Pfr. 41 concita cursu celerem gradum *E* conc. celerem gr. *A* Med. 769 nemoris antiqui decus domus *E* n. a. domus *A*. Sed latius hoc genus patet. Nam poeta cum aliquotiens eandem sententiam duplici modo expressisset, haud raro factum est ut aut utrumque ambo describerent, uelut H 50—54 = 46 sqq. 272—77 = 263—71. 677—8 = 670—1. TR 122 = 120 etc., aut alterum alter, ut locis supra allatis H 36 sqq. 627 675 sqq. multisque aliis. Quae cum ita sint, ubi aut lacunas significauimus aut uersus siue transponendos siue eiciendos censuimus, nemini profecto ea uidebimur omnia

*) Simile exemplar historiae naturalis Plinium scimus reliquisse inopinata morte prohibitum quominus libris suis ultimam manum inponeret.

**) Idem passi sunt scriptorum hist. Aug. libri quos qui descripserunt medii aevi homines lacunas prorsus dissimulabant.

temporum uel librariorum iniuriae tribuisse *). Immo ut pro dittographiis multa eorum quae exclusimus habenda sunt, ita non paucos uersus ambitum stropharum, quibus et in diuerbiis et in carminibus poeta orationem discipulis, supra iustum modum augentes ab ipso poeta arbitramur perfectos esse (uelut H 552 745 791 alios), qui quidem scribendi impetu abreptus eandem rem qua erat ingeni ubertate uariando et aliis uerbis iterum et saepius inlustrando non numquam legem illam quam ipse sibi scripserat strophicam uiolasse existimandus est. Quae menda si tragoedias in emendatum exemplar et publico usui destinatum transcripsisset quin sublaturus fuerit uel resecando uel augendo orationem minime dubitandum arbitramur. Quo tamen in genere num in eligendis uersibus qui essent damnandi nobis contigerit ut uerum semper inueniremus, uehementer dubitamus. Sic, ut exemplo utamur, dubium quam maxime erat H 826 — 8 ex tribus uersibus quis potissimum esset delendus.

Redire utramque recensionem ad ipsius poetae chirographum publico usui non destinatum satis luculenter praeterea ostendunt Oedipi cuiusdam et Phoenissarum illa fragmenta in omnibus libris manuscriptis in unum conglutinata (cf. de Seneca trag. auct. p. 20—22), quae, si tragoedias suas publici iuris fecisset, non editurum sed in schedis retenturum fuisse existimamus poetam. Neque minus haec nostra de pugillaribus auctoris sententia confirmari uidetur anapaestis quibus Actaeonis fabula narratur O 772—884, prorsus et ab illo loco et a tota fabula alienis (cf. obseruat. in Sen. trag. lib. p. 36 s.).

Schedas denique auctoris per longum tempus circumlatas atque transcriptas esse, si quis miratur, is Suetoni consideret uerba, qui de Nerone agens haec tradit (c. 52 p. 196, 36 R): „itaque ad poeticam pronus carmina libenter

*) Tragoedias ultimam poetae manum passas non esse iam censuit G. Hermannus (el. doct. metr. p. 387 „praesertim si uerum est quod suspicor, non esse eis ultimam manum impositam“ cf. ibd. p. 431 „cum — ne perfectae quidem et penitus expolitae sint“).

ac sine labore composuit nec ut quidam putant aliena pro suis edidit. Venere in manus meas pugillares libelli-que cum quibusdam notissimis uersibus ipsius chirographo scriptis, ut facile appareret non tralatos aut dictante aliquo exceptos, sed plane quasi a cogitante atque generante exaratos; ita multa et deleta et inducta et superscripta inerant“. Neque abs re erit attulisse quae Leoni suo Sidonius scribit epp. VIII 3 (p. 462 Sauaro) „Apollonii Pythagorici uitam non ut Nicomachus senior e Philostrati, sed ut Tascius (?) Victorianus e Nicomachi schedio exscripsit, quia iusseras, misi: quam dum parere festino celeriter, elecit (an: coniecit?) in tumultuarium exemplar turbida et praecepta et opica translatio“ (cf. O. Jahn. Ber. der Sächs. Ges. d. Wiss. 1851 p. 335 sqq.)*).

Neque uero schedae a L. A. Seneca scriptae alias continebant fabulas nisi priores octo. Nam quae in codicibus secuntur Agamemno et Hercules alter eas neque a philosopho ipso neque ab aequali quodam compositas esse certissimis argumentis potest euinci**). Quas qui composuerunt non solum neque in metris, anapaestis potissimum, condendis et in diuerbiis secundum legem strophicam constituendis ad constantem Senecae normam se accinxerunt, uerum etiam in iusto personarum numero seruando in choro adhibendo inque aliis multis rebus ad *olxovoqlav* pertinentibus a seuerioribus artis praeceptis recesserunt et manifesta octo priorum tragoediarum imitatione non minus quam quo usi sunt dicendi genere ab annaeano non modice differente imitatores sese produnt. Hae igitur fabulae, cum in utramque recensionem eas transiisse constet, post Senecae mortem ab eis qui libellos tragoediarum ab eo relictos pos-

*) De Gracchorum Ciceronis Vergilii idiographis u. Plinius n. h. XIII 83 J. Gellius XIII 21 4 II 3 5 VIII 14 7 I 21 2 Quintilianus I 7 20.

**) Has duas fabulas a Seneca scriptas esse negauit R. Bentleius opusc. ed. Lips. p. 232. Alter nostrum qui in comment. de Sen. trag. auct. Oedipum quoque in suspicionem uocauit, de hac opinione pridem recessit.

siderent ut consimilis artis opera cum genuinis uidentur coniunctae esse. Quod quidem eo tempore factum esse suspicamur, quo neque tragicorum graecorum studia euanuissent nec Frontoniorum sedulitate ipsius Senecae auctoritas infracta esset. Nam eius exemplum quantopere cum Agamemnonis tum maxime Herculis auctor ad imitandum sibi proposuerit ne leuiter quidem intuentem fugiet.

Earum fabularum alteram anteit et tempore et pretio Agamemno, quam tragoediam is qui Herculem alterum scripsit ante oculos habuit et in multis est imitatus*). Agamemnonis auctor praeter Thyesten Senecae Aeschylum quem ille spreuerat, in rebus tractandis ducem sibi elegit, in sententiis uerbisque ab Vergilio Horatioque quibus Ouidium suum praeferre consueuit philosophus, non pauca mutuatus est. In carminibus uero condendis eum non acquieuisse formis Senecae uel potius eius aequalibus adamatis canticum illud ostendit ex dimetrorum et monometrorum anapaesticorum quinquies iteratorum strophis conpositum u. 311—408. Monendum denique huius quoque tragoediae non perpolitum et publice editum exemplar Senecae schedis adiectum esse, sed plenum lituris ab auctoris manu factis, id quod mira docet scripturae diuersitas quae cernitur in cantico illo miserrime deformato u. 845—924. Idem quod de Hercule altero affirmemus nulla est probabilis causa.

Iam uero nouem illae uel potius decem tragoediae tragoediarumque fragmenta priusquam describerentur, chartae plurium possessorum manibus commissae uarias expertae sunt uices. Quorum studiis poeticis et grammaticis cum inseruient, non mirum quod et locos siue ex aliorum poetarum libris siue ex ipsis tragoediis sublato et uarii generis interpretamenta non numquam metro concepta uersus denique ad auctoris exemplum formatos quibus dilataretur oratio, ad marginem adlinebant. Ac primi quidem generis additamentorum ut exempla aliquot subiciamus, ad Publilium Syrum referendus est H 332 ubi cf. notam,

*) Ex hac fabula plurima desumpsere et Claudianus quem Octaniam quoque ante oculos habuisse ueri simile est et qui eius aequalis fuit auctor carminis de laudibus Herculis.

fortasse etiam T 452 'tutusque mensa capitur angusta cibus' pro eis quae expunximus 450^b 451^a, cum similibus uerbis legatur in cod. Parisino 8049 saec. XIII (Pithoeus: angusta capitur tutior mensa cibus). Praeterea syrianae sunt sententiae uel earum similes H 1312 T 416 529 P 145 146 269 1127 O 390 TR 300 706 A 992. Plautinum deinde habes TR 406 s., Silianum HII 1064 (de M 669 cf. Z. f. G. t. XVIII 1864 p. 329), ex Horatio repetitus uidetur TR 545, ex Senecae rhetoris libris A 731 (cf. exc. contr. VIII 1 p. 422 Bursian), de Ouidio adscripti loci quos ante oculos habuisse auctorem uiderent lectores A 396 = Ou. met. VI 312 P 566 = Ou. Her. X 1 Am. I 10 26. Ex ipsius denique Senecae fabulis non raro in margine legebantur uersus magis minusue inmutatis uerbis, uelut TR 115 = H 1110 TR 692 = HII 1971, P 1229 ad uerba 'crudus et leti artifex' adscripta: 'exitia machinatus insolita effera' ex TR 760 'o machinator fraudis et scelerum artifex' cf. M 266 tu tu malorum machinatrix facinorum e. q. s. P 285 = O 125 (u. notam) T 876 = M 315 TR 478 (cf. 470) = H 626 O 665 s. = O 1080—83 M 228 s. = HII 575—580 HII 1333 = H 941 et HII 1002 qui in *E* deest. H 1155 = HII 745. similiter H 234 quamquam intactum reliquimus ex HII 27 uidetur interpolatus esse.

Multos praeterea locos additamenti interpretandi causa adscriptis auctos esse diximus. Ad hoc genus et alia et haec spectant: H 116 uerborum 'et se uincat' sententiam sic explicatam esse uidemus: 'cupiat mori ab inferis reuersus' T 1090 ignes torque) iaculare flammam || uindicta amissum diem) lumen ereptum polo H 20 Dirce) Thebana tellus uiribus [uel nuribus] sparsa in piis P 988 manu caeca) peiora fouens P 613 H 127 173 182 854 1132 1125 1137 1071 (cf. 1078) A 348 O 119 189 P 969 971 362 935 (cf. 232) TR 817 O 929 (prosa oratione: audacis uiae comes audax *E* comes audacis uiae *A*). Non raro ubi manca uidebatur oratio supplere studebant quae deessent: T 809 num relecto monte Tiphoeus?) latus explicuit [immo: renouat iras] T. 336—8 initium carminis abreptum restituere conabantur (cf. Rh. M. XVI p. 37) nec minus inepte T 336—8

interposita descriptione cenae lacunam dissimulare. Cf. praeterea P 406 1268 etc. — Sententia aliquot uersuum paucis uerbis comprehensa: P 626 ad uu. 625—630 TR 279 ita non numquam ut orationis conexus pessime diuellatur, uelut T 34 sqq. ubi inculcato uersu 35 'label' in proximo uersu omnino non habet unde pendeat, nam quae uox antecedit 'fortuna' ad eam nequaquam potest referri. Respondetur etiam ad rhetoricas interrogationes: T 222 s. H 462 Pfr. 159 s. Porro sollemnis quaedam interpretamenti figura haec est: H 910 soror sagittis aptior — Phoebus lyrae M 515 Phoebi nepotes — Sisyphi nepotibus (cuius auctor contra metrum peccauit) 699 maior Pelasgis — apta Sidoniis minor TR 355 652 T 222 s.

Denique in rebus geographicis mythologicis et quae sunt cognata tanta possessores pugillarum usi sunt licentia ut ab eis qui docerent grammaticam exempli caussa tales uersus conficti uideantur esse. Ofr. 128 sqq. (quisquis Eurotam bibis cf. M 376 s. O 433 TR 9 A 320 s. u. Rh. Mus. 1863 p. 45) M 713 (Medus et Parthi) H 339 s. (Cithaeron et Isthmus) HII 1044—46 (Getae Hebrus Bistones) Pfr. 206—208 (Thebae conditae cf. H 262 s. Sil. XI 447—9) HII 1581 (anni tempora) P 292—94 H 381—2 T 353—55. Prorsus inepta sunt nec cum re ab auctore tractata ullo modo cohaerent quae de Cadmo et Laerte adscripta legimus H 396—8 T 586—7

Recensionis *E* auctorem multo ante *A* librarium tragœdias descripsisse et eis probatur quae infra de discrepantia quae inter utramque recensionem intercedit dicentur, et ea re quod ab Etrusco codice abest Octauia omnibus qui ad alteram (*A*) recensionem pertinent libris adscripta. Quam fabulam ne libro laurentiano olim adtextam postea demum abreptam opinemur, obstat codicis inscriptio, ubi dubitari non potest quin librarius Octauiae mentionem fuerit factururus, si in librum suum recepisset. Neque magis adduci possumus ut Octauiam credamus in eo codice fuisse unde florentinus descriptus est (hoc censet Luc. Müller in Fleckeiseni ann. phil. 1866 p. 388). Quam fabulam olim in meliore recensione paenultimum locum occupasse (nam in *E* quoque Hercules II ultimo loco legitur) posteaque excidisse nullum prorsus uesti-

gium extat et quominus ultimum locum eam per aliquantum tempus obtinuisse putemus prohibent damna grauissima, quibus Hercules II prae ceteris fabulis affecta est.

Iam uero de Octauiae origine quaestionem instituentibus primum refellenda est quam nuper protulit W Braunius (die tragoedie Octavia und die zeit ihrer entstehung. Kiel 1863) opinio. Qui cum probare studeret Octauiam mediū quod uocatur aei fetum esse, grauissima quibus eius tragoediae textus infectus est ulcera quomodo intra unius uel duorum saeculorum spatium oriri potuerint demonstrare prorsus supersedit (cf. infra p. XXI et Fleckeiseni ann. phil. 1867 'zur frage ueber den ursprung der tragoedie Octavia'). Porro neque ante Albertini Mussati, qui a. MCCCXXVIII uel XXX mortem obiit, aetatem quisquam erat qui scribendis tragoediis operam impenderet*), et Mussatus ipse quem cum Nicolao Treuetho (+ a. MCCCXXVIII) studia tragici resuscitasse constat, Octauiam hau dubie nouit. Ad priora igitur saecula reiecti et temporis indicia circumspectantes Boetiana uidemus metra in multis similia esse anapaestis Octauiae. Subtiliore autem conparatione instituta, huius fabulae anapaestos, quamquam cum multo maiore licentia compositi sunt quam anapaesti non solum Senecae tragoediarum sed etiam Agamemnonis et Herculis alterius (cf. de Sen. trag. auct. p. 5), tamen seueriorem normam secuntur Boetianis. Nam ut Boetius dimetrorum anapaesticorum partem posteriorem adonio effici iussit in duabus omnium uersuum partibus ($\frac{2}{3}$), Octauiae auctor, ne modum in Senecae tragoediis seruatum transiret, adonio in tertia tantum anapaestorum parte ($\frac{1}{3}$) locum concessit. Pari modestia Ausonium fuisse (prof. VI) non inutile est hoc loco commemorare. Quae cum ita sint, aliquo ante Boetium tempore Octauiam compositam esse probabile uidetur**). Neque

*) cf. Mehusius Vita Ambr. Traversari p. CLXXII. Edé-
léstand du Mèril Origines du théâtre moderne p. 11 n. 3.
C. G. Mueller Geta comoedia p. 9. Fr. Haasii Miscell. phil.
III p. 29. **) Non desunt apud Boetium loci ubi cum Octa-
uiae ei conueniat, quos tamen ex hac fabula eum desumpsisse
ad probabilitatem non potest adduci. Cf. Oct. 1 = Bo. II 2. 4.
O 238 = B. IV 53 (Med. 234). O 959 s. = B II 7. 1. O 754 =
B V 4. 35 (Quintil. XI. 2. 3). O 819 = B IV 8. O 227 s. = B IV

uero ante Frontonis aetatem potuit scribi. Nam cum aliis argumentis Vaterus (misc. crit. fasc. v in Jahni annal. phil. VIII 1853 p. 588 sqq.) et Braunius (l. l. p. 56 s.) euicerint, praetextae auctorem non paruo temporis interuallo ab aetate Neroniana distare, tum ut referamus post eum qui Herculem II scripsit, rationes metricae adducunt. Vt uero adcuratius Octaviae aetatem definiamus, ne a uero nimis longe aberremus non ueremur si pari fere interuallo eius auctorem seiunctum esse dicimus a Frontonis et a Boeti saeculo. Rerum enim in hac tragoedia tractatarum praeter Senecae libros quos de clementia ad Neronem scripsit fons est primarius Tacitus, cuius studia postquam diu iacuere resuscitata esse quarto saeculo, auctore ut uidetur Tacito Caesare, Vopiscus Hieronymus Orosius testantur. Quid igitur impedit quominus hoc ipso saeculo Octauiam scriptam esse nobis persuadeamus? Eidem uero saeculo uolgaris recensiois originem deberi arbitramur. Quae ut post Lactanti uel Serui aetatem facta esse nequit, ita multo post id tempus quo *E* recensiois archetypus exaratus est eam ortam esse inde necessario conligitur, quod chartae illae tragoediarum cum *A* librarius eas descripsit, multo grauioribus damnis affectae erant (u. infra), quam quibus librari *E* aetate laborabant. Quare cum neque post sextum uel potius quintum, neque ante alterum sed aliquanto post facta esse non possit non credi, quarto uidetur tribuenda esse saeculo, quo ipso Senecae philosophi auctoritatem per Lactantium Hieronymum Augustinum restitutam esse constat. Quodsi Octauia paulo ante recensiois uolgaris originem composita est, quidni illam ab initio cum hac coaluisse putemus? Immo haec opinio ea re cum maxime conprobatur, quod ex omnibus quorum quidem notitiam habemus (et permagna est copia) recensiois *A* codicibus ne unus quidem praetexta caret et omnes eam non ultimo sed paenultimo loco habent. Quod quo pacto fieri potuisse credes nisi ab eo qui archetypum librorum recensiois *A*

6. 20. In aetatum descriptione Boetius (II 5) non sequitur Oct. 408 sqq. sed Ouid. M. I 89 sqq. et Sen. Phaed. 533 sqq. De Claudiano u. not. ad p. VIII.

exarauit Octauiam receptam et consulto inter Agam. et Herc. II interpositam esse tibi persuaseris? Hoc ipsum autem reputantibus fieri uix potest quin suspicio animis oriat^{ur} ab eodem homine et Octauiam compositam esse et recensionem *A* scriptam, qui dum opus suum uiri clarissimi auctoritate tueri studet, inter eius opera uel quae eius esse crederet suum interposuit*). Quae tamen opinio certis quibusdam argumentis probari uix umquam poterit.

Quicumque hodie extant Senecae tragoediarum libri, quoniam eos diximus ad duorum librariorum operam redire, qui diuerso tempore ex ipsis poetae chartis sua exemplaria transcripserint, iam quaerendum uidetur esse, utri eorum maior fides habenda, i. e. utra recensio in emendandis his tragoediis prae altera sequenda sit. Qua in re primariam esse recensionis *E* siue quod idem est codicis florentini auctoritatem satis patet. Nam primum uolgaris recensio etsi antiquissimo tempore elaborata est, tamen qui hodie eam repraesentant codices tanto temporis intervallo ab illa aetate seiuncti sunt**), ut non potuerit fieri quin a pristina uolga-

*) Eiusdem ut uidetur aetatis homines non uerebantur Pauli apostoli cum Seneca commercium fingere.

**) Non contigit nobis codicis uolgaris ullius uestigium inuenire uetustioris saeculo XIV. Nam praeter eos qui infra descripti a nobis et enumerati sunt, de non paucis aliis quos ad recens. trag. adhibere non licebat ita tamen sumus edocti, ut eos omnes et uolgaris recensionis et aetatis recentioris esse sciamus. Sic XII Neapolitani, X ambrosiani Mediolanenses, duodecim laurentiani Florentini, quorum H. Peter descriptionem nobiscum communicauit, duo bibl. monast. in Monte Casino (No. 394 memb. s. XIII mutilus rescriptus max. partem No. 392 memb. s. XIII) quorum notitiam Ottoni Benndorf debemus, Lobkowitzianus bibl. Raudnitz ad Albim in Bohemia (memb. a. 1440) cuius non nulla folia F. Pauly contulit. Accedit Vratislaviensis alter bibl. reg. univ. IV Q. 42 chart. a. 1502 Herc. et Thy. continens) Dresdensis duo (P 151 membr. 1402 rescriptus. D 152 chart. s. XV) Gudianus guelferbytanus lat. 34 s. XIII mutilus in. et fin. — Vincentius Bellouacensis qui in XXXI° libro speculi naturalis (confecti anno 1250) nonnullos uersus e Senecae tragoediis affert quo usus est tragoediarum exemplar utrius fuerit recensionis non liquet.

ris recensiois condicione magnopere degenerarent. Sed fac superesse hodie satis locupletem illius testem, uelut membranas illas ambrosianas quarum nihil praeter misera quaedam folia saeculorum inuidia nobis concessit: ne tum quidem ei prae florentino obsequendum esse largiremur. Tribus enim fere saeculis post priorem librarium auctor alterius recensiois suum librum conscripsit, quo temporis spatio chartarum illarum species et habitus multis in rebus inmutata erat: additamenta adcreuerant quibus antea liberae fuerant (cf. T 353—5 Ofr. 69 70 P 363 650 HII 815 816 944 1002 O 213), cum multa iam a priore librario legi non possent, talium locorum numerus summopere auctus est, id quod haec et similia ostendunt: Med. 961 antiqua erinis ira *E* antiqua mentis ira *A* Tro 50 ensis senili siccus *E* ens. s. tinctus *A* P 1217 morte facili dignus haud sum *E* m. dignum facinus ausum *A*. M 575 a sole generis. est *E* a s. gemmis est *A* ibd. 391 oculos uberi fletu rigat *E* o superi oculos fl. r. *A* Ofr. 195 ipse cui deo *E* ipsi ceu uideo *A* T 1 quis (me) inferorum *E* quis me furor nunc *A* 60 spument aena *E* spumante aeno *A* 180 iratus atreus *E* iras et argos *A* HII 77 peius ac leuius *E* p. a. peius *A* 244 armenia *E* armento *A* H 490 integer Cycnus *E* ante geryones (uide uers. seq.) *A* H 1311 eripere nectu *E* Theseu ipse necdum *A* M 226 gloriae florem *E* Graeciae fl. *A* Ag. 597 maluntque *E* uoluntque *A* ibd. 301 facesse propere *E* secede pr. *A* O 1033 inuite loquere nate *E* immitis oro nate *A* Tr 31 quo stetit stante ilium *EME* quodque stetit ante ilion *A* 311 increuit metus *E* increpuit m. *A* Tr 513 turrisque latebras *E* turpesque l. *A* multaque huius generis alia.

His accedunt non pauca quae illius hominis in scribendo et negligentiam et festinantiam testentur, qui quotiens uerborum uel uersuum collocationem particulas coniunctiones similia mutauerit uix potest dici (cf. M 267 713 740 252 218 233 268 1013 alia innumera). Sed restat res longe grauissima et quae plus etiam fidei detrahat et auctoritatis ei qui hanc recensioem composuit. Quae enim supra attulimus deprauatarum lectionum exempla qui perlustrauerit, is mira-

bitur sane quod librarius iste nullo loco quod corruptum in archetypo legebatur id ipsum reddidit sed aliquo modo emendatum uel potius ad emendatae lectionis speciem reductum. Quae quidem res eis potissimum locis perspicitur, ubi in Etrusco libro mendosa scriptura seruata est. Sic Agam. 282 ubi in *E* legitur 'et eurotantum' uitiosum illud quidem sed uero proximum, legendum enim 'et Eurotamtuum', *A* infelicissime locum uindicasse sibi uisus est scribendo 'et a tanto uiro'. Med. 931 *E*: 'ultimum agnosco scelus animo parandum est' quod una literula mutata ad bonam sententiam reuocari posse Gronouius ostendit ('ultimum, agnosco, scelus anime par.'). *A* multo et uiolentius et languidius 'ultimum magno scelus animo p. e.') P 4 saxosa loca parnetho *E* (i. e. saxoso loca Parnethi) saxa solo carpaneto *A* ibd. 30 fluus (i. e. Phlyeus) *E* philipis *A* Pfr. 26 salua (i. e. saeua) *E* tota *A* P 145 *E* habet: 'non ista primum uelle' (correctum ab N. Heinsio: honesta p. u.) *A* temptauit: 'obstare pr. u.' P 627 *E* 'regna tutari urbium' i. e. uirum, *A* a uestigiis uerae scripturae recedens: r. t. patris. Ofr. 22 s. 'uel qua alta maria uertice inmenso premit minor rupes' *E* i. e. minora ut uidit Bothius. *A* tamen maiora ausus posuit: Inoque praeceptis.

Accedunt alia mutatae lectionis exempla ita comparata, ut *A* recensionis auctor, quem facile intellegimus hominem fuisse nec magnae doctrinae nec acutioris ingeni non mediocris tamen et mira pro tempore illo audacia, incertum sit utrum scripturam archetypi mutauerit re uera deprauatam an incorruptam pro corrupta habens — siue dicendi genere in tragoediis conspicuo parum intellecto siue quod sententiarum argutias non assecutus est — emendandam censuerit. Huius generis cum alia multa sunt tum haec: Th. 53 inple Tantalo totam domum *E* i. scelere tantaleam domum *A* ibd. 1109 hauseris angit *E* h. tangit *A* P 1187 animaque Phaedram pariter ac scelere exuam *E* a. memet p. a. s. e. *A*. Ofr. 233 quicquid mihi donastis oculi *E* negastis oc. *A* Ag. 84 nimias semper comitata domos *E* tumidas s. c. d. *A* ibd. 317 thebais hospes *E* thebana manus *A* ibd. 435 effare casus quis rates hausit meas *E*

quis fare nostras hauserit casus rates *A* Hrr 71 nimbos rapit *E* n. trahit *A* 123 patriis messibus *E* patriae moenibus *A* 151 membra *E* monstra *A* 222 pro saeue decor *E* p. s. dolor *A* (cf. 236) 252 fletus insequitur minas *E* f. ins. genas *A* 393 nec illa uenus est *E* malisque minus est *A* Tro. 425 quodcumque accidit *E* Troia concidit *A* 441 conditi dite exeunt *E* c. tumulo exeunt. Multis denique locis genuina poetae uerba interpretamentis extrusit. Sic Ag. 187 Lyrnesida *E* Briseida *A* Hrr 201 natumque sonat flebilis Atthis *E* n. s. f. Itym *A* O 34 incolumis adsto. scilicet *E* inc. ergo scilicet *A* T 9 aut poena Tityi qui specu uasto patens *E*, at *A* nulla sententiae ratione habita: a. p. T. semper. accrescens iecur. Ag. 597 cecidit in lucem furor postquam litatum est illo (i. e. Ilio) Phoebus redit *E*, in *A* uerba 'in lucem' repetita erant ad 'redit' et eis receptis uox 'Ilio' est extrita: postq. l. est Phoebus in lucem redit.

Satis constat in recensendis et emendandis tragoediis ab *E* recensionis i. e. florentini codicis potissimum lectione proficiscendum esse, quippe quae non solum uetustate sed diligentia etiam et fide longe superet alteram. Attamen quamuis summa sit libri laurentiani auctoritas, eos tamen uehementer erraturos esse credimus si qui careri posse libris uolgaribus auderent affirmare. An uel prudentissimum librarium dum exemplar describit ab ipso poeta eo quo demonstrauius modo compositum et alienis additamentis auctum, ne in multis erraret satis cauere potuisse putabis? Sed fac raro uel numquam eum errasse, hoc tamen non poterit negligi melioris recensionis exemplar quod unum superest descriptum esse eo saeculo quo foedari libros magis quam antea coeptos esse constat. Quare scripturam libri florentini in multis ab eo codice qui primus erat eius ordinis degenerare potuisse cum per se facile intellegitur, tum comparatio instituta inter folia illa ambrosiana uolgaris uel etiam fragmina thuanea alterius recensionis et librum etruscum ostendit multa quae olim rectius legebantur a codicis florentini librario deprauata esse. Et re uera haud ita raro

factum est ut quod *E* uitiose descripsit id in uolgares libros emendatum transiret. Praesto sunt exempla satis luculenta:

<i>E</i>	<i>A</i>
T 72 mutare ipse	m. ripas
Ofr. 342 frigiamque flammam et eterias tali soli	frugemque flamma metite natalis soli
P 686 tantum ne nefas	titan tu nefas
1005 luctificam (repetit. ex u. 1004)	quassam
1066 agros	Argos
Ag. 162 lango	langore
299 sub rupe reductus	surripere doctus
1017 semitam	feminam
TR 642 sicre	sero
644 uxtem	uatem
779 atque	ai
933 mille nauium	Menelaum
1050 meritum	mare cum
HI 404 uoti iuno quem	uoti quem Ioui
732 uix quoque mon- strum elocor	uix queo m. eloqui
895 thiestem titan fugit	ipse me T. f.
974 lux illa sistat	lux uilis ista est
1257 eraclia penitus	ibera calpe litus
1277 uagas tympfalida	uaga symplegade
1382 alique casus	auidae Caucasus

Haec omnia neglegentiae librari *E* malumus tribuere quam eius qui *A* recensionem composuit ingenio. Neque uero desunt loci ubi deterioris recensionis auctor ueriora descripserit quam alter. Sic O 250 quis non malit cum *A* amplecti uerbum 'prohibent' cum ui quadam repetitum quam male adscriptum illud 'Sphinx', uel ibid. 343 'uultum obliquat' quae scriptura et ipsius Senecae (T 160) et Ouidii (M VII 412) uerbis confirmatur pro eo quod *E* exhibet 'uultum solis' uel H 985 'marcentque Tempe' pro 'Macetumque Tempe' et quae sunt similia? Quamquam non ita magnus est talium exemplorum numerus. Accedit

quod non nullis locis lacunas in *E* propter negligentiam uel scribendi festinantiam librari et miseram libri unde florentinus descriptus est condicionem ortas e libris *A* generis suppleri necesse est. Denique non praetermittendum quod ordo tragoediarum qualis est in uolgari recensione magis conuenit quam is quem *E* sequitur cum auctorum aetatibus Agamemnone et Hercule *II* in fine conlocatis.

His in uniuersum de utraque recensione expositis sequitur ut breuiter ostendamus, quomodo factum esse putemus, ut singuli deterioris generis libri in singulis non raro contra ceteros sui generis codices cum laurentiano consentiant. Quod sane mirum non est. Etenim ut codicis florentini scripturam pristinam multis locis mutatam uidemus ad normam codicis cuiusdam alterius recensioneis, et sic quidem ut quid prior librarius scripserit saepe uel aegre uel omnino non possit distingui: ita non pauci generis deterioris libri aucti sunt et emendati lectionibus ex meliore recensione in eos translatis uel e pluribus diuersae recensioneis exemplaribus transcripti, ut Moguntinus et Pulauiensis, quem qui exarauit compluribus libris se usum esse in inscriptione profitetur (cf. p. xxxvi). Vnde qui potuerit fieri ut uel turpissimi ex his libris non numquam bonam et singularem lectionem reciperent facile intellegitur.

Non nullis tamen libris meliorum lectionum tanta est copia, ut aut ipsi secundum melioris recensioneis exemplar dedita opera correcti esse aut e libro ita correcto originem traxisse uideantur. Huc pertinent praeter ceteros Melisseus ille (cf. e. g. T 9 H^{II} 1513) cui nimis tribuit Gronouius, Vossianus „melior“, Palatinorum 'biga' (cf. H 36 sqq.), Rehdigeranus n. 11, Gothanus alter (*g*) qui saepe cum meliore recentione consentiunt, interdum eius scripturam integriorem ostendunt florentino, ut H^{II} 1380 quos *R* quod εA 1377 nec *R* ne *E* non *A* 920 (ubi in *E* lacuna est) euicte *R* enectae *A* || illi *Rgψ* illud *A* H 8 tepenti AE^2 tepente *VR*. Cf. praeterea, ut e multis pauca afferamus, Ag. 177 senis *ER mg. m. pr.* ducis *A* H^{II} 1360 feminea *ER* femineis *A* P 651 uenis *Aε* uenus (i. e. uenas) *R* H^{II} 1511 parens *EMER* meis *A* 1535 quo

sub axe *EMER* quoue summo *A* 1467 impulsans *Eg IPal.*
 impussans *ME* impulsus *A* Ag. 653 furto *EMeg* fato *A* 105
 forte *EMERmg. IPal.* parte *A* 726 pectora buxo *EMER*
 pectore buxum *A* HIR 1495 thalamis *ER* flammis *A* 975
 misserorum *Eg* missurum *A* Ag. 164 peperit *Eg* peperit *A*
 316 stirpis *Eg* stirps *A* 790 uehit *Eg* uehet *A* HIR 1506
 mei *ER* mihi *A* 1628 uasta late *ER* lata uasti *A* 1755
 quas *ER* qua *A* 1730 Venio uenio *Eg* Venio *A* Ag. 498
 mittit *ER* mittunt *A*. Hoc igitur librorum genus ad emen-
 dandas tragoedias si non magni at certe non nullius mo-
 menti est.

Denique singularis ratio est codicis Vindobonensis
 n. 211, qui quamuis in omnibus praeter priorem Herculem
 tragoediis plerumque cum deterrimis ex libris uolgaribus con-
 sentiat, tamen et de antiqua Oedipi fragmenti inscriptione
 solus nos facit certiores et in prima tragoedia textum praebet
 multis locis antiquiorem et emendatiorem ipso libro lauren-
 tiano. In Hercule enim priore ut in multis cum *E* consentit
 in nonnullis cum *A*, sed eis potissimum locis ubi lectioni
 uolgari prae altera palma debetur: ita haud raro contra
 utriusque recensiois pariter deprauatae consensum id quod
 a poeta profectum sit solus ostendit. Sic his locis:

<i>V</i>	<i>EA</i>
65 praeripiat	praeripiet
84 omnes	ista
273 quo horsum excidistis	quo recid.
275 prosequitur	persequitur
279 ut p. petat	et p. petet
380 ausoniae	ausonio
640 HER	om.
727 speciem	specimen
929 laboris	labores
933 serena	aeterna
1085 linguas	linquat
1117 medius	melius
1308 HER	om.
1309 AM	om. <i>E</i> Her. <i>A</i>
1351 tecta — solent	terra — solet

Praeterea non numquam ubi in florentino libro pristina scriptura erasa est uel obscurata, illam libri Vindob. auxilio agnoscimus:

112 iam odia $E^2 A$	uota V
116 me pariter et se uincat $E^2 A$	me uicit et se uincat V
273 quo recid. $E^2 in ras. A$	quo[ho]rsum excid. V
374 sociemus $A E^2$	sociemur $V E^1$
62 deuicti $E (i in ras.) A$	deuicta V
8 tepenti $E^2 A$	tepente VR

Quae cum ita sint qui librum Vindobonensem composuit is uidetur in describendo Hercule I praeter libros uulgares — eosdem nimirum unde ceteras fabulas transcripsit — codice usus esse uel codicis cuiusdam fragmentis recensio- nis melioris uetustioribus florentino, unde Phoenissarum quoque inscriptio repetita sit. Nisi forte hanc libri V partem putamus ad tertiam quandam redire textus recensione antiquissimo tempore factam, cuius praeterea nullum extet uestigium. Sed siue hoc siue illud amplecti males, hoc quidem concedes librum V cum in ceteris tragoediis restituendis nullius momenti sit, ad Herculem tamen priorem emendan- dam plurimum ualere *).

Superest ut qua ratione in Octauia recensenda uersati simus doceamus. Atque omnes quidem libros mscr. quos ad hanc praetextam emendandam adhibuimus, ad eun- dem codicem anticum referendos esse luculenter arguit mira eorum in corruptelis quibusdam grauioribus consensio (cf. Luc. Mueller. J. J. 1866 p. 388). Nam ut ea praetermitta- mus uitia quae nos quidem detexisse nobis uidemur, nemo profecto dubitabit quin deprauata sint haec: u. 42 ora

*) Quod in huius libri inscriptione ultimo loco Octauia commemoratur non est mirum. Nam librarius cum et in- scriptionem et Herc. I ex libro illo optimae notae, ceteras ex codice uolgari (uolgari ordine nisi quod Thyestem inter- poneret ante Herc. II inscriptione fortasse conmotus) tran- scripsisset, quin Octauiam titulo adderet facere non poterat.

tanais (ora trais *R 13*), ubi dudum restitutum est 'Britannis', u. 43 tantis (i. e. et ante) 88 spernit superbos humilesque (superos hominesque) 139 undis (umbris) 254 nero nisi duo uel insiduo (Nero insituo?) 297 prodimus euo uel seuo (pr. eheu) 423 lacuna 501 specie sacra (sacro auspicio) 744 pristinus (crispinus) 1001 tandem pharie (Pandatariae) 1009 maurorum (Taurorum) etc. Ad exemplar uero illud anticum e nostris libris proxime uidetur accedere Rehderanus n. 13 (*R 13*) pessimis ille quidem foedatus uitiiis et ab homine scriptus et inperitissimo et negligentissimo, sed, id quod maximi est in hoc genere momenti, mutandi libidine et uitiorum oculendorum consilio prorsus intactus. Id praeter alia aperte ostendit locus uexatissimus qui est 422 sqq. ubi omnes ceteri libri sic habent:

extrahere pisces rete uel calamo leui
decipere uolucres crate uel calamo aut leui
tenere laqueo premere subiectos iugo
tauros feroces e. q. s.

quem locum ita restitui posse putabant editores, ut uerba 'uel calamo aut leui tenere laqueo', ut quae et male repetita et insulso additamento aucta essent, exulare iuberent. Sed aliam uiam ingrediendam esse docet *R 13* uersus sic exhibens:

extrahere pisces rete uel calamo leui
decipere uolucres crate
tenere laqueo. premere e. q. s.

Cum uero res flagitet ut piscibus et auibus commemoratis beluarum quoque mentio fiat — ad quas 'crates' aperte spectant — libro illi qui hemistichium intercidisse ostendit, quin fides sit habenda non dubitamus. Versum suppleuimus ex Hor. ep. II 45 (u. adn. ad u. 423). Videmus igitur hoc loco uitium cum in omnibus ceteris libris hemistichio antecedenti male repetito dissimulatum sit, in solo *R 13* fideliter expressum. Neque magis fugiet peritos u. 42 quod in *R 13* legitur 'ora trais' id propius accedere ad genuinam scripturam 'britāis', quam quod ceteri praebent 'ora tanais', correctoris manum redolens. Praeterea u. 178 uitiose legitur in libris uolgaribus: 'uultus deo Similes uolanti feruens flamma abstulit',

quae uerba transponendo ad metrum redigere studebant editores male tamen prouidentes concinnitati structurae. Verum ostendit *R 13* qui uocibus ut saepissime transpositis hoc praebet: s. u. ferues quos fl. a., quod leui mutatione sic emendatur: s. u. quos furens fl. a. Simili ratione multis locis ex solo *R 13* genuinam scripturam restituiimus. Sic u. 50 ira pari (odio p. *A*) 260 iusti coniugi (nostri coniugis *A*) 408 numinis magni dea (nominis *A*) 149 dira et sitis (dira sitis *R 13* diri sitis *A* corr. N. Heins.) 701 infelix nox (i. mox *A*) 798 attonitas (attonitus *A*) 741 residui (resedi *A*) quaeque sunt alia. Sed is qui *R 13* exarauit quamquam de suo nihil addidisse nec quicquam uolens mutasse iudicandus est tamen cum tanta fuerit inscitia tantaque in scribendo usus sit indiligentia, ut persaepe scripturam archetypi magis uitiosam redderet ac deprauatam quam ceteri libri: horum ad subsidium haud raro refugiendum est. Huius autem generis praeter ceteros excellunt Londinensis Rehdigeranus n. 12 Lugdunensis (*B R 12 C*), quos non solum multis locis cum *R 13* consentire uidemus uerum etiam haud ita raro, ubi et ille et ceteri peccant, solos pristinam scripturam seruare. Minoris ad Octauiam emendandam momenti erant Gothani Vindobonensis Rehdigerani 10 et 11.

I Transimus ad recensendos et describendos utriusque generis codices eos quorum auxilio in emendandis tragoediis uti sumus. Alterius (*E*) generis hi sunt:

Thu. **Excerpta thuanea.** Codex thuaneus i. e. Parisinus n. 8071 membr. foll. 61 formae maximae saec. ix ex. uel x in. scriptus (Fr. Duebner ap. L. Schwabium in Catulli praef. II n. 6). De hoc libro praeter alios exposuit C. B. Hasius in praef. F. G. Schneidewini ad Martialis t. I p. LXXXIII. Quae foll. 57 58 continentur excerpta ex Senecae Troadibus *Médea* *Oedipo* ea accuratissime descripta accepimus Fr. Duebneri beneuolentia. Ex quibus quoniam pauca in annotatione critica commemorari poterant, tota hoc loco describenda curauimus. Haec autem Ennodii epigrammatis subiecta leguntur:

fol. 57 uerso.

col. 1. IN NOMINE DÑI INCIPIT EXCERPTVM DI TRAGOEDIA
TROADOS ANNEI SENICÆ. HECVBA CHORVS,

;TROADÛ Haec ferite palmis pectore & p^{lan}////tus¹⁾ et iusta,
troie

facite iamdudum sonet fatalis ide iudicis dom'

CH non rude uulgas lacrimisq: nouũ lugere iubet
hoc continuis egim'. annos ex quo tetigit phrigius
gratias hospis amyclar²⁾ secuitq: fretum pinus matri
facra cibebe decies niuib: canuit idem deciens nřif
nudata rogis et si gens trepidat cāpis decimas secuit
meffor aristas ut nulla dies merore caret sed noua
flet' causa ministratur ice ad planctũq: miseramq:
leuare genam manũ uulgas dominā uile seq: mur
non indociles luger& fumus.

HC fede casus nostri comites soluite spem per colla
fluant mesta capilli trepido troie

Puluere turpes paret exertos turba lacertos
uester emissa substringe sinus utroq: tenus
Pateant artus cui coniugio pectora uellas captiue
pudor cingit tunicas pallais luf³⁾

Vacet ad crebri uerbera planctus furibunda man
Placet hic abiť placet agnosco troada turbam

Iterũ luctus redeatⁿ ueteres solitum flendi
uincite morem hẽctore flenius

Hoc soluimus om̃f lacerum multo
funere cinem coma dimisa est

Liberando sparsitque cinis feruidus ora cõplete man
Hic ex troias sũpsisse licet cadit ex humeris ũris aptus
Ique tegit suffulta talus iam nuda uocant pectora
dextras nunc nunc uires exprome dolor

Rhotea sonent litora planctũ habitasq: cauis
montib: echo nouat solitos i extrema breuis

Verba remic tat totos reddat troie gemitus
audiat omnis pontus & her seuite manus

Pulsu pectus tundite uasto non sum solito contenta
sono haectora flemur

col. 2. haec tibi nřa fert dextra lacertos humero referit
ti sanguineos tibi nřa caput dextra pulsat
Tibi maternis palmis laniata iacent
fluat et multo sanguine man& quam
Funere feci rupta cicatrix columen patria
mora fatorum tu presidium

1) eraso ec

2) amydar?

3) luttif?

Cum usus eras humerisque tuis
 fulta p cinnos tecum cecidit somnus quelia
 Haectoris idem patrię qui fuit uestite
 priamo uestros fundite fletus satis
 Choaccip estor phrigię plactus
 accipe fletus bis capte senex
 Nil troiā semel te rege tulit bis pulsari uidit
 dardana graio
 Moenaf ferro bisque pharetras passa hē^culeas
 porte latos hēcubę partus re 4)
 Postrema pater funera cludis
 cæssuffigues premis litter a 5)
 Haec alio lacrimas flectite ūras non est p
 miseranda me mors iliades felix priami
 Dicite cuncte liber manes uadit ad imos
 Nec feret umquam uicta granum ceruice iugū
 Non ille duos uidet triadas nec fallacem
 cernit ulixen non argolici pda triumphī
 Subiecta feret colla tropeis non ad sceptrā
 manus potergadabit agam mēonios aurea
 dextra uincula latis fiet pompa micenis
 Chofelix priamus dicimus omnes secum excedens
 sua regna tulit nunc et lysumen horis tutis
 errat in umbris in tque pias felix animas hęc
 toraquerit felix priamus felix quisquis bello
 moriens omnia secum consumpta tulit.

FINIT. TEXTUS EX TRAGOEDIA MEDEAE.

Chonulla uis flāme tumidi euenti tanta
 necta lima uendat quanta cū cūnx uiduata
 ardet et odit non ubi hibernos nubilosus imbres
 Auster duxit pperata hister et cunctos uāte
 acuagus erat non ubi pullit rodanus pfundum
 fol. 58 recto.
 aut ubi in riuos niuibis solutis soleiam forte 6)
 medioque uere tabuit themis.
 Caecus ē ignis stimulatus ira nec regi iurat
 patitur uēfrenos aut timet mortem cupit 7)
 ire in ipsos cho obuius enses. EX EODIPPI TR.
 Effusa redimite commam natante corimbo
 mollianis eis armatus brachia

4) extrema horum uu. uerba absumpta piceo unguine

5) litera a incerta. 6) corr. ex forti 7) cupit in ras. eadem m.

It̃ te senior turpis sequitur silen⁹ aselle
 turgida pampineis redimit̃ temp; òdita lascive deducuñ
 It̃ te pontiregnatene nitidi nereidūq; choriscat m̃tia
 8) cingitur ius habet inflectus magni cognatus bachi
 nom̃nuil
 Et⁹) te sequitur curuus fugientia carbasa daifin
 . . diuiti ē¹⁰) pactulas uēx telidius unila
 A torrentide ducent flumina ripa
 . . x¹¹) usarcus genticasq; sagittas lacteam cahos seg̃tes qui
 . . . sanguinem uincit regna securi geribaccum
 ligurgi
 lum current annosi sidera mundi
 . . . anus clausum dum fluctib; ambi q¹²) τ orbem
 . . naque dimissos dum plena colliget¹³) ignes
 Dum matutinos p̃dicet lucifer ortus
 altaq; ceruleum dum nerea nescia¹⁴) arctos
 candida formonsi uenerabimur ora lyei

CHOÏOUS THEBANORUM

Chociandis catmi generosa proles urbem cū tota uiduas
 colonis. Respicis terras miserana thebe carpitur l̃go tuis
 ille bachemilles extremo comes usq; adindos ausus eoīs
 equita recampis
 mi
 Figeret mundo tua signa primo cinna . . ¹⁵) siluis arabas
 beatos uidi et uersa equitas sagittas terga falacis me
 tuenda parthi litus intrauit pelagi rubentis
 Promiit hinc hortus aperiq; lucem phoebus et flā
 ma propiore nudos inficit indos.
 Stirpis inuicte genus interimos rapimur seuo rapien
 tes fato dicitur sēp noua pompa morti longus ad mamis p
 peratur ordo agminis mesti seriesque tristis. heret
 et turbe et tumulos petenti non satis ¹⁶) semp patuere
 postae¹⁷)

col. 2. Stat grauis strages p̃miturq; iuncto funere funus p̃ma
 uis tardas tetigit bidentes laniger pingues male carpit
 herbas colla taturus steterat sacerdos det manus certū
 parata alta uulnus. EX LIBRO LUCANI . VIII.

DE DIVERSIS SERPENTIBVS

Illa tamen steriles tellus secundaq; nulli

VERSVS EUCHEËIAE POETRIAE

Aurea et q. s.

8) superioris paginae macula etiam hanc adeo affectit ut de-
 cem qui secuntur uersuum initia non legi possint. 9) Litera E
 incerta. 10) ē incertum. 11) litera x incerta. 12) a ex
 t factum. 13) colliget ex colligit corr. 14) uel nescia
 15) duabus literis erasis 16) uel scitis 17) uel portae.

E ε *) **Codex Laurentianus** (Etruscus Tuscus Mediceus Florentinus optimae membranae Gron.) Montfaucon p. 316^a Bandinius plut. xxxvii 13 membr. formae octauae foliorum CLXIII quaternionum xx atque dimidio saeculi ut uidetur non XII sed XI. uersus in unaquaque pagella sunt xxxiii lineae stilo subductae quaternionum numeri imis foliis minio adiecti. Luculenter atque aequabiliter cum dextus a librario esset scriptus, plures passus est correctores qui radendo in peius mutando supra scribendo proprias eius lectiones non raro deprauarunt. Secundae manus quae est saeculi xiiii atramentum nigrius est, pallidum tertiae saeculi xv, sed est ubi uariae manus non possint dignosci. Extremas uersuum literas non numquam absumptas secunda manus restituit. Scripturae compendia pauca tum potissimum si uersus essent longiores adhibita. Personarum notae non numquam in margine sinistro adiectae, plerumque ipsis uersibus praefixae. Inscriptiones et fabularum et scaenarum minio scriptae literis maiusculis. adduntur aliquotiens notae metricae quas huc ex parte conguessimus:

Herc. I post u. 124 CHORVS | ME | TRṼ | A | NA | PE | STI | OVM
 post u. 523 METRṼ ASCLEPIADEVM. CHORVS
 post u. 592 METRṼ IAMBICVM. ARCHILOVCVM |
 HERCVLES
 post u. 829 METRṼ SAPHICVM. CONSTAT TRO-
 CHEO | SPONDEO. DACTILO. ET DUOBVS
 TROCHEIS. | CHORVS
 post u. 874 METRṼ · HOC GLICONICVM. CONSTAT
 SPONDEO. CHORIAMBO. VEL PYRRI-
 CHIO. CHORVS

Tro. post u. 368 mg. dextro: ME | TRṼ | AS | CLE | PIA | D | E | V | M ÷
 post u. 811 ME | TRṼ | H | O | C | S | A | P | H | I | C | V | M
 post u. 1006 ME | TRṼ | HOC SAPHYCVM

*) *E* posuimus ubi disertum scripturae habebamus testimonium, ε ubi lectio silentio H. Peteri quodam modo comprobatur.

Hunc librum in lucem protraxit J. F. Gronovius anno **xxxx**^o saeculi **xvii** sed demum a. **Lxi**^o in editionis suae praefatione commendatum restituendis Senecae uerbis adhibuit. Pauca adiecit in altera editione a. **Lxxxii** Jacobus illius filius cuius manu scriptos codicillos a Diezio ex bibliotheca Laurentii Santenii a. **MDCCC**^o coemptos (nunc sunt Berolini inter Mss. Dieziana B Sant. 154) post F. H. Bothium alter nostrum excussit m. maio a. **MDCCCLVIII**. Sex annis post Gronovium in eundem librum incidit Nic. Heinsius qui et in commentariis Ouidianis et in aduersariorum libris multas eius lectiones commemorauit. Possidet bibliotheca Lugduno-Bataua (Geelii cat. n. 597. **xxi**. Burm. Q. 31) „Nic. Heinsii ex codd. Mediceis ad Martialem Senecam tragg. etc. perpauca.“ O Ribbeckius ex duobus Oedipi et Agamemnonis canticis excerpta nobiscum communicauit. Totum codicem in usum nostrum denuo conferendum suscepisse Hermannum Peterum a. **MDCCCLXIII**^o grato animo testamur.

II Pergimus ad enumerandos libros alterius generis

A

Rescr. folia mediolanensia rescripta a Friderico Ritschelio in palimpsesto plautino reperta. Cf. Z. f. A. W. 1837 p. 745. Rh. Mus. N. F. i. p. 31 et p. 66. 67. Parerga plaut. p. 305 s. Quinto fere uel sexto saeculo deberi ea supra coniecimus. Quae folia quem in codice locum tenuerint et quas harum tragoediarum partes continuerint adcuratius dicendum est.

Reperit Ritschelius bina foliorum paria et singulum folium, quorum par alterum continebat Med. 196—234 et 235—274 *) (numeri sunt huius editionis), intimae scilicet quaternionis membranae uel fasciculi folium **iv**^{um} et **v**^{um}. alterum Oed. 399—438 et 520—557, quaternionis **iii**^{um} et **vi**^{um} folium **). in singulo denique folio scripti erant Med.

*) inuerso tamen ordine. recte Ritschelius: „das 1te blätterpar war das innerste einer lage; der 2te schreiber brach es aber umgeker, wodurch die blätter in verkerte folge kamen.“

**) non alterum et quintum („das andere

697—736*). Iam fasciculum illum cuius quartae membranae Med. 196—274 continebant, huius fabulae uu. 87—393 complexum esse facile computamus, quippe uicenos uersus singulas paginas habere, in personarum mutationibus binos in exordiis scaenarum singulos inpensos esse uersus Ritschellius testetur. Haec igitur eius fasciculi erat species:

Fol.	1.	Med. 87—126
	2.	127—165
	3.	166—195
	4.	196—234
	5.	235—274
	6.	275—331
	7.	332—352
	8.	353—393

Proxima quaternio continebat Med. 394—696, i. e. 302 uersus in 320 lineis ut hodie adpellamus — numero enim 302 addas necesse est 18, cum 15 uersibus personae mutantur ter scaenae fiat exordium —, unde consecutaneum est singulum illud folium in quo sunt Med. 697—736 primum fuisse quaternionis. Reliqua pars Medae hanc nouam quaternionem compleuisse uidetur exceptis ultimis 7 uersibus. Etenim u. 737—1035 aequant 298 uersuum numerum, qui decem uersibus augendus est — ter scaena mutatur, septiens persona in septenis uersibus — ita ut 308 uersuum numerus euadat. His 21 detrahendi, 12 enim monom. anap. et 30 dim. iamb. probabile est 21 uersibus (i. e. lineis) discriptos fuisse**). Itaque 287 uersus relinquantur. Pri-

blätterpar ist das 2^e eines quaternio gewesen, von aussen her [immo: „von innen her“] gezält“), nam uersus 439—519 non poterant per duo continuari folia sed unum complebant.

*) non 697—747 cum singulae paginae Ritschellio teste uicenorū uersuum non transeant numerum. **) Binos uersus breuiores in singulos librarium coartasse cum omnino sit ueri simile, tum anapaestos quidem dimetris discriptos esse constat. Quod nisi statuis nullo pacto efficies Med. u. 697, qui re uera est primus foli uersus, a nouo folio incipere. Dimetros autem iamb. (857—886) qui dimetris non tetrametris discriptos fuisse in hoc codice mauolt statuere,

mum uero quaternionis folium cum uersibus 697 — 736 (i. e. 40 lineis) occupetur, lineae restant 280, unde patet 7 uersus ultimos primo folio proximi fasciculi tribuendos esse. Quae si recte sunt computata, Med. 87—1028 tres complebant quaterniones, uersus 1 — 86 et 1029 — 1035 erant in eis qui proxime antecedeabant et sequebantur fasciculis.

Oedipi reliquias quae complectebatur quaternio hanc habuit effigiem:

Fol.	1. 321—358
	2. 359—398
	3. 399—438
	(4.) 439—519
	(5.) 439—519
	6. 520—557
	7. 558—597
	8. 598—637

Tota autem tragoedia secundum similem qua modo utebamur computandi rationem hasce codicis partes tenuisse uidetur:

inscriptio et u. 1 — 2 in fine fasciculi

u. 3—943 tres fasciculi

344—1081 tria folia quarti fasciculi et
nonnulli uersus quarti folii.

Videmus igitur neutram harum tragoediarum a plena quaternione incipere, neutram in plena finire neque ita eas comparatas ut altera alteram exceperisse putari possit. Ex quo si nihil aliud id certe effecisse nobis uidetur, plures his duabus fabulas codicem illum continuisse.

Is liber quamquam alium tragoediarum ordinem uidetur secutus *) esse quam codices uulgares, tamen scripturae

is numeris nostris 15 addat oportet. Ad id quod nostra computatione consequimur ea differentia nullius est momenti.

*) Neque uulgarem neque florentinum fabularum ordinem tenuit, id quod non difficile esset computando probare. Sed tertium quendam est quod suspicemur in eo fuisse ordi-

cum uolgari recensione plerumque consentiunt. Folia ea quibus Medae reliquiae continentur contulit Ritscheliu cum editione marolliana (Paris. 1664), Oedipi fragmenta cum collectione poett. latt. florentina ed. a. 1834 qua non licebat uti. Quae in eis foliis extare certis uerbis Ritscheliu confirmat in nostris commentariis exhibuimus, quae ex tacito cum ed. maroll. consensu adparent, infra subiecimus*). Cum *E* folia resc. consentiunt his tribus Medae locis: 219 rabida (*A* rapida) 266 tu tu (sed tu *A*) 268 robur uirile est (uirile robur n. f. m. est *A*). Plerisque locis eis conuenit cum uolgaribus libris:

<i>A. Rescr.</i>	<i>E</i>
213 dulcescunt	durescunt
218 nunc	tunc
214 exercet	exterret
218 uiri	proci
233 ducum t. ducem	ducem t. ducum
240 primus	primum
241 flagranti <i>A</i> fraglante	flammani
<i>Rescr.</i>	
242 qua	quae (ψ)
244 tuli	titul
249 terra hac	terram
et	ac
252 uiolenter	uiolentus
256 quippe te	quem (<i>om.</i> quippe)
267 audendum	audenda
704 manu	manus
712 sparsus	sparsas
713 Parthus leuis	Parthi leues
714 quis	qui (ψ)

nem, ad quem fortasse referenda sunt Aldhelmi uerba, saeculi vii hominis, Agamemnonem sextum fuisse uolumen dicentis (de septenario ed. Mai. p. 588). *) Leuiora orthographica nec non differentias typographi errore natas omisimus.

*A. Rescr.**E*

716 quos	quo
sueui	suebae
hercyniis	hyrcaniis (ψ)
721 dirusue	uirusque
740 istis	illis (ψ)
743 uos precor	comprecor

quarum differentiarum eis ubi *E* librarius aperte peccat nulla est auctoritas (213 218 244 704 712 716 721).

V φ **Codex Vindobonensis** in bibl. imperialem ex conlegio Iesuitarum Vindob. translatus membr. saec. XIII fol. 154 fol. in Endlicheri catal. sign. CCXI⁶¹_{R 920} hunc in fronte praefert titulum:

Marcij. Lucij. Añej: Senece Cordubensis. x. Tragedie. *)
Hercules. troades. Phenissa. Medea. Phedra. Edippus.
Agamenon. Thiestes. Hercules. Octauia. Iuno.

Alius in ipso libro est fabularum ordo, alia sunt nomina: fol. 1 Herc. furens f. 20 u. Phoen. f. 29 u. Hipp. f. 46 u. Oedipus f. 61 r. Tro. f. 77 u. Med. f. 90 u. Ag. f. 103 Oct. f. 114 u. Thy. f. 129 r. Herc. Oet. Herculis prioris duplicem habemus conlationem: alteram Jo. Vahleni auspiciis factam a. h. s. LVIII ad ed. Bip., alteram nostris sumptibus a J. Hauptio a. LXIII Aldina adhibita institutam.

R **Rehdigeranus** membr. sign. S 1 6, 11. Folia non
(s. R¹¹) numerata quinterniones efficiunt. In paginis 44 uersus habentur. Cuiusque tragoediae prima litera picta. Desunt argumenta neque adscriptae sunt glossae, sed addidit ipse librarius in mg. dextero uarias lectiones quae non numquam cum optimis consentiunt. Adscripsit tamen et recentior manus quaedam literis minimis supra uersum. Conpendia scripturae rarissima sunt pro eo tempore. Subscriptiones singularum tragoediarum in adnotatione descripsimus. Toti

*) 'Senece' in nostra conlatione omissum, x in Endlicheri catalogo desideratur.

uolumini in pagina quae Herculis subscriptionem sequitur haec sunt subscripta:

M. Lucij Anei Seneca Oetea Tragedia decima ⁊ ultima felicit' explicit die xxv^{to} mensis Iulij de m^occclxxxix^o. xiiii^{ta} Indic'. qua die offcite fuerunt gentes dñi Comitis de Arminiaco penes Alexandriaꝝ ciuitateꝝ per gentes dñi Comitis V tutuz ꝑo quaruz gentiuz capitaneus generalis erat dñs Jacobus de Verme de Verona. Scriptuz et completuz dictuz opus per me Bartolomeuz notariuz de Cauaiono de Scto firmo Verone. quod opus Incepi die xiiii^{to} aprilis dñi Milli in festo beati Georgij.

Tragedie meij Bartolomei de Cauaiono de Scto Firmo Verone ut supra p me scripte.

Decem annis post Bartolomeus 'Euidentiali Tragoediarum Senecae traditam magistro Marsilio philosopho paduano ab Albertino Mussato paduano poeta' duabus columnis scriptam subiecit, cuius in fine haec habes:

Scpsi uelociter die dñico .xii. m̄s Febr m^occccii^o Jud'. x^a. dñz nouus ellectus Imptor padue morā traheret iā Venetiis reūsus ⁊ quo t̄p̄ oparii ml'ti cui'cūqꝝ gñis ēent i t'ritorio Vincētie pro reficiēdo bastitam de Y Noualeis sup̄ baccaionū flumē peñ Vincēciā p quqꝝ Miliaria. Vbi erat do' Vgolotus cū multa caterua Y gentiū armigeray ꝑo. |

Finem denique facit Martialis epigramma I LXI.

R 10 **Rehdig.** S I 6, 10 membr. foll. 135 fol. saec. xiiii initialibus et picturis ornatus. Continet decem Senecae tragoedias. Adligata est Gregorii Corrarii Progne, cod. memb. saec. xv. foll. 16 fol. Glossas adiecit librarius, alia manus varias aliquot lectiones. Ordo tragg. uolgaris. Inscriptio: Publii Annei Seneca Cordubē. h'cules furēs incipit etc.

R 12 **Rehdig.** S I 6, 12 'Senecae tragoediae cum glossis Nicol. Traveth'. Sed in ipso libro nullum Travethi uestigium. Cod. chart. saec. xiiii fol. Ordo tragg. uolgaris paucae glossae aliena manu adpersae. In fine: Iste liber tragediarum Seneca Cordubensis est meij girardi bertolani... | passalague de casa noua || Ego girardus publicus (sic) ipialis.

- R13** **Rehdig.** S I 6, 13 'L. Annei Senecae Tragoediae' cod. chart. XIII saec. ex. fol. Argumenta librarius addidit. In fine:

Expliciūt tragedie contemplate per magrm Doīcu3
de domīcis de cremona ordīs bte Marie de
monte carmelo. Consumate p man' anselmini
de raymondīs Anno dnīce Incarnatoīs
mccc octuagesimo sexto die decīo octavo maij.

Haec addidit rec. m.:

Iste tragedie st mei morantis
padue ⁊ nūc locnico (?) quas tragedias ego
accomodaui magro Tomaxio de Zachanato.

- R14** **Rehdig.** S I 6, 14 'Tragoediae senecae cum glossis Nicolai Traueth Ordinis Praedicatorum in Anglia' cod. chart. saec. XIII. Argumenta et commentarius perpetuus. Fol. 1 col. 1 Incipiunt tragedie senece glosate | per fr̃es Nicolau3 traueth ordinis p̃ di | catoꝝ etc. Additae sunt glossae interlineares uariaeque manus uaria adleuerunt. Desinit codex in Medae uersu: Vos precor uulgu3 silentum. Personarum notae desunt sed mutatae personae signum = additur. Huius libri mentionem facit J. A. Fabricius in bibl. lat. ed. Ernesti t. II. c. IX.

G **Gothanus** membranaceus II No. 51. Folia inscripta CLXV, lineae in plena pagina 37 atramento ductae. Codex nitidissime scriptus. initiales auro et coloribus, tituli subscriptiones personarum notae rubro pictae. Continet fol. 1 et 2 argumenta*) decem tragoediarum, fol. 3 — 165 tragoedias hoc ordine: hercules furens. thyestes. thebays. ypolytus. edypus. troas. medea. agamemnon. octauia. hercules otheus. Scriptus uidetur in Italia saec. xv**) de exemplari et ipso recentiore ab homine indocto illo quidem sed diligenti. Fol. 3 infra textum insignia gentilicia quae ad-

*) In fine primi argumenti: 'causa uero efficiens siue seneca poeta. Sed qd̃ dubium uertitur inter multos an fuerit ille moralis qui epistolas ad lucillū composuit placuit rē'. **) In primo argumento commemorantur Hugutio et Boccatus, ad Herc. oet. 1611 Travetta 'commentator tragoediarum'.

picta erant erasa sunt. Fol. 165 ubi hercules oethaeus finitur haec leguntur: Senece poete Tragediarum liber decimus et ultimus qui hercules oetheus nominatur hic feliciter explicuit. Deo gratias. Amen.' Infra auro pictum nomen 'Nicolaus' et atramento nigro scripta: 'Sit nomen domini benedictum. Ex hoc nunc et usque in seculum'. Glossarum marginalium per totum librum uberrima copia*) item interlinearum in IIII primis tragoediis et parte v^{ae}. Scriptae sunt nitidissime et ab eadem manu ut uidetur ac textus tragoediarum.

g **Gothanus** chartaceus n. 256 fol. CLXVIII lineae plumbo ductae in plena pagina 34. Scriptus est saec. XVI parum accurate sed luculenter. continet x tragoedias eodem ordine ac G. argumenta singulis tragoediis praemissa, personarum notae inscriptiones subscriptiones omnino desiderantur. Scatet lacunis incuria librari ortis.

Vtrumque Gothanum ut alteri nostrum Posnaniae hieme MDCCCLX^{II}/_{III} inspicere liceret factum est liberalitate uirorum doctorum qui bibliothecae ducali gothanae praesunt.

Vrat. **Vratislaviensis** bibl. reg. uniu. chart. iv Q. 58. Liber B. V. Mariae in Lubens. scr. a. 1492. desinit in Agam. u. 61. conlatus ab altero nostrum a. MDCCCLVII.

His codicibus addendi sunt tres quorum pleniore notitia uti licebat in Hercule priore:

T¹ T² **Turonensis I et II.** Cf. Wollenbergius in Z. f. G. 1860 XIII p. 716 — 718. Alter (*T¹*) est cod. membr. saec. xv in. In fine: 'Expliciunt tragedie Senece. Deo gra-

*) Ioci caussa exemplum damus. Ad Oed. 407 'et ulterius notandum quod nullus corus tocus libri est in metro tam uarius nam constat ex datilo exametro heroico anapestico coriambico et plus quam tetrastrophos alicubi itaque contra Regulam dare nequiuit. Et potest una opinari causa quare sic poeta fecerit. Nam hic multe persone loquuntur et sic oportuit metrum multipliciter uariare et in festo et sacrificio bacchi bene potabant omnes et sic bene potu uarie loquebantur'.

cias amen. scripte ac complete per manus Johannis. Ten. Norde. de Doetinchem. Clerici Traiectej diot. Sub anno domini M. CCC^o VIII° die decima nona mensis Ianuarij. Tragg. ordo solitus. Argumenta singulis tragg. praemissi. — Alter (*T*²) saec. xv uergentis. deest fol. 1. incip. Hf. u. 66 Ordo paulum inmutatus (Edypus ypolitus trohas). — Vtriusque primam fabulam Wollenbergius contulit cum ed. Thysiana et uarias lectiones publici iuris fecit Z. f. G. xv p. 190—194. alius eiusdem bibliothecae liber saec. xv med. praeter philosophica opera Senecae argumenta tragoediarum auctore Albertino Musato continet.

P **Pulauiensis s. Varsouiensis** membr. formae quartae. exaratus Pataviae a. 1396 conlatus a Grodeckio Ser. Principi Czartorinsky bibliothecae praefecto postea prof. Vilnensi cum ed. Gron. I qui uarias in Herc. I lectiones foras dedit in Heereni Bibliothek der alten L. u. K. 1793, 10. Memorabilis est subscriptio: 'Lucii Annaei Seneca Hercules Oheteus tragedia decima simul ac totus Tragediarum liber hic finem habet dei grã quem scripsi ego Georgius filius Dñi Pauli Regii militis de Georgiis de Jadra et compleui Padue die xvi mensis Octobris hora xx millesimo trecentesimo nonagesimo sexto et habui exemplaria a Venerabili Nobilibus et sapientibus uiris dñis Petro de Rabata Canonico Paduano Johane Delfine de Venetiis Zanonio de Caffonibus de Vicenzia. quibus et omnibus in hoc libro studentibus ac michi Cristus Omnipotens dignetur Spiritus Sacri gratiam habundanter largiri cui sit laus et s. p.' — De bibliothecae Pulauiensis fatis u. Serapeum vi p. 48 xi p. 333.

Praeterea ad restituendam uolgarem recensionem usi sumus

Aα **editione aldina** a. MDXVII ab Hieronymo Auantio curata. Qui quoniam tanta cum diligentia et sano iudicio adiutus conplurium codicum mss. auxilio (u. infra) in textu constituendo uersatus est, ut recensionem effecerit uolgari simillimam, editionis aldinae lectionem, ubi cum libris uolgaribus uel omnibus uel pluribus uel uno et altero consentiret, pro lectione uolgata (*A*) dedimus, ita tamen ut

ψ discrepantes aliquot uel plurium librorum scripturas (ψ) adnotaremus. ubi ab omnibus libris discedebat α graecum ω ponebatur, utriusque recensiois consensum litera ω significauimus. Id uero hac in re monendum est, non numquam non A uere uolgarem lectionem esse, sed ψ . Etenim cum in libros uulgares singulae scripturae ex meliore recensione translatae essent, id quod supra demonstrauius, has Auantius interdum recepit. Quamquam si uniuersum spectamus, nullum librum uel manu scriptum uel inpressum fatendum est tam prope ad genuinam recensiois uolgaris condicionem accedere quam Aldinam.

In **Octauia** recensenda praeter Rehdigeranos, Gothanos, Vindobonensem de quibus supra dictum est, hos duos adhibuimus:

C Lugdunensis xviii 16 *E* quode J. Geel. catalog. mss. lugd. bat. No. 370 haec uerba facit: 'Codex partim membranaceus, partim chartaceus xiv sec., 236 foliorum in folio, literis initialibus pictis, prima pagina uersi coloribus et deauratis flosculis ornata. L. Annaei Senecae Tragoediae. Subscriptio: Explicit Annei d. Senece tragediarum liber feliciter scriptus per me michaelem de franchis de clauario scriptorem atque scribam uenerabili uiro magistro Guill' de montiolo tunc rectori scholarum loci requinixii in pedemontibus, sub anno mill^o ccc^o xl die xxviii mensis Augusti. Laus et gratia summo et altissimo sit creatori nostro in seculorum secula. amen. Tragoediae hoc ordine sunt: Hercules furens, Thyestes, Phoenissae, Hippolitus, Oedipus, Troades, Agamemnon, Octauia, Hercules Oetaeus. Codex correctus est sec. xv—xvi ab aliquo qui in fine adscripsit 'correxì bina uice — a principio usque ad finem'. Hae correctiones tantum sunt lectiones ex alio codice decerptae. Adiecta sunt hic illic scholia inter uersus et marginibus, quae tam ad res mythologicas pertinent quam ad metrum'. 'In prima pagina picta sunt arma possessoris ab eodem, qui reliqua ornamenta addidit. Sub his armis recentior manus adscripsit n. vii^o xxix C. Nutalis uel Mitalis (an Natalis Comes?). In fine post subscriptionem manus recentior ad-

notauit: Iste Senece liber spectat ad me Joh. Recordonis presbyterum alme uieñ ecclesie'.

Geeli uerbis Hermannus Klapp, qui scripturas huius libri in Octauia maxima cum diligentia in nostrum usum enotauit, addit haec:

'In der eigentlichen subscriptio ist scriptus corrigiert aus scriptum; ferner steht da guill'o. In der jareszal ist nach ccc ein buchstabe so radiert dass ein loch im blatte blieb; dann o darüber geschrieben. Scholien von denen der catalog spricht, finden sich in der Octauia nicht. Der titel der ersten trag. ist nicht genannt. Am ende steht Secunda tragedia thiestes et atrei fratrum. Am ende der 2ten: Incipiunt 3 tragedia. s. cecus edippus ad antigonem filiam suam. Am ende der 3ten: Sequitur quarta tragedia de ypolito thesei ex regina amazonum filio. et phedre priuignio seu phylocatoe et per eam interempto et crudeliter ipso uirgine lacerato. Am ende der 4ten: Finis ypoliti celebis tragedie tetre. Et requiescat in pace. Amen. Inchoat quina pestilens adhuc edippi ceci. qualiter suum primeuum uesper se hñt textus patet qui sequitur. Am ende der 5ten: Explicit ceci v^a. Incipit 6ª excidii troie et planctus hecube cum choro etc. Am ende der 6ten: Explicit trag vi que fertur hecuba. Incipit septima que medea dicitur in iason. Am ende der 7ten: Explicit medea trag. vii. Incipit viii que Agamenon intitlatur. Am ende der 8ten: Lucii annei senece Agamenon explicit. Incipit octaua eiusdem seu claudius ymo nero in populum romanum. Am ende der 9ten: Lucii annei senece cordubensis octauia explicit tragedia nona. Sequitur a tergo decima et ultima que hercules oetheus nuncupatur et exitus eius'.

B **Londinensis** musei britici membranaceus, fol. 126, quorum 1—8 igne laesa. continet x tragoedias hoc ordine: hercules furens. thiestea. Edipa. ypolita. tebais. troas. medea. agamenonia. hercules oetheus. Octauia ultimo paenultimone loco sit, is qui codicem in usum nostrum contulit indicare praetermisit. In catalogo saeculo nimis ut uidetur liberaliter

xiii^o conceditur. Quod pleniorē huius libri, qui non parui uidetur esse pretii, notitiā nancisci nobis non contigit ualde dolemus.

Restat ut de uolgaribus libris ab eis adhibitis qui ante nos has tragoedias ediderunt breuiter exponamus.

Alberti Eybi († 1475) excerpta quae in Margarita poetica leguntur unde hausta sint non constat. Vsi sumus bibliothecae Rehdigeranae exemplari formae maximae s. a. et l. (foll. 231 non numer. quibus praemissa est tabula xii folia complexa. In eo Senecae excerpta continentur fol. 201 col. 1 ad fol. 204 col. 1).

Palaeotypa ferrariense lugdunense ueneta florentini quibus e libris fluxerint non magis constat. Commemorantur Bernardini m. s. et Danielis uetustissimum exemplar ad primum Herc. i chorū.

Codex Parisinus 8035 Pierrotio auctore aut ex ed. **C. Fernandi** exaratus aut summa cura compositus ad cuius exemplar editio Fernandi conformaretur. Praemittuntur in utroque libro argumenta ab Hieronymo Balbo conficta. Quodē Fernandus in elegia in calce editionis subiecta: Te Balbi meminisse decet qui codice multo Collato haec tribuit munera tanta tibi (cf. bibl. lugdunensis catal. u. 1716 n. 375 [99] cod. membr. cum quibusdam scholiis recentibus et uersibus Hier. Balbi in primis et postremis foliis).

Hieronymus Auantius uetera exemplaria se contulisse prodit et in praef. ed. Ald. a. MDXVII et in epistola illa ad Jo. Matheum Gibertum quam L. Schwabius ex A. A. Renouardi libro 'Annales de l'imprimerie des Aldes Paris 1834' p. 496 descripsit in Philologi uol. xxiii p. 351 unde docemur illos libros Veronenses fuisse.

Henricus Petri in adornanda ed. Basiliensi 1529 libro m. s. usus est cuius aliquot lectiones in margine leguntur.

Georgius Fabricius Chemnicensis (editio eius prodiit 1566 praefatio e ludo illustri Miseno prid. Cal. Septemb. 1565) usus est codice Regiomontano, ut ipse dicit in

praef.: 'nostrum quidem tragicum ita probauit Joh. Regiomontanus [Joannes Mueller n. Koenigsbergae Francorum 1436 + Romae 1476] mathematicus excellens, ut sua cum manu diligenter et uenuste descripserit. quem librum apud Georgium Agricolam praeclarum philosophum a me uisum adolescens contuli e. q. s.' Ex eodem codice uidetur periochas tragoediarum nomine Lutati grammatici insignitas (sunt autem Albertini Mussati) descripsisse. Fabriciana conlatio adseruatur in bibliotheca Dresdensi 'Senecae tragoediae Bas. 1529 8° cum uariis lectt. a G. Fabricio e cod. ms. anno 1538 enotatis' u. Ebert Gesch. u. Besch. d. Dresd. Bibl. p. 290.

Antonius Delrio (ed. 1576 et 1593) hos adhibuit libros: Aquitanicos m. s. 'quibus sum postea usus' (comment. ad Oct. 405), Lugdunense exemplar a. 1536 a Ludouico Carrione lecto (n. 1547 + 1597) cum III codd. mss. Belgicis conlatum, ex quibus Tosanus nominatur ad Oed. 871 (comm. p. 132), Burdegalensem ab Elia Vineto concessum non tamen integrum (comm. p. 301) 'Delrianum' cui pauca initio et fine foliola deerant (is erat optimus omnium quibus Delrio usus est), Eguianum (s. Chauuinianum s. Milangianum) quem Simon Milangius typogr. conmodauit Delrioni acceptum a Jo. Chauuino praeside Eguiano, Moguntinum, quem integrum dicit sed prorsus recentem. adseruabatur in conlegio societatis Iesu moguntiaco, ubi tamen hodie sit nescitur. maxime est interpolatus nec ullius pretii. Accedit liber Winckeliani conlegii Louaniensis et Vaticanus 'quem semel tantum inspiciendi mihi Romae otium fuit'.

Justus Lipsius (praef. 1587 ed. 1588) usus est Melisseo quem a Paulo Schedio Melisso dono acceperat (cf. Lipsi praef. ad Raphel.) et Orteliano. Multis uero locis ubi 'librum suum' commemorat utrum librum dicat ambiguum est; quamquam aliquoties de Orteliani scripturis Raphelengius nos certiores facit.

Fr. Raphelengius (praef. 1588 ed. 1589) praeter Abrahami Orтели librum cuius lectiones Raph. ad margi-

nem notarum Lipsianarum adleuerat et quem 'in pluribus conformem Lipsiano' dicit ('nimis nouitium exemplar' uocat Lipsius in epist. ad Fr. Raph. filium data. Cf. epistolarum selectarum chilias. Francof. MDXXVII [sic]) usus est quodam Parisiensi (cf. eius adn. ad HII 847 HI 23 815 859).

Commelinus (1589) et **Gruterus** (1604). Eis praesto erant Palatini octo et interpretes Palatini 'qui sua inscripsit Joa. Botticellae'. Ex his libris duo quos Palatinorum bigam uocant et uetustate et bonitate ceteros sex longe superant (in catalogo Gruteriano bibl. Palatinae qui est in bibl. Hamburgensi haec leguntur: 'Senecae tragoediae sexies. || In Senecae Tragoed. Comment.' Serapeum XI, p. 188). Praeterea Coloniensem librum Commelinus contulit membr., cui deerant Oed. 428—470 (ut in *R* 14). Grut. ad Ag. 850 Oct. 86). Hodie neque Coloniae extat neque Darmstadii.

D. Heinsius (1611) Dionysi Villeri librum commemorat.

Scriuerius (1621). Nullius sunt preti quae Isaacus Pontanus Scriuerio transmisit excerpta ex Cantabrigiensi uel Anglicano membranaceo et Cruseriano uel Basiniano chartaceo Thomae Basini archiepiscopi Caesariensis, postea Hermannii Cruserii Campensis.

J. F. Gronouius. In eius commentario praeter Etruscum commemoratur prae ceteris Vossianus 'melior'. frustra quaesiuius exemplar illud diuenditum ex bibliotheca Santeniana Lugd. Bat. a. 1800 'L. Annaei Senecae trag. Antu. 1607 J.F.Gronov contulit cum mss. Vossii'. In indice mss. codd. Isaaci Vossi concinnato a Paulo Colomesio (Colomesii opuscula ed. Fabricius Hamb. 1709): p. 865 n. 24 et p. 878 n. 195 Senecarum tragoediae p. 894 n. 92 Seneca tragicus Gruteri cum mss. conlatus. — Montfaucon p. 680c: 'mss. Isaaci Vossii 2520 Senecarum Tragoediae'. Florentini duo (u. Montf. p. 315 sq. 425*—430^c Bandinius p. 247), Foxiensis, Germanici duo Noricae membranae Th. 685 Ag. 938), Grotianus, nisi idem est ac Vossianus cf. Gron. ad Tro. 997 Hipp. 325 duo N. Heinsi alter maior Tro. 757

alter minore forma (cf. bibl. Lugd. Bat. cat. a. 1716 n. 327 membr. olim N. Heinsii 59), Suffridi Sixtini codex (u. Geeli cat. bibl. Lugd. n. 902 'Aduersaria J. F. Gronoui. collatio cum mss. Suffridi Sixtini. cf. Gronouii uita Hamb. 1723 p. 12 Gudii epistolae p. 324, Tholosates duo (Th. 685 Tro. 681), ms. bibl. Academ. Lugd. (Hr 415), Gronouianus membr. ('quem domi habeo').

Schroederus (1728) usus est Traiectino codice ('chartaceus recentiorisque aetatis' cum scholiis in marg.) et excerptis ex illo et altero eiusdem bibliothecae manuscripto. Vtrumque commemorat J. Arntzenius ad Aurellum Victorem p. 198.

Torkillus Badenius praeter Pulauiensem (de quo supra diximus) in praef. ad Herc. fur. (1798) his libris se usum esse dicit: Neapolitanis III bibliothecae regiae, Romanis XIII (XII bibl. B. M. in Minerua II Angelicae VII Vaticanis quorum III Reg. Christinae II Ottoboniana II Vaticanae ueteris I Urbinensis), Vinnensi bibl. Caesarea; in editione tragoediarum (1821) horum librorum paene nullam facit mentionem.

Fr. H. Bothius (praef. 1817 ed. 1819) praeter schedia Gronouiana et Fernandi editione de quibus supra actum est in Hf. Hipp. Oct. usus est lectionibus Vltraiectini cuiusdam a Nic. Bondtio descriptis.

Pierrotius (1829) inspexit codices regios Parisienses, quorum quattuor (n. 8260 8026 6395 8055) saeculi. XIII quem ultimo loco commemorauimus Colbertinus ille est qui praeter Senecae tragoedias Stati Thebaida et Persi satiras continet, ab O. Jahnio saeculo XI a G. Queckio XIII uindicatus. ceterum modo uera sint quae Pierrotius ex eo protulit, inter deterrimos est numerandus. Ex ceteris praecipuos decem dicit esse librari peritia et scripturae nitore, Herculem I in XX extare exemplaribus u. praef. t. I p. XVI. De codice 8035 u. quae supra diximus.

Praeterea commemorantur C. Barthi 'codex peruetus calamo exaratus' u. Aduers. X 15 Thy. 763, Rutgersi Morellianus cf. Gron. ad Herc. 814 Florens Christianus

ad Theb. 402, Zinzerlingi Thuringicus (Gothanus?)
cf. Herc. 814.

Argumenta tragoediarum cum omnia recentioris originis sint cum hac editione coniungere nolimus. Sunt autem quinque eorum genera; 1. quae ultimis Aldinae foliis impressa sunt ab ipso H. Auantio uidentur composita esse 2. argumenta editionis Basiliensis descripta sunt ex N. Trauethi commentariis (continet eos codex Rehd. n. 14). 3. periochae nomine Lutatii Grammatici e ms. cod. descriptae a Georgio Fabricio non Lactantii sunt Thebaidis stantianae interpretis sed Albertini Mussati. reperimus ea in libris gothanis. v. Scriueri nota et Wollenbergius (Z. f. A. XIII (1860) p. 717). 4. quae in editione Gronouiana singulis fabulis praecedunt confluxit Farnabius. 5. argumenta metrica a Bothio edita sunt Hieronymi Balbi. Bothius ea desumpsit ex editione Caroli Fernandi (i. e. cod. Paris. 8035 u. supra p. xxxviii. Hieronymi Balbi opera poetica coll. J. de Retzer Vindob. 1791 I 247).

Postremo quomodo harum tragoediarum edendarum operam inter nos simus partiti ut breuibus ostendamus, quas uterque fabulas quasi peculiarem recensendi prouinciam sibi elegit (RP: H₁ O Tr A H₁₁ — GR: T Ofr. Pfr. Ph M Oct.), sed ita ut et in adhibendis auxiliis criticis et in metris constituendis nec non in orthographia et modo interpungendi idem sequeremur consilium ac rationem. Hanc praefationem et indices communi labore composuimus.

Scripsimus mense Martio MDCCCLXVII.

ADDENDA ET CONRIGENDA

HERCVLES 6 glaciales *E*¹ ut uidetur || 8 an recenti *E*¹? || 13 aureas *VA* || 30 quę *E* que *Vψ* || 89 non eat sed cal in *mg.* *E*² || 113 u litera in *ras.* *E*² (non: us syllaba) || 125 leg. Iam rara micant sidera prono | languida mundo | nox uieta uagos contrahit ignes [*luce renata*] || 130 leg. arcados cum *E* || 163 Turbine m. spes soll. *A* adde φ || 217 a prime *E t. Gron.* || 223 leg. *Christinae* || lumine. *Ibidem* uoce in deleto leg.: constantis pectore *VA* || 226 prolusit *EA* praelusit ed. *Basil.* || 252 Angaei *E t. NHs. et literas ang. testatur HPeter* || 281 adsis o sospes *E* || 288 fulmini quierens (non luimin) || p. 16 u. 339 post u. 340 transponatur || *ibid.*: in praef. ad *Petronium* || 356 l. factum φ fastum *AE*² φ (ex neutra *Vindobonensis libri descriptione* discerni potest) || 379 isto in *E* non supra uersum scriptum est, sed in ipsis uestigiis alius uocis quae nequit dignosci. illo *E t. Gron.* || 444 meae hae sunt *Aφ(?)* || 578 post ferae pone lineolam pro puncto. || 581 *Taenariae LMueller quoque coniecit Fleckeis. ann. phil. 1867 p. 65* || 601 leg. archana *EV* || 651 pande uisorum ord. *ci. GR* || 663 s. quam tuta i. q. *Enna ci. L. M. l. l.* || 688 errat ludit *E (non P)* || 693 horrent) t in *ras. E*² || 727 leg. speciem || 745 regit) t in *ras. E*² || 806 mina^s = *E*¹ uidetur x erasum esse pr. m. || 810 adde petenti *EA* || 877 leg. sis licet || 899 leg. **THESEVS TACITVS** || 940 in nota adde: u. ad *Herc. II 1333* || lacunae signum post 942^a ponendum. || 1020 leg. Parce iam || 1037 pro *THES. leg. AMPH.* || 1037 *THES. ω AMPH. ego et HWeilius p. 6* || 1038 latet *E* || 1069 domitum o superi *GR conl. uu. 1083 s.* soluite o superi *EV unus Christinae* || 1090 leg. clauaeque graui | lassum solitus mandare caput || 1101 leg. uaesano || 1124 leg. pharetraeque graues | date saeua fero uerbera tergo | [*caedant umeros robora fortes*] | stipesque potens | duris oneret pectora nodis. || u. 1125 deleui. || 1205 adde: cf. *Herc. II 979* an arma cessant teque languenti manu non audit arcus? neruos ausa coni. *GR.* || 1236 arcum) leg. *arcum.* || 1285 leg. si uiuo || 1294 laribus *ci. etiam LMueller. l. l. p. 66.* || adnotationis u. tertio extr. pro 1304 leg. 1303.

THYESTES 23 *pro ME A lege* Me. || 33 repetantque *E adde* A || 72 ripas *A ipse E* || 139 cf. Orest. trag. (Haase misc. III p. 29) u. 232: dum commune nefas aequali mente fruuntur || *adde* 148 mensas instruere *E* || 232 *leg. in parte carpit* || 282 *leg. tuentur A e* || 286 *leg. e ψ (pro E ψ)* || 450 *rectius fortasse delebitur u.* 452 Tutusque etc. qui inter syrianas sententias legatur in cod. Parisino 8049 saec. XIII. || 529 l. uncinis || 633 CHOR. om. A (non E) || 661 iutaeque cf. RP. || 776 h. u. in animo habuit Ibidis interpres ad u. 427 (ed. Merkel p. 468) 'quod scelus sol uidens retro fugit ut dicit Statius in tragoediis et Ovidius Metamor.' (Attius ci. Ribbeck Quaest. scaenicarum p. 334) || 808 *leg. sautius* || 922 *leg. Chorus om. A (non: Chorus A)* || 983 *distingue post patrem, 1007 post adeste.* || 1022 *leg. Bad.* || 1063 corpora exanima *E et ita lege.* || 1088 hac Grut. Scaliger. (dele E) || in subscriptione codicis R *leg. flor. 7c (i. e. etc.).*

OEDIPI FRAGMENTVM uid. Schoene Allgem. Schulzeitung 1831 II p. 1029. || 35 *adde QV* || 42 inanes e ψ manes A || 44 ANT. om. e (non E) || 105 fides *E* || 160 *leg. 159* || 178 Oedipus B Schm. Oedipu L Mueller. || 198 aut *E*¹ haud *E*³ || 205 dis *E*¹ diis *E*² || 320 Exemplar ingens ci. RP. conl. Hii 1854 matribus miseris adhuc exemplar ingens derat, Alcmene dabo.

PHOENISSARVM FRAGM. p. 118 119 *leg. POLYNICES* || 34 l. 35 || 62 rapiat *E* || 63 arpyla *E* || 73 iamque corr. m. 3. ex namque ut uidetur. || folii *E* nota u. 71 addenda || 119 IOC. astr. *E* (dele: Ioc. om. E) || post u. 126 duo tantum uersus cum hemistichio exciderunt. || 167 *leg. hinc^{et} hinc E* || 196 *lege: cf. Tro. 273 Hii 1867.* || 215 *leg. postergum cum E* || 270 *add. F. L*

PHAEDRA Fedra fabulae nomen praefert Gudianus s. XIII (Guelferbytt. n. 34) || 14 *lege: ubi per graciles leuis Iliissus 14 labitur agros piger, et steriles 15 ubi maeandros per inaequales 16 amne maligno radit harenas 17* || 12 *post rorifera rasura E* || 14 *elif E*³ || 16 *ubi maeander etc.) ordo uersuum uolgaris: ubi per | ubi Maeander | labitur | amne. rectum ordinem seruat E* || 103 imo/ *E* || 108 andro *E* || 152 teneri crede *ER (non R e)* || 285 cf. Oed. 124 || 358 *adde: F. LXXII.* || 416 *lege: ominum* || 424 s. *lege Quat. VIII F. LXXIII.* || 436 *deleta lineola cum numero 437 leg. timet deponat* || 470 l. inuentam || 478

restitu et *E* || 517 ramique *E* || 540 cinxerat *E* || 593 terre repente *E* || 718 u. Prisciani testimonium ad Ag. 379. || 743 cf. P. Syrus 498 R Voluntas impudicum non corpus facit. || 789 in *E sic descripta haec sunt: formonsos solitae | claudere fontibus* || 815 inuenes *E* || 837 quidnam *E* || 868 aut *E* || 872 *leg. sicine cum E* || 926 *leg. abditos* || 945 *leg. poste cum E* || 991 fasce *E* || 1045 NVNT. om. *E* || 1115 qua ed. Lugdunensis ut uidetur || his uerbis 1183 oculique — iaces 1193^b 1194^a Morere — amori deletis quattuor VI uersum strophas c c' c c'

restituendas esse ci. RP. || 1216 ascensor *E* || 1265 corp'ori^a *E'*
corr. *E*²

OEDIPVS 152 *haud scio an uris pro ursis legendum sit.* ||
415 *leg. et tristes Erebi (terribilis) minas.* || 439 *edon ope dep.*
R10 (non R14) || 461. 462 *commutandos censet GR* || 476 *l. uer-*
sum forte in α (non A) omisum etc. || 524 *l. iubes pro iubet* ||
560 *adde circuit A* || 570 *nota. uerbis interposui* — 578^a
adde: idem uidit GR || 792 *at cf. Tr 196 aut cum superbo*
uictor in curru stetit. || 865 *l. opimos pro optimos* || 864
Edip' G Gron. om. EA || 881 *Phorbanti dedit HWeilius lacuna*
constituta post u. 880. || 1069 *pallantes E fallaces A*

TROADES 166 *adde tutis ē'ed. Lugdunensis?* || 179 *l. caeco*
pro caeca. || 279 *'al. tumidum' Farnabius* || 532 *callido ci.*
GR. || 625 *l. set et huc* || 632 *l. Herc. 11845* || 643 *l. Lustrale*
pro Lustrare || 830 *an speciosa? cf. Horat. epod. VIII 29*
nobilis Creta centum urbibus III 27, 34 centum potentem ur-
bibus Creten. || 850 *adde Gonoessa Volaterranus* || 869 *fort.*
Hecubam

MEDEA 43 *cf. Hor. c. I. 22, 6 ep. I. 12 Sen. Thy. 1052.* ||
93 *uirgineo A femineo E* || 102 *Phasidis E ita lege.* || 139 *leg.*
melius a melius || 267 *leg. feminae ut ci. RP.* || 303 *leg. post-*
erga cum E || 301 *sqg. Versus 307—8 seruari fortasse possunt*
ante u. 305 positi nec non uu. 329—334 suo loco ferri, si haec
probabitur discriptionis et interpungendi ratio:

A u. 301—304 307 308 305 306 (Audax — — ligno) a (8)

309—317 (Nondum — nomen habebant:) a' (8)

318—323 (Ausus — notos) b (6)

324—328 (Nunc — uelo) b' (6)

B 329—334 (Candida — opes) a⁰ (6)

335—341 (Bene — timores) c (7)

342—348 (Cum duo — habenas) c' (7) ||

315 *leg. arctica pro attica* || 381 *leg. tethysque* || 435 *ma-*
lam A || 436 *inter syrianas sententias (n. 599 R) intrusit PPi-*
thoeus: 'grauiora quaedam sunt periclis remedia' abesse a
libris mss. adfirmavit EWoelfflinus. || 608 *cf. Plin. h. n. VII. 44*
(143) cum resistendi sacroque sanctum repellendi ius
non esset. || 700 *leg. Pelasgis a. Sidoniis* || 712 *Promethei* ||
785 *not. leg. E' (non E)* || 873 *gantiticum E* || 879 *leg. infanda*
ut ci. LMueller || 977 *relinquerē E* || 1021 *fetum extraham ci.*
LMueller.

AGAMEMNO 259 *rectius fort. cum E legitur palam ma-*
rita p. || 302 *cf. u. 942 regem ne perimet exul et adulter*
uirum? || 379 *u. Phaed. 718* || 435 *pro qui l. quis* || 622 *pul-*
uereamue legitur in E, non pulueramue || 638 *fort. dorici*
cum conriperetis ignes || 657 *pro fatale munus reponendum*
uidetur furtum || 773 *l. uultu pro cultu* || 870 *l. nasci ~ A* ||
879 880 *scribe: ~ ~ dictaea ~ ~ ~ linquens | horridus arua.* ||

888 l. Geryonae pro Gerionae || 905 leg. insueta carpi
— — —

HERCVLES II p. 367 368 qui marg. sinistro adpositi sunt numeri 1 2 3 deleas. || u. 14 l. cum cessit Egeianus (non: Eg) || 40 l. Scythiae ψ Scaliger || 234 malim cum Gronouio malo legere. || 414 ad rigida adde: HII 1669 tum rigida secum spolia nemeaei mali arsura possit. propius accedit ad literas libris traditis torua. || 583 l. Amorisi || 624—635 alia prorsus litera insigniri debebant hae strophae; e. g. b b'. uersus autem 627 posterioris strophae est initium, non prioris finis. || 750 l. regna * triumphae || 920 enectae A (non E) || 966 adde: abire EA || 1277 an: et uaga Stymphalide? sic HII 1384 uagae Stymphalides. || 1326 l. irata quidem A fort. irata precor. || 1346 poterat etiam reponi: brachia et fletus cape || 1542 l. Rhodopes || 1725 praefendum uidetur quod in Thyesta legitur eneruis. || 1799 praetulerim prisca supplicia. || 1806 rectius fort. cum E Thebae || 1843—45 om. g (non G)

OCTAVIA 53 leg. mutat imm. dolor consilia nostra. || 203 nescio an falsa reponendum sit, i. e. decepta, frustrata (Neronis amore). cf. Tac. h. II. 17. Sil. XIII. 886. || 213 sqq. Tutius erat ab his uersibus cultrum cohibere quamquam aliquot locis sermo auctoris ab eodem interpolatore dedita opera amplificatus esse uidetur. (cf. 558 305—9 399 749 fortasse etiam 634—5) || 634—5 (cf. HI 754 A 15.) mihi suspecti. Nihil enim ad res re uera gestas, ad quas totus hic locus spectat. Letum et fuga (632) omnibus nota, de uerberibus cf. Suet. Ner. 49 (corpus uirgis ad necem caedi), de siti ibd. 48 (fame interim et siti interpellante) cf. Cass. Dio 63, 28. || 791 leg. Phrygiaeque.

p. 568 sqq. adde has thuanei codicis scripturas (u. praef. p. xxiii—xxvi): Senice cibebe haectora haecube agammennonios rodanus ligurgi (Lyc.) baccum (Bacch.) catmi (Cadmi), hister hortus (ortus) falacis caeffus remictat poterga ciunx formonsi interimos promiit natante (nut.) pullit (pell.) hospis (hospes).

(Leuiores omisimus)

ADBREVIATA QVAEDAM

RP. = Rudolf Peiper | GR. = Gustav Richter | BSchm. = Bernhard Schmidt | Gron. = J. F. Gronouius (l. Gr. = Gronouio teste) | IGron. = Jacobus Gronouius | Bo. = Bothe | Bad. = Baden | NHs. = Nicolaus Heinsius | DHs. = Daniel Heinsius | With. = Withofius | Grut. = Gruterus | Swob. = Swoboda.

L. ANNAEI SENECAE

H E R C U L E S

[FVRENS]

PERSONAE

I HERCVLES

LYCVS

II AMPHITRYON

IVNO

III THESEVS

MEGARA

CHORVS THEBANORVM

SCAENA THEBIS

- a Soror tonantis — hoc enim solum mihi
nomen relictum est — semper alienum Iouem
ac templa summi uidua deserui aetheris
locumque caelo pulsa paelicibus dedi.
tellus colenda est: paelices caelum tenent. 5
- b Hinc Arctos alta parte glacialis poli
sublime classes sidus argolicas agit.
- b' Hinc, qua tepente uere laxatur dies,
tyriae per undas uector Europae nitet.
- b'' Illinc timendum ratibus ac ponto gregem 10
passim uagantes exerunt Atlantides.
- b Ferro minax hinc terret Orion deos
suasque Perseus aureus stellas habet.
- b' Hinc clara gemini signa Tyndaridae micant
quibusque natis mobilis tellus stetit. 15
- c Nec ipse tantum Bacchus aut Bacchi parens
adiere superos. ne qua pars probro uacet,
mundus puellae sarta gnosiaca gerit.
- c' Sed uetera [*sero*] querimur. una me Dirce fera

HERCVLES EV HERCVLES FVRENS A HERA-
CLES FVRENS *Vratislaviensis fol. 92 u.*

Iuno sola α || 6 *post arctos ras. E* || glaciale E^1 ||
8 tepente *VR tepenti AE² (E^1 non liquet. prima littera r uidetur fuisse)* || 12 Ferro minax E^3 *in mg.* Ferro minaci E^1 Fera minax *ME Fera/coma/ E^2 in ras. (post coma littera m erasa uidetur)* fera coma *VA* hinc terret E^1V hinc exterret E^2A || 13 aureus *E Delrio aureas φA* || 16 bacchus tantum *V* || aut ω et *With.* || 17 probro altero *r in ras. E* || 18 puellas fert a nobis lac egent *E* || 19 Sed uetera sero $q. \omega$ sero *del. α sed uana $q. BSchm.$* || dira ac fera ω Dirce fera *scripsi deletu u. 20* ||

- [*Thebana tellus uiribus sparsa inpiis*] 20
 quotiens nouercam fecit? escendat licet
 meumque uictrix teneat Alcmena torum.
- d Pariterque natus astra promissa occupet
 in cuius ortus mundus inpendit diem
 tardusque eoo Phoebus effulsit mari 25
 retinere mersum iussus Oceano iubar.
- c Non sic abibunt odia. uiuaces aget
 uiolentus iras animus et saeuus dolor
 aeterna bella pace sublata geret.
- c' Quae bella? quicquid horridum tellus creat 30
 inimica, quicquid pontus aut aër tulit
 terribile dirum pestilens atrox ferum
 fractum atque domitum est. F. II r
- d' Superat et crescit malis
 iraque nostra fruitur. in laudes suas
 mea uertit odia. dum nimis saeua impero 35
 patrem probaui, gloriae feci locum.
- c Qua sol reducens, quaque reponens diem
 binos propinqua tangit Aethiopas face,
 indomita uirtus colitur et toto deus
 narratur orbe. 40

20 Th. nuribus sparsa tellus i. VA Th. tellus nuri-
 bus sparsa i. E uiribus scripsi || 21 escendat E¹ Vrbinas
 ascendat E² VA || 22 locum ω torum Gron. || 24 ortus
 E¹ Vψ ortu A || 25 refulsit V || 30 que EVψ quid A ||
 33 increscit ME || 34 fruitur) t in ras. E f sup. lin. V ||
 36 Patrem probauit inde qua lucem premit E² VA. E¹ eras.
 scriptum fuisse probaui, gloriae feci locum suspicatur Gron.
 gloriae feci locum biga Pall. Paris. 8029 Mog. (probaui
 g. f. l. biga Pall. probauit g. f. l. Paris. improbauit g.
 f. l. Mog.) || 37 Aperitque thetis qua ferens titan diem
 V (dies V¹ diē V²) E² in mg. (sed om. diem) A Qua sol
 reducens quaq; reponens diem E et sic biga Pall. ubi ta-
 men relucens Vterque uersus inter uu. 36 et 38 interpositus
 legitur in R12 (Quaq; sol relucens q. deponens d.) et Vos-
 siano (reuertens q. deponens Voss.) Haec autem Mog.: Inde
 qua lucem premit aperitque Thetis | Qua sol reuertens,
 qua ferens Titan diem || 38 tinguit E¹ A tingit ψ tangit
 VT R14 ||

- c' Monstra iam desunt mihi
minorque labor est Herculi iussa exequi
quam mihi iubere. laetus imperia excipit.
- c Quo fera tyranni iussa uiolento queant
nocere iuueni? nempe pro telis gerit
quae timuit et quae fudit. armatus uenit
leone et hydra. 45
- c' Nec satis terrae patent.
effregit ecce limen inferni Iouis
et opima uicti regis ad superos refert.
- c'' Parum est reuerti: foedus umbrarum perit.
[uidi ipsa, uidi nocte discussa inferum 50
et Dite domito spolia iactantem patri
fraterna. cur non uinctum et oppressum trahit
ipsum catenis paria sortitum Ioui
Ereboque capto potitur et relegit Styga?]
patefacta ab imis manibus retro uia est 55
et sacra dirae mortis in aperto iacent.
- c At iste rupto carcere umbrarum ferox
de me triumphat et superbifica manu
atrum per urbes ducit argolicas canem.
- c' Viso labantem Cerbero uidi diem 60
pavidumque solem. me quoque inuasit tremor
et tetra monstri colla deuicta intuens
timui imperasse.
- e Leuia sed nimium queror.
caelo timendum est, regna ne summa occupet
qui uicit ima, sceptrata praeripiat patri. 65.

43 Quo Vψ Quae EA || 49 al' petit E² mg. || uu. 50—54
deleui dittographiam cf. u. 60 sqq. || inferus V¹ || 52 uin-
ctum VA uictum e || trahit hit in ras. E² || 54 cerbe-
roque Vψ || deesse uidetur uox potitur V || et reteggit
EA et tegit V et relegit With. en reteggit Bad. ed. 1798 ||
stigam V || 56 durae E¹ totus uersus abest V || 57 iste
VR14 ille EA || 60 labantem V || 62 tetra Vψ thetra E
in ras. terna A || deuicta V deuicti E (litera i in ras.)
A || 63 /sed/nimium (ni in ras.) E² minimum V¹ ||
65 pripiat V praeripiet E (ras. inter e et r) A

- nec in astra lenta ueniet ut Bacchus uia. F. IIu
 iter ruina quaeret et uacuo uolet
 regnare mundo. robore experto tumet.
 e' Et posse caelum uiribus uinci suis
 didicit ferendo. subdidit mundo caput 70
 meliusque collo sedit herculeo polus 72
 nec flexit umeros molis immensae labor. 71
 inmota ceruix sidera et caelum tulit 73
 et me prementem. quaerit ad superos uiam.
 d Perge ira perge et magna meditantem opprime. 75
 congregere. manibus ipsa dilacera tuis.
 quid tanta mandas odia? discedant ferae.
 ipse imperando fessus Eurystheus uacet.
 d' Titanas ausos rumpere imperium Iouis
 emitte. siculi uerticis laxa specum. 80
 tellus gigante Doris excusso tremens
 supposita monstri colla terrifici leuet.
 e Sublimis alias luna concipiat feras.
 sed uicit omnes. quaeris Alcidae parem?
 nemo est nisi ipse. bella iam secum gerat. 85
 adsint ab imo Tartari fundo excitae
 Eumenides. ignem flammæ spargant comae.
 uiperea saeuae uerbera incutiant manus.
 e' I nunc superbe, caelitim sedes pete.
 humana tempne. iam Styga et manes ferox 90
 fugisse credis? hic tibi ostendam inferos.

66 lenta (a in ras. m. sec.) E || uenit^a V || ut bac-
 chus) literae ut bac in ras. E² || 67 Iter EV Inter R13 ||
 68 experto EVME expenso E² mg. A || 72 meliusque E¹
 mediusque Aφ || 71 innisae ME || u. 72 ante u. 71 collo-
 caui || 76 dilacera E¹ iam lacera VA || 81 giganti^{III} eraso
 s E¹ dorica V || 82 sequitur u. 123 in Mog., uu. 83—89
 absunt R1314, in margine leguntur T², statim sequitur
 u. 123 R1314, secuntur uu. 123 124 T² || 84 omnes V
 ista EA || 87 flammæ V || 89 eat E² mg. dext. || u. 89 se-
 quitur u. 123 A om. ER11 VT¹, primus in suspicionem uo-
 cavit Bernardinus Gellius. || superbus Angelicus alter ||
 u. 90 post u. 91 positus E¹ corr. E² || ferox VE² (x in ras.)
 A feros Bratisl. ||

reuocabo in alta conditam caligine
 ultra nocentum exilia discordem deam
 quam munit ingens montis oppositi specus.
 [educam et imo Ditis e regno extraham]

95

d Quicquid relictum est ueniat. inuisum scelus
 suumque lambens sanguinem impietas ferox
 errorque et in se semper armatus furor.
 hoc hoc ministro noster utatur dolor.

F. IIIr

d' Incipite famulae Ditis. ardentem citae
 concutite pinum et agmen horrendum anguibus
 Megaera ducat atque luctifica manu
 uastam rogo flagrante corripit trabem.

100

e Hoc agite. poenas petite uiolatae Stygis.
 concutite pectus. acrior mentem excoquat
 quam qui caminis ignis aetnaeis furit.
 ut possit animo captus Alcides agi
 magno furore percitus, nobis prius
 insaniendum est. Iuno cur nondum furis?

105

e' Me me sorores mente delectam mea
 uersate primam, facere si quicquam apparo
 dignum nouerca. uota mutantur mea.
 gnatos reuersus uideat incolumes praecor
 manuque fortis redeat. inueni diem
 inuisa quo nos Herculis uirtus iuuat.

110

e'' Me uicit et se uincat. [et cupiat mori]

115

94 quam) m m. sec. E qua mugit α || 95 e regno
 ditis ψ deleui uersum || 96 ueniat utinā (lin. transfixa del.)
 inuisum scelus V ueniat i. sc. A post ueniet add. sec.
 m. ul' E ul' ueniet ut^{et} inu. R 10 || 99 n̄r factum ex semp
 V || 100 inci..te (pi syllaba erasa) V incitae A citae E¹
 rite V || 101 anguibus om. E¹ || 103 flagrante E²V²A ind.
 err. flagrantem AE¹V¹ψ || 104 uiciatae E uiolate VA
 an uiduatae? || 108 parcit' V || 109 furit VA furis e T²
 Mog. || 110 delectam (m add. sec. m.) E || 111 uersate)
 e in ras. E² || 112 'nota^{iam} mut. V iam odia in ras. E²A ||
 113 reuersus) us syllaba in ras. E² || 116 Me pariter A
 pariter factus furens
 pariter E² in ras. Me uicit et se uincat et cupiat mori V
 deleui uu. 116^b—117^a ||

ab inferis reuersus] hic prosit mihi
Ioue esse genitum. stabo et ut certo exeant
emissa neruo tela, librabo manum,
regam furentis arma, pugnanti Herculi
tandem fauebo. scelere perfecto licet
admittat illas genitor in caelum manus.

120

f Mouenda iam sunt bella. clarescit dies
ortuque Titan lucidus croceo subit.

CHORVS.

a Iam rara micant sidera prono
languida mundo. nox uicta uagos
contrahit ignes luce renata.
cogit nitidum Phosphoros agmen.
signum celsi glaciale poli
septem stellis arcades ursae
lucem uerso temone uocant.

125

130

a Iam caeruleis euectus aquis
Titan summa prospicit Oeta.
iam cadmeis incluta Bacchis
aspersa die dumeta rubent
Phoebique fugit reditura soror.
labor exoritur durus et omnis
agitat curas aperitque domos.

F. IIIa

135

117 hoc A hic EVψ || 119 manum VA manu EME
aliquot Pall. T² || 123 124 cf. not. ad uu. 82—89. hoc
loco uterque extat in his: EMEV biga Pall. R ψ || clare-
scat V || 124 ortumque uel artumque V¹ || 125—161 Haec
prior cantici pars adest in EVA GgRP Vratisl. desideratur
in R 10 12 13 14 ex nostris codd. In marg. add. in aliquot Pall.
cf. TBadenium ad h. l. ed. 1798 p. 17 s. ante u. 125 le-
guntur uu. 163 164 in g, solus u. 163 in ME CHORVS om.
ψ || 127 renata) a in ras. E || 130 arcados E archa-
dos ψ archadis V corr. A || 132 equis ω aquis II Gro-
nouiani Vratisl. T² || 133 summa E summo Mog. summum
VA || oeta E Egui. Mog. hoeta V Oetan A || 134 bachis
EVψ baccis A Bacchis nescio quis. an bracchis? || 138
reperitque V ||

- b Pastor gelida cana pruina
grege dimisso pabula carpit. 140
ludit prato liber aperto
nondum rupta fronte iuuenus.
uacuae reparant ubera matres.
errat cursu levis incerto
molli petulans haedus in herba 145
- b' Pendet summo stridula ramo
· · · · ·
pennasque nouo tradere soli
gestit querulos inter nidos
thracia paelex
turbaque circa confusa sonat 150
murmure mixto testata diem.
[carbasa]
- b'' Credit dubius nauita [uitae] uentis
laxos aura complente sinus.
hic exesis pendens scopulis 155
aut deceptos instruit hamos
aut suspensus
spectat pressa praemia dextra.
sentit tremulum linea piscem.
- c⁰ Haec innocuae quibus est uitae 160
tranquilla quies
et laeta suo paruoque domus.
turbine magno spes inmanis [spes sollicitae]
urbibus errant trepidique metus.

post u. 146 uersum excidisse conieci || 150 circa EVG trita R circum A || 152 153 Carbasa uentis c. d. n. uitae ω interpretamentis his Carbasa et uitae deletis uentis suo loco restitui || 154 auro φ || 159 lineam V¹ spicem V¹ || 162 add. spes iam magnis EMEPg spes iam magis uel spes iam in agris V iam spes magis T² spes in magnis G spes in agris R iam spes in agris Mog. spes et in agris A spes immanes BSchm. spes inmanis scripsi et transposui post u. 163^a || 163 CHORVS A Turbine magno spes sollicitae A om. MEG aliquot Pall. E¹ adscr. in mg. E². idem ante u.

c	Ille superbos aditus regum
durasque fores experts somni
colit ac nullo fine beatas
conponit opes gazis inhians
et congesto pauper in auro. | 165

F. IV r |
| c' | Illum populi fauor attonitum
fluctuque magis mobile uulgus
cura tumidum tollit inani.
[hic clamosi]
rabiosa fori iurgia uendens
inprobus iras et uerba locat. | 170

175 |
| d | Nouit paucos secura quies
qui uelocis memores aevi
tempora numquam reditura tenent.
dum fata sinunt, uiuite laeti.
properat cursu uita citato
uolucrique die
rota praecipitis uertitur anni.
durae peragunt pensa sorores
nec sua retro fila reuoluunt. |

180

 |
| d' | At gens hominum fertur rapidis
obuia fati incerta sui.
stygias ultro quaerimus undas.
nimium Alcide pectore forti
properas maestos uisere manes.
certo ueniunt ordine Parcae.
nulli iusso cessare licet,
nulli scriptum proferre diem.
recipit populos urna citatos. | 185

190 |

125 legitur in ME et una cum u. 164 in g. deleui alterum
hemistichium. || 167 ac ω hic α || beatus α || 168 cum
ponit E¹ || 169 in auro est α || 172 aura ω cura scripsi ||
tollit ENEVA uoluit ψ || 173 deleui || hinc V¹ || 185
fertur in ras. E² || 186 sui/ V suis V || 190 ordine E²
in ras. uocis IX literis constantis VA tempore ME ||

e Alium multis gloria terris
tradat et omnes fama per urbes 195
garrula laudet
caeloque parem tollat et astris,
alius curru sublimis eat:
me mea tellus
lare secreto tutoque tegat. 200

e' Venit ad pigros cana senectus
humilique loco sed certa sedet
sordida paruae fortuna domus.
alte uirtus animosa cadit. F. V 1a

Sed maesta uenit crine soluto 205
Megara paruum comitata gregem.
graditurque *grau*i tardus senio
pater Alcidae.

AMPHITRYON. MEGARA. LYCVS.

a O magne Olympi rector et mundi arbiter,
iam statue tandem grauibus aerumnis modum, 210
finemque cladi. nulla lux umquam mihi
secura fulsit. finis alterius mali
gradus est futuri. protinus reduci nouus
paratur hostis. antequam laetam domum
contingat, aliud iussus ad bellum meat. 215
nec ulla requies tempus aut ullum uacat,
nisi dum iubetur.

u. 195 post u. 197^a in EV (sed in E adscriptis literis
a b sec. m. ordo restitutus) || 207 tardusque senio graditur
Alcidae parens ω graui excidisse ante senio contexit GR
graditurque graui tardus senio pater Alcidae scripsi ||
AMPHITRYON. MAEGERA. LYCVS | AP E Amphitrion.
Megera. Licus: amphitrion V (rubr.) MEGARA A || 209
O abest V || 211 mihi) uiro With. || reduci nouus) literae
i o us in ras. E² || 215 meat EA exeat Vψ || 216 ulla
supra uersum add. V || uacat E Paris. 8260 datur Aφ ||

- utrimque montes soluit. abrupto obice
latam ruenti fecit Oceano uiam.
- c^o Post haec adortus nemoris opulenti domos
aurifera uigilis spolia serpentis tulit.
- c Quid saeua Lernae monstra numerosum malum 245
non igne demum uicit et docuit mori?
- c' Solitasque pennis condere obductis diem
petit ab ipsis nubibus Stympthalidas?
- b' Non uicit illum caelibis semper tori
regina gentis uidua thermodontiae 250
nec ad omne clarum facinus audaces manus
stabuli fugauit turpis Augei labor.
- d Quid ista prosunt? orbe defenso caret.
sensere terrae pacis auctorem suae
abesse. Thebis prosperum ac felix scelus 255
uirtus uocatur, sontibus parent boni,
ius est in armis, opprimit leges timor.
- d' Ante ora uidi nostra truculenta manu
gnatos paterni cadere regni uindices
ipsumque Cadmi nobilis stirpem ultimam 260
occidere. uidi regium capitis decus
cum capite raptum. quis satis Thebas fleat?
- d Ferax deorum terra quem dominum tremis?
e cuius aruis eque fecundo sinu
stricto iuuentus orta cum ferro stelit 265
cuiusque muros gnatus Amphion Ioue
struxit canoro saxa modulatu trahens.
- d' In cuius urbem non semel diuum parens
caelo relicto uenit: haec quae caelites
recepit et quae fecit et — fas sit loqui — F. V u 270

242 latam *EV* etiam *A* || 243 adorsus *V* domus *E*¹ ||
246 decuit *V* || 252 stabum *E*¹ stabuli *A*φ stabulis *R12*
Cruserianus || angaei (*sed n m. sec.*) *E* augei *V*ψ Augiae
A || 255 terris ω Thebis *With.* || 260 ipsumque *EA*
ipsamque *V* ipsamque *R12* || 261 capitis) s *add. m.*
sec. E || 263 tremis *AE*² tremis *E*¹φ *Paris. 6395* || 266
E *V* (*sed idem Cuius altero teste*) || natus) us in *ras. E*² ||
270 recipit *V R12* ||

fortasse faciet, sordido premitur iugo
*[cadmea proles ciuitasque Amphionis
 quorsum excidistis? tremilis ignarum exulem
 suis carentem finibus, nostris grauem?*

*qui scelera terra quique prosequitur mari
 ac saeua iusta sceptrâ confringit manu,
 nunc seruit absens fertque quae ferri uetat]*
 tenetque Thebas exul herculeas Lycus.

275

e Sed non tenebit. aderit ut poenas petat
 subitusque ad astra emerget. inueniet uiam
 aut faciet. adsis sospes et remees precor
 tandemque uenias uictor ad uictam domum.

280

c' MEG. Emerge coniunx atque dispulsas manu
 abrumpe tenebras. nulla si retro uia
 iterque clusum est, orbe diducto redi
 et quicquid atra nocte possessum latet,
 emitte tecum.

285

f Dirutis qualis iugis
 praeceps citato flumini quaerens iter
 quondam stelisti, scissa cum uasto impetu
 patuere Tempe, pectore impulsus tuo
 huc mons et illuc cecidit et rupto aggere
 noua cucurrit thessalus torrens uia:

290

f' Talis parentes liberos patriam petens,
 erumpe rerum terminos tecum efferens

272—277 *hinc remouendos censui* || 272 atq; ophyonius
 cinis *E V* (in quo ophinius) et sic fere ψ ciuis atque Ophio-
 nius α amphionis *R14 T* amphionius *R12* cinis atque Am-
 phionis *Oblanca*. ciuitasque Amphionis *DHs.* || 273 Quo
 decidistis *A* Quo/rec. (r in ras.) *E²* Quo hoc sum *uel*
 Quo hor sum excidistis *V correxi* || ignaum *A* ignarum *E*
R1011 igm *V* || 275 persequitur *AE* pros. *V* || mare in
 mari mutatum *E¹* || 276 confringit *E Olibonianus* confre-
 git *AV* || 277 ferri e *Delriani* fieri *VA* || 279 ut p. petat
V et p. petet *eA* || 278 hospes ψ || precor *EME V* tuis *A* ||
 283 MEG *E Me. V om. A* || dispulsas *EME unus Christi-*
nae ui pulsas *V depulsas A* || 284 tenebras) prius e in ras.
E || retro *E* uetito *VA* || 285 Interque *pr. m. V R10* ||
 288 luimini quierens *E* || 294 efferens *EME V* ψ afferens *A* ||

et quicquid auida tot per annorum gradus 295
abscondit aetas, redde et oblitos sui
lucisque pauidos ante te populos age.
indigna te sunt spolia, si tantum refers
quantum imperatum est.

- e Magna sed nimium loquor
ignara nostrae sortis. unde illum mihi 300
quo te tuamque dexteram amplectar diem
reditusque lentos nec mei memores querar?
e' Tibi o deorum ductor indomiti ferent F. VIr.
centena tauri colla. tibi frugum potens 305
secreta reddam sacra. tibi muta fide
longas Eleusin tacita iactabit faces.
f'' Tum restitutas fratribus rebor meis
animas et ipsum regna moderantem sua
florere patrem. si qua te maior tenet
clausum potestas, sequimur. aut omnes tuo 310
defende reditu sospes aut omnes trahe.
trahes nec ullus eriget fractos deus,

- a AMPH. O socia nostri sanguinis casta fide
seruans torum gnatosque magnanimi Herculis,
meliora mente concipe atque animum excita. 315
aderit profecto qualis ex omni solet
labore maior.

MEG. quod nimis miseri uolunt,
hoc facile credunt.

AMPH. immo quod metuunt nimis,
numquam moueri posse nec tolli putant.
prona est timori semper in peius fides. 320

299 impertitum *E*² || locu *E*¹ || 304 parens, α || 305
muta *E* multa *VA* || 306 eleusin *E*¹*V* (eleusin *V* altero
teste) Eleusi *A* || iactabo *AV*² iactabit *EV*¹ ut uidetur ||
307 restitutas *V* || 310 tuo *EVA* tuos Gruteri exemplar ||
313 continuatur scaena *EMEV R 10 12* AMPHITRYON ME-
GARA *A* || 319 moueri *EV* Paris. 8024 amoueri *A* || 320
MEG. *A* cui u. 321 demum adsignant *EV* Mog. IIII Pall. ||
timoris *E*¹*V* est semper timoris *V* || peius ex penis fa-
ctum *V* ||

- a' MEG. Demersus ac defossus et toto insuper
oppressus orbe quam uiam ad superos habet?
AMPH. quam tunc habebat cum per arentem plagam
et fluctuantes more turbati maris
abiit harenas bisque discedens fretum 325
et bis recurrens cumque deserta rate
deprensus haesit syrtium breuibz uadis
et puppe fixa maria superauit pedes.
- b MEG. Iniqua raro maximis uirtutibus
fortuna parcit. nemo se tuto diu 330
periculis offerre tam crebris potest.
[*Casus quem saepe transit aliquando inuenit.*]
- h' Sed ecce saeuus ac minas uultu gerens
et qualis animo est talis incessu uenit
aliena dextra sceptrā concutiens Lycus. F. VIu 335
- h LYC. Urbis regens opulenta thebanae loca
et omne quicquid uberi cingit solo
obliqua Phocis, quicquid Ismenos rigat,
[*quicquid Cithaeron uertice celso uidet
et bina scindens Isthmos exilis freta*] 340
- i Non uetera patriae iura possideo domus
ignauus heres. nobiles non sunt mihi
aui nec altis inclitum titulis genus,

321 ac pressus et *V* || 322 uim *E*¹*V*¹ || 325 abiit)
b *litera in ras.* *E*² adiit *P* || 327 hesit *E* *hexit V* || 328
superauit...pedes (aui in *ras.*) *E* || 330 tuto) prius t in
ras. *E*² || u. 332 *Eduardo Woelfino auctore legitur inter
Senecae sententias in codice Parisino 8049 saeculi XII de
quo uid. Buecheler in praef. Petronium p. XXI. Publili Syri
esse puto cui uindicatur ab illarum sententiarum editoribus* ||
Quem saepe t. c. ω *Casus quem s. t. P. Syri edd. u. 84* ||
336—340 *Megarae contiuantur A* || 337 ubere *EVR* ube-
ri *A* || 338 fatis *V* || ysmeneos *V* || uu. 339 340 sustuli ||
339 post 340 positus est *EV* || celso *V* excelso *EA* ||
340 scindens *Vψ* findens *EA* || 341 Licus (*sinistro marg.*)
Vψ LYCVS MEGARA AMPHITRYON *A* (*E Lyci oratio
continuatur*) ||

sed clara uirtus. qui genus iactat suum,
aliena laudat.

345

i' Rapta sed trepida manu
sceptra optinentur. omnis in ferro est salus.
quod ciuibus tenere te inuitis scias,
strictus tuetur ensis. alieno in loco
haut stabile regnum est.

k Vna sed nostras potest
fundare uires iuncta regali face
thalamisque Megara ducet et genere incluto
nouitas colorem nostra. non equidem reor
fore ut recuset ac meos spernat toros.

350

k' Quod si inpotenti pertinax animo abnuet,
stat penitus omnem tollere herculeam domum.
inuidia factum ac sermo popularis premet.
ars prima regni est posse * inuidiam pati.
temptemus igitur. fors dedit nobis locum.

355

h' Namque ipsa tristi uestis obtentu caput
uelata iuxta praesides adstat deos,
laterique adhaeret uerus Alcidae sator.

360

i MEG. Quidnam iste nostri generis exitium ac lues
noui parat? quid temptat?

LYC.

O clarum trahens
a stirpe nomen regia, facilis mea
parumper aure uerba patienti excipe.

365

10 Si aeterna semper odia mortales gerant

345 rapta/ sed *E* || 346 optineo *ex* optinent *factum*
V || 347 tenere te *VA* tenetur *ψ* tur *syllaba in ras.*
*E*² || 349 aut *E*¹ || 351 que *abest EV* || th. thebana
ducet *V* || ducet et g. *EV P* ducet e. g. *A* || 355
Stat tollere penitus omnem *VP Vratist.* Stat t. o. p.
ε*A* Stat p. o. tollere *scripsi* || 356 factum *E*¹φ fastum
φ*A* || 357 posse te inu. *A* te *abest EV ψ* p. ad inuidiam *ψ*
et uel in inu. *GR.* fort. pondus inuidiae pati. || 358
sors *VR12 m. sec.* || locum nobis *E*¹ || 359 oblectu *V*
IIPall. *A* obtentu *EME ψ* || 360 om. *E*¹ in *mg.* *E*² || 366
gerant *EV ME* agant *A* ||

- nec coeptus umquam cedat ex animis furor,
 sed arma felix teneat, infelix paret: F. VIIr
 nihil relinquent bella. tum uastis ager
 squalebit aruis, subdita tectis face 370
 altus sepultas obruet gentes cinis.
- i' Pacem reduci uelle uictori expedit,
 uicto necesse est. particeps regno ueni.
 sociemur animis. pignus hoc fidei cape.
 continget dextram. — quid truci uultu siles? 375
- k MEG. Egone ut parentis sanguine adpersam ma-
 num
 fratrumque gemina caede contingam? prius
 extinguet ortus, referet occasus diem,
 pax ante fida niuibis et flammis erit
 et Scylla siculum iunget Ausoniae latus 380
 [*priusque multo uicibus alternis fugax*
Euripus unda stabit euboica piger.]
- k' Patria abstulisti regna germanos larem
 patrem. quid ultra est? una res superest mihi
 fratre ac parente carior regno ac lare, 385
 odium tui quod esse cum populo mihi
 commune doleo. pars quota ex illo mea est?
- k Dominare tumidus. spiritus altos gere.
 sequitur superbos ultor a tergo deus.
 Thebana noui regna. quid matres loquar 390
 passas et ausas scelera, quid geminum nefas
 mixtumque nomen coniugis gnati patris?
- k' Quid bina fratrum castra, quid totidem rogos?
 riget superba Tantalus luctu parens

369 uastus *V* || 372 reduci) i in *ras.* trium literarum
*E*² || 374 sociemur *E*¹ *V* sociemus *AE*² animis *EV* animos
A || 378 dies *d* || 380 ausonie *V* ausonio *εA* || 381 prius-
 quam *V*¹ || uicibus) uic in *ras.* *E*² || *deleui* *uq.* 381 382 ||
 383 patrem a. r. g. l. patriam *ω* patria a. r. g. l. patrem
scripsi || 385 carior) or in *ras.* *E*² certior *With.* || 387
 uideo *With.* || ex illo *E* ex isto *A* *φ* idem *suprascr.* in
E || 389 uictor *ω* ultor *JB* *Pius* ope codicis (cuiusdam)
Medicei || 394 superbo *Grot.* ||

maestusque phrygio manat in Sipylō lapis. 395

[*quā ipse toruum subrigens crista caput
illyrica Cadmus regna permensus fuga,
longas reliquit corporis tracti notas.*]

haec te manent exempla. dominare ut libet,
dum solita regni fata te nostri uocent. 400

k'' LYC. Agedum efferatas rabida uoces amoue F. VIIu

et disce regum imperia ab Alcide pati.

ego rapta quamuis sceptrā uictrici geram

dextra regamque cuncta sine legum metu

quas arma uincunt, pauca pro causa loquar
nostra. 405

l Cruento cecidit in bello pater,

cecidere fratres. arma non seruant modum

nec temperari facile nec reprimi potest

stricti ensis ira. bella delectat cruor: —

sed ille regno pro suo, nos improba 410

cupidine acti — quaeritur belli exitus,

non causa.

l' Sed nunc pereat omnis memoria.

cum uictor arma posuit, et uictum decet

deponere odia. non ut inflexo genu

regnantem adores petimus. hoc ipsum placet 415

animo ruinas quod capis magno tuas.

es rege coniunx digna: sociemus toros.

m MEG. Gelidus per artus uadit exanguis tremor.

quod facinus aures pepulit? haut equidem horrui

cum pace rupta bellicus muros fragor 420

circumsonaret. pertuli intrepide omnia.

m' Thalamos tremesco. capta nunc uideor mihi.

grauent catenae corpus et longa fame

mors protrahatur lenta. non uincet fidem

uis ulla nostram. moriar Alcide tua. 425

395 manet *V* || 396—398 *sustuli* || 397 *Illyria Grno.* ||
398 *reliquit* *t in ras. E²* || 399 *libet V^ψ lubet Ae* || 401
effrenatas *en in ras. E²* || *rapida V¹* || *amoue ex amone*
factum V || 402 *patri E¹* || 425 *nostra α* ||

- m LYC. Animosne mersus inferis coniunx facit?
 MEG. inferna tetigit, posset ut supera adsequi.
 LYC. telluris illum pondus immensae premit.
 MEG. nullo premetur onere qui caelum tulit.
- m' LYC. Cogere. 430
 MEG. cogi qui potest, nescit mori.
 LYC. effare thalamis quod nouis potius parem
 regale munus?
 MEG. aut tuam mortem aut meam. F. VIIIr
 LYC. moriere demens?
 MEG. coniugi occurram meo.
- m LYC. Sceptroque nostro famulus est potior tibi?
 MEG. quot iste famulus tradidit reges neci. 435
 LYC. cur ergo regi seruit et patitur iugum?
 MEG. imperia dura tolle, quid uirtus erit?
- m' LYC. Obici feris monstrisque uirtutem putas?
 MEG. uirtutis est domare quae cuncti pauent,
 LYC. tenebrae loquentem magna tartareae premunt. 440
 MEG. non est ad astra mollis e terris uia.
- n LYC. Quo patre genitus caelitem sperat domos?
 AMPH. miseranda coniunx Herculis magni sile.
 partes meae sunt reddere Alcidae patrem
 genusque uerum. post tot ingentis uiri 445
 memoranda facta postque pacatum manu
 quodcumque Titan ortus et labens uidet:
- n' Post monstra tot perdomita, post Phlegram inpio
 sparsam cruore postque defensos deos

426 dabit *V* || 427 superna *E*³*ψ* supera *E*¹*φ**A* ||
 429 premeretur *E*¹ || 434 sceptroque *E*¹*V**A**ψ* sceptro *q*₃
*E*²*ψ* sceptrone *ex m. s. reposuit Delrius* || potior est fa-
 mulus tibi *A* fam. est pot. t. *EV* || 435 quod *E*¹ || 437
 quod *in* quid *corr. E*¹ || 439 uirtus *V**ψ* uirtu//s *T* uirtu-
 tis *εA* || timent *V* *Basil. mg. R13* timent pauent *R11* pa-
 uent *ε supra uersum rec. m. add. R13* || 442 sperat *EVME*
 penetrat *A* || 444 meae hae sunt *A* hae *deest E* || 448
 phlegam *E* || 449 sparsum *V**ψ* ||

nondum liquet de patre? mentimur Iouem? 450
Iunonis odio crede.

LYC. quid uiolas Iouem?

. mortale caelo non potest iungi genus:

AMPH. communis ista pluribus causa est deis.

n" LYC. Famuline fuerant ante quam fierent dei?

AMPH. pastor pheraeos Delius paut greges. 455

LYC. sed non per omnes exul errauit plagas.

AMPH. quem profuga terra mater errante edidit.

LYC. num monstra saeua Phoebus aut timuit feras?

AMPH. primus sagittas inbuit Phoebi draco.

n Quam grauiā paruus tulerit ignoras mala 460
e matris utero fulmine electus puer?

[*mox fulminanti proximus patri stetit.*]

quid qui gubernat astra, qui nubes quatit, F. VIIIa

non latuit infans rupis idaeae specu?

sollicita tanti pretia natales habent 465

semperque magno constitit nasci deum.

o LYC. Quemcumque miserum uideris, homi-
nem scias.

o' AMPH. Quemcumque fortem uideris, mise-
rum neges.

p LYC. Fortem uocemus cuius ex umeris leo 470
donum puellae factus et claua excidit
fulsitque pictum ueste sidonia latus?

p' Fortem uocemus cuius horrentes comae
maduere nardo, laude qui notas manus
ad non uirilem tympani mouit sonum?

n AMPH. Mitra ferocem barbara frontem premens 475
non erubescit Bacchus effusus tener

450 Am. *minio scr. sed lineola transf.* V || 453 *deis E* ||
457 terre V² || errante E erranti AV² errantem V¹ ||
edidit EA dedit V || 458 num EVψ non A || saeua E
seua V saeuas A || phebi V || 460 h. u. *Lycō dat. Grut.* ||
462 *deleui* || 464 non EVψ num A || *exese VA idee E*
al' idee *supra uersum R14* || 465 *precia tanti E* || 469 hu-
mero V || 475 AMP. *ME Mog. om. ERAφ* || 476 AMP.
ERAφ om. ME Mog. ||

- sparsisse crines nec manu molli leuem
uibrare thyrsus, cum parum forti gradu
auro decorum syrma barbarico trahit.
post multa uirtus opera laxari solet. 480
- q^o LYC. Teuthrantis hoc fatetur euersi domus,
pecorumque ritu uirginum oppressi greges,
hoc nulla Iuno nullus Eurystheus iubet.
ipsius haec sunt opera.
- AMPH. non nosti omnia.
- q Ipsius opus est caestibus fractus suis 485
Eryx et Eryci iunctus Antaeus Libys
et qui hospitali caede manantes foci
bibere iustum sanguinem Busiridis.
- q' Ipsius opus est uulneri et ferro obuius
mortem coactus integer Cycnus pati. 490
nec unus una Geryon uictus manu.
eris inter istos qui tamen nullo stupro
laesere thalamos.
- r LYC. Quod Ioui hoc regi licet.
Ioui dedisti coniugem, regi dabis
et te magistro non nouum hoc discet nurus F. IXr
etiam uiro probante meliorem sequi. 495
sin copulari pertinax taedis negat,
uel ex coacta nobilem partum feram.
- r' MEG. Vmbrae Creontis et penates Labdaci
et nuptiales inpii Oedipodae faces 500
nunc solita uestro fata coniugio date.
nunc nunc cruentae regis Aegypti nurus

478 uibrare *EVψ* uibrasse *A* || gradum *V*¹ || 479
barbarico *EV* barbaricum *A* || 481 Lic' (*minio scr.*) *V*
LY. *AE*² *mg. om.* *E*¹ || Hoc euriti *EA* Hoc teutantis *R 11 12*
mg. Hoc teutantes *Vlgrai.* teutantis etiam *Mog., IPal. re-*
centior, Voss. melior. corr. Delrius Hoc eantis *V* || 482 que
om. V || 483 LYC. *minio scr. sed deletum E*¹ || 486 erci *E* ||
487 qui *supra uersum add. V*² || hospitalem caedem mi-
nantes *E* || 490 integer cycnus *E* ante Geryones *A* aut
gerionem *V* || 493 quid et *V* || 501 uestro *E* nostro *φA* ||
502 egisti *VR* ||

adeste multo sanguine infectae manus.

deest una numero Danaïs. explebo nefas.

s LYC. Coniugia quoniam perucax nostra abnuis 505

regemque terres, scepra quid possint scies.

conplectere aras. nullus eripiet deus

te mihi nec orbe si remolito queat

ad supera uictor numina Alcides uehi.

s' Congerite siluas. templa supplicibus suis 510

iniecta flagrent. coniugem et totum gregem

consumat unus igne subiecto rogos.

AMPH. hoc munus a te genitor Alcidae peto

rogare quod me deceat, ut primus cadam.

s'' LYC. Qui morte cunctos luere supplicium iubet, 515

nescit tyrannus esse. diuersa inroga.

miserum ueta perire, felicem iube.

ego dum cremandis trabibus accrescit rogos,

sacro regentem maria uotiuo colam.

t AMPH. Pro numinum uis summa pro caelestium 520

rector parensque cuius excussis tremunt

humana telis, inpiam regis feri

conpesce dextram — quid deos frustra precor?

t' Vbicumque es, audi gnate — cur subito labant 525

agitata motu templa? cur mugit solum?

infernus imo tonuit e fundo fragor.

audimur. est est sonitus herculei gradus.

F. IX u

CHORVS

a O fortuna uiris inuida fortibus,

quam non aequa bonis praemia diuidis.

Eurystheus facili regnat in otio

530

503 inulto *With.* || 506 possunt *VR12* || 508 demo-
lito *E* || 512 locus ω rogos α an focus? || 516 in loca
E || 517 ueta mori *V* || 519 uotiuia *E*¹ corr. *E*¹ || rogem
VA colam *E* *Fabricii liber* || 526 sonu ite *E*¹ sonuit ω to-
nuit *Bo.* || 527 id est *E* est est *E t. Gron.* *V* ψ en est *A* ||
sonus *V* || herculi *V* || 529 aequa homini pr. *B.Schm.* ||
530 Eurystheus *E* || regnat *VR1214* pr. m. regnet *EA* ||
post h. u. tres uersus excidisse coniecti. ||

.

- a' Alcmena genitus bella per omnia
 monstros exagitet caeliferam manum,
 serpentis resecat colla feracia,
 deceptis referat mala sororibus,
 cum somno dederit peruigiles genas
 pomis diuitibus praepositus draco. 535
- b Intravit Scythiae multiuagas domos
 et gentes patriis sedibus hospitas
 calcavitque freti terga rigentia
 et mutis tacitum litoribus mare. 540
- c Illic dura carent aequora fluctibus
 et qua plena rates carbasa tenderant
 intonsis teritur semita Sarmatis.
 stat pontus uicibus mobilis annuis
 nauem nunc facilis nunc equitem pati. 545
- c' Illic quae uiduis gentibus imperat
 aurato religans ilia balteo,
 detraxit spoliū nobile corpori
 et peltam et niuei uincula pectoris
 uictorem posito suspiciens genu. 550
- b' Qua spe praecipites actus ad inferos,
 [audax ire uias inremeabiles]
 uidisti sicalae regna Proserpinae?
 illic nulla noto nulla fauonio
 consurgunt tumidis fluctibus aequora. 555

532 teliferam *ME* Christinae unus, *Otto-bon.* al' te supra
 uersum *R* || 533 ferocia ω feracia *TR* 12 et hoc adpictum
 ad oram unius *Palatini* || 535 dedit *V* || 540 multis *EV* ψ
 mutis *A* || 342 tenderent *E* || 547 yra *V*¹ (y¹ia *V*²) || 550
 suspiciens ω suspiciens α || 552 inremediabiles *E* uersum
 deleui ||

- d Non illic geminum Tyndaridae genus
succurrunt timidis sidera nauibus.
stat nigro pelagus gurgite languidum
et cum mors avidis pallida dentibus
gentes innumeras manibus intulit,
uno tot populi remige transeunt. F. Xr
560
5 6 1
- d' Hic qui rex populis pluribus imperat,
bello cum peteres nestoream Pylon,
tecum conseruit pestiferas manus
telum tergemina cuspide praeferens.
effugit tenui uulnere saucius
et mortis dominus pertimuit mori. 5 6 4
565
- e Fatum rumpe manu: tristibus inferis
prospectus pateat lucis et inuius
limes det faciles ad superos uias.
inmites potuit flectere cantibus
umbrarum dominos et prece supplici
Orpheus, Eurydicen dum repetit suam. 570
575
- f Quae siluas et aues saxaque traxerat
ars, quae praebuerat fluminibus moras,
ad cuius sonitum constiterant ferae.
mulcet non solitis uocibus inferos
et surdis resonat clarius in locis. 580
- f' Deflent Eurydicen Taenariae nurus:
deflent et lacrimis difficiles dei

562—563 *post u.* 593 *collocavi* || 565 *bella* Vψ *bello* εA || *peterent* Vψ *peteret* ER *Vratist.* *peteres* A || 567 *post terg.* ~~εε~~ *add.* V || 570 *rumpere* E¹ || *tristibus* EVA *tristis et* ψ || 571 *et lucis* V || 575 *recipit* ψ || 581 *h. u.* *post u.* 584 *legitur* A, *hoc loco* EMEVR, *omnino abest* R 10 || *Surdis resonat clarius in locis* | *Deflent eurydicen* *ymidi sedent* Mog. *threiciae ω tartareae* With. *taenariae scripsi* *deflent Eumenides Threiciam* *nurum coll.* Ouid. M. X. 45 B.Schm. ||

et qui fronte nimis crimina tetrica
quaerunt ac ueteres excutiant reos
flentes Eurydicen iuridici sedent.

585

e' Tandem mortis ait 'Vincimur' arbiter
'euade ad superos lege tamen data:
'tu post terga tui perge uiri comes.
'tu non ante tuam respice coniugem
'quam cum clara deos optulerit dies
'spartanique aderit ianua Taenari.'

590

e'' Odit uerus amor nec patitur moras.
munus dum properat cernere, perdidit.
euincas utinam iura ferae Stygis
Parcarumque colos non reuocabiles:
quae uinci potuit regia carmine,
haec uinci poterit regia uiribus.

F. Xu

593

562

563

594

595

HERCVLES

a O lucis almae rector et caeli decus,
qui alterna curru spatia flammifero ambiens
inlustre latis exeris terris caput,
da Phoebe ueniam, si quid illicitum tui
uidere uultus. iussus in lucem extuli
arcana mundi. tuque caelestum arbiter
parensque uisus fulmine opposito tege.

600

a' Et tu secundo maria qui sceptro regis,
imas pete undas. quisquis ex alto adspicit
terrena facie pollui metuens noua,
aciem reflectat oraque in caelum erigat
portenta fugiens. hoc nefas cernant duo

605

583 nimis tetra *V* crimina in *mg.* *V* || 591 trenali
V || 563 irreuocabiles α non reuolubiles *Broukhousius*
et *Burmannus* || 594 carmine *EV* cantibus *A* || 596 al-
mae ϵ *Caietani exemplar* almae *A* || 598 latis *E* laetis
Aφ || 601 arschana *EV* secreta *A* || celestium *Vψ* ||
603 maria abesse uidetur *V* || 604 petende *V*¹ ||

qui aduexit et quae iussit. in poenas meas
atque in labores non satis terrae patent.

b Iunonis odio uidi inaccessa omnibus 610
ignota Phoebō quaeque deterior polus
obscura diro spatia concessit Ioui
et si placerent tertiae sortis loca
regnare potui.

b' Noctis aeternae chaos 615
et nocte quiddam grauius et tristes deos
et fata uici. morte contempta redi.
quid restat aliud? uidi et ostendi inferos.

b'' Da, si quid ultra est. iam diu pateris manus 620
cessare nostras Iuno. quae uinci iubes?
Sed templa quare miles infestus tenet,
limenque sacrum terror armorum obsidet?

AMPHITRYON. HERCVLES. MEGARA. THESEVS.

a Vtrumne uisus uota decipiunt meos 625
an ille domitor orbis et Graium decus
tristi silentem nubilo liquit domum?
estne ille natus? membra laetitia stupent.

a' O gnate certa at sera Thebarum salus
teneone in auras editum an uana fruor
deceptus umbra? tune es? — agnosco toros
umerosque et alto nobilem trunco manum.

b HERC. Vnde iste genitor squalor et lugubribus 630

611 quāque *E* ~~ea~~ quēq; *V* || popus in polus corr. pr.
m. E || 615 noctem *V*¹ || quidem *V* *R*14 *V*ratisl. quiddem
*R*11 (sed e in rasura) || 618 iam *EV* tam ψ nam α ||
619 quid *A* ϕ quae *E* ϕ || AMPHYTRION. HERCVLES.
MEGERA. THESEVS. *EV*¹ (sed hic Amphitryon) Megarae
nomen abest *A* deletum *m. rec. V* || 624 silentum α ||
626 certa et sera ω at *Gruterus* || thebanarum *V*¹ ||
627 Verumne cerno corpus an fallor tua *A* Verumne c.
c. an fallor ul' t^a uidēs *V* Teneone in auras editum an
uana fruor *EME* *Ortelianus P mg.* uterque uersus legitur in
Parisino 8036 (an 8026?) in uno *Minervae* et uno *Napoli-*
tano || 629 alte *V* ||

amicta coniunx? unde tam foedo obsiti
paedore nati? quae domum clades grauat?

AMPH. socer est peremptus, regna possidit Lycus.
gnatos parentem coniugem leto petit.

b' HERC. Ingrata tellus, nemo ad herculeae domus 635
auxilia uenit? uidit hoc tantum nefas
defensus orbis? cur diem questu tero?
mactetur hostis.

THES. hanc ferat uirtus notam
laborque summus fiat Alcidae Lycus?

a'' HERC. Ad hauriendum sanguinem inimicum feror. 640
Theseu resiste, ne qua uis subita ingruat.
me bella poscunt. differ amplexus parens
coniunxque differ. nunciet Diti Lycus
me iam redisse.

b THES. Flebilem ex oculis fuga 654
regina uultum tuque nato sospite
lacrimas cadentes reprime. si noui Herculem,
Lycus Creonti debitas poenas dabit.
lentum est dabit: dat. hoc quoque est lentum: dedit.

b' AMPH. Votum secundet qui potest nostrum deus 650
rebusque lapsis adsit. o magni comes
magnanime nati pande *fatorum* ordinem.
quam longa maestos ducat ad manes uia,
ut uincla tulerit dura tartareus canis.

a THES. Memorare cogis acta securae quoque
horrenda menti. uix adhuc certa est fides F. XIu 655
uitalis aurae, torpet acies luminum
hebetesque uisus uix diem insuetum ferunt.

632 pudore *V* || 633 regnaque Lycus possidet α possidet *V* *Vratist.* possedit *Eψ* possidit *scripsi* || 634 petunt *V* || 638 THES. Mactetur *V* THES. Hanc *A* Thesei *nota om.* *E* || 639 Fiatque summus hostis ω summus sudor *NHs.* Laborque summus fiat *scripsi coll. HO 816 1455* || 640 HER. *V om. EA* || 641 HERC. *A om. EV* || subito *VP* || 648 dabit) dedit *V* || 650 lassus *EA* lapsus *Vψ* || 651 p. uirtutum ω p. tu totum *With.* p. *fatorum scripsi* || 655 certe *E¹ corr. E¹* ||

- a' AMPH. Peruince Theseu quicquid alto in pectore
remanet pauoris neuē te fructu optimo
frauda laborum. quae fuit durum pati, 660
meminisse dulce est. fare casus horridos.
- a" THES. Fas omne mundi teque dominantem precor
regno capaci teque quam tota inrita
quaesiuit Aetna mater, ut iura abdita
et operta terris liceat inpune eloqui. 665
- c Spartana tellus nobile attollit iugum
densis ubi aequor Taenarus siluis premit.
hic ora soluit Ditis inuisi domus
hiatque rupes alta et inmenso specu
ingens uorago faucibus uastis patet 670
latumque pandit omnibus populis iter.
- d Non caeca tenebris incipit primo uia.
tenuis relictæ lucis a tergo nitor
fulgorque dubius solis adflicti cadit
et ludit aciem. nocte sic mixta solet 675
præbere lumen primus aut serus dies.
[hinc ampla uacuis spatia laxantur locis,
in quae omne mersum pereat humanum genus.]
- d' Nec ire labor est. ipsa deducit uia.
ut saepe puppes aestus inuitas rapit, 680
sic pronus aër urget atque audidum chaos
gradumque retro flectere haut umquam sinunt
umbræ tenaces. intus inmensi sinus.
- e Placido quieta labitur Lethe uado
demitque curas neuē remeandi amplius 685
pateat facultas, flexibus multis grauē

658 Peruincet *E* Permicte *V* || in p. *EVR* duo *Christinae* in *om.* *A* || 660 quae *E* que *V*ψ quod α || 664 Enna α || 665 loqui *V* || 669 hiatque) at in *ras.* *E*² || 671 pandit) nd in *ras.* *E*² || 672 incipiet *V* || 675 tale non dubie solet *A* nocte sic mixta solet *EV* (sed hic mista) *IPalatinus* || 677—678 *deleui* || 678 Hincq; *V* || an pergat? || 681 agger α || 683 immensi *E* inmensi *V* sinus *EV* immenso sinu *A* || 684 lethe *A* lethe/*E* lethes ψ *V* || 686 fletibus *ed.* *Bip.* ||

inuoluit amnem.

- e' Qualis incertus uagis
Maeander undis ludit et cedit sibi F. XII_r
instatque dubius litus an fontem petat.
- e'' Palus inertis foeda Cocyti iacet. 690
hic uultur illic luctifer bubo gemit
omenque triste resonat infaustae strigis.
- f Horrent opaca fronde nigrantes comae
taxo imminente quam tenet segnis sopor,
famesque maesta tabido rictu iacens 695
metus pauorque funus et frendens dolor. 697
- f' Aterque luctus sequitur et morbus tremens
et cincta ferro bella. in extremo abdita
iners senectus adiuuat baculo gradum 700
pudorque serus conscios uultus tegit. 696
- e AMPH. Estne aliqua tellus Cereris aut Bacchi ferax? 701
THES. non prata uiridi laeta facie germinant
nec adulta leni fluctuat zephyro seges.
- e' Non ulla ramos silua pomiferos habet.
sterilis profundi uastitas squallet soli 705
et foeda tellus torpet aeterno situ.
[rerumque maestus finis et mundi ultima.]
- e'' Inmotus aër haeret et pigro sedet
nox atra mundo. cuncta paedore horrida
ipsaque morte peior est mortis locus 710

687 incertus *E¹V¹* incertis *E²V²P* incerta *A* incertis
uadis *JGr.* uagus ω uagis *scripsi* || 688 undis *EVP*
unda *A* || ludit *VA* errat ludit *EP* an incertus uadis *M.*
errat: ludit et c. s. e. q. s.? || 691 luctifer *A* luctifer *EV*
lucifer *R10* letifer ψ || 692 ogmenq; *V* || 695 rapido
V¹R rabido ψ || 696 post 700 *interposui* || 697 Metusque
EV || an Laborque (*coll. Vergil. A. VI 277*)? || 699
bella ferro *VR* || extrema *E¹* corr. *E¹* || 701 cerefêris
E || 703 leui *V* || 704 nulla *V¹* || 705 del. *Wakefieldius*
|| 708 pigra *V* || 709 maerore ω paedore *Fr. Iacob-*
sus et Wakefieldius || orrido *V* || 710 ipsa *V* || est)
et *V* ||

- g AMPH. Quid ille opaca qui regit sceptro loca,
qua sede positus temperat populos leues?
- g' THES. Est in recessu Tartari obscuro locus,
quem grauibus umbris spissa caligo adligat.
- h A fonte discors manat hinc uno latex: 715
alter quieto similis — hunc iurant dei —
tacente sacram deuehens fluuio Styga.
at hic tumultu rapitur ingenti ferox
et saxa fluctu uoluit Acheron inuius
renauigari. 720
- h' Cingitur duplici uado
aduersa Ditis regia atque ingens domus 725
umbrante luco tegitur. [*hic uasto specu
pendent tyranni limina*] hoc umbris iter,
haec porta regni. campus hanc circa iacet
in quo superbo digerit uultu sedens
animas recentes.
- h'' Dira maiestas dei
frons torua fratrum quae tamen speciem gerat
gentisque tantae. uultus est illi louis
sed fulminantis. magna pars regni trucis
est ipse dominus cuius adspectus timet 730
quicquid timetur.
- i° AMPH. Verane est fama inferis
tam sera reddi iura et oblitos sui
sceleris nocentes debitas poenas dare?
quis iste ueri rector atque aequi arbiter?
- i' THES. Non unus alta sede quaesitor sedens 735
iudicia trepidis sera sortitur reis.
aditur illo gnosius Minos foro,
Rhadamanthus illo, Thetidis hoc audit socer.

713 recessu cA secessu Vψ || 715 discors E² || primo
E imo AV || 716 ater A || 721 regna V || 722 uibrante
V¹ || 722^b 723^a deleui || 723 hic V¹ hac Bo. || 724
campus supra uersum add. ab interprete V || hanc) haud
V¹ || 726 dei E deo Aψ || 727 specimen EA speciem
V¹ || 730 aspectus EVψ aspectum A || 731 quicquid E ||
734 rector) fertur With. || 737 aditur E auditur VA ||
738 hos V ||

i'' Quod quisque fecit, patitur. auctorem scelus
repetit suoque premitur exemplo nocens. 740
uidi cruentos carcere includi duces,
et inpotentis terga plebeia manu
scindi tyranni.

h Quisquis est placide potens
dominusque uitae seruat innocuas manus
[et incruentum mitis imperium regit] 745
animaeque parcit, longa permensus diu
felicitis aevi spatia uel caelum petit
uel laeta felix nemoris elysii loca
iudex futurus.

h' Sanguine humano abstine
quicumque regnas. scelera taxantur modo 750
maiore uestra.

AMPH. certus inclusos tenet
locus nocentes utque fert fama inpiis
supplicia uinclis saeua perpetuis domant? F. XIII r

k⁰ THES. Rapitur uolucris tortus Ixion rota.
cervice saxum grande sisypchia sedet. 755

k In amne medio faucibus siccis senex
sectatur undas. adluit mentum latex.

k' Fidemque cum iam saepe decepto dedit,
perit unda in ore, poma destituunt famem.

k Praebet uolucris Tityos aeternas dapes
urnasque frustra Danaïdes plenas gerunt. 760

k' Errant furentes inopiae Cadmeïdes;
terretque mensas auida phineas auis.

g AMPH. Nunc ede nati nobilem pugnam mei.
patrui uolentis munus an spoliū refert? 765

744 uitae abest V || 745 sustulit GR. || 746 animaeque
E V ME ψ animoque A || 748 elysi E || 751 uestra E φ ψ
nostra φ A || 757 septatur V || adluit Ottobonianus abluit
ε φ A || 761 gerunt E ferunt φ A || 763 terrentque m. au-
dae fineas aues E oret mensas auida pineas auis (manus
pr. m.) V || 764 nunc) c m. sec. E ei mei (sic) V ||

- g' THES. Ferale tardis inminet saxum uadis,
stupent ubi undae, segne torpescit fretum.
- h Hinc seruat amnem cultu et adspectu horridus
pauidosque manes ualidus expectat senex.
inpeza pendet barba. deformem sinum 770
nodus coërcet. concauae squalent genae,
regit ipse longo portitor conto ratem.
- i Hic onere uacuam litori puppem applicans
repetebat umbras. poscit Alcides uiam
cedente turba. dirus exclamat Charon: 775
'quo pergis audax? siste properantem gradum.'
- h' Non passus ullas gnatus Alcmena moras.
proprio coactum nauitam conto domat
scanditque puppem. cumba populorum capax
succubuit uni. sidit et grauior ratis 780
utrimque Lethen latere titubanti bibit.
- i' Tum uasta trepidant monstra Centauri truces
Lapithaeque multo in bella succensi mero.
stygiae paludis ultimos quaerens sinus
fecunda mergit capita lernaes labos. F. XIII u 785
- h Post haec auari Ditis apparet domus.
hic saeuus umbras territat stygius canis
qui trina uasto latera concutiens sono
regnum tuetur, sordidum tabo caput
lambunt colubrae, uiperis horrent iubae. 790

767 stupent ubi undae *E* stupente ubi unda *A* stupentibus *V*¹ stupentis *V*² unde *V* stupens profundo *Bad. ed. a. 1798* || segnes *V*¹ || 768 Hunc ω Hinc *With.* || 769 squalidus gestat ω ualidus expectat *With.* || 771 squalent *EVA* lucent ψ pallent uel lurent *NHs.* || 772 longo p. conto *EV* (compto) conto p. longo *A* || 774 umbras *EVME* ψ undas *A* || 779 cumpa *ex* cumba *corr. E*¹ || 780 succumbuit *V* sedit ω sidit *Gron.* || 781 titubanti *EVME* titubante ψ titubato *A* || 782 tunc *EA* tum *V* || uasta *AV*² uastra *R* uicta *E* ψ uecta *V*¹ || 783 in bella *EVME* in *om. A* || 785 labor *A* || 786 auaris *V*¹ || ditis) it in *ras. E*² || 788 trina *eq* quidam *Delriani* terna ϕA || capita ω latera *scripsi* || 789 tabe *V* || 790 colubrae *E* ψ colubre *V*¹ colubri *A* || uiperis *V* || horrentes *E* ||

[*longusque torta sibilat cauda draco.*]

h' Par ira formae. sensit ut motus pedum
attollit hirtas angue uibrato comas,
missumque captat aure subrecta sonum
sentire et umbras solitus. ut propior stetit 795
Ioue natus, antro sedit incertus canis.

i Et uterque timuit. ecce latratu graui
loca muta terret, sibilat totos minax
serpens per armos. uocis horrendae fragor
per ora missus terna felices quoque 800
exterret umbras.

i' Soluit Alcides feros
tunc ipse rictus et cleonaeum caput
opponit ac se tegmine ingenti tegit
uictrice magnum dextera robur gerens.

l Huc nunc et illuc uerbere adsiduo rotat. 805
ingeminat ictus. domitus infregit minas
et cuncta lassus capita summisit canis
antroque toto cessit. extimuit sedens
uterque solio dominus et duci iubet.
me quoque petentimurus Alcidae dedit. 810

i' Tum grauia monstri colla permulcens manu
adamante texto uinxit. oblitus sui
custos opaci peruigil regni canis
conponit aures timidus et patiens trahi
erumque fassus ore summisso obsequens 815
utrumque cauda pulsat anguifera latus.

m Postquam est ad oras Taenari uentum et nitor

u. 791 *deleui* || 792 Per *E* || 793 umbrato *V*¹ || 794 subrecta *EφME I Pal.* subiecta *φA* || 796 sedit *EVψ* cedit *A* || 797 et uterque timuit *uix sana. an uteroque tumuit?* || 800 eterna *V* || 801 a laeua *ω* at laeua *With.* Alcides *scripsi* || feros *AR supra scr.* ferox *εVψ* || 803 tegit *E* ~~getegit~~ *V* clepit *A* || 804 uictrice// *E* || 805 assiduo) sid *in ras.* *E* || 806 minas) post *s ras.* *E* || 807 lapsus *Vψ* || 808 cessat *V*¹ || 810 petente *VR1214 T m. sec.* petentem *R pr. m.* || 811 Tum *ER13* Tunc *φA* || colla monstri *V* || 814 timidus *V*¹ ||

percussit oculos, lucis ignotae bono
resumit animos uictus et uastas furens
quassat catenas. paene uictorem abstulit
pronumque retro uexit et mouit gradu. F.XIIIr
820

m' Tunc et meas respexit Alcides manus.
geminis uterque uiribus tractum canem
ira furentem et bella temptantem inrita
intulimus orbi. uidit ut clarum diem 825

[*et pura nitidi spatia conspexit poli.*]

oborta nox est, lumina in terram dedit.

l' Compressit oculos et diem inuisum expulit
aciemque retro flexit atque omni petit
ceruice terram. tum sub herculeas caput
abscondit umbras. 830

densa sed laeto uenit
clamore turba frontibus laurum gerens
magnique meritas Herculis laudes canit.

CHORVS.

a Natus Eurystheus properante partu
.
iusserat mundi penetrare fundum. 835
derat hoc solum numero laborum
tertia regem spoliare sortis.

b Ausus es caecos aditus inire,
ducit ad manes uia qua remotos
tristis et nigra metuenda silua 840
sed frequens magna comitante turba.

818 bono *EME* *V*¹ ψ bonos *AV*² bonus *Wakefieldius*
nouos *Rutgers.* || 819 animo *V*¹ || uictus *EV* ψ uinctus
A || 820 uictorem *EV* ψ uectorem *A* || 822 despexit *V* ||
823 tactum *V*¹ || 825 claram *V* || diem *EV* *R* 12 aethera
A || 826 sustuli || 827 deleuit *Bo.* || 828 conspexit *E* || 830
tunc *V* || herculeas c. A. umbra ϕ *A* herculeas c. A. um-
bras *E* || post 834 uersus unus et alter excidissee uidetur ||
835 iussit Alciden *With.* || 838 es *EV* est *A* || 840
nigra m. silua *EV* *R* 13 silua m. nigra *A* || 841 uolitante
turba *B. Schm.* ||

- b' Quantus incedit populus per urbes
ad noui ludos auidus theatri:
qualis eleum ruit ad tonantem,
quinta cum sacrum reuocauit aestas. 845
- c Quanta, cum longae redit hora nocti
crescere et somnos cupiens quietos
libra phoebeos tenet aequa currus, F.XIII u
turba secretam Cererem frequentat
et citi tectis properant relictis 850
attici noctem celebrare mystae:
- c' Tanta per campos agitur silentes
turba. pars tarda graditur senecta,
[tristis et longa satiata uita]
pars adhuc currit melioris aevi, 855
uirgines nondum thalamis iugatae
et comis nondum positis ephebi
matris et nomen modo doctus infans.
- c'' His datum solis, minus ut timerent
igne praelato releuare noctem. 860
ceteri uadunt per opaca tristes,
qualis est nobis animus, remota
luce cum maestus sibi quisque sensit
obrutum tota caput esse terra.
- d Stat chaos densum tenebraeque turpes 865
et color noctis malus ac silentis
otium mundi uacuaeque nubes.
- e Sera nos illo referat senectus.
nemo ad id sero uenit unde numquam,

844 ruit EVψ currit ψ coit A || 846 longe A || noctis
A || 848 thebeos E || 850 siti V¹ sciti R14 scite ψ
Exciti NHs. || 853 graditur EVR11 gradistur R10 (tur
m. sec.) gradiens A || 854 deleui || 863 sensit EφA sen-
tit ψ || 864 obtutum V ||

cum semel uenit, poterit reuerti. 870
quid iuuat dirum properare fatum?

e' Omnis haec magnis uaga turba terris
ibit ad manes facietque inerti
uela Cocyto. tibi crescit omne,
et quod occasus uidet et quod ortus. 875

d' Parce uenturis. tibi mors paramur.
sic licet segnis, properamus ipsi.
prima quae uitam dedit hora, carpit.

f^o Thebis laeta dies adest. F. XV r
aras tangite supplices. 880
pingues caedite uictimas.
permixtae maribus nurus
solemnes agitent choros.
cessent deposito iugo
arui fertilis incolae. 885

f Pax est herculea manu
Auroram inter et Hesperum
et qua sol medium tenens
umbras corporibus negat.
quodcumque adluitur solum 890
longo Tethyos ambitu,
Alcidae domuit labor.

f' Transuectus uada Tartari,
pacatis redit inferis.

870 potuit ω poterit *Bo.* || 871 dirum *VT* durum
 ϵA || 874 crescit *E* || 876 et tibi *V* || paramus *V* ut uide-
tur || 876^b et 877^a post 874^a interponendos putat *B.Schm.* ||
878 carpit *E\phi* carpsit *A\phi* || CHORVS *ER* om. ϕA *Te-*
rentianus Maurus u. 2672 „Exemplum et Senecae dabo: |
Thebis — uictimas.“ || 879 *Terentianus* u. 2786 || 880
aram *Terentianus* || 882 matribus *E* || 890 alluitur *EV\psi*
abluitur *A* ||

iam nullus superest timor
nil ultra iacet inferos.

895

stantes sacrificus comas
dilecta tege populo.

HERCVLES. THESEVS. AMPHITRYON. MEGARA.

- a Victrice dextra fusus aduerso Lycus
terram cecidit ore. tum quisquis comes 900
fuerat tyranni, iacuit et poenae comes.
nunc sacra patri uictor et superis feram
caesisque meritis uictimis aras colam.
- b Te te laborum socia et adiutrix precor
belligera Pallas cuius in laena ciet 905
aegis feroces ore saxifico minas,
- b' Adsit Lycurgi domitor et rubri maris
tectam uirente cuspidem thyrsos gerens
geminumque numen Phoebus et Phoebi soror.
[soror sagittis aptior, Phoebus lyrae] 910
- a' Fraterque quisquis incolit caelum meus
non ex nouerca frater. huc appellite
greges opimos. quicquid Indorum seges
Arabesque odoris quicquid arboribus legunt,
conferte in aras. pinguis exundet uapor. 915
- b Populea nostras arbor exornet comas,
te ramus oleae fronde gentili tegat
Theseu. tonantem nostra adorabit manus.
- b' Tu conditores urbis et siluestria

post 896 lacunam significauit || 898 rege VR || CHORVS
additur E THESEVS om. E ultimum locum occupat VT || 899
Victrice EV Vitrice R12 Vltrice A || aduerso EV Basil.
mg. aduersam A || 900 tunc EV R12 m. pr. tum A || 903
sacra scolam E¹ || 906 minax E || 907 adhesit V¹ ||
908 uirente EV uirenti A || 910 uersum sustuli auctore
G. Richtero || 913 optimos V¹ || Indorum genus With. Indi
aruis secant B. Schm. || 915 exundet EMEVψ exudet A ||
916 exornet comas V in ras. || 919 Thesei nota uersui
praefixa A || Tu EV Dii A || orbis V¹ ||

trucis antra Zethi, nobilis Dirces *nemus*
laremque regis aduenae tyrium coles.

F.XV u 920

c Date tura flammis.

AMPH. gnate manantes prius
manus cruenta caede et hostili expia.

HERC. utinam cruorem capitis inuisi deis
libare possem. gratior nullus liquor
tinxisset aras. uictima haut ulla amplior
potest magisque opima mactari Ioui,
quam rex iniquus.

925

c' AMPH. Finitat genitor tuus
opta laboris. detur aliquando otium
quiesque fessis.

930

HERC. ipse concipiam preces
Ioue meque dignas. stet suo caelum loco
tellusque et aether. astra inoffensos agant
serena cursus. alta pax gentes alat.

d Ferrum omne teneat ruris innocui labor,
ensesque lateant. nulla tempestas fretum
uiolenta turbet, nullus irato Ioue
exiliat ignis, nullus hiberna niue
nutritus agros amnis euersos trahat.

935

d' Venena cessent. nulla nocituro grauis
suco tumescat herba

940

. non saeui ac truces
regnent tyranni. si quod etiamnum est scelus
latura tellus, properet et si quod parat
monstrum, meum sit.

920 Ceti *A* || nobilis *EVR10* nobiles *A* || dirce^{que}naq3
E dirces aquis *V* Dirces aquas *A* Dirces *nemus* *With.* ||

921 larem regis *V* qui *post* regis *α* || colis *VA* coles *E*
colens *AE* || 922 manantē *V*¹ || 923 cedde *uel* redde *V* ||
924 cruore *V* || 927 *poſq3* magis *V* || 928 tuus *EVψ*
tuos *A* || 929 optata *V*² || laboris *V* labores *EA* || 930
//fessis *E* || concipias *V*¹ || 931 //dignas *E* || 932 ae-
quor *NHs.* || 933 serena *V* aeterna *EA* || 934 ferrumq3
V || 935 Ensq3 *V*¹ || 939 nullo *V* || 940 duo *hemistichia*
excidisſe *credo* || 942 si *qd*¹ nunc etiam est scelus *V* ||

rapiamque dextra plena Centauris iuga.

- g Iam monte gemino limitem ad superos agam. 975
uideat sub Ossa Pelion Chiron suum.
in caelum^o Olympus tertio positus gradu
perueniet aut mittetur.

AMPH. infandos procul
auerte sensus. pectoris sani parum
magni tamen conpesce dementem impetum. 980

- g' HERC. Quid hoc? Gigantes arma pestiferi mouent.
profugit umbras Tityos ac lacerum gerens F.XVIu
et inane pectus, quam prope a caelo stetit.
labat Cithaeron, alta Pallene tremit
marcentque Tempe. rapuit hic Pindi iuga, 985
hic rapuit Oeten. saeuit horrendum Mimans.

- f' Flammifera Erinys uerbere excusso sonat
rogisque adustas propius ac propius sudes
In ora tendit. saeua Tisiphone caput
serpentibus uallata post raptum canem 990
portam uacantem clausit opposita face. —

- h Sed ecce proles regis inimici latet
Lyci nefandum semen. inuiso patri
haec dextra iam uos reddet. excutiat leuis
neruus sagittas. tela sic mitti decet 995
herculea.

- h' AMPH. Quo se caecus inpegit furor?
uastam coactis flexit arcum cornibus
pharetramque soluit, stridet emissa impetu
harundo. medio spiculum collo fugit
uulnere relicto. 1000

- i HERC. Ceteram prolem eruam

977 caelum^olympus *E* || terno *V* || 978 perueniat aut
mittatur α || 981 pestiferi ϵ *V* *Basil. mg.* pestifera *A* ||
982 profugit et u. α || 983 quum *V*¹ || 984 pellene *E* ||
985 Marcentque *VA* Macetumque *E* || 996 inpegit *EVME*
pr. m. impedit *ME* in *ras. m. sec.* inuergit *A* || 998 stridet
 $\epsilon\phi$ *R13* stridit *A\phi* || amissa *V*¹ || 999 medium *E* || 1000
post eruam *add.*: sipo³ lib'et *V* ||

omnisque latebras. quid moror? maius mihi
bellum Mycenis restat, ut cyclopia
euersa manibus saxa nostris concidant.
huc eat et illuc ualua deiecto obice
ruantque postes, culmen impulsus labet.

1005

k Procumbat omnis regia. hic uideo abditum
gnatum scelesti patris.

AMPH. en blandas manus
ad genua tendens uoce miseranda rogat.
scelus nefandum triste et adspectu horridum:
dextra precantem rapuit et circa furens
bis ter rotatum misit. ast illi caput
sonuit, cerebro tecta disperso madent.

1010

F. XVII r

k' At misera paruum protegens gnatum sinu
Megara furenti similis e latebris fugit.

HERC. licet tonantis profuga condaris sinu,
petet undecumque temet haec dextra et feret.

1015

AMPH. quo misera pergis? quam fugam aut latebram
petis?

nullus salutis Hercule infesto est locus.
amplectere ipsum potius et blanda prece
lenire tempta.

1020

i' MEG. Parce tam coniunx precor.

agnosce Megaram. gnatus hic uultus tuos
habitusque reddit. cernis, ut tendat manus?

HERC. teneo nouercam. sequere, da poenas mihi
iugoque pressum libera turpi Iouem.

sed ante matrem paruulum hoc monstrum occidat.

1025

1004 et *abest E* aula ω ualua *Bad.* huc rotet et illuc
claua *Wih.* || deiecto *EV* disiecto *A* || 1005 rumpat.
que ω ruantque *scripsi* || culmen *EVR* columnen *A* iacēt
V || 1006 Procumbat *VA* perlucet *E* || 1010 dextra ϵA
dextram *V\psi* || precantem ϕA precante *E\phi* || 1012 tecta
— madent *EV\psi* terra — madet *A* || disperse *V¹* || 1013
sinum *V¹* || 1016 et feriet *VP* et te feriet *R* || 1017 late-
bram *EV* latebras *A* || 1018 infesto *EV\psi* infenso *A* ||
1022 tendam *E* || 1023 Teneo *EME¹\psi* Renuo *VA* || 1025
occidat *EV* auferam *A* ||

1 AMPH. Quo tendis amens? sanguinem fundes
tuum? —

pauefactus infans igneo uultu patris
perit ante uulnus. spiritum eripuit timor.

m In coniugem nunc claua libratur grauis.

perfregit ossa. corpori trunco caput
abest nec usquam est. cernere hoc audes nimis
uiuax senectus? si piget luctus, habes
mortem paratam.

1030

m' Pectus in tela indue
uel stipitem istum caede monstrorum inlitum
conuerte. falsum ac nomini turpem tuo
remoue parentem, ne tuae laudi obstrepat.

1035

1' THES. Quo te ipse senior obuium morti ingeris?
quo pergis amens? profuge et obtectus late
unumque manibus aufer herculeis scelus.

m'' HERC. Bene habet. pudendi regis excisa est domus. 1040
tibi hunc dicatum maximi coniunx Iouis
gregem cecidi. uota persolui libens
te digna et Argos uictimas alias dabit.

1'' AMPH. Nondum litasti gnate. consumma sacrum. F. XVII u
stat ecce ad aras hostia, expectat manum
ceruice prona. praebeo occurro insequor.

1045

n Macta. quid hoc est? errat acies luminum
uisusque maeror hebetat. an uideo Herculis
manus trementes? uultus in somnum cadit
et fessa ceruix capite summisso labat,
flexo genu iam totus ad terram ruit

1050

1026 AM. *V* HERC. *E* MEG. *A* || fundens *Vψ* ||
1027 Am. *A* om. *EV* || igneo infans *E*¹ || 1028 eripuit *E*
Voss. duo *Christinae* eripuit *V* erripuit *R* rapuit *A* || 1029
coniuge *E* || 1031 umquam *E*¹ || 1032 uiua^x *E* || 1033
pectus hoc telis pete *B.Schm.* pectus integrum (*uel*
antiquum) indue *scripserim* || 1034 nostrorum *B.Schm.* ||
1036 obsteprat *E*¹ corr. *E*¹ || 1037 senior *EVME* *Ascensius*
genitor *A* || obuium morti *Eψ* morti obuium *A* || 1038
et *supra* scr. *V* || 1046 praebe *E* || 1048 memor *E* ||
1049 uultus in *mg.* *V* || insompnus *V*¹ || 1051 Et flexo *V* ||

ut caesa siluis ornus aut portum mari
datura moles.

- n Viuis an leto dedit
idem tuos qui misit ad mortem furor?
sopor est. reciprocos spiritus uirtus agit. 1055
detur quieti tempus, ut somno graui
uis uicta morbi pectus oppressum leuet.
remouete famuli tela, ne repetat furens.

CHORVS

- a Lugeat aether magnusque parens
aetheris alti tellusque ferax 1060
et uaga ponti mobilis unda
tuque ante omnis qui per terras
tractusque maris fundis radios
noctemque fugas ore decoro
feruide Titan. obitus pariter 1065
tecum Alcides uidit et ortus,
nouitque tuas utrasque domos.
- a' Soluite tantis animum monstis,
soluite superi.
caecam in melius flectite mentem. 1070
tuque o domitor somne malorum, [*requies animi,*]
pars humanae melior uitae,
uolucer, matris genus Astraeae,
frater durae languide mortis,
ueris miscens falsa, futuri 1075
certus et idem pessimus auctor :

1052 celsa *V* || portum *EV* portus *A* || 1055 recip-
ros *V*¹ || in ortus *E* in uultus *V* motus *A* uirtus *scripsi*.
an fluctus? || 1056 graui *EV* alter *Angelicus* grauis *A* ||
1063 tractatusq; *V* || 1069 soluite o superi *E* unus *Chri-*
stinae || 1070 rectam *ω* caecam *With.* || 1071 laborum *α* ||
requies animi sustuli || 1073 uolucis *V*¹ || abstri *V*¹ ||
1074 durum-7 (et) *V*¹ || 1075 futuris *E* ||

b	<p>Pater o rerum, portus uitae, lucis requies noctisque comes, qui par regi famuloque uenis: pauidum leti genus humanum cogis longam discere mortem:</p>	<p>F. XVIII r</p> <p>1080</p>
---	--	-------------------------------

b Placidus fessum lenisque foue
preme deuinctum torpore graui,
sopor indomitos adliget artus.
nec torua prius pectora linquas,
quam mens repetat pristina cursum. 1085

c En fusus humi saeua feroci
corde uolutat somnia. nondum est
tanti pestis superata mali.
clauaeque graui lassum solitus
mandare caput
quaerit uacua pondera dextra
motu iactans bracchia uano

c' Nec adhuc omnis expulit aestus.
sed ut ingenti uexata noto
seruat longos unda tumultus
et iam uento cessante tumet.

c" Pelle insanos fluctus animi.
redeat pietas uirtusque uiro.

uu. 1080 sq. hoc ordine *A* exhibet: Placidus — Pau-
 dum — Cogis — iusto ordine leguntur in *EV* || 1081 noctem
I. Douza filius || 1082 foue *EVψ* foues *A* || 1083 Ppreme
E || deuinetum *E* deuictum ϕA || corpore *V* || 1084 ante
 u. 1083 (Sopor — Preme —) legitur in *Vratisl.* || 1085 lin-
 quas *V* linquat ϵA || 1087 Infusus *E* || 1088 uouat *E* ||
 1090 grauis *V*² graui *V*¹ ϵA || lapsum *VR* || 1097 alterum
 comparationis membrum etiam *With.* desiderat qui apte con-
 fert *HO.* 710—712. trium uersuum lacunam constitui || 1099
 redāt *V* ||

- uel sit potius 1100
 mens uesano concita motu.
 [error caecus qua coepit eat.]
 solus te iam praestare potest
 furor insontem. proxima puris
 sors est manibus nescire nefas. 1105
- d Nunc herculeis percussa sonent
 pectora palmis.
 mundum solitos ferre lacertos
 uictrice manu uerbera pulsant 1109
 et qui medius tua tela tamen 1117
 senserat aether
 pectora tantis obsessa malis
 non sunt ictu ferienda leui. 1120
- d' Vno planctu tria regna sonent. 1121
 gemitus uastos audiat aether, 1110
 audiat atri|regio populi F. XVIII u
 uastisque ferox
 qui colla gerit uincta catenis
 imo latitans Cerberus antro.
 resonet maesto clamore chaos, 1115
 latique patens unda profundis. 1116
- e Et tu collo decus ac telum 1122
 suspensa diu fortis harundo
 pharetraeque graues date saeua fero

1101 concitata *V* || 1102 *uncis inclusi* || 1103 iam
 spā p̄stare *V* || 1106 hercules *E*¹ || pectora sonent per-
 cussa p. *V* || 1109 ultrice *NHs.* || 1109^b ante 1109^a ω he-
 mistichiis conmutatis hic interposui uu. 1117 — 1121 (et qui
 — sonent). || 1117 medius *V*¹ melius *εA* || tantum *V* ||
 1118 aer *Eψ* aether *AV* exciderunt aliquot uerba || 1119
 manus *V*¹ || 1110 uastos) istos *NHs.* g. -que tuos *With.* ||
 1111 Regia *E Mog.* Regina *A* Reginaque *V* || poli *AE*
 proli *V*¹ Regio populi uel etiam Regia populi *With.* ||
 1112 uastusque *E* || 1124 graues *EV* leues *A* ||

uerbera tergo. caedant umeros 1125
robora fortes stipesque potens
duris oneret pectora nodis.
plangent tantos arma dolores.

e' Non uos patriae laudis comites
ulti saeuos uulnere reges. 1130
non argiua membra palaestra
flectere docti [*fortes caestu*
fortesque manu] iam tamen ausi
telum scythicis leue corytis
missum certa librare manu 1135
tutosque fuga figere ceruos.
[*nondumque ferae terga iubatae*]

f .Ite ad stygios umbrae portus,
ite innocuae
quas in primo limine uitae 1140
scelus oppressit patriusque furor.

f' .Ite infaustum genus o pueri
ite
noti per iter triste laboris.
ite iratos uisite reges.

HERCVLES. AMPHITRYON. THESEVS.

F. XVIII.

a Quis hic locus, quae regio, quae mundi plaga? 1145
ubi sum? sub ortu solis an sub cardine
glacialis ursae? numquid hesperii maris

1127 pectoras *V* || 1130 Vilisceuos *E* sceuos *V* senos
Mog. Vltraiect. saeuo *A* || 1132 flectere forti fortes *ψ*
fl. fortes forti *R Mog.* fl. fortes (FORTI *mg. m. sec.*) *P*
fl. docti fortes *εA* fl. d. feroces *V¹* cestus *V* 1132^b 1133^a
sustuli || 1134 scithycis l. corytis *E* stitici l. corithi *V*
scythici l. corithi *A* || 1137 *deleui* || 1144 triste tenebris
With. || *excidisse unum uersiculum stropha docet.* || .HER.
supra u. 1145 *add. E* ||

- extrema tellus hunc dat Oceano modum?
 quas trahimus auras? quod solum fesso subest?
- a' Certe redimus. unde prostrata a domo 1150
 uideo cruenta corpora? an nondum exuit
 simulacra mens inferna? post reditus quoque
 oberrat oculis turba feralis meis.
 pudet fateri, paueo nescio quid mihi.
 [nescio quod animus grande praesagit malum.] 1155
- b Vbi est parens? ubi illa natorum grege
 animosa coniunx? en latus laeuum uacat
 spolio leonis. quonam abit tegimen meum
 idemque somno mollis herculeo torus?
- b' Vbi tela? ubi arcus? arma quis uiuo mihi 1160
 detrachere potuit? spolia quis tanta abstulit
 ipsumque quis non Herculis somnum horruit?
 libet meum uidere uictorem, libet.
- a Exurge uirtus. quem nouum caelo pater
 genuit relicto, cuius in fetu stetit 1165
 nox longior quam nostra? — quod cerno nefas:
 gnati cruenta caede confecti iacent,
 perempta coniunx. quis Lycus regnum optinet?
- a' Quis tanta Thebis scelera moliri ausus est
 Hercule reuerso? quisquis Ismeni loca, 1170
 actaea quisquis arua, qui gemino mari
 pulsata Pelopis regna dardanii colis,
 succurre, saeuae cladis auctorem indica.
- a'' Ruat ira in omnes. hostis est quisquis mihi
 non monstrat hostem. uictor Alcidae lates? 1175
 procede seu tu uindicas currus truces

1148 ubi dat *With.* || 1149 aras *E* || 1150 prostrata
 domo ω p. a domo *Bo.* ad domum *B.Schm.* || 1151 exi-
 uit *V*¹ || 1153 oberrat *E* || oculis *EV* meis *E\phi* oculos t.
 f. meos *A* || 1154 quod $\epsilon\phi A$ quid ψ || 1155 *deleui coll.*
HO. 745 || 1157 cur en *E* cur *A\phi* || uacat) t *lit. ab-*
sterna E || 1158 quidnam *V*¹ || tegmen *A* tegimen *EV\psi* ||
 1162 qui *E* || 1165 in foetu *E* in fetu *V* incestu *A* || 1166
 nostra quam *V* (nostra in *ras.*) || u. 1168 in *mg. add. V* ||
 obtinet) *syll.* et *absterna E* || 1173 actorem $\phi\alpha$ || 1174
 Ruatur in o. *E* ||

Thracis cruenti siue Geryonae pecus
Libyaeue dominos. nulla pugnandi mora est.

F. XVIIIa

c En nudus adsto. uel meis armis licet
petas inermem. cur meos Theseus fugit
paterque uultus? ora cur condunt sua? 1180

c' Differte fletus. quis meos dederit neci
omnes simul profare. — quid genitor siles?
at tu ede Theseu, sed tua Theseu fide.

a^o Vterque tacitus ora pudibunda optegit
furtimque lacrimas fundit. in tantis malis
quid est pudendum? numquid argiuae inpotens
dominator urbis, numquid infestum Lyci
pereuntis agmen clade nos tanta obruit? 1185

c" Per te meorum facinorum laudem precor
genitor tuique nominis semper mihi
numen secundum, fare quis fudit domum?
cui praeda iacui? 1190

c AMPH. Tacita sic abeant mala.

HERC. ut inultus ego sim?

AMPH. saepe uindicta obfuit.

HERC. quisquamne segnis tanta tolerauit mala? 1195

c' AMPH. Maiora quisquis timuit.

HERC. his etiam pater
quicquam timeri maius aut grauius potest?

AMPH. cladis tuae pars ista quam nosti quota est?

a HERC. Miserere genitor. supplices tendo manus.
quid hoc? manus refugit. hic errat scelus. 1200
unde hic cruor? quid illa puerili madens
harundo leto? — tincta lernaea nece

1177 *inter siue et geryone litera r interposita uidetur*
E seu tu g. *Basil. mg.* gerione *E Pall.* uetustiores gerion
V Geryonis *A* || 1180 inhermen *V* || meus *V¹ Vratist.* ||
1181 condit *V* || 1182 deferre fletus *E* at defer tellus
idem teste Gron. || 1183 simul p th. fãe *V* || 1187 potens
A imp. *E* inp. *V* || 1189 Parentis *α* || 1194 sum *V* ||
1195 tolerabit *E* tollerabit *V* tolerauit *A* || 1196 quisque
V || 1201 quid? illa puerili madet *H. l. t. l.* nece?
With. || 1202 lerna *E* ||

iam tela uideo nostra. non quaero manum:

- a' Quis potuit arcum flectere aut quae dextera
sinuare neruum *inuita* cedentem mihi? 1205
ad uos reuertor genitor. hoc nostrum est scelus?
tacuere. nostrum est.

AMPH. luctus est istic tuus
crimen nouercae. casus hic culpa caret. F. XXr

- d^o HERC. Nunc parte ab omni genitor iratus tona
oblite nostri. uindica sera manu 1210
saltem nepotes. stelliger mundus sonet
flammasque et hic et ille iaculetur polus.

- d Rupes ligatum caspiae corpus trahant
[*atque ales auida. cur promethei uacant*
scopuli? uagetur uertice immenso feras] 1215
uolucresque pascens Caucasi abruptum latus
nudumque siluis. illa quae pontum scythen
Symplegas artat, hinc et hinc uinctas manus
distendat alto.

- d' Cumque reuocata uice
in se coibunt saxaque in caelum expriment 1220
actis utrimque rupibus medium mare,
ego inquieta montium iaceam mora. 1222

- d AMPH. Nondum tumultu pectus attonito carens 1226
mutauit iras quodque habet proprium furor,
in se ipse saeuit.

HERC. *clusa* furiarum loca
et inferorum carcer et sonti plaga

1203 nunc quero *VR13* || 1205 neruos *E* neruum *φA* ||
ui cedente mihi *E* uix cedentem *VP* uix reced. *A* uix iam ced.
Egitanus pene ced. *RVoss.* uix pene ced. *Mog.* iuxta ced.
mss. *Neapolitani* unde iuxta ced. *Bo.* pene luctantem
With. *inuita* scripsi || 1207 Am. Tacuere *V¹* || 1212 et
ante hic *abest VR14* || 1214. 1215 *deleui* || ^u 1215 uagetur
EV uagetus *R13 pr. m.* paretur *A* || 1217 *q V* || sticheum
V¹ || 1219 discedat *V¹* || 1220 coibit *B.Schm.* || expri-
ment *VA* exprimunt *ε* || 1223 — 1225 *transposui post*
u. 1241 || 1228 attonito *EV* attonitum *A* || carens *EV*
Ultrai. u. l. Delriani caret *A* || 1228. furit *MEψ* || dira *ω*
clusa With. ||

decreta turbae.

1230

- d' Si quod exilium latet
ulterius Erebo Cerbero ignotum et mihi,
huc me abde tellus. Tartari ad finem ultimum
mansurus ibo. pectus o nimium ferum.
- a Quis uos per omnem liberi sparsos domum
deslere digne poterit? hic durus malis
lacrimare uultus nescit. huc arcum date,
date huc sagittas, stipitem huc uastum date.

1235

- d' Tibi tela frangam nostra, tibi nostros puer
rumpemus arcus ac tuis stipes grauis
ardebit umbris. ipsa lernaeis frequens
pharetra telis in tuos ibit rogos.

F. XX u

1240

1241

- e Quin structum acruans nemore congesto aggerem
cruore corpus inpio sparsum cremo?
sic sic agendum est: inferis reddam Herculem.
dent arma poenas; uos quoque infaustas meis
cremabo taedis o nouercales manus.

1223

1225

1242

- f AMPH. Quis nomen usquam sceleris errori
addidit?

- f' HERC. Saepe error ingens sceleris optinuit
locum.

1245

- f'' AMPH. Nunc Hercule opus est. perfer hanc molem
mali.

- g^o HERC. Non sic furore cessit extinctus pudor,
populos ut omnes inpio adspectu fugem.
arma arma Theseu flagito propere mihi
subtracta reddi. sana si mens est mihi,

1250

1230 et si *A* et om. *EV* || 1232 hoc *E* adde *V* ||
1236 ensem ω arcum *With.* || 1238 telam *V¹R* nostram
V¹ || 1244 cremo *EV* ψ cremem *A* || 1225 Sic sic *VR* ||
1242 infausta ψ || 1243 telis *EVA* taedis *codex Angelicus* ||
Am. o nouercales *V¹* || 1244 AMPH. *E Am. V*
The A || usquam *EV* unquam *A* || addidit *E* ψ addit *VR* 10
dedit ψ indidit *A* || 1245 sēper furor ingens *E* || 1246
AMPH. *E Am. V The. A* || 1247 furor recessit *EV* fu-
rore ψ furori *A* cessit *A* || puer *E¹* ut uidetur || 1250
in *mg.* add. *V* ||

referte manibus tela. si remanet furor,
pater recede, mortis inueniam uiam.

g AMPH. Per sancta generis sacra, per ius nominis
utrumque nostri, siue me auctorem uocas
seu tu parentem, perque uenerandos piis
canos, senectae parce desertae precor
annisque fessis, unicum lapsae domus
firmamen, unum *columen afflictæ* malis. 1255

g' Temet reserua. nullus ex te contigit
fructus laborum. semper aut dubium mare
aut monstra timui. quisquis in toto furit
rex saeuus orbe manibus aut aris nocens
a me timetur. semper absentis pater
fructum tui tactumque et adspectum peto. 1260

e' HERC. Cur animam in ista luce detineam amplius 1265
morerque nihil est. cuncta iam amisi bona:
mentem arma famam coniugem gnatos manus
etiam furorem. nemo polluto queat
animo mederi. morte sanandum est scelus.

f AMPH. Perimes parentem? 1270

HERC. facere ne possim occidam.

f' AMPH. Genitore coram? F.XXI r

HERC. cernere hunc docui nefas.

h AMPH. Memoranda potius omnibus facta intuens
unius a te criminis ueniam pete.

h' HERC. Veniam dabit sibi ipse qui nulli dedit?
laudanda feci iussus, hoc unum meum est. 1275

i Succurre genitor, siue te pietas mouet
seu triste fatum siue uiolatum decus

1254 siue ^{ma}a. V auctorem EV actorem VR13 alto-
rem A || 1258 lumen ω columen DHs. || afflictis EV af-
flicto A afflictæ NHs. || 1261 into^{to} V || furit EVψ fuit
A || 1262 artis V || 1263 Nox timetur ME || 1264 Fructum-
que Vψ || 1266 nil VVratisl. || 1270 AMPH. E Am. V
The. A || 1271 AMPH. E Am. V The. A || 1272 uene-
randa L. Mueller. || 1273 pete EVME R13 Coloniensis
peto A || 1277 factum V || uiolatum EV uiolatae A ||

uirtutis. affer arma. uincatur mea
fortuna dextra.

THES. sunt quidem patris preces
satis efficaces, sed tamen nostro quoque
mouere fletu. 1280

i' Surge et aduersa impetu
perfringe solito. nunc tuum nulli inparem
animum malo resume, nunc magna tibi
uirtute agendum est. Herculem irasci ueta.
HERC. si uino feci scelera, si morior tuli. 1285

k Purgare terras propero. iamdudum mihi
monstrum inpium saeuumque et inmite ac ferum
oberrat. agendum dextra conare aggredi
ingens opus labore bisseuo amplius. —
ignaua cessas fortis in pueros modo
pauidamque matrem? arma nisi dantur mihi,
aut omne Pindi thracis excidam nemus
Bacchique lucos et Cithaeronis iuga
mecum cremabo. 1290

k' Tota cum laribus suis
dominisque tecta, cum deis templa omnibus
thebana supra corpus excipiam meum
atque urbe uersa condar et si fortibus
leue pondus umeris moenia inmissa incident
septemque opertus non satis portis premar,
onus omne media parte quod mundi sedet
dirimitque superos in meum uertam caput. 1300

1278 affer *V* effer *εA* || 1279 Am. *uersui praefixum V* ||
fortuna) na *syllaba sec. m. E an nouerca?* || patris *V* pa-
triae *EA* || 1281 mouere *EVψ* moueare *A* || 1284 est
om. *V* || 1286 iamdudum *V¹* || 1288 agendum *V¹ R1314* ||
1290 ignaue ω ignaua *I.Gron.* || 1291 pauidasque matres
ψ || dantur *E alii ut uidetur* dentur *VA* || 1292 pinidi
V || excisum *B.Schm.* || 1294 aut tota *Vratisl. Bo.* || cum
domibus ω cum famulis suis *B.Schm.* cum laribus *scri-*
psi || 1297 euersa *EV Vratisl.* uersa *A* || 1298 incident
EVψ excident *A* || 1300 quod mundi *EV* qua mun-
dus *A* ||

i AMPH. Reddo arma.

F.XXln

HERC. uox est digna genitore Herculis.

hoc en peremptus spiculo cecidit puer . . .

AMPH. hoc luno telum manibus inmisit tuis

HERC. hoc nunc ego utar.

1305

AMPH. ecce quam miserum metu
cor palpitat pectusque sollicitum ferit.

i' HERC. Aptata harundo est.

AMPH. ecce iam facies scelus.

HERC. uolens sciensque. pande, quid fieri iubes?

AMPH. nihil rogamus. noster in tuto est dolor.

gnatum potes seruare tu solus mihi,

1310

eripere nec tu. maximum euasi metum.

[miserum haut potes me facere, felicem potes.]

k Sic statue quicquid statuis, ut causam tuam

famamque in arto stare et ancipiti scias.

aut uiuis aut occidis. hanc animam leuem

1315

fessamque senio nec minus fessam malis

in ore primo teneo. — tam tarde patri

uitam dat aliquis? non feram ulterius moram:

letale ferro uulnus inpresso induam.

hic hic iacebit Herculis sani scelus.

1320

k' HERC. Iam parce genitor parce. iam reuoca manum.

succumbe uirtus. perfer imperium patris.

eat ad labores hic quoque herculeus labor:

1302^a AMPH. Reddo *E* Redde *A* Redite *VR13* Red-
dite *Vratistl. qui Herculi continuant* || 1302^b HER. Vox est
dignatore h. *E* Amph. Vox *A* personae nota abest *V* || 1304
Her. *A* om. *EVψ* || 1304 AMP. *E* Am. *V* om. *A* || im-
misit *E* inmisit *V* emisit *A* || 1305^a HER. Hoc *EVψ*
deest nota *A* || 1306 pectusque *E* corpusque *Aφ* || 1307^a
HER *E* Hē. *V* om. *A* || 1307^b AMP. *E* Am. *V* om. *A* ||
1308 Her. Volens *V* om. *EA* || *Bothius haec uerba* Pande
q. f. i. dederat Herculi || iubets *E* || 1309 Am. *V* om. *E*
Her. *A* || 1310 Am. *A* om. *EVψ* || 1311 Eripere nec tu *E*
Eripereque max. *V* Theseu. ipse necdum *A* || 1312 me
deest *ER10* me potes *R13 Vratistl.* || *deleui uersum coll.*
u. 517 || 1316 fessam malis *EV* quassam *A* || 1319 senile
With. || pectus ω uulnus *scripsi* || 1323 herculeus *EV*
herculeos *A* ||

uiuamus. artus adleua adflictos solo
 Theseu parentis. dextra contactus pios 1325
 scelerata refugit.

AMPH. hanc manum amplector libens,
 hac nisus ibo, pectori hanc aegro admouens
 pellam dolores.

HERC. quem locum profugus petam?

Vbi me recondam quae tellure obruar?

quis Tanais aut quis Nilus aut quis persica 1330
 uiolentus unda Tigris aut Rhenus ferox F. XXIIr

Tagusue hibera turbidus gaza fluens,
 abluere dextram poterit? arctoum licet
 Maeotis in me gelida transfundat mare
 et tota Tethys per meas curret manus: 1335

I' Haerebit altum facinus. in quas inpius
 terras recedes? ortum an occasum petes?
 ubique notus perdidit exilio locum.

me refugit orbis. astra transuersos agunt
 obliqua cursus. ipse Titan Cerberum 1340
 meliore uultu uidit. o fidum caput

Theseu latebram quaere longinquam abditam.

m Quoniamque semper sceleris alieni arbiter
 amas nocentes, gratiam meritis refer
 uicemque nostris. redde me infernis precor 1345
 umbris reductum meque subiectum tuis
 restitue uinclis. [*ille me abscondet locus.
 sed et ille nouit.*]

m' THES. Nostra te tellus manet:
 illic solutam caede Gradiuus manum

1325 contractus *E*¹ *R* 13 || 1326 Am. Scelerata *V* ||
 1327 Hanc *V*¹ || ibo *suprascr.* *V*. || pectore *E* || egro
EV *Coloniensis* ergo *A* ego *alii* || 1328 Her. Pellam *V* ||
 profugii *V* || 1329 recondam *V* || obruar *EV* *Parisini* 8032
 8033 obruam *A* || 1331 thenus *E* renus *V* || 1332 pa-
 dusue *E* || 1337 recides *E* || 1343 quoniamque *E* qui-
 cunque *A* qui-q3 *V* *R* m. pr. quiq3 *alii* || 1345 inferis
VR 13 || 1347^b — 1348^a *uncis inclusi* || 1349 crede *E* ||

restituēt armis. illa te Alcide uocant,
facere innocentes tecta quae superos solent.

135

1350 restituēt *VR1114 T* restituit *εA* || alcidæ *EP*
 Alcide *A* Alcida *NHs.* || uocant *V* uocat *εA* || 1352
 innocens *V¹* || tecta q. s. solent *V* terra q. s. solet *εA* ||
 MARCI. LVCI. ANNEI. SENECAE. HERCVLES | EX-
 PPLICIT. INCIPIT. FELICITER | TROADVM ∴ HE-
 CVBA. *E* || Marcij Lucij Annei Senece cordubensis tra-
 gediæ liber primus hercules Explicuit | Incipit secun-
 dus edippi eiusdem antigone *V* Marci Lucij Anei Senece
 prima tragedia .f. hercules | furens feliciter explicuit die.
 .vij. Maij mcccclxxxj: ~ | Marci Lucij Anei Senece Tie-
 stea Incipit | Vmbra Tantali *R*

L. ANNAEI SENECAE

T H Y E S T E S

PERSONAE

I THYESTES

II ATREVS

TANTALVS

III EVRIA

SATELLES

TANTALVS iunior

EVNTIVS

CHORVS SENVM MYCENAEORVM

SCAENA MYCENIS

TANTALI VMBRA. FVRIA.

- a Quis me inferorum sede ab infausta extrahit
auido fugaces ore captantem cibos?
- b Quis male deorum Tantalo uisas domos
ostendit iterum? peius inuentum est siti
arente in undis aliquid et peius fame 5
biente semper? Sisyphi numquid lapis
gestandus umeris lubricus nostris uenit?
- b' Aut membra celeri differens cursu rota?
aut poena Tityi, qui specu uasto patens
uisceribus atras pascit effossis aues, F. CXVIII 10
et nocte reparans quicquid amisit die,
plenum recenti pabulum monstro iacet?
- c In quod malum transcribor? o quisquis noua
supplicia functis durus umbrarum arbiter
disponis, addi si quid ad poenas potest, 15
quod ipse custos carceris diri horreat,
- c' Quod maestus Acheron paueat, ad cuius metum

INCIPIT | THYESTES. FELICITER | TANTALI.
VMBRA · FVRIA. *E* || TANTALVS · MEGARA. *A* || 'In
ms. codice ATREVS inscribebatur' *NHs.*

1. Quis me furor nunc sede ab infausta abstrahit *A*
TANT. (*sed paene detersum cum scholiis.*) Quis inferorum
sede ab infausta extrahit *E* Quis me inferorum sede ab
infausta extrahit *ME* || 3 uisas domos *A* uisas domo *E*
inuisas *ci. NHs.* iussas *ci. RP.* || 9 aut poena Tityi sem-
per accrescens iecur *A* a. p. t. qui specu uasto patens
semper accrescens iecur *ME* a. p. t. qui specu uasto pa-
tens (*om. semp. ac. i.*) *E* || 10 uulneribus ω uisceribus α ||
15 adde ω addi *Bo.* || potes *A* potest *E* (*Gr. t.*) ||

nos quoque tremamus, quaere: iam nostra subit
e stirpe turba quae suum uincat genus
ac me innocentem faciat et inausa audeat.

20

- c Regione quicquid inopia cessat loci,
conplebo, numquam stante pelopea domo
Minos uacabit.

FVR. perge detestabilis
umbra et penates inpios furiis age.

- c Certetur omni scelere et alterna uice
stringatur ensis. nec sit irarum modus
pudorue: mentes caecus instiget furor,
rabies parentum duret et longum nefas
eat in nepotes.

25

- b Nec uacet cuiquam uetus
odisse crimen: semper oriatur nouum
nec unum in uno, dumque punitur scelus,
crescat. superbis fratribus regna excidant
repetatque profugos dubia uiolentae domus
fortuna.

30

- b' Reges inter incertos labet
[*miser ex potente fiat, ex misero potens*]
fluctuque regnum casus adsiduo ferat.
ob scelera pulsi, cum dabit patriam deus,
in scelera redeant sintque tam inuisi omnibus,
quam sibi. nihil sit ira quod uetitum putet:

35

- c Fratrem expauescat frater, et gnatum parens
gnatusque patrem, liberi pereant male,
peius tamen nascentur, immineat uiro
infesta coniunx, bella trans pontum uehant.

40

- c' Effusus omnis inriget terras cruor
supraque magnos gentium exultet duces
libido uictrix. inopia stuprum in domo
leuissimum sit. fratris et fas et fides

45

23 ME. A FVRIA. E (sic per totam scaenam) || 26 strin-
gantur enses A stringatur eses E (str. ensis E t. Gr.) ||
33 repetantque E t. Gr. repetatque ψ || 35 deleui || 36
luctuque E ||

iusque omne pereat.

- c Non sit a uestris malis
immune caelum. cum micant *solis* polo
seruantque flammae debitum mundo decus, 50
nox alta fiat, excidat caelo dies.
- c' Misce penates odia caedes funera
arcesse et imple Tantalo totam domum.
ornetur altum columen et lauro fores
laetae uirescant, dignus aduentu tuo 55
splendescat ignis.
- d Thracium fiat nefas
maiore numero. liberos deflet suos
nondum Thyestes. dextra cur patrui uacat?
ecquando tollet? ignibus iam subditis
spument aena, membra per partes eant 60
discerpta, patruos polluat sanguis focos.
- d' Epulae instruantur. non noui sceleris tibi
conuiuia uenies. liberum dedimus diem
tuamque ad istas soluimus mensas famem:
ieiunia exple, mixtus in bacchum cruor 65
spectante te potetur. inueni dapes
quas ipse fugeres. siste. quo praeceps ruis?
- e TANT. Ad stagna et amnis *ad* recedentes aquas
labrisque ab ipsis arboris plenae fugas.
abire in atrum carceris liceat mei 70
cubile, liceat, si parum uideor miser,

48 a uestris *A* a om. *E* || 49 cum micant stellae polo
(50) flammeque seruant ω cum m. solis polo seruant-
que flammae *ci. Gron.* || 51 atra *A* alia *E* (*t. Hs.*) alta
unus ex Pall. || 53 imple scelere tantaleam domum *A*
imple tantalo totam domum *E* || 56 splendescat *E* || 57—
59 maiore numero. dextra cur patrui uacat? nondum Th.
liberos deflet suos. et quando tollet ω (ecquando t. α)
m. numero. liberos deflet suos nondum Thyestes?
dextra cur patrui uacat? ecquando tollet? *scripsi* ||
60 spumante aeno *A* spumentaena *E* || 67 preces *E* ||
68 et manes et *E* et amnes et *A* et amnis *ad scripsi* ||
70 antrum *E* ψ atrum *A* || mei ω mihi *Bo.* ||

mutare ripas: alueo medius tuo

Phlegethon relinquar igneo cinctus freto.

F. CXX

f Quicumque poenas lege factorum datas

pati iuberis, quisquis exeso iaces

75

pavidus sub antro iamque uenturi times

montis ruinam, quisquis audorum feros

rictus leonum et dira furiarum agmina

implicitus horres, quisquis inmissas faces

semiustus abigis: Tantali uocem excipe

80

properantis ad uos. credite experto mihi:

amate poenas.

f Quando continget mihi

effugere superos?

FVR.

ante perturba domum

inferque tecum proelia et ferri malum

regibus amorem, concute insano ferum

85

pectus tumultu.

TANT.

me pati poenas decet,

non esse poenam. mittor ut dirus uapor

tellure rupta uel grauem populis luem

sparsura pestis. ducam in horrendum nefas

auus nepotes?

e' Magne diuorum parens

90

nosterque, quamuis pudeat, ingenti licet

taxata poena lingua crucietur loquax:

nec hoc tacebo: moneo ne sacra manus

uiolate caede neuē furiali malo

adspergite aras. stabo et arcebo scelus.

95

g Quid ora terres uerbere et tortos ferox

minaris angues? quid famem infixam intimis

72 ipse *E* || 76 quique *A* iamque *E* || 77 feres *E* ||
 ripas *A* || 82 uersus hic omissus legitur in *E* post u. 84,
signis tamen adpositis significatur uerus ordo. || 83 ad marg.
adscriptis 3 m. defiō vsus mg. haec uerba lineola transfixa
sunt et subpuncta. || 92 loquar *A* loquax *E* || 93 sacras
E un. ex Pall. sacra A || 94 uiolata *A* uiolenta *ψ* uiol-
 latae *E un. ex Pall.* || 95 aspergat *A* aspergite *E* ||

agitas medullis? flagrat incensum siti
cor et perustis flamma uisceribus micat.
[sequor.]

100

FVR. Hunc hunc furorem diuide in totam domum.
g' sic sic ferantur et suum infensi inuicem
sitiant cruorem. sentit introitus tuos
domus et nefando tota contactu horruit.

105

h Actum est abunde. gradere ad infernos specus
amnemque notum: iam tuum maestae pedem
terrae grauantur. cernis, ut fontis liquor
introrsus actus linquat, ut ripae uacent,
uentusque raras igneus nubes ferat?

110

h' Pallescit omnis arbor ac nudus stetit
fugiente pomo ramus et qui fluctibus
illinc propinquis Isthmos atque illinc fremit
uicina gracili diuidens terra uada,
longe remoto litus exaudit sono.

115

h'' Iam Lerna retro cessit et phoronides
latuere uenae nec suas profert sacer
Alpheos undas et Cithaeronis iuga
stant parte nulla cana deposita niue
timentque ueterem nobiles Argi sitim.

120

a En ipse Titan dubitat, an iubeat sequi
cogaque habenis ire periturum diem.

CHORVS

a Argos de superis si quis achaicum
pisaeeque domus curribus inclitas,
Isthmi si quis amat regna corinthii
et portus geminos et mare dissidens,

125

100 sequor ω om. α || 101 nunc o furorem ψ Me.
sequor nunc o furorem α (sequor hunc f. in ind. errat.)
FVR. hunc hunc fur. E || 103 sensit A sentit E || 106
tuo A tuum EME || pede A pedem ME (t. Gr.) || 114
remotos latus exaudit sonos A r. litus ex. son. E (t. Gr.)
remotis litus ex. sonis ci. Gron. remoto litus ex. sono
scripsi (litus i. e. mare) || 115 terra E lerna A || 116 sa-
ceras A sacer E || CHORVS EA || 123 pisaeeque AE
piseisue ψ || turribus A curribus E ||

- a' Si quis Taygeti conspicuas niues,
 quas, cum sarmaticus tempore frigido
 in summis boreas composuit iugis,
 aestas ueliferis soluit etesiis:
[quem tangit gelido flumine lucidus 130
Alpheos stadio notus olympico]
- a'' Aduertat placidum numen et arceat,
 alternae scelerum ne redeant uices
 nec succedat auo deterior nepos,
 et maior placeat culpa minoribus. 135
- b Tandem lassa feros exuat impetus 140
 sicci progenies inopia Tantali.
 peccatum satis est. fas ualuit nihil
 aut commune nefas. proditus occidit
 deceptor domini Myrtilus et fide 140
 uectus qua tulerat, nobile reddidit
 mutato pelagus nomine. notior
 nulla est ioniiis fabula nauibus.
- b' Exceptus gladio paruulus inopia 145
 dum currit patrium natus ad osculum,
 immatura focis uictima concidit
 diuisusque tua est Tantale dextera,
 mensas ut strueres hospitibus deis.
 hos aeterna fames persequitur cibos,
 hos aeterna sitis nec dapibus feris 150
 decerni potuit poena decentior.
- Stat lassus uacuo gutture Tantalus:
 impendit capiti plurima noxio
 phineis auibus praeda fugacior,

Quat. XV
 F. CXXI

130, 131 *deleui*. Goebel *sustulit uu.* 126—131 || 134 *neu*
 α || 139 *protinus ci. RP* || 140 *dominae A domini E* ||
 141 *qua Ae quam ψ* || 152 *lulus A lassus E* || 155 *grauibus E grauidis A* ||

c' Hinc illinc grauidis frondibus incubat 155
et curuata suis fetibus ac tremens
adludit patulis arbor hiatibus.

d (ἐπ.) Haec quamuis audus nec patiens morae 160
deceptus totiens tangere neglegit
obliquatque oculos oraque comprimit
inclusisque famem dentibus adligat.

e Sed tunc diuitias omne nemus suas 165
demittit propius pomaque desuper
insultant foliis mitia languidis
accenduntque famem quae iubet inritas
exercere manus. has ubi protulit
et falli libuit: totus in arduum
autumnus rapitur siluaque mobilis.

e' Instat deinde sitis non leuior fame, 170
qua cum percaluit sanguis et igneis
exarsit facibus: stat miser obuio
fluctus ore petens, quos profugus latex
auertit sterili deficiens uado
conantemque sequi deserit, hic bibit
altum de rapido gurgite puluerem. 175

* * * * *

ATREVS. SATELLES.

a Ignaue iners eneruis et quod maximum 180
probrum tyranno rebus in summis reor
inulte, post tot scelera post fratris dolos
fasque omne ruptum questibus uanis agis
iratus Atreus? fremere iam totus tuis

164 insultat E || 172 uocans A petens EME || 175
finem carminis abreptum esse uidit Scaliger. || ATREVS.
SERVVS. A ATREVS. SATELLES. ER (sic per totam
scaenam) || 177 probrum E || 180 iras et (uel ad) Argos A
iratus atreus E || totum A totus E ||

debebat armis orbis et geminum mare
utrimque classes agere, iam flammis agros
lucere et urbes decuit ac strictum undique
micare ferrum.

- a' Tota sub nostro sonet
argolica tellus equite, non silvae tegant 185
hostem nec altis montium structae iugis
arces. relictis bellicum totus canat
populus Mycenis. quisquis inuisum caput
tegit ac tuetur clade funesta occidat.
haec ipsa pollens incliti Pelopis domus 190
ruat uel in me, dummodo in fratrem ruat.
- b' Age anime fac quod nulla posteritas probet,
sed nulla taceat. aliquod audendum est nefas
atrox cruentum tale quod frater meus
suum esse mallet. scelera non ulcisceris 195
nisi uincis. — *ecquid* esse tam saeuum potest
quod superet illum? numquid abiectus iacet?
- b' Numquid secundis patitur in rebus modum,
fessis quietem? noui ego ingenium uiri
indocile: flecti non potest, frangi potest. 200
proinde antequam se firmat aut uires parat
petatur ultro: ne quiescentem petat.
aut perdet, aut peribit, in medio est scelus
positum occupanti.
- c SAT. Fama te populi nihil
aduersa terret?
ATR. maximum hoc regni bonum est, 205
quod facta domini cogitur populus sui
tam ferre quam laudare.
SAT. quos cogit metus
laudare, eosdem reddit inimicos metus.

181 armis omnis *A* a. orbis *E* || 182 innare classis
iam tuis fl. a. *A* utrimque classes agere iam f. *E* ||
195 malit *A* mallet *E* || 196 et quid *ω* *ecquid* *Bo.* ||
201 firmet a. u. paret *A* firmat a. u. parat *E* || 207
quam f. tam l. *A* tam f. quam l. *E* ||

c' At qui fauoris gloriam ueri petit,
animo magis quam uoce laudari uolet. 210

ATR. laus uera et humili saepe contingit uiro,
non nisi potenti falsa. quod nolunt, uelint.

SAT. rex uelit honesta: nemo non eadem uolet.

c'' ATR. Vbicumque tantum honesta dominanti licent,
precario regnatur. 215

SAT. ubi non est pudor,
nec cura iuris, sanctitas pietas fides:
instabile regnum est.

ATR. sanctitas pietas fides
priuata bona sunt, qua iuuat reges eant.

c''' SAT. Nefas nocere uel malo fratri puta. 220

ATR. fas est in illo quicquid in fratre est nefas:
quid enim reliquit crimine intactum, aut ubi
sceleri pepercit? [*coniugem stupro abstulit,*
regnumque furto.] specimen antiquum imperi
fraude est adeptus, fraude turbauit domum.

d Est Pelopis altis nobile in stabulis pecus, 225
arcanus aries, ductor opulenti gregis.
huius per omne corpus effuso coma
dependet auro, tergore *ex* huius noui
aurata reges sceptrata tantalei gerunt.

d' Possessor huius regnat, hunc cunctae domus 230
fortuna sequitur. tuta seposita sacer
in parte capit prata, quae cludit lapis.
[*fatale saxeo pascuum muro tegens.*]

.
.

211 uiro *E* (*literae iro a 2 m.*) || 214 licent *E* (*lit. ent a 2 m.*) || 220 nefas *E* (*lit. fas a 2 m.*) || 221 reliquit *E* (*sed t a m. 2 in ras. reliquid E¹?*) || 222^b 223^a *sustulit R.P.* || 227 infuso *A* effuso *E* || 228 dependet *E²* || uiro *E* auro *A* || cuius e tergo *ω* tergore *ex* huius *ci. Bo.* || 229 tantalici *Ac* tantali *ME* tantalei *Lip.* || 230 tantae *A* cunctae *E Voss.* || 233 sacro pascuum *ψ* saxeo pecus *α* saxeo pascuum *E ψ* || more *ψ* muro *E t. Gr. α ψ (R)* uersum deleuit *L. Mueller. lacunam 2 uersuum statuit R.P.* ||

- d Hunc facinus ingens ausus assumpta in scelus
 consorte nostri perfidus thalami auehit. 235
 hinc omne cladis mutuae fluxit malum.
 per regna trepidus exul erraui mea.
 pars nulla generis tuta ab insidiis uacat.
- d' Corrupta coniunx, imperi quassa est fides,
 domus aegra, dubius sanguis est, certi nihil 240
 nisi frater hostis. quid stapes? tandem incipe
 animoque sume Tantalum et Pelopem aspice:
 ad haec manus exempla poscuntur meae.
- d Profare dirum qua caput mactem uia.
 SAT. ferro peremptus spiritum inimicum expuat. 245
 ATR. de fine poenae loqueris, ego poenam uolo.
 perimat tyrannus lenis, in regno meo
 mors inpetratur.
 SAT. nulla te pietas mouet?
- d' ATR. Excede pietas, si modo in nostra domo
 umquam fuisti. dira furiarum cohors 250
 discorsque Erinnyes ueniat et geminas faces
 Megaera quatiens. non satis magno meum
 ardet furore pectus, impleri iuuat
 maiore monstro.
- e SAT. Quid noui rabidus struis?
 ATR. nil quod doloris capiat assueti modum. 255
 nullum relinquam facinus et nullum est satis.
- e' SAT. Ferrum?
 ATR. parum est.
 SAT. quid ignis? F. CXXIII
 ATR. etiamnunc parum est.
 SAT. quonam ergo telo tantus utetur dolor?
 ATR. ipso Thyeste.
 SAT. maius hoc ira est malum.
- f ATR. Fateor. tumultus pectora attonitus quatit 260
 penitusque uoluit, raptor et quo nescio,

237 errauit *A* erraui *E'* || 238 nulla nostri (nostra
 ψ) *A* nulla generis *EME* || 244 iactem *E* mactem *A* ||
 248 impetretur α ||

sed rapior. imo mugit e fundo solum,
tonat dies serenus ac totis domus
ut fracta tectis crepuit et moti lares
uertere uultum: fiat hoc, fiat nefas,
quod di timetis. 265

f' SAT. Facere quid tandem paras?

ATR. nescio quid animus maius et solito amplius
supraque fines moris humani tumet
instatque pigris manibus. haud quid sit scio,
sed grande quiddam est. ita sit. hoc anime occupa. 270
dignum est Thyeste facinus et dignum Atreo.

g Vterque faciat. — uidit infandas domus
odrysia mensas. — fateor, inmane est scelus,
sed occupatum: maius hoc aliquid dolor
inueniat. animum Daulis inspira parens 275
sororque. causa est similis: assiste et manum
inpelle nostram. — liberos audius pater
gaudensque laceret et suos artus edat.

g' Bene est. abunde est. hic placet poenae modus
tantisper. ubinam est? tam diu cur innocens 280
uersatur Atreus? tota iam ante oculos meos
imago caedis errat, ingesta orbitas
in ora patris. anime quid rursus times
et ante rem subsidis? audendum est, age.
quod est in isto scelere praecipuum nefas, 285
hoc ipse faciet.

h SAT. Sed quibus captus dolis
nostros dabit perductus in laqueos pedem?
inimica credit cuncta.

ATR. non poterat capi,
nisi capere uellet. regna nunc sperat mea.

268 timet ψ tumet $E\alpha$ || 269 ^manimus E || 270 in-
cipe A occupa E *un. ex Pall.* || 272 uterque A quod
uterque E || 275 animum gnati ψ an. filii A animum dau-
lis E || 276 soror est ψ sororque $E\alpha$ || 277 parens A
pater E || 282 uerba ingesta orbitas in ora patris *om. ψ ,*
tuentur α || 286 faciat α faciet $E\psi$ || 288 poterit A po-
terat ϵ *un. ex Pall.* ||

- hac spe minanti fulmen occurret Ioui, 290
 h' Hac spe subibit gurgitis tumidi minas
 dubiumque libycae Syrtis intrabit fretum,
 hac spe, quod esse maximum retur malum,
 fratrem uidebit.
 SAT. quis fidem pacis dabit?
 cui tanta credet? 295
 ATR. credula est spes improba.
 i Gnatis tamen mandata quae patruo ferant
 dabimus: relictis exul hospitibus uagus
 regno ut miserias mutet atque Argos regat
 ex parte dominus. si nimis durus preces
 spernet Thyestes: liberos eius rudes 300
 malisque fessos grauibus et faciles capi
 preces mouebunt.
 i' Hinc uetus regni furor
 illinc egestas tristis ac durus labor
 quamuis rigentem tot malis subigent uirum.
 SAT. iam tempus illi fecit aerumnas leues. 305
 ATR. erras: malorum sensus accrescit die.
 leue est miserias ferre, perferre est graue.
 k SAT. Alios ministros consili tristis lege:
 peiora iuuenes facile praecepta audiunt,
 in patre facient, quicquid in patruo doces. 310
 saepe in magistrum scelera redierunt sua.
 k' ATR. Vt nemo doceat fraudis et sceleris uias:
 regnum docebit. ne mali fiant times?
 nascuntur istud. quod uocas saeuum asperum
 agique dure credis et nimium inpie, 315
 fortasse et illic agitur.

290 legitur in *E* post u. 293 || 300 eius rudes ω a eui
 r. ci. *NHs.*, melius r. ci. *L. Mueller.* || 302 precommoue-
 bunt uel prece mouebunt ψ prece commouebo *EME un.*
ex Pall. prece commouebunt ci. *L. Mueller.* preces moue-
 bunt α || 303 hinc durus ω ac durus *Bo.* || 307 est
 graue *E* est om. *A* || 308 consiliis (s. *eras. in R*) tristis ψ
 consiliis istis α consilii tristis *II Pall.*, consili tristis *E*
 (*t. Gr.*) || 309 ATR. peiora *E* ATR. om. *A* ||

k SAT. Hanc fraudem scient gnati parari? F. CXXIII

ATR. tacita tam rudibus fides
non est in annis, detegent forsán dolos:
tacere multis discitur uitae malis.

k' SAT. Ipsosque, per quos fallere alium cogitas, 320
falles, ut ipsi crimine et culpa uacent?
ATR. quid enim necesse est liberos sceleri meo
inserere? per nos odia se nostra explicent. —

i Male agis, recedis anime. si parcis tuis, 325
parces et illis: consili Agamemnon mei
sciens minister fiat et patri sciens
Menelaus assit. prolis incertae fides
ex hoc petatur scelere. si bella abnuunt
et gerere nolunt odia, si patrum uocant:
pater est. eatur. 330

i' Multa sed trepidus solet
detegere uultus, magna nolentem quoque
cónsilia produnt: nesciant quantae rei
fiant ministri. nostra tu coepta occules.
SAT. haud sum monendus: ista nostro in pectore
fides timorque, sed magis claudet fides. 335

CHORVS

[*Tandem regia nobilis,
antiqui genus Inachi,
fratrum conposuit minas.*]

a Quis uos exagitat furor
alternis dare sanguinem 340

317 ATR. *E om.* A || 319 ATR. tacere A ATR.
om. E || 320 ipsosne A ipsosque E || 321 falles ATR. at
ipsi A falles ut ipsi E || 325 illi A illis E || 326 in-
sciens E sciens A || patris cliens A patri sciens E ||
328 qui bella E si b. A || 329 patrum A patrum E ||
333 occule uel oculo A occules E || 335 claudit A clau-
det e || CHORVS EA || 336—338 *eteci ab hoc loco alienos.*
Verum initium carminis abreptum esse suspicor. ||

et sceptrum scelere aggredi?
nescitis cupidi arcium
regnum quo iaceat loco.

- b Regem non faciunt opes,
non uestis tyriae color, 345
non frontis nota regiae,
non auro nitidae fores: 347
[non quicquid fodit occidens
aut unda Tagus aurea
claro deuehit alueo,] 355
non quicquid libycis terit
feruens area messibus. 357
- c Rex est qui posuit metus 348
et diri mala pectoris,
quem non ambitio inpotens 350
et numquam stabilis fauor
uulgi praecipitis mouet, 352
- c' Quem non concutiet cadens 358
obliqui uia fulminis
non Eurus rapiens mare, 360
aut saeuo rabidus freto
uentosi tumor Hadriae.
- b' Quem non lancea militis,
non strictus domuit chalybs,
qui tuto positus loco 365
infra se uidet omnia
occurritque suo libens
fato nec queritur mori.

347 trabes *A* et *Lactant.* ad. *Stat. Theb. IV 530*, ubi
uu. 342—352 affert. fores *E* || 353—357 huc reposui cum
Swoboda. 353—355 desunt in *E* || 359 oblunqui *E* || 361
rapidus *A* rabidus *E* || 363 immitis *E* militis *A* ||

d	Reges conueniant licet, qui sparsos agitant Dahas, qui rubri uada litoris et gemmis mare lucidis late sanguineum tenent, aut qui caspia fortibus recludunt iuga Sarmatis,	370 375
e	Certet Danuuii uadum audet qui pedes ingredi, et (quocumque loco iacent) Seres uellere nobiles:	379
d'	Nil ullis opus est equis, nil armis et inertibus telis, quae procul ingerit Parthus cum simulat fugas: admotis nihil est opus urbes sternere machinis longe saxa rotantibus:	381 385
e'	Rex est, qui metuet nihil. rex est, qui cupiet nihil. mens regnum bona possidet hoc regnum sibi quisque dat.	389 380 390
f	Stet quicumque uolet potens aulae culmine lubrico: me dulcis saturet quies, obscurò positus loco leni perfruar otio.	F. CXXV 395

370 dachos uel dacos ψ dacas α dahas *E* || 372 aut *A* et *E* un. ex *Pall.* || 376 danubium licet *A* danubii uadum *E* || 380 reuocauit post u. 389 auctore *Swoboda* || 388 metuit ω metuet scripsi || 389 om. *A* rex est quiue cupit nihil *codex Fabricii* rex est qui cupit nihil in *marg. al. atram.* *R* rex est quique c. n. *ME* r. e. q. cupiet n. *E* un. ex *Pall.* ||

f' Nullis nota Quiritibus
aetas per tacitum fluat.
sic cum transierint mei
nullo cum strepitu dies,
plebeius moriar senex.

400

g (ἐπ.) Illi mors grauis incubat,
qui notus nimis omnibus,
ignotus moritur sibi.

THYESTES. TANTALVS. PLISTHENES TACITVS.

- a Optata patriae tecta et argolicas opes,
miserisque summum ac maximum exulibus bonum, 405
tractum soli natalis et patrios deos
(si sunt tamen di) cerno, Cyclopum sacras
turres labore maius humano decus,
celebrata iuueni stadia per quae nobilis
palmam paterno non semel curru tuli. 410
- b Occurret Argos, populus occurret frequens,
sed nempe et Atreus. repete siluestres fugas
saltusque densos potius et mixtam feris
similemque uitam. clarus hic regni nitor
fulgore non est quod oculos falso auferat. 415
[cum quod datur spectabis, et dantem adspice]
- c Modo inter illa quae putant cuncti aspera
fortis fui laetusque, nunc contra in metus
reuoluor, animus haeret ac retro cupit
corpus referre, moueo nolentem gradum. 420
TANT. pigro (quid hoc est?) genitor incessu stupel

396 notaque coetibus ci. L. Mueller || 401. 402 in-
uerso ordine leguntur in E, corr. 2 uel 3 m. litteris adscri-
ptis. || Thyestes. Phylistenes A THYESTES. TANTA-
LVS. PLISTHEVES. TACITVS. E || 406 tactum Ae tra-
ctum Bo. || 412 subnempe E repetet E (t del. 3 m.) ||
415 qui ψ quod Ea uersum om. un. ex Pall., g || 416 quo ψ
quid αR quod E uersum del. R.P. || 421 Phy. A TANT. E
(sic per totam scaenam) ||

uultumque uersat seque in incerto tenet.

c' THY. Quid anime pendes, quidue consilium diu
tam facile torques? rebus incertissimis
fratri atque regno credis ac metuis mala
iam uicta, iam mansueta et aerumnas fugis
bene collocatas? esse iam miserum iuuat.
reflecte gressum dum licet teque eripe. 425

d TANT. Quae causa cogit genitor a patria gradum
referre uisa? cur bonis tantis sinum
subducis? ira frater abiecta redit
partemque regni reddit et lacerae domus
conponit artus teque restituit tibi. 430

c THY. Causam timoris ipse quam ignoro exigis.
nihil timendum uideo, sed timeo tamen.
placet ire, pigris membra sed genubus labant
alioque quam quo nitor abductus feror.
sic concitatam remige et uelo ratem
aestus resistens remigi et uelo refert. 435

c' TANT. Euince quicquid obstat et mentem inpedit
reducemque quanta praemia expectent uide.
pater, potes regnare. 440

THY. cum possim mori.

summa est potestas nulla si cupias nihil.

TANT. gnatis relinques.

THY. non capit regnum duos.

TANT. miser esse mauult esse qui felix potest? 445

e THY. Mihi crede, falsis magna nominibus placent,
frustra timentur dura. dum excelsus steti,
numquam pauere destiti atque ipsum mei
ferrum timere lateris. o quantum bonum est
obstare nulli. [*capere securas dapes*
humi iacentem.] scelera non intrant casas 450

428 deflecte *A* refl. *ε* || 436 subgenubus *E* sed geni-
bus *A* || 438 uento *A* uelo *ε* || 439 resurgens *ψ* resistens
αε || 440 peruinced *A* euince *E* uince *R10* || 443 TANT.
(Phy. *A*) summa est potestas. THY. nulla s. c. n. *ω* *Tan-*
tali et Thyestae nomina sustulit NHs. || 450^b 451^a *ieici, con-*
flata ex eis quae secuntur. || 451 casam *α* casas *Eψ* ||

- tutusque mensa capitur angusta cibus.
 uenenum in auro bibitur. expertus loquor: F. CXXVI
 malam bonae praeferre fortunam licet.
- e' Non uertice alti montis inpositam domum 455
 et eminentem ciuitas humilis tremit,
 nec fulget altis splendidum tectis ebur,
 somnosque non defendit excubitor meos.
 non classibus piscamur et retro mare
 iacta fugamus mole nec uentrem improbum 460
 alimus tributo gentium: nullus mihi
 ultra Getas metatur et Parthos ager.
- e'' Non ture colimur nec meae excluso Ioue
 ornantur arae, nulla culminibus meis
 inposita nutat silua, nec fumant manu 465
 succensa multa stagna, nec somno dies
 bacchoque nox iungenda peruigili datur:
 sed non timemur, tuta sine telo est domus
 rebusque paruis alta praestatur quies.
 inmane regnum est posse sine regno pati. 470
- d' TANT. Nec abnuendum est, si dat imperium deus.
 THY. nec adpetendum est.
 TANT. frater ut regnes rogat.
 THY. rogat? timendum est. errat hic aliquis dolus.
 TANT. redire pietas unde summota est solet,
 reparatque uires iustus amissas amor. 475
- a' THY. Amat Thyesten frater? aethereas prius
 perfundet Arctos pontus et siculi rapax
 consistet aestus unda et ionio seges
 matura pelago surget et lucem dabit
 nox atra terris, ante cum flammis aquae 480
 cum morte uita cum mari uentus fidem

452 totusque *E* tutusque *A* || angusta cibus *E* (*litt.*
sta ci s a 2 m.) || 460 non *A* nec *ER* || 462 metitur *A* me-
 tatur *ME un. ex Pall. R* || 467 ducenda *A* iungenda *E* ||
 468 timemus *α* timemur *ER* || 471 est *e om. A* || 472
 THY. *A om. E* || est *E om. A* || Phy. frater *A* Phy. *om.*
E || TANT. frater *scripsi* ||

foedusque iungent.

TANT. quam tamen fraudem times?

b' THY. Omnem: timori quem meo statuam modum?
tantum potest quantum odit.

TANT. in te quid potest?

THY. pro me nihil iam metuo, uos facitis mihi 485
Atrea timendum.

TANT. decipi captus times?

THY. serum est cauendi tempus in mediis malis.

f Eat. unum genitor hoc testor tamen:
ego uos sequor non dūco.

TANT. respiciet deus 490
bene cogitata. — perge non dubio gradu.

ATREVS. THYESTES. TANTALVS PLISTHENES TACITI.

a Plagis tenetur clausa dispositis fera:
et ipsum et una generis inuasi indolem
iunctam parenti cerno. iam tuto loco
uersantur odia: uenit in nostras manus
tandem Thyestes, uenit, et totus quidem. 495

b Vix tempero animo, uix dolor frenos capit.
sic cum feras uestigat et longo sagax
loro tenetur Vmber ac presso uias
scrutatur ore dum procul lento suem
odore sentit: paret et tacito locum 500
rostro pererrat. praeda cum propior fuit,
cervice tota pugnat et gemitu uocat
dominum morantem seque retinenti eripit.

b' Cum sperat ira sanguinem nescit tegi,

484 quantum p. tant. od. α tantum p. quantum o.
Eph || 487 THY. *om.* ω *restituit Grut.* || 488 THY. εψ,
om. A. hoc hortamen est A al' ortor tamen R *supra lin.*
hoc testor tamen *MEE* || Atreus. Thyestes A. ATREVS.
THYESTES. TANTALVS. PLISTHENES. T|A|CI|T|I|
E || 493 in loco A in *om.* E || 496 frenos dolor E dol.
fr. A || 497 feras E (s a m. 2.) || uestigat E (*ultima littera*
a m. 2.) || 498 loto E loro A || 504 spirat φ sperat EA ||

- tamen tegatur. aspice ut multo grauis
squalore uultus obruat maestos coma,
quam foeda iaceat barba. praestetur fides.
fratrem iuuat uidere. complexus mihi
redde expetitos. quicquid irarum fuit,
transierit. ex hoc sanguis ac pietas die
colantur, animis odia damnata excidant. 505
- a' THY. Diluere possem cuncta nisi talis fores.
sed fateor Atreu fateor, admisi omnia
quae credidisti. pessimam causam meam
hodierna pietas fecit. est prorsus nocens
quicumque uisus tam bono fratri est nocens. 510
- c Lacrimis agendum est: supplicem primus uides,
hae te precantur pedibus intactae manus:
ponatur omnis ira et ex animo tumor
erasus abeat. obsides fidei accipe
hos innocentes frater. 520
- ATR. a genibus manus
aufer meosque potius amplexus pete.
- c' Vos quoque senum praesidia tot iuuenes meo
pendete collo. squalidam uestem exue
oculisque nostris parce et ornatus cape
pares meis laetusque fraterni imperi
capesse partem. maior haec laus est mea
fratri paternum reddere incolumi decus.
[habere regnum casus est, uirtus dare.] 525
- c'' THY. Di paria frater pretia pro tantis tibi
meritis rependant. regiam capitis notam
squalor recusat noster et sceptrum manus
infausta refugit. liceat in media mihi
latere turba. 530
- ATR. recipit hoc regnum duos.

507 iacet *E* iaceat *A* || praestatur ψ praestetur
E α || 509 iratum ϵ || 518 uincte uel uincte uel uicte ψ
intactae *E* α || 524 pendente *E*¹ pendete *E*³*A* || 526 qua-
les mei sunt laetusque *A* pares meis laetusque *AE* ϵ ||
frater ψ partem α fraterni ϵ || 527 capesse frater α ||
529 cuninis inclusi ||

- THY. meum esse credo, quicquid est, frater, tuum. 535
- d ATR. Quis influentis dona fortunae abnuit?
 THY. expertus est quicumque, quam facile effluant.
 ATR. fratrem potiri gloria ingenti uetas?
 THY. tua iam peracta gloria est, restat mea:
 respuere certum est regna consilium mihi. 540
- d' ATR. Meam relinquam, nisi tuam partem accipis.
 THY. accipio. regni nomen inpositi feram,
 sed iura et arma seruiant mecum tibi.
 ATR. inposita capiti uincla uenerando gere.
 ego destinatas uictimas superis dabo. 545

CHORVS

- a Credat hoc quisquam? ferus ille et acer
 nec potens mentis truculentus Atreus
 fratris aspectu stupefactus haesit.
- a' Nulla uis maior pietate uera est:
 iurgia externis inimica durant, 550
 quos amor uerus tenuit, tenebit.
- b Ira cum magnis agitata cœusis
 gratiam rupit cecinitque bellum,
 cum leues frenis sonuere turmae,
 fulsit hinc illinc agitatus ensis, 555
- b' Quem mouet crebro furibundus ictu
 sanguinem Mauors cupiens recentem:
 opprimit ferrum manibusque iunctis
 ducit ad pacem pietas negantes.
- c Otium tanto subitum e tumultu 560
 quis deus fecit? modo per Mycenae
 arma ciuilis crepuere belli.

541 ni tuam *E* || 544 regē *E* gere *A* || CHORVS *EA* ||
 558 opprimit *E* opprimit *A* ||

pallidae natos tenere matres,
 uxor armato timuit marito,
 cum manum inuitus sequeretur ensis, 565
 sordidus pacis uitio quietae.

c' Ille labentes renouare muros,
 hic situ quassas stabilire turres,
 ferreis portas cohibere claustris
 ille certabat pauidusque pinnis 570
 anxiae noctis uigil incubabat.
 peior est bello timor ipse belli

d (ἐπ.) Iam minae saeui cecidere ferri,
 iam silet murmur graue classicorum,
 iam tacet stridor litui strepentis: 575
 alta pax urbi reuocata laetae.

e Sic ubi ex alto tumuere fluctus,
 Bruttium Coro feriente pontum, F. CXXVIII
 Scylla pulsatis resonat cauernis,
 ac mare in portu timuere nautae 580
 quod rapax haustum reuomit Charybdis,

e' Et ferus Cyclops metuit parentem
 rupe feruentis residens in Aetnae,
 ne superfusis uioletur undis
 ignis aeternis resonans caminis 585

563 matres tremuere natis α m. tenere natos ψ natos
 tenere matres E || 564 amato E armato A || 566 sor-
 dibus E sordidus A || 571 nocti A noctis ER (sed s
 eras.) || 572 ultimus strophae uersus uidetur intercidis-
 se || 576 urbis A urbi ε || 578 ponto feriente chorum ψ pon-
 tum feriente coro α choro f. pontum E uersum in suspi-
 tionem uocat R.P. || 580 in totum ψ intortum α inportu E
 in portu ME un. ex Pall. || 581 auster uel ausit uel aufert ψ
 haustum Eα || 585 aetnaeis α aeternis εψ ||

[et putat mergi sua posse pauper
regna Laertes Ithaca tremente.]

f	Si suae uentis cecidere uires,	588
	alta, quae nauis timuit secare	590
	hinc et hinc fuis spatiosa uelis,	
	strata ludenti patuere cumbae.	592
f'	Mitius stagno pelagus recumbit	589
	et uacat mersos numerare pisces	593
	hic ubi ingenti modo sub procella	
	Cyclades pontum timuere motae.	595
g	Nulla sors longa est: dolor ac uoluptas	
	inuicem cedunt, breuior uoluptas.	
	ima permutat leuis hora summis.	
h	Ille, qui donat diadema fronti,	
	quem genu nixae tremuere gentes,	600
	cuius ad nutum posuere bella	
	Medus et Phoebi propioris Indus	
	et Dahae Parthis equitem minati:	
g'	Anxius sceptrum tenet et mouentes	
	cuncta diuinat metuitque casus	605
	mobiles rerum dubiumque tempus.	
h'	Vos quibus rector maris atque terrae	
	ius dedit magnum necis atque uitae,	
	ponite inflatos tumidosque uultus:	
	quicquid a uobis minor expauescit,	610
	maior hoc uobis dominus minatur.	

586. 587 *interpolatos esse uidit R.P. lacunam statui unius u.* || 589 *post 592 reuocauit R.P.* || 591 *spetiosa E* || 597 *om. E¹, in marg. E²* || 598 *breuis A leuis Eψ* || 603 *dacae A dahae E* || 605 *diuitias A diuinus cod. Coloniensis. c. diuinat MEE* || 610 *extimescit A expauescit E* ||

g" Omne sub regno grauiore regnum est:
quem dies uidit ueniens superbum,
hunc dies uidit fugiens iacentem.

i Nemo confidat nimium secundis, 615
nemo desperet meliora lassis:
miscet haec illis prohibetque Clotho
stare fortunam, rotat omne fatum.

i' Nemo tam diuos habuit fauentes, 620
crastinum ut posset sibi polliceri:
res deus nostras celeri citatas
turbine uersat.

NVNTIVS. CHORVS.

a Quis me per auras turbo praecipitem uehet
atrage nube inuoluit ut tantum nefas
eripiat oculis? o domus Pelopi quoque 625
et Tantalo pudenda.

CHOR. quid portas noui?

b NVNT. Quaenam ista regio est? Argos et Sparte pios
sortita fratres et maris gemini premens
fauces Corinthos, an feris Hister fugam
praebens Alanis, an sub aeterna niue 630
Hyrcana tellus, an uagi passim Scythae?

CHOR. quis hic nefandi est conscius monstri locus?
effare et istud pande quodcumque est malum.

b' NVNT. Si steterit animus, si metu corpus rigens 635
remittet artus. haeret in uultu trucis
imago facti. ferte me insanae procul
illo procellae ferte, quo fertur dies
hinc raptus.

CHOR. animos grauius incertos tenes.

616 lapsus uel lapsis *A* lassis *R10 E* (laesis *t. Gron.*) ||
620 possit *A* posset *Eψ* || NVNTIVS CHORVS *E* NVN-
CIVS CHORVS *A* || 624 uoluet *ψ* inuoluet *α* inuoluit *E* ||
627 impios *A* pios *E* || 632 CHO. *A om. E* || 633 CHOR.
effare *E* CHOR. *om. E* ||

- quid sit quod horres, ede et auctorem indica.
non quaero quis sit, sed uter. effare ocius. 640
- c NVNT. In arce summa pelopïae pars est domus Q. XVI
conuersa ad austros, cuius extremum latus F. CXXXVIII
aequale monti crescit atque urbem premit
et contumacem regibus populum suis
habet sub ictu. fulget hic turbae capax 645
inmane tectum, cuius auratas trabes
uariis columnae nobiles maculis ferunt.
post ista uulgo nota quae populi colunt,
in multa diues spatia discedit domus.
- c' Arcana in imo regio secessu iacet, 650
alta uetustum ualle conpescens nemus,
penetrabile regni, nulla qua laetos solet
praebere ramos arborum aut ferro coli,
sed taxus et cupressus et nigra ilice
obscura nutat silua, quam supra eminens 655
despectat alte quercus et uincit nemus.
hinc auspicari regna Tantalidae solent,
hinc petere lassis rebus ac dubiis opem.
- c'' Affixa inhaerent dona, uocales tubae
fractique currus spolia myrtoi maris, 660
uictaeque falsis axibus pendent rotae,
et omne gentis facinus, hoc phrygius loco
fixus tiaras Pelopis, hic praeda hostium
et de triumpho picta barbarico chlamys.
fons stat sub umbra tristis et nigra piger 665

639 effer autorem *A* ede et auctorem *E* || 640 non quaero quis sit sed *ψ* (*nisi quod non nulli*: non quis sed, uel: non quid sit sed) non quaero quis sed *α* non quero quid sit sed *EMER* || 641 pelopis pars est domus *ψ* pelopis una est pars domus *α* pelopeae pars e. d. *ME* pelopaeae p. e. d. *E* pelopiae *Bo.* || 647 columbae *α* columpnae *Eψ* || 650 regia recessu *A* regia *ε* secessu *E* regio secessu *ψ* || patet *A* iacet *EME* || 655 supremiens *E* || 658 lassus *AE* (*laesis E t. Gr.*) et *A* ac *E* || 661 uictaeque *E* uictaeque *A* fultaeque *ci. NHs.* iunctaeque *ci. Bo.* || 663 pelops *E* || 664 camus *E* (*sed u a i m. corr. in y*) ||

haeret palude. talis est dirae Stygis
deformis unda quae facit caelo fidem.

- c''' Hic nocte caeca gemere feralis deos
fama est, catenis lucus excussis sonat
ululantque manes. quicquid audire est metus, 670
illic uidetur: errat antiquis uetus
emissa bustis turba et insultant loco
maiora notis monstra, quin tota solet
micare silua flamma et excelsae trabes
ardent sine igne. saepe latratu nemus 675
trino remugit, saepe simulacris domus
attonita magnis.

- d Nec dies sedat metum,
nox propria luco est et superstitio inferum
in luce media regnat. hinc orantibus
responsa dantur certa, cum ingenti sono 680
laxantur adyto fata et inmugit specus
uocem deo soluente. quo postquam furens
intrauit Atreus liberos fratris trahens:
ornantur arae. quis queat digne eloqui?

- d' Post terga iuuenum nobiles reuocat manus 685
et maesta uitta capita purpurea ligat.
non tura desunt, non sacer bacchi liquor
tangensue fusa uictimam culter mola.
seruatur omnis ordo, ne tantum nefas
non rite fiat. 690

CHOR. quis manum ferro admouet?
NVNT. ipse est sacerdos, ipse funesta prece
letale carmen ore uiolento canit.

- e Stat ipse ad aras, ipse deuotos neci
contrectat et conponit et ferro admouet,
attendit ipse: nulla pars sacri perit. 695
lucus tremescit, tota succusso solo

668 nocte tota *A* n. caeca *E* || 672 ioco *E* loco *A* ||
flamma sylua *A* silua fl. *E* || 685 reuocat *A* religat *Re*
renodat *un. ex Pal.* || 688 fusa ψ salsa *Ae* || 695 accen-
dit α attendit *MEE t. Gr. \psi* ||

- nutauit aula, dubia quo pondus daret
ac fluctuanti similis. e laeuo aethere,
atrum cucurrit limitem sidus trahens.
- e' Libata in ignes uina mutato fluunt 700
cruenta baccho. regium capiti decus
bis terque lapsum est. fleuit in templis ebur.
mouere cunctos monstra, sed solus sibi
inmotus Atreus constat atque ultro deos
terret minantes. iamque dimissa mora 705
adsistit aris toruum et obliquum intuens.
- f Ieiuna siluis qualis in gangeticis F.CXXX
inter iuuenecos tigris errauit duos,
utriusque praedae cupida (quo primum ferat
incerta morsus flectit huc rictus suos 710
illo reflectit et famem dubiam tenet),
- f' Sic dirus Atreus capita deuota inopiae
speculatur irae. quem prius mactet sibi,
dubitatur, secunda deinde quem caede inmolet.
nec interest, sed dubitat et saeuum scelus 715
iuuat ordinare.
- CHOR. quem tamen ferro occupat?
- g NVNT. Primus locus (ne deesse pietatem putes)
auo dicatur, Tantalus prima hostia est.
- CHOR. quo iuuenis animo, quo tulit uultu necem?
- h NVNT. Stetit sui securus et non est preces 720
perire frustra passus. ast illi ferus
in uulnere ensem abscondit et penitus premens
iugulo manum commisit. educto stetit
ferro cadauer cumque dubitasset diu
hac parte an illa caderet, in patrum cadit. 725
- h' Tunc ille ad aras Plisthenem saeuus trahit
adicitque fratri, colla percussa amputat,

704 deas α deos ψε || 706 assiluit A adsistit Eψ ||
709 primos α primum Eψ || 710 hoc E huc A || 712 du-
rus ER dirus A || 713 speculator ER (in R suprascr.
al' tur) speculatur A || mactet stygi ci. NHs. || 714 se-
cundam E secunda A || 715 tantum (al' sceuū rec. m. R)
scelus A saeuum sc. E ||

ceruice caesa truncus in pronum ruit,
querulum cucurrit murmure incerto caput.

CHOR. quid deinde gemina caede perfunctus facit? 730
puerone parcit? an scelus sceleri ingerit?

f NVNT. Silua iubatus qualis armenia leo
in caede multa uictor armento incubat
(cruore rictus madidus et pulsa fame
non ponit iras: hinc et hinc tauros premens 735
uitulis minatur, dente iam lasso piger):

f' Non aliter Atreus saeuit atque ira tumet
ferrumque gemina caede perfusum tenens,
oblitus in quem fureret, infesta manu
exegit ultra corpus. at pueri statim 740
pectore receptus ensis in tergo exstitit.

g' Cadit ille et aras sanguine extinguens suo
per utrumque uulnus moritur.

CHOR. o saeuum scelus.

NVNT. exhorruistis? hactenus si stat nefas,
pius est. 745

e CHOR. An ultra maius aut atrocius
natura recipit?

NVNT. sceleris hunc finem putas?
gradus est.

CHOR. quid ultra potuit? obiecit feris
lanianda fors corpora atque igne arcuit.

NVNT. utinam arcuisset. ne tegat functos humus,
nec soluat ignis, aubus epulandos licet 750
ferisque triste pabulum saeuus trahat.

e' Votum est sub hoc, quod esse supplicium solet:
pater insepultos spectet. o nullo scelus
credibile in aevo quodque posteritas neget.
erepta uiuis exta pectoribus tremunt 755
spirantque uenae corque adhuc pauidum salit.

731 scelere *E* sceleri *A* || 739 rueret ψ fureret
E α || 741 exiit α stetit *ME* extitit ψ ϵ || 744 non stat *A*
stetit *R* si stat *E* || 745 plus est *A* pius est *E* || 750
ne *A* nec *E* || 751 tradat *E* ||

at ille fibras tractat ac fata inspicit
et adhuc calentes uiscerum uenas notat.

h Postquam hostiae placuere: securus uacat
iam fratris epulis. ipse diuisum secat 760
in membra corpus: amputat trunco tenus
umeros patentes et lacertorum moras,
denudat artus durus atque ossa amputat,
tantum ora seruat et dadas fidei manus.

h' Haec ueribus haerent uiscera et lentis data 765

stillant caminis, illa flammatus latex
candente aeno iactat. inpositas dapes
transiluit ignis inque trepidantes focos F. CXXXI
bis ter regestus et pati iussus moram
inuitus ardet. stridet in ueribus iecur. 770

i Nec facile dicam corpora an flammae gemant.
gemuere. piceos ignis in fumos abit,
et ipse fumus tristis ac nebula grauis
non rectus exit seque in excelsum leuat:
spissus penates nube deformi obsidet. 775

k O Phoebe patiens, fugeris retro licet
medioque ruptum meriseris caelo diem,
sero occidisti.
. [*lancinat gnatos pater*
artusque mandit ore funesto suos.
nitet fluente madidus unguento comam 780
grauisque uino. saepe praeclusae cibum
tenuere fauces.]

. in malis unum hoc tuis
bonum est, Thyesta, quod mala ignoras tua.
k' Sed et hoc peribit. uerterit currus licet

757 incipit *E* || 761 *lancinat ci. NHs.* || 763 *delendum censet Barthius auctoritate codicis, perueteris calamo exarati.* || 767 querente aeno *A* (haeno α) candente aeno *E* || 768 crepitantes *A* trepidantes *E\psi (R)* || 772 piceus *A* piceos *E* || 775 ipsos ω spissus *ci. NHs.* || 778^b —782^a (*lancinat—fauces*) *del. R.P.* || 780 coma ψ comam $\epsilon\alpha$ || 781 reclusae *E* praecl. *A* || 784 cursus α currus $\psi\epsilon$ ||

sibi ipse Titan obuim ducens iter
tenebrisque facinus obruat tetrum nouis
nox missa ab ortu tempore alieno grauis:
tamen uidendum est, tota patefiant mala. 785

CHORVS

- a Quo terrarum superumque parens,
cuius ad ortus noctis opacae 790
decus omne fugit, quo uertis iter
medioque diem perdis Olympo? 792
- b Nondum serae nuntius horae 794
nocturna uocat lumina Vesper,
nondum hesperiae flexura rotae 795
iubet emeritos soluere currus:
nondum in noctem uergente die
tertia misit bucina signum,
stupet ad subitae tempora cenae 800
nondum fessis bubus arator. 801
- a' Cur Phoebe tuos rapis adspectus? 793
quid te aetherio pepulit cursu? 802
quae causa tuos
limite certo deiecit equos?
- b' Numquid aperto carcere Ditis 805
uicti temptant bella gigantes?
numquid Tityos pectore fesso
renouat ueteres saucius iras?
num reiecto [*latus explicuit*] monte Typhoeus? 809
numquid struitur uia phlegraeos 810

788 nota *E* tota *A* || patefient *A* patefiant *E* ||
CHORVS *EA* || 789 potens *ci. NHe.* || 791 cecus *E* ||
793 post u. 801 collocavit *R.P.* || 798 in nocentem *E* ||
809 latus explicuit *del. R.P.* ||

	alta per hostes et thessalicum thressa premitur Pelion Ossa ?	813
c	Stupet eo os adsueta deo tradere frenos genetrix primæ roscida lucis, peruersa sui limina regui nescit fessos tingere currus nec fumantes sudore iubas mergere ponto.	816 820
c'	Ipse insueto nouus hospitio Sol auroram uidet occiduus tenebrasque iubet surgere nondum nocte parata. non succedunt astra nec ullus micat igne polus, non luna graues digerit umbras.	825
d	Sed quicquid id est, utinam nox sit. trepidant trepidant pectora magno percussa metu, ne fatali cuncta ruina quassata labent, iterum terras et mare et ignes et uaga picti sidera mundi natura tegas iterumque deos hominesque premat deforme chaos.	830 832 835 836 F. CXXXII 837 833 ^a 833 ^b 834
d'	Non aeternae facis exortu dux astrorum saecula ducens dabit aestatis brumaeque notas.	838 840

uersus 814. 815 *a propria sede (p. u. 881) huc male delatos esse intellexit R.P.* || 816 *en stupet Eos ci. Swoboda* || 828 *nec A non E* || 830 *trepidant pectora (uel pectore) magno ψ, trep. nostra p. m. A trepidant trepidant p. m. Rε* || 831 *perculsa æ percussa ψ* || 833. 834 (*iterumque — chaos*) *post u. 837 (— tegas) reuocauit cum R.P.* || 837 *tegat ω tegas ci. R.P.* || 838 *aetheriae uel alternæ ci. NHs.* || 840 *aestates E aestatis A* ||

non phoebeis obuia flammis
 demet nocti luna timores
 uincetque sui fratris habenas
 curuo breuius limite currens.
 ibit in unum congesta sinum
 turba deorum. 845

e Hic qui sacris peruius astris
 secat obliquo tramite zonas
 flectens longos Signifer annos
 lapsa uidebit sidera labens. 850
 hic qui nondum uere benigno
 reddit Zephyro uela tepenti,
 praeceps aries ibit in undas
 per quas pauidam uexerat Hellen.

e' Hic, qui nitido Taurus cornu
 praefert Hyadas, secum Geminos
 trahet et curui brachia Cancri.
 leo flammiferis aestibus ardens
 iterum e caelo cadet herculeus,
 cadet in terras Virgo relictas 860
 iustaeque cadent pondera Librae
 secumque trahent Scorpion acrem.

f Et qui neruo tenet haemonio
 pinnata senex spicula Chiron
 rupto perdet spicula neruo. 865
 pigram referens hiemem gelidus
 cadet Aegoceros, frangesque tuam
 quisquis es urnam. tecum excedent
 ultima caeli sidera Pisces. 869

853 aries praeceps ω pr. ar. *scripsi* || 854 uixerat *E*
 uexerat *A* || 864 spicula neruo *E'g*, sp. Chiron *E³A* ||
 865 om. *E¹*, in marg. *E²* || 867 frangetque ω , franges que
 ci. *Wakefieldus*. ||

f'	Et qui medias diuidit Vrsas, fluminis instar lubricus Anguis magnoque minor iuncta Dracom frigida duro Cynosura gelu, [custosque sui tardus plaustr] iam non stabilis ruel Arctophylax monstraque numquam perfusa mari merget condens omnia gurges.	872 875 877 870 871
g	Nos e tanto uisi populo digni premeret quos euerso cardine mundus.	878 880
g'	In nos aetas ultima uenit. solitae mundi p̄riore uices: nihil occasus, nihil ortus erit.	881 814 815
g''	O nos dura sorte creatos, seu perdidimus solem miseri, siue expulimus!	882
h (ἐπ.)	Abeant questus, discede timor. uitae est audius quisquis non uult mundo secum pereunte mori.	885

ATREVS

a	Aequalis astris gradior et cunctos super altum superbo uertice attingens polum. nunc decora regni teneo, nunc solium patris. dimitto superos: summa uotorum attigi.	890
a'	Bene est, abunde est, iam sat est etiam mihi. sed cur satis sit? pergam et inplebo patrem funere suorum. ne quit obstaret pudor, dies recessit: perge dum caelum uacat.	895
b	Vtinam quidem tenere fugientes deos	

870 871 post u. 877 reponendos, u. 876. delendum esse
(cf. Med. 315) uidit R.P. || 877 non instabilis E non sta-
bilis A || ATREVS EA || 895 uacat A uocat E t. Gr. ||
896 quidam E¹ quidem AE³ ||

- possem et coactos trahere, ut ultricem dapem
omnes uiderent. quod sat est, uideat pater.
etiam die nolente discutiam tibi
tenebras, miseriae sub quibus latitant tuae. 900
- b' Nimis diu conuiua securo iaces
hilarique uultu, iam satis mensis datum est
satisque baccho, sobrio tanta ad mala
opus est Thyeste. turba famularis fores F. CXXXIII
templi relaxa, festa patefiat domus. 905
- b'' Libet uidere, capita natorum intuens
quos det colores, uerba quae primus dolor
effundat, aut ut spiritu expulso stupens
corpus rigescat. fructus hic operis mei est.
miserum uidere nolo, sed dum fit miser. — 910
- c Aperta multa tecta conlucent face.
resupinus ipse purpurae atque auró incubat
uino grauatum fulciens laeua caput.
eructat. o me caelitum excelsissimum
regum atque regem. uota transcendendi mea. 915
satur est, capaci ducit argento merum.
- c' Ne parce potu: restat etiamnunc cruor
tot hostiarum. ueteris hunc bacchi color
abscondet. hoc haec mensa cludatur scypho.
mixtum suorum sanguinem genitor bibat, 920
meum bibisset. ecce, iam cantus ciet
festasque uoces nec satis menti imperat.

CHORVS. THYESTES.

- a *Chor.* Pectora longis hebetata malis
iam sollicitas ponite curas.

897 et ultricem *E* ut ultr. *A* || 901 conuiua *corr. ex*
conniua *E*¹ || 903 ad *corr. ex* ac *E*¹ || 910 miserum
uirum uidere *E* uirum *om.* *A* || 912 purpura *A* purpure
E || 914 omne *E* ψ o me α || 915 regumque regem *A*
regum atque regem *E* || 919 hoc mensa *A* hoc hoc m. ψ
hoc haec m. ϵ || 922 festaque *E* festasque *A* || CHORVS.
THYESTES. *E* Chorus *A* || 923 CHOR. *om.* ω restitui ||

fugiat maeror fugiatque pauor. 925
fugiat trepidi comes exilii
tristis egestas
rebusque grauis pudor afflictis.
magis unde cadas quam quo refert.

a' Thy. Magnum ex alto culmine lapsum 930
stabilem in plano figere gressum.
magnum ingenti strage malorum
pressum fracti pondera regni
non inflexa ceruice pati
nec degenerem uictumque malis 935
rectum inpositas ferre ruinas.

b Chor. Sed iam saeui nubila fati 938
pelle ac miseri [*tempore in omni*] dimitte notas, 939
redeant uultus ad laeta boni, 940
ueterem ex animo mitte Thyesten. —

b' THY. Proprium hoc miser os sequitur uitium
numquam rebus credere laetis.
redeat felix fortuna licet,
tamen afflictos gaudere piget. 945

c Thy. Quid me reuocas festumque uetas
celebrare diem? quid flere iubes
nulla surgens dolor ex causa?
quis me prohibet flore decenti
uincire comam? prohibet prohibet. 950

c' Chor. Vernae capiti fluxere rosae,
pingui madidus crinis amomo

930 THY. *om. ω restitui* || 937 CHOR. *om. ω addidi* ||
938 temporis omnes *A* tempore in omni *E del. R.P.* || 942
THY. *E om. A* || 946 CHO. *E om. A* THY. *scripsi* || 949 quid
me prohibes *ci. NHs.* || recenti *α* || 950 uincere *E* uin-
cire *A* || prohibes prohibes *ci. NHs.* || 951 CHOR. *om.*
ω, restitui ||

subitos inter stetit horrores.
 imber uultu nolente cadit,
 uenit in medias uoces gemitus.

955

c'' *Thy.* Maeror lacrimas amat assuetas,
 flendi miseris dira cupido est.
 libet infaustos mittere questus,
 libet *heu* tyrio saturas ostro
 rumpere uestes, ululare libet.

960

b *Thy.* Mittit luctus signa futuri
 mens ante sui praesaga mali,
 instat nautis fera tempestas;
 cum sine uento tranquilla tument. —

b' CHOR. Quos tibi luctus quosue tumultus
 fingis, demens? credula praesta
 pectora fratri. iam quicquid id est
 uel sine causa uel sero times.

965

d *THY.* Nolo infelix, sed uagus intra
 terror oberrat, subitos fundunt
 oculi fletus nec causa subest.
 dolor an metus est?
 an habet lacrimas magna uoluptas? —

970

F. CXXXIII

ATREVS. THYESTES.

a Festum diem germane consensu pari
 celebramus: hic est sceptrum qui firmet mea
 solidamque pacis alliget certae fidem.

975

a' *THY.* Satias dapibus me nec minus bacchi tenet.
 augere cumulus hic uoluptatem potest,

953 inter subitos ω subitos inter *scripsi* || 956 *THY.*
om. ω , restitui || 958 libet et ω libet *hei ci. Bo.* libet
heu scripsi || 961 *THY.* *om. ω , restitui* || 965 *CHOR. E*
om. A || uultus *A* luctus *E* || 969 *THY. E om. A* || 973
 amat uel alit uel capit *ci. NHs.* || ATREVS THYE-
 STES *EA* || 977 saties *A* sacias *E* || ten *E* (*tit. et de-*
tersae cum schol. marg.) ||

si cum meis gaudere felici datur.

b ATR. Hic esse natos crede in amplexu patris. 980
hic sunt eruntque nulla pars prolis tuae
tibi subtrahetur. ora quae exoptas dabo

b' Totumque turba iam sua inplebo patrem
satiaberis, ne metue. nunc mixti meis
iucunda mensae sacra iuuenilis colunt, 985
sed accientur.

b'' Poculum infuso cape
gentile baccho.

THY. capio fraternae dapis
donum. paternis uina libentur deis,
tunc hauriantur.

c Sed quid hoc? nolunt manus
parere, crescit pondus et dextram grauat. 990
admotus ipsis bacchus a labris fugit
circaque rictus ore decepto fluit
et ipsa trepido mensa subsiluit solo.
uix lucet ignis. ipse quin aether grauis
inter diem noctemque desertus stupet. 995

c' Quid hoc? magis magisque concussi labant
conuexa caeli, spissior densis coit
caligo tenebris noxque se in noctem abdidit.
fugit omne sidus. quicquid est fratri precor
gnatisque parcat, omnis in uile hoc caput 1000
abeat procella. redde iam gnatos mihi.

ATR. reddam et tibi illos nullus eripiet dies.

c'' THY. Quis hic tumultus uiscera exagitat mea?
quid tremuit intus? sentio inpatiens onus
meumque gemitu non meo pectus gemit. 1005
adepte, nati. genitor infelix uocat.
adepte uisis fugiet hic uobis dolor. —
unde obloquuntur?

982 hora quae *corr. ex hora* ^{ca} *guae* *E*¹ ora quae *A* ||

989 non uult *A* nolit *E* || 992 cirque rittus *E* circaque
rictus *A* || effluit *A* fluit *E* || 998 addidit *ci. Gron. (sic*
R 14) || 1003 quid *E* quis *A* ||

- ATR. expedi amplexus, pater:
uenerere. natos ecquid agnoscis tuos?
- d THY. Agnosco fratrem. sustines tantum nefas 1010
gestare tellus? non ad infernam styga
tenebrasque mergis? rupta et ingenti uia
ad chaos inane regna cum rege abripis?
non tota ab imo tecta conuellens solo
uertis Mycenae? 1015
- d' Stare circa Tantalum
uterque iam debuimus: hinc compagibus
et hinc reuulsis, si quid infra Tartara est
auosque nostros, huc tuam inmani sinu
demitte uallem nosque defossos tege
Acheronte toto. 1020
- d'' Noxiae supra caput
animae uagentur nostrum et ardenti freto
phlegethon harenas igneus totas agens
exitia supra nostra uiolentus fluat.
inmota tellus pondus ignauum iacet.
- e Fugere superi. 1025
- ATR. iam accipe hos potius libens
diu expetitos. nulla per fratrem est mora:
fruere osculare diuide amplexus tribus.
THY. hoc foedus? haec est gratia? haec fratris fides?
sic odia ponis? non peto, incolumis pater 1030

1009 et quid *E* ecquid *A* || 1012 te nosque *ω* corr. *B.Schm.* || 1015—1019 stare circa tantalum | auosque nostros si quis intra tartara est | uterque iam debuimus. hinc compagibus | et hinc reuulsis huc tuam immani sinu | dimitte uallem *A* stare c. t. | uterque i. d. h. c. | et h. r. si quid infra tartara ē | auosque nostros hoc tua in mani sinu | demitte ualle (ualles *t. Gr.*) *E* || 1022 totas *EA* 'tortas mss. consensu' (?) *Ba.* || 1024 iaces *A* iacet *E* || 1025 om. *ψ* fugere superi. At. at accipe (Recipe *R* om. At. at.) hos potius libens Recipe (Atrous. Accipe *R*) hosce citius. liberis tandem suis *A* (nisi quod non nulli *ψ* uerba fugere superi, alii uerba Atr. at — libens omittunt) fugere superi ATR. Accipe hos potius libens *E* iam accipe ci. *B.Schm.* [an: suscipe?] || 1028 THY. *A* om. *E* ||

gnatos ut habeam, scelere quod saluo dari
odioque possit, frater hoc fratrem rogo:
sepelire liceat. 1030

e' Redde quod cernas statim
uri. nihil te genitor habiturus rogo F. CXXXV
sed perditurus.

ATR. quicquid e gnatis tuis
superest habes, quodcumque non superest habes. 1035

THY. utrumne saevis pabulum alitibus iacent,
an beluis seruantur? an pascunt feras?

ATR. epulatus ipse es inopia natos dape.

f' THY. Hoc est deos quod puduit. hoc egit diem
auersum in ortus. quas miser uoces dabo 1040
questusque quos? quae uerba sufficient mihi?
abscisa cerno capita et auulsas manus
et rupta fractis cruribus uestigia.

f' Hoc est quod audius capere non potuit pater.
uoluuntur intus uiscera et clusum nefas 1045
sine exitu luctatur et quaerit fugam.
da frater ensem — sanguinis multum mei
habet ille: ferro liberis detur uia.

f' Negatur ensis? pectora inliso sonent
contusa planctu. 1050
Atr. sustine infelix manum:
parcamus umbris.

Thy. tale quis uidit nefas?
quis inhospitalis Caucasi rupem asperam
Heniochus habitans? quisue cecropiis metus
terris Procrustes?

f' Genitor en gnatos premo
premorque natis. sceleris est aliquis modus. 1055

1035 habebis A habes E || quodque Ae quodcumque
E (t. Gr.) || 1037 feras an pascunt E an p. f. A || 1040
aduersum Eψ auersum α || 1045 uoluuntur corr. ex uul-
uuntur E¹ || 1046 uiam A fugam E || 1048 demus uiam
A detur uia E || 1050 concussa A contusa E || ATR. et
seq. uersu THY. om. ω, restituit Bo. ex codice Dn. Heinsii ||
1053 eniochus E ||

ATR. scelere modus debetur, ut facias scelus,
non ubi reponas. hoc quoque exiguum est mihi.

e Ex uulnere ipso sanguinem calidum in tua
defundere ora debui: ut uiuentium
biberes cruorem. uerba sunt irae data 1060
dum propero: ferro uulnera inpresso dedi,
cecidit ad aras, caede uotiuia focos
placui et artus corpore exanimo amputans
in parua carpsi frustra et haec feruentibus
demersi aenis.

e' Illa lentis ignibus 1065
stillare iussi, membra neruosque abscidi
uiuentibus gracilique traiectas ueru
mugire fibras uidi et aggressi manu
mea ipse flammās. omnia haec melius pater
fecisse potuit, cecidit in cassum dolor: 1070
scidit ore natos inpio, sed nesciens,
sed nescientes.

g THY. Clausa litoribus uagis
audite maria. uos quoque audite hoc scelus
quocumque di fugistis. audite inferi.
audite terrae noxque tartarea grauis 1075
et atra nube uocibus nostris uaca.
tibi sum relictus, sola tu miserum uides,
tu quoque sine astris. uota non faciam inproba:
pro me nihil precabor: ecquid iam potest
pro me esse? uobis uota prospicient mea. 1080

g' Tu summe caeli rector aetheriae potens
dominator aulae nubibus totum horridis
conuolue mundum, bella uentorum undique
committe et omni parte uiolentum intona
manuque non qua tecta et inmeritas domos 1085

1056 ubi ω ut ci. *L. Mueller.* ubi *taxas* ci. *R. P.* || 1057
lacunam unius u. statui || 1059 diffundere *A* def. *E* || 1067 tra-
iecto *A* traiectas ϵ || 1072 post clausa una littera (c?) erasa
E || 1073 uosque dij *A* uos quoque *E* || 1074 difugistis uel
difugistis *A* ϵ dii fug. *Gron.* || 1079 et quid ω ecquid α ||

telo petis minore, sed qua montium
tergemina moles cecidit et qui montibus
stabant pares gigantes, hac arma expedi
ignesque torque. uindica amissum diem.

[iaculare flammās: lumen ereptum polo]

1090

g'' Fulminibus exple. causa, ne dubites diu,
utriusque mala sit, si minus, mala sit mea:
me pete. trisulco flammeam telo facem
per pectus hoc trans mitte. si gnatos pater
humare et igni tradere extremo uolo,
ego sum cremandus. si nihil superos mouet
nullumque telis inpios numen petit:
aeterna nox permaneat et tenebris tegat
immensa longis scelera. nil Titan queror,
si perseueras.

1095

h ATR. Nunc meas laudo manus,
nunc parta uera est palma. perdideram scelus
nisi sic doleres. liberos nasci mihi
nunc credo, castis nunc fidem reddi toris.
THY. quid liberi meruere?

1100

ATR. quod fuerant tui.

h' THY. Gnatos parenti.

ATR. fateor et quod me iuuat, 1105
certos.

THY. piorum praesides testor deos.

ATR. quid? coniugales?

THY. scelere quis pensat scelus?

ATR. scio quid queraris: scelere praerepto doles
nec quod nefandas hauseris angit dapes,
quod non pararis:

h'' Fuerat hic animus tibi
instruere similes inscio fratri cibos
et adiuvante liberos matre aggredi
similique leto sternere. hoc unum obstitit.

1110

1088 haec ω hac *Grut. E Scaliger.* || 1090 *del. R.P.* ||
1092 mala est siminus *E* mala sit si minus *A* || 1099 saecula
A scelera *Rc* || 1107 quin coniugales *ci. NHs.* || 1109
nec *AE* (*t. Hs.*), non *E* (*t. Gr.*) || tangit *A* angit *E* ||

tuos putasti.

THY. uindices aderunt dei.

i His puniendum uota te tradunt mea. 1115

i' ATR. Te puniendum liberis trado tuis.

1118 ATR. *A om. E* || Thyestes explicit. Incipit hercules *E* || Explicit Thiestea tragedia secūda felicit' die lune quīto decimo Maij 1391. duꝝ territoriuꝝ Wonense hostil'r militaret dō Iohaēs acuth cuꝝ gentibꝝ lige. floꝛ. re^r R

L. ANNAEI SENECAE

OEDIPI FRAGMENTVM.

PERSONAE

I. OEDIPVS

II. ANTIGONA

OEDIPVS. ANTIGONA.

- a Caeci parentis regimen et fessi unicum
lateris leuamen gnata quam tanti est mihi
genuisse uel sic, desere infaustum patrem.
- b In recta quid deflectis errantem gradum?
permittite labi. melius inueniam uiam 5
quam quaero solus, quae me ab hac uita extrahat
et hoc nefandi capitis adspectu leuet
caelum atque terras. quantulum hac egi manu?
non uideo noxae conscium nostrae diem
sed uideor. hinc iam solue inhaerentem manum 10
et patere caecum qua uolet ferri pedem.
- c Ibo ibo qua praerupta protendit iuga
meus Cithaeron, qua peragrato celer
per saxa monte iacuit Actaeon suis
noua praeda canibus, qua per obscurum nemus 15
siluamque opacae uallis instinctas deo
egit sorores mater et gaudens malo
uibrante fixum praetulit thyrso caput.
- b' Vel qua cucurrit corpus inuisum trahens

PHOENISSAE *E* THEBAIS *A* Incipit secundus
edippi eiusdem antigone *V*

INCIPIVNT

OEDIPPVS . ANTIGONA . *E* OEDIPVS . ANTI-
GONE . *A* || 1 ac *A* et *E* || 2 patris ω lateris *ci. Gron.*
(*coll. Soph. O. C. 1112*) || 4 rectum *MEψ* || quid me flec-
tis? e. gradum p. l. *ci. I. Gron.* || 8 haec *E* hac *A* ||
13 peragrati *A* peragrato *εψ* pererrato *ci. R.P.* || 14 mon-
tis *A* monte *εψ* || 16 instincta *E* || 18 fixum praetulit
tryso *E* thyrso pr. f. *A* ||

- Zethi iuuenus, qua per horrentes rubos
tauri ferocis sanguis ostentat fugas, 20
uel qua alta maria uertice inmenso premit
minora rupes, qua scelus fugiens nouum
nouumque faciens mater insiluit freto
mensura natum seque. felices quibus 25
fortuna melior tam bonas matres dedit.
- c' Est alius istis noster in siluis locus,
qui me reposcit, hunc petam cursu incito.
non haesitabit gressus, huc omni duce
spoliatus ibo. quid moror? sedes meas 30
montem Cithaeron redde et hospitium mihi
illud meum restitue: ut expirem senex
ubi debui infans. recipe supplicium uetus.
- d Semper cruenta saeue crudelis ferox,
cum occidis et cum parcis, olim iam tuum 35
est hoc cadauer: perage mandatum patris
iam et matris. animus gestit antiqua exequi
supplicia. quid me gnata pestifero tenes
amore uinctum? quid tenes? genitor uocat.
- a' Sequor sequor. iam parce. sanguineum gerens 40
insigne regni Laius rapti furit,
en ecce inanes manibus infestis petit
foditque uultus. gnata genitorem uides?
ego uideo. tandem spiritum inimicum expue
desertor anime fortis in partem tui. 45
- e Omitte poenae languidas longae moras
mortemque totam recipe. quid segnis traho

20 zethi iuuentus *A* ethi iuuenus *E* || 22 uictrix
E immerso *α* || 23 Inoque praeceptum *A* Ino a rupes *ci. Gron.*
minor rupis *E* corr. *Bo.* (*cf. u. 68*) || suum *ω* (*sui cod.*
Voss. unde uiri ci. Gron.) nouum *ci. R.P.* || 31 mortem
E montem *A* sortem *ci. NHs. an: tandem? cf. u. 171* || 39
times? *ci. Bo.* || 42 et ecce *A* en ecce *E* || 44 ANT. ego *A*
ANT. om. *E* || exue *A* expue *E* || 45 OED. desertor *A*
OED. om. *E* || anime *ω* animi *ci. Gron.* || inparentem
tui *E* || 46 remitte *ci. NHs.* || poenas — morae *ω* corr.
Grot. || 47 recipe admitte *E* admitte om. *A* ||

quod uiuo? nullum facere iam possum scelus?
possum. miser praedico, discede a patre
discede uirgo: timeo post matrem omnia.

50

f ANT. Vis nulla genitor a tuo nostram manum
corpore resoluet, nemo me comitem tibi
eripiet umquam. Labdaci claram domum,
opulenta ferro regna germani petant:

f' Pars summa magni patris e regno mea est
pater ipse. non hunc auferet frater mihi,
thebana rapto sceptrum qui regno tenet
non huc cateruas alter argolicas agens.

55

f' Non si reuulso Iuppiter mundo tonet
mediumque nostros fulmen in nexus cadat,
manum hanc remittam. prohibeas genitor licet:
regam abnuentem, dirigam inuiti gradum.

60

f In plana tendis? uado. praerupta appetis?
non obsto, sed praecedo. quouis utere
duce me. duobus omnis eligitur uia.
perire sine me non potes, mecum potes.

65

g Hic alta rupes arduo surgit iugo
spectatque longe spatia subiecti maris,
[uis hanc petamus? nudus hic pendet silex.
hic scissa tellus faucibus ruptis hiat]
uis hanc petamus? hinc rapax torrens cadit,
partesque lassi montis exesas rotat,
in hunc ruamus? dum prior, quo uis eo.

70

g' Non deprecor non hortor. extinguere cupis
uotumque genitor maximum mors est tibi?
si moreris antecedo, si uiuis sequor.

75

de
48 quid ω corr. Gron. || 49 disceapatre E^1 || 52
tui A tibi ϵ || 55 pars magna patris optimo regno ψ
p. m. p. o. e. regno α p. summa magni patris e regno E ||
57 raptro E || 58 hic A hunc ϵ corr. NHs . || 59 mun-
dotenet E || 62 tegam ci . Bad . dirigam inuitum gradum A
d. inuiti g . E d. inuitum patrem ME diligam inuitum
patrem $Florens Christianus$ || 64 uertere ME || 65 duce
e duobus A d. me d. E t. Gr . || 69 70 in margine legun-
tur $R 10$, prorsus omitti E || 72 lapsi $\psi\epsilon$ lassi A ||

sed flecte mentem, pectus antiquum aduoca
uiclasque magno robore aerumnas doma.

78

a OEDIP. Vnde in nefanda specimen egregium domo? 80
unde ista generi uirgo dissimilis suo?

fortuna credis? aliquis est ex me pius.
non esset umquam, fata bene noui mea,
nisi ut noceret. ipsa se in leges nouas
natura uertet, regeret in fontem citas
reuolutus undas amnis et noctem adferet
phoebea lampas, Hesperus faciet diem.

85

a' Vt ad miseris aliquid accedat meas,
pii quoque erimus. unica Oedipodae est salus
non esse saluum. liceat ulcisci patrem
adhuc inultum. dextra quid cessas iners
exigere poenas? quicquid exactum est adhuc
matri dedisti. mitte genitoris manum
animosa uirgo: funus extendis meum
longasque uiui ducis exequias patris.

95

b Aliquando terra corpus inuisum tege.
peccas honesta mente, pietatem uocas
patrem insepultum trahere. qui cogit mori
nolentem in aequo est quique properantem inpedit.
nec tamen in aequo est: alterum grauius reor:
malo imperari quam eripi mortem mihi.
occidere est uetare cupientem mori.

99

101

102

100

b' Desiste coepto uirgo: ius uitae ac necis
meae penes me est. regna deserui libens,
regnum mei retineo. si fida es comes:
ensem parenti trade, sed notum nece
ensem paterna. tradis an gnati tenent
cum regno et illum? faciet ubicumque est opus.
illis relinquo, gnatus hunc habeat meus,
sed uterque.

F. XXXXII

105

110

78 pectore *A ME in ras.* rubore *corr. ex rabore E¹* || 79
uide ad u. 192 || 94 animosa *E (sed ult. littera scr. m. 2)* || 96
aliprquando *E* || 100 post u. 102 collocaui || 99. 100 in marg.
leguntur *R* || 108 scelus *A* opus *E* || 109 ibi sit ω *corr. R.P.* ||

- b" Flammas potius et uastum aggerem
 conpone, in altos ipse me inmittam rogos
 [*haerebo ad ignes, funebrem escendam struem*]
 pectusque soluam durum et in cineres dabo
 hoc quicquid in me uiuit. — ubi saeuum est mare?
 duc ubi sit altis prorulum saxis iugum, 115
 ubi torua rapidus ducat Ismenos uada,
 [*duc ubi ferae sint, ubi fretum ubi praeceps locus*]
 si dux es. illuc ire morituro placet.
- c Vbi sedit alta rupe semifero dolos
 Sphinx ore nectens, dirige huc gressus pedum, 120
 hic siste patrem. dira ne sedes uacet,
 moustrum repone maius. hoc saxum insidens
 obscura nostrae *fata* fortunae loquar,
 quae nemo soluat.
- d Quisquis assyrio loca
 possessa regi scindis et Cadmi nemus 125
 supplex adoras, sacra quo Dirce lalet 127^a 126^b
 [*serpente notum, quisquis Eurotam bibis*
Spartenque fratre nobilem gemino colis, 126^a 127^b
quique Elin et Parnason et boeotios
colonus agros uberis tondis soli,] 130
 aduerte mentem: saeua Thebarum lues
 luctifica caecis uerba committens modis
 quid simile posuit? quid tam inextricabile?
- d' Aui gener patrisque riuallis sui,
 frater suorum liberum et fratrum parens. 135

112 erectam ad ignes funebrem ascendam *A* herebo
 adignes funebre escendam *E* deleui uersum a Grutero in
 suspicionem uocatum || 115 dic ψ duc $\alpha\epsilon$ || praeutum *A*
 pror. *E* || 117 del. *NHs.* || sunt *E* sint *A* || 120 gressu
 pedem *A* gressus pedum ϵ aliq. ψ || 122 saxo *A* saxum
E\psi || 123 uerba *AE*² in ras. fata scripsi coll. u. 139 || 126
 scatet ci. Gron. quod d. lau at ci. *NHs.* — hemistichia
 serpente notum et supplex adoras, quae in codd. inuerso or-
 dine leguntur, in ordinem reuocauit, uu. 127—130 deleui. Sca-
 liger damnavit uerba 'et Cadmi (125) — Parnason' (129) ||
 129 quicunque *A* quique *E* || 130 tondes *A* tondis *E* || 132
 conectens cod. mogunt. Cf. *Oed.* 92 || *

uno auia partu liberos peperit uiro
ac sibi nepotes. monstra quis tanta explicat?
ego ipse uictae spolia qui Sphingis tuli,
haerebo fati tardus interpret mei.

c' *Ant.*
.
.
.
.

b *Oedip.* Quid perdis ultra uerba? quid pectus ferum 140
mollire tentas precibus? hoc animo sedet
effundere hanc cum morte luctantem diu
animam et tenebras petere, nam sceleri haec meo
parum alta nox est, Tartaro condi iuuat
et si quid ultra Tartarum est. tandem libet 145
quod olim oportet. morte prohiberi haud queo.

b' Ferrum negabis? noxias lapsu uias
cludes et artis colla laqueis inseri
prohibebis? herbas quae ferunt letum auferes?
quid ista tandem cura proficiet tua? 150
ubique mors est. optume hoc cauit deus.
eripere uitam nemo non homini potest,
at nemo mortem: mille ad hanc aditus patent.

b'' Nil quaero: dextra noster et nuda solet
bene animus uti. dextra nunc toto impetu 155
toto dolore uiribus totis ueni.
non destino unum uulneri nostro locum:
totus nocens sum: qua uoles mortem exige.
effrînge *pectus* corque tot scelerum capax
euelle, totos uiscerum nuda sinus. 160

c'' Fractum incitatis ictibus guttur sonet
laceraeque fixis unguibus uenae fluant.

137 ac sibi *A* at s. *ψ* sibi et *E* || explicet *A* explicat
E || 139 haereboque *E* que om. *A.* *Antigonae orationem inter-*
cidisse uidit Swoboda; lacunam statui V uersuum || 147 lapsu *E*
lapsu *A* saxa lapsuro inuia ci. *NHs.* || 156 conieci: totis
rue || 157 destina ci. *NHs.* || 160 corpus corque *ω* corr.
NHs. || 162 laceraeque *A* laceraeque *E* ||

aut dirige iras quo soles: haec uulnera
rescissa multo sanguine ac tabe inriga,
hac extrahe animam duram inexpugnabilem. 165

a Et tu parens ubicumque poenarum arbiter
adstas mearum — non ego hoc tantum scelus
ulla expiari credidi poena satis
umquam nec ista morte contentus fui
nec me redemi parte, membratim tibi F. XXXXIII 170
perire uolui — debitum tandem exige.
nunc soluo poenas, tunc tibi inferias dedi.
ades atque inertem dexteram introrsus preme
magisque merge.

a' Timida tum paruo caput
libauit haustu uixque cupientes sequi 175
eduxit oculos. haeret etiam nunc mihi
ille animus haeret, cum recusantem manum
pressere uultus. audies uerum Oedipe:
minus eruisti lumina audacter tua
quam praestilisti. nunc manum cerebro indue, 180
hac parte mortem perage qua coepi mori.

a ANT. Pauca o parens magnanime miserandae precor
ut uerba natae mente placata audias.
non te ut reducam ueteris ad speciem domus
habitumque regni flore pollentem inclyto 185
peto aut ut iras tempore aut ipsa mora
fractas remisso pectore ac placido feras:

a' At hoc decebat roboris tanti uirum,
non esse sub dolore nec uictum malis
dare terga. non est ut putas uirtus pater 190
timere uitam, sed malis ingentibus

168 poene *E*¹ corr. *E*³ || 169 nocte *ci. Gron.* || 171
uolui perire *A* perire uolui *E* || 178 audias *A* audies
E || oedippum ω oedipe *ME* || 180 cerebro *E* || 181 coe-
pit *A* coepi *EME* || 182 miseranda ψ miserande *E* mi-
serandae α || 184 specimen *A* speciem *E t. I. Gron.* ||
185 inclyti ω || 186 peto aut *EA* (peto at ψ) p. ast *ci.*
Commelinus || tempore aut ipsa mora ω corrupta sunt. *Bo.*
ci. temporum haud ipsa mora || 188 et ω at scripsi ||

- obstare nec se uertere ac retro dare. 192
 resiste: tantis in malis uinci mori est. 79
- b Qui fata proculcauit ac uitae bona 193
 proiecit atque abscidit et casus suos
 oneravit ipse, cui deo nullo est opus, 195
 quare ille mortem cupiat, aut quare petat?
- c Vtrumque timidi est. nemo contempsit mori
 qui concupiuit, cuius haud ultra mala
 exire possunt in loco tuto est situs.
 quis iam deorum, uelle fac, quicquam potest 200
 malis tuis adicere? iam nec tu potes
 nisi hoc, ut esse te putes dignum nece.
 non es nec ulla pectus hoc culpa attigit.
- c' Et hoc magis te genitor insontem uoca,
 quod innocens es dis quoque inuitis. quid est 205
 quod te efferarit, quod nouos suffixerit
 stimulos dolori? quid te in infernas agit
 sedes? quid ex his pellit? ut careas die? —
 cares. — ut altis nobilem muris domum
 patriamque fugias? — patria tibi uiuo perit. — 210
- d Gnatos fugis matremque? — ab adspectu omnium
 fortuna te submouit et quicquid potest
 auferre cuiquam mors, tibi hoc uita abstulit.
 regni tumultus, turba fortunae prior
 abscessit a te iussa. quem genitor fugis? 215
- d' OEDIP. Me fugio, fugio conscium scelerum omnium
 pectus manumque hanc fugio et hoc caelum et deos
 et dira fugio scelera quae feci innocens.
 ego hoc solum frugifera quo surgit Ceres,
 premo? has ego auras ore pestifero traho? 220

79 *huc reuocauit R.P.* || malum est *A* mori est *E* ||
 194 abscessit α abscidit *Ev* || 195 ipsi ceu uideo *A* ipse
 cui deo *E* || 196 ipse *A* ille *E* || fugiat *ci. Lips.* || 197
 est uelle cont. *A* est nemo cont. *E* (uelle *om. E t. Gr.*) ||
 198 qui non concupiscit ψ qui concupiscit α qui concu-
 piuit *E* || 205 inuisis ψ inuitis $\epsilon\alpha$ || 206 nonuos *E* || 207
 te infernas ψ te ad inf. α te in infernas *E* || 213 hec
 ψ hoc $\epsilon\alpha$ || 214 fortuna *E* fortunae *A* || 215 ante iusta *A*
 ante iussa *R* a te iussa *E* || 218 nocens *A* innocens *E* ||

- d'' Ego laticis haustu satior aut ullo fruor
 almae parentis munere? ego castam manum
 nefandus incestificus execrabilis
 attrecto? ego ullos aure concipio sonos
 per quos parentis nomen aut gnati audiam? 225
- d''' Vtinam quidem rescindere has quirem vias
 manibusque adactis omne qua uoces meant
 aditusque uerbis tramite angusto patet
 eruere possem gnata. iam sensum tui,
 quae pars meorum es criminum, infelix pater 230
 fugissem.
- a Inhaeret ac recrudescit nefas
 subinde et aures ingerunt quicquid mihi
 donastis oculi. cur caput tenebris graue
 non mitto ad umbras Ditis aeterni? quid hic
 manes meos detineo? quid terram grauo 235
 mixtusque superis erro? quid restat mali?
- a' Regnum parentes liberi uirtus quoque
 et ingeni solertis eximium decus
 periire: cuncta sors mihi infesta abstulit.
 lacrimae supererant, has quoque eripuit mihi. — 240
 absiste. nullas animus admittit preces
 nouamque poenam sceleribus quaerit parem.
- d Et esse par quae poterit? infanti quoque
 decreta mors est. uideram nondum diem 244^a 245^b
 uterique nondum solueram clausi moras F. XXXXVIII
 et iam timebar. protinus quosdam editos
 nox occupauit et nouae luci abstulit,
- d' Mors me antecessit. fata quis tam tristia 249^a 244^b
 sortitus umquam? aliquis intra uiscera 245^a 249^b
 materna letum praecoquis fati tulit,

226 meas *E* uias *A* || 229 sensum tui *A* sensum
 tui *E* (tui *corr. ex cui a 1 m.*) s. ah! tui *ci. I. Gron.* ||
 230 criminum es *A* ē criminum *E* || 233 negastis *A* do-
 nastis *E t. Gr.* || 234 aeternas *A* aeterni *E* || 240 eripui *A*
 eripuit *E t. Gron.* || 242 patrem *E* parem *A* || 243 at
ci. Bo. || 248 nox ω nex α || lucis *E* luci *A* || 244^b 245^a
 huc reuocauit *R.P.* || 250 praecoqui α precoquis *Eψ* ||

sed numquid et peccauit? abstrusum abditum
dubiumque an essem, sceleris infandi reum
deus egit.

d" Illo teste damnauit parens
calidoque teneros transiit ferro pedes
et in alta nemora pabulum misit feris
auiusque saeuis, quas Cithaeron noxiis
cruore saepe regio tinctas alit. 255

d''' Sed quem deus damnauit abiicit pater,
mors quoque refugit. praestiti Delphis fidem:
genitorem adortus in pia strauit nece.
hoc aliqua pietas redimet? — occidi patrem,
sed matrem amaui. proloqui hymenaeum pudet
taedasque nostras. 260

c Has quoque inuitum pati
te coge poenas. facinus ignotum efferum
inuitatum fare quod populi horreant,
quod esse factum nulla non aetas neget,
quod patricidam pudeat. in patrios toros
tuli paterno sanguine adpersas manus
scelerisque pretium maius accepi scelus. 265

c' Leue est paternum facinus. in thalamos meos
deducta mater, ne parum sceleris foret,
fecunda. nullum crimen hoc maius potest
natura ferre. si quod etiamnum est tamen:
qui facere possint dedimus. abiecti necis
pretium paternae sceptrum et hoc iterum manus
armauit aliis. optime regni mei
fatum ipse noui: 270

b Nemo sine sacro feret

252 reus *E*¹ reum *E*³ *A* || 254 transtulit *AME* (trans-
tudit α *in ind. err.*) transiit *E* || 256 auiusque auidis ψ
auius et auidis α auiusque saeuis *E* || 257 tractas ψ
attractas α tinctas *E t. Gr. MER* instinctas agit *ci. NHs.* ||
261 alia ω aliqua *ci. Bo.* || 271 scelerum *A* sceleris *E* ||
273 si *om. E.* || 274 possunt α possent (*al. possint*) ψ *ε* ||
275 paternum *E* paternae *A* || 276 aliis *E t. I. Gr.* alias *A* ||
277 efferet *E* feret *A* ||

illud cruore. magna praesagit mala
paternus animus. iacta iam sunt semina
cladis futurae: spernitur pacti fides.

280

c Hic occupato cedere imperio negat,
ius ille et icti foederis testes deos
inuocat et Argos exul atque urbes mouet
graias in arma. non leuis fessis uenit
ruina Thebis: tela flammae uulnera
instant et istis si quod est maius malum:
ut esse genitos nemo non ex me sciat.

285

c' ANT. Si nulla genitor causa uiuendi tibi est,
haec una abunde est, ut pater gnatos regas
grauiter furentes. tu inpii belli minas
auertere unus tuque uacordes potes
inhibere iuuenes, ciuibus pacem dare
patriae quietem foederi laeso fidem.
uitam tibi ipse si negas, multis negas.

290

a OEDIP. Illis parentis ullus aut aequi est amor
audis cruoris imperi armorum doli
diris scelestis breuiter ut dicam meis?
certant in omne facinus et pensi nihil
ducunt ubi illos ira praecipites agit
nefasque nullum per nefas nati putant.

295

300

a' Non patris illos tangit afflictus pudor,
non patria, regno pectus attonitum furit.
scio quo ferantur, quanta moliri parent
ideoque leti quaero maturam uiam
morique propero, dum in domo nemo est mea
nocentior me.

F. XXXXV

305

Ant.

c Oedip. Gnata, quid genibus meis
fles aduoluta? quid prece indomitum domas?

289 Regat *E* regas *A* || 290 ferentes *E* || 293 lesos
E laeso *A* || 295 est *supra lin.* *E* || 297 uiris celestis *E*
diris scelestis *A* || 299 agat *A* agit *E* ψ || 304 maturi
A maturam *E* || 305 morique *A* que om. *E* lacunam signi-
ficavi unius uersus, nam hic quoque (cf. 139) Antigoniae uerba
intercidisse docet Oedipi interrogatio (307) ||

unum hoc habet fortuna quo possim capi
 inuictus aliis: sola tu adfectus potes
 mollire duros, sola pietatem in domo
 docere nostra. nil graue aut miserum est mihi
 quod te sciam uoluisse. tu tantum impera: 310

c' Hic Oedipus aegaea transnabit freta
 iubente te flamasque quas siculo uomit
 de monte tellus igneos uoluens globos,
 excipiet ore seque serpenti offeret
 quae saeua furto nemoris herculeo furit,
 iubente te praebabit alitibus iecur,
 iubente te uel uiuet. 315

* * *

a NVNT. Exemplum in ingens regia stirpe editum 320
 Thebae pauentes arma fraterna inuocant
 rogantque tectis arceas patriis faces.
 non sunt minae, iam propius accessit malum.

a' Nam regna repetens frater et pactas uices
 in bella cunctos Graeciae populos agit, 325
 septena muros castra thebanos premunt.
 succurre, prohibe pariter et bellum et scelus.

b OEDIP. Ego ille sum qui scelera committi uetem
 et abstineri sanguine a caro manus
 doceam? magister iuris et amoris pii 330
 ego sum? meorum exempla facinorum appetunt,
 me nunc secuntur. laudo et agnosco libens.
 exhortor, aliquid ut patre hoc dignum gerant.

b' Agite o propago cara generosam indolem

313 aegae *E* || tranabit *A* transnabit *ER* || 315 soluens *EA* corr. *α* || 316 herculei *EV* herculeo *A* || 318 iubente te uel uiuet *Ep* te uel *om. α* || *Continuatur scaena in E.* Nuntius edipus antigone *R10 G* Nuncius antigone edippus *V* Nuncius edippus *R* Nuntius Oedipus Antigone Iocaste *α* || 320 ANT. exemplum ingens *r. st.* editum *E* exemplum ingens *ME* regia stirpe edite (*om. ex. ing.*) *A* ex. in ingens *ci. Lips.* || 322 an: arceat? || 325 bella corr. ex bello *E¹* || 327 nefas *A* scelus *E* || 331 facinorum exempla *A* ex. fac. *MEψε* || 334 clara *A* cara *E* ||

probate factis, gloriam ac laudes meas 335
 superate et aliquid facite, propter quod patrem
 adhuc iuuet uixisse. facietis scio:
 sic estis orti. scelere defungi haut leui
 haut usitato tanta nobilitas potest.

b Ferte arma. facibus petite penetrales deos 340
 frugemque flamma metite natalis soli.
 miscete cuncta, rapite in exitium omnia.
 dissicite passim moenia, in planum date.
 templis deos obruite, maculatos lares
 conflante. ab imo tota considat domus. 345

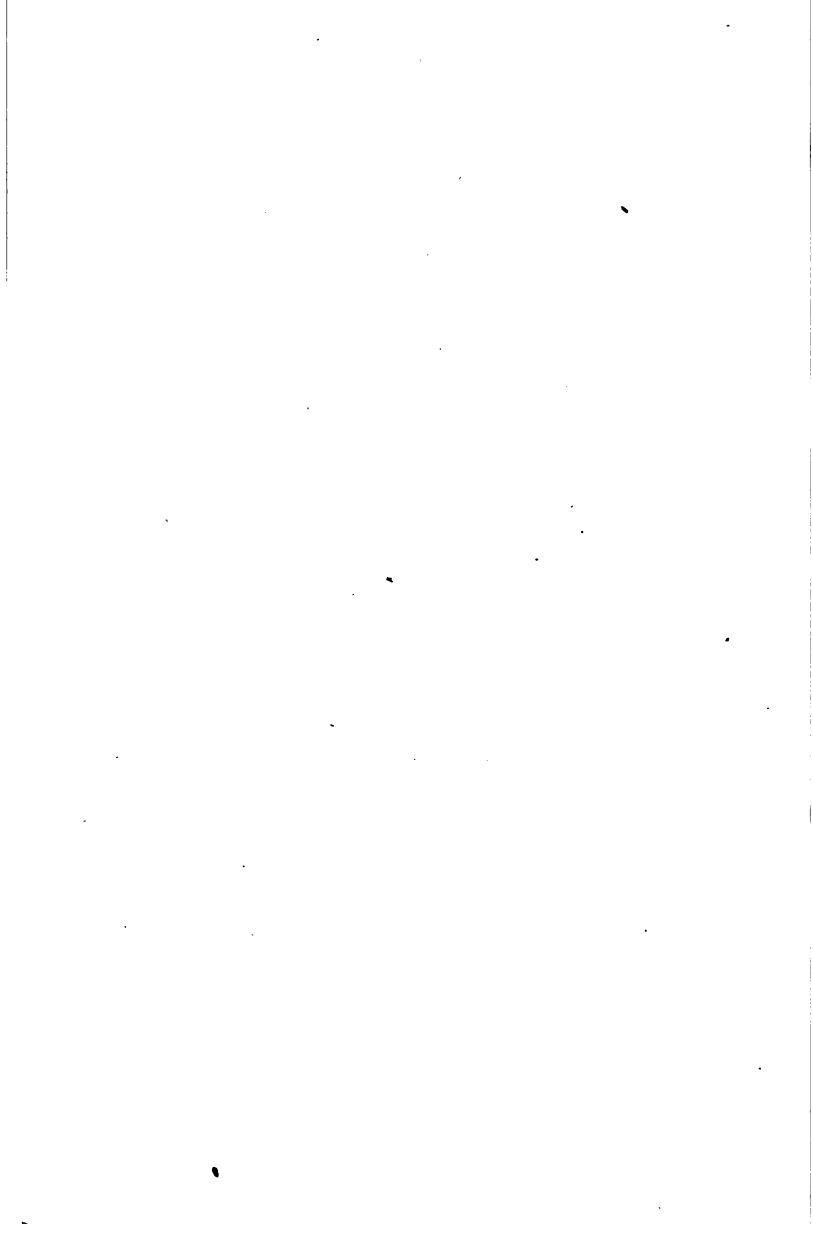
b' Vrbs concremetur. primus a thalamis meis
 incipiat ignis.

Nunt. mitte uiolentum impetum
 doloris ac te publica exorent mala
 auctorque placidae liberis pacis ueni.
 OEDIP. quid *me* modestae deditum menti senem 350
 placidaeque amantem pacis ad partes uocas?

b Tumet animus ira, feruet immensus dolor.
 maiusque quam quod casus et iuuenum furor
 conatur aliquid cupio. non satis est adhuc
 ciuile bellum: frater in fratrem ruat. 355
 nec hoc satis: quod debet, ut fiat nefas
 de more nostro quod meos deceat toros:

b' Date arma patri. — nemo me ex his eruat
 siluis: latebo rupis exesae cauo
 aut sepe densa corpus abstrusum tegam. 360
 hinc aucupabor uerba rumoris uagi
 et saeua fratrum bella quod possum audiam.

340 penetrales *E* || 341 frugemque flammam et ete-
 rias tali soli *E* frugemque flamma metite natalis soli *A* ||
 342 miscete *corr. ex* miscere *E*¹ || exilium *A* exitium *e* ||
 347 ANT. mitte *e* α ANT. ante (ANT. *al. ψ om.*) ψ Nūncig.
 arce *R* NVNT. mitte *scripsi* || 350 uidet modestae ω
corr. NHs. || 352 immensum *A* immensus *ER* || 356 sat
 est *A* satis est *ER* satis *scripsi* (*an: satist?*) || 361 aucu-
 pabor *corr. ex* aucupator *E*¹

L. ANNAEI SENECAE

PHOENISSARVM

FRAGMENTVM

PERSONAE

- I IOCASTA
- II ANTIGONE
POLINICES
- III ETEOCLES
SATELLES

SCAENA THEBIS

IOCASTA. ANTIGONE. SATELLES. POLINICES.
ETEOCLES.

- a IOC. Felix Agaue: facinus horrendum manu
qua fecerat gestauit *ut* spolium *caput*
cruenta nati Maenas in partes dati. 365
- a' Fecit scelus, sed misera non ultro suo Fol. XXXXVI
sceleri *occucurrit*. hoc leue est quod sum nocens, 5
feci nocentes. hoc quoque etiamnunc leue est,
peperi nocentes.
- b Derat aerumnis meis,
ut et hostem amarem. bruma ter posuit niues 370
et tertia iam falce decubuit Ceres,
ut exul errat gnatus et patria caret 10
profugusque regum auxilia graiorum rogat.
- c Gener est Adrasti cuius imperio mare
quod cingit Isthmos regitur, hic gentes suas 375
septemque secum regna ad auxilium trahit
genero. quid optem quidue decernam, haut sciq. 15
- b' Regnum reposcit. causa repetentis bona est,
mala sic petentis. uota quae faciam parens?
utrimque natum uideo: nil possum pie 380

In codicibus Phoenissarum reliquiae cohaerent cum Oedipi fragmento. Continuatur scaena in A, nouam constituunt EMER.

IOCASTA · SATELLES · POLINICES · ETHEOCLES
E Iocasta. Antigone. Nuncius *R* || 2 et sp. tulit ω ut
sp. caput *scripsi*. Cf. *Oed. fr. u. 18* || 4 ultra ω ultro
ci. NHs. || suum *A* suo *E* || 5 scelus hoc *cucurrit A*
sceleri *occurrit E corr. NHs.* || 15 generi *A* genero *E*
t. I.Gr. || 18 utrumque ω *corr. Bo.* ||

- pietate salua facere, quodcumque alteri
optabo nato, fiet alterius malo. 20
- c' Sed utrumque quamuis diligam adfectu pari:
quo causa melior sorsque deterior trahit,
inclinat animus semper infirmo fauens. 385
miseros magis fortuna conciliat suis.
- d SAT. Regina dum tu flebiles questus cies 25
terisque tempus, saeua nudatis adest
acies in armis, aera iam bellum cient
aquilaque pugnam signifer mota uocat. 390
septena reges bella dispositi parant,
animo pari cadmea progenies subit, 30
cursu citato miles hinc atque hinc ruit.
- d' Viden? atra nubes puluere abscondit diem 395
fumoque similes campus in caelum erigit
nebulas, equestri fracta quas tellus pede
submittit et si uera metuentes uident, 35
infesta fulgent signa, subrectis adest
frons prima telis, aurea clarum nota
nomen ducum uexilla praescriptum ferunt. 400
- e I redde amorem fratribus pacem omnibus
et inopia arma mater opposita impedi. 40
ANT. perge o parens et concita celerem gradum.
conpesce tela, fratribus ferrum excute,
nudum inter enses pectus infestos tene, 405
aut solue bellum mater aut prima excipe.
- f IOC. Ibo ibo et armis obuium opponam caput, 45
stabo inter arma. petere qui fratrem uolet,
petat ante matrem. tela qui fuerit pius 410

25 SAT. *E* Nunt. *A* (sic per totam scaenam) || 26 tota
A salua *E* saeua ci. Gron. || stetit *A* adest *E* || 30 ani-
mo *E* (o 2 m. in ras., a eras.?) || 32 uide ut *A* uiden
ut *E* uident? *Lachmannus* || abscondit *Eψ* abscondat *A* ||
33 erigat *Ac* erigit *scripsi* || 34 uidentēs *E* || 40 matris
oppositu *A* mater opposita *ER* || Noua scaena in *A*, con-
tinuatur in *Eψ(Rg)* || Antigone. Iocasta. Nuncius *A* ||
41 ANT. *R om. E* || perge o parens perge et concita
cursu celerem gradum *E* p. o p. et conc. cel. g. *A* ||
42 excute, i α || 43 i nudum ψ || 47 fuerit *A* fuerat *E* ||

- rogante ponat matre, qui non est pius 410
 incipiat a me. feruidos iuuenes anus
 tenebo. nullum teste me fiet nefas 50
 aut si aliquod et me teste committi potest
 non fiet unum.
- e' ANT. Signa conlatis micant
 uicina signis, clamor hostilis fremit. 415
 scelus in propinquo est: occupa mater preces.
 et ecce motos fletibus credas meis, 55
 sic agmen armis segne compositis uenit.
 procedit acies tarda, sed properant duces.
- f' IOC. Quis me procellae turbine insano uehens 420
 uolucer per auras uentus aetherias aget?
 quae Sphinx uel atra nube subtexens diem 60
 Stymphalis audis praepetem pennis feret?
 aut quae per altis aeris rapiet uias
 Harpyia saeui regis obseruans famem 425
 et inter acies proiciet raptam duas?
- e'' SAT. Vadit furenti similis aut etiam furit. 65
 sagitta qualis parthica uelox manu
 excussa fertur, qualis insano ratis
 premente uento rapitur aut qualis cadit 430
 delapsa caelo stella, cum stringens polum
 rectam citatis ignibus rumpit uiam: F. XXXXVII 70
- f'' Attonita cursu fugit et binas statim
 diduxit acies. uicta materna prece
 haesere bella iamque in alternam necem 430
 illinc et hinc miscere cupientes manus
 uibrata dextra tela suspensa tenent. 75
 paci fauetur, omnium ferrum iacet

51 si quod *A* si aliquot *E* || 52 ANT. *α om. E uerba*
 'signa (52) — prope est' (54) *nuntio dat Swoboda* || 57
nuntio tribuit Bo. || 58 IOC. *om. E* || 65 atque etiam *A*
 aut etiam *εψ* || 69 delapso *E* || 72 deduxit *ψ* || 73 iam-
 que *corr. m. 3 ex omniaque* || 75 uibrata tela continent
 dextra sua *A* uibrata dextra telasuspensa tenent *E* li-
 brata *NHs.* || 76 latet *A* iacet *E* ||

- cessatue tectum, uibrat in fratrum manu.
- a Laniata canas mater ostendit comas, 440
rogat abnuentes, inrigat fletu genas.
negare matri qui diu dubitat, potest. 80
- a IOC. In me arma et ignes uertite. in me omnis ruat
unam iuuentus quaeque ab inachio uenit
animosa muro quaeque thebana ferox 445
descendit arce. ciuis atque hostis simul
hunc petite uentrem qui dedit fratres uiro. 85
haec membra passim spargite ac diuellite:
ego utrumque peperit. ponitis ferrum ocus?
an dico et ex quo? dexteras matri date. 450
- a' Date dum pia sunt. error inuitos adhuc
fecit nocentes, omne fortunae fuit 90
peccantis in nos crimen: hoc primum nefas
inter scientes geritur. in uestra manu est
utrum uelitis. sancta si pietas placet, 455
donate matrem pace. si placuit scelus,
maius paratum est: media se opponit parens.
proinde bellum tollite aut belli moram. 95
- a Sollicita cui nunc mater alterna prece
uerba admouebo? misera quem amplectar prius? 460
in utramque partem ducor adfectu pari.
hic afuit, sed pacta si fratrum ualent, 101
nunc alter aberit. ergo iam numquam duos
nisi sic uidebo? iunge complexus prior

77 cessatque ω cessatue NHs. || telum A tectum
Eψ || 80 continuatur scaena in E nouam statuit A || Io-
casta. Polynices A || 82 una ψ || 84 descendit A disc. E ||
ciues atque hostes E ciuis a. hostis A || 86 mea A
haec E || 88 an'dico ψ ac d. αε || dextras matri date ψ
dexteris lege (ind. err. matri) datis α dexteris matri
date E || 91 in uos A in nos eψ || 94 donate matri pa-
cem ω d. matrem pace α d. matri pacta L. Mueller. coll.
122 sq. || 96 proinde iam E iam om. A || 97 cui nunc
sollicita mater E (soll. nunc cui m. t.Gron.) soll. cui nunc
m. A cui soll. nunc. m. ψ || alternaprete E || 101 iam
om. RME non ci. Lips. ||

qui tot labores totque perpessus mala
longo parentem fessus exilio uides. 465

a' Accede propius. clude uagina inpium' 105

ensem et trementem iamque cupientem excuti
hastam solo defige. maternum tuo

coire pectus pectori clipeus uetat: 470

hunc quoque reponē. uinculo frōtem exue

tegumenque capitis triste belligeri leua 110

et ora matri redde. quo uultus refers

acieque pauida fratris obseruas manum?

a" Adfusa totum corpus amplexu tegam 475

tuo cruori per meum fiet uia.

quid dubius haeres? an times matris fidem? 115

POL. timeo: nihil iam iura naturae ualent.

post ista fratrum exempla ne matri quidem

fides habenda est. 480

IOC. **redde iam capulo manum,**

adstringe galeam, laeua se clipeo inserat,

dum frater exarmatur armatus mane. 120

b Tu pone ferrum causa qui ferri es prior.

si pacis odium est, furere si bello placet,

inducias te mater exiguas rogat, 485

ferat ut reuerso post fugam gnato oscula

uel prima uel suprema. dum pacem peto 125

audite inermes:

b' Ille te tu illum times,

ego utrumque, sed pro utroque. . . .

Et.

.....

• • • • •

loc. quid strictum abnuis

103 tu qui tot ψ qui tot $E\alpha$ || 106 iam E || 111
ultu E || 113 in marg. R || 115 post h. u. in E legitur
u. 118 omissio tamen $Ioc.$ nomine || 118 $Ioc. \alpha$, om. ψ || 119
 $Ioc.$ astringe A $Ioc.$ om. E || ingerat A inserat E t. $I. Gr.$ ||
120 est armatus α exarmatur $EME\psi$ exarmetur R ||
121 $Ioc.$ ψ om. $E\alpha$ || es ferri α ferri es $E\psi$ || 123 rogas
 E rogat A || 127 post utroque desideratur $Eteoclis$ oratio;
lacunam significavi III uersuum ||

recondere ensem?

490

b Qualibet gaude mora:
 id gerere bellum cupitis in quo est optimum
 uinci. uereris fratris infesti dolos?
 quotiens necesse est fallere aut falli a suis,
 patiari potius ipse quam facias scelus.

130

b' Sed ne uerere: mater insidias et hinc
 et rursus illinc abiget. exoro an patri
 inuideo uestro? ueni ut arcerem nefas
 an ut uiderem propius? — hic ferrum abdidit,
 reclinis astat, arma defixa incubant.

495

135

b Ad te preces nunc gnate maternas feram,
 sed ante lacrimas. teneo longo tempore
 petita uotis ora. te profugum solo
 patrio penates regis externi tegunt:
 te maria tot diuersa, tot casus uagum
 egere:

F. XXXXVIII

500

140

505

b Non te duxit in thalamos parens
 comitata primos nec sua festas manu
 ornavit aedes nec sua laetas faces
 uitta reuinxit, dona non auro graues
 gazas socer non arua non urbes dedit.

145

b' Dotale bellum est. hostium es factus gener
 patria remotus hospes alieni laris
 externa consecutus expulsus tuis
 sine crimine exul. ne quid e fatis tibi

510

150

137 reclinis (reclinis *R*) hastae et arma defixa incubant *A* reclinis hastae arma d. i. *E* reclinis astat a. d. incubans *ci. I.Gr.*, recl. astat, a. d. incubant *scripsi* || 142 te maria tot tam diuersa *E* tam *om. A* per maria tot tam uaria *ci. I.Gr.*, te amara *ci. Bo. fort.* te damna tot tam uaria || 144 letas ψ festa *E* festas *A* || 145 laetas faces *E*² *in ras.* || 146 auro et graues *A* auro *E* et *om. Et. I.Gr. et NHs.* ψ || 147 galeas *E* gazas *A* || arua *A* arma *E* ψ || urbes ω orbes *ci. R.P.* || 148 hostium est *E* h. es *A. uerba* dotale — est *Eteoclis esse putat Swoboda* || 150 meis *ci. Swob.*, qui *h. u.* et 151^a *Polinici adsignat* || 151 nequid e *A* nequit de *E* ||

desset paternis, hoc quoque ex illis habes,
errasse thalamis.

515

b Gnate post multos mihi
remisse soles, gnate suspensae metus
et spes parentis, cuius adspectum deos
semper rogavi, cum tuus reditus mihi
tantum esset erepturus aduentu tuo
quantum daturus:

155

520

c Quando pro te desinam,
dixi, timere? [*dixit irridens deus:*
ipsum timebis.] nempe nisi bellum foret
ego te carerem, nempe si tu non fores
bello carerem. triste conspectus datur
pretium tui durumque, sed matri placet.
hinc modo recedant arma, dum nullum nefas
Mars saeuus audet. hoc quoque est magnum nefas
tam prope fuisse.

160

525

165

c^o Stupeo et exanguis tremo,
cum stare fratres hinc et hinc uideo duos
sceleris sub ictu, membra quassantur metu.
quam paene mater maius adspexi nefas,
quam quod miser uidere non potuit pater.
licet timore facinoris tanti uacem
uideamque iam nil tale, sum infelix tamen
quod paene uidi.

530

170

535

d^o Per decem mensum graues
uteri labores perque pietatem inclitae
precor sororis et per irati sibi
genas parentis scelere quas nullo nocens
erroris a se dura supplicia exigens
hausit: nefandas moenibus patriis faces
auerte, signa bellici retro agminis

175

540

158^b 154^a nate—soles om. E [*in marg. a 2 m. hoc signum:*
x.] || 154 sollicitae A suspensae E || 156 serper E ||
159^b 160^a sustulit R.P. || 162 carerem triste A carerem
patris te E c. ah! triste ci. I.Gr. || 174 pietate inclytas
A pietatem inclitē E || 175 sorores A sororis E ||

flecte. ut recedas, magna pars sceleris tamen
uestri peracta est: 180

c Vidit hostili grege
campos repleti patria, fulgentes procul
armis cateruas uidit. equitatu leui 545
cadmea frangi prata et excelsos rotis
uolitare procures, igne flagrantis irabes 185
fumare, cineri quae petunt nostras domos
fratresque — facinus quod nouum et Thebis fuit —
in se ruentes: 550

c' Totus hoc exercitus,
hoc populus utrimque omnis, hoc uidit soror,
genetrixque uidit, nam pater debet sibi 190
quod ista non spectauit. occurrat tibi
nunc Oedipus, quo iudice erroris quoque
poenae petuntur. ne precor ferro erue 555
patriam ac penates neuē, quas regere expetis
euerte Thebas. 195

e Quis tenet mentem furor?
petendo patriam perdis? ut fiat tua,
uis esse nullam? quin tuae causae nocet
ipsum hoc quod armis uris infestis solum 560
segetesque adultas sternis et totos fugam
edis per agros: nemo sic uastat sua. 200

f Quae corripit igne quae meti gladio iubet
aliena credis? rex sit e uobis uter
manente regno quaerite. haec telis petes
flammiſque tecta? poteris has Amphionis
quassare moles? nulla quae struxit manus, 205

Quat. VI 565

F. XXXXVIII

186 petant *ci. NHs.* || 189 et populus omnis utramque hoc uidit soror *E* (hoc pop. omnis utrimque *t. NHs.*, hoc utrimque pop. omnis *t. Gron.*) et populus omnis et utraque hoc u. s. *A* hoc pop. utrimque omnis *L. Mueller.* || 190 uidi *ci. I. Gr.* || 191 *om. ψ* || 196 petendo patriam *Ac* (*cf. Tro. 268. Herc. II. 1863 Iuuen. sat. III. 232. Ouid. her. IX. 126*) || 198 uestris uel nostris *ψ* uertis α uris *E* || 199 adustas *A* adultas *E* || 205 quas ω quae scripsi ||

- [*stridente tardum machina ducens onus.*
sed conuocatus uocis et citharae sono
per se ipse summas uenit in turres lapis?] 570
 haec saxa franges? uictor hinc spolia auferes
 uinctosque duces patris aequales tui? 210
- e' Matres ab ipso coniugum raptas sinu
 saeuus catena miles inposita trahet?
 ut adulta uirgo mixta captiuo gregi 575
 thebana nuribus manus argolicis eat?
 an et ipsa palmas uincta post tergum datas 215
 mater triumphi praeda fraterni uehar?
- f' Potesne ciues laetus exitio datos
 uidere passim? moenibus caris potes 580
 hostem admouere? sanguine et flamma potes
 implere Thebas? tam ferus durum geris 220
 saeuumque in iras pectus et nondum imperas:
 quid sceptrum facient? pone uestros precor
 animi tumores teque pietati refer. 585
- g POL. Vt profugus errem semper? ut patria arcear
 opemque gentis hospes externae sequar? 225
 quid paterer aliud, si fefellissem fidem,
 si peierassem? fraudis alienae dabo
 poenas, at ille praemium scelerum feret? 590
 iubes abire: matris imperio obsequor,
 da quo reuertar. regia frater meus 230
 habitet superba, parua me abscondat casa.
- g' Hanc da repulso. liceat exiguo lare
 pensare regnum. coniugi donum datas, 595
 arbitria thalami dura felicitis feram

206—208 *sustuli ineptos in ore Iocastae et uitiose pro-*
latos. cf. Herc. 262.3. Sil. XI. 447—9 || 208 *turres u. in*
summas A summas u. in turres E turres excitans ci.
With. || 211 *ab ipso matres ψ matres ab ipso α matres-*
que a. i. E || 212 *tradet E trahet A* || 213 *ut om. E* ||
 217 *loeto et exitio E laetus exitio A* || 220 *ferum et*
durum A ferus durum E || 222 *poene E* || 228. 229 *inuerso*
ordine habet E || 230. *mea A meus E* || 231 *superbus α*
superba Eψ. || 232 *hanc dare repulso E (hanc date r.*
i. I.Gr.) hanc da r. A repulsis Bo. coll. 368 ||

humilisque socerum lixa dominantem sequar?	235
in seruitutem cadere de regno graue est.	
IOC. si regna quaeris nec potest sceptro manus	
uacare saeuo: multa quae possint peti	600
in orbe toto, quaelibet tellus dabit.	
h Hinc nota Baccho Tmolus attollit iuga,	240
qua lata terris spatia frugiferis iacent	
et qua trahens opulenta Pactolus uada	
inundat auro rura. nec laetis minus	605
Maeandros aruis flectit errantes aquas	
rapidusque campos fertiles Hermus secat.	245
h' Hinc grata Cereri Gargara et diues solum	
quod Xanthus ambit niuib. idaeis tumens,	
hinc qua relinquit nomen ionii maris	610
faucesque Abydo Sestos opposita premit,	
aut quae latus iam propior orienti dedit	250
tutamque crebris portibus Lyciam uidet:	
i° Haec regna ferro quaere, in hos populos ferat	
socer arma fortis, has tuo sceptro paret	615
tradatque gentes. hoc adhuc regnum puta	
tenere patrem. melius exilium est tibi	255
quam reditus iste: crimine alieno exulas,	
tuo redibis. melius istis uiribus	
noua regna nullo scelere maculata appetes.	620
h Quin ipse frater arma comitatus tua	
tibi militabit. uade et id bellum gere	260
in quo pater materque pugnanti tibi	
fauere possint. regna cum scelere omnibus	
sunt exilis grauiora. nunc belli mala	625
proponere dubias martis incerti uices.	
h' Licet omne tecum Graeciae robur trahas	265
licet arma longe miles ac late explicet	

240 tota *E* || 245 hebrus ω corr. *Gron.* || 249 fauces
 abydi (abydos ψ) sestis oppositae *A* faucesque abydos
 sestis opposita *E* || 250 qua ω quae *R.P.* (*scil. Rhodus*
ins.) || propius *ci. Gron.* || 252 hic *ci. Gron.* hac *Bo.* ||
 254 paret sceptro tuo *A* tuo sc. p. *E* || 257 usus *A* istis *E* ||

fortuna belli semper ancipiti in loco est.
 quodcumque Mars decernit: exaequat duos 630
 licet in pares sint gladius et spes et metus
 fors caeca uersat. praemium incertum petis, 270
 certum scelus.

k Fauisse fac uotis deos
 omnes tuis: cessere et auersi fugam
 petiere ciues, clade funesta iacens 635
 obtexit agros miles. exultes licet
 uictorque fratris spolia deiecti geras: 275
 plangenda palma est.

k' Quale tu hoc bellum putas,
 in quo execrandum uictor admittit nefas
 si gaudet? hunc quem uincere infelix cupis 640
 cum uiceris, lugebis. infaustas age
 dimitte pugnas, libera patriam metu, 280
 luctu parentes.

k POL. Sceleris et fraudis suae
 poenas nefandus frater ut nullas ferat?
 IOC. ne metue: poenas, et quidem soluet graues: 645
 regnabit. est haec poena. si dubitas, auo
 patrique crede, Cadmus hoc dicet tibi 285
 Cadmique proles.

k' Sceptra Thebano fuit
 in pune nulli gerere, nec quisquam fide 650
 rupta tenebit illa. iam numeres licet
 fratrem inter istos.

Ete. numeret, est tanti mihi 290
 cum regibus iacere. te turbae exulum
 ascribe.

267 tormenta belli ci. Swob. || 269 gladio E || 270
 sors ω fors NHs. cf. Verg. ecl. IX 5 || petit A petis εψ ||
 276 frangenda A plangenda E t. I. Gr. || id A hoc E || 281
 uerba luctu — sceleris et om. E || 284 haec est poena α
 hec pena est R est haec p. Eψ || thebarum A thebana uel
 thebano ψ thebano E || 288 tenebat A tenebit E numeres
 corr. m. 2 ex numeris E || 289 POL. numero et est ω
 ETE. numeret, est B. Schm. || 290 IOC. A om. E || te tur-
 bae A et urbi E || 291 ascribo A ascribi E corr. NHs. ||

1 *Pol.* Regna, dummodo inuisus tuis.

Ete. regnare non uult esse qui inuisus timet.
 simul ista mundi conditor posuit deus
 odium atque regnum. regis hoc magni reor
 odia ipsa premere. multa dominantem uetat
 amor suorum, plus in iratos licet.

655

295

1' Qui uult amari languida regnat manu.

Pol. inuisa numquam imperia retinentur diu.

660

Ete. praecepta melius imperi reges dabunt,
 exilia tu dispone.

300

POL. pro regno uelim
 patriam penates coniugem flammis dare.
 imperia pretio quolibet constant bene.

* * *

291 *POL. om. ω IŌC. regna E POL. regna Bo. ||*
 292 *POL. regnare ω ETE. regnare H. Grot. ||* 294
 regis et *A* regis hoc *E unus ex Pall. ||* 295 ista *A ipsa*
E || 297 hunc u. *Iocastae adsignat A regnet A regnat*
Eψ || 298 *IŌC. inuisa Eψ IOC. om. A POL. inuisa Bo. ||*
 299 *POL. E om. A ETE. Grot. ||* 300 oppone *E dispone*
A POL. A om. E || 301 *IOC. patriam E IOC. om. A ||*
 302 *POL. imp. E POL. om. A ||* PHOENISSARVM TRA-
 GOEDIA FINIT INCIPIT MEDEA *E* Marci Lucij Anei
 Seneca thebais tragedia teia explicit feliciter die Iouis xvrij
 maij 1391: ~ R

L. ANNAEI SENECAE

P H A E D R A

PERSONAE

I PHAEDRA

**II HIPPOLYTUS
THESEUS**

**III NUNTIVS
NUTRIX**

CHORVS [CIVIVM ATHENIENSIVM]

SCAENA ATHENIS

HIPPOLYTUS.

a

Itē umbras cingite silvas
summaque montis iuga cecropii.
celeri planta lustrate uagi
quae saxoso loca Parnethi
subiecta iacent,
quae thriasiis uallibus amnis
rapida currens uerberat unda.
scandite colles semper canos
niue riphaea.

5

a' Hæ hæc alii quæ nemo alta
 textur alno, quæ præta iacent
 quæ rorifera mulcens aura
 zephyrus uernas euocat herbas,
 ubi per graciles leuis Ilissus,
 ubi mæandros per inæquales
 labitur agros piger et steriles
 amne maligno radit harenas.

10

15

INCIPIT PHAEDRA LEGI·INNOCENTI FELICITER
E PHAEDRA *ME* cf. *Prisc. p. 253 (K)* HIPPOLYTUS A

In ME bis scriptus est primus actus. || 4 saxa solo carpaneto A saxoso loca parneto R saxosa loca parneto E corr. Scaliger || 6 et quae thiasis ψ et quae thriasis α et om. Et. I. Gr., tristis E corr. I. Scoppa || 14 ubi per glacies leuis Elissus A ubi per glacies lenis illisus E¹, elis E³ uersum om. ψ per glareas ci. Lips., par glacie ci. Grot. pergracilis ci. Bo., corr. Gron. || 15 ubi Maeander super aequales α inaequales ψ om. EME corr. M. Haupt. || 16 steriles E ||

Marathon tramite laeue

gregibus paruis 20
ant pabula foetae.
ididis subditus austris
durus Acharneus.

dem dulcis Hymetti,
calcet Aphidnas. 25
iacat immunis
tora ponti

t gloria siluae,
hlyeus. 30^a
metus agricolis, F. LXVII 30^b
iam notus aper] 31

as
mittite habenas,
lora Molossos
endant Cretes 35
ncula collo.

nos,
ax audumque ferae,
propiore liga.
40
aqua saxa sonent.

issi nare sagaci

|| 21 ferae A fetae E || 24 acar-
Gron. || 25 paruas ω corr. NHs. ||
ephidnas ψ aphidnas α || 30
Gron. || 30^b—32^a hic — aper eiecit
retes E ψ || 39 cautas A cautus

lustraque presso quaerant rostro
dum lux dubia est dum signa pedum 45
roscida tellus inpressa tenet.

d Alius raras
ceruice graui portare plagas,
alius teretes properet laqueos. 50
picta rubenti linea penna
uano cludat terrore feras. 51

d' Tu graue dextra laeuaque simul 53
robur lato dirige ferro,
tu praecipites clamore feras 55
subsessor ages, tu iam uictor
curuo solues uiscera cultro.

e Ades en comiti diua uirago, 58
tibi uibretur missile telum 52
cuius regno pars terrarum 59
secreta uacat, 60
cuius certis petitur telis
fera quae gelidum potat Araxen
et quae stanti ludit in Istro.

e' Tua gaetulos dextra leones,
tua Cretaeas sequitur ceruas, 65
nunc ueloces figis damas
leuiore manu.
tibi dant uariae pectora tigres,
tibi uillosi terga bisontes
latisque feri cornibus uri. 70

e" Quicquid solis pascitur aruis,

48 rotare ψ || 52 post 58 collocavit R.P. || libretur
A uibretur $E\psi$ || 65 cresseas E crissaeas ci. Gron. cre-
teas A || 66 figit E ||

siue illud Arabs diuite silua
 siue illud inops nouit Garamans,
 siue ferocis iuga Pyrenes,
 siue hyrcani celant saltus 75
 uacuisque uagus Sarmata campis:
 arcus metuit Diana tuos.

f Tua si gratus numina cultor
 tulit in saltus:
 retia uinctas tenere feras 80
 nulli laqueum rupere pedes.

f' Fertur plaustro praeda gementi.
 tum rostra canes sanguine multo
 rubicunda gerunt repetitque casas
 rustica longo turba triumpho. 85

f'' En diua faues,
 signum arguti misere canes:
 uocor in siluas. hac hac pergam
 qua uia longum compensat iter. .

PHAEDRA. NVTRIX.

a O magna uasti Creta dominatrix freti 90
 cuius per omne litus innumerae rates
 tenere pontum quicquid assyria tenus
 tellure Nereus peruius rostris secat:
 a' Cur me in penates obsidem inuisos datam
 hostique nuptam degere aetatem in malis 95

72 post u. 73 habet A, recto ordine ER || 74 siue E
 in ras. || 75 ante 74 R || 82 plaustro α plaustro εψ ||
 trementi A gementi ER || 83 cum A tum εψ || 86 faue
 εψ fauet ci. Delrio. faues α || 89 iter PHAERA · NV-
 TRIX · E || 93 peruium A peruius E || Nerea peruium
 ci. NHs. ||

lacrimisque cogis? profugus en coniunx abest
praestatque nuptae quam solet Theseus fidem.

- b Fortis per altas inuii retro lacus F. LXVIII
uadit tenebras miles audacis proci
solio ut reuulsam regis inferni abstrahat, 100
pergit furoris socius. haud illum timor
pudoræ tenuit: stupra et illicitos toros
Acheronte in imo quaerit Hippolyti pater.
- b' Sed maior alius incubat maestae dolor. 105
non me quies nocturna non altus sopor
soluere curis: alitur et crescit malum
et ardet intus qualis aetnaeo uapor
exundat antro. palladis telae uacant
et inter ipsas pensa labuntur manus.
- c Non colere donis templa uotiuis libet, 110
non inter aras Atthidum mixtam choro
iactare tacitis conscias sacris faces
nec adire castis precibus aut ritu pio
adiudicatae praesidem terrae deam:
iuuat excitatas consequi cursu feras 115
et rigida molli gaesa iaculari manu.
- c' Quo tendis anime? quid furens saltus amas?
fatale miserae matris agnosco malum.
peccare noster nouit in silvis amor.
genetrix tui me miseret: infando malo 120
correpta pecoris efferum saeui ducem
audax amasti. toruus inpatiens iugi
adulter ille ductor indomiti gregis.
- d Sed amabat aliquid: quis meas miserae deus
aut quis iuuare Daedalus flammās queat? 125
non si ille remeet arte mopsopia potens
qui nostra caeca monstra conclusit domo,
promittat ullam casibus nostris opem.

98 specus *ci. NHs.* || 102 pudorque ω pudoræ *Bo.* ||
111 mistam choris *A* mixtam choros *E corr. Gron.* || 114
adiudicatam *A* adiudicatae ϵR || 121 efferi saenum *A*
efferum saeui *E* || 125 leuare *ci. NHs.* || 127 conducit *E* ||
128 promittet *ER* promittat *A* ||

- d' Stirpem perosa Solis inuisi Venus
per nos catenas uindicat Martis sui 130
suasque probris omne phoebeum genus
onerat nefandis. nulla minois levi
defuncta amore est, iungitur semper nefas.
- e NVTR. Thesea coniunx clara progenies Iouis
nefanda casto pectore exturba ocus. 135
extingue flammam neue te dirae spei
praebe obsequentem. quisquis in primo obstitit
populitque amorem tutus ac uictor fuit,
qui blandiendo dulce nutriuit malum
sero recusat ferre quod subiit iugum. 140
- e' Nec me fugit quam durus et ueri insolens
ad recta flecti regius nolit tumor.
quemcunque dederit exitum casus feram:
fortem facit uicina libertas senem.
[honestum primum est uelle nec labi uia,
pudor est secundus nosse peccandi modum.] 145
quo misera pergis? quid domum infamem aggrauas
superasque matrem? maius est monstro nefas:
nam monstra fato, moribus scelera imputes.
- e'' Si quod maritus supera non cernit loca 150
tutum esse facinus credis et uacuum metu:
erras. teneri crede lethaeo abditum
Thesea profundo et ferre perpetuam Styga:
quid ille lato maria qui regno premit
populisque reddit iura centenis pater? 155
latere tantum facinus occultum sinet?

129 perosam *E* || nemus *E*¹ corr. *E*² || 131 phoebeum *E* ||
141 uere α || 143 PHAE. quemc. *Ae*, PHAE. dell. *Delrio*.
Grut. || 144 sortem — leuem *ci. Dn. Hs.* || 145 obstare *A*
non ista *E* corr. *NHs.* hunc et sequentem u. deleui, *Delrio*
utrumque collocauit post u. 263 interposito u. 255 || 147 gra-
uas *A* aggrauas *E* ψ || 148 maius es *ci. N. Hs.* || 152 tamen
tu crede *A* teneri crede *Re* || 153 profundo ferre *A* pro-
fundo et ferri *E* (ferre *t. Gr.*) stygem *A* styga *E* || 156
tacitum *ci. I. Gron.* ||

- e''' Sagax parentum est cura. credamus tamen
 astu doloque tegere nos tantum nefas:
 quid ille rebus lumen infundens suum
 matris parens? quid ille qui mundum quatit 160
 uibrans corusca fulmen aetnaeum manu
 sator deorum? credis hoc posse effici
 inter uidentes omnia ut lateas auos?
- f Sed ut secundus numinum abscondat fauor Fol. LXVIII
 coitus nefandos utque contingat stupro 165
 negata magnis sceleribus semper fides:
 quid poena praesens conscius mentis pauor
 animusque culpa plenus et semet timens?
 scelus aliqua tutum, nulla securum tulit.
- f' Conpesce amoris inpii flammās precor 170
 nefasque quod non ulla tellus barbara
 conmisit umquam non uagi campis Getae
 nec inhospitalis Taurus aut sparsus Scythes.
 expelle facinus mente castifica horridum
 memorque matris metue concubitus nouos. 175
- f'' Miscere thalamos patris et gnati apparas
 utroque prolem capere confusam inpio?
 perge et nefandis uerte naturam ignibus.
 cur monstra cessant? aula cur fratris uacat?
 prodigia totiens orbis insueta audiet, 180
 natura totiens legibus cedit suis,
 quotiens amabit Cressa?
- g PH. quae memoras scio
 uera esse nutrix, sed furor cogit sequi
 peiora. uadit animus in praeceps sciens
 remeatque frustra sana consilia appetens. 185
 sic cum grauata nauita aduersa ratem
 propellit unda, cedit in uanum labor

160 quid ille quid ille *E* || 167 consciae noctis *A* con-
 sciae mentis *ψ* conscius mentis *EMER* || 172 uagus campis
 geta *A* uagi campis getae *ER Voss.* (campis *corr. ex cam-*
pūs R) || 176 gnato *corr. 2 uel 3 m. ex gnata E* gnati *A* ||
 179 fratris *A* patris *E* ||

et uicta prono puppis aufertur uado.
quid ratio possit? uicit ac regnat furor
potensque tota mente dominatur deus.

190

g' Hic uolucer omni pollet in terra inpotens
laesumque flammis torret indomitis Iouem.
Gradius istas belliger sensit faces,
opifex trisulci fulminis sensit deus
et qui furentes semper aetnaeis iugis
uersat caminos igne tam paruo calet.
ipsumque Phoebum tela qui neruo regit,
figit sagitta certior missa puer
uolitatque caelo pariter et terris grauis.

195

h NVTR. Deum esse amorem turpis et uitio furens
finxit libido quoque liberior foret
titulum furori numinis falsi addidit.
gnatum per omnis scilicet terras uagum
Erycina mittit. ille per caelum uolans
proterua tenera tela molitur manu
regnumque tantum minimus e superis habet.

205

h' Vana ista demens animus adsciuit sibi
Venerisque numen finxit atque arcus dei.
quisquis secundis rebus exultat nimis
fluitque luxu semper insolita appetit.
tunc illa magnae dira fortunae comes
subit libido: non placent suetae dapes
non tecta sani moris aut uilis sinus.

210

h" Cur in penates rarius tenues subit

189 quod r. poscit A quid r. possit E || uincit A uicit E || 191 regnat A pollet E t. Gr. || potens α nocens ci. Gron. impotens ci. NHs. || 192 ipsumque A lesumque Eψ || 194 trisulci corr. m. 2 ex trifulci E || 200 turpi seruitio fauens ψ turpiter uitio fauens α turpis et uitio furens E || 206 regnique ci. N. Hs. in superos α in superis ψ e superis ER || 210 appetens A appetit ER || 211 tunc illum ψ hunc illa α tunc illa Eψ || 213 ullis (ullus t. Gr.) cibus E uilis cibus A humilis uel uilis torus ci. Gr. uilis scyphus ci. Bo. et Mitscherlich tyrii sinus ci. Withof. uilis sinus scripsi cum Bad. ||

- haec delicatas eligens pestis domos? 215
 cur sancta paruis habitat in tectis Venus
 mediumque sanos uulgus adfectus tenet
 et se coercent modica? contra diuites
 regnoque fulti plura quam fas est petunt?
 quod non potest, uult posse qui nimium potest. 220
 i Quid deceat alto praeditam solio uides:
 metue ac uerere sceptras remeantis uiri.
- a PH. Amoris in me maximum regnum puto
 reditusque nullos metuo: non umquam amplius
 conuexa tetigit supera qui mersus semel 225
 adiit silentem nocte perpetua domum.
- a' NVTR. Ne crede Diti. clausurit regnum licet
 canisque diras stygius obseruet fores:
 solus negatas inuenit Theseus uias. Fol. LXX
 PH. ueniam ille amori forsitan nostro dabit. 230
- b NVTR. Inmitis etiam coniugi castae fuit:
 experta saeuam est barbara Antiope manum.
 sed posse flecti coniugem iratum puta:
 quis huius animum flectet intractabilem?
 exosus omne feminae nomen fugit, 235
 inmitis annos caelibis uitae dicat,
 conubia uitat: genus amazonium scias.
- b' PH. Hunc in uiuosi collis haerentem iugis
 et aspera agili saxa calcantem pede
 sequi per alta nemora per montes placet. 240
 NVTR. resistet ille seque mulcendum dabit
 castosque ritus uenere non casta exuet?
 tibi ponet odium cuius odio forsitan
 persequitur omnes?
 PH. precibus haud uinci potest?

218 etsecoernent *E* || 223 fero *A* puto *ER* (*sed add. ead. m. in R: l' fero*) || 227 ditis clausurit *A* diti clausurit *E* (*cluserit t. Gr.*) || 241 NVT. *A* om. *E* hunc et sequ. u. *Phaedrae* adsignandos censuit *Lips.* || 243 NVT. tibiponet *E* NVT. om. *A* || 244 PH. precibus *A* PH. om. *E* ||

- c NVTR. Ferus est. 245
 PH. amore didicimus uinci ferus.
- c' NVTR. fugiet.
 PH. per ipsa maria si fugiat sequar.
- c NVTR. patris memento.
 PH. meminimus matris simul.
- c' NVTR. genus omne profugit.
 PH. paelicis careo metu.
- c NVTR. aderit maritus ...
 PH. nempe Perithoi comes.
- c' NVTR. aderitque genitor.
 PH. mitis Ariadnae pater. 250
- a NVTR. Per has senectae splendorum supplex comas
 fessumque curis pectus et rara ubera
 precor furorem siste teque ipsa adiuua.
 pars sanitatis uelle sanari fuit.
- d PH. Non omnis animo cessit ingenuo pudor: 255
 paremus alitrix. qui regi non uult amor
 uincatur. haud te fama maculari sinam.
 haec sola ratio est unicum effugium mali:
 uirum sequamur morte praeuertam nefas.
- NVTR. moderare alumna mentis effrenae impetus, 260
 animos coerce. dignam ob hoc uita reor
 quod esse temet autumas dignam nece.
- d' PH. Decreta mors est: quaeritur fati genus.
 laqueone uitam finiam an ferro incubem
 an missa praeceps arce palladia cadam? 265
 pro castitatis uindice armemus manum.

245 PHAE. ferus est *E* NVTR. ferus est *A* || PHAE.
 amore *A* PH. om. *E* || 249 perithoy *E* pirithoi *A* || 251
 splendida *E* || 252 cara ω rara scripsi || 253 ipsam *A*
 ipsa *E* || 254 parsanitatē *E* || 255 ingenio *E* || 261 ul-
 tra *E* uita *A* || 263 PHAE. om. α || 266 proin castitatis
E NVTR. pro castitatis *A* uindicem *Ae* procacitatis *ci*.
Scaliger pro castitatis uindice *ci*. *Bo.* post u. 271 repo-
 nendum esse hunc uersum *Gron.* censuit. deest totus uersus
 in *V* ||

NVTR. sic te senectus nostra praecipiti sinat
perire leto? siste furibundum impetum.
[*haud quisquam ad uitam facile reuocari potest.*]

PH. prohibere nulla ratio periturum potest 270
ubi qui mori constituit et debet mori.

a' NVTR. Solamen annis unicum fessis hera,
si tam proteruus incubat menti furor:
contemne famam. fama uix uero fauet
peius merenti melior et peior bono. 275

e Temptemus animum tristem et intractabilem.
meus iste labor est aggredi iuuenem ferum
mentemque saeuam flectere inmitis uiri.

CHORUS. CRESSAE.

a Diua non miti generata ponto
quam uocat matrem geminus Cupido 280
inpotens flammis simul et sagittis
.

b Iste lasciuus puer et renidens
tela quam certo moderatur arcu.
[*labitur totas furor in medullas
igne furtiuo populante uenas.*] 285
non habet latum data plaga frontem,
sed uorat tectas penitus medullas.

267 NVT. om. α || sic te A sicte E si te ψ || sinet A
sinat εψ || 269 haud quisquam ad uitam facile reuocari
potest EG Voss. (sed in G legitur post u. 266), totum uersum
om. A PH. haud quisquam ad auram f. r. p. ci. Bad.
uersum in suspicionem uocauit Scaliger. deleui || 271 quis A
qui E || CHORVS A CHORUS · CRESSAE E || 281 la-
cunam 1 u. statuit R. P. || 282 acre nitens A et reni-
dens E Voss. || 283 iaculatur A moderatur E || 284. 285
in marg. leguntur VR14, uncis inclusi cum Bo. cf. u. 642 ||

b'	Nulla pax isti puero: per orbem spargit effusas agilis sagittas. quaeque nascentem uidet ora solem quaeque ad hesperias iacet ora metas: [<i>si qua feruenti subiecta cancro est,</i> <i>si qua parrhasiae glacialis ursae</i> <i>semper errantes patitur colonos</i>]	F. LXXI 290
c	Nouit hos aestus. iuuenum feroces concitat flammis senibusque fessis rursus extinctos reuocat calores, uirginum ignoto ferit igne pectus et iubet caelo superos relicto uultibus falsis habitare terras. induit formas quotiens minores ipse qui caelum nebulasque ducit.	295 300 304 305
c'	Candidas ales modo mouit alas dulcior uocem moriente cygno fronte nunc torua petulans iuuenus uirginum strauit sua terga ludo perque fraternos noua regna fluctus ungula lentos imitante remos pectore aduerso domuit profundum pro sua uector timidus rapina.	 310 313
d ^o	Thessali Phoebus pecoris magister egit armentum positoque plectro inpari tauros calamo uocauit	301 302 303
c	Arsit obscuri dea clara mundi nocte deserta nitidosque fratri	314 315

291 hesperias *E* extremas *ci. R.P.* occasus *A* metas
EME seros *A* || 292 parrhasiae *EME* maioris *A* || 291—93
sustuli cum *R.P.* || 301—303 post u. 313 reuocauit consti-
tuta post 303 unius u. lacuna *R.P.* || 305 fecit *E* ducit *A* ||
307 uoce *E* || 310 mala *A* noua *EME* ψ ||

tradidit currus aliter regendos:
 ille nocturnas agitare bigas
 discit et gyro breuiore flecti.
 nec suum tempus tenere noctes
 et dies tardo remeavit ortu
 dum tremunt axes grauiore curru. 320

c' Gnatus Alcmena posuit pharetras
 et minax uasti spoliū leonis
 passus aptari digitis zmaragdos
 et dari legem rudibus capillis. 325
 crura distincto religauit auro
 luteo plantas cohibente socco
 et manu clauam modo qua gerebat,
 fila deduxit properante fuso.

cc Vidit Persis 330
 ditique ferox Lydia regno
 deiecta feri terga leonis
 cuiusque umeris
 sederat alti regia caeli
 tenuem tyrio stamine pallam. 335

β Sacer est ignis, credite laesis,
 nimiumque potens.
 qua terra salo cingitur alto
 quaque aethereo
 candida mundo sidera currunt: 340

β' Hac regna tenet puer inimitis

322 pharetram α pharetras *Eψ* || 328 clauam *corr. a pr. m. ex dauam E* || 330 uidit perses *A* uidi persis *E* || ditisque *A* ditique *E* || ferax *AE* ferox *Bo.* || 331 regni deiecta *A* regno reiecta *E* || 333 humerisque quibus ω cuiusque umeris *ci. R. P. coll. Herc. 465* || 336 laesis *A* laesi *E* || 338 mari *A* salo *ε* || 339 quaque per ipsum *EME* quaque aethereo *A* quaque hesperio *ci. R. P.* || 340 mundum *EME* mundo *A* || 341 haec *Aε* hic *Valckenarius* hac *Bo.* || pueri α ||

- spicula cuius
sentit in imis peruius undis
rex Nereidum
flammamque nequit releuare mari. 345
- γ Ignēs sentit genus aligerum.
uenere instinctus suscipit audax
grege pro toto bella iuuenus
si coniugio timuere suo
poscunt timidi proelia cerui. 350
- γ' En mugitu dant concepti
signa furoris. tunc uirgatas
India tigres decolor horret,
tunc uulnificos acuit dentes
aper et toto est spumeus ore. 355
- δ Amat insani belua ponti 359
lucaeque boues. 360
poeni quatiunt colla leones 356
cum mouit amor. 357
tunc silua gemit murmure saeuo. 358
- δ' Vindicat omnes natura sibi, 361
nihil immune est. [*odiumque perit*] 362
ueteres cedunt ignibus irae, 364
cum iussit amor. [*quid plura canam*] 363

343 cerulus undis grex *A* peruius undis rex *E* || 345
eleuare *α* leuare *ψ* relauare *R* releuare *ε* || 347 instincti *A*
instinctus *E* quam magna gerunt *A* || suscipit audax *E* ||
348 iuueni *A* iuuenus *E* || post *h. u.* inserunt *VR* haec:
Regina cecis et quis (coquis *R*) est flāmis | agreste placa
uirginis (uirgini *R*) numen dee (deest *R*). In *sin. marg. R*
legitur: Vacat, uterque uersus recurrit in *R* post *u. 405* | 351
et *Aε* en scripsi || mugitus *A* mugitu *ε* || 353 inclia *E* ||
359. 360 (amat — boues) huc reuocauit *R.P.* || 362 uerba
odiumque perit *del. R.P.* || 363 uerba quid plura ca-
nam *om. E* || post *u. 364* noua scaena in *A* PHAEDRA
NVTRIX HIPPOLYTUS (*HIP. om. ψ*) ||

uincit saeuas cura nouercas.

365

Altrix profare quid feras? quonam in loco est
regina? saeuis ecquis est flammis modus?

NVTRIX. PHAEDRA. CHORVS.

- a Spes nulla tantum posse leniri malum
finisque flammis nullus insanis erit.
torretur aestu tacito et inclusus quoque 370
quamuis tegatur proditur uultu furor:
erumpit oculis ignis et lassae genae
lucem recusant. nihil idem dubiae placet
artusque uarie iactat incertus dolor.
- b Nunc ut soluto labitur moriens gradu 375
et uix labante sustinet collo caput,
nunc se quieti reddit et somni inmemor
noctem querelis ducit. attolli iubet
iterumque poni corpus et solui comas,
rursusque fingi. semper inpatiens sui 380
mutatur habitus. nulla iam Cereris subit
cura aut salutis. uadit incerto pede
iam uiribus defecta. non idem uigor
non ora tingens niuea purpureus rubor:
- b' Populatur artus cura, iam gressus tremunt 385
tenerque nitidi corporis cecidit decor
et qui ferebant signa phoebeae facis
oculi nihil gentile nec patrium micant.
lacrimae cadunt per ora et assiduo genae
rore inrigantur qualiter Tauri iugis 390
tepido madscent imbre percussae niues.
sed en patescunt regiae fastigia.

367 regina saeuis et quis ẽ flammis modus *E uersus hoc loco omissus legitur in A post u. 412 (sepone —) Vide ad u. 348 || post u. 367 noua scaena in EG NVTRIX. PHAEDRA. CHORVS. E phedra. nutrix. ypolitus G || 368 lenire E || 372 lapsae α lassae *Exp* || 377 nec se α || 383 de-foeta α || 384 nitida ω niuea *Markland* || 387 tenebant *A* ferebant *E* || 391 perfusae *A* percussae *E* |*

reclinis ipsa sedis auratae toro
solitos amictus mente non sana abnuit.

b'' PH. Remouete famulae purpura atque auro inlitas 395

uestes. procul sit muricis tyrii rubor,
[*quae fila ramis ultimi Seres legunt*]
breuis expeditos zona constringat sinus.

cervix monili uacua nec niueus lapis
deducat auris indici donum maris. 400

odore crinis sparsus assyrio uacet:
sic temere iactae colla perfundant comae
umerosque summos, cursibus motae citis
uentos sequantur. laeua se pharetrae dabit:
hastile uibret dextra thessalicum manus. 405

[*Talis seueri mater Hippolyti fuit.*]

a' Qualis relictis frigidi ponti plagis
egit cateruas atticum pulsans solum
Tanaitis aut Maeotis et nodo comas
coegit emisitque lunata latus 410

protecta pelta: talis in siluas ferar.
CHOR. sepone questus: non leuat miseros dolor,
agreste placa uirginis numen deae.

HIPPOLYTUS. NVTRIX.

a NVT. Regina nemorum sola quae montes colis
et una solis montibus coleris dea, 415
conuerte tristes omnium in melius minas.

b O magna siluas inter et lucos dea

395 purpuram *A* purpura ψ purpuraatque corr. ex
purpuraetque *E*¹ || 397 del. *R. P.* || 400 diducat α || 406
talis relictis *ci. Grot.* qualis *ci. Valckenarius.* uersum sustuli
cum *NHs.* || 409 tanatois (*al. tanatris uel tanais*) aut meo-
tis (*al. metois*) ψ aut tanais aut maeotis α tanais alti aut
maeotis *E* tanaitis aut maeotis *cod. Vossianus* || 411 pro-
iecta *ci. I. Gron.* || 412 CHORVS *E* NVT. *A* || depone *A*
sepone ϵ post hunc u. in *A* legitur u. 367 || post 413 HYP-
POLYTUS NVTRIX *E* Nutrix Ypolitus ψ personarum notae
desunt in α || 417 inter educos *E* ||

- clarumque caeli sidus et noctis decus
cuius relucet mundus alterna uice,
Hecate triformis en ades coeptis fauens. 420
animum rigentem tristis Hippolyti dom a.
amare discat mutuos ignes ferat
det facilis aures. mitiga pectus ferum.
- b' Inuerte mentem, toruus auersus ferox 425
in iura Veneris redeat. huc uires tuas
intende. sic te lucidi uultus ferant
et nube rupta cornibus puris eas,
sic te regentem frena nocturni aetheris
detrahare numquam thessali cantus queant
nullusque de te gloriam pastor ferat. 430
- c Ades inuocata. iam fauet uotis dea:
ipsum intuoꝝ solemne uenerantem sacrum
nullo latus comitante. quid dubitas? dedit
tempus locumque casus: utendum artibus.
- c' Trepidamus? haud est facile mandatum scelus 435
audere, uerum iusta qui reges timet
deponat, omne pellat ex animo decus:
malus est minister regii imperii pudor.
- d HIPPOCRATES. Quid huc seniles fessa moliris gradus
o fida nutrix turbidam frontem gerens 440
et maesta uultus? sospes est certe parens
sospesque Phaedra stirpis et geminae iugum.
- d' NVTRIX. Metus remitte: prospero regnum in statu est
domusque florens sorte felici uiget.
sed tu beatis mitior rebus ueni: 445
namque anxiam me cura sollicitat tui.
[quod te ipse poenis grauibus infestus domas.]
- e Quem fata cogunt ille cum uenia est miser,

419 face A uice E || 420 aenades E (an ades t. Hs. ||
422 legitur in E post u. 423 || 424 innecte εψ inuerte A || 431
faue E¹ faues α fauet E³ψ || 436 iussa qui regis timet ||
437 deponat omne et pellat e. a. d. ci. NHs. || 446 anxiam
E || 447 domas E Vossianus grauas A uersum damnauit Sca-
liger || 448 hic quidem uiuat miser AE³ ad marg. ille cum
uenia est miser E ||

- at si quis ultro se malis offert uolens
 seque ipse torquet, perdere est dignus bona 450
 quis nescit uti. potius annorum memor
 mentem relaxa: noctibus festis facem
 attolle, curas Bacchus exoneret graues,
 aetate frui: mobili cursu fugit.
- e' Nunc facile pectus grata nunc iuueni Venus: 455
 exultet animus. cur toro uiduo iaces?
 tristem iuuentam solue, nunc cursus rape
 effunde habenas optimos uitae dies
 effluere prohibe. propria descripsit deus
 officia et aeuum per suos duxit gradus. 460
 laetitia iuuenem, frons decet tristis senem.
- e'' Quid te coherces et necas rectam indolem?
 seges illa magnum fenus agricolae dabit
 quaecumque laetis tenera luxuriat satis
 arborque celso uertice euincet nemus 465
 quam non maligna caedit aut resecat manus.
 ingenia melius recta se in laudes ferunt
 si nobilem animum uegeta libertas alit.
- f Truculentus et siluester ac uitae inscius
 tristem iuuentum Venere deserta colis. 470
 hoc esse munus credis indictum uiris,
 ut dura tolerant cursibus domitent equos
 et saeua bella Marte sanguineo gerant? 473
- g Excedat agetum rebus humanis Venus 477
 quae supplet ac restituit exhaustum genus:
 orbis iacebit squalido turpis situ,
 uacuum sine ullis classibus stabit mare 480
 alesque caelo derit et siluis fera
 solis et aër peruius uentis erit.

449 anti *E*¹ at si *E*³ || 452 montibus *A* noctibus *EME* ||
 457 luxus *A* lusus *ψ* cursus *E* (*sps. a 3 m.*: ,at lusus) ||
 460 ducit *α* duxit *Eψ* || 462 coherc&s *E* || 465 euincit *A*
 euincet *E* || 469 e uitae *A* ac uitae *E* || 470 coles *E* || 474—
 476 post u. 484 relegauit auctore *R.P.* || 478 restituit *E* ||
 humanum *A* exhaustum *ε* ||

- f' Quam uaria leti genera mortalem trahunt 483
 carpuntque turbam, pontus et ferrum et doli.
 prouidit ille maximus mundi parens 474
 cum tam rapaces cerneret fati manus, 475
 ut damna semper subole repararet noua. 476
- g' Sed fata credas desse: sic atram styga 485
 iam petimus ultro. caelibem uitam probet
 sterilis iuuentus: hoc erit quicquid uides
 unius aevi turba et in semet ruet.
 proinde uitae sequere naturam ducem:
 urbem frequenta ciuium coetus cole. 490
- h^o HIPPOCRATES. Non alia magis est libera et uitio carens F. LXXIII
 ritusque melius uita quae priscos colat,
 quam quae relictis moenibus siluas amat.
- i Non illum auararum mentis inflamat furor 495
 qui se dicauit montium insontem iugis,
 non aura populi et uulgi infidum bonis
 non pestilens inuidia non fragilis fauor.
- i' Non ille regno seruit aut regno imminens
 uanos honores sequitur aut fluxas opes
 spei metusque liber. haud illum niger 500
 edaxque liuor dente degeneri petit.
- k Nec scelera populos inter atque urbes sata
 nouit nec omnes conscius strepitus pauet
 aut uerba fingit. mille non quaerit tegi
 diues columnis nec trabes multo insolens 505
 suffigit auro. non cruor largus pias
 inundat aras fruge nec sparsi sacra
 centena niuei colla summittunt boues.
- k' Sed rure uacuo potitur et aperto aethere
 innocuus errat. Callidas tantum feris 510
 struxisse fraudes nouit et fessus graui

475 minas A manus E || 476 sobole corr. ex subole
 E¹ || 490 cetus E || 493 quaque E || 498 imminet A im-
 minens e || 499 uanosque α || 502 inter atque E (litt. erat
 scr. m. 2. in ras.) || sita ω sata NHs. || 504 haud A aut
 E || 506 suffingit α sufficit E suffigit ψ, unus cod. stufful-
 cit¹ Bad. || 507 sparsa α (corr. in ind. err.) ||

- labore niueo corpus Elisso fouet.
 nunc ille ripam celeris Alphei legit
 nunc nemoris alti densa metatur loca
 ubi Lerna puro gelida perlucet uado. 515
- k Sedesque mutat: hinc aues querulae fremunt
 ramique uentis lene percussi tremunt
 ueteresque fagi. iuuat aut amnis uagi
 pressisse ripas caespite aut nudo leues
 duxisse somnos, siue fons largus citas 520
 defundit undas siue per flores nouos
 fugiente dulcis murmurat riuo sonus.
- k' Excussa siluis poma compescunt famem
 et fraga paruis uulsa dumetis cibos
 faciles ministrant. regios luxus procul 525
 est impetus fugisse. sollicito bibunt
 auro superbi: quam iuuat nuda manu
 captasse fontem. certior somnus premit
 secura duro membra uersantem toro.
- 1 Non in recessu furta et obscuro improbus 530
 quaerit cubili seque multiplici timens
 domo recondit aethera ac lucem petit
 et teste caelo uiuit. hoc equidem reor
 uixisse ritu prima quos mixtos deis
 profudit aetas. nullus his auri fuit 535
 caecus cupido. nullus in campo sacer
 diuisit agros arbiter populis lapis.
- m Nondum secabant credulae pontum rates:
 sua quisque norat maria. non uasto aggere
 crebraque turre cinxerant urbes latus. 540

512 uiuo *ci.* *Rutgersius* || ilyssso *A* eliso *E* || 513 aleet
E || 514 metitur *A* metatur *esp* || 516 sedemque *A* sedes-
 que *E* || hic *A* hinc *E* || 517 platanique uel ornique uel
 alnique u. l. percussae *ci.* *NHs.* Rhamnique *ci.* *Bo.* || 518
 iuuat *A* iuuat *e* || aut *ψ* (*et α in ind. err.*) et *α* hic *ψ* ||
 521 diffundit *A* defundit *EMEψ* || 526 bibant *α* bibunt
Eψ || 529 uersantur *AME* uersantem *e* || 530 secessu *ψ* re-
 cessu *α e* || obscura *E* obscuro *A* || 540 cinxerat *E* latus
MEψ e lacus *α* ||

non arma saeua miles aptabat manu
 nec torta clausas fregerat saxo graui
 ballista portas. iussa nec dominum pati
 iuncto ferebat terra seruitium boue:
 sed arua per se foeta poscentes nihil
 pauere gentes, silua natiuas opes
 et opaca dederant antra natiuas domos. 545

m' Rupere foedus inpius lucri furor
 et ira praeceps quaeque succensas agit
 libido mentes, uenit imperii sitis
 cruenta, factus praeda maiori minor,
 pro iure uires esse. tum primum manu
 bellare nuda. saxaque et ramos rudes
 uertere in arma. non erat gracili leuis
 armata ferro cornus, aut longo latus
 mucrone cingens ensis, aut crista procul
 galeae comantes: tela faciebat dolor. 555
 F. LXXV

i' Inuenit artes bellicus Mauors nouas
 et mille formas mortis. hinc terras cruor
 infecit omnis fusus et rubuit mare.
 tum scelera dempto fine per cunctas domos
 iere, nullum caruit exemplo nefas.
 a fratre frater, dextera gnati parens
 cecidit, maritus coniugis ferro iacet
 perimuntque fetus inopiae matres suos. 560
 565
 [*Taceo nouercas. mitius nihil est feris.*]

n Sed dux malorum femina. haec scelerum artifex
 obsedit animos, huius incestis stupris
 fumant tot urbes bella tot gentes gerunt

545 ser arua *E*¹ corr. *E*² || 547 dederunt *ci. NHs.* ||
 549 praecesp *E* || 551 cruentum facinus preda ψ || 553 sexa-
 que α || 556 aut cristae caput *A* aut triste caput ψ aut
 crista procul *E* || 557 dolor ω dolus *ci. Stephani.* fortasse
 scribendum: tela faciebat locus (*i. e. occasio*) || 566 mitior
 mens est feris *ci. Scaliger.* eieci uersum. *cf. Ou. her. X. 1* ||
 568 et *A* hec *E* || 568 huius incesti *E* cuius incestae *A*
 incestis *I. Gr.* ||

- euersa ab imo regna tot populos premunt. 570
 sileantur aliae: sola coniunx Aegei
 Medea reddet feminas dirum genus.
- o NVTR. Cur omnium fit culpa paucarum scelus?
 HIPPO. detestor omnis horreo fugio execror.
 sit ratio sit natura sit durus furor, 575
 odisse placuit. ignibus iunges aquas
 et amica ratibus ante promittit uada
 incerta Syrtis, ante ab extremo sinu
 hesperia Tethys lucidum attollet diem
 et ora damis blanda praebebunt lupi, 580
 quam uictus animum feminae mitem geram.
- n NVTR. Saepe obstinatis induit frenos amor
 et odia mutat. regna materna adspice:
 illae feroces sentiunt Veneris iugum,
 testaris istud unicus gentis puer. 585
 HIPPO. solamen unum matris amissae fero
 odisse quod iam feminas omnes licet.
- o NVTR. Vt dura cautes undique intractabilis
 resistit undis et lacessentes aquas
 longe remittit, uerba sic spernit mea. 590
 sed Phaedra praeceps graditur inpatiens morae.
 quo se dabit fortuna? quo uerget furor?
 terrae repente corpus exanimum accidit
 et ora morti similis obduxit color.
 attolle uultus, dimoue uocis moras: 595
 tuus en alumna temet Hippolytus tenet.

PHAEDRA ET IDEM.

- a Quis me dolori reddit atque aestus graues

570 et uersa ω (et uersa R) euersa scripsi || 572 red-
 det Eψ reddit α || 573 cur corr. ex cor E¹ || 582 NVT.
 E³ || 585 genitus A gentis E || 590 in E abstersus est una
 cum scholiis nisi quod l et g litterae (uocis longe) relictæ
 sunt || 592 quouergit E quo uerget A || 593 repente ter-
 rae A terrae repente E || cadit A accidit E || PHAEDRA
 ET IDEM E PHAEDRA · HIPPOLYTUS · NVTRIX A ||

reponit animo? quam bene excideram mihi. —

HIPP. cur dulce munus redditae lucis fugis?

PH. aude anime tempta. perage mandatum tuum. 600
intrepida constant uerba: qui timide rogat
docet negare.

a' Magna pars sceleris mei
olim peracta est: serus est nobis pudor:
amauimus nefanda: si coepta exsequor,
forsan iugali crimen abscondam face. 605
honestam quaedam scelera successus facit.

a'' En incipe anime. — commodos paulum precor
secretus aures. si quis est abeat comes.

HIPP. en locus ab omni liber arbitrio uacat.

PH. sed ora coeptis transitum uerbis negant. 610
uis magna uocem emittit at maior tenet.

b Vos testor omnes caelites, hoc quod uolo —
[*me nolle*]

HIPP. animusne cupiens aliquid effari nequit?

PH. curae leues loquuntur ingentes stupent. 615

HIPP. committe curas auribus mater meis.

b' PH. Matris superbum est nomen et nimium potens,
nostros humiliter nomen affectus decet.

me uel sororem Hippolyte uel famulam uoca
famulamque potius; omne seruitium feram. 620

c Non me per altis ire si iubeas niues

pigeat gelatis ingredi Pindi iugis, F, LXXVI

non si per ignes ire et infesta agmina

cuncter paratis ensibus pectus dare.

mandata recipe sceptram, me famulam accipe: 625

[*Te imperia regere, me decet iussa exsequi.*]

c' Muliebri non est regna tutari uirum

tu qui iuuentae flore prima uo uiges

599 YPP. *Ex om. A* || 600 PHAED. *Ex om. A* || 606
non ista *E* honesta *A* || 608 secretas *E* || 611 et *Ex at α* ||
613 *me nolle EME duo Pall. ψ om. A* || 626 *del. R.P.* || 627
tutari patris *A* tutare urbium *EMEψ* tutari uirum *uir doctus*
adscriptis codici Vossiano ||

ciues paterno fortis imperio rege.
sinu receptam supplicem ac seruam tege. 630
miserere uiduae. HIPP. summus hoc omen deus
auertat.

c Aderit sospes actutum parens.
PH. regni tenacis dominus et tacitae Stygis
nullam relictos fecit ad superos uiam.
thalami remittet ille raptorem sui? 635
nisi forte amor placidus et Plutón sedet.

c' HIPP. Illum quidem aequi caelites reducem dabunt.
sed dum tenebit uota in incerto deus:
pietate caros debita fratres colam
et te merebor esse ne uiduam putes 640
ac tibi parentis ipse supplebo locum.

c PH. O spes amantum credula. o fallax amor.
satisne dixi? precibus admotis agam. —
miserere. tacitae mentis exaudi preces.
libet loqui pigetque. HIPP. quodnam istud malum est? 645
PH. quod in nouercam cadere uix credas malum.

c' HIPP. Ambigua uoce uerba perplexa iacis:
effare aperte. PH. pectus insanum uapor
amorque torret. intimis feruit ferus
[penitus medullas, atque per uenas meat] 650
uisceribus ignis mersus et uenas latens
ut agilis altas flamma percurrit trabes.

d HIPP. Amore nempe Thesei casto furis?
PH. Hippolyte sic est: Thesei uultus amo
illos priores quos tulit quondam puer, 655

632 actutum Aε at tutus V (an: ac tutus?) || 636 sedet
corr. a 1 m. ex series ut uidetur E || 640 tuebor A merebor
E || 641 hac ci. NHs. || 643 dixit A dixi E || 647 perplexe A
perplexa EV || 649 amorque torret corr. a 2 m. ex amore
torret E ardorque ci. Burmann || intimis ferit ferus E', sic
corr. a m. 2: intima ferit ferus uorat. intimas saeuus uo-
rat A intimis saeuit ferus ci. Gron. feruit f. ci. R.P. || 650
penitus medullas atque per uenas meat A om. E eiecit Gron. ||
651 uenis Aε uenus R membris ci. Grotius fibris NHs.
neruis Bad. uenas Bo. ||

- cum prima puras barba signaret genas
monstrique caecam gnosii uidit domum
et longa curua fila collegit uia.
- d' Quis tum ille fulsit. presserant uitae comam,
et ora flauus tenera tinguebat pudor. 660
inerant lacertis mollibus fortes tori
tuaque Phoebe uultus aut Phoebi mei
tuusue potius. talis en talis fuit
cum placuit hosti. sic tulit celsum caput.
- d In te magis refulget incomptus decor 665
et genitor in te totus. et toruae tamen
pars aliqua matris miscet ex aequo decus:
in ore graio scythicus apparet rigor.
si cum parente creticum intrasses fretum
tibi fila potius nostra neuisset soror. 670
- d' Te te soror quacumque siderea poli
in parte fulges intoco ad causam parem.
domus sorores una corripuit duas.
te genitor at me gnatus. en supplex iacet
adlapsa genibus regiae proles domus. 675
respersa nulla labe et intacta innocens.
- e Tibi mutor uni. certa descendere ad preces:
finem hic dolori faciet aut uitae dies.
miserere amantis.
HIPP. magne regnator deum,
tam lentus audis scelera? tam lentus uides? 680
- f Ecquando saeua fulmen emittes manu
si nunc serenum est? omnis impulsus ruat

660 flauī ci. Bo. || tingebat rubor A tinguebat pudor
E || 662 tuaene Ae tuaeque Bo. || 663 tuusque α tuusue
Bo. et Bad. e conjectura uiri docti adscripta marg. ed. Fabric.
(quae est in bibl. uniu. Hafniensis) || 666 est (uel en) geni-
tor ci. NHs. || toruus A totus EME || 668 grato α graio
Eψ || 670 nenidisset E || 671 siderei A sydereā E || 673
duas corr. ex riuas (?) E || 677 mittor A mutor e || dis-
cendi E || 679 PHOED. magne E¹, ad mg. YPP. || 681 et
quando Eψ ecquando α || emittes A emittis E ||

aether et atris nubibus condat diem
 ac uestra retro sidera obliquos agant
 retorta cursus. tuque sidereum caput
 radiate Titan tu nefas stirpis tuae
 speculere? lucem merge et in tenebras fuge.

F. LXXVII 685

f' Cur dextra diuum rector atque hominum uacat
 tua nec trisulca mundus ardescit face?

in me tona. me fige. me uelox cremet 690

transactus ignis. sum nocens merui mori:
 placui nouercae. — dignus en stupris ego
 scelerique tanto uisus? ego solus tibi
 materia facilis? hoc meus meruit rigor?

f'' O scelere uincens omne femineum genus. 695

o maius ausa matre monstrifera malum
 genetrice peior. illa se tantum stupro
 contaminauit et tamen tacitum diu
 crimen biformi partus exhibuit nota
 scelusque matris arguit uultu truci 700
 ambiguus infans. ille te uenter tulit.

e' O ter quaterque prospero fato dati
 quos hausit et peremit et leto dedit
 odium dolusque. genitor inuideo tibi:
 colchide nouerca maius hoc maius malum est. 705

g PH. Et ipsa nostrae fata cognosco domus:
 fugienda petimus sed mei non sum potens.
 te uel per ignes per mare insanum sequar
 rupesque et amnes unda quos torrens rapit,
 quacumque gressus tuleris hac amens agar. 710
 iterum superbe genibus aduoluor tuis.

g' HIPP. Procul inpudicos corpore a casto amoue
 tactus. quid hoc est? etiam in amplexus ruit?

684 ac uersa *A* acuestra *E* || 686 tantum ne nefas *E*
 titan tu nefas *A* || 687 speculare *A* speculere *E t. Gr.* ||
 692 dignus an *A* dignus en *E* || 693 scelerique *Ac* sceleris-
 que *V* || 695 femineo *cf. NHs.* monstriferum *cf. Bo.* ||
 696 *uncis inclusit Bo.* || 699 biformis *A* triformi *E* || 702
 date *ψ sati cf. NHs.* || 705 haec *cf. NHs.* || 710 sequar *A*
 agar *E* ||

stringatur ensis: merita supplicia exigat.
 en in pudicum crine contorto caput 715
 laeva reflexi: iustior numquam foci
 datus tuis est sanguis arquite nens dea.

h PH. Hippolyte nunc me compotem uoti facis:
 sanas furentem. maius hoc uoto meo est
 saluo ut pudore manibus in moriar tuis. 720
 HIPP. abscede. uiue: ne quid exores et hic
 contactus ensis deserat castum latus.

e" Quis eluet me Tanais? aut quae barbaris
 maeotis undis pontico incumbens mari?
 non ipse toto magnus oceano pater 725
 tantum expiarit sceleris. o siluae o ferae.

g NVT. Deprensa culpa est. anime quid segnis stupes?
 regeramus ipsi crimen atque ultro impiam
 uenerem arguamus. scelere uelandum est scelus.
 tutissimum est inferre cum timeas gradum. 730
 ausae priores simus an passae nefas
 secreta cum sit culpa quis testis sciet?

g' Adeste Athenae fida famulorum manus
 fer opem, nefandi raptor Hippolytus stupri
 instat premitque mortis intentat metum 735
 ferro pudicam terret. en praiceps abit
 enseque trepida liquit attonitus fuga.
 pignus tenemus sceleris. hanc maestam prius
 recreate.

h' Crinis tractus et lacerae comae
 ut sunt remaneant facinoris tanti notae. 740
 perferte in urbem. — recipe iam sensus hera.
 quid te ipsa lacerans omnium ad spectus fugis?
 mens in pudicam facere non casus solet.

715 et *E* en *A* || 718 facies *E* || 720 soluunt *E* || 726
 o silua eo ferae *E* || 728 ipsae *A* ipsi *ψε* || 728 celandum
ci. R.P. || 735 intentans *ci. Dn. Hs.* || 737 trepidam *E* ||
 740 notas *A* notae *E* || 741 referte *A* perferte *E* || hera^o
 (o *scr. 2 m.*) *E* || 742 laceras *E* lacerans *A* || aspectum *A*
 ad spectus *E* ||

- α' [Languescunt folio ut lilia candido.]
ut gratae capiti deficiunt comae
et fulgor teneris qui radiat genis
momento rapitur nullaque non dies
formonsi spolium corporis abstulit. 780
- α'' Res est forma fugax: quis sapiens bono
confidit fragili? dum licet utere.
tempus te tacitum subruet horaque
semper praeterita deterior subit.
- β Quid deserta petis? tutior auiis 785
non est forma locis. te nemore abdito
cum Titan medium constituit diem
cingent turba licens Naiades improbae
formonsos solitae claudere fontibus.
- β'
.
et somnis facient insidias tuis 790
lasciuae nemorum — . . — deae
Panas quae Dryades montiuagos petunt.
- γ Aut te stellifero despiciens polo
sidus post ueteres Arcadas editum
currus non poterit flectere candidos 795

776 folio lilia *A* folio ut lilia *E* folio et lilia *ci.*
Gron. || pallido *A* candido *E* uersum deleui || 777 et ω ut
scripsi || rosae *A* comae *E* || 778 ut ω et *scripsi* || genus *E* ||
782 confidit *E* ψ confidat α || 783 tempus sed *A* tempus te
E *Voss.* || subruit *A* subruet *E* ψ || 786 abditum *A* abdito
E || 788 cinget *A* cingnet *E* cingent, turba licens,
scripsi || naiades *A* naiades *E* || 790 duorum uersuum lacunam
statut. cf. ad *uu.* seqq. || 791 lasciuae nemorum deae *E* ψ
lasciuae nemorum montiuagae deae α uersum sic *suppleuit*
R.P.: lasc. n. frondiferum deae. In *R10* post *h. u.* spa-
tium uacuum unius uersus || 792 montiuagique panes | panas
quae (ques *R*) driades (-as *R*) montiuagos petunt ψ mon-
tiuagique panes *om.* *E* α panes quas driadas montiuagi pe-
tunt α panasque driades montiuagos petunt *E* ||

omnes per populos fabula distulit, 767
Phaedrae quem Bromio praetulerit soror. 768

si dorso libeat cornipedis uehi:
frenis castorea mobilior manu
spartanum poteris flectere Cyllaron.

Ammentum digitis tende prioribus 820
et totis iaculum dirige uiribus:
tam longe dociles spicula figere
non mittent gracilem Cretes harundinem.

Aut si tela modo spargere parthico 825
in caelum placeat: nulla sine alite
descendent tepido uiscere condita,
praedam de mediis nubibus adferent.

Raris forma uiris, saecula prospice,
inpunita fuit. te melior deus 830
tutum praetereat formaque nobilis
deformis senii monstret imaginem.

Quid sinat inausum feminae praeceps furor?
nefanda iuueni crimina insonti apparat.
en scelera. quaerit crine lacerato fidem,
decus omne turbat capitis umectat genas 835
instruitur omni fraude feminea dolus.

Sed iste quisnam est regium uultu decus
gerens et alto uertice attollens caput?

ante u. 817 uersum excidiisse suspicor || 818 nobilior *E* ||
819 cyllarum *A* cyllaron *E* || 825 aue *E* alite *A* || 827
afferes *A* afferent *E* auferent *ci. Gron.* || 828 perspice *E*
prospice *A* || 831 limina transeat *A* monstret imagi-
nem *EMEψ* (*subpunxit haec uerba E?*) || 833 insomti *E* ||
apparatus *EA* parat. *ψ* || 834 in scelere *A* in scelera *ME*
en secla *ME?* en scelera *E* || 836 omnis *A* omni *E* femi-
neus *ci. Gron.* || 837 in uultu *AE* uultu duo *Pall.* ||

- ut ora iuueni paria Perithoo gerit,
 ni languido pallore canderent genae
 stareque recta squalor incultus coma. 840
 b° En ipse Theseus redditus terris adest.

THESEVS. NVTRIX.

- Tandem profugi noctis aeternae plagam
 uasloque manes carcere umbrantem polum
 et uix cupitum sufferunt oculi diem. 845
 c° Iam quarta Eleusin dona Triptolemi secat
 paremque totiens libra conposuit diem,
 ambiguus ut me sortis ignotae labor
 detinuit inter mortis et uitae mala.
 c° Pars una uitae mansit extincto mihi, 850
 sensus. malorum finis Alcides fuit
 qui cum reuulso Tartaro abstraheret canem
 me quoque supernas pariter ad sedes tulit.
 c° Sed fessa uirtus robore antiquo caret
 trepidantque gressus. heu labor quantus fuit 855
 Phlegethonte ab imo petere longinquum aethera
 pariterque mortem fugere et Alciden sequi.
 c° Quis fremitus aures flebilis pepulit meas?
 expromat aliquis. luctus et lacrimae et dolor
 in limine ipso maesta lamentatio 860
 hospitia digna prorsus inferno hospite.
 d° NVTR. Tenet obstinatum Phaedra consilium necis

839 perithoo *A* perithoi *R* piritho o e comiti paria
 Pirithoi *ci. Gron.* || 840 candore pallerent *A* pallore can-
 derent *E* || THESEVS . NVTRIX *EA* || 845 ut *A* et *E* ||
 846 eleusis *A* eleusin *E* (*sed litt. in a m. 2 in ras.*) || tripto-
 lemi *E* || 851 mersus malorum finis *A* mensus *V* *un. ex*
Pall. sensus e || 852 reuulsum tartaro extraheret *A* reuulso
 tartaro abstraheret *E* || 860 et (*al. in*) limine in ipso mesta *ψ*
 et limine ipso uasta *α* in limine ipso mesta *E* || 861 ho-
 spitia e*A* auspicia *ci. Gron.* ||

fletusque nostros spernit ac morti inminet.

THES. quae causa leti? reduce cur moritur uiro?

NVTR. haec ipsa letum causa maturum attulit.

865

THES. perplexa magnum uerba nescio quid tegunt.

a' Effare aperte quis grauet mentem dolor.

NVTR. haut pandit ulli. maesta secretum occultit

statuitque secum ferre quo moritur malum.

iam perge quaeso perge: properato est opus.

870

THES. reserate clausos regii postes laris.

THESEVS. PHAEDRA. NVTRIX TACITA.

a O socia thalami siccine aduentum uiri

et expetiti coniugis uultum excipis?

quin ense uiduas dexteram atque animum mihi

restituïs et te quicquid e uita fugat

875

expromis?

a' PH. Heu heu per tui sceptrum imperi

magnanime Theseu perque natorum indolem

tuosque reditus perque iam cineres meos

F. LXXX

permitte mortem.

THES. causa quae cogit mori?

b PH. Si causa leti dicitur fructus perit.

880

THES. nemo istud alius me quidem excepto audiet.

PH. aures pudica coniugis solas timet.

THES. effare: fido pectore arcana oculam.

PH. alium silere quod uoles primus sile.

b' THES. Leti facultas nulla continget tibi.

885

PH. mori uolenti desse mors numquam potest.

¹
866 perplexa *E* || 870 TH. iam perge *α* || 871 THES. *ψ*
om. Eα || postis lares *A* postes laris *εψ* || THESEVS ·
PHAEDRA *A* THESEVS · PHAEDRA · NVTRIX · TA-
CITA *E* continuatur scaena *ψ* || 876 heu *Aε* heu heu *Bo* ||
882 PHAED. *E om. A* || pudicas *A* pudica *E* || times *A*
timet *E* || 883 THES. *E om. A* || 886 nunquam mors *A*
mors numquam *E* ||

THES. quod sit luendum morte delictum indica.

PH. quod uiuo.

THES. lacrimae nonne te nostrae mouent?

PH. mors optima est perire lacrimandum suis.

c THES. Silere pergit. uerbere ac uinclis anus 890
altrixque prodet quicquid haec fari abnuit.
uincite ferro. uerberum uis extrahat
secreta mentis.

PH. ipsa iam labor, mane.

THES. quidnam ora maesta auertis et lacrimas genis
subito coortas ueste praetenta optegis? 895

c' PH. Te te creator caelitus testem inuoco
et te coruscum lucis aetheriae iubar
ex cuius ortu nostra dependet domus,
temptata precibus restiti. ferro ac minis
non cessit animus: uim tamen corpus tulit. 900
labem hanc pudoris eluet noster cruor.

d THES. Quis ede nostri decoris euersor fuit?

PH. quem rere minime.

THES. quis sit audire expeto.

d' PH. Hic dicet ensis quem tumultu territus
liquit stuprator ciuium accursum timens. 905

e THES. quod facinus heu me cerno? quod monstrum
intuor?

regale patriis asperum signis ebur.

capulo refulget generis actaei decus.

sed ipse quonam euasit?

PH. hi trepidum fuga

uidere famuli concitum celeri pede. 910

889 sors *ci. NHs.* || lacrimandum suis *Eψ* lachrymant
dum sui *α* || 890 probanda uidetur *Bothii coniectura*: uinclis
opus nisi potius altrixque *seq. u. glossa habenda*; qua ge-
nuina uox (*coacta ci. R.P.*) detrusa est. *cf. ad u. 1048* || 891
attrita prodet *ci. NHs.* prodest *E* || 897 etheree *A* aethe-
riae *E* || 898 nostrā *E* || descendit *ci. NHs.* || 907 paruis *Aε*
patriis *ci. NHs.* || 908 generis atthaeae *A* generis *E* actaeae
E actaei *ci. Gr.* (*cf. 1157*) || 910 celeri concitum *ψ* con-
citurum celeri *Aε* ||

- a THES. Pro sancta pietas pro gubernator poli
et qui secundum fluctibus regnum moues,
unde ista uenit generis infandi lues?
hunc graia tellus aluit an Taurus scythes
colchusue Phasis? redit ad auctores genus 915
stirpemque primam degener sanguis refert.
- a' Est iste prorsus gentis armiferae furor
odisse Veneris foedera et castum diu
uulgare populis corpus. o tetrum genus
nullaque uictum lege melioris soli. 920
ferae quoque ipsae ueneris euitant nefas
generisque leges inscius seruat pudor.
- a Vbi uultus ille et ficta maiestas uiri
atque habitus horrens prisca et antiqua appetens
morumque senium triste, et adfectus graues? 925
.
o uita fallax. obditos sensus geris
animisque pulcram turpibus faciem induis.
- a' Pudor inpuidentem celat audacem quies,
pietas nefandum, uera fallaces probant
simulantque molles dura. siluarum incola 930
ille efferatus castus intactus rudis
mibi te reseruas? a meo primum toro
et scelere tanto placuit ordiri uirum?
- a Iamiam superno numini grates ago
[quod icta nostra cecidit Antiope manu] 935
quod non ad antra stygia descendens tibi
matrem reliqui. profugus ignotas procul
percorre gentes. te licet terra ultimo Quat. X
F. LXXXI

912 in fluctibus *A* in *om.* *E* || tenes *A* moues *E* || 916
stirpemque *E* || 917 prorsus iste α || armiferae *A* armi-
ferae *E\psi* || 920 non ulla *A* nullaque $\epsilon\psi$ || 924 scripta
et antiqua *ci.* Wakefieldus, an: prisca et austera? ||
925 aspectu graue *A* affectus graues *E* lacunam sta-
tuit *R.P.* || 927 turbidis *A* turpibus ϵ || 931 asper intactu
rudis uel castus ac thalamis rudis *ci.* *NHs.* conicio: castus
inuictus rudis || 935 quo dicta nostrâ *E* uersum del. *R.P.* ||

- summota mundo dirimat Oceani plagis
orbemque nostris pedibus obuersum colas, 940
- a' Licet in recessu penitus extremo abditus
horrifera celsi regna transieris poli
hiemesque supra positus et canas niues
gelidi frementes liqueris Boreae minas
post te furentes: sceleribus poenas dabis. 945
profugum per omnis pertinax latebras premam.
- a Longinqua clausa abstrusa diuersa inuia
emetiemur. nullus obstat locus:
scis unde redeam. tela quo mitti haud queunt,
huc uota mittam. genitor aequoreus dedit, 950
ut uota prono terna concipiam deo
et inuocata munus hoc sanxit Styge.
- a' En perage donum triste regnator freti.
non cernat ultra lucidum Hippolytus diem
adeatque manes iuuenis iratos patri. 955
fer abominandam nunc opem gnato parens,
numquam supremum numinis munus tui
consumeremus magna ni premerent mala.
- b Inter profunda Tartara et Ditem horridum
et imminentes regis inferni minas 960
uoto peperci, redde nunc pactam fidem
genitor. moraris? cur adhuc undae silent?
- b' Nunc atra uentis nubila inpellentibus
subtexe noctem, sidera et caelum eripe
effunde pontum, uulgus aequoreum cie 965
fluctusque ab ipso tumidus Oceano uoca.

944 gelidum frementis *ci. NHs.* || 947 longinquam *E* ||
949 huc uota mittam tela quo mitti haud queunt *A* scis
unde redeam t. q. m. q. *E* || 950 scis unde redeam geni-
tor aequoreus dedit *A* huc uota mittam g. aeq. d. *E* ||
951 trina *A* terna *E* || 955 irato patre *A* iratos *E* pa-
tris *E t. Gr.* || 960 legis infernae *ci. NHs. ego Ditem*
potius proximo uersu corruptum esse putauerim. fortasse
noctem horridam scribendum est || 966 abispsos tumido *E*
ab ipso tumidus *A* ab imo *ci. Wakefieldus* ||

CHORVS.

- a O magna parens natura deum
 tuque igniferi rector Olympi
 qui sparsa cito sidera mundo
 [*cursusque uagos rapis astrorum*] 970
 celerique polos cardine uersas,
 cur tanta tibi cura perennes
 agitare uias aetheris alti?
- a' Vt nunc canae frigora brumae
 nudent siluas, 975
 nunc arbustis redeant umbrae,
 nunc aestiui colla leonis
 cererem magno feruore coquant
 uiresque suas temperet annus?
- a'' Sed cur idem qui tanta regis 980
 sub quo uasti pondera mundi
 librata suos ducunt orbis
 hominum nimium securus abes
 non sollicitus 984
 prodesse bonis nocuisse malis? 985
- a O uane pudor falsumque decus. 997
 res humanas ordine nullo 986
 fortuna regit
 sparsitque manu munera caeca [*peiora fouens*]
 uincit sanctos dira libido,
 fraus sublimi regnat in aula. 990
- a' Tradere turpi fasces populus
 gaudet, eosdem colit atque odit.

970 *del. R.P.* || 972 *cur tibi tanta est A cur tanta tibi (om. est) E* || 973 *uices ci. R.P.* || 974—986 *in E leguntur post u. 999* || 983 *ades securus ψ securus abes E securus ades α* || 997 *post 985 conlocauit R.P. uani E uane A* || 988 *spargitque manu A sparsitque manū E uerba peiora fouens sustuli cum R.P.* || 992 *om. E* ||

tristis uirtus

peruersa tulit praemia recti:

castos sequitur mala paupertas,

uitioque potens regnat adulter.

995

996

Sed quid citato nuntius portat gradu
rigatque maestis lugubrem uultum genis?

998

NVNTIVS. THESEVS.

- a O sors acerba et dura famulatus grauis, 1000
cur me ad nefandum nuntium casus uocat? 1001
uocem dolori lingua luctificam negat. 1004
- a' THES. ne metue clades fortiter fari asperas: 1002
non inparatum pectus aerumnis fero. 1003
proloquere quae sors aggrauet quassam domum. 1005
- a'' NVNT. Hippolytus, heu me, flebili leto occubat. 1006
THES. gnatum parens obisse iam pridem scio, 1007
nunc raptor obiit. mortis effare ordinem. F. LXXXII
- a NVNT. Vt profugus urbem liquit infesto gradu 1008
celerem citatis passibus cursum explicans: 1010
celso sonipedes ocius subigit iugo
et ora frenis domita substrictis ligat.
tum multa secum effatus et patrium solum
abominatus saepe genitorem ciet
acerque habenis lora permissis quatit: 1015
- a' Cum subito uastum tonuit ex alto mare,
creuitque in astra. nullus inspirat salo
uentus, quieti nulla pars caeli strepit

* 999 restatque moestas A rigatque mestis E Voss. ||
uultum (m a 3. m.) E || gerens A genis Eψ || NVNTIVS
THESEVS EA || 1000 graues E || 1001 nefandi ψ nefan-
dum E nefandos α || uocas A uocat E || u. 1004 ante u. 1002
conlocavi || 1003 gero A fero E || 1004 luctifica AE luctifi-
cam E || 1005 luctificā domum E quassam d. A || 1006 uoto
ψ leto α E || 1011 celsos ω celso ci. NHs. || 1013 fatur
ci. NHs. || 1016 tonuit Eψ tumuit α ||

placidumque pelagus propria tempestas agit.
 non tantus Auster sicula disturbat freta 1020
 nec tam furens ionius exsurgit sinus
 regnante coro saxa cum fluctu tremunt.

[*et cana summum spuma Leucaten ferit.*]

a' Consurgit ingens pontus in uastum aggerem.
 tumidumque monstro pelagus in terras ruit 1025
 nec ista ratibus tanta construitur lues,
 terris minatur. fluctus haud cursu leui
 prouoluitur: nescio quid onerato sinu
 grauis unda portat. quae nouum tellus caput
 ostendit astris? Cyclas exoritur noua? 1030

a Latuere rupes, limen epidauri dei,
 et scelere petrae nobiles scironides
 et quae duobus terra conprimitur fretis.
 haec dum stupentes quaerimus: totum en mare
 inmugit. omnes adstrepunt scopuli undique. 1035
 summum cacumen rorat, expulso sale
 spumat uomitque uicibus alternis aquas.

a' Qualis per alta uehitur oceani freta
 fluctus refundens ore physeter capax,
 inhorruit concussus undarum globus 1040
 soluitque sese et litori inuexit malum
 maius timore. pontus in terras ruit
 suumque monstrum sequitur. os quassat tremor.
 THES. quis habitus ille corporis uasti fuit?

a NVNT. Caerulea taurus colla sublimis gerens 1045

1021 furenti pontus ex. sinu ω furenti Ionius e. sinu
ci. I. Gron. furens ionius ex. sinus *ci. Bo.* || 1023 *sustuli* ||
 1025 in terram *A* in terras *E* || 1029 quod *ci. R.P.* || 1031
 nube numen *A* rupes numen *EME* rupes nomen *ci. Scalliger* r. nomine *ci. NHs.* rupes, limen *scripsi. cf. Eurip. Hipp. 1209* || 1034 querimur en totum *A* quaerimus en
 t. *E* totum en *ci. R.P.* || 1035 undique scopuli adstrepunt
 ω *corr. B. Schm.* || 1036 rotat *E* rorat *A* || salo *A*
 sale *E* || 1037 spumas uomitque *ci. Dn. Hs.* spumans *ci. Gr.* ||
 1042 maius malum timore *E* malum *om. A* || 1043 ossa *E* os *A* ||
 1044 THES. *A om. E* || 1045 herculea *ph cerulea EA* ||

- erexit altam fronte uiridanti iubam,
 stant hispidae auris, orbibus uariis color
 et quem feri dominator habuisset gregis
 et quem sub undis gnatus, hinc flammam uomunt,
 [oculi] hinc relucent caerulea insignes nota 1050
 naresque hiulcis haustibus patulae fremunt. 1052
- a' Opima ceruix arduos tollit toros, 1051
 musco tenaci pectus ac palear uiret, 1053
 longum rubente spargitur fuco latus,
 tum pone tergus ultima in monstrum coit 1055
 facies et ingens belua inmensam trahit
 squamosa partem. talis extremo mari
 pistrinxit citatas sorbet aut frangit rates.
- a Tremuere terrae, fugit attonitum pecus
 passim per agros nec suos pastor sequi 1060
 meminit iuuenos, omnis e saltu fera
 diffugit, omnis frigido exsanguis metu
 uenator horret. solis immunis metu
 Hippolytus artis continet frenis equos
 pauidosque notae uocis hortatu ciet. 1065
- a' Est alta ad Argos collibus ruptis uia
 uicina tangens spatia suppositi maris.
 hic se illa moles acuit atque iras parat.
 ut cepit animos seque praetemptans satis
 prolusit irae, praepeti cursu euolat 1070
 summam citato uix gradu tangens humum
 et torua currus ante trepidantes stetit.

1047 cornibus *A* orbibus *E* || 1049 uomit *A* uomunt *E* ||
 1050 oculi hinc relucent *ω* oculi inde lucent *α* in *ind. err.*
uocem, oculi', quam ex margine inrepsisse recte Gron. suspi-
 catus est, sustuli. scripsit poeta uel at hinc uel illinc uel si-
 mile quid || 1052 ante u. 1051 posui cum *Suoboda* || 1053
om. E || 1058 aut *EA* ac *Bo.* cum *Vltra.* || reddit *A* fran-
 git *E* || 1062 discessit *A* diffugit *E* || 1064 continue/// (t in
ras. a 2. m.) E || 1066 agros *E* Argos *A* Eurip. Hipp. 1197
 τὴν εὐθὺς Ἀργεὺς κατὰδ' αὐρίαν ὁδόν || 1067 uicini *E* ui-
 cina *A* || 1070 praelusit *A* prolusit *Ev* || 1072 toruusque *A*
 et torua *E* ||

- b Contra feroci gnatus insurgens minax
 uultu nec ora mutat et magnum intonat:
 'haud frangit animum uanus hic terror meum: F.LXXXIII 1075
 nam mihi paternus uincere est tauros labor.'
 inobsequentes protinus frenis equi
 rapuere currum iamque derrantes uia
 quacunq[ue] rabidos pauidus euexit furor,
 hac ire pergunt seque per scopulos agunt. 1080
- b' At ille qualis turbido rector mari
 ratem retentat ne del obliquum latus
 et arte fluctum fallit, haud aliter citos
 currus gubernat: ora nunc pressis trahit
 constricta frenis, terga nunc torto frequens 1085
 uerbere coerchet. sequitur adsiduus comes
 nunc aequa carpens spatia, nunc contra obuius
 oberrat omni parte terrorem mouens.
- b' Non licuit ultra fugere: nam toruo obuius
 incurrit ore corniger ponti horridus. 1090
 tum uero pauida sonipedes mente exciti
 imperia soluunt seque luctantur iugo
 eriperé rectique in pedes iactant onus.
 praeceps in ora fusus implicuit cadens
 laqueo tenaci corpus et quanto magis 1095
 pugnat sequaces hoc magis nodos ligat.
- b Sensere pecudes facinus et curru leui
 dominante nullo qua timor iussit ruunt.
 talis per auras non suum agnoscens onus
 solique falso creditum indignans diem 1100
 Phaethonta currus deuio excussit polo.
 late cruentat arua et inlisum caput
 scopulis resultat. auferunt dumi comas
 et ora durus pulcra populatur lapis.

1079 pauidos rapidus *A* rabidos pauidus *E* rapidos *ci.*
Gron. || 1083 fluctus *A* fluctum *E* || 1087 obuiis *ci.* *I. Gr.* ||
 1088. 1089 *om.* *ψ* || toruo *A* toto *E* || 1090 *om.* *E*¹ *ad marg.*
scr. *E*² || 1094 ora *AE* lora *ψ* || gnatus *A* fusus *Eψ* || 1098
 domitante *ci.* *NHs.* || 1101 phetonta *Eψ* phaethonta *α* ||

- c Moribunda celeres membra prouoluunt rotae 1106
 peritque multo uulnere infelix decor. 1105
 tandemque raptum truncus ambusta sude 1107
 medium per inguen stipite erecto tenet
 paulumque domi no currus adfixo stetit.
 haesere biiuges uulnere et pariter moram 1110
 dominumque rumpunt. inde semanimum secant
 uirgulta, acutis asperi uepres rubis
 omnisque truncus corporis partem tulit.
- c' Errant per agros funebres famuli manus
 per illa qua distractus Hippolytus loca 1115
 longum cruenta tramitem signat nota
 maestaeque domini membra uestigant canes.
 necdum dolentum sedulus potuit labor
 explere corpus. hocine est formae decus?
 qui modo paterni clarus imperii comes 1120
 et certus heres siderum fulsit modo
 passim ad supremos ille conligitur rogos
 et funeri confertur.
- d THES. O nimium potens,
 quanto parentes sanguinis uinclo tenes
 natura. quam te colimus inuiti quoque. 1125
 occidere uolui noxium, a missum fleo. — 1126
- d' NVNT. At si odia seruas, cur madent fletu genae? 1130
 THES. quod interemi, non quod amisi, fleo 1131
 [NVNT. *haud flere non est quisquam quod uoluit*
potens.]
 equidem malorum maximum hunc cumulum reor,
 si abominanda casus optanda efficit.

1105 puluere ci. Bo. coll. Hom. Il. XXII 401 sqq. ||
 1106 prouoluunt EA uersus transposuit R.P. || 1108 iecto E
 eiecto A erecto R10 in marg. || 1114 funebres A funebres
 E || 1115 quae EA qua nescio quis. || 1123 et funeri confertur
 E² in marg. om. E¹ || 1127 haud flere honeste quisque quod
 uoluit potest A ha. odere non ē quisq. quod uoluit potens E
 i. e. haud flere honeste quisquam q. u. potens. uersum eiecti,
 uu. 1130. 1131 huc reuocaui || 1130 et si EA at si scripsi ||
 1129 optata A optanda E ||

CHORVS.

- a Quanti casus humana rotant. 1132
 minor in paruis fortunà fugit
 leuiusque ferit leuiora deus,
 seruat placidos obscura quies 1136
 praeбетque senes casa securos.
- b Admota aetheriis culmina sedibus
 euros excipiunt excipiunt notos
 insani boreae minas
 imbriferumque corum. 1140
- a' Raros patitur fulminis iotus F. LXXXIII
 humida uallis: tremuit telo
 Iouis altisoni Caucasus ingens
 phrygiumque nemus matris Cybeles. •
 metuens caelo Iuppiter alto 1145
 uicina petit. 1146
- b' Circa regna tonat — . . — . — 1149
 — — — . . — — . . — . —
 — — — . . — . —
 — . . — . — .
- a Non capit umquam magnos motus 1147
 humilis tecti plebeia domus. 1148
 uolat ambiguis mobilis alis 1150

1136 praeбетque senes *Ep* praeбет somnos *α || 1138
 Duros excipiunt notos *A* Euros excipiunt excipiunt notos
EMEψ || 1139 insani et ci. *NHs.* || 1141 uerba humida
 uallis ponit α ante raros pat. || 1146^b uerba circa regna
 tonat, quae in *EA* scripta sunt post u. 1148 (domus) cum
 uno ex *Pall.* huc reuocauit et reliquias esse strophae const-
 milis eius quae ante (u. 1137 sqq.) legitur coniecit *R.P.* circa
 reges et regna tonat ci. *H. Grotius* ||

hora nec ulli
praestat uelox fortuna fidem.

a' Qui clara uidet sidera mundi
nitidumque diem nocte relictā,
luget maestos tristis reditus
ipsoque magis flebile Auerno
sedis patriae uidet hospitium. 1155

c⁰ Pallas Actaeae ueneranda genti,
quod tuus caelum superosque Theseus
spectat et fugit stygias paludes,
casta nil debes patruo rapaci:
constat inferno numerus tyranno. 1160

a Quae uox ab altis flebilis tectis sonat
strictoque uaecors Phaedra quid ferro parat?

THESEVS. PHAEDRA. ET IDEM.

Quis te dolore percitam instigat furor?
quid ensis iste quidue uociferatio
planctusque supra corpus inuisum uolunt? 1165

a PH. Me me profundi saeue dominator freti
inuade et in me monstra caerulei maris
emitte, quicquid intimo Tethys sinu
extrema gestat, quicquid Oceanus uagis
complexus undis ultimo fluctu tegit. 1170

b O dure Theseu semper, o numquam ad tuos
tuto reuerse. gnatus et genitor nece
reditus tuos luere: peruertis domum
amore semper coniugum aut odio nocens. 1175

1151 aura nec ulli praestat uelo ci. *NHs.* || 1153 hic
qui clari *Eg* qui clara uidet *A* || 1154 morte *A* nocte
εψ (?) || THESEVS · PHAEDRA · CHORVS *A* THESEVS ·
PHAEDRA ET IDEM *E* *inscr. om.* *ψ* || 1173 dure *Εψ*
dire *α* || 1176 nocens *Εψ* nocens *α* ||

- c Hippolyte tales intuo uultus tuos
talesque feci? membra quis saeuus Sinis
aut quis Procrustes sparsit? aut quis cresius
daedalea uasto claustra mugitu replens 1180
taurus biformis ore cornigero ferox
diuulsit? heu me. quo tuus fugit decor
oculique nostrum sidus? exanimis iaces.
- d Ades parumper uerbaque exaudi mea.
nil turpe loquimur. hac manu poenas tibi 1185
soluam et nefando pectori ferrum inseram
animaque Phaedram pariter ac scelere exuam
et te per undas perque tartareos lacus
per Styga per amnes igneos amens sequar.
- c' Placemus umbras: capitis exuuias cape 1190
laceraeque frontis accipe abscisam comam.
non licuit animos iungere, at certe licet
iunxisse fata. morere si casta es uiro,
si incesta amori. coniugis thalamos petam
tanto impiatos facinore? hoc derat nefas 1195
ut uindicato sancta fruereris toro. 1199
- d Audite Athenae tuque funesta pater 1200
peior nouerca: falsa memoraui et nefas
quod ipsa demens pectore insano hauseram
mentita finxi. uana punisti pater
iuuenisque castus crimine incesto iacet.
pudicus insons recipe iam mores tuos. 1205
- c'' O mors amoris una sedamen mali, 1196
o mors pudoris maximum laesi decus 1197
confugimus ad te: pande placatos sinus. 1198
mucrone pectus inpium iusto patet F. LXXXV 1206

1178 qui *E* quis *A* || cinis *Eψ* Scinis *α* || 1180 dedalea
corr. ex dedaleo *E*¹ || 1183 exanimis *Eψ* exanimus *α* || 1185
hoc *E* hac *A* || 1187 memet pariter *A* phaedram pariter *E* ||
1191 abscisam *Eψ* abscissam *α* || 1193 castes *E* || 1195 im-
pletos *E* impiatos *A* || 1199 uindicato *Eψ* uindicati *α* ||
1196 *om. ψ* || 1197 ante 1196 legitur *α* || amoris *ψ* pudoris
EA || *uu.* 1196—1198 qui in codicibus male post u. 1195 legun-
tur, suo loco (post u. 1205) restitui || 1203 falsa *A* uana
Eψ || 1204 incestae *A* incesto *Eψ* || 1205 puditus *E* ||

cruorque sancto soluit inferias uiro.

THE. quid facere rapto debeas gnato parens,
disce a nouerca: condere Acherontis plagis.

- α Pallidi fauces Auerni uosque taenarei specus, 1210
unda miseris grata Lethes uosque torpentes lacus,
inpiū rapite atque mersum premitte perpetuis malis.
- α' Nunc adeste saeua ponti monstra, nunc uastum mare
ultimo quodcumque Proteus aequorum abscondit sinu
meque ouantem scelere tanto rapite in altos gurgites. 1215
- α'' Tuque semper genitor irae facilis adsensor meae. 1216
sidera et manes et undas scelere conpleui meo: 1220
amplius sors nulla restat: regna me norunt tria. 1221
- α''' Morte facili dignus haud sum qui noua gnatum nece 1217
segregem sparsi per agros quique dum falsum nefas
exequor uindex seuerus, incidi in uerum scelus. 1219
- a In hoc redimus: patuit ad caelum uia, 1222
bina ut uiderem funera et geminam necem
caelebs et orbus, funebres una face
ut concremarem prolis ac thalami rogos. 1225
donator atrae lucis Alcide tuum
Diti remitte munus, ereptos mihi
restituē manes.
- a' Inpius frustra inuoco
mortem relictam. crudus et leti artifex
[exitia machinatus insolita effera] 1230
nunc tibimet ipse iusta supplicia inroga.
pinus coacto uertice attingens humum
caelo remissum findat in geminas trabes
mittarue praeceps saxa per scironia.

1207 soluit *Eψ* soluat α || 1208 THE. *E om. A* || 1209 ex *A*
a *E* || 1210 THES. *A om. E* || tenerai *E* taenarei *A* || 1213 uerba
saeua ponti monstra mihi suspecta || 1213 quicumque *ψ* ||
aequoris α aequorum *Eψ* aequor ci. *Scaliger* sinu *A* sinū *E* ||
1220. 1221 ante u. 1217 conlocavi auctore *R.P.* || 1217 morte
dignum facinus ausus *A* morte facili dignus haud cum (sum
t. *Gr.*) *E* || 1219 scelestus *A* seuerus *E* || nefas *A* scelus *E* ||
1224 face corr. ex fioce *E*¹ facē *E*² ad marg. || 1230 del. *R.P.* ||
1232 remissum *Eψ* remissa α || 1234 mittarue *A* mittarue *E* ||

- b Grauiora uidi quae pati clausos iubet 1235
 Phlegethon nocentes igneo cingens uado:
 quae poena memet maneat et sedes scio.
 umbrae nocentes cedere et ceruicibus
 his his repositum degraue fessas manus
 saxum seni perennis aeolio labor. 1240
- b' Me ludat amnis ora uicina adluens,
 uultur relicto transuolet Tityo ferus
 meumque poenae semper accrescat iecur,
 et tu mei requiesce Perithoi pater:
 haec incitatis membra turbinibus ferat 1245
 nusquam resistens orbe reuoluta rota.
- b'' Dehisce tellus. recipe me dirum chaos
 recipe. haec ad umbras iustior nobis uia est:
 gnatum sequor. ne metue qui manes regis:
 casti uenimus. recipe me aeterna domo 1250
 non exiturum. non mouent diuos preces,
 at si rogarem scelera, quam prouident forent.
- c^o CHOR. Theseu querelis tempus aeternum manet.
 nunc iusta nato solue et absconde ocus
 dispersa foede membra laniatu effero. 1255
- d THES. Huc huc reliquias uehite cari corporis
 pondusque et artus temere congestos date.
 Hippolytus hic est? crimen agnosco meum:
 ego te peremi, neu nocens tantum semel
 solusue fierem: facinus ausurus parens 1260
 patrem aduocaui. munere en patrio fruor.
 o triste fractis orbitas annis malum.
- d' Complectere artus quodque de gnato est super

1235 grauiora merui quam pati inclusos iubet ci.

NHs. || 1236 ^hplegeton *E* || cingens *E* || 1237 maneat memet
A memet maneat *E* || 1238 cedere *E* cedat ψ cedere α || 1240
 senis *A* seni *E* || Eolij *A* aeolio *E* || 1241 adluens *A* al-
 luens ϵ || 1243 accrescat *corr.* ex accessat *E'* || 1244 peri-
 thoi *E* pirithoi *A* || 1246 nunquam *A* nusquam *E\psi* || 1248 hoc
A haec *E\psi* || 1257 truncosque *ci.* *NHs.* an: partesque?
 -cf. u. 1267 || 1258 es *ci.* *I. Gr.* || facinus *A* crimen *E* || 1260
 fierem *E* ||

miserande maesto pectore incumbens foue.

disiecta genitor membra laceri corporis

1265

in ordinem dispone et errantes loco

restituere partes. fortis hic dextrae locus,

hic laeua frenis docta moderandis manus.

[*ponenda. laeui lateris agnosco notas.*]

quam magna lacrimis pars adhuc nostris abest.

1270

a" Durate trepidae lugubri officio manus

fletusque largos sistite, arentes genae,

F. LXXXVI

dum membra nato genitor adnumerat suo

corpusque fingit. hoc quid est forma carens

et turpe multo uulnere abruptum undique?

1275

quae pars tui sit dubito, sed pars est tui.

hic hic repone, non suo at uacuo loco.

a Haecne illa facies igne sidereo nitens

inimica flectens lumina? huc cecidit decor?

o dira fata. numinum o saeuus fauor.

1280

sic ad parentem gnatus ex uoto redit?

en haec suprema dona genitoris cape

saepe efferendus. interim haec ignes ferant.

a' Patefacite acerba caede funestam domum:

Mopsopia claris tota lamentis sonet.

1285

uos apparate regii flammam rogi,

at uos per agros corporis partes uagas

inquirite. istam terra defossam premat

grauisque tellus in pio capiti incubet.

1265 CHOR. disiecta *E* CHOR. om. *A* || 1266 errantes *E* ||
 1267 humeri locus *A* dextrae locus *Eψ* || 1268 hic dextra *ψ*
 hic laeua *Eα* || 1269 del. *R.P.* || 1274 quidem *A* quid *E* || 1275
 multo et *A* multo *E* || ambesum *A* abruptum *E Voss.* || 1279
 hic *A* hic *εψ* || 1280 furor *A* fauor *E* || 1282 Een *E* || uota *A*
 dona *EMEψ* || 1284 funesta *E* funestam *A* || 1288 inquirite *E*
 acquirite *A* anquirite *ψ* || MARCI · LVCII · ANNEI · SE-
 NECAE · PHAEDRA · EXPLICIT · FELICITER · INCI-
 PIT · OEDYPPVS *E* || Explicit quarta Tragedia Senece.
 s. Ipolita. feliciter die Veneris XXVI°. mensis Maij. duj
 dō Johāns acuth cum gentib; lige tō hostil'r militaret ter-
 ritorij; dnī nostri ultra ///oliu3rē:~ *R* ||

L. ANNAEI SENECAE

O E D I P V S

PERSONAE

I OEDIPVS

II IOCASTA

CREO

TIRESIA

III MANTO

SENEX CORINTHIVS

NVNTIVS

CHORVS THEBANORVM. PHORBAS

SCAENA THEBIS

OEDIPVS. IOCASTA.

- c^o Iam nocte Titan dubius expulsa redit
et nube maestus squalida exoritur iubar
lumenque flamma triste luctifica gerens
prospiciet auida peste solatas domos
stragemque quam nox fecit ostendet dies. 5
- a^o Quisquamne regno gaudet? o fallax bonum,
quantum malorum fronte quam blanda tegis.
ut alta uentos semper excipiunt iuga
rupemque saxis uasta dirimentem freta
quamuis quieti uerberant fluctus maris, 10
imperia sic excelsa fortunae obiacent.
- a Quam bene parentis sceptrum Polybi fugeram.
curis solutus exul intrepidus uacans,
caelum deosque testor, in regnum incidi.
infanda timeo, ne mea genitor manu 15
perimatur. hoc me delphicae laurus monent
aliudque nobis maius indicunt scelus.

INCIPIT OEDYPPVS *E* Marci Lucii Anei Senece
Edippus Tragedia | Quinta feliciter Incipit. Edippus lo-
quitur: *R*

1 OED. *E om. A* || I. n. Titan dubius expulsa redit
EME I. n. pulsa dubius effulsit dies *A* || 2 maestum *εA*
maestus *Gron.* || 3 luctifica *E Ge. Fabricius* luctifera *A* ||
4 prospiciet *EME Voss.* perspiciet *Burdeg.* iam cernet
A || 10 uerberat *E* uerberant *A* || 13 uacans *E* uagans *A*
uagus *VR14* || 17 maius indicunt *E m.* inducunt *Vratisl.*
m. indicant *ψ* indicant maius *α* ||

- a' Est maius aliquod patre mactato nefas.
 pro misera pietas eloqui fatum pudet.
 thalamos perempti Phoebus et diros toros 20
 gnato minatur inopia incestos face.
 hic me paternis expulit regnis timor.
 non ego penates profugus excessi meos.
- b Parum ipse fidens mihimet in tuto tua
 natura posui iura. cum magna horreas, 25
 quod posse fieri non putes metuas tamen.
 cuncta expauesco meque non credo mihi.
- b' Iamiam aliquid in nos fata moliri parant.
 nam quid rear quod ista cadmeae lues
 infesta genti strage tam late edita 30
 mihi parcit uni? cui reseruamur malo?
- c Inter ruinas urbis et semper nouis
 deflenda lacrimis funera ac populi struem
 incolumis adsto. scilicet Phoebi reus
 sperare poteras sceleribus tantis dari 35
 regnum salubre? fecimus caelum nocens.
- b Non aura gelido lenis adflatu fouet
 anghela flammis corda, non zephyri leues
 spirant, sed igne frigit aestiferi canis
 Titan leonis terga nemeaei premens. 40
- b' Deseruit amnes umor atque herbas color
 aretque Dirce, tenuis Ismenos fluit
 et tinguit inopi nuda uix unda uada.
- b Obscura caelo labitur Phoebi soror
 tristisque mundus nubilo pallet Ioue. F. LXXXVII 45

18 aliquot *E*¹ aliquod *E*² *Vrat. pr. m.* aliud *A* || 20
 parentis *EA* peremptis *V* perempti *scripsi* || 21 ominatur
I. Gron. || 23 nuno ergo *E* non ego *A* || 24 parui *ψ* fidens
om. ψ || 26 quod *Eψ* quae *A* || 28 in *om. α* || 34 asto *E*
 adsto || *Pall. Ortel.* ergo *A* || 37 nec *E* non *A* || 29 igne *E*
 ignes *A* || friget *E* frigit *I. Gron.* auget *A* || 40 Sitan *E* ||
 nemei *Eψ* corr. *A* || 42 aretque *E* || post *h. u. lacunam unius*
uersus indicant || 43 inopi *E ME R mg.* ipsa *A* || 45 die *EME*
 nouo *A* Ioue *DHs.* ||

- nullum serenīs noctibus sidus micat,
 sed grauis et ater incubat terris uapor.
- b' Obtexit arcēs caelitum ac summas domos
 inferna facies. denegat fructum Ceres
 adulta et altis flaua cum spicis tremat, 50
 arente culmo sterilis emoritur seges.
- c' Nec ulla pars immunis exitio uacat,
 sed omnis aetas pariter et sexus ruit
 iuuenesque senibus iungit et gnatis patres
 funesta pestis. una fax thalamos cremat 55
 luctuque acerbo funera et questu carent.
- c Quin ipsa tanti peruicax clades mali
 siccauit oculos, quodque in extremis solet,
 periere lacrimae. portat hunc aeger parens
 supremum ad ignem, mater hunc amens gerit 60
 properatque, ut alium repetat in eundem rogam.
- c' Quin luctu in ipso luctus exoritur nouus
 suaeque circa funus exequiae cadunt.
 tum propria flammis corpora alienis cremant.
 diripitur ignis, nullus est miseris pudor. 65
 non ossa tumuli sancta discreti tegunt.
- b Arsisse satis est. pars quota in cineres abit?
 dest terra tumulis, iam rogos siluae negant.
 non uota non ars ulla conreptos leuant.
 cadunt medentes, morbus auxilium trahit. 70
- b' Adfusus aris supplices tendo manus
 matura poscens fata, praecurram ut prior
 patriam ruentem neuē post omnis cadam
 flamque regni funus extremum mei.
- a O saeua nimium numina, o fatum graue. 75
 negatur uni nempe in hoc populo mihi

49 fluctum *E*¹ corr. *E*¹ || 50 cremat *Ae* tremat *Gron.* ||
 52 nec ulla pars i. *ER* 10 *mg.* nulla pars i. *ψ* pars nulla
 regni i. *α* || 53 sed *εψ* et *A* || 56 fletuque *ω* planctuque *Bo.*
 luctuque *scripsi* || 57 ipsa *E* ista *A* || 61 repetat *EME*
 regeat *A* || rogam *Eψ* locum *A* || 66 discreta. *ψ* || 69 cor-
 reptos *E* corruptos *A* || 72 procuram *E* praecurram *A* ||

- mors tam parata? sperne letali manu
 contacta regna. linque lacrimas funera
 tabifica caeli uitia quae tecum inuehis
 infaustus hospes. pro fuge iamdudum ocius 80
 uel ad parentes.
- a' IOC. Quid iuuat coniunx mala
 grauare questu? regium hoc ipsum reor
 aduersa capere quoque sit dubius magis
 status et cadentis imperi moles labet,
 hoc stare certo pressius fortem gradu. 85
 haud est uirile terga fortunae dare.
- d OED. Abest pauoris crimen ac probrum procul
 uirtusque nostra nescit ignauos metus.
- e Si tela contra stricta, si uis horrida
 Mauortis in me rueret aduersus feros 90
 audax gigantas obuiam ferrem manus.
- e' Nec Sphinga caecis uerba nectentem modis
 fugi: cruentos uatis infandae tuli
 rictus et albens ossibus sparsis solum.
- e Cumque e superna rupe iam praedae inminens 95
 aptaret ales uerbera et caudae moras
 saeui leonis more concuteret minax,
 carmen poposci.
- e' Sonuit horrendum, insuper
 crepuere malae saxaque inpatiens morae
 reuulsit unguis uiscera expectans mea. 100
- d' Nodosa sortis uerba et inplexos dolos
 ac triste carmen alitis solui ferae.
- e'' IOC. Quid sera mortis uota nunc demens facis?

77 iam *E* tam *A* || loetuli *E*¹ || 78 contracta *ψ* || 83 sit
om. *ψ* || 84 labet *Eψ* labat *A* || 85 gradum *E* || 90 ferox
ψ || 91 gigantas *E* gigantes *A* || obuiam *E* obuias *A* || 93 uat-
 is *EME* pestis *A* || 94 sparsi *ψ* || 95 superna *E* *Lips.* uel
potius ME Mog. superba *A* || 96 ales uerbera *εA* alas uer-
 bere *Scaliger* || caudae *EME* caudam *A* mouens *εA* || 97 con-
 ciperet *EA* concuteret *ψ scripsi* caudae moras s. l. m.
 concuteret minax || 101 sortis *εψ* fortis *A* || uerba tortis
 et i. d. *E* || 102 soluit *EV*¹ solui *A* || 103 IOC. *om.* *E* ||

licuit perire. laudis hoc pretium tibi
 sceptrum et peremptae Sphingis haec merces datur. 105
 b'' OED. Ille ille dirus callidi monstri cinis
 in nos rellat, illa nunc Thebas lues
 perempta perdit. una iam superest salus,
 si quam salutis Phoebus ostendit uiam.

CHORVS THEBANORVM.

F. LXXXVIII

A a Occidis Cadmi generosa proles 110
 urbe cum tota. uiduas colonis
 respicis terras miseranda Thebe.
 carpitur leto tuus ille Bacche
 miles extremos comes usque ad Indos.
 ausus eois equitare campis 115
 figere et mundo tua signa primo.
 cinnami siluis Arabas beatos
 uidit et uersas equites sagittas,
 [terga fallacis metuenda Parthi]
 litus intrauit pelagi rubentis. 120
 promit hinc ortus aperitque lucem
 Phoebus et flamma propiore nudos
 inficit Indos.

b Igne furtiuo populante uenas 125
 stirpis inuictae genus interimus.

106 OED. A om. E || calidi EA corr. ψ || 107 luc^e & E¹ ||
 CHORVS THEBANORVM E Thu. ψ CHORVS A || 112

phoebe E || 113 bachi ψ || 117 cinnami E cinna^{mi}. Thu. cin-
 namis A || siluis E Thu. syluas A || arabes E arabas Thu.
 Arabum A || beatos E Thu. beatas A || 118 uersa Thu. fort.
 uersos || equites Thu. E equitis A || 119 fallacis E Voss.
 Thu. ψ conuersi A deleui uersum || 121 hinc ER Thu.
 hic A || 123 post Indos 'in m. s. aliquot sequitur igne uicino
 [Mog. G g R 10 11 14 V] uel igne furtiuo' Commelinus. huc
 reuocauit G.R. auctore Phaedrae u. 285 || 125 interimos
 E Thu. ||

	labimur saeue rapiente fato.	
	ducitur semper noua pompa morti.	
	longus ad manes properatur ordo	
	agminis maesti seriesque tristis	
	haeret et turbae tumulos petenti	130
	non satis septem patuere portae.	
	stat grauis strages premiturque iuncto	
	funere funus.	133
b'	Colla tactus steterat sacerdos:	136
	dum manus certum parat alta uulnus,	
	aureo taurus rutilante cornu	
	labitur segnis. patuit sub ictu	
	ponderis uasti resoluta ceruix:	140
	nec cruor ferrum maculauit ater.	
	turpis e plaga sanies profusa.	
	segnior cursu sonipes in ipso	
	concidit gyro dominumque prono	
	prodidit armo.	145
a'	Prima uis tardas tetigit bidentes.	134
	laniger pingues male carpsit herbas.	135
	incubant agris pecudes relictæ,	146
	taurus armento pereunte marcet.	
	deficit pastor grege diminuto	
	tabidos inter moriens iuuenços.	
	non lupos cerui metuunt rapaces,	150
	cessat irati fremitus leonis,	
	nulla uillosis feritas in ursis,	
	perdidit pestem latebrosa serpens,	
	aret et sicco moritur ueneno,	
	
	

126 rapimur *Thu.* || 132 iuncto e *Thu.* uincto *A* || 134
 135 *transposui post u.* 144 || 141 *atra* e *scripsi ater* || 142
 profusa est *A* est *om.* *Eψ* turpis est *p. s. p. G* || 146 agris
E pratis *A* || 148 de minuto *E* dim. *A* || 153 perdidit *E*
Voss. perbidit *Delrianus* perbibit *A* || 154 *Arida et NHs.*
nost h. u. sapphicum unum cum adonio excidisse suspicor ||

an aeger animus falsa pro ueris uidet?

CHO. adest petitus omnibus uotis Creō.

a OED. Horrore quatior fata quo uergant timens 210
trepidoque gemitu pectus afflictum labat.

ubi laeta duris mixta in ambiguo iacent,
incertus animus scire cum cupiat timet.

germane nostrae coniugis fessis opem
si quam reportas, uoce properata edoce. 215

b CHO. Responsa dubia sorte perplexa latent.

OED. dubiam salutem qui dat afflictis, negat.

CHO. Ambage flexa delphico mos est deo
arcana tegere.

OED. fare sit dubium licet
ambigua soli noscere Oedipodae datur. 220

a' CR. Caedem expiari regiam exilio deus
et interemptum Laium ulcisci iubet.

non ante caelo lucidus curret dies
haustusque tutos aetheris puri dabit.

OED. et quis peremptor incluti regis fuit? 225
quem memoret ede Phoebus: ut poenas luat.

γ CR. Sit precor dixisse tutum uisu et auditu horrida.
torpor insedit per artus, frigidus sanguis coit.

δ Vt sacrata templa Phoebi supplici intraui pede 230
et pias numen precatus rite submisi manus:

gemina Parnassi niualis arx trucem fremitum dedit.

γ' Inminens phoebea laurus tremuit et mouit domum
ac repente sancta fontis lympha castalii stetit.

209 CHOR. *E om. A Oedipo libri aliquot attribuunt teste Bad.* || 210 OEDIPVS · CREON *A om. E* || 211 trepidumque gemino ω trepidoque gemitu *scripsi* || afflictu *E affectu NHs.* afflictum *scripsi* euentu *A* || 216 CHORVS *E* Creonti *datur A* || perplexe *err. typ. α* || iacent *E latent A* || 218 CHORVS *E* Creontis *est A* || flexa *Eψ fεxα nexa V nexa A* || 221 caedem *Eψ sedem A* || exitio *E'* || 222 CREO *manu detersum E* || 224 totos *ψ* || puniri *(sic) E* || 225 Et quis *Eψ Ecquis A* || 228 Ait pretor *ψ* || dixisse *et et om. α sed corr. in erratis* || tuum *ψ* || horrida *E 'alii libri' t. Delrio horrido ψ horridum A* || 231 fremitum *E sonitum A* || 234 At & || casphalii *E* ||

- δ' Incipit letoa uates spargere horrentes comas
 et pati conmotā Phoebum. contigit nondum specum, 235
 emicat uasto fragore maior humano sonus:
- ε 'Mitia cadmeis remeabunt sidera Thebis,
 'Si profugus Dircen ismenida liqueris hospes
 'regis caede nocens Phoebō iam notus et infans.
- ε' 'Nec tibi longa manent sceleratae gaudia caedis: 240
 'tecum bella geres, gnatis quoque bella relinques
 'turpia maternos iterum reuolutus in ortus.'
- f^o OED. Quod facere monitu caelitus iussus paro, F.LXXXX
 functi cineribus regis hoc decuit dari,
 ne sancta quisquam sceptrā uiolaret dolo. 245
 regi tuenda maxime regum est salus:
- b' Quaerit peremptum nemo quem incolumem timet.
 CR. curam perempti maior excussit timor.
 OED. pium prohibuit ullus officium metus?
 CR. prohibent nefandi carminis tristes minae. 250
 OED. nunc expietur numinum imperio scelus. 251
- f Tu tu penes quem iura praecipitis poli 253
 tuque o sereni maximum mundi decus
 his sena cursu signa qui uario regis, 255
 qui tarda celeri saecula euoluis rota:
- f' Sororque fratri semper occurrens tuo
 noctiuaga Phoebe quique uentorum potens
 aequor per altum caerulos currus agis
 et qui carentis luce disponis domos: 260
- f Quisquis deorum regna placatus uides, 252
 adeste. cuius Laius dextra occidit, 261
 hunc non quietā tecta non fidi lares
 non hospitalis exulem tellus ferat. 263

234 letoa *E* letea *i. e.* *Lethaea* *A* leteia *ψ* Letoa
NHs. || 237 phoebis *E* || 238 liquerit *E* *R14* *V*¹ liqueris *A* ||
 239 instans *E* || 241 relinqueris *E* || 242 turpes *E* turpis *A*
 turpia *NHs.* || hortus *E* || 247 querit *E* querit *ψ* queri-
 tur *A* || 250 Spinx et nef. *E* prohibent nef. *A* || crimi-
 nis *ψ* || 251 expietur *E*¹ *corr. ras.* || 252 ante u. 261 *transposui* ||
 262 nunc *E* hunc *A* || quietā *E* *R10* quietum *A* ||

- f' Thalamis pudendis doleat et prole inopia.
 hic et parentem dextera perimat sua 265
 faciatque — num quid grauius optari potest? —
 quicquid ego fugi. non erit ueniae locus.
- g Per regna iuro quaeque nunc hospes gero
 et quae reliqui perque penetrales deos,
 per te pater Neptune qui fluctu breui 270
 utrimque nostro geminus adludis solo.
 et ipse nostris uocibus testis ueni
 fatidica uatis ora cirrhaeae mouens.
- g' Ita molle senium ducat et summum diem
 securus alto reddat in solio parens 275
 solasque Merope nouerit Polybi faces,
 ut nulla sontem gratia eripiet mihi.
 sed quo nefandum facinus admissum loco est,
 memorate. aperto marte an insidiis iacet?
- g CR. Frondifera sanctae nemora Castaliae petens 280
 calcauit artis obsitum dumis iter
 trigemina qua se spargit in campos uia.
 secat una gratum Phocidos Baccho solum,
 unde altus arua deserit caelum petens
 clementer acto colle Parnassos biceps. 285
- g' At una bimaris Sisyphei terras adit 286
 gelidumque dirimit amnis elei uadum. 289
 olenia in arua tertius trames caua 287
 conualle serpens tangit errantes aquas. 288
 hic pace fretum subita praedonum manus 290
 aggressa ferro facinus occultum tulit.
- h Oed. In tempore ipso sorte phoebea excitus
 Tiresia tremulo tardus accelerat genu
 comesque Manto luce uiduatum trahens.

267 ergo *E* || 268 gero *E* ψ rego *A* || 275 reddat
EME degat *A* regat ψ || 278 nefandum *EME* nefastum *A* ||
 279 Memorate *E* ψ Memorato *A* || aperto marte $\epsilon\psi$ Marte
 aperto *A* || 280 patens *E*¹ corr. *E*¹ || 281 artis *E*¹ *G* altis
A *E*³ || 282 tergemina ψ || 284 arua *E* *ME* *Mog.* ima *A* || *post*
u. 286 *interposui u.* 289 || elei *EA* elidis ψ || 288 serpit ψ ||
 292 — 294 *Oedipo dedi* || 293 Tiresias ψ || genu *E* ψ gradu *A* ||

caerulea fuluis mixta oberrauit notis,
sanguinea rursus, ultima in tenebras abit.

c" Sed ecce pugnax ignis in partes duas 325
discedit et se scindit unius sacri
discors fauilla. genitor horresco intuens:
libata Bacchi dona permutat cruor
ambitque densus regium fumus caput
ipsosque circa spissior uultus sedet. 330
[et nube densa sordidam lucem abdidit.]

d Quid sit, parens effare.

TIR. quid fari queam
inter tumultus mentis attonitae uagus?
quidnam loquar? sunt dira sed in alto mala.
solet ira certis numinum ostendi notis. 335
quid istud est quod esse prolatum uolunt
iterumque nolunt et truces iras tegunt?

d' Pudet deos nescio quid. huc propere admoue
et sparge salsa colla taurorum mola.
placidone uultu sacra et admotas manus 340
patiuntur?

MAN. altum taurus attollens caput
primos ad ortus positus expauit diem
trepidusque uultum obliquat et radios fugit.

e TIR. Vnone terram uulnere adflicti petunt? 345
MAN. iuuenca ferro semet inposito induit
et uulnere uno cecidit, at taurus duos
perpessus ictus huc et huc dubius ruit
animamque fessus uix reluctantem exprimit.

d TIR. Vtrum citatus uulnere angusto micat
an lentus altas inrigat plagas cruor? 350
MAN. huius per ipsam qua patet pectus uiam
effusus amnis, huius exiguo graues

324 ultima *E* ultimum *A* || 331 densa *ω* tensa *C. Barthius. uersum deleui* || 333 uagus *E* uagos *A* || 337 iras *ε R*
aras *A* || 338 prope *ME G V** || 343 uultum solis et *EME*
uultum obliquat et *A* || 345 inposito *E ME Voss. ψ* oppo-
sito *A* opposita *R* || 351 huius *E ψ* unius *A* ||

- maculantur ictus imbre, sed uersus retro
per ora multus sanguis atque oculos redit.
- e TIR. Infausta magnos sacra terrores cient. 355
sed ede certas uiscerum nobis notas.
MAN. genitor quid hoc est? non leui motu ut solent
agitata trepidant exta, sed totas manus
quatiunt nouusque prosilit uenis cruor.
- e' Cor marcet aegrum penitus ac mersum latet 360
liuentque uenae, magna pars fibris abest
et felle nigro tabidum spumat iecur
ac semper omen unico imperio graue
en capita paribus bina consurgunt toris.
- e' Sed utrumque caesum tenuis abscondit caput 365
membrana. latebram rebus occultis negans
hostile ualido robore insurgit latus
septemque uenas tendit. has omnis retro
prohibens reuerti limes oblicus secat.
- d' Mutatus ordo est, sede nil propria iacet, 370
sed acta retro cuncta. non animae capax
in parte dextra pulmo sanguineus latet, F. LXXXXII
non laeua cordi regio, non molli ambitu
omenta pingues uisceri obtendunt sinus.
natura uersa est, nulla lex utero manet. 375
- d Scrutemur unde tantus hic extis rigor.
quod hoc nefas? conceptus innuptae bouis
nec more solito positus alieno in loco
inplet parentem. membra cum gemitu mouet.
rigore tremulo debiles artus micant, 380
infecit atras liuidus fibras cruor.
- d' Temptantque turpes mobilem trunci gradum
et inane surgit corpus ac sacros petit

357 hoc om. ψ || 359 nouusque *EG?* *quidam Delr.*
nouisque *A* || 370 nichil *E* || iacent *E* || 372 iacet ω latet
scripsi || 373 cordi *E* cordis *A* regio cordis ψ || 374 uisceri
E Pall. uiscerum *A* viscera *R14 G* || 376 TIR. *A om. E ψ* ||
Scrutetur ψ || liuor ψ || 377 MAN. *A om. E ψ* || innuptae
EME infaustae *A* || 380 rigore tremulo *E* tremulo rigore *A* ||
381 atras *EME ψ* arctas *A* || 383 ac sacros *A* at s. *E* ||

- cornu ministros. uiscera effugiunt manum.
 neque ista quae te pepulit armenti grauis 385
 uox est nec usquam territi resonant greges:
 inmugit aris ignis et trepidant foci.
- b OED. Quid ista sacri signa terrifici serant
 exprome: uoces aure non timida hauriam.
 [solent extrema facere securos mala.] 390
 TIR. his inuidebis quibus opem quaeris malis.
 OED. memora quod unum scire caelicolae uolunt,
 contaminarit rege quis caeso manus.
- b' TIR. Nec alta caeli quae leui pinna secant
 nec fibra uiuis rapta pectoribus potest 395
 ciere nomen. alia temptanda est uia.
 ipse euocandus noctis aeternae plagis,
 emissus Erebo ut caedis auctorem indicet.
- a Reseranda tellus, Ditis inplacabile
 numen precandum, populus infernae Stygis 400
 huc extrahendus. ede cui mandes sacrum?
 nam te penes quem summa regnorum nefas
 inuisere umbras.
- a' OED. Te Creo hic poscit labor,
 ad quem secundum regna respiciunt mea.
 TIR. dum nos profundae claustra laxamus Stygis, 405
 populare Bacchi laudibus carmen sonet.

CHORVS.

- A Effusam redimite comam nutante corymbo
 mollia nysaeis armatae brachia thyrsis.

384 manum ε manus *I Pal.* manu *A* || 385 ista *E*
 ipsa *A* || 386 resonant ε *MEψ* fugiunt *A* mugiunt *Lipsius*,
uoluitne rugiunt? || 387 are segnis *ψ* || 389 exprime *ψ* || 390
deleui. extrema *E ceteri codd.* suprema *α* || securos facere
ψ || 394 leuis *A* leui *E Voss. ψ* || secat *A* secant *E Voss. ψ* ||
 395 parta *ψ* || 399 Reserenda *α err. typ.* || INPLAC...
Rescr. || 401 mandes *EA* mandas *Vrat. Bo.* || 402 regnorum
 est n. *A* est om. *E* || 406 pupolare *E* || CHORVS *EA om. ψ* ||
 408 armatus *E Thu.* armate *A* armati *ψ* armatae *Rescr.*? ||

- α Lucidum caeli decus o *Lyae*
 huc ades uotis *placidus secundis* 410
 palmis supplicibus | quae tibi nobiles
 Thebae Bacche | tuae ferunt.
- α' Huc aduerte fauens uirgineum caput,
 uultu sidereo discute nubila.
 et tristes Erebi minas 415
mitis auertas auidumque fatum.
- a Te decet cingi *madidos capillos*
 floribus uernis | hederaue mollem 418 420
baccare et festo religare frontem, 421
 te caput tyria cohibere mitra, 419
 spargere effusos sine lege crines, 422
 rursus adducto reuocare nodo. 423
- E Lucidum caeli decus huc ades uotis 409
 Quae tibi nobiles
 Thebae Bacchē tuae
 Palmis supplicibus ferunt
 Huc aduerte fauens uirgineum caput
 Vultu sydereo discute nubila
 Et tristes herebi minas 415
 Auidumque fatum.
 Te decet cingi comam floribus uernis
 Te caput tyria cohibere mitra
 Hederaue . . . mollem 420
 Bacifera religare frontem.
 Spargere e. q. s. ●

haec in E leguntur a quo quid differant uulgares libri statim addam: 410 adeas α || 411 Q. t. n. Th. B. t. unum uersum efficiunt A || 415 Et — fatum coniuncti α || 420 II uel III literae erasae E nulla lacuna A || Hederaue — frontem coniuncti A || Bacchifera A ||

423 renouare E reuocare A ||

409—418 *adnotabo quae alii suppleuerunt || 416 iambica penthemimeris pertiisse uidetur (Patria pellas Swob.) solam arsin desiderat GR ut efficiatur strophā similis illi quae est Phaed. 1289 sqq. (Pelle GR.) || 417 madidos capillos ex Gregorii Corrarīi Progne repeti || 419 picta c. m. GR || uersum hunc post u. 421 conlocauit Swoboda ||*

- a** Qualis iratam metuens nouercam
creueras falsos imitatus artus 425
crine flauenti simulata uirgo
lutea uestem retinente zona.
inde tam molles placuere cultus
et sinus laxi fluidumque syrma.
- a''** Vidit aurato residere curru 430
ueste cum longa regeres leones,
omnis eoae plaga uasta terrae,
qui bibit Gangen niueumque quisquis
frangit Araxen.
- B** Te senior *pando* sequitur Silenus asello 435
turgida pampineis redimitus tempora sertis.
condita lasciui deducunt orgia mystae. F. LXXXXIII
- b** Te Bassaridum comitata cohors
nunc edoni pede pulsauit
sola Pangaei, | nunc cadmeas 440^a 441^b
[*nunc threicio uertice Pindi*] 440^b 441^a
inter matres in pia maenas
comes ogygio uenit Iaccho
nebride sacra praecincta latus.
- b'** Tibi conmotae pectora matres 445
fudere comam
thyrsumque leuem uibrante manu
iam post laceros Pentheos artus

427 lutea *Ev* luteam *A Rescr.*? || 428 Inde *Ev* unde *A* ||
post. u. 430 excidisse uersum *puto* || 431 tegeres *Rescr.*? *ψ* ||
 432 ueste *E'* uasta *corr. E' A* || 435 turpi *ω pando scripsi*
tardo Bo. || 435—478 *absunt ab R14 Colontensi et nonnullis*
Pall. || 439 eden ope depulsauit *E* (sed en in *ras. E'*) *ψ*
Edonii p. p. A Edoni GFabricius Rescr.? edon ope dep.
R14 || 440^b 441^a *deleui* || 448 lacerios *E* laceros *A* ||

thyades oestro membra remissae
uelut ignotum uidere nefas.

450

- C Ponti regna tenet nitidi matertera Bacchi
Nereidumque choris cadmeia cingitur Ino.
ius habet in fluctus magni puer aduena ponti
cognatus Bacchi numen non uile Palaemon.

- c Te tyrrhena puer rapuit manus

455

.

- c' Et timidum Nereus posuit mare,
caerula cum pratis mutant freta.

- c Hinc uerno platanus folio uiret
et Phoebo laurus carum nemus.

- c' Garrula per ramos auis obstrepit

460

.

- c Viuaces hederas remus tenet,
summa ligat uitis carchesia.

- c' Idaeus prora fremuit leo,
tigris puppe sedet gangetica.

- c Tum pirata freto pauidus natat
et noua demersos facies habet.

465

- c' Bracchia prima cadunt praedonibus
inlisumque utero pectus coit.

449 oestro ψ || remissa ψ || 451 Fontis ψ || 453 in portus
GR ci. ex Ouid. Fast. VI 546 || post u. 455 intercidisse uer-
siculum puto || 456 at Swoboda || timidum $E\psi$ tumidum A ||
457 mutat ω mutant g IGron. mutas IGron. || post 460
unius uersus lacunam statui, u. 460 uncinis saepit Bo. || 461
ramus ω remus g et ci. Raphelengius coll. Ouid. M. III 644 ||
465 Dum A Tum $\epsilon\psi$ || peirata α || 468 transponendum
post 469 putabat Swoboda ||

- c **Paruula dependet lateri manus**
et dorso fluctum curuo subit. 470
- c' **Lunata scindit cauda mare**
et sequitur curuus fugientia
carbasa delphin.
- D **Diuite Pactolos uexit te lydius unda**
aurea torrenti deducens flumina ripa. 475
laxauit uictos arcus geticasque sagittas
lactea Massagetes qui pocula sanguine miscet.
regna securigeri Bacchum sensere Lycurgi.

- d **Senserunt terrae Zalacum feroces**
quosque uicinus Boreas colonos 480
arua mutant ferit — . — —
quasque Maeotis pharetra superbas
adluit gentes gelido fluento
quasque despectat rigidus Bootes
Arcadum sidus geminumque plaustrum 485
uertice summo.

474 pactolos *Eψ* Pactolus *A* || 476 uersum forte in *A* omis-
sum *G* Fabricius ex *m. s.* reposuit adestque in omnibus ut uidetur
codd. || 477 lactea *E* lactea *A* || massagetes *Eψ* Mesagetae *α* ||
miscet *Eψ* miscent *A* || 478 ligurgi *E* Thu. *ψ* corr. *A* ||

- E* **Sensere terrae zalacum feroces** 479
Et quos uicinus boreas ferit 480
Rigido fluctu **Arua mutant alluit gentes**
Quasque despectat uertice summo **Quasque maeotis**
Sidus archadium **frigido fluctu** 485
Geminumque plaustrum

479 zedacum *A* cedacum *ψ* || 481 Arua mutant quas-
que Maeotis | Alluit gentes frigido fluctu *A* illa ab an-
tiqua. sed ut uidetur non prima manu addita *E* || 485 Sidus
— plaustrum coniuncti *A* ||

472 473 ex hexametro alcmantum cum adonio effecit *GR* ||
Te seq. *ψ* seq. pandus fug. *GR* || 479 Senserant *GR* ||
482 pharetra sup. *Swoboda* || 483 gelido *Gron.* || fluento
Swob. || 484 glacialis ursa *Swob.* ||

- d' Ille dispersos domuit Gelonos,
ille detraxit trucibus puellis
 arma, deiecto petiere terram
 ore thermodontiacae cateruae 490
supplices Bacchi positisque tandem
 — . — — leuibz sagittis
 — . — factae *Minyeidesque*
numen adorant.
- d" Sanguine undauit sacer *hinc* Cithaeron 495
 — . — *amphioniaque* caede.
 Proetides siluas petiere et Argos
 praestitem Bacchum coluit nouerca.
 Naxos aegaeo redimita ponto 499
-
- E Ille dispersos domuit gelonos 487
 Arma detraxit trucibus puellis .
 Ore deiecto petiere terram
 Thermodontiacae cateruae 490
 Positisque tandem leuibz sagittis
 Menadaes factae
 Sacer cytheron sanguine undauit 495
 Ophioniaque caede
 Proetides siluas petiere et argos
 Presente bacchum coluit nouerca
 Naxos aegeo redimita ponto 499

490 Th. graues c. ed. Lugd.? graues abest EA || 493
 Menidaes E t. Ribbekkio Maenades t. Gron. mites sunt factae
 A || 495 sacer et C. A || inundauit A in abest ψ || 497 Pre-
 sides ψ || agros A || 498 praesentem A ||

488 Ille RKuenstler et GR || 491 supplices Baccho
 Swob. Bacchi ego || 494 numen adorant RKuenstler || 496
 Amphioniaque IGron. || 498 praesidem GFabricius cum
 Auantio colit urbs nouercae Swob. an: praestitem B. c.
 nouercae? ||

tradidit *dignis* thalamis relictam 500
uirginem *cressam* meliore pensans
damna marito.

d Pumice ex sicco *feriente thyrsos*
Nycteli iussu latices fluebant.
garruli gramen secuere riui. 505
conbibit dulces humus alta sucos
roscidi mellis niueique lactis
candidos fontes
— —
— —

d' Ducitur magno noua nupta caelo
igne solemn. *socialis* Phoebus 510
carmen — — —

E Tradidit thalamis 500
Relictam uirginem
Melior pensans
Damnum marito
Pumice ex sicco fluxit
Nycteleus latex
Garruli gramen secuere riui 505
Conbibit dulces humus. alia sucos
Niueique lactes candidos fontes F. LXXXXIII
Et mixta odore lesbia cum thymo
Ducitur magno noua nupta caelo
Solemne phoebus carmen 510

500 tradidit thalamis uirginem relictam A || 501 Me-
liore p. damna marito A || 503 Pumice ex s. fluxit Nycti-
leus latex A nyctelius ψ || 506 alta A || 507 lactis A
lacus ψ || 510 carmen canit A ||

500 tr. Bacchi th. GR sponsam Swob. || 503 feriente
thyrsos GR || 504 Nycteli iussu GR || latices fluebant
Swob. || 507 Mellis Hyblaei Swob. Roscidi mellis GR ||
510 sociale RKuenstler ||

cantat infusis umero capillis.
 concutit taedas geminus Cupido.
 Iuppiter telum posuit *coruscum*
 odit *et* Baccho ueniente fulmen

515

— . . — —

E Lucida dum current annosi sidera mundi,
 oceanus clausum dum fluctibus ambiet orbem
 lunaque dimissos dum plena recolliget ignes,
 dum matutinos praedicet Lucifer ortus
 altaque caeruleum dum Nerea nesciet Arctos:
 candida formonsi uenerabimur ora Lyaei.

520

OEDIPVS. CREO.

α Etsi ipse uultus flebiles praefert notas,
 exprome cuius capite placemus deos.

CR. fari iubet tacere quae suadet metus.

α' OED. Si te ruentes non satis Thebae mouent,
 at scepra moueant lapsa cognatae domus.

525

CR. nescisse cupies nosse quae nimium expetis.

α OED. Iners malorum remedium ignorantia est.
 itane et salutis publicae indicium obrues?

CR. ubi turpis est medicina, sanari piget.

530

α' OED. Audita fare, uel malo domitus graui
 quid arma possint regis irati scies.

E Infusis humero capillis

512

Cantat et geminus cupido

Concutit taedas

Telum deposuit iuppiter igneum

Oditque baccho ueniente fulmen.

515

513 Concinit taedas geminus Cupido *A* concutit *cum E*
R 14 || 515 condidit *α* condit *uel* conditque *ψ* oditque *R 11 14*

518 demissos *E* d'missos *R 13* dimissos *A Thu.* || 522 Et
 (*om. si*) *ψ* || 523 exprome *E Rescr.* expone *A* || 526 lassa *G*
 lapsa (*p in ras.*) *E²* || 529 et *A ã E* || 530 sanare *E* ||

514 *coruscum Swoboda* || *post 515 fronte serena suppl.*
exempli causa GR ||

CR. odere reges dicta quae dici iubent..

α OED. Mitteris Erebo uile pro cunctis caput,
arcana sacri uoce ni retegis tua. 535

CR. tacere liceat. ulla libertas minor
a rege petitur?

α' OED. Saepe uel lingua magis
regi atque regno muta libertas obest.
CR. ubi non licet tacere, quid cuiquam licet?

α'' OED. Imperia soluit qui tacet iussus loqui. 540

CR. coacta uerba placidus accipias precor.

OED. ulline poena uocis expressae fuit?

a CR. Est procul ab urbe lucus ilicibus niger,
Dircaea circa uallis inriguae loca. 544

amara bacas laurus et tiliae leues 551

et paphia myrtus et per inmensum mare 552

motura remos alnus et Phoeb o buia. 553

enode zephyris pinus opponens latus. 554

a' Cupressus altis exerens siluis caput 545

uirentem semper adligat trunco nemus

curuosque tendit quercus et pulres situ

annosa ramos. huius abruptus latus

edax uetustas, illa iam spissa cadens

radice fulta pendet aliena trabe. 550

a'' Medio stat ingens arbor atque umbra graui 555

siluas minores arguet et magno ambitu

diffusa ramos una defendit nemus.

tristis sub illa lucis et Phoebi inscius

restagnat umor frigore aeterno rigens.

534 Mittes *E* || 536 ulla l. m. a r. petitur? *E* nulla.
A || 537 uel *EA* uilis aut uili *ψ* || 539 ubi tacere non licet *ψ* ||
ante u. 545 *conlocavi* uu. 551—554 || 551 amarae α *err.*
typ. || bacas *E* baccis *A* bachis *ψ* || 553 alnus (u in ras.)
*E*² || remos ε *ψ* ramos *A* || u. 545 *uersum* 546 *sequitur in*
Rescr. || 548^b. 549^a *om.* *ψ* || 549 illa *EME* sylua *A* || spissa *E*
fessa *A* *Rescr.*? || 556 siluas minores arguet *EA* silua
minore surgit *ψ* || 557 ramos *E* *Rescr.* ramis *A* || una ε *A*
umbra *ψ* || 558 lucis ε *A* lucus *ψ* || 559 restagnat ε *R* m.
sec. Vrat. hic stagnat *A* hinc st. *ψ* ||

- limosa pigrum circumit fontem palus. 560
- b Huc ut sacerdos intulit senior gradum,
haut est moratus. praestitit noctem locus.
tum effossa tellus et super rapti rogis
iaciuntur ignes. ipse funesto integit
uates amictu corpus et frondem quatit. 565
- lugubris imos palla perfundit pedes.
- b' Squalente cultu maestus ingreditur senex.
mortifera canam taxus adstringit comam.
nigro bidentes uellere atque atrae boues
antro trahuntur. | sanguinem libat focis 570^a 576^b
solidasque pecudes urit et multo specum 577
saturat cruore. | flamma praedatur dapes. 578^a 570^b
uiuumque trepidat igne ferali pecus. F. LXXXXV
- c Vocat inde manes teque qui manes regis
et obsidentem claustra lethaei lacus
carmenque magicum uoluit et rabido minax
decantat ore quicquid aut placat leues 575
aut cogit umbras. 576^a
- c' Libat et niueum insuper 578^b
lactis liquorem fundit et bacchum manu
laeua canitque rursus ac terram intuens 580
grauiore manes uoce et attonita citat.
- d Latrauit Hecates turba, ter ualles cauae
sonuere maestum, tota succusso solo
pulsata tellus. 'audior', uates ait,
'rata uerba fudi, rumpitur caecum chaos 585
'iterque populis Ditis ad superos datur.'

560 circumit *E* || 563 tum *EA* tunc *ψ* || effossa *EA* fossa
Fabricii codex || 565 frondem *EA* frontem *MEψ* || post 565
unum uersum interiusse *pulo* || 566 perfundit *εψ* pertundit *A* ||
570 antro *E* retro *A* || interposui inter hemistichia u. 569^a
et ^b uersus 576^b 577 578^a || 576^b sanguinem libat focis *E*
Regiomontani liber irrigat sanguis focos *A* || 577 solidat-
que *E*¹ || 573 loetalis *ω* lethaei *NHs.* || locus *α* err. typ. ||
580 ac *E* et *A* || 581 citat *E* ciet *R* || 582 per *E* ter *A*
etiam aut et *ψ* || cauas *E* cauae *A* ||

e	Subsedit omnis silua et erexit comas.
duxere rimas robora et totum nemus
concussit horror, terra se retro dedit
gemuitque penitus: siue temptari abditum
Acheron profundum mente non aequa tulit
siue ipsa tellus, ut daret functis uiam,
conpage rupta sonuit aut ira furens
triceps catenas Cerberus mouit graues.	590
e'	Subito dehiscit terra et inmenso sinu
laxata patuit. ipse torpentes lacus
uidi inter umbras, ipse pallentes deos
noctemque ueram. gelidus in uenis stetit
haesitque sanguis. saeua prosiluit cohors
et stetit in armis omne uipereum genus
fratrum cateruae dente dircae satae
auidumque populi pestis ogygii malum.	595
600
d'	Tum torua Erinys sonuit et caecus furor
horrorque et una quicquid aeternae creant
celantque tenebrae: luctus auellens comam
aegreque lassum sustinens morbus caput
grauis senectus sibimet et pendens metus.	605
d''	Nos liquit animus. ipsa quae ritus senis
artisque norat, stupuit. intrepidus parens
audaxque damno conuocat Ditis feri
exangue uulgu. ilico ut nebulae leues
uolitant et auras libero caelo trahunt.	610
c	Non tot caducas educat frondes Eryx
nec uere flores Hybla tot medio creat,
cum examen atro nequitur densum globo,
fluctusque non tot frangit ionium mare.	615
c'	Nec tanta gelidi Strymonis fugiens minas	

587 comas *E* comam *A* || 590 obditum α *err. typ.* ||
596 torpentes lacus *E* pallentes deos *A* || 597 pallentes
deos *E* torpentes lacus *A* || 598 stetit ψ || 603 Tum tota ψ ||
606 lassum *E* ψ lapsum *A* || sustinet ψ || 613 Eryx *EA*
Oetha uel etha uel Oetha ψ || 615 alto ω *atro scripti*
arto *GR* || 616 ionius *E* || 617 strynnonis *E* ||

permutat hiemes ales et caelum secans
 tepente Nilo pensat arctos niues,
 quod ille populos uatis eduxit sonus.

620

d Auide latebras nemoris umbrosi petunt
 animae trementes. primus emergit solo
 dextra ferocem cornibus taurum premens
 Zethus manuque sustinens laeua chelyn
 qui saxa dulci traxit Amphion sono.

625

d' Interque natos Tantalus tandem suos
 tuto superba fert caput fastu graue
 et numerat umbras. peior hac genetrix adest,
 furibunda Agaue [*tota quam sequitur manus
 partita regem*] sequitur et Bacchis lacer
 Pentheus tenetque saeuus etiam nunc minas.

630

d'' Tandem uocatus saepe pudibundum extulit
 caput atque ab omni dissidet turba procul
 celatque semet. instat et stygias preces
 geminat sacerdos, donec in apertum efferat
 uultus opacos Laius. fari horreo.

635

g Stetit per artus sanguine effuso horridus
 paedore foedo squalidam obtentus comam
 et ore rabido fatur: 'o Cadmi effera
 cruore semper laeta cognato domus
 uibrate thyrsos. enthea gnatos manu
 lacerate potius: maximum Thebis scelus
 maternus amor est.

F. LXXXXVI

640

g' Patria non ira deum
 sed scelere raperis. non graui flatu tibi
 luctificus auster nec parum pluuius aethere

645

619 Tepente ϵA Torpente ψ || 621 Pauide ϵA Puidae
 ed. Lugd.? Auide Markland || umbrosis E || 624 sustinens
 $Eg?$ substinens R sustinet A || 627 graue E Heinsianus
 minor graui A || 628 ac uel at ψ || 629^b 630^a sustuli || 630
 bacchis E bachas ψ Baccham A || lacer $\epsilon\psi$ sacer α ||
 632 pudibundus ψ || 633 desidet ME || 636 opertos ϵA
 apertos ψ opacos scripsi || 637 per ϵA que ψ || horridos
 $NHs.$ || 638 obtentus $E\psi$ obtectus A || 641 penthea $E V^2$
 enthea A ethnea ψ ||

- satiata tellus halitu sicco nocet,
sed rex cruentus pretia qui saeuae necis
sceptrum et nefandos occupat thalamos patris.
- g' Inuisa proles, sed tamen peior parens
quam gnatus, utero rursus infausto grauis 650
egit qui in ortus semet et matri inpios
fetus regessit quique uix mos est feris,
fratres sibi ipse genuit, implicatum malum
magisque monstrum Sphinge perplexum sua.
- d Te te cruenta sceptrum qui dextra geris, 655
te pater inultus urbe cum tota petam
et mecum Erinnyes pronubas thalami trāham
toruum sonantes uerbera. incestam domum
uertam et penates in pio Marte obteram.
- d' Proinde pulsum finibus regem ocuis 660
agite exulem. quocumque funesto gradu
solum relinquet, uere florifero *nemus*
reparabit herbas, spiritus puros dabit
uitalis aura ueniet et siluis decor.
- [*letum luesque mors labor tabes dolor* 665
comitatus illo dignus excedent simul.]
- d" Et ipse rapidis gressibus sedes uolet
effugere nostras, sed graues pedibus moras
addam et tenebo: *repet* incertus uiae
baculo senili triste praetemptans iter. 670
eripite terras, auferam caelum pater.
- g OED. Et ossa et artus gelidus inuasit tremor:
quicquid timebam facere, fecisse arguo.

647 praecia *E* pretia *Mog.* praemia *MEψ* prima *A* ||
648 sceptrum *Gron.* || 651 Egitque *Eψ* Egit qui *A* || 652
uix *EA* nec *ψ* || 657 erynim prenubam *E* Erinnes pronu-
bas *A* || 658 traham *ω* toruum *scripsi* || incestam *ε A*
incertam *ψ* || 661 quocumque *Eψ* quacumque *A* || 662 re-
linquat *A* relinquet *εψ* || uirens *ω* nemus *scripsi* (*fort.*
transpositis hemistichiis: spiritus p. d. V. a. uere f. nemus
Reparabit h. ueniet et s. d.) || 665 666 *sustuli* excedunt *ψ* ||
669 repetet *Eψ* reptet *A* repet *DHs.* || 671 Eripite *E*
Praeripite *A* || 672 OED. *εψ om. A* || 673 OED. *A om. εψ* ||

- tori iugalis abnuit Merope nefas
sociata Polybo, sospes absoluit manus 675
Polybus meas. uterque defendit parens
caedem stuprumque. quis locus culpa est super?
g' Multo ante Thebae Laium amissum gemunt
Boeota gressu quam meo tetigi loca.
falsushe senior an deus Thebis grauis? — 680
iam iam tenemus callidi socios doli.
mentitur ista praeferens fraudi deos
uates tibi que sceptrum despondet mea.
h' CR. Egone ut sororem regia expelli uelim?
si me fides sacrata cognati laribus 685
non contineret in meo certum statu,
tamen ipsa me fortuna terreret nimis
sollicita semper. liceat hoc tuto tibi
exuere pondus nec recedentem opprimat.
iam te minore tutior pones loco. 690
h' OED. Hortaris etiam, sponte deponam ut mea
tam graui regna?
CR. suadeam hoc illis ego,
in utrumque quis est liber etiamnum status.
tibi iam necesse est ferre fortunam tuam.
OED. certissima est regnare cupienti uia 695
laudare modica et otium ac somnum loqui.
ab inquieto saepe simulatur quies.
i' CR. Parumne me tam longa defendit fides?
i' OED. Aditum nocendi perfido praestat fides.
g' CR. Solutus onere regio regni bonis 700
fruor domusque ciuium coetu uiget
nec ulla uicibus surgit alternis dies Quat. XII
qua non propinqui munera ad nostros lares F. LXXXVII

675 Sociato *E* || absoluet *E* absoluit *A* || 676 abest
Vg || 688 libeat *Bo.* || 689 nec *E* ne *A* || 692 CRE. Tam *E*
cresua deam *E* || 693 qui se liber *E* || stantus *E* || 694 Tibi
et iam *E* || 695 uox *E* uia *A* || 696 et totum *E*¹ || ac *εψ*
at *A* || loqui *EME* sequi *A* || 698 fides *EME* dies *A* || 699
fides *EME* dies *A* || 702 Nec nulla *α* || 703 nostras *α* ||

sceptri redundant cultus opulentae dapes.
donata multis gratia nostra salus.

705

i Quid tam beatæ desse fortunæ rear?

i' OED. Quod dest: secunda non habent umquam
modum.

k^o CR. Incognita igitur ut nocens causa cadam?

OED. num ratio uobis reddita est uitæ meæ?

num audita causa est nostra Tiresiæ? tamen
sontes uidemur. facitis exemplum: sequor.

710

k CR. Quid si innocens sum?

OED. dubia pro certis solent
timere reges.

CR. qui pauet uanos metus,
ueros meretur.

OED. quisquis in culpa fuit,
dimissus odit omne quod dubium putat.

715

k' CR. Sic odia fiunt.

OED. odia qui nimium timet
regnare nescit. regna custodit metus.

CR. qui sceptra duro saeuus imperio regit,
timet timentis.

Oed. metus in auctorem redit.

l Seruate sontem saxeo inclusum specu.
ipse ad penates regios referam gradum.

720

707 Quod de *ē E* deest *Vrat. m. sec.* Quod res *A* ||
secunda *E* secundae *A* || 711 ut sequor *E*^a || 714 me-
retur *E* fatetur *A* || 715 omne odit *ψ* || quod obuium
ē eat *E* quod dubium putat *A* quod dubium est, eat
Gron. || 719 *Creontis sunt ω Oedipo dedi* || 720 OED. *ω*
deleui ||

CHORVS.

α Non tu — . . — . —
 tanti es causa periculi.
 non haec Labdacidas petunt
 * fata sed ueteres deum 725
 irae — . * secuntur

β — — castalium — . . — nemus
 umbram sidonio praebuit hospiti
 . alluitque — . Dirce
 — . . — tyrios colonos 730

β' Vt primus *ingens* gnatus Agenoris
 fessus per orbem furta sequi Iouis
 sub nostra pauidus constitit arbore
 praedonem uenerans *deum*.

γ — . — — monituque Phoebi 735
 iussus erranti comes ire uaccae

E CHO. Non tu tantis causa periclis 722

Non haec labdacidas petunt

Fata sed ueteres deum 725

Irae secuntur. castalium nemus

Umbram sydonio praebuit hospiti

Lauitque dirce tyrios colonos 730

Vt primum magni natus agenoris

Fessus per orbem furta sequi iouis

Sub nostra pauidus consistit arbore

Predonem uenerans suum

Monituque phoebi 735

Iussus erranti comes irae uaccae

724 lapdacitas *V*¹ lapdacias *V*² || premunt *A* || domos
add. *V* || 729 que *om.* *R* || 733 sub nostrae ramis constitit
 arboris *A* || 734 numerans *A* ||

729 lau atque *GR* || 731 primum iniqui *GR* || 734
 deum *GR coll. Ou. met. II 28: sacra Ioui facturum erat.* ||

flexerat quam non . . — . — —
 uomer aut tardi iuga curua plaustrī,
 inauspicatas deseruit fugas
 nomenque genti de boue tradidit. 740

γ' Tempore ex illo noua monstra semper
 protulit tellus . . — . — —
 * * *

δ Aut anguis imis uallibus editus
 annosa supra robora sibilat
 supraque pinus — . . — . — 745
 supra chaonias celsior arbores
 erexit . . — caeruleum caput,
 cum maiore sui parte recumberet.

δ' Aut feta tellus — . . — . —
 * impio partu * * 750
 effudit arma — . . — . —
 — . — — — sonuit reflexo
 classicum cornu lituusque adunco

E Quam non flexerat uomer aut tardi 737
 iuga curua plaustrī
 Deseruit fugas nomenque genti
 Inauspicata de boue tradidit. 740
 Tempore ex illo noua monstra semper
 Protulit tellus. aut anguis imis
 Vallibus editus annosa supra
 Robora sibilat superatque pinus 745
 Supra chaonias celsior arbores
 Erexit caeruleum caput
 Cum maiore sui parte recumberet
 Aut feta tellus impio partu 750
 Effudit arma
 Sonuit reflexo cassicum cornu

737 q. n. fl. | u. a. t. i. c. plaustrī A || 745 supra-
 que A || 747 Caeruleum erexit c. A ||

stridulos cantus * elisit aere.

ε * non ante linguas agiles et * ora 755
uocis ignotae . . — . — —
* clamore primum
hostico experti . . — . — —
* * *

a Agmina campos cognata tenent 760
dignaque iacto semine proles
uno aetatem permensa die
post Luciferi nata meatus
ante hesperios occidit ortus.

a' Horret tantis aduena monstribus 765
populique timet bella recentis,
donec cecidit saeua iuuentus
genetrixque suo reddi gremio
modo productos uidit alumnos.

b' Hac transierit ciuile nefas. 770
illa herculeae norint Thebae
proelia fratrum.
F. LXXXXVIII

a [Quid cadmei fata nepotis,
cum uinacis cornua cerui

E Lituusque adunco stridulos cantus 754
Elisit aere non ante linguas 755
Agiles et ora uocis ignotae
Clamore primum hostico experti

755 Alias et arma A ora in ras. R² ||

760 Lignaque E || 765 regentis E recentis ψ ruentis
A || de uu. 772 — 784 uid. *Observatorum librum p. 36 ubi*
Oedipi I reliquias male huc delatas esse suspicatus sum. Inter-
ponendos igitur credo post eius fragmenti u. 318 ||

754 c. simul edit aere GR || 755 iam mouent lin-
guas a. et horrent | uocis i. sonitus uel et arua | u. i.
resonant fragore GR ||

frontem ramis texere nouis,
dominumque canes egere suum? 775

b Praeceptis siluas montesque fugit
citus Actaeon agilique magis
pede per saltus ac saxa uagus
metuit motas zephyris plumas
et quae posuit retia uitat. 780

a' Donec placidi fontis in unda
cornua uidit uultusque feros.
ubi uirgineos fouerat artus
nimium saeui diua pudoris.]

OEDIPVS. IOCASA.

a Curas reuoluit animus et repetit metus. 785
obisse nostro Laium scelere autumant
superi inferique, sed animus contra innocens
sibique melius quam deis notus negat.

b Redit memoria tenue per uestigium
cecidisse nostri stipitis pulsu obuium 790
datumque Diti, cum prior iuuenem senex
cursu superbus pelleret Thebis procul
phocaea trifidas regio qua scindit uias.

a' Vnanimi coniunx explica errores precor.
quae spatia moriens Laius uitae tulit? 795
primone in aeuo uiridis an fracto occidit?

IOC. inter senem iuuenemque sed propior seni.

b' OED. Frequensne turba regum cinxit latus?

778 per siluas ψ || ac E et A || 779 zephyris ϵA ze-
phyro *Vratisl. Bo.* || 782 ferox $E\psi$ feros A || 783 ibi E
ubi A || 790 pulsu $EME\psi$ impulsu A uersus *om.* ψ || 791
datumque $\epsilon\psi$ datum esse A || 792 curru ω cursu *scripsi* ||
Thebas ψ || 793 in trif. ψ || 794 explicerrores E erro-
rem A ||

IOC. Plures fefellit error ancipitis uiae,
paucos fidelis curribus iunxit labor.

800

OED. aliquisne cecidit regio fato comes?

IOC. unum fides uirtusque consortem addidit.

c OED. Teneo nocentem: conuenit numerus locus.

c' Sed tempus adde.

IOC. decima iam metitur seges.

SENEX CORINTHVS. IDEM.

a Corinthius te populus in regnum uocat
patrium: quietem Polybus aeternam obtinet.

805

OED. ut undique in me saeua fortuna inruit.

a' Edissere agedum quo cadat fato parens.

SEN. animam senilem mollis exsoluit sopor.

OED. genitor sine ulla caede defunctus iacet.

810

b Testor, licet iam tollere ad caelum pie
puras nec ulla scelera metuentes manus.
sed pars magis metuenda fatorum manet.

SEN. omnem paterna regna discutient metum.

b' OED. Repetam paterna regna, sed matrem horreo. 815

SEN. metuis parentem quae tuum reditum expetens
sollicita pendet?

OED. ipsa me pietas fugat.

SEN. uiduam relinques?

OED. tangis en ipsos metus.

c SEN. Effare mersus quis premat mentem timor.
praestare tacitam regibus soleo fidem.

820

OED. conubia matris delphico admonitu tremo.

SEN. timere uana desine et turpes metus

depone: Merope uera non fuerat parens.

800 cursibus *NHs.* || 805 SENEX CORINTHVS .
IDEM *E* Senex Corinth'. Edipp' *V* Senex Corinthius. Edi-
pus *R10* SENEX . OEDIPVS *A* phorbas additur *G* || 807
Et undique *E* || 808 Ed. agedum *eψ* Ed. mihi *A* || 811 iam
licet *E* || 814 discutient *EMEψ* discutiunt *A* || 820 regibus
bis *E* || 821 admonitu *Eψ* monitu *A* ||

- b OED. Quod subditiui praemium gnati petit?
 SEN. regum superbam liberi adstringunt fidem. 825
 OED. secreta thalami fare quo excipias modo.
 SEN. hae te parenti paruulum tradunt manus.
- b' OED. Tu me parenti tradis? at quis me tibi?
 SEN. pastor niqoso sub Cithaeronis iugo.
 OED. in illa temet nemora quis casus tulit? 830
 SEN. illo sequebar monte cornigeros greges. F. LXXXXVIII
- a OED. Nunc adice certas corporis nostri notas.
 SEN. forata ferro gesseras uestigia
 tumore nactus nomen ac uitio pedum.
- a' OED. Quis fuerit ille qui meum dono dedit 835
 corpus requiro.
 SEN. regios pauit greges,
 minor sub illo turba pastorum fuit.
- c' OED. Eloquere nomen.
 SEN. prima languescit senum
 memoria longo lassa sublabens situ.
 OED. potesne facie noscere ac uultu uirum? 840
 SEN. fortasse noscam: saepe iam spatio obrutam
 leuis exoletam memoriam reuocat nota.
- a OED. Ad sacra et aras omne conpulsum pecus
 duces sequantur. ite propere accersite
 famuli penes quos summa consistit gregum. 845
- a' SEN. Siue ista ratio siue fortuna occulit,
 latere semper patere quod latuit diu.
 saepe eruentis ueritas patuit malo.
- c OED. Malum timeri maius his aliquod potest?
 SEN. magnum esse magna mole quod petitur scias. 850
 concurrit illinc publica hinc regis salus
 utrimque paria. contine medias manus.

824 subditiui ϵ *ME* ψ subdititii *A* || 825 Regum *E* ψ Regnum *A* || 830 ille *E*¹ *corr.* *E*¹ || 840 cognoscere *E* || ac cultu uirum? *GR* || 844 sequuntur *E* sequantur *A* || accersite *E* || *uu.* 846 — 848 850 — 854 856 857 *Iocastae dedit HWeilius ualde probat GR* || 846 abstulit ψ || 849 timere *E* || 850 petitulo *E* || 852 paria *E* patria *A* ||

nihil lacessas. ipsa se fata explicant.

c' OED. Non expedit concutere felicem statum.

tuto mouetur quicquid extremo in loco est.

855

SEN. nobilius aliquid genere regali appetis?

ne te parentis pigeat inuenti uide.

OED. uel poenitendi sanguinis quaeram fidem.

si nosse liceat.

c Ecce grandaeuus senex

arbitria sub quo regii fuerant gregis

860

Phorbas. refersne nomen aut uultum senis?

SEN. adridet animo forma nec notus satis

nec rursus iste uultus ignotus mihi.

c' Oed. Regnum optinente Laio famulus greges

agitasti optimos sub Cithaeronis plaga?

865

PHORBAS. IDEM.

Laetus Cithaeron pabulo semper nouo

aestiuâ nostro prata submittit gregi.

SEN. noscisne memet?

PHOR. dubitat anceps memoria.

b OED. Huic aliquis a te traditur quondam puer?

effare. dubitas? cur genas mutat color?

870

quid uerba quaeris? ueritas odit moras.

PHOR. obducta longo temporum tractu moues.

b' OED. Fateri, ne te cogat ad uerum dolor.

PHOR. inutile isti munus infantis dedi.

non potuit ille luce non caelo frui.

875

SEN. procul sit omen. uiuit et uiuat precor.

853 Nichil *E Mog.* Vt nil *A* Vt nichil *ψ* Nihil ut *Bo.* || arcessas uel accersas *ψ* || ip^{sa} se *E Basil. mg.* ipsa te *A* || explicant *E Rm. sec.* explicant *A* || 854 .i. OED. *E mutatae personae nota praefixa R14 om. A* || 855 OED. *A om. E R14* || 858 Vel *E Nec A* || 859 Si nosse *E Sed nosse A* || libeat *E* liceat *Bo.* certum est *A* || 864 Edip' *G Gron.* || 866 PHORBAS·IDEM *E* PHORBAS·SENECA·OEDIPVS *A* || 872 Abducta *E* || 874 infantis *E* infantem *A* ||

- d OED. Superesse quare traditum infantem negas?
 PHOR. ferrum per ambos tenue transactum pedes
 ligabat artus, uulneri innatus tumor,
 puerile foeda corpus urebat lues. 880
 OED. quid quaeris ultra? fata iam accedunt prope. —
 quis fuerit infans edoce.
 PHOR. prohibet fides.
- d' OED. Huc aliquis ignem. flamma iam excutiet fidem.
Sen. per tam cruentas uera quaerentur uias?
 ignosce, quaeso.
Oed. si ferus uideor tibi 885
 et inpotens: parata uindicta in manu est:
 dic uera. quisnam quoue generatus patre,
 qua matre genitus?
 PHOR. coniuge est genitus tua.
- e OED. Dehisce tellus tūque tenebrarum potens 890
 in Tartara ima rector umbrarum rape
 retro reuersas generis ac stirpis uices.
 congerite ciues saxa in infandum caput, F. C
 mactate telis. me petat ferro parens
 me gnatus, in me coniuges arment manus
 fratresque et aeger populus ereptos rogis 895
 iaculetur ignes.
- e' Saeculi crimen uagor
 odium deorum iuris exitium sacri,
 qua luce primum spiritus hausi rudes
 iam morte dignus. redde nunc animos pares.
 nunc aliquid aude sceleribus dignum tuis. 900
 i perge propero regiam gressu pete,
 gratare matri liberis auctam domum.

880 lues *EA* lue ψ || 881 OED. *EG* SE. *A* || 882^a OED.
A om. *EG* || u. 883 usque 888^a *Oedipi sunt E uu.* 885 886
Phorbantis A uu. 884 885^a *Phorbanti dedit Bo. ego seni corin-*
thio || 884 quaerenti ω quaerentur *Bo.* || 885 quaeror *E*
 quaeso *A* τ uideor *E*¹ *corr.* *E*¹ || 886 parata *ER Mog.* iam parta
A || 888 est *om.* ψ || 890 irā *E* ima *A* || 892 in *om.* ψ || infandum *E* ψ
 infestum *A* || 899 acres *E* parens *A* pares *NHs.* || 901 gressu
E R 10 cursu *A* || 902 auctam domum *E* ψ aucta domo *A* ||

[*audacis uiae comes audax*]
 quicquid excessit modum,
 pendet instabili loco.

930

- c' Sed quid hoc? postes sonant.
 maestus *en* famulus manu
 regius quassans caput.
 ede quid portas noui.

935

NVNTIVS.

- a Praedicta postquam fata et infandum genus
 deprenxit ac se scelere conuictum Oedipus
 damnauit ipse, regiam infestus petens
 inuisa propero tecta penetrauit gradu.

- b Qualis per arua libycus insanit leo
 fuluam minaci fronte concutiens iubam:
 uultus furore toruus atque oculi truces,
 gemitus et altum murmur et gelidus fluit
 sudor per artus, spumat et uoluit minas
 ac mersus alte magnus exundat dolor.

940

945

- a' Secum ipse saeuus grande nescio quid parat
 suisque fatis simile. 'quid poenas moror?'
 ait, 'hoc scelestum pectus aut ferro petat
 aut feruido aliquis igne uel saxo domet.

- b' Quae tigris aut quae saeua uisceribus meis
 incurret ales? ipse tu scelerum capax
 sacer Cithaeron uel feras in me tuas
 emitte siluis, mitte uel rabidos canes.

950

929 Audacis uiae comes audax *E* Comēs audacis uiae *A*
 compos *LMueller. deleui* || 932 hoc *E* hic *A* || pōtes *E* ||
 sonant *E* sonat *A* || 933 Mestus et *Eψ en NHs.* || Regios
 f. m. α || 934 Regius *E* Regios *ψ* Moestus et q. c. α || quas-
 sat *E* quassans *A* || 936 genus *EA* scelus *ψ* || 943 fluit *εA*
 uolat *ψ* || 948 Ait hoc *E* Vt hoc *A* || 951 scelerum (*prtus*
 e m. rec.) *E* || 952 tuas *Eψ* tuis *A* ||

- nunc redde Agauen. anime quid mortem times?
mors innocentem sola fortunae eripit.' 955
- c Haec fatus aptat inpiam capulo manum,
ensemque ducit. 'itane? tam magnis breues
poenas sceleribus soluis atque uno omnia
pensabis ictu? moreris: hoc patri sat est.
quid deinde matri, quid male in lucem editis 960
gnatis, quid ipsi quae tuum magna luit
scelus ruina flebili patriae dabis?
- c' Soluendo non es. illa quae leges ratas
natura in uno uertit Oedipoda nouos
conmenta partus, supplicis eadem meis 965
nouetur. iterum uiuere atque iterum mori
liceat renasci semper, ut totiens noua
supplicia pendas. utere ingenio miser.
quod saepe fieri non potest fiat diu.
- d Mors eligatur longa. quaeratur uia 970
qua nec sepultis mixtus et uiuis tamen
exemptus erres. morere sed citra patrem.
cunctaris anime? subitus en uultus grauat
profusus imber ac riga t fletu genas.
et flere satis est? hactenus fundent leuem
oculi liquorem: sedibus pulsi suis
lacrimas sequantur. hi maritales statim
fodiantur oculi.' dixit atque ira furit.
- b Ardent minaces igne truculento genae 980
[*oculique uix se sedibus retinent suis.*]
uiolentus audax uultus iratus ferox
tantum eruentis. gemuit et dirum fremens
manus in ora torsit. at contra truces
oculi steterunt et suam intenti manum
ultra insecuntur uulneri occurrunt suo. 985

955 eripiet *E* || 961 ipsa *E* || 962 flebilis *ψ* || 963 Soluenda non est illa *ω* Soluendo non es. Illa *Grot.* Soluenda non est uita. *GR* || 964 Oedipoda *E Voss.* *ψ* Oedipode *A* || 971 Que *E* || 972 partem *E* || 973 en *E* an *A* || 974 Profusus *Eψ* Perfusus *A* || 980 *deleui* || 981 nultus *Eψ* mutus *α* multus *Delr.* || 982 eruentis *Eψ* cruentus *A* ||

- b' Scrutatur avidus manibus uncis lumina:
radice ab ima funditus uulsos simul
euoluit orbes. haeret in uacuo manus
et fixa penitus unguibus lacerat cauos
alte recessus luminum et inanes sinus 990
saeuitque frustra plusque quam satis est furit.
- a' Tantum est periculum lucis. attollit caput
cauisque lustrans orbibus caeli plagas
noctem experitur. quicquid effossis male
dependet oculis, rumpit et uictor deos 995
conclamat omnis: 'parcite heu patriae precor:
iam iusta feci, debitas poenas tuli.
inuenta thalamis digna nox tandem meis.'
rigat ora foedus imber et lacerum caput,
largum reuulsis sanguinem uenis uomit. — 1000

CHORVS.

- a Fatis agimur: cedit fatis.
non sollicitae possunt curae
mutare rati stamina fusi.
- b Quicquid patimur mortale genus,
quicquid facimus, uenit ex alto 1005
seruatque suae decreta colus
Lachesis dura reuoluta manu.
- b' Omnia recto tramite uadunt
primusque dies dedit extremum.
non illa deo uertisse licet 1010
quae nexa suis currunt causis.

991 sat est ϵ *R* 14 satis est *A* || 992 Tanti est *NHs.* ||
995 dependit *E* || 996 en ϵ *A* heu ψ ? || 997 iussa ω iusta
NHs. || 1000 uomit *E* || 1001 agerimur (er del. m. sec.) *E* ||
credite *E\psi* cedit *A* || 1006 suae *EA* sua ψ || 1008 secto *E\psi*
septo *Boccaccius* certo *A* recto *Gron.* ||

- b" It cuique ratus prece non ulla
 mobilis ordo.
 multis ipsum metuisse nocet.
 multi ad fatum uenere suum. 1015
 dum fata timent.
- a' Sonuere fores atque ipse suum
 duce non ullo
 luminis orbus molitur iter.
- a OED. Bene habet, peractum est: iusta persolui patri. 1020
 iuuant tenebrae. quis deus tandem mihi
 placatus atra nube perfundit caput?
 quis scelera donat? conscium euasi diem.
 nil parricida dexteræ debes tuæ:
 lux te refugit. uultus Oedipoda hic decet. 1025
- b CHO. En ecce rapido saeua prosiluit gradu
 Iocasta uaecors qualis attonita et furens
 cadmea mater abstulit gnato caput,
 sensitue raptum. dubitat adflictum adloqui
 caput pauetque. iam malis cessit pudor. 1030
 en haeret ore prima uox.
- b' IOC. Quid te uocem?
 gnatumne? dubitas? gnatus es: gnatum pudet.
 inuite loquere gnate. quo aduertis caput

1012 It// *E* || 1014 Metuisse *Eg?* Timuisse *A* || 1019
 luminis orbus | Mollitur iter *E* molitur iter | Luminis
 orbus *A* || OEDIPVS · CHORVS · IOCASTA *om.* *E* || 1022
 perfudit *Bo.* || 1025 Oedipodam *E* Oedipodem *A* Oedi-
 poda *Gron.* || 1029 Censitue *E* Sensitue *Lipsius ex uesti-*
giis ME Sensimue *A* || dubitat *EME* traxit *A* || 1030 cupit *ω*
 caput *scripsi* || 1031 IOC. *A om.* *MEG personae nescio cuius*
nota cum scholiis detersa E et heret ore prima uox quid
 te uocem *EME* En haeret *NHs.* Sed h. *Lips.* Cupiunt et
 horrent ora. nam quid te uocem? *A* || 1032 gnatum? ne
 dubites *α* pudor *E* || 1033 Inuite loquere gnate *E* Immitis
 oro nate *A* || aduertis *E ψ* auertis *A* ||

uacuosque uultus?

OED. quis frui tenebris uetat?

quis reddit oculos? matris heu matris sonus. 1035

a' Perdidimus operam. congrédi fas amplius
haut est. nefandos diuidat uastum mare
dirimatque tellus abdita et quisquis sub hoc F. CII
in alia uersus sidera ac solem auis
dependet orbis alterum ex nobis ferat. 1040

IOC. fati ista culpa est. nemo fit fato nocens.

c' OED. Iam parce uerbis mater et parce auribus.
per has reliquias corporis trunci precor
per inauspicatum sanguinis pignus mei
per omne nostri nominis fas ac nefas. 1045

c' IOC. Quid anime torpes? socia cur scelerum dare
poenas recusas? omne confusum perit
incesta per te iuris humani decus:
morere et nefastum spiritum ferro exige.

c' Non si ipse mundum concitans diuum sator 1050
corusca saeua tela iaculetur manu,
umquam rependam sceleribus poenas pares
mater nefanda. mors placet: mortis uia
quaeratur.

c' Agedum commoda matri manum,
si parricida es. restat hoc operi ultimum. 1055
rapiatur ensis. hoc iacet ferro meus
coniunx. quid illum nomine haud uero uocas?
socer est.

a' Vtrumne pectori infigam meo
telum an patenti conditum iugulo inprimam?
eligere nescis uulnus: hunc dextra hunc pete 1060
uterum capacem qui uirum et gnatos tulit.

1034 frui et ψ et om. EA || 1035 mater A matris e ME ||
en e ME an A heu Scrtuerius || 1039 auium EA alium ψ auis
scripsi || 1043 peto E precor A || 1045 ac E ψ et A || 1047
contusum E || 1048 Incesta e A Incerta ψ || parte ψ ||
1049 et E at A sed ψ || 1050 sator e ψ pater A || 1058 so-
cere stuprumne E || 1060 Fligere E || 1061 gnatos E Voss.
natos ψ natum α uirum gnatum Bo. ||

- CHO. iacet perempta. uulneri inmoritur manus
ferrumque secum nimius eiecit cruor.
- b OED. Fatidice te te praesidem ueri deum
conpello. solum debui fatis patrem. 1065
bis parricida plusque quam timui nocens
matrem peremi, scelere confecta est meo.
o Phoebe mendax fata superaui inpia.
- b' Pautante gressu sequere pallentes uias
suspensa plantis efferens uestigia. 1070
caecam tremante dextera noctem rege.
ingredere praeceptis lubricos ponens gradus.
i profuge uade. siste ne in matrem incidas.
- a' Quicumque fessi corpore et morbo graues
semianima trahitis pectora: en fugio exeo. 1075
releuate colla. mitior caeli status
posterga sequitur. quisquis exilem iacens
animam retentat, uiuidos haustus leuis
concipiat. ite ferte depositis opem.
- c Mortifera mecum uitia terrarum extraho. 1080
uiolenta fata et horridus morbi tremor
maciesque et atra pestis et rabidus dolor
mecum ite mecum. ducibus his uti libet.

1064 Fatidice te te *E* Fatidici te ψ Te fatidice te α ||
 1067 1068 *an* scelere confectam impio. o Ph. m. fata s.
 mea? || 1069 Putauit ante gressu *E* || pallantes *E* fallentes
E t. Gron. scripsi pallentes || 1072 Ingredere *E\psi* I gra-
 dere *A* || gradus $\epsilon\psi$ pedes *A* || 1075 pectora *E* corpora *A* ||
 1077 Posterga *E* Post terga *A* || 1078 leues *E* || 1079 'Sta-
 tius in Theb. Ferte depositis opem.' *Seruii aliquot codd.*
ad Vergil. A. XII 395 || 1080 terrarum *E* terris *A* || 1081
 morbi *EA* mortis *III Pall. Bo.* || EXPLICIT OEDIPPVS .
 INCIPIT | AGAMEMNON *E* Marci Lucij Senece Edipa
 tragedia quinta felicit' | Explicit die Sabbati $\overline{\text{ms}}$ Iunii
 MCCCCLXXXI *R* ||

L. ANNAEI SENECAE

T R O A D E S

PERSONAE

I ANDROMACHA
PYRRHVS

II HECVBA
AGAMEMNON
VLIXES

III TALTHYBIOS
CALCHAS
SENEX
HELENA
NVNTIVS

ASTYANAX }
POLYXENA } TACITI

CHORVS TROADVM

SCAENA TROIAE

HECVBA.

- a⁰** Quicumque regno fidit et magna potens
 dominatur aula nec leues metuit deos
 animumque rebus credulum laetis dedit,
 me uideat et te Troia: non umquam tulit
 documenta fors maiora quam fragili loco 5
 starent superbi. columen euersum occidit
 pollentis Asiae caelitum egregius labor. .
- a** Ad cuius arma uenit et qui frigidum
 septena Tanain ora pandentem bibit
 et qui renatum primus excipiens diem 10
 tepidum rubenti Tigrin inmiscet freto
 et quae uagos uicina prospiciens Scythas
 ripam cateruis ponticam uiduis ferit,
 excisa ferro est. Pergamum incubuit sibi.

TROADES *EV* in inscriptione TROAS *A Thu. ad u. 64.*
refutarunt Scaliger et Daniel Heinsius conlato euripideae fa-
bulae nomine HECVBA *cod. lugdunensis in f. Valerius Probus*
Inst. art. p. 47, 10. p. 75, 3 L. INCIPIT FELICITER |
 TROADVM ♦ HECVBA *E* Marci Lucij Anei Senece Troas
 Tragedia sexta feliciter | Incipit. | HECVBA *R* Incipit 6^a
 excidii troie et planctus hecubae cum choro *etc. cod.*
lugdunensis n. 370.

4 non nunquam *E*¹ non-umquam (n *eraso*) *E*² || 6 ce-
 cidit *ψ* || 8 quae *E prob. NHs.* qui *A* || 10 primus *E g*
Voss. mg. prorsus A pronus Scriuerius ||

- a' En alta muri decora congestis iacent 15
 tectis adusti, regiam flammae ambiunt
 omnisque late fumat Assaraci domus.
 non prohibet auidas flamma uictoris manus:
 diripitur ardens Troia. nec caelum patet
 undante fumo: nube ceu densa obsitus 20
 ater fauilla squallet iliaca dies.
- b Stat auidus irae uictor et lentum Ilium
 metitur oculis ac decem tandem ferus
 ignoscit annis. horret adflictam quoque
 uictamque quamuis uideat haut credit sibi 25
 potuisse uinci. spolia populator rapit
 dardania, praedam mille non capiunt rates.
- c Testor deorum numen aduersum mihi
 patriaeque cineres teque rectorem Phrygum
 quem Troia toto conditum regno tegit 30
 tuosque manes quo stetit stante Ilium
 et uos meorum liberum magni greges
 umbrae minores:
- c' Quicquid aduersi accidit,
 quaecumque Phoebas ore lymphato furens
 credi deo uetante praedixit mala, 35
 prior Hecuba uidi grauida nec tacui metus
 et uana uates ante Cassandram fui.
- b' Non cautus ignes Ithacus aut Ithaci comes
 nocturnus in uos sparsit aut fallax Sinon:
 meus ignis iste est, facibus ardetis meis. 40
 sed quid ruinas urbis euersae gemis,
 uiuax senectus? respice infelix ad hos
 luctus recentes: Troia iam uetus est malum. F. XXIII

15 congestis *E* congesti *A* || 16 adusti *E* adustis *A* ||
 17 assarici *ψ* || domos *E*¹ || 18 cohibet *NHs.* || 19 troi-a
E || 20 umbrante *IGron.* || ceu *A* seu *ε* || 22 irae *E* ira *A* ||
 lentum//ilium *E* || 25 aut *E* (ñc *m. sec.*) || 29 phrygum
E || 31 quo stetit stante ilium *EME* quodq; stetit ante
 Ilium *A* quodq; stante stetit iliū *Vrat.* || 34 lymphatico *ψ* ||
 36 tacui meos *R g* ||

- d Vidi execrandum regiae caedis nefas
 ipsas[*que*] ad aras [*maius admissum scelus*
Aeacis armis] cum ferox scaeva manu 45
 coma reflectens regium torta caput
 alto nefandum uulneri ferrum abdidit,
 quod penitus actum cum recepisset libens,
 ensis senili siccus e iugulo redit. 50
- d' Placare quem non potuit a caede efferā
 mortalis aevi cardinem extremum premens
 superique testes sceleris et quoddam sacrum
 regni iacentis? ille tot regum parens
 caret sepulchro Priamus et flamma indiget 55
 ardente Troia. non tamen superis sat est:
- d'' Dominum ecce Priami nuribus et gnatis legens
 sortitur urna. praeda quem uilis sequar?
 hic Hectoris coniugia despondet sibi,
 hic optat Heleni coniugem hic Antenoris 60
 nec dest tuos Cassandra qui thalamos petat:
 mea sors timetur, sola sum Danaïs metus.
- e Lamenta cessant? turba captivae mea
 ferite palmis pectora et planctus date
 et iusta Troiae facite. iamdudum sonet 65
 fatalis Ide iudicis dīri domus.

45 46 *deleui* *que* || *maius admissum scelus Aeacis*
armis deleui Aeacis E Aeacidæ A Aeacidis Scaliger et
Vossius Aiakis Gron. || 46 *sceua E saeua A laeua Henne-*
berger cf. Phaed. 708 || 48 *addidit ψ* || 50 *siccus E R mg.*
tinctus A || 53 *quoddam Eψ quodā R10 quondam A* ||
 56 *superis EMEψ superi A* || 63 *cessent ψ* || 64 IN NOMINE
 DNI INCIPIT EXCERPTVM DI TRAGOEDIA TROADOS
 ANNEI SENICE. HECVBA CHORVS TROADV Haec fe-
 rite etc. *Thu.* || 66 *Idae Aε Ide Thu. ψ Detrio Vossius* ||

CHORVS TROADVM. HECVBA.

- A a Non rude uulguſ lacrimisque nouum
lugere iubet. hoc continuis
egimus annis ex quo tetigit
phrygius graias hospes Amyclas 70
secuitque fretum
pinus matri ſacra Cybebae.
- a' Deciens niuibuſ canuit Ide
deciens noſtris nudata rogiſ
et ſigeiſ trepiduſ campis 75
decumaſ ſecuit meſſor ariſtaſ:
ut nulla dieſ maerore caret,
ſed noua fletuſ cauſa miniſtrat.
- b Ite ad planctuſ
miſeramque leua regina manuſ. 80
uulguſ dominaſ uile ſequemur:
non indocileſ lugere ſumuſ.
- B a HEC. Fidae caſuſ noſtri comiteſ
ſoluite crinem.
per colla fluant maeſta capilli 85
tepido Troiae puluere turpeſ.

Chorus. Heccuba R Chorus trianorum R 10 Troianorum
choruſ. Hecuba G CHORVS MVLIERV M α CHORVS
TROADVM. HECVBA E de Thu. uid. ad u. 64. || 67 CHO. E
Ch. Thu. om. A || 68 continuiſ egimuſ annuſ Thu. || 70 Phyr-
giuſ E¹ corr. E² || 72 Cybele E cibeſe ψ Cybelle A
cibebe Thu. || 73 canuit (c minio pictuſ) idē decie' nriſ nu-
data E c. idem decienſ nriſ nud. Thu. canuit Ide Ide noſtriſ
nud. A || 75 ſigaeiſ E ſi genſ Thu. || 76 Decumaſ E de-
cimaſ Thu. decieſ A || 79 ad planctuſq Thu. planctuſ eA ||
81 ſequamur ψ || 83 comiteſ literae it m. ſec. E || 86 tre-
pido E Thu. γ tepido A (transpoſuit huc uu. 103 104 Fr.
Haſiuſ.) ||

c'	Rhoetea sonent litora planctu habitansque cauis montibus Echo non ut solita est extrema brevis uerba remittat: saeuite manus: totos reddat Troiae gemitus. [audiat omnis pontus et aether.]	110 113 116 114 115
d'	Pulsu pectus tundite uasto. non sum solito contenta sono.	F. XXIII
e'	HECTORA FLEMVS.	
A' a	HEC. Tibi nostra ferit dextra lacertos umerosque ferit tibi sanguineos. [Tibi nostra caput dextera pulsat.] tibi maternis ubera palmis laniata iacent. fluat et multo sanguine manet quamcumque tuo funere feci rupta cicatrix.	120 125
a'	Columen patriae mora fatorum tu praesidium Phrygibus fessis tu murus eras umerisque tuis stelit illa decem fulta per annos. tecum cecidit summusque dies Hectoris idem patriaeque fuit.	130
C a	Vertite planctus. Priamo uestros fundite fletus. satis Hector habet.	135

115 Audiat o. p. et aether Saeuitem manus *ω* deletō
u. 115 *transposui* 116 || 117 pulsu p. t. uasto *E Thu.* pulsu
uasto t. p. *A* || 120 HEC. haec tibi n. *E* · Haec tibi
n. *Thu.* CHO. Tibi n. *A* || 124 Lania *E* || 125 fluat *E Thu.*
fluit *A* || manet *E Thu.* manat *A* || 129 frigibus *E* ||
134 HEC. Vertite *A* HEC. om. *E Thu.* || 135 uestro *ψ* ||
///fundite *E* ||

- b** CHO. Accipe rector Phrygiae planctus
 accipe fletus bis capte senex.
 nil Troia semel te rege tulit 139
 dardana graio moenia ferro 141
 bis pulsari | bisque pharetras 140 142^a
 passa herculeas. 142^b
- b'** Post elatos Hecubae partus
 regumque gregem
 postrema pater funera cludis 145
 magnoque Ioui uictima caesus
 sigea premis litora truncus.
- a'** HEC. Alio lacrimas flectite uestras:
 Non est Priami miseranda mei
 mors Iliades. 150
- D a** FELIX PRIAMVS dicite cunctae. 151
 non ille duos uidet Atridas 155
 nec fallacem cernit Vlixem.
 non argolici praeda triumph i
 subiecta feret colla tropaeis.
- a'** Non adsuetas ad sceptra manus
 posterga dabit 160
 currusque sequens agamemnonios
 aurea dextra uincola gestans
 latis fiet pompa Mycenis.
- D' a** CHO. FELIX PRIAMVS dicimus omnes. 164
 liber manes uadit ad imos 152

138 captae *E* || u. 140 post u. 141 transposui || bis
 pulsari *A* bis pulsari uidit *E* *Thu.* bis pulsata *mg.* *Bas.* ||
 143 post te latos *E* || 144 regumque gregem *E* regumque
 rogos *A* || 147 Sigaea *E* || 148 Ilio *R* 10 al' Ilio *R* *mg.* ||
 149 miseranda literae ise in ras. m. sec. *E* || me *E* me
Thu. || 151 cunct/e *E* || 152—154 hinc relegauit || 155 uidet *E*
t. IGron. *Thu.* uidit *A* || 160 poterga *Thu.* || 163 latis *E* *Thu.* *A*
 laetis ψ || uu. 152—154 huc transposui ||

nec feret umquam	153
uicta Graium ceruice iugum	154
secum excedens sua regna tulit.	165

a' Nunc elysiis [*nemoris tutis*] errat in umbris
interque pias felix animas
Hectora quaerit. FELIX PRIAMVS
felix quisquis bello moriens
omnia secum consumpta tulit. 170

TALTHYBIVS. CHORVS.

a O longa Danais semper in portu mora
seu petere bellum petere seu patriam uolunt.
a' CHO. Quae causa ratibus faciat et Danais moram
effare, reduces quis deus claudat uias.
b TAL. Pauet animus, artus horridus quassat tremor, 175
maiora ueris monstra uix capiunt fidem:
uidi ipse uidi. summa iam Titan iuga
stringebat ortu, uicerat noctem dies,
cum subito caeca terra mugitu fremens
concussa totos traxit ex imo sinus. 180
b' Mouere siluae capita et excelsum nemus
fragore uasto tonuit et lucus sacer,
idaea ruptis saxa ceciderunt iugis 183
et scissa uallis aperit inmensos specus 186
nec terra solum tremuit: et pontus suum 184
adesse Achillen sensit ac strauit uada. 185

154 uincta *εΑ* uicta *Thu. ψ* || 166 elysiis *scripsi*
elysii *ω* || *nemoris tutis deleui tutus A* || 170 tulit *E Thu. ME*
uidet *A* || CHORVS) TROADVM *add. A om. Exp greco-*
rum add. G || 171 O *E* Quam *A* || 174 Effare edoce quis *E* ||
178 ortu *E* ortus *A* || 180 totos *E Mog. caecos A* || sinus
EMeg sonos A || *post u. 183 interposui u. 186 Tum ω Et*
scripsi || uallis *E* tellus *A* || 184 Nec terra solum *E* Nec
sola tellus *A* ||

- b *Tum* hiatus Erebi peruium ad superos iter 187
 tellure fracta praebet ac tumulum leuat.
 emicuit ingens umbra thessalici ducis
 threicia qualis arma proludens tuis 190
 iam Troia fatis strauit aut neptunium
 cana nitentem perculit iuuenem coma.
- b' Aut cum inter acies marte uiolento furens
 corporibus amnes clausit et quaerens iter
 tardus cruento Xanthus errauit uado Q. III 195
 aut cum superbo uictor in curru stetit F. XXV
 egitque habenas Hectorem et Troiam trahens.
 inpleuit omne litus irati sonus:
- b 'Ite ite inertes. manibus meis debitos
 auferte honores. soluite ingratas *moras* 200
 per nostra ituri maria. non paruo luit
 iras Achillis Graecia et magno luet.
 desponsa nostris cineribus Polyxena
 Pyrrhi manu mactetur et tumulum riget.'
- b' Haec fatus alta nocte diuulsit diem 205
 repetensque Ditem mersus ingentem specum
 coeunte terra iunxit. inmoti iacent
 tranquilla pelagi, uentus abiecit minas
 placidumque fluctu murmurat leni mare,
 Tritonum ab alto cecinit hymenaeum chorus. 210

PYRRHVS. AGAMEMNON. CALCHAS.

- a⁰ Cum laeta pelago uela rediturus dares,
 excidit Achilles cuius unius manu

187 Et ω *Tum scripsi* || 190 Traicia ψ || proludens *E*
 ψ? praeludens *A* || 192 cana) a corr. ex e ut uidetur *E* ||
 195 cruento *E*¹ || 199 Ite *semel E* || manibus meis de-
 bitos *E*¹ debitos man. meis *E*² *A* debitosque manibus
Delrio manibusque debitos *Henneberger* || 200 Afferte *E* ψ
 Auferte *A* || *moras suprascr. m. sec. R14 rates ω* || 201
 luit *E* luet *A* || 202 et *E* at *A* ac *Mog.* || 203 polixene ψ ||
 205 nocte diuisit *E* ψ diuulsit *scripsi* uoce dimisit *A* || 207
 immota *E* || 210 Tritonum *EME* Triton *A* || chorus *EME*
 choro *A* || 211 PYRRH. om. ε *A* ||

- impulsa Troia [*corrui tandem solo breui repensans*], quicquid adiecit morae illo remoto, dubia quo caderet stetit. 215
- a Velis licet quod petitur ac properes dare, sero es daturus. iam suum cuncti duces tulere pretium. quae minor merces potest tantae dari uirtutis? an meruit parum
- a' Qui fugere bellum iussus et longa sedens aeuum senecta ducere ac pylii senis transcendere annos fassus est armis uirum falsasque uestes exuit matris dolos? 220
- a'' Inhospitali Telephus regno inpotens dum Mysiae ferocis introitus negat, rudem cruore regio dextram inuit fortemque eandem sensit et mitem manum. 225
- b Cecidere Thebae. uidit Eetion capi sua regna uictus. clade subuersa est pari apposita celso parua Lyrnesos iugo captaque tellus nobilis Briseide et causa litis regibus Chryse iacet, 230
- b' Et nota fama Tenedos et quae pascuo fecunda pingui thracios nutrit greges Syros fretumque Lesbos aegeum secans et cara Phoebo Cilla. quid quas adluit uernis Caycus gurgitem attollens aquis? 235
- b'' Haec tanta clades gentium ac tantus pauor sparsae tot urbes turbinis uasti modo alterius essent gloria ac summum decus? 240

213 corrui — repensans exhibet A, non agnoscit E || ante u. 215 in A legitur u. 235 || 219 uirtuti ω uirtutis scripsi || an is α is om. E ψ || 221 ducere E degere A || pylii E || 222 223 T. a. exuit matris dolos F. u. fassus est armis uirum: conmutauit hemistichia posteriora || exuit EA exuens Scaligerana || 228 etlongapi E echion uel ethion ψ || 230 Apposita EA Imposita Scriuerius || \mathcal{J} hysmenos at E³ mg. || 234 mittit ME || 235 hoc loco legitur E, ante u. 215 A || Scyros EA correxit Petitus || 236 cara E Mog. R10 sacra A || scilla ψ || 237 calchus (sed mg. m. tertia \mathcal{J} cai-cus) E || 240 gloriae s. d. IGron. ||

- iter est Achilli. sic meus uenit pater
et tanta gessit bella, dum bellum parat.
- a' Vt alia sileam merita, non unus satis
Hector fuisset? Ilium uicit pater,
uos diruistis. inclitas laudes iuuat
et facta magni clara genitoris sequi. 245
- a' Iacuit peremptus Hector ante oculos patris
patruique Memnon cuius ob luctum parens
pallente maestum protulit uultu diem,
didicitque Achilles et dea gnatos mori. 249
- a'' Tum saeua Amazon ultimus cecidit metus 252
suique uictor operis exemplum horruit. 250
debes Achilli, merita si digne aestimas, 253
etsi ex Mycenis uirginem atque Argis petat.
- a''' Dubitatur etiam? placita nunc subito inprobas 255
gnatamque Priami Pelei gnato ferum
mactare credis? at tuam gnatam parens
Helenae inmolasti: solita iam et facta expeto.
- a AGAM. Iuuenile uitium est regere non posse impetum.
Pyrrh. aetatis alios feruor hic primus rapit, 260
Pyrrhum paternus.
- Agam. spiritus quondam trucis
minasque tumidi lentus Aeacidæ tuli. F. XXVI
- a' Pyrrh. Quo plura possis, plura patienter feras.
Agam. quid caede dira nobiles clari ducis
adspergis umbras? noscere hoc primum decet 265
quid facere uictor debeat uictus pati.

241 achilli ψ Achillis $A\epsilon$ || 246 facta magni clara E
clara magni facta A magna ψ || 248 patruique $EME\psi$ pari-
terque $A(\alpha?)$ || u. 250 post u. 252 traieci. post u. 251 eundem
transposuerat $NHs.$ || 251 dea $EME\psi$ deis α || 252 saeua E
uersa A || metus E timor A || 254 Etsi ex m. $E\psi$ ex om. α ||
255 nunc E nec A || improbas E probas A || 256 Patriam-
que gnatam E Priamique natam A Gnatamque Priami
scripsi || uu. 259 — 301 Agamemnonis sunt ω sed Pyrrho dedi
uu. 260 261^a Scaligero auctore u. 263 Lipsii sententiam secu-
tus || 260 primus E primæ A || 261 trucis E truces A || 264
nobiles . . umbras $E\psi$ nobilem . . umbram α ||

- b Violenta nemo imperia continuit diu,
moderata durant quoque fortuna altius
euexit ac leuauit humanas opes,
hoc se magis suppressere felicem decet
uariosque casus tremere metuentem deos
nimium fauentes. magna momento obrui
uincendo didici. 270
- b' Troia nos tumidos facit
nimium ac feroces? stamus hoc Danaï loco
unde illa cecidit. fateor aliquando inpotens
regno ac superbus altius memet tuli,
sed fregit illos spiritus haec quae dare
potuisset aliis causa fortunae fauor. 275
- a [*Tu me superbum Priame tu timidum facis.*]
ego esse quicquam sceptrā nisi uano putem
fulgore tectum nomen et falso comam
uinclo decentem? casus haec rapiet breuis
nec mille forsā ratibus aut annis decem. 280
- a' Non omnibus fortuna tam lenta inminet.
equidem fatebor (pace dixisse hoc tua
argiua tellus liceat) adfligi Phrygas
uincique uolui, ruere et aequari solo
Troiam arcuissem. 285
- b Sed regi frenis nequit
et ira et ardens hostis et uictoria
commissa nocti. quicquid indignum aut ferum
cuiquam uideri potuit, hoc fecit dolor
tenebraeque per quas ipse se inritat furor
gladiusque felix cuius infecti semel
uaecors libido est. 290
- b' Quicquid euersae potest
superesse Troiae maneat: exactum satis
poenarum et ultra est. regia ut uirgo occidat 295

273 timidos *Lips. Mog. facit* $\epsilon\psi$ facis *A* || 278 aliis *E*
alii *A* || 279 *ieci*. || timidum ω tumidum *nescio quis* || 282
tegentem ψ || hoc ψ || rapiet *EA* rapit ψ || 285 hoc dixisse
 ψ || 288 Etiam ω Troiam *Swoboda* || arguissem ω arcuis-
sem *Lipsius* || 292 ipse se *A* (α ?) se *om. E* ipse *om. \psi* ||

tumuloque donum detur et cineres riget
et facinus atrox caedis ut thalamos uocent?
non patiar. in me culpa cunctorum redit
[qui non uetat peccare, cum possit, iubet.]

300

a PYRRH. Nullumne Achilles praemium manes ferent?

AGAM. ferent et illum laudibus cuncti canent
magnumque terrae nomen ignotae audient.

a' Quod si leuatur sanguine infuso cinis,

opima phrygii colla caedantur gregis

305

fluatque nulli flebilis matri cruor.

a'' Quis iste mos est quando in inferias homo est

inpensus hominis? detrahe inuidiam tuo

odiumque patri quem coli poena iubes.

b PYRRH. O tumide rerum dum secundarum status

310

extollit animos, timide cum increuit metus.

regum tyranne iamne flammatum geris

amore subito pectus ac ueneris nouae?

solusne totiens spolia de nobis feres?

hac dextra Achilli uictimam reddam suam.

315

b' Quam si negas retinesque maiorem dabo

dignamque quam det Pyrrhus. et nimium diu

a caede nostra regia cessat manus

paremque poscit Priamus.

AGAM. haud equidem nego

hoc esse Pyrrhi maximum in bello decus

320

saeuo peremptus ense quod Priamus iacet

supplex paternus.

c PYRRH. Supplices nostri patris

hostesque eosdem nouimus. Priamus tamen

praesens rogauit, tu graui pauidus metu

nec ad rogandum fortis Aiaci preces

325

Ithacoque mandas clausus atque hostem tremens. F. XXVII

297 tumultoque E || donum εψ dono α || 298 uocent E

uocem A || 300 deleui || 304 leuatur (lit. a m. tertia) E || 306

flebilis εψ flebili α || 307 homo est εA || 308 hominis E t.

IGron. Mog. homini A homo i. homini est Bo. || 311 extollit

E || increuit E increpuit A || 313 subito Eψ solito A ||

c' AGAM. At non timebat tunc tuus fateor parens

interque caedes Graeciae atque uistas rates
segnis iacebat belli et armorum inmemor
leui canoram uerberans plectro chelyn.

330

c'' PYRRH. Tunc magnus Hector arma contemnens tua
cantus Achillis timuit et tanto in metu
naualibus pax alta thessalicis fuit.

AGAM. nempe isdem in istis Thessali naualibus
pax alta rursus Hectoris patri fuit.

335

a PYRRH. Est regis alti spiritum regi dare.

AGAM. cur dextra regi spiritum eripuit tua?

a' PYRRH. Mortem misericors saepe pro uita dabit.

AGAM. et nunc misericors uirgines busto petis?

a PYRRH. Iamne inmolari uirgines credis nefas?

340

AGAM. praeferre patriam liberis regem decet.

a' PYRRH. Lex nulla capto parcit aut poenam inpedit.

AGAM. quod non uetat lex, hoc uetat fieri pudor.

a'' PYRRH. Quodcumque libuit facere uictori, licet.

AGAM. minimum decet libere cui multum licet.

345

b PYRRH. His ista iactas quos decem annorum graui
regno subactos Pyrrhus exsoluit iugo?

b' AGAM. Hos Scyros animos ...

PYRRH. scelere quae fratrum caret.

AGAM. inclusa fluctu?

PYRRH. nempe cognati maris.

b'' Agam.
Pyrrh. Atrai et Thyestae nobilem noui domum.

350

b AGAM. Ex uirginis concepte furtiuo stupro,
et ex Achille nate sed nondum uiro ...

b' PYRRH. Illo ex Achille genere qui mundum suo
sparsus per omne caelitem regnum tenet.

post u. 327 unius uersus lacunam statuit GR. || 328 uistas
ψ || 334 thessali E thessalis A || 339 Et E At A || 348 Sy-
rus E Scyros A || post u. 349 Agamemnonis orationem ex-
cidisse suspicatus u. 350 PYRRH. addidi. || 354 omnem α ||

- [*Thetide aequora umbras Aeaco caelum loue.*] 355
- b'' AGAM. Illo ex Achille qui manu Paridis iacet...
 PYRRH. quem nec deorum comminus quisquam petit.
- c AGAM. Conpescere equidem uerba et audacem male
 poteram domare, sed meus captis quoque
 scit parcere ensis. potius interpret deum 360
 Calchas uocetur. fata si poscent, dabo.
- d Tu qui pelasgae uincla soluisti ratis
 morasque belli, rite qui reseras polum,
 cui uiscerum secreta, cui mundi fragor
 et stella longa semitam flamma trahens 365
 dat signa fati, cuius ingenti mihi
 mercede constant ora, quid iubeat deus
 effare Calchas nosque consilio rege.
- c' CAL. Dant fata Danaïs quo solent pretio uiam.
 mactanda uirgo est thessali busto ducis, 370
 sed quo iugari thessalae cultu solent
 inoidesue uel mycenaeae nurus,
- d' Pyrrhus parenti coniugem tradat suo.
 sic rite dabitur. non tamen nostras tenet
 haec una puppes causa, nobilior tuo 375
 Polyxene cruore debetur cruor
 quem fata quaerunt: turre de summa cadat
 Priami nepos hectorius et letum oppetat.
 tum mille uelis impleat classis freta.

CHORVS.

- a Verum est, an timidos fabula decipit, 380
 umbras corporibus uiuere conditis:

u. 355 *sustuli* || *aequora* *E* *aequor* *A* || 358 *malo* ω *male*
scripsi cum R 14 || 361 *poscent* *E* *poscunt* *A* || 362 *rati* ω *ratis*
Bo. 'quaedam schedae' Delr. || 363 *belli* *E* *bellis* *A* || *arte* ω
rite scripsi || 366 *dat* *E* ψ *dant* *A* || 368 *Calchas* *E* *calcas* *R 14*
Calcha *A* || 369 *pacto* *R* || 372 *Ionide* *sue* *E* *Ionidesue* *A* *Ioi-*
desue Heusinger *Inoidesue scripsi* || 376 *Polyxene* *E* ψ *Poly-*
xena *A* || 377 *dura reclusum cadat* ψ || 378 *Priamo* *E* *Priami* *A* ||

cum coniunx oculis inposuit manum
 supremusque dies solibus obstitit
 et tristis cineres urna cohercuit?
 non prodest animam tradere funeri,
 sed restat miseris uiuere longius?

385

- b An toti morimur nullaue pars manet
 nostri, cum profugo spiritus halitu
 inmixtus nebulis cessit in aera
 et nudum tetigit subdita fax latus?

F. XXVIII 390

- b' Quicquid sol oriens quicquid et occidens
 nouit, caeruleis Oceanus fretis
 quicquid bis ueniens bis fugiens lauat,
 aetas pegaseo conripit gradu.

- b Quo bis sena uolant sidera turbine,
 quo cursu properat uoluere saecula
 astrorum dominus, quo properat modo
 obliquis Hecate currere flexibus:

395

- b' Hoc omnes petimus fata nec amplius
 iuratos superis qui tetigit lacus,
 usquam est. ut calidis fumus ab ignibus
 uanescit spatium per breue sordidus,

400

- b'' Vt nubes grauidas quas modo uidimus
 arctoi Boreae dissicit impetus:
 sic hic quo regimur spiritus effluet.

405

384 tristis *E* tristes *A* || 387 An *A* ac (c in ras.) *E*² ||
 390 subita *ψ* || 393 bis ueniens et f. *E* (uel f. *E* t. *IGron.*)
 bis u. bis f. *Henneberger* uel u. uel f. *A* || labat *E* || 395
 Bis quo^s (*s* delete *tertia* m.) *E* || uocant *E'* corr. *E*³ ||
 396 uoluere secula *E* secula uoluere *A* || 398 aecate *E* ||
 399 Hoc e Haec *A* || 402 sordibus *ψ* || 404 dissicat *E*
 dissicit *ME* dissipat *A* ||

[*post mortem nihil est, ipsaque mors nihil,
uelocis spatii meta nouissima.*]

spem ponant auidi, solliciti metum.

408

- a' Tempus nos auidum deuorat et chaos. 411
 quaeris quo iaceas post obitum loco? 409
 quo non nata iacent. 410
 [*mors indiuidua est noxia corpori
 nec parcens animae.*] Taenara et aspero 412
 regnum sub domino limen et obsidens
 custos non facili Cerberus ostio 415
 rumores uacui uerbaque inania
 et par sollicito fabula somnio.

ANDROMACHA. SENEX. ASTYANAX *TACITVS.*

- a Quid maesta Phrygiae turba laceratae comas
 miserumque tunsae pectus effuso genas
 fletu rigatis? leuia perpressae sumus 420
 si flenda patimur. Ilium uobis modo,
 mihi cecidit olim, cum ferus curru incito
 mea membra raperet et graui gerneret sono
 peliacus axis pondere hectorreo tremens.
 a' Tunc obruta atque euersa quodcumque accidit 425
 torpens malis rigensque sine sensu fero.
 iam erepta Danais coniugem sequerer meum,
 nisi hic teneret: hic meos animos domat

406 407 *deleui coll. Plauti Captiu. 741—743 Tertullianum (de anima c. 42, de resurrectione carnis c. 1) respexisse hunc locum contendit GR. diss. p. 11 sed mihi non persuasit.* || 409 410 *post u. 417 in fine cantici positi sed lineolis non liquet qua manu adscriptis suo loco restituti E utrumque transposui post u. 411 || iaceant ψ || 412 413^a deleui ego et GR. || taenaret E || 415 hostio Eψ || ASTIANAX E TACITVS addidi. VLYSSES A || 418 ANDR. om. EA || laceratae E lacera-tis A || manus ψ || 425 quodcumque accidit E Troia con-cidit A || 426 fero E feror A ||*

morique prohibet, cogit hic aliquid deos
adhuc rogare, tempus aerumnae addidit. 430
hic mihi malorum maximum fructum abstulit
nihil timere.

a Prosperis rebus locus
ereptus omnis, dira qua ueniant habent.
miserrimum est timere cum speres nihil.
SEN. quis te repens conmovit afflictam metus? 435
ANDR. exoritur aliquod maius ex magno malum.
nondum ruentis Ilii fatum stetit.

SEN. et quas reperiet, ut uelit, clades deus?

a' ANDR. Stygis profundae claustra et obscuri specus
laxantur et, ne desit euersis metus, 440
hostes ab imo conditi Dite exeunt.
solisne retro peruium est Danaïs iter?
certe aequa mors est. turbat atque agitat Phrygas
communis iste terror, hic proprie meum
exterret animum noctis horrendae sopor. 445

a'' SEN. Quae uisa portas? effer in medium metus.
ANDR. partes fere nox *ima* transierat duas
clarumque septem uerterant stellae iugum,
ignota tandem uenit afflictæ quies
breuisque fessis somnus obrepsit genis, 450
si somnus ille est mentis attonitæ stupor:
cum subito nostros Hector ante oculos stetit.

a Non qualis ultro bella in Argiuos ferens
graias petebat facibus idæis rates
nec caede multa qualis in Danaos furens F. XXVIII 455
uera ex Achille spolia simulato tulit,
non ille uultus flammeum intendens iubar,

429 aliquos *ψ* || 436 aliquid *A* aliquod *εψ* || 438 reperiet *E* || *uu.* 439—445 *Andromachæ sunt EA* 442 443^a
Seni dedit Scaliger quem refutat Gron. 439—443^a *Seni continuat Bo.* || 439 Stygis profundæ *ERg* Stygii profundus *A* ||
441 imo *EA* || dite *E* tumulto *A* || 446 portas *E* portant *A* ||
447 nox iam *E* nox alma *A* nox *ima* scripsi ||
455 multa *E* uasta *A* || Danaïs *ψ* || 457 intendens *Eψ*
incendens *A* ||

sed fessus ac deiectus et fletu grauis
similisque *maesto* squalida obtectus coma.

- a' Iuuat tamen uidisse. tum quassans caput, 460
'dispelle somnos' inquit 'et gnatum eripe
o fida coniunx. lateat: haec una est salus.
omitte fletus. Troia quod cecidit gemis?
utinam iaceret tota. festina amoue
quocumque nostrae paruulam stirpem domus.' 465
- b Mihi gelidus horror ac tremor somnum expulit:
oculosque nunc huc pauida nunc illuc ferens
oblita nati misera quaesiui Hectorem.
fallax per ipsos umbra complexus abit.
- c O gnate magni certa progenies patris 470
spes una Phrygibus unica adflictae domus
ueterisque suboles sanguinis nimium incliti
nimiumque patri similis: hos uultus meus
habebat Hector, talis incessu fuit
habituque talis, sic tulit fortes manus, 475
sic celsus umeris fronte sic torua minax
cervice fusam dissipans iacta comam,
- c' [O gnate sero Phrygibus o matri cito]
eritne tempus illud ac felix dies
quo troici defensor et uindex soli 480
rediuuia ponas Pergama et sparsos fuga
ciues-reducas nomen et patriae suum
Phrygibusque reddas? sed mei fati memor
tam magna timeo uota. quod captis sat est,

uu. 458 459 *desunt E* || 459 *nostro A scripsi maesto coll. Verg. A. II 270.* || *excidis* *u. 460.* || 461 *Dispelle E Depelle A* || 466 *expulit E excutit A sequitur Octaviae auctor u. 123* Tunc tremor et ingens excutit somnos pauor. || 471 *Spes uita ψ* || 477 *iacta ER iactat GR. lata A* || 478 *uersum delendum censeo.* || o *E at A om. Voss. ψ et Bo.* || 481 *Recidiua A Rediuuia E* || *poenas E* || 482 *Cuaes E* || 483 *prigibusque E* || *fati mei E t. Gron.* || *memor E Lips. ex ME ut uidetur g?* *immemor A* ||

- uiuamus. heu me qui locus fidus meo
erit timori quauē te sede occulam? 485
- d Arx illa pollens opibus et muris deum
gentes per omnes clara et inuidiae grauis
nunc puluis altus, strata sunt flamma omnia,
superestque uasta ex urbe ne tantum quidem 490
quo lateat infans. quem locum fraudi legam?
- e Est tumulus ingens coniugis cari sacet,
uerendus hosti mole quem inmensa parens
opibusque magnis struxit in luctus suos
rex non auarus: optume credam patri. — 495
sudor per artus frigidus totos cadit:
omen tremesco miserae feralis loci.
- f SEN. Haec causa multos una ab interitu arcuit
credi perisse.
Andr. uix spei quicquam est super:
grauē pondus illum magna nobilitas premit. 500
SEN. ne prodat aliquis, amoue testes doli.
ANDR. Si quaerit hostis?
SEN. urbe in euersa perit.
ANDR. quid proderit latuisse redituro in manus?
SEN. uictor feroces impetus primos habet.
ANDR. quid quod latere sine metu magno nequit? 505
SEN. miser occupet praesidia, securus legat.
- d' ANDR. Quis te locus quae regio seducta inuia
tuto reponet? quis feret trepidis opem?
quis proteget? qui semper etiam nunc tuos
Hector tuere, coniugis furtum piaē 510
serua et fideli cinere uicturum excipe.

485 qui *E* quis *A* || 488 grauis *E* capax *A* || 498 arguit *ψ* || 499 credit *E* || ANDR. om. *EA* addidit *Raphelen-
gius*. ('*Florentinus totum*: Ne prodat aliquis, amone *Seni*
tribuit, in prioribus *Andromachae* relinquit Vix spei quid-
quam est super, *Seni assignat Graue pondus*.' *Gronovius*
parum recte.) || 500 AND. *E* om. *A* || 501 SEN. Ne pro-
dat aliquis | Amoue testes doli *E* *A*. Ne prodat aliquis.
Se. amoue testes doli. *A* || 506 Misero *α* || 510 furtum *ω*
sortem *Bo*. ||

- e' Succede tumulo gnate. quid retro fugis
 turrisque latebras spernis? agnosco indolem.
 pudet timere. spiritus magnos fuga
 animosque ueteres, sume quos casus dedit. 516
 en intueri turba quae simus super:
famulus puer captiua: cedendum est malis.
- e'' Sanctas parentis conditi sedes age
 aude subire. fata si miseros iuuant
 habes salutem, fata si uitam negant 520
 habes sepulcrum.
- SEN. claustra commissum tegunt, F. XXX
 quem ne tuus producat in medium timor,
 procul hinc recede teque diuersam amoue.
- g ANDR. Leuius solet timere qui propius timet:
 sed, si placet, referamus hinc alio pedem. 525
- g' SEN. Cohibe parumper ora questusque opprime:
 gressus nefandos dux Cephallanum admouet.
- a ANDR. Dehisce tellus tuque coniunx ultimo
 specu reuulsam scinde tellurem et Stygis
 sinu profundo conde depositum meum. 530
 adest Vlixes et quidem dubio gradu
 uultuque: nectit pectore astus callidos.

VLIXES. ANDROMACHA.

- a' Durae minister sortis hoc primum peto,
 ut ore quamuis uerba dicantur meo
 non esse credas nostra: Graiorum omnium 535
 procerumque uox est petere quos seras domos
 hectoraea suboles prohibet. hanc fata expetunt.
- b Sollicita Danaos pacis incertae fides

513 turrisque *E* turpesque *A* || 514 fuge *εA* fuga
NHs. || 527 Tumulus *ω* Famulus *uel* Vetulus *Iortinus* Tre-
 mulus *With.* || 519 misero *E* || *an* misero fauent? || 527
 cephallanum *E* cephallanum *ψ* Cephalenum *A* || 529 et
 stygis *E* et *om.* *A* || VLIXES · ANDROMACHA *E om.* *A* ||
 533 VL. *EA* ||

semper tenebit, semper a tergo timor
 respicere coget arma ~~non~~ poni sinet, 540
 dum Phrygibus animos gnatus euersis dabit
 Andromacha uester.

ANDR. augur haec Calchas canit?

VL. et si taceret augur haec Calchas, tamen
 dicebat Hector cuius et stirpem horreo.
 [*generosa in ortus semina exurgunt suos.*] 545

b' Sic ille magni paruus armenti comes
 primisque nondum cornibus findens cutem
 ceruice subito celsus et fronte arduus
 gregem paternum ducit ac pecori imperat.
 quae tenera caeso uirga de trunco stetit, 550
 par ipsa matri tempore exiguo subit
 umbrasque terris reddit et caelo nemus.

c' Sic male relictus igne de magno cinis
 uires resumit. est quidem iniustus dolor
 rerum aestimator, si tamen tecum exigas, 555
 ueniam dabis quod bella post hiemes decem
 totidemque messes iam senex miles timet
 aliasque clades rursus ac numquam bene
 Troiam iacentem.

c' Magna res Danaos mouet
 futurus Hector: libera Graios metu. 560
 haec una naues causa deductas tenet,
 his classis haeret. neue crudelem putes
 quod sorte iussus Hectoris gnatum petam:
 petissem Oresten. patere quod uictor tulit.

d' ANDR. Vtinam quidem esses gnate materna in manu 565
 nossemque quis te casus ereptum mihi

542 Andromacha *om.* ψ || AN. uester augur *A* AND.
 Hec uester augur ψ AN. *om.* *E* || Andromacha uester.
 AND. Augur *Henneberger*. Andromacha sospes. *GR. an*
 AND. Dexter? || 543 VL. *A om.* *E* At si ψ || haec caecas *E*
 hoc Calchas *A* et calcas ψ || 545 *sustuti* || 555 *excutias E*
t. IGron. (?) || 556 hiemes *E* annos *A* || 557 messes *EME* men-
 ses *A* || 560 libera nos hoc m. *A* l. graios m. *EME* ||

teneret aut quae regio. non hostilibus
confossa telis pectus aut uinculis manus
secantibus praestricta, non acri latus
utrumque flamma cincta maternam fidem 570
umquam exuissem.

d' Gnate quis te nunc locus
fortuna quae possedit? errore auio
uagus arua lustras? uastus an patriae uapor
conripuit artus? saeuus an uictor tuo
lusit cruore? numquid inmanis ferae 575
morsu peremptus pascis idaeas aues?

e VL. Simulata remoue uerba: non facile est tibi
decipere Vlixen: uicimus matrum dolos
etiam dearum. cassa consilia amoue.
ubi natus est? 580

ANDR. ubi Hector? ubi cuncti Phryges?
ubi Priamus? unum quaeris, ego quaero omnia.

e' VL. Coacta dices sponte quod fari abnuis.
ANDR. tuta est perire quae potest debet cupit.
VL. magnifica uerba mors prope admota excutit. F. XXXI
ANDR. si uis Vlixē cogere Andromacham metu, 585
uitam minare: nam mori uotum est mihi.

f VL. Verberibus igni morte cruciatu eloqui
quodcumque celas adiget inuitam dolor
et pectore imo condita arcana eruet.
necessitas plus posse quam pietas solet. 590

d ANDR. Propone flammās funera et diras mali
doloris artes et famem et saeuam sitim
uariasque pestes undique et ferrum inditum
uisceribus ustis carceris caeci luem
et quicquid audet uictor iratus timens — 595

568 aut *A* a *E* || uinculis *E* || 571 o *add. E*³ || 572
possidet *ψ* || 586 nam *EA* iam *ψ* || 587 igni ε igne *A* ||
post u. 590 *interponitur u.* 596 (*non addita personae nota*) *ψ*
(*hic et iterum suo loco legitur in G*) || 591 uulnera *EA* funera
scripsi cf. u. 726 uerbera *NHs.* || 592 artes famem *E* ||
594 lum *E*^e || 595 timens *E t. IGron. R 10 mg.* tumens *A* ||

- d' VL. Stulta est fides celare quod prodas statim.
 ANDR. animosa nullos mater admittit metus.
 VL. hic ipse quo nunc contumax perstas amor
 consulere paruis liberis Danaos mouet.
 post arma tam longinqua post annos decem 600
 minus timerem quos facit Calchas metus,
 si mihi timerem: bella Telemacho paras.
- e'' ANDR. Inuita Vlixes gaudium Danaïs dabo:
 dandum est. fatere quos premis luctus dolor.
 gaudete Atridae tuque laetifica, ut soles, 605
 refer Pelasgis: Hectoris proles obit.
 VL. et esse uerum hoc qua probas Danaïs fide?
- f ANDR. Ita quod minari maximum uictor potest
 contingat et me fata maturo exitu
 facillique soluant ac meo condant solo 610
 et patria tellus Hectorem leuiter premat,
- f' Vt luce caruit. inter extinctos iacet
 datusque tumulo debita exanimis tulit.
 VL. expleta fata stirpe sublata Hectoris
 solidamque pacem laetus ad Danaos feram — 615
- d Quid agis Vluxe? Danaïdae credent tibi?
 tu cui? parenti. fingit an quisquam hoc parens
 nec abominandae mortis auspiciū pauet?
 auspicia metuunt qui nihil maius timent.
 fidem adligauit iureiurando suam. 620
 si peierat, timere quid grauius potest?
- d' Nunc aduoca astus anime nunc fraudes dolos,

596 VL. *A extra uersum E om. ψ || hic legitur uersus EA R 14 II Pall. supra ante u. 591 ψ transposuit post u. 597 Raphaelengius || 597 AND. E om. A VL. R || admittit E admittis A || 598 VLI. E om. A || pertinax R || 599 mouet pr. m. ut uidetur Eψ monet A || 600 tam om. E || 601 facit E facis A || 603 AND. om. α || Inuita EME Immiti A || ulixes (eraso s?) E Vlyssi A ME || ac Danaïs A ac om. E || 605 soles (lit. es m. sec.) E || 609 ita me Smoboda || 611 patriam E || 612 caruit EA caret ut ME luce cassus nonnulli codd. t. NHs. || 616 danai dic E D. da NHs. Danaïdae A || 617 quisquam E quidquam A || hoc E om. A || 621 perierat ψ ||*

nunc totum Vlixen. ueritas numquam perit.
 scrutare matrem. maeret inlacrimat gemit.
Sed et huc et illuc anxios gressus refert 625
 missasque uoces aure sollicita excipit:
 magis haec timet quam maeret. ingenio est opus. —

g Alios parentes adloqui in luctu decet,
 tibi gratulandum est misera quod gnato cares
 quem mors manebat saeua praecipitem datum 630
 e turre lapsis sola quae muris manet.
 ANDR. reliquit animus membra quatiuntur labant
 torpetque uinctus frigido sanguis gelu.
 VL. intremuit: hac hac parte quaerendum est mihi.
 matrem timor detexit: iterabo me tum. 635

g' Ite ite celeres, fraude materna abditum
 hostem pelasgi nominis pestem ultimam
 ubicumque latitat erutam in medium date.
 bene est: tenetur. perge festina attrahe —
 quid respicis trepidasque? iam certe perit. 640
 ANDR. utinam timerem. solitus ex longo est metus

dediscit animus sero quod didicit diu.

g VL. Lustrare quoniam debitum muris puer
 sacrum antecessit nec potest uatem sequi
 meliore fato raptus: hoc Calchas ait 645
 modo piari posse redituras rates,
 si placet undas Hectoris sparsi cinis
 ac tumulus imo totus aequetur solo.
 nunc ille quoniam debitam effugit necem,
 erit admouenda sedibus sacris manus. F. XXXII 650

623 Nunc *E* Et *A* || perit *E* latet *A* || 625 Et *εA* Sed *ψ*
 Sed et *Bo.* || 627 haec *εA* hoc *ψBo.* || 632 AN. *extra uersum.*
E || Reliquit *E* Reliquit *A* cf. *Herc. II 841* Destituit animus
 membra. Deliquit *Scaliger* Me liquit *Scrueriana* || 634 Intre-
 muit *Eψ* En tr. *A* || hac *semel E* || 636 ite *semel E* || 637 pe-
 lasgii *E* || post u. 641 excidisse uersum censeo ante. *h. u. GR.*
uox timerem *menlo affecta uidetur.* || 642 sicre *E* sero *A* ||
 643 Lustrare *E* || 644 uatem *A* uxtem *E* || 648 sequetur
E || 650 edibus *ψ* ||

- g' ANDR. Quid agimus? animum distrahit geminus timor :
 [hinc natus illinc coniugis sacri cinis.]
 pars utra uincet? testor inmites deos
 deosque ueros coniugis manes mei
 non aliud Hector in meo gnato mihi
 placere quam te. uiuat, ut possit tuos
 referre uultus. prorutus tumulo cinis
 mergetur? ossa fluctibus spargi sinam
 disiecta uastis? potius hic mortem oppetat. — 655
- h Poteris nefandae deditum mater neci
 uidere? poteris celsa per fastigia
 missum rotari? potero perpetiar feram,
 dum non meus post fata uictoris manu
 iactetur Hector. hic suam poenam potest
 sentire, at illum fata iam in tuto locant. — 660
- h' Quid fluctuaris? statue quem poenae extrahas.
 ingrata dubitas? Hector est illinc tuus —
 erras: utrimque est Hector, hic sensus potens
 forsam futurus ultor extincti patris —
 utrique parci non potest: quidnam facis?
 serua e duobus anime quem Danaï timent. 670
- g VL. Responsa peragam: funditus busta eruam.
 ANDR. quae uendidistis?
 VL. pergam et e summo aggere
 traham sepulcra.
 ANDR. caelitum appello fidem
 fidemque Achillis. Pyrrhe genitoris tui
 munus tuere. 675
- VL. tumulus hic campo statim
 toto iacebit.
 ANDR. fuerat hoc prorsus nefas
 Danaïs inausum. templa uiolastis deos
 etiam fauentes, busta transierat furor.
-

652 *deleui* || sacri *E* cari *A*. || 653 uincet *ε* uincit *A* ||
 657 proruptus *ψ* || 662 perpetiar *E* (*sic!*) || 667 illinc *EA*
 illic *ψ* || 668 sensus *Eψ* sensu *A* || postet *E* || 669 forsam
E || 674 Traham *lit.* *T* primo *atram.* deinde *minio picta E* ||

- g' Resistam, inermis offeram armatis manus. 680
dabit ira uires. qualis argolicas ferox
turmas Amazon strauit aut qualis deo
percussa maenas entheo siluas gradu
armata thyrsos terret atque expers sui
uulnus dedit nec sensit, in medios ruam 685
tumuloque cineris socia defenso cadam.
- g VL. Cessatis et uos flebilis clamor mouet
furorque cassus feminae? iussa ocus
peragite.
- ANDR. me me sternite hic ferro prius.
repellor? heu me. rumpe fatorum moras, 690
molire terras Hector, ut Vlixen domes.
uel umbra satis es. arma concussit manu.
iaculatur ignes. cernitis Danai Hectorem
an sola uideo?
- VL. funditus cuncta eruam.
- g' ANDR. Quid agis? ruina *pariter* et gnatum et uirum 695
prosternis una? forsitan Danaos prece
placare poteris. conditum inlidet statim
inmane busti pondus. intereat miser
ubicumque potius: ne pater gnatum obruat
prematque patrem gnatus. — ad genua accido 700
supplex Vlixem quamque nullius pedes
nouere dextram, pedibus admoueo tuis. 702
[*misero datur quodcumque, fortunae datur.*] 706
- a Sic te reuisit coniugis sanctae torus
annosque, dum te recipit, extendat suos
Laerta. sic te iuuenis excipiat tuus
et uota uincens uestra felici indole Quat. IIII 710

ante u. 680 unum uersum perisse puto. || 680 inermis E inermes A || 683 ethneo ψ || 686 Tumultoque E || 688 cassus E cassus A || 690 Repellor Eψg? Repelle A || heu me Eψg? Auernum A animum ψ || 692 Velis ψ || satis es A satis est eψ || 693 laculetur ψ || 694 eruam ER10mg. erue A || 695 mater ω pariter IGron. || 697 illidet Et. IGron. elidet A || uu. 703—705 post 711 traieci, u. 706 deleui. || 709 accipiat E t. IGron. exhibeat NHs. || 710 nostra ψ ||

- aetate auum transcendat ingenio patrem. F. XXXIII 711
- a' Miserere matris et preces placidus pias 703
 patiensque recipe quoque te celsum altius 704
 superi leuarunt, mitius lapsos preme. 705
 miserere matris: unicum adflictae mihi 712
 solamen hic est.
- VL. exhibe gnatum et roga.
- a ANDR. Huc e latebris procede tuis
 flebile matris furtum miserae. — 715
- a' Hic est hic est
 terror Vlixes mille carinis.
- b Submitte manus dominique pedes
 supplice dextra stratus adora
 nec turpe puta 720
 quicquid miseros fortuna iubet.
- c Pone ex animo reges ataus
 magnique senis iura per omnis
 incluta terras, excidat Hector.
- c' Gere captium positoque genu, 725
 si tua nondum funera sentis,
 matris fletus imitare tuae.
- d Vidit pueri regis lacrimas
 et Troia prior paruusque minas
 trucis Alcidae flexit Priamus. 730
- e Ille ille ferox cuius uastis
 uiribus omnes cessere ferae
 qui perfracto limine Ditis
 caecum retro patefecit iter:
- e' Hostis parui uictus lacrimis 735
 'Suscipe' dixit 'rector habenas
 patrioque sede celsus solio,
 sed sceptrum fide meliore tene.'

713 hic *ε.Α* hoc *Scaligerana* || ANDROMACHA *A* AN-
 DROMACHE · VLIXES *R 10 om. E* || 714 AND. *E om. A* ||
 716 hic est hic est *E* hic puer hic est *A* || 717 Vlixes *ω Vlixes*
scripsi || 726 funera *Eψ uulnera A* || 729 minax *E¹ corr. E²* ||

- d' Hoc fuit illo uictore capi.
discite mites Herculis iras. 740
an sola placent Herculis arma?
- b' Iacet ante pedes non minor illo
supplice supplex uitamque petit.
regnum Troiae,
quocumque uolet fortuna ferat. 745
- a VL. Matris quidem me maeror attonitae mouet,
magis pelasgae me tamen matres mouent,
quarum iste magnos crescit in luctus puer.
ANDR. has has ruinas urbis in cinerem datas
hic excitabit? hae manus Troiam erigent? 750
nullas habet spes Troia, si tales habet.
non sic iacemus Troes, ut cuiquam metus
possimus esse. —
- a' Spiritus genitor facit —
sed nempe fractus. ipse post Troiam pater
posuisset animos, magna quos frangunt mala. 755
si poena petitur, quae peti grauior potest?
famulare collo nobili subeat iugum,
seruire liceat. aliquis hoc regi negat?
VL. non hoc Vlixes, sed negat Calchas tibi.
- b ANDR. O machinator fraudis et scelerum artifex 760
uirtute cuius bellica nemo occidit,
dolus et astu maleficae mentis iacent
etiam Pelasgi, uatem et insontes deos
praetendis? hoc est pectoris facinus tui?
- b' Nocturne miles fortis in pueri necem 765
iam solus audes aliquid et claro die.
VL. uirtus Vlixis Danaidis nota est satis

VLYSSES · ANDROMACHA · ASTYANAX *A om. E*
R10. || 746 VLI. *om. A* || 749 Has has *E* An has *A* || 754
 fractus *E* tractus *A* || 757 subdat *E* subeat *A* || 760 et sc. *E*
 o sc. *A* || 766 e claro *E* et cl. *A* || 767 danais nota *E* *vp*
 nota Danaïs α Danaidis *g? Heinsianus maior m. pr.* ||

nimisq̃ue Phrygibus. non uacat uanis diem
conterere uerbis: ancoras classis leget.

- c ANDR. Breuem moram largire, dum officium parens 770
gnato supremum reddo et amplexu ultimo
audios dolores satio.

VL. misereri tui
utinam liceret. quod tamen solum licet,
tempus moramq̃ue dabimus. arbitrio tuo
implere lacrimis: fletus aerumnas leuat. 775

- d ANDR. O dulce pignus. o decus lapsae domus F. XXXIII
[*summumq̃ue Troiae funus. o Danaum timor.*]

genetricis o spes uana cui demens ego
laudes parentis bellicas annos aui
medios precabar. uota destituit deus. 780
iliaca non tu sceptrā regali potens
gestabis aula iura nec populis dabis
uictasq̃ue gentes sub tuum mittes iugum,
non graia caedes terga, non Pyrrhum trahes.

- d' Non arma tenera patria tractabis manu 785
sparsasq̃ue passim saltibus latis feras
audax sequeris nec statō lustrī die
solemne referens troici lusus sacrum
puer citatas nobilis turmas ages,
non inter aras mobili uelox pede 790
reuocante flexo concitos cornu modos
barbarica prisco templa saltatu coles. —

- c' O marte diro tristius leti genus.
flebilis aliquid Hectoris magni nece
muri uidebunt. 795

VL. rumpe iam fletus parens.

768 phrygibus (u m. sec. uel tert.) E || 769 leget E
legat ψ legit A || 770 AN. extra uersum alia ut uidetur
m. E || 771 amplexus E || 772 dolore E || 775 leuet NHs. ||
776 detus E || 777 deleui. || 779 aui A atque E || 785 parua ω
patria Swoboda an prima? || 787 statuto ψ || 788 re-
feres ψ || lusus E lustrī A ludi R || 792 Barbara E ||
793 morte dira ω marte diro scripsi coll. uu. 794 1068 ||

magnus sibi ipse non facit finem dolor.

ANDR. lacrimis Vlixē parua quam petimus mora est.
concede, opacos ut mea condam manu
uiuentis oculos. —

b Occidis paruus quidem
sed iam timendus. Troia te expectat tua. 800
i uade liber, liberos Trōas uide. —
miserere mater. — quid meos retines sinus
manusque matris? cassa praesidia occupas.

b' Fremitu leonis qualis audito tener
timidum iuuenus applicat matri latus, 805
at ille saeuus matre summota loco
praedam minorem morsibus uastis tenens
frangit uehitque: talis e nostro sinu
te rapiet hostis.

a Oscula et fletus puer
lacerosque crines excipe et plenus mei 810
occurre patri. pauca maternae tamen
perfer querelae uerba: si manes habent
curas priores nec perit flammis amor,
seruire graio pateris Andromachen uiro
crudelis Hector? lentus et segnis iaces. 815

a' Rediit Achilles. sume nunc iterum comas
et sume lacrimas [*quicquid e misero uiri*
funere relictum est] sume quae reddas tuo
oscula parenti. matris hanc solacium
relinque uestem: tumulus hanc tetigit meus 820
manesque cari. siquid hic cineris latet,

796 ipse e ipsi A || 798 paucos E paruos A patrios
Bo. scripsi opacos || 802 AST. Miserere mater AND. Quid ω
AST. et AND. deleuit GR. || 806 leo ω loco R NHs. coll.
Med. 927 discessit loco. || 807 premens A tenens E ||
809 pariet E || 814 uiro Eψ iugo ψ || 817 quicquid e mi-
sero uiri in ras. atramenta m. sec. sed ductibus m. pr. E ||
817^b 818^a deleui. || 819 solatio eA solacium R solatia
NHs. || 821 siquid E quidquid A ||

scrutabor ore.

VL. nullus est flendi modus:
abripite propere classis argolicae moram.

CHORVS.

a	Quae uocat sedes habitanda captas?	
	thessali montes et opaca Tempe	825
	an uiros tellus dare militares	
	aptior Phthie meliorque fetu	
	fortis armenti lapidosa Trachin	
	an maris uasti domitrix Iolcos?	829
	parua Gyrtone sterilisque Tricce	831
	an frequens riuus leuibus Mothone	
	quae sub ossaeis latebrosa siluis	
	misit infestos Troiae ruinis	
	non semel arcus?	835
a'	— . — — — . . — . — — —	
	— . — — — . . — . — — —	
	quasque perfundit subiturus aequor	856
	segnibus terras Titaessos undis?	857
	Pelion regnum Prothoi superbum	839
	tertius caelo gradus? hic recumbens	840
	montis exesi spatiosus antro	
	iam trucis Chiron pueri magister	
	tinnulas plectro feriente chordas	
	tum quoque ingentes acuebat iras	
	bella canendo.	845

823 Abripete *E*¹ *corr.* *E*¹ || *canticum uu.* 824—870 *restitui Obs.* p. 10—18 || 827 et hieme *E* Phthie *α* phitie *ψ* *ed. Lugd.*? || meliorue *Bo.* || 828 armenti *εψ* armentis *A* || trache *ψ* || 829 maris *in ras.* *E*² || Iolchos *A* iolcos *εψ* || 831 cortinis *E* Gortyne *A* cortine *ψ* Gyrtone *Gron.* || tripce *E* Trice *A* *corr.* *Delrius cont. Homero.* || 832 rusus *E* riuus *E t. Gron. R10 m. pr.* ruscis *Aψ* rutis *ψ* || mothone *E* Methone *A* || 833 oetaeis *ε* Oethaeis *A* echatis *ψ* ossaeis *scripsi.* || 839 Protei *A* prothoi *Eψ* || 843 plecto *E* || 844 Tunc *ω* Tum *Bo.* || uerberat iras *ψ* ||

a	An ferax uarii lapidis Carystos? an premens litus maris inquieti semper Euripo properante Chalcis? quolibet uento facilis Calydnæ ac carens numquam Gonoessa uento quæque formidat Borean Enispe? arctica pendens Peparethos ora an sacris gaudens tacitis Eleusin? numquid Aiakis Salamina sæui? an maris lati sinuosa Troezen — . . — — ?	850 854 FXXXV 838
---	---	-------------------------

a'	Vrbibus centum spatiosa Crete — Olenos tectis habitata raris? uirgini Pleuron inimica diuæ aut fera notam <i>ad</i> Calydonæ uersa — <i>uocor</i> — — — — Bessan et Scarphen? Pylon an senilem? Pharin an Pisas Iouis et coronis Elida claram?	830 836 837 855 858 860
----	--	--

a''	Quolibet tristes miseras procella mittat et donet cuicumque terræ, dum luem tantam Troiæ atque Achiuis	
-----	--	--

846 uarii *Eψ* rari *A* || 847 latus *E t. IGron.* || 849 calydnæ *E Echidnæ A* || 850 An ω Ac *Bo.* || gono essa ε *Genoessa A* || 851 formidat *E* formidant *A* || borea nenispe *E Enispæ A* enipse ψ *etrupe R* || 852 attica ω *arctica scripsi cum Delrio.* || 853 eleusin *E eleusim R Eleusis A* || 854 ueri ω *ueram Scaliger Delrius scripsi sæui.* || 830 spaciosa *E spatiosa A* || 837 Virgini *E Virginis A* || pleuron *E Pleuros A* || 855 Aut *Eψ An A* || ad ... *uocor suppleui sæua ω uersa scripsi.* || 858 scarphen *Eψ Scarphen A* || phylonan selinem *E physon an elmen E t. IGron. selmen g* || 859 pisas *ER ipas ψ Pisam A* || coronos *E¹ corr. E¹* || 861 tristes *E tristis A* ||

quae tulit Sparte procul absit, absit
 Argos et saevi Pelopis Mycenae, 865
 Neritos parua breuior Zacyntho
 et nocens saxis Ithace dolosis.
 quod manet fatum dominusue quis te
 aut quibus terris Hecabe uidendam
 ducet? in cuius moriere regno 870
 — . . — — ?

HELENA. ANDROMACHA. HECUBA.

- a Quicumque hymen funestus inlaetabilis
 lamenta caedes sanguinem gemitus habet,
 est auspice Helena dignus. euersis quoque
 nocere cogor Phrygibus. ego Pyrrhi toros 875
 narrare falsos iubeor, ego cultus dare
 habitusque graios. arte capietur mea
 meaque fraude concidet Paridis soror.
- a' Fallatur. ipsi leuius hoc equidem reor. 878
 quid iussa cessas agere? ad auctorem redit 880
 sceleris coacti culpa. — dardaniae domus
 generosa uirgo melius adflitos deus
 respicere coepit teque felici parat
 dotare thalamo. tale coniugium tibi
 non ipsa sospes Troia non Priamus daret: 885
- a" Nam te pelasgae maximum gentis decus
 ad sancta lecti iura legitimi petit
 cui regna campi lata thessalici patent.
 te magna Tethys teque tot pelagi deae

866 breuiter *E* || zachintho *E* Zacyntho *A* iacintho *ψ* ||
 869 hecuba *EG* Hecube *A* Hecabe *Bo.* || 871 hymen/// *E*
Valerius Probus Inst. art. p. 47. 10 L. 'Seneca in Hecuba:
 Quicumque hymen funestus inlaetabilis.' || 878 Fallatur *E*
R10 mg. R11 mg. Fallantur *g* Fraudetur *A* Fidenter *ψ* ||
u. 879 post u. 947 transposui. || 880 auctorē *E* authorem *A*
 autores *ψ* || 882 melius *E* melior *A* || 887 post *u. 888*
traiciendum suspicabatur Swoboda. || 888 patent *E* *Heins.*
 minor iacent *A* || 889 tethis *E* Thetis *A* ||

- placidumque numen aequoris tumidi Thetis 890
 suam uocabunt, te datam Pyrrho socer
 Peleus nurum uocabit et Nereus nurum.
- b Depone cultus squalidos, festos cape,
 dedisce captam, deprime horrentis comas
 crinemque docta patere distingui manu. 895
 hic forsitan te casus excelso magis
 solio reponet. prouit multis capi.
- b' ANDR. Hoc derat unum Phrygibus euersis malum
 gaudere. flagrant strata passim Pergama.
 o coniugale tempus. an quisquam audeat 900
 negare? quisquam dubius ad thalamos eat
 quos Helena suadet pestis exitium lues
 utriusque populi.
- b Cernis hos tumulos ducum
 et nuda totis ossa quae passim iacent F. XXXVI
 inhumata campis? haec hymen sparsit tuus. 905
 tibi fluxit Asiae, fluxit Europae cruor,
 cum dimicantes lenta prospiceres uiros
 incerta uoti.
- b' Perge, thalamos appara.
 taedis quid opus est quidue solemnī face,
 quid igne? thalamis Troia praelucet nouis. 910
 celebrate Pyrrhi Troades conubia,
 celebrate digne: planctus et gemitus sonet.
- c HEL. Ratione quamuis careat et flecti neget
 magnus dolor sociosque nonnumquam sui
 maeroris ipsos oderit: causam tamen 915
 possum tueri iudice infesto meam
 grauiora passa. luget Andromacha Hectorem
 et Hecuba Priamum, solus occulte Paris

890 thetis e Tethys A || 898 derat E¹ lit. e supra add.
 E³ || 901 deuius E || 903 cernis hoc E t. IGron. || 905
 haecymen E || 907 lenta MEψ laeta EA || 908 perge et
 t. ψ || 910 nobis E || 912 digne Eψ digni A || sonet E
 sonent A || 913 necti ψ || 918 soli at occulte Swoboda ||

lugendus Helenae.

- c' Durum et inuisum et graue est
seruitia ferre, patior hoc olim iugum 920
annis decem captiua. prostratum Ilium est,
uersi penates. perdere est patriam graue,
grauius timere. uos leuat tanti mali
comitatus, in me uictor et uictus furit.
- d Quam quisque famulam traheret, incerto diu 925
casu pendit, me meus traxit statim
sine sorte dominus. causa bellorum fui
tantaeque Teucris cladis. hoc uerum puta.
- d' Spartana uestra puppe si secui freta,
si rapta phrygiis praeda remigibus fui 930
deditque donum iudici uictrix dea:
ignosce Paridi. iudicem iratum mea
habitura causa est:
- d'' Ista Menelaum manent
arbitria. nunc hanc luctibus paulum tuis
Andromacha omissis flecte: uix lacrimas queo 935
retinere.
- ANDR. quantum est Helena quod lacrimat malum.
- c Cur lacrimat autem? fare quos Ithacus dolos
quae scelera nectat. utrum ab idaeis iugis
iactanda uirgo est arcis an celsae edito
mittenda saxo? num per has uastum in mare 940
uoluenda rupes latere quas scisso leuat
altum uadoso Sigeon spectans sinu?
- c' Dic fare quicquid subdolo uultu tegis.
leuiora mala sunt cuncta quam Priami gener

919 Helenae est *Ae* es *ψ* est *om. ed. Fern.* || durum
inuisum *om.* et *ψ* || 924 uictor et uictus *E R 14 (at interpres*
cum A) uictus et uictor *A* || 926 trahit *E* || 928 tantaque
E || 929 puppe uestra *E* puppis uestra *A* || secui *E* secuit *A*
uestra puppe *IGron.* || si *εA* que *ψ* || 930 Sin *εA* Si *ψ* ||
932 mea *EME IPal.* puta *A cf.* 928 || 933 mille nauium *E*
Menelaum *A* || 934 arbitrix *E* || 935 flete *E* || 942 uadoso *E*
uadosos *A* || sigaeo *E* sigeon *A* || sinum *E* sinus *AE t.*
Gron. sinu *Gron.* ||

- Hecubaeque Pyrrhus. fare quam poenam pares, 945
 exprome et unum hoc deme nostris cladibus
 falli. paratas perpeti mortem uides. 947
 optanda morſ est sine metu mortis mori. 879
- e HEL. Vtiſſam iuberet me quoque interpret deum 948
 abrumpere ense lucis inuisae moras,
 uel Achillis ante busta furibunda manu 950
 occidere Pyrrhi fata comitantem tua
 Polyxene miseranda quam tradi sibi
 cineremque Achilles ante mactari suum,
 campo maritus ut sit Elysio, iubet.
- e' ANDR. Vide ut animus ingens laetus audierit necem. 955
 cultus decoros regiae uestis petit
 et admoueri crinibus patitur manum.
 mortem putabat illud, hoc thalamos putat.
 at misera luctu mater audito stupet,
 labefacta mens subcubuit. adsurge adleua 960
 animum et cadentem misera firma spiritum.
- f Quam tenuis anima uinculo pendet leui.
 minimum est quod Hecubam facere felicem potest.
 spirat reuixit. prima mors miseros fugit.
 HEC. adhuc Achilles uiuit in poenas Phrygum, 965
 adhuc rebellat. o manum Paridis leuem.
 cinis ipse nostrum sanguinem ac tumulus sitit.
- e'' Modo turba felix latera cingebat mea,
 lassabar in tot oscula et totum gregem F. XXXVII
 diuidere matrem. sola nunc haec est super 970
 uotum comes leuamen adſſictae quies.
 haec totus Hecubae fetus, hac sola uocor
 iam uoce mater. dura et infelix age
 elabere anima. denique hoc unum mihi

946 τ̄ nunc ψ || 879 sors *NHs.* || 952 Polyxenae *E*
 Polyxene ψ Polyxena *A* || 953 achilles^a *E* || 954 iubet^b *E*
 (a et b *supra add. tertia manu.*) || 963 potest felicem fa-
 cere ψ || 969 et *Eψ* in ψ et in *A* || 972 fletus ψ ||

- remitte funus. 975
- f' Andr. Inrigat fletus genas
imberque uicto subitus e uultu cadit. 976
- ANDR. nos Hecuba nos nos Hecuba lugendae sumus 979
quas mota classis huc et huc sparsas feret, 980
hanc cara tellus sedibus patriis teget.
- g HEL. Magis inuidebis, si tuam sortem scies.
ANDR. an aliqua poenae pars meae ignota est mihi?
HEL. uersata dominos urna captiuis dedit.
ANDR. cui famula trador? ede. quem dominum uoco? 985
HEL. te sorte prima scyrius iuuenis tulit.
ANDR. Cassandra felix quam furor sorti eximit
HEC. Phoebusque. 988
- h HEL. Regum hanc maximus rector tenet.
HEC. Laetare gaude gnata. quam uellet tuos 977
Cassandra thalamos, uellet Andromache tuos. — 978
estne aliquis Hecubam qui suam dici uelit? 989
HEL. Ithaco obtigisti praeda nolenti breuis. 990
- g' HEC. Quis tam inpotens ac durus et iniquae ferus
sortitor urnae regibus reges dedit?
quis tam sinister diuidit captas deus?
quis arbiter crudelis et miseris grauis
eligere dominos nescit et [*saeua manu* 995
dat iniqua miseris fata? quis] matrem Hectoris
armis Achillis miscet? ad Vlixen uocor.
- h' Nunc uicta nunc captiua nunc cunctis mihi
obsessa uideor cladibus. domini pudet
non seruitutis. Hectoris spoliū feret 1000
qui tulit Achillis? sterilis et saeuis fretis

975 Demitte *E* || AND. *suppleui.* || *uu.* 977 978 *post*
u. 988 *transposuit* HEC. *nomine ex u.* 989 *adsumpto GR.* ||
ante u. 979 *excidisse unum uersum indicaui.* || Non illa nos
GR. || 981 *patriis ex patris A* || 982 *scies Ex scias A* ||
985 *trador E tradar A* || quem ad d. uocor *NHs.* || 986
schirius ψ || 987 *sorti E sorte A* || 988 HEC. *E om. A* ||
989 HEC. *ω del. GR.* || 991 *potens ψ* || durus *Ex di-*
rus A || *u.* 994 *ante* 993 *ponendum censebat Delrius.* ||

inclusa tellus non capit tumulos meos.

- g'' Duc duc Vluxe. nil moror, dominum sequor.
me mea sequentur fata: non pelago quies
tranquilla ueniet, saeuiet uentis mare, 1005
et bella et ignis et mea et Priami mala.
dumque ista ueniunt, interim hoc poenae loco est:
sortem occupauit, praemium eripui tibi.
- h'' Sed en citato Pyrrhus accurrit gradu
uultuque toruo. Pyrrhe quid cessas? age 1010
recluide ferro pectus et Achilles tui
coniunge soceros. perge mactator senum:
et hic decet te sanguis. abreptam trahe.
- h''' Maculate superos caede funesta deos,
maculate manes. quid precer uobis? precor 1015
his digna sacris aequora. hoc classi accidat
toti pelasgae, ratibus hoc mille accidat,
meae precabor, cum uehar, quicquid rati.

CHORVS.

- a Dulce maerenti populus dolentum,
dulce maerentis resonare gentes. 1020
lentius luctus lacrimaeque mordent
turba quas fletu similis frequentat.
semper a semper dolor est malignus:
gaudet in multos sua fata mitti

1002 non capit *Eψ* num c. *A* nunc *ψ* || 1004 sequen-
tur *εA* sequantur *ψ* || *uu.* 1004—1008 *post u.* 1018 *transpo-*
nendos esse coniecit Scaliger. || 1005 ueniet saeuiet *E* ueniat.
saeuiat *A* || 1007 ueniunt *E* uenient *A* ueniant *R* || hoc
poenae loco est *E* haec poena in loco est *A* hoc poena
in l. e. *ψ* || 1008 eripui tibi *E* eripuit mihi *A* || 1009 in-
citato *ω* en citato *scripsi.* || 1010 pyrrhi *E* || 1013 trahe *E*
Voss. trahit *A* || 1015 precer *Eψ* preces *α* || 1020 Dulce
lamentis res. *A* Dulce et maerentes res. *E* || 1021 Len-
tius *A* Lenius *ε* || 1022 similis *E* simili *A* || frequentant
ed. Basil. *ψ* frequentat *εA* || 1023 semper ah semper *om.* *ψ* ||
est malignus *E* ipse magnus *A* et magnus *ψ* ||

	seque non solum placuisse poenae.	1025
	ferre quam sortem patiuntur omnes	
	nemo recusat.	1027
a'	Dulce in immensis posito ruinis	1034
	neminem laetos habuisse uultus.	1035
	nemo se credet miserum, licet sit.	1028
	tolle felices, remouete multo	
	diuites auro, remouete centum	1030
	rura qui scindunt opulenta bubus:	
	pauperi surgent animi iacentes.	
	est miser nemo nisi comparatus.	F. XXXVIII 1033
b	Ille deplorat queriturque fatum	1036
	qui secans fluctum rate singulari	
	nudus in portus cecidit petitos.	
	aequior casum tulit et procellas	
	mille qui ponto pariter carinas	1040
	obruui uidit tabulaque litus	
	naufraga, terris mare cum coactis	
	fluctibus corus prohibet reuerti.	
b'	Questus est Hellen cecidisse Phrixus,	
	cum gregis ductor radiante uillo	1045
	aureo fratrem simul et sororem	
	sustulit tergo medioque iactum	
	fecit in ponto, tenuit querelas	
	et uir et Pyrrha, mare cum uiderent	
	et nihil praeter mare cum uiderent	1050
	unici terris homines relict.	

1025 placuisse *E* *ψ* patuisse *A* || *Ante u.* 1028 *inter-*
posui uu. 1034 1035. || 1034 en imm. *E* in mensis *ψ* in
imm. *A* || 1028 credet *E* credit *A* || 1029 remouete *E* re-
moueto *A* || 1030 remouete *E* remoueto *A* || 1031 scindunt *e*
scindant *A* || bubus *e* bobus *A* || 1032 recentes *ψ* || 1042
Naufraga terris mare *E* *N.* spargi *m.* *A* || coactos *E*¹ *corr.*
*E*¹ || 1044 hellem *ψ* || 1047 iactum medioque (*corr.* 2 uel
3 *m.*) *E* || 1049 pyrrha *EA* coniunx *ci.* *Raphelengius* ||
1050 meritum *E* mare cum *A* || *totum uersum om.* *ψ* ||

c Soluet hunc questum lacrimasque nostras
 sparget huc illuc agitata classis
 et tuba iussi dare uela nautae,
 cum simul uentis properante remo
 prenderint altum fugientque litus. 1055
 quis status mentis miseris ubi omnis
 terra decrescet pelagusque crescet,
 celsa cum longe latitabit Ide?

c' Tum puer matri genetrixque nato 1060
 Troia qua *squalet* regione monstrans
 dicet et longe digito notabit:
 Ilium est illic ubi fumus alte
 serpit in caelum nebulaeque turpes.
 Troes hoc signo patriam uidebunt. 1065
 — . — — — . — — —
 — . — — — . — — —
 — . . — — —

NVNTIVS. HECVBA. ANDROMACHA.

α O dura fata saeua miseranda horrida:
 quod tam ferum tam triste bis quinis scelus
 Mars uidit annis? quid prius referens gemam
 tuosne potius an tuos luctus anus?
 α' HEC. Quoscumque luctus fleueris, flebis meos. 1070

1052 questum *EA* cetum *ψ* Scaliger || 1055 simul *E* semel *A* || 1056 fugientque *EA* fugietque *ψ* || 1058 decrescet *E* || 1061 iaceat *EA* stabat *GR.* *squalet scripsi.* || 1063 illuc *E* illic *A* || *Val. Probus inst. art. p. 75, 3 L.* Seneca in Hecuba hendecasyllabo in sapphico uersu: 'Ilium e. illic ubi f. alte' || post u. 1065 excidisse duos hendecasyllabos cum adonio mihi persuasum est. idem censuit *GR.* || NVNTIVS · HECVBA · ANDROMACHA *E ψ* NVNTIVS · ANDROMACHA · HECVBA *A* || 1066 dura *E ψ* dira *A* || 1067 bisseis *ψ* || 1068 quid *εψ* quod *A* ||

- sua quemque tantum, me omnium clades premit.
 mihi cuncta pereunt, quisquis est Hecubae est miser. 1072
 expone seriem caedis et duplex nefas. 1075
 α'' NVNT. Mactata uirgo est, missus e muris puer, 1073
 sed uterque letum mente generosa tulit. 1074
 ANDR. persequere: gaudet magnus aerumnas dolor 1076
 tractare totas. ede et enarra omnia.
- a NVNT. Est una magna turris e Troia super
 adsueta Priamo cuius e fastigio
 summisque pinnis arbiter belli sedens 1080
 regebat acies. turre in hac blando sinu
 fouens nepotem, cum metu uersos graui
 Danaos fugaret Hector et ferro et face,
 paterna puero bella monstrabat senex.
- a' Haec nota quondam turris et muri decus 1085
 nunc saeua cautes undique adfusa ducum
 plebisque turba cingitur, totum coit
 ratibus relictis uulgus. his collis procul
 aciem patenti liberam praebet loco,
 his alta rupes cuius * in cacumine 1090
 erecta summo turba librauit pedes.
- b Hunc pinus illum laurus hunc fagus gerit
 et tota populo silua suspensio tremit.
 extrema montis ille praerupti petit,
 semusta at ille tecta uel saxum imminens 1095
 muri cadentis pressit atque aliquis — nefas —
 tumulto ferus spectator hector eo sedet.

1072 hecuba est *E* Hecubae est *A* hecubae (*om.* est)
ψ || *post u.* 1072 *interposui u.* 1075 *auctore GR.* || 1076 Per-
 sequere *E R 14* (*non adstipulante Treuetho*) Prosequere *A* ||
 magnus *ae.* dolor *E* animus *ae.* meus *A* || 1077 enarra
E || 1078 una *EA* magna magna turris *E* uoce una *deleta*
 magna magna *IGron.* summa magna? *coll. u.* 377 || 1086
 adfusa *E* affusa *ψ* effusa *A* || 1089 patenti *EA* patente *ψ* ||
 1090 e cacumine *A* in *cac.* *E* e fastigio *GLangius prob.*
GR. || 1091 summos *A* summo *E* || 1092 gerit *EME* tegit *A*
 regit *IPal.* || 1096 pressit *Eψ* pressat *A* ||

- c Per spatia late plena sublimi gradu
 incedit Ithacus paruulum dextra trahens
 Priami nepotem nec gradu segni puer
 ad alta pergit moenia. ut summa stetit
 pro turre, uultus huc et huc acres tulit:
 1100
- c' Intrepidus animo qualis ingentis ferae
 paruus tenerque fetus et nondum potens
 saeuire dente iam tamen tollit minas
 morsusque inanes temptat atque animis tumet.
 sic ille dextra pressus hostili puer.
 1105
- b' Ferox superne mouerat uulgum ac duces
 ipsumque Vlixen. non flet e turba omnium
 qui fletur ac dum uerba fatidici et preces
 concipit Vlixes uatis et saeuos ciet
 ad sacra superos, sponte desiluit sua
 in media Priami regna. —
 1110
- a ANDR. Quis Colchus hoc, quis sedis incertae Scythae
 conmisit? aut quae caspium cingens mare
 gens iuris expers ausa? non Busiridis
 puerilis aras sanguis adpersit feri
 nec parua gregibus membra Diomedes suis
 epulanda posuit. quis tuos artus leget
 tumuloque tradet?
 1115
- a' NVNT. Quos enim praeceps locus
 reliquit artus? ossa disiecta et graui
 elisa casu signa clari corporis
 et ora et illas nobiles patris notas
 confudit imam pondus ad terram datum,
 soluta ceruix silicis impulsu caput
 1120
- 1125

1100 haud gradu ψ || 1103 intrepidus *E* || 1104 sed *E*
 et *A* || 1106 animis *E* ψ animus α || 1108 superbe ω su-
 perne *DHs.* 'potes et ferox superbus' *DHs.* || uulgus ψ ||
 1112 desiluit *e* ψ dissiluit *A* || 1113 male *adtextum in editis*
quibusdam: non trepidus puer. || 1114 hoc ϵ haec *A* || 1119
 teget ω leget *Heusinger* || 1121 disiecta (*an disgesta?*) *E*
 disiecta *A* || et *om. A* || 1123 nobiles *E* ψ nobilis *A* || 1125
 impulsu *EME R m. sec.* incursu ψ incussu *A* ||

ruptum cerebro penitus expresso. iacet
deforme corpus.

ANDR. sic quoque est similis patri.

- d NVNT. Praeceptis ut altis cecidit e muris puer
flevitque Achivum turba quod fecit nefas
idem ille populus aliud ad facinus redit 1130
tumulumque Achilles: cuius extremum latus
rhoetea leni uerberant fluctu uada.
- d' Auersa cingit campus et cliuo leui
erecta medium uallis includens locum
crescit theatri more. concursus frequens 1135
impleuit omne litus: hi classis moram
hac morte solui rentur, hi stirpem hostium
gaudent recidi.
- e Magna pars uulgi leuis
odit scelus spectatque nec Troes minus
suum frequentant funus et pauidi metu 1140
partem ruentis ultimam Troiae uident:
cum subito thalami more praecedunt faces
et pronuba illi Tyndaris maestum caput
demissa.
- e' Tali nubat Hermione modo,
Phryges precantur. sic uiro turpis suo 1145
reddatur Helene. terror attonitos tenet
utrosque populos. ipsa delectos gerit
uultus pudore, sed tamen fulgent genae
magisque solito splendet extremus decor.
- f Vt esse Phoebi dulcius lumen solet 1150
iamiam cadentis astra cum repetunt uices

1126 excusso ψ expresso ϵA || 1127 sic E hic A || 1129
Flenit (*om.* que) ψ Fleuit ad g id G || 1131 cuius E huins
 A || 1132 Rhretea E || 1133 Auersa $EG?$ Aduersa A || 1136
moram E moras A || 1139 peccatq; ψ || 1143 Et $E R10$
It A || illi EA illic *Scaligerana* || 1144 modo $E\psi$ face α ||
1146 helene ϵ Helena A || tenet E mouet A || 1151 Iam
semel tantum E ||

premiturque dubius nocte uicina dies.
 stupet omne uulgus, ut fere cuncti magis
 peritura laudant. hos mouet formae decus
 hos mollis aetas hos uagae rerum uices 1155
 mouet animus omnes fortis et leto obuius.

f' Pyrrhum antecedit. omnium mentes tremunt,
 mirantur ac miserantur. ut primum ardui
 sublime montis tetigit atque alte editus
 iuuenis paterni uertice in busti stetit: 1160
 audax uirago non tulit retro gradum,
 conuersa ad ictum stat truci uultu ferox F. XXXX
 [tam fortis animus omnium mentes ferit]
 nouumque monstrum est Pyrrhus ad caedem piger.

d Vt dextra ferrum penitus exacta abdidit: 1165
 subitus recepta morte prorupit cruor
 per uulnus ingens. nec tamen moriens adhuc
 deponit animos: cecidit ut Achilli grauem
 factura terram prona et irato impetu.

d' Vterque fleuit coetus et timidum Phryges 1170
 misere gemitum, clarius uictor gemit.
 hic ordo sacri. non stetit fusus cruor
 humoue summa fluxit: abduxit statim
 saeuusque totum sanguinem tumulus bibit.

e HEC. Ite ite Danai, petite iam tuti domos, 1175
 optata uelis maria diffusis secet
 securae classis: concidit uirgo ac puer,
 bellum peractum est. quo meas lacrimas feram?
 ubi hanc anilis expuam leti moram?
 gnatam an nepotem, coniugem an patriam fleam? 1180

1153 et effert *E* et fere *E*'t. *Gron. A* ut fere *Gruter DNHsi* || 1154 Vt peritura α Peritura (*om. Vt*) *E Colon.* Perituram *MEψ* || 1158 Mirantur ac miserantur *EME* Miserantur ac mirantur *A* Miserantur ac m. *Mog.* || 1159 editus *EA* edito *Scaligerana* || 1163. *deleui conl. u.* 1056 || 1169 Fractura *ψ* || 1170 egetus *E* coetus *A* || et *Eψ* at *A* || 1173 abduxit ω obduxit *Muretus Scaliger* || 1176 secet *A* repetat *E* ||

- ε' An omnia an me sola? mors uotum meum
 infantibus uiolenta uirginibus uenis,
 ubique properas saeua, me solam times
 uitasque gladios inter ac tela et faces.
 [quaesita tota nocte cupientem fugis.]
 non hostis aut ruina non ignis meos
 absumpsit artus: quam prope a Priamo steti.
- β NVNT. Repetite celeri maria captivae gradu.
 iam uela puppis laxat et classis mouet.

1185

1181 solam? (cum interrogandi nota) E solam ψ sola A ||
 1183 Vbique E Vbicunque A || u. 1185 deleui || 1187 a
 priamo Eψ ac Priamo A || steti E R 14 stetit A || 1188 N.
 (i. e. NVNT.) A om. E || MARCI · LVCI · ANNEI · SENE-
 CAE · | TROADES EXPLICIT || T · INCIPIVNT | PHOE-
 NISSAE E Explicit trag. VI que fertur hecuba. Incipit
 septima que medea dicitur. *codex lugdunensis n. 370.* Marci
 Lucij Anee (e corr. in i) Senece Troas tragedia sexta feli-
 citer | explicit die Sabati XXIII^{to} Iunij MCCCLXXX^o
 post depo|pulationem ciuitatis V'one anno primo. R ||

L. ANNAEI SENECAE

M E D E A

PERSONAE

I MEDEA

II IASON

CREO

III NVTRIX

NVNTIVS

CHORVS CORINTHIORVM

SCAENA CORINTHI

MEDEA.

- a Di coniugales tuque genialis tori
 Lucina custos quaeque domituram freta
 Tiphyn nouam frenare docuisti ratem,
 et tu profundi saeue dominator maris
 clarumque Titan diuidens orbi diem 5
 tacitisque praebens conscium sacris iubar
 Hecate triformis,
- a' Quosque iurauit mihi
 deos Iason quosque Medae magis
 fas est precari noctis aeternae chaos
 auersa superis regna manesque inpios 10
 dominumque regni tristis et dominam fide
 meliore raptam uoce non fausta precor.
- a'' Nunc nunc adeste. sceleris ultrices deae
 crinem solutis squalidae serpentibus
 atram cruentis manibus amplexae facem 15
 adeste thalamis horridae quondam meis
 quales stetistis. coniugi letum nouae
 letumque socero et regiae stirpi date.
- b Mihi peius aliquid quod precer sponso malum:

INCIPIT · MEDEA *E* Marci Lucij Anei Senecae Medea
 Tragedia Septima feliciter Incipit *R*

2 domitorem freti *A* domituram freta *E* || 10 aduersa *A*
 auersa *E* || 13 adeste adeste *A* nunc nunc adeste *E* ||
 19 aliquod *A* aliquid *E* ψ uoci malum subicit notam inter-
 rogationis *E* t. Gron. me peius a. q. p. sp. malum? ci.
 Gron. ||

- uiuat, per urbes erret ignotas egens 20
 exul pauens inuisus incerti laris,
 me coniugem optet, limen alienum expetat
 iam notus hospes, quoque non aliud queam
 peius precari, liberos similes patri
 similesque matri. parta iam parta ultio est: 25
 peperit. querelas uerbaque incassum sero. —
 b' Non ibo in hostes? manibus excutiam faces
 caeloque lucem? spectat hoc nostri sator
 Sol generis et spectatur et curru insidens F. LI
 per solita puri spatia decurrit poli? 30
 non redit in ortus et remetitur diem?
 da da per auras curribus patriis uehi.
 committe habenas genitor et flagrantibus
 ignifera loris tribue moderari iuga.
 [gemino Corinthos litori opponens moras 35
 cremata flammis maria committet duo.]
 a Hoc restat unum, pronubam thalamo feram
 ut ipsa pinum postque sacrificas preces
 caedam dicatis uictimae altaribus.
 per uiscera ipsa quaere supplicio uiam. 40
 si uiuis anime si quid antiqui tibi
 remanet uigor, pelle femineos metus.
 [et inhospitalem Caucasum mente indue]
 a' Quodcumque uidit Pontus aut Phasis nefas,
 uidebit Isthmos. effera ignota horrida 45
 tremenda caelo pariter ac terris mala

20 errat^o E (e sups. 2 m.) erret A || 25 pariat E ||
 uitio E || 29 spectator A spectatur ME? e || currus E || 30
 curui ME || 31 nunc ME num A non ψe || re//metitur
 (d eras.) E || 32 patris A patriis ci. Lips. e || 35 36 uersus
 hoc loco ineptos uncis inclusi. nescio an ponendi sint post
 u. 147. cf. Ouid. met. VII. 395: flagrantemque domum
 regis mare uidet utrumque. || committat Ae committet ci.
 Lips. || 37 pronubam E^p pronubam A || 43 causasum E
 (c spscr. m. 3) uersum deleui. || 44 phasis aut pontus A
 pontus a. ph. E ||

mens intus agitat, uulnera et caedem et uagum
funus per artus. leuia memorauī nimis:
haec uirgo feci, grauior exurgat dolor.

- a" Maiora iam me scelera post partus decent: 50
accingere ira teque in exitium para
furore toto. paria narrentur tua
repudia thalamis. quo uirum linquis modo?
hoc quo secuta es. rumpe iam segnes moras:
quae scelere parta est, scelere linquenda est domus. 55

CHORVS.

- a Ad regum thalamos numine prospero
qui caelum superi quique regunt fretum
adsint cum populis rite fauentibus.
- b Primum sceptriferis colla tonantibus
taurus celsa ferat tergore candido, 60
Lucinam niuei femina corporis
intemptata iugo placet et aspera.
- b' Martis sanguineas quae cohibet manus,
quae dat belligeris foedera gentibus
et cornu retinet diuite copiam, 65
donetur tenera mitior hostia.
- b Et tu qui facibus legitimis ades
noctem discutiens auspice dextera,
huc incede gradu marcidus ebrio
praecingens roseo tempora uinculo. 70

47 uagos α || 53 linques A linquis εψ || 55 pacta MEψ
parta EA || scelere rumpetur fides ME sc. linquetur (lin-
quatur ψ) domus A sc. linquenda est domus E || 59 pri-
mus A primum E || 61 feminam E || 62 placet. et asperi ω
corr. R.P. coll. Verg. Georg. III. 56: aut iuga detractans
interdumque aspera cornu. ||

- b' Et tu quae gemini praeuia temporis
tarde stella redis semper amantibus:
te matres auidae te cupiunt nurus
quamprimum radios spargere lucidos.
- α Vincit uirgineus decor 75
longe cecropias nurus,
et quas Taygeti iugis
exercet iuuenum modo
muris quod caret oppidum
et quas aonius latex 80
Alpheosque sacer lauat.
- α' Cedent aesonio duci
[si forma uelit adspici]
proles fulminis improbi
aptat qui iuga tigribus, 85
nec non qui tripodas mouet
frater uirginis asperae,
cedet Castore cum suo
Pollux caestibus aptior.
- β Sic sic caelicolae precor 90
uincaat femina coniuges,
uir longe superet uiros.
- b^o
haec cum femineo constitit in choro: F. LII
unius facies praenitet omnibus.
- b Sic cum sole perit sidereus decor 95
et densi latitant Pleiadum greges,

77 et quae A et quas e || 78 exercent A exercet e ||
82 post u. 83 legitur in A, hoc loco in E, deleui cum R.P. ||
90 caelicolae E (litf. icol a m. 2 in ras.) || 92 longe ut
superat ME longe superet Ae || 93 lacunam statuit R.P. || 94
unius E (prius u in ras.) || 95 syderibus A sidereus E ||

- hoc facere Iason potuit? erepto patre
patria atque regno sedibus solam exteris
deserere? durus merita contempsit mea 120
qui scelere flammās uiderat uinci et mare?
adeone credet omne consumptum nefas?
- a' Incerta uaecors mente uaesana feror
partes in omnes, unde me ulcisci queam?
utinam esset illi frater. est coniunx: in hanc 125
ferrum exigatur. — hoc meis satis est malis?
si quod pelasgae si quod urbis barbarae
nouere facinus quod tuae ignorant manus,
nunc est parandum. scelera te hortentur tua
et cuncta redeant: 130
- a' Inclitum regni decus
raptum et nefandae uirginis paruus comes
diuisus ense funus ingestum patri
sparsunque ponto corpus et Peliae senis
decocta aeno membra. funestum inpie
quam saepe fudi sanguinem. et nullum scelus 135
irata feci, saeuit infelix amor.
- a Quid tamen Iason potuit alieni arbitri
iurisque factus? — debuit ferro obuium
offerre pectus. — melius ah melius dolor
furiose loquere. si potest uiuat meus 140
ut fuit Iason, si minus, uiuat tamen
memorque nostri muneri parcat meo
- a^o Culpa est Creontis tota qui sceptro inpotens
coniugia soluit quique genetricem abstrahit
gnatis et arto pignore adstrictam fidem 145

118 haec *A* hoc *E* || 122 credit *A* credet *E* || 123 non
sana *A* uesana *E* || 126 haec *α* hoc *ψ* || 129 patrandum
ci. Bo. || 132 incestum *A* infestum *ψ* ingestum *E* || 135
uidi *E* fudi *A* || at *α* || 136 post feci duo hemistichia de-
esse putat *DHs.* || 139 afferre *E* offerre *A* || ac *E* ah *A* ||
142 m. nostri. muneri parcam meo *ci. Gron. lacunam sta-*
tuit R.P. ||

dirimit. petatur solus hic, poenas luat
 quas debet. alto cinere cumulabo domum.
 uidebit atrum uerticem flammis agi
 Malea longas nauibus flectens moras.

b NVTR. Sile obsecro questusque secreto abditos 150
 manda dolori. grauia quisquis uulnera
 patiente et aequo mutus animo pertulit,
 referre potuit. ira quae tegitur nocet,
 professa perdunt odia uindictae locum.

b' MED. Leuis est dolor qui capere consilium potest 155
 et clepere sese, magna non latitant mala.
 libet ire contra.

NVTR. siste furialem impetum F. LIII
 alumna: uix te tacita defendit quies.

MED. fortuna fortes metuit, ignauos premit.

c α NVTR. Tunc est probanda si locum uirtus habet. 160

α' MED. numquam potest non esse uirtuti locus.

β NVTR. spes nulla rebus monstrat afflictis uiam.

β' MED. qui nil potest sperare, desperet nihil.

γ NVTR. abihere Colchi, coniugis nulla est fides
 nihilque superest opibus e tantis tibi. 165

γ' MED. Medea superest, hic mare et terras uides
 ferrumque et ignes et deos et fulmina.

c' α NVTR. Rex est timendus.

MED. rex meus fuerat pater.

α' NVTR. non metuis arma?

MED. sint licet terra edita.

β NVTR. moriere.

MED. cupio.

NVTR. profuge.

MED. paenituit fugae. 170

149 nectens ci. NHs. || 152 motus A mutus E || 154
 produnt ψ perdunt EA || 156 om. ψ (G R 14 Pall. uett.) ||
 158 ante h. u. in E MED. scriptum erat sed a m. 1. del. ||
 160 nunc ψ tunc αε || 162 rebus monstrat Eψ monstrat
 rebus A || 170 fugae medea E ||

β' Medea fugiam?

NVTR.

mater es.

MED.

cui sim uides.

β'' NVTR. profugere dubitas?

MED.

fugiam, at ulciscar prius.

γ NVTR. uindex sequetur.

MED.

forsan inueniam moram.

NVTR. conpesce uerba, parce iam demens minis
animosque minue: tempori aptari decet.

175

d MED. Fortuna opes auferre non animum potest.
sed cuius ictu regius cardo strepit?
ipse est pelasgo tumidus imperio Creo.

CREO IDEM.

a CR. Medea Colchi noxium Aeetae genus
nondum meis exportat e regnis pedem?
molitur aliquid: nota fraus nota est manus.

180

a' Cui parcat illa quemue securum sinet?
abolere propere pessimam ferro luem
equidem parābam, precibus euicit gener.

a'' Concessa uita est, liberet fines metu
abeatque tuta. fert gradum contra ferox
minaxque nostros propius adfatus petit.

185

b⁰ Arcete famuli tactu et accessu procul.
iubete sileat. regium imperium pati
aliquando discat. uade ueloci uia
monstrumque saeuum horribile iamdudum auehe.

190

a MED. Quod crimen aut quae culpa multatur fuga?
CR. quae causa pellat innocens mulier rogat.

171 MED. *fiam* E Medea fugiam A || NV. *teipsam*
uide. ME. *fugiam?* ME || 172 *fugiam* sed E f. et ψ f. at α ||
173 *moras* A *morā* E || CREO · IDEAI · E CREON · ME-
DEA · A CREO · IDEM *scripsi*. || 179 *oete* (uel *oethe*) ψ
aetae E² *in ras.* Aeetae α || 180 e om. E || 181 minus E ||
187 *effatus* α || 190 *ualde* E || *fuga ci. Bo.* ||

MED. si iudicas cognosce, si regnas iube.

a' CR. Aequum atque iniquum regis imperium feras.

MED. iniqua numquam regna perpetuo manent. 195

CR. i querere Colchis.

MED. redeo. qui aduexit ferat.

a CR. Vox constituto sera decreto uenit.

MED. qui statuit aliquid parte inaudita altera:

aequum licet statuerit, haud aequus fuit.

a' CR. Auditus a te Pelia supplicium tulit? 200

sed fare, causae detur egregiae locus.

a MED. Difficile quam sit animum ab ira flectere

iam concitatum quamque regale hoc putet

scepтрis superbas quisquis admiouit manus, 205

qua coepit ire, regia didici mea.

a' Quamuis enim sim clade miseranda obruta

expulsa supplex sola deserta undique

adflicta: quondam nobili fulsi patre

auoque clarum Sole deduxi genus. 210

b Quodcumque placidis flexibus Phasis rigat

pontusque quicquid scythicus a tergo uidet

palustribus qua maria dulcescunt aquis,

armata peltis quicquid exterret cohors

inclusa ripis uidua thermodontiis: 215

b' Hoc omne noster genitor imperio regit.

generosa felix decore regali potens

fulsi. petebant tunc meos thalamos proci

F. LIIII

qui nunc petuntur. rabida fortuna ac leuis

praecepsque regno eripuit exilio dedit.

220

c Confide regnis, cum leuis magnas opes

huc ferat et illuc casus. hoc reges habent

197 IQVAERERE *Rescr.* || auexit α || 198 nox *MEψ* ||
 post 200 uersum *intercidisse suspicor.* || 201 audiit et a te *ci.*
Gron. || pelias *Eψ* Pelia α || 204 caput *MEψ* putet *Aε* ||
 213 durescunt *E* dulcescunt *A* || 214 exercet *MEψ* exter-
 ret *Eα* || 218 uiri *A* proci *E* || 219 tunc *E* || rapida *A*
 rabida *E* RABIDA *Rescr.* || 220 et exilio *Eψ* ex. et α ||

- magnificum et ingens nulla quod rapiat dies,
 prodesse miseris, supplices fido lare
 protegere. solum hoc colchico regno extuli 225
 decus illud ingens gloriae florem inclitum
 praesidia achiuae gentis et prolem deum
 seruasse memet.
- c' Munus est Orpheus meum
 [*qui saxa cantu mulcet et siluas trahit*]
 geminumque munus Castor et Pollux meum est 230
 satique Borea quique trans Pontum quoque
 summota Lynceus lumine inmisso uidet
 omnesque Minyae: nam ducem taceo ducum
 pro quo nihil debetur, hunc nulli inputo:
 uobis reuexi ceteros, unum mihi. 235
- d Incesse nunc et cuncta flagitiaingere.
 fatebor: obici crimen hoc solum potest
 Argo reuersa. uirgini placeat pudor
 paterque placeat: tota cum ducibus ruet
 pelasga tellus, hic tuus primum gener 240
 tauri ferocis ore flammanti occidet.
- e Fortuna causam quae uolet nostram premat,
 non paenitet seruasse tot regum decus.
 quodcumque culpa praemium ex omni tuli,
 hoc est penes te. si placet: damna ream, 245
 sed redde crimen. sum nocens fateor Creο.
- e' Talem sciebas esse, cum genua attigi
 fidemque supplex praesidis dextra peti.

223 rapiet α || 226 graeciae Ae gloriae ψ Et. Gr. ||
 229 deleui || 230 geminique ci. NHs. || uerba meum est mihi
 suspecta. || 233 ducum taceo ducem A ducem /// taceo
 ducum E (in ras. d erat) || 234 nullum puto E nulli im-
 puto A || 236 flamina ME flamma ψ flagitia AE || 240
 primus A primum E || 241 FEROCISORE · FRAGLANTE
 Rescr. f. o. flagranti A f. o. flammanti E || 242 qua A
 quae Eψ || 244 tulit E tuli A || 248 petijque supplex α
 fidemque suppl. ψME || dextrae fidem α dextre pecij ψME
 dextrapeti E ||

- te iam miseriis angulum ac sedem rogo
latebrasque uiles. urbe si pelli placet
detur remotus aliquis in regnis locus. 250
- a' CR. Non esse me qui sceptrâ uiolentus geram
nec qui superbo miseras calcem pede,
testatus equidem uideor haut clare parum
generum exulem legendo et afflictum et graui 255
terrore pauidum quippe *quem* poenae expetit
letoque Acastus regna thessalica optinens.
- f Senio trementem debili atque aeuo grauem
patrem peremptum queritur et caesi senis
discissa membra, cum dolo captae tuo 260
piae sorores inpium auderent nefas.
- f' Potest Iason, si tuam causam amoues,
suam tueri: nullus innocuum cruor
contaminauit, afuit ferro manus
proculque uestro purus a coetu stetit. 265
- a Tu tu malorum machinatrix facinorum,
cui feminea nequitia ad audenda omnia
robur uirile est, nulla famae memoria,
egredere purga regna letales simul
tecum aufer herbas. libera ciues metu. 270
alia sedens tellure sollicita deos.
- e MED. Profugere cogis? redde fugienti ratem
uel redde comitem. fugere cur solam iubes?
non sola ueni. bella si metuis pati:
utrumque regno pelle. cur sontes duos 275
distinguis? illi Pelia non nobis iacet.

249 terra hac *A* terram *E* terrae *ci. Gron.* te iam
ci. Henneberger. || et *A* ac *E* || 252 uiolenter *A* uiolen-
tus *E* || 255 afflictâ (*corr. ex afflicet*) *E*¹ || 256 quippe te
p. *A* quē p. *E* quippe quem *ci. Gron.* || 260 discisca *E* ||
coepte *E* || 265 prorsusque α || 266 sed tu malorum *A*
TVTVMAL.. *Rescr.* tu tu malorum *E* || 267 feminea cui
ci. Bo. feminae *ci. R.P.* || audendum *A* audenda *E* || 268
uirile robur *A* ROBVR VIRILE EST *Rescr.* robur uirile
est *E* || memoria est α uerba nulla famae memoria *uix*
sana puto. || 276 pelias *E* Pelia *A* ||

- e' Fugam rapinasque adice desertum patrem
lacerumque fratrem, quicquid etiam nunc nouas
docet maritus coniuges: non est meum.
totiens nocens sum facta, sed numquam mihi. 280
CR. iam exisse decuit. quid seris fando moras?
- h^o MED. Supplex recedens illud extremum precor,
ne culpa natos matris insontes trahat.
CR. uade: hos paterno ut genitor excipiam sinu. F. LV
- i MED. Per ego auspicatos regii thalami toros 285
per spes futuras perque regnorum status
fortuna uaria dubia quos agitat uice,
precor: breuem largire fugienti moram,
dum extrema natis mater infigo oscula
fortasse moriens. 290
- h CR. Fraudibus tempus petis.
MED. quae fraus timeri tempore exiguo potest?
CR. nullum ad nocendum tempus angustum est malis.
- h' MED. Paruumne miserae temporis lacrimis negas?
CR. etsi repugnat precibus infixus timor,
unus parando dabitur exilio dies. 295
- i' MED. nimis est, recidas aliquid ex isto licet
et ipsa propero.
CR. capite supplicium lues
clarum priusquam Phoebus attollat diem,
nisi cedis Isthmo. sacra me thalami uocant,
uocat precari festus Hymenaeo dies. 300

CHORVS.

A a Audax nimium qui freta primus
Rate tam fragili perfida rupit,

277 rapinas *A* rapinasque *e* || 278 nouam *α* nouas *ψ*
nota *E* nouus *ci. Bo.* || 279 conuoces *E* coniuges *ψ* con-
iugem *α* || 293 parumne *Ae* paruumne *ci. Bo.* || 294 in-
felix *A* infixus *E* || 296 nimis est et ex hoc aliquid abscidas
licet *A* n. e. recidas aliquid existolice *E* || 297 Cr. et
ipsa propera cap. s. l. *A* et ipsa propero | Cr. cap. s. l. *e* ||
298 clarus *A* clarum *E* || 300 *om. E* ||

terrasque suas post terga uidens
 animam leuibus credidit auris
 dubioque secans aequora cursu 305
 potuit tenui fidere ligno.
 [inter uitae mortisque uias
 nimium gracili limite ducto.] 308

b Candida nostri saecula patres 329
 uidere procul fraude remota.
 sua quisque piger litora tangens
 patrioque senex factus in aruo
 paruo diues, nisi quas tulerat
 natale solum, non norat opes. 334

c Non dum quisquam sidera norat 309
 stellisque quibus pingitur aether 310
 non erat usus, non dum pluuias
 hyadas poterat uitare ratis.

c' Non oleniae lumina caprae
 nec quae sequitur flectitque senex
 attica tardus plaustra Bootes, 315
 non dum boreas, non dum zephyrus
 nomen habebant.

a' Ausus Tiphys
 pandere uasto carbasa ponto
 legesque nouas scribere uentis: 320
 nunc lina sinu tendere toto,
 nunc prolato
 pede transuersos captare notos,

301 *Diomedes art. gramm. l. III p. 511 K. (cf. p. 517)*
 'anapaesticum choricum habemus in Seneca, audax nimium
 qui freta primus.' || 307 308 *deleui. post u. 308 uersus 329—*
334 reuocauit; inter uu. 317 et 318 inserendos putauerat R.P. ||
 311 *pliadas A pluuias E* || 312 *poterant A poterat E* ||
rates A ratis E || 313 *sidera A lumina E* || 314 *non A*
nec E || *defletque EMEψ flectitque A cf. de hac scriptura*
Hennebergerum l. c. p. 7—10. || 315 *arctica A attica E* ||
 322 *praelato α prolato εψ* ||

- b' Nunc antemnas medio tutas
ponere malo, 325^a
nunc in summo religare loco, 325^b
cum iam totos auidus nimium
nauita flatus optat et alto
rubicunda tremunt sipara uelo. 328
- B c Bene dissaepiti foedera mundi 335
traxit in unum thessala pinus
iussitque pati uerbera pontum
partemque metus fieri nostri
mare sepositum.
dedit illa graues improba poenas 340
per tam longos ducta timores:
- c' Cum duo montes hinc atque illinc
claustra profundī subito impulsu
uelut aetherio gement sonitu
nubesque ipsas spargeret atras 345
mare depressum.
palluit audax Tiphys et omnes
labente manu misit habenas.
[Orpheus tacuit torpente lyra
ipsaque uocem perdidit Argo.] F. LVI 350
- d Quid cum siculi uirgo Pelori
rabidos utero succincta canes
omnes pariter soluit hiatus?
quis non totos horruit artus
totiens uno latrante malo? 355
- d' Quid cum ausonium dirae pestes
uoce canora mare mulcerent?
cum pieria resonans cithara

343 claustra profundī | hinc atque illinc *ω* transposui
hemistichia. || impulsī ci. Gron. || 345 conmutaui hemistichia.
pergeret astra *ME* spargeret astra *A* spargeret astris *E*
spargeret atras *scripsi*. || 348 349 delendos duxit *R.P.* ||
355 imo *α* uno *εMEψ* ||

	solitam cantu retinere ratem	360
	paene coegit Sirena sequi	361
	thracious Orpheus.	359
C e	Quod fuit huius pretium cursus?	362
	aurea pellis	
	maiusque mari Medea malum,	?
	merces prima digna carina.	365
e'	Nunc iam cessit pontus et omnes	
	patitur leges.	
	non palladia compacta manu	
	regum referens inclita remos	
	quaeritur Argo.	370
f	Quaelibet altum cumba pererrat.	
	terminus omnis motus et urbes	
	muros terra posuere noua.	373
	peruius orbis	375
	nil qua fuerat sede reliquit.	374
	[<i>Indus gelidum potat Araxen,</i>	376
	<i>Albin Persae Rhenumque bibunt.</i>]	
f'	Venient annis saecula seris	
	quibus Oceanus uincula rerum	
	laxet et ingens pateat tellus	380
	Tethisque nouos detegat orbes	
	nec sit terris ultima Thule.	

NVTRIX. MEDEA.

a	Alumna celerem quo rapis tectis pedem?	
	resiste et iras conprime ac retine impetum.	
b	Incerta qualis entheos gressus tulit	385
	cum iam recepto maenas insanit deo	

359 *transp. R.P.* || 360 rates *A* ratem *E* || 362 hui *E* huius *A* || 369 remis *A* remos *e* || 372 metus *E* notus *a* motus *ψ* || 373 nouos *A* noua *E* nouas *E t. Gron.* || 374 *posui post 375.* || 376 377 *elecit R.P.* || 381 tiphysque *A* thetisque *E* || 385 pentheos *E* entheos *A* || cursus *A* gressus *E* ||

- Pindi niualis uertice aut Nysae iugis
 furoris ore signa lymphati gerens: 389
- b' Talis recursat huc et huc motu effero: 388
 flammata facies spiritum ex alto citat 390
 proclamat oculos uberi fletu rigat
 renidet. omnis specimen adfectus capit.
- b' Haeret minatur aestuat queritur gemit

 quo pondus animi uergat ubi ponat minas.
 ubi se iste fluctus franget? exundat furor. 395
- b' Non facile secum uersat aut medium scelus:
 se uincet, irae nouimus ueteris notas.
 magnum aliquit instat efferum inmane inpium:
 uultum furoris cerno. di fallant metum.
- c MED. Si quaeris odio misera quem statuas modum, 400
 imitare amorem. regias egone ul faces
 inulta patiar? segnis hic ibit dies
 tanto petitus ambitu tanto datus?
- d Dum terra caelum media libratum feret
 nitidusque certas mundus euoluet uices 405
 numerusque harenis derit et solem dies
 noctem sequentur astra, dum siccas polus
 uersabit arctos flumina in pontum cadent:
- d' Numquam meus cessabit in poenas furor
 crescetque semper. quae ferarum inmanitas 410
 quae Scylla quae Charybdis ausonium mare
 siculumque sorbens quaeue anhelantem premens
 titana tantis Aetna feruebit minis?

387 iugalis *A* niualis *εR* || *uu.* 388 389 *conmutandos putau.* || 391 o superi oculos *A* oculos uberi *EME* || 392 omne *ci.* *NHs.* || *ante u.* 394 *uersum perissee, id quod censuit R.P., docet scriptura codicis E u. seq.* || 394 quo pondus istud uerget ubi ponet *A* quopondus animi uergat ubi ponat *E* || 396 aut induit scelus *ME* || 397 se iungit *E* se uincet *A* || 401 emitare *E* imitare *A* || 411 ionium *A* ausonium *E* || 412 quaeque *A* quaeue *E* || 413 feruescit *ci.* *Lips.* ||

- c' Non rapidus amnis non procellosum mare
 pontusue coro saeuus aut uis ignium 415
 adiuta flatu possit inhibere impetum
 irasque nostras: sternam et euertam omnia. Quat. VII
 d Timuit Creontem ac bella thessalici ducis? F. LVII
 amor timere neminem uerus potest.
 sed cesserit coactus et dederit manus: 420
 adire certe coniugem extremo adloqui
 sermone potuit, hoc quoque extimuit ferox.
 d' Laxare certe tempus inmitis fugae
 genero licebat: liberis unus dies
 datus est duobus. — non queror tempus breue: 425
 multum patebit. faciet hic faciet dies
 quod nullus umquam taceat. inuadam deos
 et cuncta quatiā.
 c'' NVTR. Recipe turbatum malis
 era pectus. animum mitiga.
 MED. sola est quies
 mecum ruina cuncta si uideo obruta. 430
 mecum omnia abeant. trahere cum pereas libet.
 a' NVTR. Quam multa sint timenda si perstas uide
 nemo potentes aggredi tutus potest.

IASON. IDEM.

- a O dura fata semper et sortem asperam
 cum saeuit et cum parcit ex aequo mala 435
 remedia quotiens inuenit nobis deus
 periculis peiora. si uellem fidem

415 pontusque *A* pontusue *E* || 420 conuictus *A* co-
 actus *E* || 421 et coniugem *A* coniugem et *E* et *om.* *Bo.* ||
 425 est *E om.* *A* || 426 hic dies faciet *E* (*transposuit 2*
uel 3 m.) hic faciet dies *A* || 428 reprime *conieci.* || 433
 potentem *E* potentes *A* || IASON · IDEM *E* (*cf. u. 571 sqq.*)
 IASON · MEDEA *A* || 435 exaequat *ci.* *Gron.* || malum *A*
 mala *E* || 436 toties *A* quotiens *E* || 437 uellem uicem *ci.*
Gron. ||

praestare meritis coniugis: leto fuit
caput obferendum, si mori nollem: fide
misero carendum. non timor uicit fidem 440
sed trepida pietas: quippe sequeretur nece
proles parentem.

a' O sancta si caelum incolis
Iustitia numen inuoco ac testor tuum,
gnati patrem uicere. quin ipsam quoque
etsi ferox est corde nec patiens iugi 445
consulere natis malle quam thalamis reor.
constituit animus precibus iratam aggredi.
atque ecce uiso memet exiluit furit:
fert odia prae se totus in uultu est dolor.'

b^o MED. Fugimus Iason fugimus. hoc non est nouum 450
mutare sedes, causa fugiendi noua est:
pro te solebam fugere. discedo exeo
penatibus profugere quam cogis tuis.

a Ad quos remittis? Phasin et Colchos petam
patriumque regnum quaeque fraternus cruor 455
perfundit arua? quas peti terras iubes?
quae maria monstras? pontici fauces freti
per quas reuexi nobilem regum manum
adulterum secuta per Symplegadas?
paruamne Iolcon thessala an Tempe petam? 460
quascumque aperui tibi uias clausi mihi.

a' Quo me remittis? exul exilium imperas
nec das. eatur. regius iussit gener:
nihil recuso. dira suppliciaingere:
merui. cruentis paelicem poenis premat 465
regalis ira uinculis oneret manus
clausamque saxo noctis aeternae obruat:

439 nolim *A* nollem *E* || 440 carendum est *A* est
om. E || uincit uirum *A* uicit (*t. Gr.*) fidem *E* || 441 necem *A*
neci *E* nece *Gron.* || 442 parentum *ω* parentem *Gron.* || 456
Quintilianus IX. 2. 8: 'ut Medea apud Senecam: quas peti
terras iubes?' || 458 nobiles r. manus *A* nobilem r. manum
E || 459 adalterum *E* || 460 colchon *ψ* colcon *ER* iolcon *α* ||
ante pæpetam *E* an tempe petam *A* || 462 exuli *A* exul *E* ||

- minora meritis patiar. — ingratum caput. 468
 tibi patria cessit tibi pater frater pudor. 491
 c Reuoluat animus igneos tauri halitus 469

 interque saeuos gentis indomitae metus 470
 [armifero in aruo flammeum Aetae pecus]
 hostisque subiti tela: cum iussu meo
 terrigena miles mutua caede occidit.
 c' Adice expetita spolia phrixei arietis
 somnoque iussum lumina ignoto dare 475
 insomne monstrum, traditum fratrem neci
 et scelere in uno non semel factum scelus
 iussasque natas fraude deceptas mea
 secare membra non reuicturi senis.
 d Aliena quaerens regna deserui mea. F. LVIII 480
 per spes tuorum liberum et certum larem,
 per uicta monstra, per manus pro te quibus
 numquam peperci perque praeteritos metus,
 per caelum et undas coniugi testes mei
 miserere. redde supplici felix uicem. 485
 d' Ex opibus illis quas procul raptas Scythae
 usque a perustis Indiae populis agunt
 quas quia referta uix domus gazas capit
 ornamus auro nemora, nil exul tuli
 nisi fratris artus, hos quoque inpendi tibi, 490
 hac dote nupsi. redde fugienti sua. 492
 e IAS. Perimere cum te uellet infestus Creon
 lacrimis meis euictus exilium dedit.
 MED. poenam putabam, munus ut uideo est fuga. 495

491 *huc reuocandum censuit R.P.* || tibi frater *E* tibi om.
A || 470 referque *ci.* Henneberger, lacunam statuit *R.P.* || 471
 oethe uel oete ψ aetae *E* Aetae α hunc u. ante 469 ponend-
 um esse censet Henneberger, ego delendum duxi. || 475 sum-
 moque *E* somnoque *A* || 478 ausasque *ci.* *NHs.* || 480 aliena
 sequens ψ alienaque sequens α aliena querens *E* || 487
 petunt *A* agunt *E* || 488 quasque referta ψ referta quas-
 que *A* quas quia referta *E* || 491 conlocavi ante u. 469. ||

e' IAS. Dum licet abire profuge teque hinc eripe:
gravis ira regum est semper.

MED. hoc suades mihi,
praestas Creusae: paelicem inuisam amoues.

f IAS. Medea amores obicit?

MED. . et caedem et dolos.

IAS. Obicere tandem quod potest crimen mihi? 500

MED. quodcumque feci.

IAS. restat hoc unum insuper,
tuis ut etiam sceleribus fiam nocens.

f' MED. Tua illa tua sunt illa: cui prodest scelus,
is fecit. omnes coniugem infamem arguant:

solus tuere, solus insontem uoca. 505

tibi innocens sit quisquis est pro te nocens.

g IAS. Ingrata uita est cuius acceptae pudet.

g' MED. Retinenda non est cuius acceptae pudet.

h IAS. Quin potius ira concitum pectus doma.

placare natis. 510

MED. abdico eiuro abnuo.

meis Creusa liberis fratres dabit?

h' IAS. Regina natis exulum afflictis potens.

MED. non ueniat umquam tam malus miseris dies,
qui prole foeda misceat prolem inclitam.

[*Phoebi nepotes Sisyphi nepotibus.*] 515

h IAS. Quid misera meque teque in exitium trahis?
abscede quaeso.

MED. supplicem audiuit Creo.

IAS. quid facere possim loquere.

MED. pro me? uel scelus.

h' IAS. Hinc rex et illinc.

MED. est et his maior metus:

Medea. nos conflige. certemus sine, 520

499 mores *E* amores *A* || obijcis *A* obicit *ψε* || 500
obijcere crimen quod potes tandem mihi *A* obicere tandem
quod potest crimen michi *E* || 512 IAS. *om. A* || 513 MED.
om. A || malus *A* malus *corr. ex malis E* || 515 *deleui uersum*
uitio deformem. || 516 exilium *Eψ* exitium *α* || 520 confli-
gere *ω* conflige *α* (*i. e. confer, compara cf. Bad. ad h. l.*) ||

sit pretium Iason.

IAS. cedo defessus malis.

h Et ipsa casus saepe iam expertos time.

MED. fortuna semper omnis infra me stetit.

IAS. Acastus instat —

MED. propior est hostis Cre o.

h' Vtrumque profuge. non ut in socerum manus 525

armes nec ut te caede cognata inquires

Medea cogit: innocens mecum fuge.

i IAS. Et quis resistet gemina si bella ingrauant

Creo atque Acastus arma si iungunt sua?

i' MED. His adice Colchos adice et Aeeten ducem 530

Scythas Pelasgis iunge: demersos dabo.

k IAS. Alta extimesco scepra.

MED. ne cupias uide.

k' IAS. Suspecta ne sint longa conloquia amputa.

l MED. Nunc summe toto Iuppiter caelo tona.

intende dextram. uindices flamm as para 535

omnemque ruptis nubibus mundum quate.

i' Nec diligenti tela librentur manu F. LVIII

uel me uel istum: quisquis e nobis cadet

nocens peribit, non potest in nos tuum

errare fulmen. 540

m IAS. Sana meditari incipe

et placida fare. si quod ex soceri domo

potest fugam leuare: solamen pete.

MED. contemnere animus regias ut scis opes

potest soletque, liberos tantum fugae

habere comites liceat in quorum sinu 545

lacrimas profundam. te noui gnati manent.

m' IAS. Parere precibus cupere me fateor tuis,

523 intra *A* infra *ER* || 524 MED. *E* om. *A* || 525
 MED. utr. *A* MED. om. *E* || nolo *A* non *E* || 528 in-
 grauant *A* ingrauant *E* || 529 iungant *Ae* iungunt *scripsi*. ||
 530 adijce Aeetem *A* adice et aetem *E* || 537 manum *E* .
 manu *A* || 538 in me *A* uel me *E* || 541 si quid *A* si
 quod *Eψ* ||

pietas uetat: namque istud ut possim pati
 non ipse memet cogat et rex et socer.
 haec causa uitae est hoc perusti pectoris
 curis leuamen, spiritu citius queam
 carere membris luce. 550

MED. sic gnatos amat?
 bene est: tenetur, uulneri patuit locus. —

o Suprema certe liceat abeuntem loqui
 mandata, liceat ultimum amplexum dare: 555
 gratum est et illud. uoce iam extrema peto
 ne si qua noster dubius effudit dolor
 maneant in animo uerba. melioris tibi
 memoria nostri sedeat, haec irae data
 oblitterentur. 560

IAS. omnia ex animo expuli
 precorque et ipsa feruidam ut mentem regas
 placideque tractes: miseras lenit quies.

p MED. Discessit. itane est? uadis oblitus mei
 et tot meorum facinorum? excidimus tibi?
 numquam excidemus. hoc age omnis aduoca 565
 uires et artes. fructus est scelerum tibi
 nullum stelus putare. uix fraudi est locus:

p' Timemur. hac aggredere qua nemo potest
 quicquam timere. perge. nunc aude incipe
 quicquid potest Medea quicquid non potest. 570
 tu fida nutrix socia maeroris mei
 uariique casus misera consilia adiua.

o' Est palla nobis munus aetherium domus
 decusque regni pignus Aeetae datum
 a Sole generis, est et auro textili 575

548 haud possum *A* ut possim *E* || 549 non si ipse *A*
 non ipse *E* || 552 si hic natos *A* signatos *E* || 558 melior
 tibi *ψ* sed melior tibi *A* melioris tibi *E* || 559 subeat *A*
 sedeat *E* || 561 ipse *Eψ* ipsa *A* || 565 excides *E* excide-
 mus *A* || 568 quam *α* (qua *ind. err.*) || 570 potes *A* potest *E* ||
 Medea *om. E* || potes *A* potest *E* || 573 ethereae *ψ* aetheriae *α*
 aetherium *E* || 574 oete *uel* oethe *ψ* aete *E* Aeetae *α* ||
 575 gemmis *A* generis *E* ||

monile fulgens quodque gemmarum nitor
 distinguit aurum quo solent cingi comae.
 haec nostra nati dona nubenti ferant
 sed ante diris inlita ac tincta artibus.
 uocetur Hecate. sacra letifica appara: 580
 statuuntur arae flamma iam tectis sonet.

CHORVS.

- a^o Nulla uis flammae tumidiue uenti
 tanta nec teli metuenda torti
 quanta cum coniunx uiduata taedis
 ardet et odit. 585
- a Non ubi hibernos nebulosus imbres
 auster aduexit properatque torrens
 hister et iunctos uetat esse pontes
 ac uagus errat.
- a' Non ubi impellit Rhodanus profundum, 590
 aut ubi in riuos niuibus solutis
 sole iam forti medioque uere
 tabuit Haemus.
- a'' Caecus est ignis stimulatus ira
 nec regi curat patiturque frenos, 595
 haut timet mortem: cupit ire in ipsos
 obuius enses.
- a^o Parcite o diui. ueniam precamur
 uiuat ut tutus mare qui subegit.
 sed furit uinci dominus profundi 600
 regna secunda.

576 quique *ci. Gron.* || 580 luctifica *A* loetifica *E* ||
 581 struantur *A* statuuntur *E* || 582 tumidique *A* tumi-
 diue *E* || 584 taetlis *E* || 590 pellit *E*. impellit *A* || 599 qui
E supra lin. ||

- a Ausus aeternos agitare currus
inmemor metae iuuenis paternae
quos polo sparsit furiosus ignes
ipse recepit. 605
- a' Constitit nulli uia nota magno.
uade qua tutum populo priori,
rumpe nec sacro uiolente sancta
foedera mundi.
- b^o Quisquis audacis tetigit carinae 610
nobiles remos nemorisque sacri
Pelion densa spoliauit umbra,
quisquis intrauit scopulos uagantes.
et tot emensus pelagi labores
barbara funem religauit ora 615
raptor externi rediturus auri:
exitu diro temerata ponti
iura piauit.
- b Exigit poenas mare prouocatum.
Tiphys in primis domitor profundum 620
liquit indocto regimen magistro:
litore externo procul a paternis
occidens regnis tumuloque uili
tectus ignotas iacet inter umbras.
Aulis amissi memor inde regis 625
portubus lentis retinet carinas
stare querentes.
- b' Ille uocali genitus Camena,
cuius ad chordas modulante plectro
restitit torrens siluere uenti, 630

608 sancti uiolenta mundi *A* sacro uiolente sancta *E*
sacro *mihi suspectum*. || 609 foedera sacra *A* foedera mundi
E || 611 mobiles *ci. Gron.* nemoris sacrati *A* nemoris-
que sacri *ψE* || 622 extremo *Bo. cum cod. mogunt.* || 625
auris amissae *A* aulis amissi *ε* || reges *A* regis *ε* || 626 ca-
rina *α* || 630 siluē reuertenti *E* siluere uenti *A* ||

cui suo cantu uolucris relicto
 adfuit tota comitante silua,
 thracios sparsus iacuit per agros.
 at caput tristi fluuitauit Hebro:
 contigit notam Styga Tartarumque
 non rediturus. 635

b Strauit Alcides Aquilone natos,
 patre Neptuno genitum necauit
 sumere inuersas solitum figuras:
 ipse post terrae pelagique pacem,
 post feri Ditis patefacta regna,
 uiuus ardenti recubans in Oeta
 praebuit saeuis sua membra flammis
 tabe consumptus gemini cruoris
 munere nuptae. 645

b' Strauit Ancaem uiolentus ictu
 saetiger. fratrem Melagre matris
 inpius mactas: morerisque dextra
 matris iratae. meruere cuncti
 morte quod crimen tener expiauit
 Herculi magno puer inrepertus?
 raptus heu tutas puer inter undas.
 ite nunc fortes perarate pontum
 fonte timendo. 650

b Idmonem quamuis bene fata nosset
 condidit *pestis* libycis harenis.
 omnibus uerax sibi falsus uni
 concidit Mopsus caruitque Thebis. 655

631 uolucres *E* uolucris *A* || 634 ad caput tractu
 (tractus *ψ*) fluuiialis hebrei *A* ad caput tristis fluuitauit
 hebrei *E* corr. *Gron.* || 639 innumeras *ω* inuersas *scripsi*
ex coniectura Burmanni. || 644 prioris *E* cruoris *A* || 646
 antheum *ψ* antaeum *E* Ancaem *α* || 647 fratres *A* fra-
 trem *E* || 652 est *A* heu *E* 'inrepertus, raptus — undas?'
sic distinxit Bad. || 654 sorte timenda *A* ponte timendo *E*
 corr. *Gron.* || 656 serpens *A* sepi *E* corr. *R.P.* || 658 mor-
 sus *E* Mopsus *A* ||

ille si uere cecinit futura:
 exul errabit Thetidis maritus, 660
 fulmine et ponto moriens Oileus 664
 — . — — — patrioque pendet 663
 crimine poenas.

b' Igne fallaci nociturus Argis 661
 Nauplius praeceps cadet in profundum. 662
 coniugis fatum redimens pheraei F. LVI 665
 uxor impendes animam marito.
 ipse qui praedam spoliumque iussit
 aureum prima reuehi carina
 arsit accenso Pelias aeno.
 [ustus angustas uagus inter undas] 670
 iam satis diui mare uindicastis:
 parcite iusso.

NVTRIX.

a Pauet animus horret magna perniciēs adest.
 inmane quantum augescit et semet dolor
 accendit ipse uimque praeteritam integrat. 675
 uidi furem saepe et aggressam deos
 caelum trahentem, maius his maius parat
 Medea monstrum.
 a' Namque ut attonito gradu
 euasit et penetrale funestum attigit:
 totas opes effudit et quicquid diu 680

660 errauit *Æ* errabit *ci. Grut.* || 664 huc reuocauit *R.P.* || 661 ille *E* igne *A* || 662 cadit *Æ* cadet *ci. Grut.* || 663 patrio pendit crimine poenas *A* patrioque pendet crimine poenas *E* prius sapphici hemistichium intercidisse uidit *R.P.* || 666 impendit *A* impendens *E* corr. *Gron.* || 669 ustus ω arsit scripsi. hunc u. tollendum esse censet *R.P.* || 670 arsit ω ustus scripsi. uersum eieci. || 672 iusso *Æ* uino *ME* diuo *ci. Lips.* || NVTRIX · MEDEA *E* NVTRIX *A.* || 674 augessit *E* || 677 caelo *ci. NHs.* ||

etiam ipsa timuit promit atque omnem explicat
turbam malorum: arcana secreta abdita.

- b Et triste laeua conprecans sacrum manu
pestes uocat quascumque feruentis creat
harena Libyae quasque perpetua niue
Taurus coercet frigore arctoo rigens
et omne monstrum

685

. tracta magicis cantibus
squamifera latebris turba desertis adest.

- b' Hic saeua serpens corpus inmensum trahit
trifidamque linguam exertat et quaerit quibus
mortifera ueniat, carmine audito stupet
tumidumque nodis corpus aggestis plicat
cogitque in orbes. 'parua sunt' inquit 'mala
et uile telum est ima quod tellus creat:
caelo petam uenena. iamiam tempus est
aliquid mouere fraude uulgari altius.

690

695

- c Huc ille uasti more torrentis iacens
descendat anguis cuius inmensos duae
maior minorque sentiunt nodos ferae
[maior pelasgis apta sidoniis minor]
pressasque tandem soluat ophiucus manus
uirusque fundat. adsit ad cantus meos
laccessere ausus gemina Python numina.

700

- c' Et hydra et omnis redeat herculea manu
succisa serpens caede se reparans sua.
tu quoque relictis peruigil Colchis ades
sopite primum cantibus serpens meis.
postquam euocauit omne serpentum genus:
congerit in unum frugis infaustae mala:

705

683 en scripserim || complicans A conprecans E || 684
feruenti EA feruentis R14 || 686 arcto oriens E || 687 lacu-
nam significauit auctore R.P. || 688 sqamea A squamifera E ||
689 sera A saeua Eg || 690 querens A quaerit E || 695 iam
nunc tempus A iam tempus E iam iam t. E t. Gr. || 700
eieci. || 702 FANDAT Rescr. || 704 manus E manu A || 705 sede
E C. DE Rescr. caede A || 709 INFAVTAE Rescr. ||

- c Quaecumque generat inuius saxis Eryx, 710
 quae fert opertis hieme perpetua iugis
 sparsus cruore Caucasus promethei
 [*pharetraque pugnax Medus aut Parthi leues*]
 et quis sagittas diuites Arabes linunt
 aut quos sub axe frigido sucos legunt 715
 lucis Suebae nobiles hyrcaniis.
- c' Quodcumque tellus uere nidifico creat
 aut rigida cum iam bruma decussit decus
 nemorum et nivali cuncta constrinxit gelu,
 quodcumque gramen flore mortifero uiret 720
 dirusue tortis sucus in radicibus
 causas nocendi gignit: attrectat manu.
- c Haemonius illas contulit pestes Athos
 has Pindus ingens illa Pangaei iugis
 teneram cruenta falce deposuit comam, 725
 haec passa ferrum est dum parat Phoebus diem F.LXII 731
 illius alta nocte succisus frutex, 732
 at huius ungue secta cantato seges. 733
- c' Has aluit altum gurgitem Tigris premens 726
 Danuuius illas has per arentes plagas
 tepidis Hydaspes gemmifer currens aquis

 nomenque terris qui dedit Baetis suis
 hesperia pulsans maria languenti uado. 730
- c'' Mortifera carpit gramina ac serpentium 734
 saniem exprimit miscetque et obscenas aues
 maestique cor bubonis et raucae strigis
 execta uiuae uiscera. haec scelerum artifex

710 inuiis *ci. Gron.* || 712 sparsas *E* sparsus *A* || 713
del. R.P. post 714 posuerat Gron. || Parthus leuis *A* parthi
 leues *E* || 714 qui *Eψ* queis *α* || 715 quo *E* quos *A* ||
 716 sueui *A* suebae *E* || herciniis *A* hyrcaneis uel herca-
 neis *ψ* hyrcaniis *E* || 717 quocumque *E* || 718 discussit *EA*
corr. Gron. || 721 uirusque *E* dirusue *A* || 724 panchei *E*
 pangaei *A* || 731—733 huic loco restituit *R.P.* || 728 GEMMI-
 FERICVRRENS *Rescr. uersum intercidiſſe uidit R.P.* || 734
 ac om. *E* ||

discreta ponit: his rapax uis ignium
his gelida pigri frigoris glacies inest.

- d Addit uenenis uerba non illis minus 740
metuenda. sonuit ecce uaesano gradu
canitque. mundus uocibus primis tremit.

MEDEA.

- α Conprecor uulgu silentum uosque ferales deos
et chaos caecum atque opacam Ditis umbrosi domum,
Tartari ripis ligatos squalidae mortis specus. 745
supplicis animae remissis currete ad thalamos nouos.
- α' Rota resistat membra torquens, tangat Ixion humum.
Tantalus securus undas hauriat Pirenidās. 748
uos quoque urnis quas foratis inritus ludit labor 751
Danāides coite: uestras hic dies quaerit manus: 752
- α'' Grauior uni poena sedeat coniugis socero mei. 749
lubricus per saxa retro Sisyphum uoluat lapis. 750
nunc meis uocata sacris noctium sidus ueni 753
pessimos induta uultus fronte non una minax.
- a Tibi more gentis uinculo soluens comam 755
secreta nudo uemora lustraui pede
et euocauī nubibus siccis aquas
egique ad imum maria et Oceanus graues
interius undas aestibus uictis dedit. 759
- a' Die relicto Phoebus in medio stetit 771
hyadesque nostris cantibus motae labant 772
pariterque mundus lege confusa aetheris 760
et solem et astra uidit et uetitum mare
tetigistis ursae. temporum flexi uices.

738 dis *E* || 740 istis α illis *Eψ* || 743 uos precor *A*
comprecor *E* || 747 oxyon *E* || 751 752 transposuit *Bo.* ||
757 rupibus *ci. NHs. Bad. confert Luc. IV. 331: siccis*
uultus in nubibus haerent. || 751 uosque quas urnis *A*
uos quoque urnis quas ε || 749 grauior poena ψ grauiorque
poena α grauior uni poena *E* || 771 772 huc reuocauit *R.P.* ||

- a Aestiua tellus floruit cantu meo,
coacta messem uidit hibernam Ceres.
uiolenta Phasis uertit in fontem uada 765
et Hister in tot ora diuisus truces
compressit undas omnibus ripis piger.
- a' Sonuere fluctus tumuit insanum mare
tacente uento. nemoris antiqui domus
amisit umbras uocis imperio meae. 770
.
.
.
.
.
.
adesse sacris tempus est Phoebe tuis. 773
- b Tibi haec cruenta sorta texuntur manu
nouena quae serpens ligat: 775
tibi haec Typhoeus membra quae discors tulit
qui regna concussit Iouis.
- b' Vectoris istic perfidi sanguis inest
quem Nessus expirans dedit.
oetaeus isto cinere defecit rogos 780
qui uirus herculeum bibit.
- b Piae sororis inopiae matris facem
ultriciis Althaeae uides.
reliquit istas inuio plumas specu
Harpyia dum Zeten fugit. 785
- b' His adice pinnas sauciae Stymphalidos
lernaea passae spicula.
sonuistis arae. tripodas agnosco meos
faunte conmotos dea.
- a Video Triuiaae currus agiles 790
non quos pleno lucida uultu
pernox agilat,

763 horruit *ci. Markland.* || 764 messem coacta *A*
coacta messem *E* || 769 antiqui domus *A* antiqui decus
domus *E* || 770 umbram *A* umbras *E* || 776 qui *A* quae *E*
dissors *ci. NHs.* || 778 sanies *ci. Scaliger.* At sanguis *ultima*
producta legitur Tib. I, 6. 67. Ou. met. XII, 127. Pescen-
nus Niger ap. Spartianum c. VIII || 785 h^apyia *E* || ze-
tum *A* zeten *E* || 788 a. e. (*á. é. t. Gr.*) *E* arae *A* ||

- sed quos facie lurida maesta,
cum thessalicis uexata minis
caelum freno propiore legit. 795
- b Sic face tristem pallida lucem
funde per auras.
horrore nouo terre populos F. LXIII
inque auxilium Dictynna tuum
pretiosa sonent aera Corinthi. 800
- c Tibi sanguineo caespite sacrum
solemne damus.
tibi de medio rapta sepulchro
fax nocturnos sustulit ignes,
tibi mota caput 805
flexa uoces ceruice dedi,
- c' Tibi funereo de more iacens
passos cingit uitta capillos,
tibi iactatur
tristis stygia ramus ab unda, 810
tibi nudato pectore maenas
sacro feriam bracchia cultro.
- d Manet noster sanguis ad aras.
adsuesce manus stringere ferrum
carosque pati posse cruores. 815
sacrum laticem percussa dedi.
- e Quodsi nimium saepe uocari
quereris: uotis ignosce precor,
causa nocandi
Persei tuos saepius arcus 820
una atque eadem semper Iason.
- e' Tu nunc uestes tinge Creusae,
quas cum primum sumpserit, imas
urat serpens flamma medullas.
ignis fuluo 825
latet obscurus clusus in auro,

793 metat *E* moesta *A* || 799 inque *E* || 808 uincit *A*
cingit *E* || 821 eadem est *A* est *om.* *e* || 823 inmas *E* ||
826 clusus in auro latet obscurus (obscura *E*) *ω* hemistichia
transposui auctore *R.P.* ||

- f Quem mihi caeli qui furta luit
 uiscere feto,
 dedit et docuit . . — . . —
 condere uires arte Prometheus. 830
- f' Dedit et tenui sulfure tectos
 Mulciber ignes,
 et uiuacis fulgura flammae
 de cognato Phaethonte tuli,
- e" Habeo flammās 836
 usto tauri gutture raptas, 837
 habeo mediae dona Chimaerae 835
 quae permixto felle Medusae 838
 tacitum iussi seruare malum.
- b' Adde uenenis 840
 stimulos Hecate donisque meis
 semina flammae condita serua
 fallant uisus tactusque ferant
 meet in pectus uenasque calor,
- a' Stillent artus ossaque fument 845
 uincatque suas
 flagrante coma noua nupta faces.
 uota tenentur: ter latratus
 audax Hecate dedit et sacros
 edidit ignes face luctifera. 850

Peracta uis est omnis: huc gnatos uoca,
 pretiosa per quos dona nubenti feras.
 ite ite nati matris infaustae genus
 placate uobis munere et multa prece
 dominam ac nouercam. uadite et celeres domum 855
 referte gressus ultimo amplexu ut fruar.

829 artem *A* arte *E* || 830 at tenuit *A* et tenui *ε* ||
 835 habeo mediae dona Chimaerae (clymerae *E*) | habeo
 flammās. usto Tauri | gutture raptas . quas permixto (per-
 misto *A*) ω ordinem restituit, quae (838) scripsit *R.P.* ||
 845 stillet *E* || 850 luctifera *E* || 855 et *A* ac *E* ||

CHORVS.

- a Quonam cruenta Maenas
praeceps amore saeuo
rapitur? quod inpotenti
facinus parat furore? 860
- b Vultus citatus ira
riget et caput feroci
quatiens superba motu
regi minatur ultro.
quis credat exulem? 865
- a Flagrant genae rubentes, F. LXIII
pallor fugat ruborem:
nullum uagante forma
seruat diu colorem.
- c Huc fert pedes et illuc, 870
ut tigris orba natis
cursu furente lustrat
gangeticum nemus.
- a' Frenare nescit iras
Medea non amores, 875
nunc ira amorque causam
iunxere: quid sequetur?
- a' Quando efferet pelasgis
nefanda Colchis aruis
gressum metuque soluet
regnum simulque reges? 880

861 c=ecatus *E* citatus *A* || 865 exulantem α exulem *Eψ* || 873 gantici cum *E* gangeticum *A* nemus. sic α sic om. *Eψ* ||

- b' Nunc Phoebe mitte currus
 nullo morante loro.
 nox condat alma lucem,
 mergat diem timendum
 dux noctis Hesperus. 885

NVNTIVS. CHORVS. NVTRIX. MEDEA. IASON.

- a NVNT. Periere cuncta. cōcidit regni status.
 gnata atque genitor cinere permixto iacent.
 CHO. qua fraude capti?
 NVNT. qua solent reges capi:
 donis.
 CHO. in illis esse quis potuit dolus? 890
 NVNT. et ipse miror uixque iam facto malo
 potuisse fieri credo.
 CHO. quis cladis modus?
 a' NVNT. Auidus per omnem regiae partem furit
 ut iussus ignis: iam domus tota occidit,
 urbi timetur.
 CHO. unda flammās opprimat. 895
 NVNT. et hoc in ista clade mirandum accidit:
 alit unda flammās quoque prohibetur magis,
 magis ardet ignis, ipsa praesidia occupat.
 b NVTR. Effer citatum sede pelopea gradum
 Medea. praeceps quaslibet terras pete. 900
 b' MED. Egone ut recedam? si profugissem prius:
 ad hoc redirem. nuptias specto nouas.
 c Quid anime cessas? sequere felicem impetum
 pars ultionis ista qua gaudes quota est?
 amas adhuc furiosa si satis est tibi 905

886 hesperus ω hesperugo ed. *Lugdunensis*? || NVNTIVS.
 CHORVS · MEDEA · IASON *E* NVNCIVS · CHORVS ·
 NVTRIX · MEDEA · IASON *A* || 890 CHO. donis in illis *E*
 Donis. CHO. in illis *A* || 894 inmissus *ci. Gron.* || 899
 NVTR. *A om. E* || pelopeia *A* pelopea *E* ||

caelebs Iason: quaere poenarum genus
haut usitatum iamque sic temet para:

- c' Fas omne cedat, abeat expulsus pudor.
vindicta levis est quam ferunt purae manus:
incumbe in iras teque languentem excita 910
penitusque ueteres pectore ex imo impetus
uiolentus hauri. quicquid admissum est adhuc,
pietas uocetur.

- d Hoc age et faxo sciant
quam leuia fuerint quamque uulgaris notae
quae commodau scelera. prolusit dolor 915
per ista noster. quid manus poterant rudes
audere magnum? quid puellaris furor?
Medea nunc sum, creuit ingenium malis.

- c Iuuat iuuat rapuisse fraternum caput,
artus iuuat secuisse et arcano patrem 920
spoliassse sacro, iuuat in exitium senis
armasse natas. quaere materiam dolor:
ad omne facinus non rudem dextram adferes.

- c' Quo te igitur ira mittis, aut quae perfido
intendis hosti tela? nescio quid ferox 925
decreuit animus intus et nondum sibi
audet fateri. stulta properaui nimis

- d' Ex paelice utinam liberos hostis meus
aliquos haberet. quicquid ex illo tuum est,
Creusa peperit. placuit hoc poenae genus 930
meritoque placuit: ultimum, agnosco, scelus
anime parandum est. liberi quondam mei
uos pro paternis sceleribus poenas date. —

906 c//elebs (a eras.) E || qu//ere (a eras.) E p//enarum
(e eras.) E || 907 haustu citatum E haud usitatum A ||
909 parnae A purae E || 912 adhuc est E est adhuc A ||
914 not//e (a eras.?) E || 915 praelusit A prolusit e || 920
ortus E || 921 exitum E || 927 lacunam statui cum R.P. ||
929 aliquot α aliquos ψe || 930 pepirit E || 931 magno A
agnosco E || 932 animo Ae anime ci. Gron. || parendum E
parandum A patrandum ci. Gron. ||

- e Cor pepulit horror membra torpescunt gelu
pectusque tremuit. ira discessit loco 935
materque tota coniuge expulsa redit.
egone ut meorum liberum ac prolis meae
fundam cruorem? melius a demens furor.
incognitum istud facinus ac dirum nefas Quat. VIII F. LXV
a me quoque absit. quod scelus miseri tuent? 940
- e' Scelus est Iason genitor, est maius scelus
Medea mater. — occidant. non sunt mei. —
pereant? mei sunt, crimine et culpa carent. —
sunt innocentes fateor: et frater fuit.
quid anime titubas? ora quid lacrimae rigant 945
uariamque nunc huc ira nunc illuc amor
diducit, anceps aestus incertam rapit?
- f Vt saeua rapidi bella cum uenti gerunt
utrumque fluctus maria discordes agunt
dubiumque feruet pelagus: haut aliter meum 950
cor fluctuatur. ira pietatem fugat
iramque pietas. cede pietati dolor.
- g Huc cara proles, unicum afflictæ domus
solamen, huc uos ferte et infusos mihi
coniungite artus. habeat incolumes pater, 955
dum et mater habeat. — urguet exilium ac fuga.
- f' Iam iam meo rapiuntur auulsi e sinu.
flentes gementes ocus pereant patri,
periere matri. rursus increscit dolor
et feruet odium. repetit inuitam manum 960
antiqua Erinnyes. ira qua ducis sequor.
- g' Utinam superbæ turba Tantalidos meo
exisset utero bisque septenos parens

937 ac delendum censet Bo. || 938 ah demens A ah
om. E || 946 huc sup. lin. E || 947 deducit E diducit A ||
950 pelagus feruet A feruet pelagus E || 957 euulsi sinu A
(e sinu ψ) auulsi e sinu E || 958 gementes oculis ψ E
t. Gr. gem. sed oculis α osculis ME oculis un. ex Pall.
ocus ci. IGron. || 959 matris A matri E || 960 inuisam Ae
corr. Gron. || 961 mentis ira A erinis ira E ||

- gnatos tulissem. sterilis in poenas fui.
fratri patrique quod sat est, pepereris duos. 965
- h Quonam ista tendit turba furiarum inpotens?
quem quaerit aut quo flammeos ictus parat?
aut cui cruentas agmen infernum faces
intentat? ingens anguis excusso sonat
tortus flagello. quem trabe infesta petit 970
Megaera? cuius umbra dispersis uenit
incerta membris? frater est. poenas petit.
- i Dabimus, sed omnes. fige luminibus faces.
lania: perure. pectus en furiis patet. — 975
discedere a me frater ultrices deas
manesque ad imos ire securas iube:
mihi me relinque et utere hac frater manu
quae strinxit ensem. uictima manes tuos
placamus ista.
- h' Quid repens adfert sonus?
parantur arma meque in exitium petunt. 980
excelsa nostrae tecta conscendam domus
caede inchoata. perge tu mecum comes.
tuum quoque ipsa corpus hinc mecum auerham.
nunc hoc age anime. non in occulto tibi est
perdenda uirtus, approba populo manum. 985
- k IAS. Quicumque regum cladibus fidus doles
concurrere, ut ipsam sceleris auctorem horridi
capiamus, huc huc fortis armiferi cohors
conferte tela. uertite ex imo domum.
- i' MED. Iam iam recepi sceptrum germanum patrem 990
spoliumque Colchi pecudis auratae tenent.
redire regna. rapta uirginitas redit.
o placida tandem numina. o festum diem.

967 squameos ci. Bo. || rictus ci. Hs. || 969 ign sanguis E ingens anguis A || 977 relinquere utere E || 979 placamus Ae placemus Ortel. || 983 ipse A ipsa E || auerham A auerham E || 985 perpenda E || 986 regum es A es om. E || dolens A doles E || 988 armigeri A armiferi E || 990 recipi E || 993 nomina E ||

- o nuptialem. uade: perfectum est scelus,
uindicta nondum. perage dum faciunt manus. 995
- h Quid nunc moraris anime? quid dubitas? potes.
iam cecidit ira. paenitet facti pudet.
quid misera feci? misera paeniteat licet,
feci. — uoluptas magna me inuitam subit
et ecce crescit. derat hoc unum mihi, 1000
spectator iste. nihil adhuc facti reor,
quicquid sine isto fecimus sceleris, perit.
- h' IAS. En ipsa tecti parte praecipiti inminet.
huc rapiat ignes aliquis, ut flammis cadat
suis perusta. 1005
MED. congere extremum tuis
gnatis Iason funus ac tumulum strue:
coniunx socerque iusta iam functis habent
a me sepulti. gnatus hic fatum tulit,
hic te uidente dabitur exitio pari.
- k IAS. Per numen omne perque communes fugas 1010
torosque quos non nostra uiolauit fides,
iam parce nato. si quod est crimen, meum est:
me dedo morti, noxium macta caput.
- k' MED. Hac qua recusas qua doles, ferrum exigam.
i nunc superbe, uirginum thalamos pete. 1015
relinque matres.
IAS. unus est poenae satis.
MED. si posset una caede satiari haec manus:
nullam petisset.
- k' Vt duos perimam: tamen
nimium est dolori numerus angustus meo.
in matre si quod pignus etiam nunc latet, 1020
scrutabor ense uiscera et ferro extraham.

994 est scelus *A* scelus est *E* || 996 potens *E* potens *α*
potes *ψ* || 999 magna me et inuitam *E* et *om.* *A* magna et
inuitam *ci.* Henneberger. || 1001 ipse *A* iste *E* || factum *A*
facti *E* || 1013 dede *A* dedo *E* || 1017 satiari manus *A*
satiari a manus *E* corr. Gron. ||

k IAS. Iam perage coeptum facinus — haut ultra
precor —

moramque saltem supplicis dona meis.

MED. perfruere lento scelere ne propera dolor.
meus dies est: tempore accepto utimur.

1025

1 IAS. Infesta memet perime.

MED. misereri iubes.

bene est: peractum est. plura non habui dolor

quae tibi litarem. lumina huc tumida adleua

ingrate Iason. coniugem agnoscis tuam?

sic fugere soleo: patuit in caelum uia:

1030

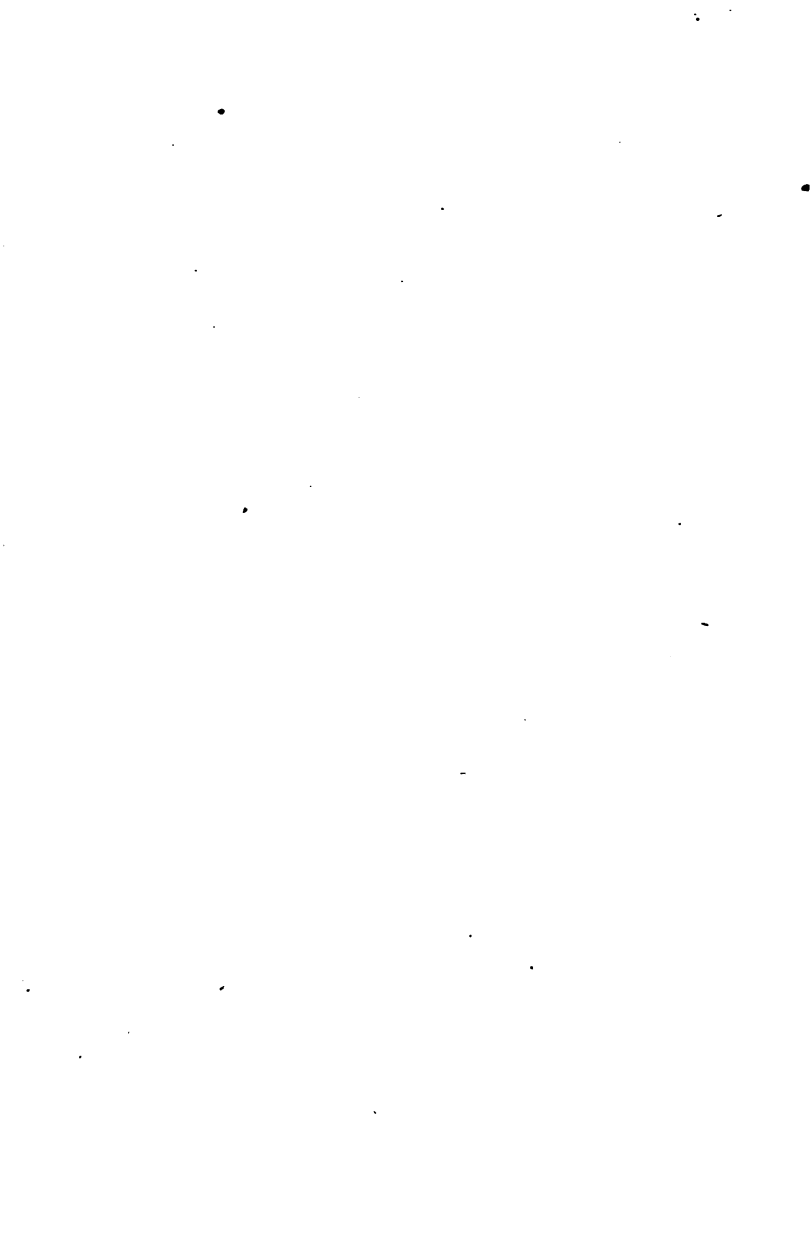
1' Squamosa gemini colla serpentes iugo
submissa praebent. recipe iam gnatos parens.
ego inter auras aliti curru uehar.

IAS. per alta uade spatia sublimi aetheris.

testare nullos esse qua ueheris deos.

1035

1022 perge *E* || 1024 scelere *A* sceleri *E* || 1034 uadit α
uade ψ uades *ci. Bo.* || aetheris *MEA* aetheri *E* || MARCI ·
LVCII · ANNEI · SENECAE · MEDEA · EXPLICIT · IN-
CIPIT · PHAEDRA. *E* Explicit Medea tragedia septima
feliciter die scd'o Iulij MCCCLXXXXj. dum do' Iohannes
aucuth hostilit' militaret ut alias scriptus est territorij
cremonese. ~ *R* ||

INCERTI

À G A M E M N O

PERSONAE

I CLYTEMESTRA

II THYESTIS VMBRA

AEGISTHVS

AGAMEMNO

STROPHIVS

III CASSANDRA

IIII NVTRIX

EVRYBATES

ELECTRA

ORESTES }
PYLADES } TACITI

CHORVS I MYCENAEARVM

CHORVS II ILIADVM

SCAENA MYCENIS

THYESTIS VMBRA.

Opaca linquens Ditis inferni loca
adsum profundo Tartari emissus specu
incertus utras oderim sedes magis:
fugio Thyestes inferos, superos fugo.
inhorret animus et pauor membra excutit: 5
uideo paternos immo fraternos lares.

Hoc est uetustum pelopiae limen domus.
hinc auspicari regium capiti decus
mos est Pelasgis, hoc sedent alti toro
quibus superba sceptras gestantur manu. 10
locus hic habendae curiae, hic epulis locus.

Libet reuerti. nonne uel tristes lacus
incolere satius? nonne custodem Stygis
trigemina nigris colla iactantem iubis
ubi ille celeri corpus euinctus rota 15
in se refertur, ubi per aduersum inritus
redeunte totiens luditur saxo labor,

INCIPIT | AGAMEMNO . THYESTIS . VM|BRA E
Marci Lucij Anei Senece Agamenonia Tragedia octa|ua
feliciter Incipit. R

Vmbra Thiestis loquitur R Vmbra Thiestis G Thye-
stes A || 5 In horret E En horret A Heu h. R || 9 alte E ||
13 Adcolere Bo. || 14 Trigemina EA Terg. ψ || nigris A
nimis E || 15 rota EA rote ψ ||

Vbi tondet ales auida fecundum iecur
 et inter undas feruida exustus siti
 aquas fugaces ore decepto appetit
 poenas daturus caelitem dapibus graues? F. CIII
 20

Sed ille nostrae pars quota est culpa senex?
 reputemus omnes quos ob infandas manus
 quaesitor urna gnosiùs uersat reos:
 uincam Thyestes sceleribus cunctos meis, 25
 a fratre uincar. liberis plenus tribus
 in me sepultis uiscera exedi mea.

Nec hactenus fortuna maculauit patrem,
 sed maius aliud ausa commissio scelus,
 gnatae nefandos petere concubitus iubet. 30
 non pavidus hausi dicta, sed cepi nefas.

Ergo ut per omnis liberos irem parens,
 coacta fati gnata fert uterum grauem
 me patre dignum. uersa natura est retro.
 auo parentem pro nefas patri uirum 35
 gnatis nepotes miscui nocti diem.

Sed sera tandem respicit fessos malis
 post fata demum sortis incertae fides:
 rex ille regum ductor Agamemnon ducum
 cuius secutae mille uexillum rates 40
 iliaca uelis maria texerunt suis,
 post decima Phoebi lustra deuicto Illo
 adest daturus coniugi iugulum suae.

Iam iam natahit sanguine alterno domus.
 enses securem tela diuisum graui 45
 ictu bipennis regium uideo caput.
 iam scelera prope sunt iam dolus caedes cruor.

Parantur epulae. causa natalis tui
 Aegisthe uenit. quid pudor uultus grauatur,
 quid dextra dubio trepida consilio labat, 50

23 repetamus ψ || 35 Auo nepotem ψ A. parentem
 EMER A || 38 incertae EME incestae A || 42 decima E
 dena ψ bina α || 45 securem E secures A || 48 tuus NHs. |

quid ipse temet consulis torques rogas
an deceat hoc te? respice ad matrem: decet.

Sed cur repente noctis aestivae uices
hiberna longa spatia producunt mora
aut quid cadentes detinet stellas polo? 55
Phoebum moramur. redde iam mundo diem.

CHORVS.

a O. regnorum magnis fallax
fortuna bonis in praecipiti
dubioque locas nimis excelsos.
numquam placidam sceptrā quietem 60
certumue sui tenuere diem,
alia ex aliis cura fatigat
uexatque animos noua tempestas.

a' Non sic libycis syrtibus aequor
furit alternos uoluere fluctus, 65
non Euxini turget ab imis
conmota uadis
unda nivali uicina polo,
ubi caeruleis immunis aquis
lucida uersat plaustra Bootes. 70

b Vt praecipites regum casus
fortuna rotat.
metui cupiunt metuique timent.
non nox illis alma recessus
praebet tutos, non curarum 75
somnia domitor pectora soluit.

51 timet *E* || 52 ad *ε* *Ortel.* at *A* an *ψ* || 56 reddo
Gron. || 57 *O* *om.* *ψ* || 59 *D.* l. excelsos nimis *E* nimis ex-
celsos *LMueller.* *D.* nimis excelsa locas *A* excelsa nimis
Bo. || 62 ex aliis *ω* ex alia *Regiomontani liber* || 63 uexat
(*om.* que) *E* || 66 euxini) eu in *ras.* *E*³ ||

- b' Quas non arces scelus alternum
dedit in praeceps, inopia quas non
arma fatigant? iura pudorque
et coniugii-sacrata fides 80
fugiunt aulas. sequitur tristis
sanguinolenta Bellona manu,
- c Quaeque superbos urit Erinys
nimias semper comitata domos,
quas in planum quaelibet hora F. CHH 85
tulit ex alto.
licet arma uacent cessentque doli,
sidunt ipso pondere magna
ceditque oneri fortuna suo.
- d Vela secundis inflata notis 90
uentos nimium timuere suos.
nubibus ipsis inserta caput
turris pluuiο uapulat austro
densasque nemus spargens umbras
annosa uidet robora frangi. 95
- c Feriunt celsos fulmina colles,
corpora morbis maiora patent
et cum in pastus armenta uagos
uilia currant,
placet in uulnus maxima ceruix. 100
quicquid in altum
fortuna tulit, ruitura leuat.
- d' Modicis rebus longius aeuum est.
felix mediae quisquis turbae
sorte quietus 105

80 fides) e *in ras.* E² || 81 Faciunt E || 84 Nimias EME
Tumidas A || 85 quaelibet EA qual. *ψRg* || 88 onere Rψ ||
97 patent) e *in ras.* E² || 99 currant ERgψ currunt A || 104
quisquis mediae E || 105 Sorte EMERmg. IPal. Parte A ||

aura stringit litora tuta
timidusque mari credere cumbam
remo terras propiore legit.

CLYTEMESTRA. NVTRIX.

Quid segnis anime tuta consilia expetis?
quid fluctuaris? clausa iam melior uia est. 110
licuit pudicos coniugis quondam toros
et sceptrata casta uidua tutari fide.
periere mores ius decus pietas fides
et qui redire, cum perit, nescit pudor.
da frena et omnem prona nequitiam incita: 115
per scelera semper sceleribus tutum est iter.

Tecum ipsa nunc euolue femineos dolos,
quod ulla coniunx perfida atque inpos sui
amore caeco, quod nouercales manus
ausae, quod ardens in pia uirgo face 120
phasiaca fugiens regna thessalica trabe:
ferrum uenena. uel mycenaeas domos
coniuncta socio profuge furtiua rate.
quid timida loqueris furta et exilium et fugas?
soror ista fecit. te decet maius nefas. 125

NVTR. Regina Danaum et inclitum Ledaee genus
quid tacita uersas quidue consilii inpotens
tumido feroces impetus animo geris?
licet ipsa sileas, totus in uultu est dolor.
proin quicquid est, da tempus ac spatium tibi. 130
quod ratio non quit, saepe sanauit mora.

Clytemestra ubique *ERG* || 109 anime) e in ras. *E*² ||
112 uidua e *Regiomontani* liber iuncta *A* || 121 th. graue
E || 122 micaeneas domos *E* miceneam domum *G* Mycenaea
domo *A* uersus om. *g* || 125 Soror *E* *Ge. Fabricius* Soror *A* ||
126 et om. e || 127 consilia *E* || 130 Proinde quicquid e
Proin quid α Proin quicquid *Lipsius* || 131 non quit *E*
nequit ψ nequit α ||

CLYT. Maiora cruciant quam ut moras possim pati.
 flammae medullas et cor exurunt meum,
 mixtus dolori subdidit stimulos timor,
 inuidia pulsat pectus. hinc animum iugo 135
 premit cupido turpis et uinci uetat
 et inter istas mentis obsessae faces
 fessus quidem et deuictus et pessumdatus
 pudor rebellat.

Fluctibus uariis agor,
 ut, cum hinc profundum uentus hinc aestus rapit, 140
 incerta dubitat unda cui cedat malo.
 proinde omisi regimen e manibus meis.
 quocumque me ira, quo dolor, quo spes feret,
 hoc ire pergam. fluctibus dedimus ratem.

Vbi animus errat, optimum est casum sequi. 145
 NVTR. caeca est temeritas quae petit casum ducem.

CLYT. Cui ultima est fortuna, quid dubiam timet?
 NVTR. tuta est latetque culpa, si pateris, tua.

CLYT. Perlucet omne regiae uitium domus.
 NVTR. piget prioris et nouum crimen struis? 150

CLYT. Res est profecto stulta nequitiae modus. Quat. XIII
 NVTR. quod metuit, auget qui scelus scelere obruit. F. cv

CLYT. Et ferrum et ignis saepe medicinae loco est.
 NVTR. extrema primo nemo temptauit loco.

CLYT. Rapienda rebus in malis praeceps uia est. 155
 NVTR. at te reflectat coniugi nomen sacrum.

CLYT. Decem per annos uidua respiciam uirum?
 NVTR. meminisse debes sobolis ex illo tuae.

132 ut om. *E* q. m. p. ut pati *NHs.* || 134 Iixtus (*sed i in u mutato m. sec.*) *E* || 135 pectus) cecus *E* || 138 deuinctus *E* deuictus ψ deiectus α || 139 uagor *R* || 144 Hoc *E* Huc *A* || dedimus *E* dedam ψ dedi α || 147 quid ω quis *Bo.* || dubiam *E Lips. Pal.* dubium *A* || 152 metuit *E\psi* meruit α || obruit *E\psi* obstruit α || 155 Rapienda *E aliquot Delriani* Capienda α || 156 coniugii ϵA coniugis *Bur-degal.* ||

CLYT. Equidem et iugales filiae memini faces
et generum Achillem. praestitit matri fidem. 160

NVTR. Redemit illa classis inmotae moras
et maria pigro fixa languore inpulit.

CLYT. Piget doletque. Tyndaris caeli genus
lustrale classi doricae peperit caput.
reuoluit animus uirginis thalamos meae 165
quos ille dignos pelopia fecit domo,
cum stetit ad aras ore sacrificio pater.

Quam nuptiales. horruit Calchas suae
responsa uocis et recedentes focos.
o scelera semper sceleribus uincens domus. 170
cruore uentos emimus, bellum nece.
NVTR. sed uela pariter mille fecerunt rates.

CLYT. Non est soluta prospero classis deo:
eiecit Aulis inpias portu rates.
sic auspicatus bella non melius gerit. 175
[*amore captae captus inmotus prece*]
zminthea tenuit spolia phoebei senis
ardore sacrae uirginis iam tum furens.

Non illum Achilles flexit indomitus minis,
non ille solus fata qui mundi uidet 180
in nos fidelis augur in captas leuis,
non populus aeger et relucentes rogi.
inter ruentis Graeciae stragem ultimam
sine hoste uictus marcet ac Veneri uacat
reparatque amores 185

Neue desertus foret

159 Et quidem ER || 161 Clytemestrae dant nonnulli
Pall. || 162 lango E langore A || 163 Piget doletque E
Pudet pigetque A || 164 peperit E g peperit A || 167 sacri-
fico EA sacrilego ψ || 168 Quam E Quasi A || 172 NVTR.
A om. E ψ || bella E uela A || 173 CLYT. A om. E ψ ||
174 alio E Aulis A || 176 post u. 177 R 10 deleui propter
uu. 178 190 192 || 177 senis E R mg. m. pr. ducis A || 178
Ardorem ψ || tantum ψ || ferens ψ || 179 indomitis α ||

a paelice umquam barbara caelebs torus,
 ablatam Achilli diligit Lyrnesida
 nec rapere puduit e sinu auulsam uiri.

En Paridis hostem. nunc nouum uulnus gerens
 amore phrygiae uatis incensus furit 190
 et post tropaea troica ac uersum Ilium
 captae maritus remeat et Priami gener.

Accingere anime: bella non leuia apparas.
 scelus occupandum est. pigra quem expectas diem?
 pelopia phrygiae sceptrum dum teneant nurus? 195
 an te morantur uirgines uiduae domi
 patrique Orestes similis? horum te mala
 uentura moueant turbo quis rerum imminet.

Quid misera cessas? en adest gnatis tuis
 furens nouerca. per tuum, si aliter nequit, 200
 latus exigatur ensis et perimat duos.
 misce cruorem, perde pereundo uirum.
 mors misera non est conmori cum quo uelis.

NVTR. Regina frena temet et siste impetum
 et quanta temptes, cogita. uictor uenit 205
 Asiae ferocis ultor Europae, trahit
 captiua Pergama et diu uictos Phrygas.
 hunc fraude nunc conaris et furto aggredi.

Quem non Achilles ense uiolauit fero,
 quamuis procacem toruus armasset manum, 210
 non melior Ajax morte decreta furens,
 non sola Danaïs Hector et bello mora,
 non tela Paridis certa, non Memnon niger
 non Xanthus armis corpora inmixta aggerans
 fluctusque Simois caede purpureos agens, 215

186 barbara celebs *E Regiomontani liber R mg. pr. m. b.*
 a c. *NHs.* uel suus caelebs *A* || 187 Lyrnesida *E Briseida A*
 briseidam *ψ* || 188 auulsam *E uulsam A* || 189 Hem *α*
 En rapidis *E* || 200 aliter *E IPal.* aliud *A* aliquid *ψ* || 202
 perde perfunde *E* || 205 temptea *E tentas A* || 208 et furto
E ME Regiomontani liber. insana aggr. *A* || 214 inmixtis *A*
 inmixta *Eψ* || gerens *ω* aggerens *IGron.* aggerans
scripsi ||

non niuea proles Cycnus aequorei dei,
 non bellicoso Thressa cum Rhese phalanx,
 non picta pharetras et securigera manu
 peltata Amazon: hunc domi reducem paras
 mactare et aras caede maculare in pia?

F. CVI
 220

Victrix inultum Graecia hoc facinus feret?
 equos et arma classibusque horrens fretum
 propone et alto sanguine exundans solum
 et tota captae fata dardaniae domus
 regesta Danais. conprime adfectus truces
 mentemque tibimet ipsa pacifica tuam.

225

AEGISTHVS. CLYTEMESTRA. NVTRIX.

Quod tempus animo semper ac mente horrui,
 adest profecto rebus extremum meis.
 quid terga uertis anime? quid primo impetu
 deponis arma? crede perniciem tibi
 et dira saeuos fata moliri deos.

230

opponere cunctis uile supplicii caput
 ferrumque et ignes pectore aduerso excipe.
 Aegisthe non est poena sic nato mori.

Tu nos pericli socia tu Leda sata
 comitare tantum: sanguinem reddet tibi
 ignauus iste ductor ac fortis pater.
 sed quid trementes circuit pallor genas,
 iacensque uultus languido obtutu stupet?

235

CLYT. Amor iugalis uincit ac flectit retro.
 referamur illuc, unde non decuit prius
 abire. uel nunc casta repetatur fides.

240

221 Victrix *E* Vltrix *A* || 223 Propone *e* *R* *Basil. mg.*
Praepone A || 226 ipsa) *p in ras. E²* || NVTRIX *add. E*
om. A || 230 permitti tibi *E* || 234 CLY. *A om. E* || 235
 AEG. *A om. E* || 239 uultus *e Lipsius* uultu *A* || optutus *E*
 obtutus *A* obtutu *Lipsius.* || 241 Referemus *E* Referamur
IGron. Remeemus A || 242 sed nunc *EA* uel nunc *in optimo*
t. Gron. ||

nam sera nūquam est ad bonos mores uia.
quem paenitet peccasse, paene est innocens.

AEG. Quo raperis amens? credis aut speras tibi 245
Agamemnonis fidele coniugium? ut nihil
subesset animo quod graues faceret metus,
tamen superba et inpotens flatu nimis
fortuna magno spiritus tumidos daret.

Grauis ille sociis stante adhuc Troia fuit. 250
quid rere ad animum suapte natura truem
Troiam addidisse? rex Mycenarum fuit,
ueniet tyrannus: prospera animos efferunt.
effusa circa paelicum quanto uenit
turba apparatu. sola sed turba eminent 255
tenetque regem famula ueridici dei.

Feresne thalami uicta consortem tui?
at illa nolet. ultimum est nuptae malum
palam maritam possidens paelex domum.
nec regna socium ferre nec taedae sciunt. 260

CLYT. Aegisthe quid me rursus in praeceps agis
iramque flammis iam residentem incitas?
permisit aliquid uictor in captam sibi:
nec coniugem hoc respicere nec dominam decet.

Lex alia solio est alia priuato in toro. 265
quid quod seueras ferre me leges uiro
non patitur animus turpis admissi memor.
det ille ueniam facile cui uenia est opus.

AEG. Ita est? pacisci mutuam ueniam licet?
ignota tibi sunt iura regnorum haut noua. 270
nobis maligni iudices aequi sibi

244 poenae α || 255 sola sed turba eminent E sola
sed longe em. A turba sed longe em. ME || 256 regnum ME ||
258 nollet E || 259 marita ex corr. pr. m. E mariti A
maritam NHs. || 261 CLY: A om. E¹ sed Cl. add. E³ ||
agis E rapis A || 262 incitas E Voss. ψ excitas α || 263
aliquis E aliquid A || captam EA captas Mog. || 264 Non
— non — 'o. v. l.' Delr. || 265 solio EA socio ψ || priuata E
priuato A || in toro Eψ in om. A || 270 aut E R Ortel.
haud A ||

id esse regni maximum pignus putant,
si quicquid aliis non licet, solis licet.

CLYT. Ignouit Helenae: iuncta Menelao redit
quae Europam et Asiam paribus afflixit malis. 275

AEG. sed nulla Atriden uenere furtiua abstulit
nec cepit animum coniugi obstrictum suae.
iam crimen ille quaerit et causas parat.
nihil esse crede turpe commissum tibi:

quid honesta prodest uita flagitio uacans 280
ubi dominus odit? fit nocens, non quaeritur.

Spartamne repetes spreta et Eurotan tuum
patriasque sedes profuga? non dant exitum
repudia regum. spe metus falsa leuas. F. CVII

CLYT. Delicta nouit nemo nisi fidus mea. 285
AEG. non intrat umquam regium limen fides.

CLYT. Opibus merebor, ut fidem pretio obligem.
AEG. pretio parata uincitur pretio fides.

NVT. Surgit residuus pristinae mentis pudor.
quid obstrepis, quid uoce blandiloqua mala 290
consilia dictas? scilicet nubet tibi
regum relicto rege generosa exuli?

AEG. et cur Atrida uideor inferior tibi
gnatus Thyestae?

NVT. si parum est, adde et nepos.

AEG. auctore Phoebio gignor. haud generis pudet. 295

NVT. Phoebum nefande stirpis auctorem uocas
quem nocte subita frena reuocantem sua
caelo expulistis? quid deos probro addimus?
subripere doctus fraude genialis toros

279 Nichil *E* Nil *A* || 280 uacans *E* carens *A* || 282
Spartam *E* Sparten *A* || ne *EA* num ψ || et euro tantum *E*
Eurotan tuum *Gron.* et a tanto uiro *A* || 284 metus *E*
metum *A* || 289 294 296 NVT. *E* CLYT. *A* || 291 nubet *EA*
nubam *Voss.* || 292 generoso *E* generosa *A* || 296 nefande *E*
nefandae α || 298 addimus *E* aduocas *A* || 299 Sub rupe
reductus *E* Surripere doctus *A* || genialis *E* geniales ψ
genitales α || tori *E* toros *A* ||

quem uenere tantum scimus illicita uirum, 300
 facesse propere ac dedecus nostrae domus
 asporta ab oculis: haec uacat regi uiro.

AEG. Exilia mihi sunt haud noua. adsueui malis.
 si tu imperas regina, non tantum domo
 Argisue cedo, nil moror iussu tuo 305
 aperire ferro pectus aerumnis graue.

CLYT. Siquidem hoc cruenta Tyndaris fieri sinam.
 quae iuncta peccat, debet et culpae fidem.
 secede mecum potius, ut rerum statum
 dubium ac minacem iuncta consilia explicent. 310

CHORVS.

a Canite o pubes inclita Phoebum 311
 . . . — . . . —
 quaeque Erasini gelidos fontes 319
 quaeque Eurotan 320
 quaeque uirenti tacitum ripa
 bibis Ismenon:
 quam fatorum praescia Manto
 sata Tiresia
 latonigenas monuit sacris 325
 celebrare deos. 326

a' Tibi festa caput turba coronat 312
 . . . — . . . —
 tibi uirgineas laurum quatiens
 de more comas
 innuba fundit . . . — . . . — 315

301 Facesse *E* Secede *A* || ac *E* om. *A* || nostrae *E*
 clarae *A* || 302 regia *Eψ* regi ac *A* regi et *R* regi uiro
 scripsi. || 307 sinam am *syll.* *detersa E* || 308 iuncta *Mog.*
 inuita *εA* || *Ordinem uu.* 312—316 (Tibi festa — inachia)
 319—326 (Quaeque — deos) *conmutaui lacunis indicatis post*
uu. 311 312 315 316 || 319 quaeque Eurotae gelidos fontes
 (*deletis noctibus quaeque Erasini*) *coniecerat GR.* || 325 sa-
 cri *E* sacris *A* || 315 fudit *E* fundit *A* ||

- stirps inachia. 316

 arcus uictor pace relata 327
 Phoebe relaxa.
- b Vmeroque graues leuibus telis
 pone pharetras 330
 resonetque manu pulsa citata
 uocale chelys.
 nil acre uelim magnumque modis
 intonet altis,
 sed quale soles leuiore lyra 335
 flectere carmen
 simplex, lusus cum docta tuos
 Musa recenset.
- b' Licet et chorda grauiore sonos
 quale canebas, 340
 cum Titanas fulmine uictos
 uidere dei
 uel cum montes montibus altis
 superinpositi
 struxere gradus trucibus monstris, 345
 stetit inposita
 Pelion Ossa, pinifer ambos
 pressit Olympos. F. CVIII
- c Ades o magni [*soror et coniunx*] consors sceptri
 regia Iuno:
 tu a te colimus turba Mycenae. 350
 tu sollicitum

316 stirpis inachiae *E* stirpis *g* stirpis Inachia *A* ||
 317 318 ante 323 ponendos esse censuerat *GR.*, post u. 377
 transposui || 327 pace relata *om.* *ψ* || 337 lusus *EA* usus *ψ*
 uersus *ψ* || 339 sonos *E*¹ || 341 f. uictos uidere dei *EME*
 f misso fregere dei *A* || 349 soror et coniunx *deleui* ||

- supplexque tui numinis Argos
 sola tueris,
 tu bella manu pacemque regis, 355
 . . . — . . . —
 tu nunc laurus agamemnonias
 accipe uictrix.
- c' Tibi multifora tibia buxo
 solemne canit,
 tibi fila mouent docta puellae 360
 carmine molli,
 tibi uotiuam matres graiae
 lampada iactant,
 ad tua coniunx candida tauri
 delubra cadit 365
 nescia aratri nullo collum
 signata iugo.
- d Tu que o magni gnata tonantis
 inclita Pallas
 quae dardanias cuspidе turres 370
 saepe petisti,
 te permixto matrona minor
 maiorque choro
 colit et reserat ueniente dea
 templa sacerdos. 375
 tibi nexilibus turba coronis
 redimita uenit. 377
- d' Tu-quoque nostros thebais hospes 317
 comitare choros. 318

* * *

post 355 lacunam statui. || 356 laurus E lauros A claros ψ || agamemnonias e Agamemnonios A || 365 cadet E cadit A || 370 cuspidе turres | Sepe petisti E saepe petisti | Cuspide turres A || 317 thebana manus A thebais hospes EME de Venere haec intellegenda cf. Pausanias VIII 16, 2 || uu. 378—381 post u. 398 transposui. ||

e	Et te Triuiam nota memores uoce precamur. tu maternam sistere Delon Lucina iubes huc atque illuc prius errantem Cyclada uentis. nunc iam stabilis fixa terras radice tenet, respuit auras religatque rates adsueta sequi.	382 385 390
e'	Tu Tantalidos funera matris uictrix numeras. stat nunc Sipyli uertice summo flebile saxum et adhuc lacrimas marmora fundunt antiqua nouas. [maesta aeternum marmora manant] tibi grandaeui lassique senes compote uoto reddunt grates libantque manu uina trementi.	 395 398 378 381
f	Colit inpanse femina uirque numen geminum tuque ante omnis pater ac rector fulmine pollens cuius nutu simul extremi tremuere poli,	 399 400

382 triuiam nota *E* Triuia grata *A* || 386 errante *E* ||
 394 sypili *EA* siphili ψ sisiphi ψ || 395 flebile saxum et
 adhuc lacrimas *om. g* || 396 Et adhuc lacrimas marmora
 fundunt | Antiqua nouas | Lacrimas maesta aeternum |
 Marmora manant *E et eodem fere modo R1011 G g V²Pall.*
 fundunt) sudant *Coloniensis.* manant) mittunt *IIPall. R11*
R10 suprasc. 'Possis suspicari adscriptum orae fuisse Ouidii
 uersum *M. VI 312*' Gron. sustuli posteriora || 379 Priscianus
inst. l. VI 68 'Seneca in Phaedra: Hippolyte me nunc
 compotem uoto facis. in *Agam.* [in eadem libri. corr.
Welcker.] Compote uoto.' || 401 teque ψ ||

generis nostri Iuppiter auctor 405
 cape dona libens
 abausque tuam non degenerem
 respice prolem.

Sed ecce uasto concitus miles gradu
 manifesta properat signa laetitiae ferens 410
 namque hasta summo lauream ferro gerit
 fidusque regi semper Eurybates adest. F. CVIII

EVRYBATES. CLYTEMESTRA. CHORVS.

Delubra et aras caelitum et patrios lares
 post longa fessus spatia uix credens mihi
 supplex adoro. uota superis soluite: 415
 telluris altum remeat argolicae decus
 tandem ad penates uictor Agamemnon suos.

CLYT. Felix ad aures nuntius uenit meas.
 ubinam petitus per decem coniunx mihi
 annos moratur? pelagus an terras premit? 420
 EVR. incolumis auctus gloria laude inclitus
 reducem expetito litori inpressit pedem.

CLYT. Sacris colamus prosperum tandem diem
 et si propitios attamen lentos deos.
 tu pande uiuat coniugis frater mei 425
 et pande teneat quas soror sedes mea.
 EVR. meliora uotis posco et obtestor deos:
 nam certa fari sors maris dubii uetat.

Vt sparsa tumidum classis exceptit mare,
 ratis uidere socia non potuit ratem. 430
 quin ipse Atrides aequore inmenso uagus
 grauiora pelago damna quam bello tulit
 remeatque uicto similis exiguas trahens
 lacerasque uictor classe de tanta rates.

406 caede E cape A || 410 ferens E gerens A ||
 CHORVS add. E om. A ||

CLYT. Effare, casus qui rates hausit meas, 435
aut quae maris fortuna dispulerit duces?

EVR. Acerba fatu poscis, infaustum iubes
miscere laeto nuntium. refugit loqui
mens aegra tantis atque inhorrescit malis.

CLYT. Ex pome. clades scire qui refugit suas, 440
grauat timorem. dubia plus torquent mala.

EVR. Vt Pergamum omne dorica cecidit face,
diuisa praeda est. maria properantes petunt.
iamque ense fessum miles exonerat latus.
neglecta summas scuta per puppes iacent, 445
ad militares remus aptatur manus
omnisque nimium longa properanti mora est.

Signum recursus regia ut fulsit rate
et clara lentum remigem monuit tuba,
aurata primas prora designat uias 450
aperitque cursus mille quos puppes secent.

Hinc aura primo lenis inpellit rates
adlapsa uelis. unda uix actu leui
tranquilla zephyri mollis adflatu tremit
splendetque classe pelagus et pariter latet. 455
iuuat uidere nuda Troiae litora,
iuuat relictis sola Sigei loca.

Properat iuuentus omnis adductos simul
lentare remos, adiuvat uentos manu
et ualida nisu brachia alterno mouet. 460
sulcata uibrant aequora et latera increpant
dirimuntque canae caerulum spumae mare.

Vt aura plenos fortior tendit sinus,

435 Effare casus quis rates hausit meas *E* Quis fare
nostras hauserit casus rates *A* || 436 dispulerit ω dispule-
rat *Bo.* || 437 iubens *Bo.* || 445 summa *E* || 449 remigem
E *Regiom.* *IPal. mg.* remigen *R* regimen *A* || mouit *E*
monuit *E t. Gron. Regiom.* plerique *Deltriani* euomit *R* *Mog.*
emouit *Voss.* ψ emouit α || 450 designat *EME* signauit *A* ||
453 actu leui *E* tactu leuis *A* || 454 Tranquillo ψ ||

posuere tonsas. credita est uento rates
 fususque transtris miles aut terras procul, 465
 quantum recedunt uela, fugientes notat
 aut bella narrat Hectoris fortis minas
 currusque et. empto redditum corpus rogo
 sparsum cruore regis herceum Iouem.

Tum qui iacente reciprocus ludit salo 470
 tumidumque pando transilit dorso mare
 tyrrhenus omni piscis exultat freto
 agitatque gyros et comes lateri adnatat
 anteire naues laetus et rursus sequi.
 nunc prima tangens rostra lasciuit chorus, 475
 millesimam nunc ambit et lustrat ratem.

Iam litus omne tegitur et campi latent F. CX
 et dubia parent montis idaei iuga.
 et id quod unum peruicax acies uidet,
 iliacus atra fumus apparet nota. 480
 iam lassa Titan colla relenabat iugo,
 in astra iam lux prona, iam praeceps dies:

Exigua nubes sordido crescens globo
 nitidum cadentis inquinat Phoebi iubar.
 suspecta uarius occidens fecit freta. 485
 nox prima caelum sparserat stellis, iacent
 deserta uento uela. tum murmur graue
 maiora minitans collibus summis cadit
 tractuque longo litus ac petrae gemunt.

Agitata uentis unda uenturis tumet. 490
 cum subito luna conditur, stellae latent,
 in astra pontus tollitur, caelum perit.
 nec una nox est: densa tenebris obruit

464 rates *E* ratis *A* || 465 miles *E* *Regiom.* nauita *A* ||
 469 hercaeum *E* Herceum α herculeum ψ || 470 Tunc *E*
 Tum *A* || 472 omni *E\psi* omnis *A* || 473 Agitatque *E* Agit-
 que *A* || 477 omnē *E* corr. *E*³ || 478 parent *EA* patent ψ ||
 479 Et id *E* Et iam *A* || 491 subito luna *E\psi* luna su-
 bito *AME* || latent *EME* cadunt *A* || 493 Nec una nox est *EA*
 Nec est nox una uel Nec est una nox ψ || tenebras ω
 tenebris scripsi tenebrarum *NHs.* ||

- caligo et omni luce subducta fretum
caelumque miscet. undique incumbunt simul 495
rapiuntque pelagus infimo euersum solo
aduersus euro zephyrus et boreae notus.
Sua quisque mittit tela et infesti fretum
emoliantur. turbo conuoluit mare:
strymonius altis aquilo contorquet niues 500
libycusque harenas auster ad syrtes agit.
nec manet in austro: fit grauis nimbis notus,
imbre auget undas, eurus orientem mouet
nabataea quatiens regna et eos sinus.
Quid rabidus ora corus oceano exerens? 505
mundum reuelli sedibus totum suis
ipsosque rupto crederes caelo deos
decidere et atrum rebus induci chaos.
uento resistit aestus et uentus retro
aestum reuoluit. non capit sese mare 510
undaeque miscent imber et fluctus suas.
Nec hoc leuamen denique aerumnis datur
uidere saltem et nosse quo pereant malo:
premunt tenebrae lumina et dirae Stygis
inferna nox est. excidunt ignes tamen 515
et nube dirum fulmen elisa micat
miserisque lucis tanta dulcedo est malae:
hoc lumen optant.
Ipsa se classis premit
et prora prorae nocuit et lateri latus.
illam dehiscens pontus in praeceps rapit 520
hauritque et alto redditam reuomit mari,

496 Rapuitque ψ || infimum euerso polo *E* infimo
euersum solo *A* || 497 Aduerso *E*^v || 498 mittit *E R* *Hein-*
sianus mittunt *A* || 501 ad *E NE* *IIPall.* *g?* *Germanicus* ac *A* ||
504 ete oos (*prius* o *m. tert.*) *E* || sonus *E*¹ sinus *E*³ || 505
rabidus *E* rapidus *A* || 506 reuellit *E* reuelli *A* || 507 ru-
ptos *g* raptos *R* || 508 Decedere *E* || 512 datur *E* datum
est *A* est *om.* *R* || 517 male (*sc.* optant) *Bo.* || 521 mare ω
mari *Gron. et NHs.* ||

haec onere sidit, illa conuulsum latus
 submittit undis, fluctus hanc decimus tegit,
 haec lacera et omni decore populato leuis
 fluitat nec illi uela nec tonsae manent 525
 nec rectus altas malus antemnas ferens,
 sed trunca toto puppis ionio natat.

Nil ratio et usus audet, ars cessit malis.
 tenet horror artus, omnis officio stupet
 nauita relicto, remus effugit manus. 530
 in uota miseros ultimus cogit timor
 eademque superos Troes et Danaï rogant.

Quid fata possunt. inuidet Pyrrhus patri,
 Aiaci Vlixes, Hectori Atrides minor,
 Agamemno Priamo. quisquis ad Troiam iacet, 535
 felix uocatur, cadere qui meruit gradu,
 quem fama seruat, uicta quem tellus tegit.

Nil nobile ausos pontus atque undae ferent?
 ignaua fortes fata consumunt uiros?
 perdenda mors est? quisquis es nondum malis 540
 satiate tantis caelitem, tandem tuum
 numen serena. cladibus nostris daret
 uel Troia lacrimas. odia si durant tua F. CXI
 placetque mitti doricum exitio genus,
 quid hos simul perire nobiscum iuuat 545
 quibus perimus? sistite infestum mare:
 uehit ista Danaos classis et Troas uehit.

Nec plura possunt, occupat uocem mare.
 ecce alia clades. fulmine irati Iouis

522 sidit *εΑ* sedit *ψ* || 524 latera *E* || populata *ψ* ||
 527 trunca *E* *Regiom IPal. G?* truncata *IPal.* structa *ψ*
 fracta *AME* || puppis *εΑ* turpis *ψ* || 528 ars cessit malis *E*
 in magnis malis *A* || 535 Agamemnon priamo *E* Aga-
 menon pr. *ψ* corr. *Gron.* Priamo Agamemnon *α* || 536
 meruit *EA* potuit *ψ* || gradu *E* manu *A* || 537 tegit *EA*
 premit *Fabricius* || 538 ferunt *E R10 suprascr.* ferent *A* ||
 539 consumunt *R10* || 540 Perdenda *Eψ* Pudenda *A* || 546
 p. et sistite *E* sistito *Bo.* || 547 et troas uehit *εME* et T.
 simul *A* ||

armata Pallas quicquid aut hasta minax 550
 aut aegide et furore gorgoneo potest,
 aut igne patrio temptat et caelo nouae
 spirant procellae.

Solus inuictus malis
 luctatur Aiax. uela cogentem hunc sua
 tento rudente flamma perstrinxit cadens. 555
 libratur aliud fulmen. hoc toto impetu
 certum reducta Pallas excussit manu
 imitata patrem. transit Aiace[m] et ratem
 ratisque partem secum et Aiace[m] tulit.

Nil ille motus ardua ut cautes salo 560
 ambustus extat, dirimit insanum mare
 fluctusque rumpit pectore et nauem manu
 complexus in se traxit et caeco mari
 conlucet Aiax. omne resplendet fretum.
 tandem occupata rupe furibundum intonat 565
 superasse nunc se pelagus atque ignes. 'iuuat
 uicisse caelum Palladem fulmen mare.

Non me fugauit bellici terror dei
 et Hectorem una solus et Martem tuli
 phoebea nec me tela pepulerunt gradu. 570
 cum Phrygibus istos uicimus. tene horream?
 aliena inerti tela mittis dextera.
 quid si ipse mittat?'

Plura cum auderet furens,
 tridente rupem subruit pulsam pater
 Neptunus imis exerens undis caput 575
 soluitque montem quem cadens secum tulit
 terraque et igne uictus et pelago iacet.

551 aut furore *εΑ* et *Gron. ed. 1661.* || 555 Tento *E*
 Tenso *A* || 557 Tortum *Iouianus Pontanus ex cod. ut uide-*
tur. || 559 et magis *E* et Aiakis *A* et Aiace[m] *Pontanus.*
Mog. || 563 in se *ω* ipse *Bo.* || 565 furibundus *R g Mog.* ||
 566 nunc se *A* se *om. E* || 571 tene horream *EME* tandem
 h. *A* || 572 Aliena inerti tela pepulerunt gradu *E* Al. i.
 tela mitti dextera *A* t. mittis dextera *ME* tela perden-
 tem manu *Gron.* iaculantem uel mittentem manu
NHs. || 577 Terra) *corr. ex torra E* ||

Nos alia maior naufragos pestis uocat.
 est humilis unda scrupulis mendax uadis
 ubi saxa rapidis clausa uerticibus tegit 580
 fallax Caphereus. aestuat scopulis fretum
 feruetque semper fluctus alterna uice.

Arx inminet praerupta quae spectat mare
 utrimque geminum. Pelopis hinc oras tui
 et Isthmon arto qui recuruatus solo 585
 ionia iungi maria phruxeis uetat,
 hinc scelere Lemnon nobilem, hinc Chalcodona
 tardamque ratibus Aulin. hanc arcem occupat
 Palamedis ille genitor et clarum manu
 lumen nefanda uertice e summo efferens 590
 in saxa ducit perfida classem face.

Haerent acutis rupibus fixae rates.
 has inopis undae breuia conminuunt uada.
 pars uehitur huius prima, pars scopulo sedet,
 hanc alia retro spatia relegendem ferit 595
 et fracta frangit. iam timent terram rates
 et maria malunt. cecidit in lucem furor.
 postquam litatum est Ilío, Phoebus redit
 et damna noctis tristis ostendit dies.

CLYT. Vtrumne doleam laeter an reducem uirum? 600
 remeasse laetor, uulnus at regni graue
 lugere cogor. redde iam Graiis pater
 altisona quatiens regna placatos deos.

580 uerticibus *Eψ* uorticibus *A* || 581 chaphereus *E*
 Caphareus *A* || 583 arsx *E* || 586 leninon *E* || nobilem et
 calchedona *E* n. hinc calcedona *ψ* n. et hinc *ψ* n. et
 hinc Chalcida *α* n. hinc Chalcodona *IGron.* || 588 artem
E || 590 e summo *εR* ex s. *A* || 591 ducit *εA* duxit *Gron.*
ed. 1661. || 597 Et maria malunt *E IPal.* Maluntque maria
NE IPal. Ortel. Voluntque maria *A* Voluntque maria *ψ* ||
 cecidit *Eψ* cedit *A* || in lucem *Eψ* in luctum *α* || 598 P.
 l. est illo phoebus redit *E* Ilío *Gron.* illico *Bessellius*
 P. l. est, Phoebus in lucem redit *A* || 600 doleam an lae-
 taere red. u. *E* d. laeter an r. u. *A* || 601 laetor *εA*
 leter *ψ* || et *E* at *A* || 602 graiis *EA* graijs *ψ* ||

Nunc omne laeta fronde ueletur caput,
sacrifica dulces tibia effundat modos 605
et niuea magnas uictima ante aras cadat.

Sed ecce turba tristis incomptae comas
Iliades adsunt quas super celso gradu
effrena phoebas entheas laurus quatit. F. CXII

CHORVS ILIADVM. CASSANDRA.

A a Heu quam dulce malum mentibus additum 610
uitae dirus amor, cum pateat mali
effugium et miseros libera mors uocet
portus aeterna placidus quiete.

b Nullus hunc terror (*quatit*) inpotentis
— . — — — . . nec procella 615
(*saeva*) fortunae mouet aut iniqui
flamma tonantis.

b' Alta pax — — . . — . nullos
ciuium coetus timet aut *inanis*
— . uictoris . . — . iras 620
— . . . — —

604 fronte *E* fronde *A* || uelletur α || 609 entheas ϵA
eritheas ψ || CHORVS ILIADVM *E* Ch. troyanorum *G*
CHORVS *A* CASSANDRA *EA* CASANDRA *R* om. ψ ||

E CHO. Heu quam dulce malum mortalibus additum 610
Vitae dirus amor: cum pateat malis
Effugium et miseros libera mors uocet
Portus aeterna placidus quiete.
Nullus hunc terror nec impotentis 615
Procella fortunae mouet aut iniqui
Flamma tonantis.
Paxalta nullos ciuium coetos
Timet aut minas uictoris iras

uersum finiri lineola, cohaerere cum sequenti arcu signifi-
caui. quae in contextu dedi, partim sunt mea partim Swobodae. ||
610 Quam mortalibus heu d. m. a. α || 611 durus ψ || 614
impotens *A* || 616 mouet | *A* || iniqui $\sim A$ || post u. 617 inseren-
dos *GR.* putat uu. 628—633 || 619 coetus *A* || minaces *A* ni-
mias *R* 12 ||

- c (*Non*) — . — —, non maria asperis
insana coris, non acies feras
(*non*) puluerem nubemque motam
barbaricis equitum cateruis.

- b Omne perrumpet . . — *seuerus* 628
— . contemptor leuium deorum .
— . — — — . — . — — — .

- b' Qui uidet uultus Acherontis atri 630
qui(*que*) non tristis Styga tristem (*adire*)
audet *et* uitae . . — . — —
ponere finem.

- c' Par ille regi, par superis erit

- B** **O quam miserum est nescire mori** **635**
- * * *

<i>E</i>	Non maria asperis insana choris	621
	Non aties feras pulueramue nubem	
	Mota barbaricis equitum cateruis,	624
	Nonurbe cum tota populos cadentes	625
	Hostica muros populante flamma	
	Iudomitumue bellum.	
	Perrumpet omne seruitium contemtor	628
	Leuium deorum	
	Qui uultus acherontis atri qui styga tristem	630
	Non tristis uidet audetque uitae	
	Ponere finem. par ille regi par superis erit.	
	O quam miserum est	635
	Nescire mori.	

621 coris *A* choris *ψ* || 622 acies *A* || -que *A* || 623
motam *A* || 627 ue *om.* *ψ* || bellum *A* || 628 omne | Solus
contemptor *A* || 630 Ille qui *G* || atri | *A* || tristem *A* ||
631 uidet | *A* || uitae *A* || 633 finem | *A* || 635 est *A* ||

- C a** Vidimus (*Troes*) patriam ruentem 636
 nocte funesta . . — . — 637
 [non] urbe cum tota populos cadentes 625
 hostica muros populante flamma 626
 — . — — indomitumque bellum, 627
 dorici cum — raperetis ignes 638
 dardana tecta.
- b** Illa non armis *neque* uicta bello. 640
rursus Alcidae cecidit pharetra
 Pelei quam non Thetidisque natus
 uicit — — — . . — . — —
 (*qui*)que Pelidae nimium feroci
 carus acceptis *radians* (*in*) armis 645
troades fudit . . — . (*turbas*)
 falsus Achilles.
- b'** [*Aut cum*] Ipse Pelides animos feroces
 sustulit luctu celeremque saltu
Troades summis timuere muris. 650
 perdidit [*in malis*] summum decus — . — —
 fortiter uinci . . — . — —
-
- E** Vidimus patriam ruentem nocte funesta 636
 Cum dardana tecta dorici raperetis ignes. 640
 Non illa bello uicta non armis.
 Vt quondam herculea cecidit pharetra
 Quam non pelei thetidisque natus
 Carusque pelidae nimium feroci uicit
 Acceptis cum fulsit armis fuditque troas 645
 Falsus achilles.
 Aut cum ipse pelidos animos feroces.
 Sustulit luctu
 Celeremque saltu troades summis 650
 Timuere muris. perdidit inmalis
 Extremum decus fortiter uinci.

638 raperent *A* raperetis *ψ* || 640 nec *A* non *R12* ||
 644 feroci | Vicit *A* || 645 armis | *A* || Troas *A* || 648 peli-
 des *A* || luctu *A* || 649 saltu | *A* || summis *A* || 650 mu-
 ris | *A* || malis *A* || 651 decus | *A* || uinci *A* ||

unius noctis peritura furto
Troia bis quinis (*Danaum furori*)
restitit annis.

655

a' Vidimus (*Troes*) simulata dona
molis immensae Danaumque [*fatale*] munus
duximus nostra . . — (*in urbem*)
creduli dextra tremuitque saepe
limine in primo sonipes cauernis
conditos reges . . — . gestans
bellaque (*saeua*)

660

c' — — . — — et licuit dolos
uersare ut ipsi — . . — . —

— — . — — . — —
fraude sua caderent Pelasgi.

665

c' Saepe commotae sonuere parmae.
(*rumor heus*) aures tacitumque murmur
percussit (*nostras*) fremuitque (*dirum*)
subdolo parens male — . — —
Pyrrhus Vlixī.

670

E Restitit quinis bis annis unius noctis
Peritur afurto.

655

Vidimus simulata dona molis immensae
Danaumque fatale munus duximus
Nostra creduli dextra tremuitque saepe
Limine in primo sonipes cauernis
Conditos reges bellumque gestans.

660

Et licuit dolos uersare ut ipsi fraude sua
Caderent pelasgi saepe commotae.

665

Sonuere parmae tacitumque murmur
Percussit aures et fremuit male subdolo
Parens pyrrus ulixi.

670

654sq. bis quinis Et. Ribbeckio || Fortiter uinci, restitit
annis | Troia bisquinis unius n. p. fato A || noctis | R12 ||
furto MEg || 658 duximus. A || nostra | A || 663 uer-
sare dolos ut ipsi | A || F. sua capti cad. Pelasgi | S. com-
motae son. parmae | T. murmur perc. aures | et f. m. subdolo
parens | Pyrrhus Vlyssi A || subdolo R12 || Et f. m. s.
p. p. ulixi ψ ||

D a Secura metus troica pubes
 sacros gaudet tangere funes.
 hinc aequaeui gregis Astyanax,
 hinc haemonio desponsa rogo
 ducunt turmas, 675
 haec femineas ille uiriles.

a' Festae matres
 uotiuā ferunt munera diuis,
 festi patres adeunt aras,
 unus tota est uultus in urbe: 680
 et quod numquam post hectorēos
 uidimus ignes, laeta est Hecabe.

b Quid nunc primum dolor infelix
 quidue extremum deflere paras?
 moenia diuum fabricata manu 685
 diruta nostra
 an templa deos super usta suos?

b' Non uacat istis lacrimare malis:
 te magne parens flent Iliades.
 uidi uidi Quat. XIII 690
 senis in iugulo | telum Pyrrhi F. CXIII
 uix exiguo sanguine tingi.

CAS. Cohibete lacrimas omne quas tempus petet
 Troades et ipsae uestra lamentabili
 lugete gemitu funera. aerumnae meae 695
 socium recusant. cladibus questus meis
 remouete. nostris ipsa sufficiam malis.

c **CHO.** Lacrimas lacrimis miscere iuuat.
 magis exurunt

671 metus *εψ* metu *A* || 680 u. t. u. in urbe est *Bo.* ||
 682 hecubae *E* Hecube *A* hecuba *R10* Hecabe *Bo.* || 684
 deferre *E* || 689 flectent *E* || 693 petit *ψ* ||

- quos secretae lacerant curae. 700
 iuuat in medium deflere suos.
 nec tu quamuis dura uirago
 patiensque mali
 poteris tantas flere ruinas.
- d Non quae uerno mobile carmen 705
 ramo cantat tristis aedon
 Ityn in uarios modulata sonos,
 non quae tectis bistonis ales
 residens summis
 in pia diri furta mariti 710
 garrula narrat lugere tuam
 poterit digne conquesta domum.
- d' Licet ipse uelit
 clarus niueos inter olores
 Histrum cygnus Tanainque colens 715
 extrema loqui
 licet alcyones Ceyca suum
 fluctu leuiter plangente sonent,
 cum tranquillo male confisae
 credunt iterum pelago audaces: 720
 [*fetusque suos*
nido pauidae titubante fouent.]
- c' Non si molles imitata uiros
 tristis laceret brachia tecum
 quae turritae turba parenti 725
 pectora rauco concita buxo
 furit ut phrygium lugeat Attin,

702 nec tu *E* nec enim *A* || 704 ferre *ci. GR.* || 705
 mobile *E* nobile *A* || 706 aedom *E* aedon *A* edonis *ψ* ||
 708 bistonos *E* bistonis *A* || 709 summis *εMEA* siluis *ψ* ||
 711 narrat *EME* deflet *A* || 713 ipsa *E* || 715 tanainque *ω*
 Tanainque *Bo.* || 721 722 *deleui* || 726 pectora *EMER*
 pectore *A* || buxo *EMER* buxum *A* || 727 Furit *E* Ferit
MEA || atin *E* Atym *A* Attin *Gron.* ||

non est lacrimis Cassandra modus,
 quia quae patimur uicere modum. 729
 [*miseris colendos maxime superos putem*] 731

CAS. Vicere nostra iam metus omnis mala.
 equidem nec ulla caelites placo prece
 nec si uelint saeuire, quo noceant habent.
 fortuna uires ipsa consumpsit suas. 735

Quae patria restat quis pater quae iam soror?
 bibere tumuli sanguinem atque arae meum.
 quid illa felix turba fraterni greges?
 exhausta nempe. regia miseri senes
 uacua relictis totque per thalamos uident 740
 praeter Lacaenam ceteras uiduas nurus.

Tot illa regum mater et regimen Phrygum
 fecunda in ignes Hecuba fatorum nouas
 experta leges induit uultus feros:
 circa ruinas rabida latrauit suas 745
 Troiae superstes Hectori Priamo sibi.

CHO. Silet repente phoebas et pallor genas
 creberque totum possidet corpus tremor,
 stetere uitae, mollis horrescit coma,
 anhela corda murmure incluso fremunt, 750
 incerta nutant lumina et uersi retro
 torquentur oculi, rursus inmites rigent.
 nunc leuat in auras altior solito caput
 graditurque celsa, nunc reluctantis parat
 reserare fauces, uerba nunc clauso male 755
 custodit ore maenas inpatiens dei.

CAS. Quid me furoris incitam stimulis noui,

u. 730 post 795 transposuit Swoboda || u. 731 in marg.
 adscr. R delet cont. u. 733 || CAS. E om. A || putē E
 reor A || 732 CAS. A om. E || nostrā E || 738 fra-
 trum ψ || gregis ω greges IGron. || 739 exhaustu E ||
 regia ER regiam A || senes E senis A || 740 uacua E ua-
 cuam A || 747 phoeba E || 751 micant ψ || CASANDRA
 supra u. 757 R ||

quid mentis inopem sacra Parnasi iuga
 rapitis? recede Phoebe, iam non sum tua.
 extingue flammās pectori infixas meo. F. CXIII 760
 cui nunc uagor uaesana, cui bacchor furens?
 iam Troia cecidit. falsa quid uates agor?

Vbi sum? fugit lux alma et obscurat genas
 nox alta et aether abditus tenebris latet.
 sed ecce gemino sole praeſulget dies 765
 geminumque duplices Argos attollit domos.
 idaea cerno nemora. fatalis sedet
 inter potentes arbiter pastor deas.
 timete reges moneo furtium genus.
 agrestis ille alumnus euertet domum. 770

Quid ista uaecors tela feminea manu
 dstricta praefert? quem petit dextra uirum
 Lacaena cultu ferrum amazonium gerens?
 quae uersat oculos alia nunc facies meos?
 uictor ferarum colla sublimis iacet 775
 ignobili sub dente marmaricus leo
 morsus cruentos passus audacis leae.

Quid me uocatis sospitem solam e meis
 umbrae meorum? te sequor tota pater
 Troia sepulte. frater auxilium Phrygum 780
 terrorque Danaum, non ego antiquum decus
 uideo aut calentes ratibus exustis manus,
 sed lacera membra et saucios uinclo graui

762 ago ω agor *NHs.* || 764 abditus *Eψ* abditis ψ obditus *A* || 765 praeſulget *EA* perſulget *Rg* || 766 *S. Aldhelmus de septenario* (p. 588 *Mai*): Lucius Anneus Seneca in sexto uolumine tetrametro brachycatalecto sic ait: 'geminumque d. A. attollit domus.' et infra: 'dubia l. c., f. attollite' (u. 824) || 767 Idaecerno *E* || 768 patentes *DHs.* || 769 Timete *EA* Timere ψ || 772 Dstricta *E* Dstricta *A* || 773 uultu *E* cultu *A* ritu et Amazonidum *LMueller.* || 774 alia *eψ* alta *A* || 775 sublimis *E* uexatus *A* || 779 te sequor tota *A* testis uel tota *E* || 780 sepulte *Eψ* sepulta *A* || 782 ratibus exustis *A* rupta bustis *E* || 783 membra et laceros uinclo graui *A* membra connectens uinculo graui *E* ||

illos lacertos. te sequor nimium cito
congresse Achilli Troile. incertos geris 785
Deiphobe uultus coniugis munus nouae.

Iuuat per ipsos ingredi stygios lacus,
iuuat uidere Tartari saeuum canem
audique regna Ditis. haec hodie rates
Phlegethontis atri regias animas uehet 790
uictamque uictricemque. uos umbrae precor,
iurata superis unda te pariter precor,
reserate paulum terga nigrantis poli,
leuis ut Mycenae turba prospiciat Phrygum.
spectate miseri: fata se uertunt retro. 795
CHO. sed cur sacratas deripis capiti infulas? 730

a *Cas.* Instant sorores squalidae,
anguinea iactant uerbera. 796

b Fert laeua semustas faces
turgentque pallentes genae
et uestis atri funeris 800
exesa cingit ilia.

b' Strepuntque nocturni metus
et ossa uasti corporis
corrupta longinquo situ
palude limosa iacent. 805

b'' En ecce defessus senex
ad ora ludentes aquas

784 Illos lacertos *E* Fortes lacertos *A* || te sequor
nimium cito *A* te sequitur tuum cito *E* || 785 Troile *A*
troia *E* || 786 Deiphoebe *EA* Deiphebe *ψ* *corr. ed.*
Lugd.? || 787 post 788 posuit *Bo.* cum *ed. Fern.* || 787 tar-
tan///seuum (s. *tn. ras. m. sec.*) *E* || 789 rates *E* ratis *A* ||
790 uehit *Eg* uehet *A* || 730 deripis *E* diripis *A* || *CAS.*
Suoboda. || *dimetris E tetrametris A* || 797 sanguinea *ω*
anguinea *NHs. conl. Herc. l u. 88.* || 798 semustas *E' A* se-
miustas *ψ* || 799 turgentque *EME* ardentque *A* || 800 En
uestis arcte funebris *NHs.* || 803 En ossa *NHs.* || 806
Et *ω* En *GR.* ||

non captat oblitus sitim
maestus futuro funere.

a' Exultat et ponit gradus
pater decoros Dardanus.

810

CHO. Iam peruagatus ipse se fregit furor
cadtque flexo qualis ante aras genu
ceruice taurus uulnus incertum gerens.
releuemus artus. en deos tandem suos
uictrice lauru cinctus Agamemnon adit
et festa coniunx obuios illi tulit
gressus reditque iuncta concordi gradu.

815

AGAMEMNO. CASSANDRA.

Tandem reuertor sospes ad patrios lares.
o cara salue terra. tibi tot barbarae
dedere gentes spolia, tibi felix diu
potentis Asiae Troia submisit manus.

820

Quid ista uales corpus effusa ac tremens
dubia labat ceruice? famuli attollite,
refouete gelido latice. iam recipit diem
marcente uisu.

F. CXV 825

Suscita sensus tuos,
optatus ille portus aerumnis adest,

Festus dies est.

CAS.

festus et Troiae fuit.

808 sitim *E* sitis *A* || 809 furore *E*¹ corr. *E*² || CHORVS
TROIANORVM *Coloniensis*. CHORVS ψ CH. *sinistro mg.*
A om. *E* || 813 genu *E* gradu *A* || 814 incertum *E* in-
cisa *A* || 815 endeos *E* entheos *A* eritheos ψ || 816 lauru *E*
lauro *A* || 817 Et festa coniunx *EME* Coniunxque pariter *A* ||
obuias ut uidetur *E* || 823 Quid *E* Cur *A* || 824 *S. Aldhelmus*
de septenario (p. 588 *Mai*) uid. ad u. 766. ||

AGAM. Veneremur aras.

CAS. cecidit ante aras pater.

AGAM. Iouem precemur pariter.

CAS. herceum Iouem? 830

AGAM. Credis uidere te Ilium?

CAS. et Priamum simul.

AGAM. Hic Troia non est.

CAS. Helena ubi est, Troiam puto.

AGAM. Ne metue dominam famula.

CAS. libertas adest.

AGAM. Secura uiue.

CAS. mihi mori est securitas.

AGAM. Nullum est periculum tibi met. 835

CAS. at magnum tibi.

AGAM. Victor timere quid potest?

CAS. quod non timet.

AGAM. Hanc fida famuli turba dum excutiat deum,
retinete, ne quid inpotens peccet furor.

At te pater qui saeua torques fulmina
pellisque nubes, sidera et terras regis, 840
ad quem triumphi spolia uictores ferunt,
et te sororem cuncta pollentis uiri
argolica Iuno pecore uotiuo libens
Arabumque donis supplice et fibra colam.

* * *

830 herceum *E* Herceum *A* herculeum *ψ* || 831 et delendum censet *GR.* || 832 Vbi Helena est *ω* H. ubi est *BSchm.* || 834 mihi mori est *E* mors mihi est *A* || 835 periculum *ψ* || magnum tibi est *A* est *om.* *E* || 842 cunctipollentis *NHs.* || post u. 844 totam scaenam interisse suspicor. ||

CHORVS. CASSANDRA.

- a Argos * [*nobilibus nobile ciuibus*] 845
 Argos iratae *placitum* nouercae
 semper ingentes (*genetrix*) alumnos
 educas — — numerum deorum
 inparem aequasti . . — . — —
 — . — — — . . — . — —
- b — . — (*ciuis*) tuus ille (*quondam*) 850
 — . bis seno meruit labore
 adlegi caelo (*superumque mensae*)
 magnus Alcides cui lege mundi
 Iuppiter rupta geminavit horas

E

CHORVS. CASSANDRA.

Argos nobilibus nobile ciui-
 bus
 Argos iratae carum nouer-
 cae
 Semper ingentes alumnos
 Educas. numerum deorum
 Imparem aequasti. tuus ille
 Bisseno meruit labore
 Adlegi caelo.
 Magnus Alcides cui lege
 mundi
 Iuppiter rupta geminavit ho-
 ras

A

CHORVS.

Argos nobilibus nobile ciui- 845
 bus,
 Argos iratae carum nouer-
 cae,
 Semper ingentes educas alu-
 mnos
 Imparem aequasti numerum
 deorum.
 Tuus ille bis seno meruit la- 850
 bore
 Allegi coelo magnus Alcides
 Cui lege mundi Iuppiter
 rupta

CHORVS *GRAECORVM* α CHORVS ψ || 848 nu-
 mero α || 850 ille *om.* ψ || 852 adlegi ψ || 853 Ippiter
E t. Ribb. ||

roscidae noctis celeresque iussit 855
 tardius currus agitare Phoebum
 et tuas lente remeare bigas
 pallida Phoebe.

b' (Paruit iussis) retulitque gressum
 nomen alternis (uicibus diet) 860
 stella quae mutat . . — . — —
 seque mirata est . . — . — —
 Hesperum dici . . — . — —
 ad uices Aurora mouet suetas
 — . — — — caput et relabens 865
 in (sinus rursus) posuit senilis
 colla marita.

a' — . — — — . . sensit ortus
 sensit occasus . . — . — —

<i>E</i>	<i>A</i>
Roscidae noctis iussitque phoebum	Roscidae noctis geminauit 855 horas
Tardius celeres agitare cur- rus	Iussitque Phoebum tardius celeres
Et tuas lente remeare bigas Pallida phoebe.	Agitare currus et tuas lente Remeare bigas candida Phoebe.
Retulit pedem nomen alter- nis	Retulitque pedem alternis 860 nomen
Stella quae mutat seque mi- rata est	Stella quae mutat seque mi- rata est
Hesperum dici. aurora mo- uet	Hesperum dici. Aurora mouit
Ad solitas uices Caput et relabens imposuit seni	Ad solitas uices caput et 865 relabens
Collum marito.	Imposuit senis humero mariti.
Sensit ortus sensit occasus	Sensit ortus, sensit occasus

858 pallida *ME R12 g?* || 864 865 ad uices Eos soli-
 tas. — — | mouit auratum caput et rel. *ci. GR.* ||

	Herculem nasci. uiolentus ille nocte non una poterat creari. substitit mundus tibi concitatus o puer (<i>magnum</i>) subiture caelum.	870
c	Te sensit arto — Nemeae (<i>timor</i>) pressus lacerto fulmineus leo — — . — — . — — ceruaque Parrhasis — . — —	875
c'	Arcadi sensit populator agri — . — — — gemuitque taurus dictaea linquens — . — — horridus arua . — . — —	880
d	Morte fecundum domuit draconem stipite incusso uetuitque collo — . — — — pereunte nasci	
<hr/>		
E	Herculem nasci. Violentus ille Nocte non una poterat creari. Tibi concitatus substitit mundus, O puer subiture caelum. Te sensit nemeus arto Pressus lacerto fulmineus leo Ceruaque parra hsis. Sensit arcadii populator agri Gemuitque taurus dictaea linquens Horridus arua. Morte fecundum domuit draconem Vetuitque collo pereunte nasci	870 875 880

870 nasci ∪ || 871 potuit ψ || 873 O p. magnum s. c.
α G || 874 nemeus ψ Nemeaeus α || 876 Parrhasis A ||

— . — — — geminosque fratres
 pectore ex uno tria monstra natos 885
 fregit insultans . . — — —
 — . . . — —

e — — . — — — . . . — . —
 duxitque ad ortus hesperium pecus
 — — . — — — . — — —
 Gerionae spoliū triformis.

e' Egit — . . — threiciū gregem,
 quem non strymonii gramine fluminis 890
 Hebruiē ripis — . — —
 paut . — . . — tyrannus.

d' Hospitum dirus stabulis cruorem
 praebuit saevis . . — . — —
 — . — tinxit . . — . crudos 895
 ultimos rictus . . — . — —
 sanguis aurigae . . — . — —
 — . — — — . . . — — —
 — . . . — —

E Geminosque fratres pectore ex uno 884
 Tria monstra natos stipite incusso
 Fregit insultans duxitque ad ortus
 Hesperium pecus geryone
 Spoliū triformis.
 Egit threiciū gregem quem non
 Strimonii gramine fluminis hebruiē 890
 Ripis paut tyrannus.
 Hospitum dirus stabulis cruorem
 Praebuit saeuistrixitque crudos 895
 Ultimos rictus sanguis aurigae

885 ab uno *A* ab imo ψ ab uno ex imo *R12* || 887
 duxitque ψ que *om.* *A* || hesperiumque ψ || gerionis *E*
t. Ribb. ψ Geryonei *A* || 889 Threiciū *A* traiciū ψ ||
 gregem | Quem non *st. g. f.* | Hebruiē *r. p. t.* | *A sed R12*
cum E || 895 crudus ψ cruentos ψ || 896 Vltimus *A* ||

f	— uidit — — Hippolyte ferox	
	— pectore — — e medio rapi [<i>spolium et</i>]	
	— nube percussa sagittis	900
	— — . — Stymphalis alto	
	decidit — . . — . caelo	
f'	Arborque pomis fertilis aureis	
	— — . — — extimuit manus	
	insueta carpi — . . — . —	905
	— — . — fugitque in auras	
	— . . — leuiore ramo.	
g	— . audiuit sonitum . — —	
	frigidus custos crepetante lamna	
	nescius somni . . — . — —	910
	linqueret cum iam nemus omne fuluo.	
	plenus Alcides uacuum metallo.	
g'	Tractus ad caelum canis inferorum	
	— . — — — triplici catena	
	— . — — — tacuit nec ullo	915
<hr/>		
E	Vidit hyppolite ferox	898
	Pectore e medio rapi	
	Spolium et sagittis	
	Nube percussa stymphalis alto	900
	Cecidit caelo.	
	Arborque pomis fertilis aureis	
	Extimuit manus insueta carpi	905
	Fugitque in auras leuiore ramo.	
	Audiuit sonitum crepetante lamna	
	Frigidus custos nescius somni	910
	Linqueret cum iam nemus omne fuluo	
	Plenus alcides uacuum metallo.	
	Tractus ad caelum canis inferorum	
	Triplici catena tacuit nec ullo	915

899 rapi. A || 900 sagittas A sagittis g || 902 Decidit A
 Cecidit quidam Delriani. || 909 crepitante A || flamma A
 lamna etiam Coloniensis || 911 fuluo add. sec. uel tertia
 manu E ||

ore latrauit . . — . — —
lucis ignotae metuens colorem.

d" Succidit mendax duce te . — —
Dardani — — domus — . — —
et (*tuos*) arcus iterum timendos 920
sensit — — — duce te . — —
concidit — — totidem diebus
Troia quot — — (*Danaum furori*)
(*restitit*) annis.

CAS. Res agitur intus magna par annis decem. 925
eheu quid hoc est? anime consurge et cape
pretium furoris: uicimus uicti Phryges.
bene est, resurgis Troia. traxisti iacens
pares Mycenae, terga dat uictor tuus.

Tam clara numquam prouiduae mentis furor 930
ostendit oculis: uideo et intersum et fruor.
imago uisus dubia non fallit meos.

Spectemus. epulae regia instructae domo
quales fuerunt ultimae Phrygibus dapes
celebrantur. ostro lectus iliaco nitet 935
merumque in auro ueteris Assaraci trahunt.

Latrauit ore lucis ignotae 916

Metuens colorem.

Te duce succedit mendax

Dardaniae domus et sensit arcus. 920

Iterum timendo te duce concidit

Totidem diebus troia quot annis.

· 917 M. colorem te duce succidit | M. d. d. | Et s. a.
i. timendos | Te d. c. t. d. | T. q. a. *A sed R12 plane
ut E uersus distinguit* ||

925 per annos *E* par annis *A* || 926 Eheu ϵ *A* Heu ψ ||
quid est hoc *R* || anima *E* anime *A* || 928 resurgit *ER*
resurgis *A* || 929 parens *E* pares *A* || 930 pudor ψ || 931
i. et fruor *A* et om. *E* || 933 Spectemus *E* Spectamus *A* ||
936 Assarici *A* assaraci ϵ *R* *G*? *g*? || traunt *E* ||

*En ipse picta ueste sublimis iacet
Priami superbas corpore exuuias gerens.
detrahere cultus uxor hostiles iubet,
induere potius coniugis fidae manu* 940
textos amictus.

*horreo atque animo tremo.
regemne perimet exul et adulter uirum?
uenere fata, sanguinem extremae dapes
domini uidebunt et cruor baccho incidet.*

Mortifera uinctum perfidae tradet neci 945
*induta uestis: exitum manibus negant
caputque laxi et inuui cludunt sinus.
haurit trementi semiuir dextra latus
nec penitus egit: uulnere in medio stupet.*

At ille ut altis hispidus siluis aper 950
*cum casse uinctus temptat egressus tamen
artatque motu uincla et incassum furit,
cupit fluentes undique et caecos sinus
disicere et hostem quaerit implicatus suum.*

Armat bipenni Tyndaris dextram furens 955
*qualisque ad aras colla taurorum pius
designat oculis ante quam ferro petat:
sic huc et illuc inpiam librat manum.
habet, peractum est. pendet exigua male
caput amputatum parte et hinc trunco cruor* 960
exundat, illinc ora cum fremitu iacent.

Nondum recedunt. ille iam exanime impetit
laceratque corpus, illa fodientem adiuvat, F. CXVII
*uterque tanto scelere respondet suis:
est hic Thyestae gnatus haec Helenae soror.* 965
*stat ecce Titan dubius emerito die
suane currat an thyestea uia.*

937 Et ω En *NHs.* || 945 perfid^o & *E*¹ || 946 negat ω
negant *NHs.* || 947 inuui *E* inuui *A* || 949 egit *E* agit ψ
adigit *A* || 956 prius ω pius *Ascensius* || 962 exanim ϵ *E*
exanimem *A* || petit ω impetit *NHs.* || 965 Est hic *E* Hic
est *A* || Thyeste *EA* Thyestae *Gron.* ||

ELECTRA FVGIENS. ORESTES TACITVS.

Fuge o paternae mortis auxilium unicum,
fuge et scelestas hostium uita manus.
euersa domus est funditus, regna occidunt. 970

Quis iste celeres concitus currus agit?
germane uultus ueste furabor tuos.
quid anime demens refugis? externos times,
domus timenda est. pone iam trepidos metus
Oresta, amici fida praesidia intuo. 975

STROPHIVS. ELECTRA. ORESTES PYLADES
TACITI.

Phocide relictâ Strophius elea inclutus
palma reuertor. causa ueniendi fuit
gratari amico cuius inpulsum manu
cecidit decenni marte concussum Ilium.

Quaenam ista lacrimis lugubrem uultum rigat 980
pauetque maesta? regium agnosco genus.
Electra fletus causa quae laeta in domo est?

EL. Pater peremptus scelere materno iacet,
comes paternae quaeritur gnatus neci,
Aegisthus arces uenere quaesitas tenet. 985

STROPH. O nulla longi temporis felicitas.

ELECTRA · FVGIENS · ORESTES TACITVS E
ELECTRA A || 968 ELE. E om. A || 969 Fuge et sc. ε ψ?
Fuge scel. Fabricius Fugito A || uita E euita A || 971 Quis
iste hospes concitus c. a. E Q. iste celeres concitus c.
a. A Hospes quis iste concitos c. a. Gron. || 973 Quid ENE
Quos A || externos times E externos metus ME ext. fugis A ||
975 horesta ψ ubique. || STROPHIVS · ELECTRA · ORE-
STES E PYLADES TACITI addidi (cf. u. 999.) STRO-
PHILVS · ELECTRA A (at STROPHIVS R) || 976 STR.
E om. A || Strophius E R1110 Strophilus A || indutus E
inclytus A || 979 Ilium εA || 982 fletus E luctus A ||

EL. per te parentis memoriam obtestor mei
per scepra terris nota per dubios deos,
recipe hunc Oresten ac pium furtum occule.

STROPH. Etsi timendum caesus Agamemnon docet, 990
aggrediar et te Oresta furabor libens.

[*fidem secunda poscunt, aduersa exigunt.*]

cape hoc decorum ludicri certaminis
insigne frontis. laeua uictricem tenens
frondem uirenti protegat ramo caput 995
et ista donum palma pisaei Iouis
uelamen eadem praestet atque omen tibi.

Tuque o paternis adsidens frenis comes
condisce Pylade patris exemplo fidem.
uos Graecia nunc teste ueloces equi 1000
infida cursu fugite praecipiti loca.

EL. Excessit abiit. currus effreno impetu
effugit aciem. tuta iam opperiar meos
hostes et ultro uulneri opponam caput.

Adest cruenta coniugis uictrix sui 1005
et signa caedis ueste maculata gerit.
manus recenti sanguine etiamnunc madent
uultusque prae se scelera truculenti ferunt.
concedam ad aras. patere me uittis tuis
Cassandra iungi paria metuentem tibi. 1010

CLYTEMESTRA. ELECTRA. AEGISTHVS.

CASSANDRA.

Hostis parentis inpium atque audax caput
quo more coetus publicos uirgo petis?

EL. adulterorum uirgo deserui domum.

990 quid sit *E* caesus *A* || 992 secundam *E* corr. *E*^s
secunda *A* Poscunt f. s. at a. e. α *deleui* || 996 donum
EME Noricus Gronouit demum *A* || 1002 habiit *E* || 1007
etiamnunc *Eψ* etiamnum α ||

CLYT. Quis esse credat uirginem?

EL. gnatam tuam.

CLYT. modestius cum matre.

EL. pietatem doces. 1015

CLYT. Animos uiriles corde tumefacto geris,
sed agere domita feminam disces malo.

EL. nisi forte fallor feminas ferrum decet.

CLYT. Et esse demens te parem nobis putas?

EL. uobis? quis iste est alter Agamemnon tuus? 1020

ut uidua loquere, uir caret uita tuus.

CLYT. Indomita posthac uirginis uerba inpie
regina frangam. citius interea mihi

edissere, ubi sit gnatus, ubi frater tuus. F. CXVIII

EL. Extra Mycenas.

CLYT. redde nunc gnatum mihi. 1025

EL. et tu parentem redde.

CLYT. quo latitat loco?

EL. Tuto quietus regna non metuens noua.
dixi, parenti satis.

Clyt. at iratae parum.

morieris hodie.

EL. dummodo hac moriar manu.

Recedo ab aris. siue te iugulo iuuat 1030

mersisse ferrum, praebeo iugulum tibi,

seu more pecudum colla resecari placet,

intenta ceruix uulnus expectat tuum.

scelus paratum est. caede respersam uiri

atque obsoletam sanguine hoc dextram ablue. 1035

1015 Pietatem *EA* Eia tandem ψ || 1017 semitam *E*
feminam *A* || 1018 Nisi *E* Ni *A* || 1020 Vobis *EME* Nobis *A* ||
u. 1021 *abest ME Ortel.*, post 1023 (Regina — mihi) *posi-*
tus A, recte collocant *E Mog. g* || Vt *E ψ Tu A* || 1022
posthac *E* post haec *A* || 1023 citius *EA* mitius ψ || EL.
Interea mihi | *A* EL. *om. E ψ* || 1025 Extra *E* Exiit ||
1027 noua) a *detergo E* || 1028 CLY. Dixi parenti satis
atiratae (auratae *t. Gron.*) parum *E* CLY. *om. A* Iustae
p. s. at iratae p. *A* CLYT. At iratae *Bo.* || 1031 tibi *E*
uolens *A* || 1034 paratum est *E G Mog.* peractum est *A* ||
1035 obsoletam *EA* obsoletam ψ ||

CLYT. Consors pericli pariter ac regni mei
Aegisthe gradere. gnata genetricem inpie
probris lacescit, occulit fratrem abditum.

AEG. furibunda uirgo uocis infandae sonum
et aure uerba indigna materna opprime.

1040

EL. Etiam monebit sceleris infandi artifex
per scelera natus nomen ambiguum suis
idem sororis gnatus et patris nepos?

CLYT. Aegisthe cessas inpium ferro caput
demetere? fratrem reddat aut animam statim.

1045

EL. Concede mortem.

1052

AEG. si recusares darem.
rudis est tyrannus morte qui poenam exigit.

EL. mortem aliquid ultra est?

AEG. uita, si cupias mori.

Abripite famuli monstrum et auctam procul

1055

ultra Mycenae ultimo in regni angulo
uincite saeptam nocte tenebroso specus,
ut inquietam uirginem carcer domet.

1058

Abstrusa caeco carcere et saxo exigit
aeuum et per omnes torta poenarum modos.

1046

referre quem nunc occulit forsitan uolet
inops egens inclusa paedore obruta.

uidua ante thalamos exul inuisa omnibus

1050

aethere negato sero succumbet malis.

1051

CLYT. At ista poenas capite persoluet suo

1059

captiua coniunx regii paelex tori.

1060

trahite, ut sequatur coniugem ereptum mihi.

CAS. Ne trahite. uestros ipsa praecedam gradus.

1037 gradere *ER IIPal.* gaudes *A* || gnata *E* || 1038
occulit fratrem abditum *E* abd. fr. occ. *A* || 1042 natus *Eψ*
nactus *A* || *uu.* 1046—1051 *post u.* 1058 *traieci auctore Detrio.* ||
1052^b AEG. *ε ψ?* *IPal.* CLY. *A* || 1054 Morte *E* *ed. Basil.*
Mortem *A* || 1054^b AEG. *ε g?* *IPal.* CLY. *A* || 1055 CLY.
ε g? *om.* *A* || Abripite *εψ* Arripite *A* || 1056 mecenae *E* ||
1046 AEG. *ε g?* *IPal.* *om.* *A* || 1047 et per *E* et *om.* *A* ||
1048 forsam *E* || 1049 obsita *A* obruta *E* || 1059 CLY. *E*
om. *A* || ipsa *E* ista *A* || persoluet *Eψ* persoluat *A* ||

perferre prima nuntium Phrygibus meis
 propero repletum ratibus euersis mare
 captas Mycenae mille ductorem ducum, 1065
 ut paria fata troicis lueret malis,
 perisse dono feminae stupro dolo.

Nihil moramur, rapite. quin grates ago.
 tantum iuuat uixisse post Troiam, iuuat.

LCYT. furiosa morere.

CAS. ueniet et uobis furor. 1070

1066 lueret *EME* tulerit *A* || 1069 Tantum *E* iam
 iam *A* || 1070 Furiosa *E* Furibunda *A* || MARCI · LVCII ·
 ANNEI · SENECAE · | AGAMEMNON · EXPLICIT · IN-
 CIPIT | THYESTES · *E* || Explicit Agamenonia Tragedia
 octaua feliciter die VIII° | Iulij 1391. dum do' Ioh'es au-
 cuth cum gentib; lige ꝛc nup̄e | se padua; transtulisset
 cum maxima iumetoru; preda. | Marci Lucij Anei Senece
 Octauia Tragedia nona Incipit. *R* ||

INCERTI

HERCVLES [OETAEVUS]

PERSONAE

I HERCVLES

II IOLE !

DEIANIRA

III NVTRIX

ALCMENA

IIII HYLLVS

NVNTIVS

PHILOCTETES } TACITI

LICHAS

CHORVS I OECHALIARVM VIRGINVM

CHORVS II AETOLARVM MVLIERVVM

SCAENA I AD OECHALIAM

II TRACHINE ATQVE IN OETA MONTE

Sator deorum cuius excussum manu
 utraeque Phoebi sentiunt fulmen domus,
 secure regna. protuli pacem tibi.
 quacumque Nereus porrigi terras uetat
 non est tonandum. perfidi reges iacent 5
 saeui tyranni. fregimus quicquid fuit
 tibi fulminandum. sed mihi caelum parens
 adhuc negatur? parui certe Ioue
 ubique dignus teque testata est meum
 patrem nouerca. quid tamen neclis moras? 10
 numquid timemur? numquid inpositum sibi
 non poterit Atlas ferre cum caelo Herculem?
 2 quid astra genitor quid negas? mors me tibi
 certe remisit, omne concessit malum
 quod terra genuit pontus aer inferi. 15
 nullus per urbes errat *argolicas* leo,
 Stymphalis icta est, Maenali nulla est fera,

HERCVLES *E V Voss.* Mors Herculis (?) *cod. lugduno-*
batauis n. 373 HERCVLES OETAEVS *A*

INCIP² HERCVLES *E* Incipit quae dicitur Hercules
 (et hoc rubrica) *Voss.* || 1 excelsum *ψ* || 14 concessit *εME*
IPal. *R13* concessit *IPal.* cum cessit *E g* cum cesset *A*
 cum esset *ψ* cessat (*om. cum uel con*) *R* || 15 Quodcumque
 terra *ψ* || 16 *arcadias EA argolicas IGron.* ||

sparsit peremptus aureum serpens nemus et hydra uires posuit et notos Hebro cruore pingues hospitum fregi greges hostisque traxi spolia thermodontiae. uidi silentum fata nec tantum redi, sed trepidus atrum Cerberum uidit dies et ille solem. nullus Antaeus Libys animam resumit, cecidit ante aras suas Busiris, una est Geryon sparsus manu taurusque populis horridus centum pauor. quodcumque tellus genuit infesta occidit meaque fusum est dextera. iratis deis non licuit esse. si negat mundus feras animum nouerca, redde nunc gnato patrem uel astra forti. nec peto ut monstres iter: permitte tantum genitor, inueniam uiam. uel si times ne terra concipiat feras,	20
3 properet malum quodcumque, dum terra Herculem habet uidetque: nam quis inuadet mala aut quis per urbes rursus argolicas erit Iunonis odio dignus? — in tutum meas laudes redegi, nulla me tellus silet. me sensit ursae frigidum scythicae genus Indusque Phoebo subditus cancro Libys. te clare Titan testor, occurri tibi quacumque fulges nec meos lux prosequi potuit triumphos. solis excessi uices infraque nostras substitit metas dies. natura cessit, terra defecit gradum,	25 30 35 40 45

Quat. XVII

F. CXXXVII 40

20 fregi *E Delriani* fudi *A* || 22 silentum *EA* regentem ψ || tantum *E* ψ tamen *A* || 26 una geryon (*om. est*) *E* || 28 infesta *E* ψ infestum *A* || 29 fusum est *E* ψ est *om. a* || eratis *E* || 30 si *E Voss. Lipsius ex ME ut uidetur*. sic *A* || 31 coërca *E* (*sed coercam t. NHs.*) nouerca *A an* dominum nouerca? || 34 terra ω foeta *NHs.* || 35 terra ω an laeta? terrā hercules *ms. Colon.* || 39 redegi *E* recepi *A* || 40 Scithiae ψ *Scaliger* scithicae *E* Scythicae *A* || 41 cancri *E* || 45 Infraque ω Intraque *Gron.* || 46 defecit *EA* deseruit *R13* ||

lassata prior est nox et extremum chaos
 in me incucurrit. inde ad hunc orbem redi
 nemo unde retro. tulimus oceani minas
 nec ulla ualuit quaterne tempestas ratem 50
 quamcumque pressi. pars quota est quam prosequor?
 iam uacuu aether non potest odio tuae
 sufficere nuptae quasque deuincam feras
 tellus timet concipere nec monstra inuenit.
 ferae negantur? Hercules monstri loco 55
 iam coepit esse: quanta *enim* fregi mala,
 quot scelera nudus. quicquid inmane obstitit,
 solae manus strauere. nec iuuenis feras
 timui nec infans. quicquid est iussum, leue est
 nec ulla nobis segnis inluxit dies. 60
 o quanta fudi monstra quae nullus mihi
 rex imperauit. institit uirtus mihi
 Iunone peior. sed quid inpauidum genus
 fecisse prodest? non habent pacem dei:
 purgata tellus omnis in caelo uidet 65
 quodcumque timuit: transtulit Iuno feras.
 ambit peremptus cancer ardentem plagam
 Libyaeque sidus fertur et messes alit.
 annum fugacem tradit Astraeae leo,
 at ipse iactans feruidam collo iubam 70
 austrum madentem siccatur et nimbos rapit.

47 Laxata per me nox *A* L. per me est nox *R* Las-
 sata prior est nox *E* Laxata peior nox *Gron.* Lassata
 per me. Nox *GR.* || 48 incucurrit *E* incurrit ψ cucurrit *A* ||
 49 Unde omne retro est *E* Unde nemo retro ψ (retro
 est *R*) U. retro nemo α Nemo unde retro *scripsi cum*
Ascensio || 51 Quacumque *R13* || pressit *E* || perseus mei *E*
 unde Nereus mei *ct. NHs.* || quam prosequor *A* || 52 uagus *E*
 uacuu *A* uariu *scripserim conl. uu.* 65 72 || potuit *E* ||
 54^b 55^a *absunt GR10* || 56 quanta nunc fregi ω q. con-
 fregi *Delr.* q. enim f. *Bo.* quanta adhuc *ci. GR.* || 59
 leue est ϵA est *om.* ψ || 64 Fregisse *E* Fecisse *A* || 68 fer-
 tur et m. ω fertilis m. *NHs.* || menses *E* messes *A* || 69
 fugacem *E Voss. IParis.* fugasem *Gronouianus* fugatae *A* ||
 70 ipse *E* ille *A* || celo *E* ψ collo α *cf. Herc. I u. 953* ||
 71 rapit *E* trahit *A* ||

inuasit omnis ecce iam caelum fera
 meque antecessit. uictor e terris meos
 specto labores. astra portentis prius
 ferisque Iuno tribuit, ut caelum mihi 75
 faceret timendum. sparserit mundum licet
 caelumque terris peius ac leuius Styge
 irata faciat, dabitur Alcidae locus.
 si post feras post bella post stygium canem
 nondum astra merui: sículus hesperium latus 80
 tangat Pelorus, [*una iam tellus erit.*
illinc fugabo] maria si iungi iubes,
 committat undas Isthmos et iuncto salo
 noua ferantur atticae puppes uia.
 mutetur orbis, uallibus currat nouis 85
 Hister nouasque Tanais accipiat uias.
 da da tuendos Iuppiter saltem deos.
 illa licebit fulmen a parte auferas
 ego quam tuebor. siue glaciale polum
 seu me tueri feruidam partem iubes, 90
 hac esse superos parte securos puta.
 cirrhaea Paeon templa et aetheriam domum
 serpente caeso meruit. α quotiens iacet
 Python in hydra. Bacchus et Perseus deis
 iam se intulere, sed quota est mundi plaga 95
 oriens subactus aut quota est Gorgon fera.
 quis astra natus laudibus meruit suis
 ex te et nouerca? quem tuli mundum peto.
 sed tu comes laboris herculei Licha
 perfer triumphos Euryti uictos lares 100
 stratumque regnum. uos pecus rapite ocus

76 Faceret *ER* Laceret *Voss.* faciat *A* || 77 peius ac
 leuius *E* peius ac peius *A* || 80 Haud (*om. dum?*) *E* Non-
 dum *A* || 81 una iam t. *EMεψ* una si t. *R13* et una iam
 t. *R10* et una sic t. *Ortel.* ut una iam α || erit *EMεψ*
 erat α || *haec uerba* Una iam tellus erit. Illinc fugabo *de-*
leui. || 93 O quotiens *E* at q. *A* a scripsi. || 99 Lyca *A* ||
 100 Perfer *E* *Voss.* ψ Praefer α || labores *E* ||

qua *petra* pollens arce cenaei Iouis
austro timendum spectat euboicum mare.

CHORVS.

- a Par ille est superis cui pariter dies F. CXXXVIII
et fortuna fuit. mortis habet uices 105
lente cum trahitur uita gementibus.
quisquis sub pedibus fata rapacia
et puppem posuit fluminis ultimi,
non captiua dabit bracchia uinculis
nec pompae ueniet nobile ferculum. 110
[*numquam est ille miser cui facile est mori.*]
- a' Illum si medio decipiat ratis
ponto, cum borean expulit africanus
aut eurus zephyrum: quae mare diuidunt 115
non puppis lacerae fragmina conligit,
ut litus medio speret in aequore.
uitam qui poterit reddere protinus,
solus non poterit naufragium pati.
- b⁰ Nos turpis macies et lacrimae tenent
et crinis patrio puluere sordidus. 120
nos non flamma rapax, non fragor obruit
[*felices sequeris mors, miseros fugis.*]

102 *templa* ω (*tela R*) || *pollens E tollens A* || *ara* ω
acra Scaliger acta Rutgersius area Schultingius ora Bo.
scripsi qua petra pollens arce c. I. conl. Herc. II 783
Ag. 562 Oed. fr. 67 || 103 *Austro E Voss. ME ψ Astro A* ||
CHORVS *EA* || 108 *fluminis ER luminis ψ liminis A* ||
u. 111 deleui || 113 *borean eA boream ψ* || 114 *eurus in*
ras. E² || *cum EA qui Bo. quae scripsi.* || 116 *Ut EA*
AVt g Aut Bo. || *modio E medio A* || *speret EA sperat*
Mog. Bo. || 118 *non poterit naufragium pati E naufr. non*
pot. pati A || *u. 122 deleto lacunam aliquot uersuum statui.*
proodum aut stropharum bb' aut cc' uu. 119 sqq. contineri
sententia docet. ||

- b Stamus. nunc patrius messibus heu locus
et siluis dabitur lapsaque sordidae
fient templa casae. iam gelidus Dolops 125
hac ducet pecudes qua tepet obrutus
stratae qui superest Oechaliae cinis.
- b' Illo thessalicus pastor in oppido
indocta referens carmina fistula
cantu nostra canet tempora flebili 130
et dum pauca deus saecula contrahet,
quaeretur, patriae quis fuerit locus.
- c Felix incolui non steriles focos
nec ieiuna soli iugera thessali.
ad Trachina uocor saxa rigentia 135
et dumeta iugis horrida torridis
[uix gratum pecori montiuago nemus.]
- c' At si quas melior sors famulas uocat,
illas aut uolucer transferet Inachus
aut dircaea colent moenia, qua fugit 140
Ismenos tenui flumine languidus.
[hic mater tumidi nupserat Herculis.]
- c Quae cautes Scythiae, quis genuit lapis?
num Titana ferum te Rhodope tulit,
te praeruptus Athos, te fera Caspiae 145
quae uirgata tibi praebuit ubera?

123 nec ϵA nunc ψ || patriis messibus E patriae moenibus A patrius *Swoboda* || heu ϵA hic *Bo.* || fort. focus scribendum. || 124 Et EA At *Scaliger.* || 126 patet E tepet A || 127 superest=echaliae E Oecaliae A etholie ψ || 131 contrahet R contrahit A || 133 focos E locos A || 135 Adtrachina E Ad Trachyna A cartina ψ || 137 deleui || 139 transfert ψ || 140 fugit $A\epsilon$ fuit $\epsilon ME\psi$ || 140 colent ϵA colunt ψ || 141 Ismenon E Hismenon $R13$ Ismenos A || 142 deleui At m. t. hic n. H. *Swoboda.* || 144 ferum=terhodope (*literae ter in ras. m. pr.*) E ferum *quidam Pall.* al' ferum R ferunt? te Rh. A || 145 caspiae E Caspia A caseta ψ ||

- c' Falsa est de geminis fabula noctibus,
aether cum tenuit sidera longius,
conmisitque uices lucifer hespero
et solem uetuit Delia tardior. 150
- d Nullis uulneribus peruia membra sunt.
ferrum sentit hebes, lentior est chalybs.
in nudo gladius corpore frangitur
et saxum resilit fataque neglegit
et martem indomito pectore prouocat. 155
- e Non illum poterant figere cuspides,
non arcus scythica tensus harundine,
non quae tela gerit Sarmata frigidus
aut qui soliferae suppositus plagae
uicino Batanae uulnera dirigit 160
Parthus gnosiaciis certior ictibus.
- d' Muros Oechaliae corpore propulit.
nil obstore ualet. uincere quod parat
iam uictum est. quota pars uulnere concidit?
pro fato patuit uultus iniquior 165
et uidisse sat est herculeas minas.
- e' Qui uastus Briareus, qui tumidus Gyas
supra thessalicum constitit aggerem

148 contineuit uel continuit ψ || 150 solem *ER* (*m in ras.*) *Cruser.* soles *A* || 151 membra *EME* monstra *A* || 152 sentit *EME* sensit *A* || 155 mortem ω martem *scripsi* || corpore ω pectore *LMueller* || 160 uicino) *ultima uocis litera quae uidetur o fuisse lineolis deleta supra scriptum o m. tertia E* uicino *A* uicinus ψ || nabatae *E* Nabathae *A* Batanae *ex Stephano Byz. reposui.* || 162 oechaliae *E* Oechaliae *A* etholie ψ || 165 patuit *E Mog. R 13* potuit *AME* || 166 uidisse ϵ *ME* uicisse *A* || herculeas minas ϵ *ME R* Herculeis minis *A* || 167 Quis ... quis *E* Qui ... qui *A* || gigans *E* gigas ψ Gyges α Gyas *Delrio* || 168 Subter thessalicum stetit (*stitit t. Gron.*) aggerem *E* Supra Thessalicos constitit aggeres *A* quum stetit *Gron.* ||

caeloque inseruit uipereas manus,
 hoc uultu riguit? commoda cladibus F. CXXXVIII 170
 magnis magna patent. nil superest mali.
 iratum miserae uidimus Herculem.

IOLE.

- a At ego infelix non templa suis
 conlapsa deis sparsosue focos,
 natis mixtos arsisse patres 175
 hominique deos templa sepulcris,
 nullum querimur commune malum.
 alio nostras fortuna uocat
 lacrimas, alias flere ruinas
 mea fata iubent. 180
 quae prima querar? quae summa gemam?
 pariter cunctos | deflere iuuat F. CLVIII b
 nec plura dedit pectora tellus,
 ut digna sonent uerbera fatis.
- a' Me uel sipylum flebile saxum 185
 fingite superi
 uel in Eridani ponite ripis,
 ubi maesta sonat
 phaethontiadum silua sororum.
 me uel sículis addite saxis, 190
 ubi fata gemam thessala Siren

169 Caeloque *E* Celo ut ψ Vt caelo α || insereret ω
 inseruit *Gron.* || minas *E* manus *A* || 172 miseri *E* mise-
 rae *A* || IOLE *EA* Iole Chorus *R13* || 180 Mea ω Me
Raphelengius || 182 cuncta *A om.* *E* scripsi cunctos || 182^b—
 228 suo loco omissi continentur folio minore a quaternione
 alieno quod est intermissum inter fol. *CLVIII* et *CLX* *E* ||
 184 satis *E* (fatis *t. Gron.*) planctu *A* || 185 siphum *E*
 (Sipylum *t. Gron.*) Sipyli *A* sisiphi ψ || 186 fingite *EME*
 figit *e R* figite *Delrio* figat *A* || 189 phoetontia dum *E*
 phet. ψ corr. α || silua *E* turba *A* || 191 gemam *E* gemit *A* ||
 sirenę *E* ||

uel in edonas tollite siluas
 qualis natum daulias ales
 solet ismaria flere sub umbra.
 formam lacrimis aptate meis
 resonetque malis aspera Trachin. 195

a" Cyprias lacrimas Myrrha tuetur,
 raptum coniunx Ceyca gemit,
 sibi Tantalus est facta superstes,
 fugit uultus Philomela suos 200
 natumque sonat flebilis Atthis.
 cur mea nondum
 capiunt uolucres bracchia plumas?
 felix felix
 cum silua domus nostra feretur 205
 patrioque sedens ales in agro
 referam querulo murmure casus
 uolucrumque lolen fama loquetur.

b Vidi uidi
 miseranda mei fata parentis, 210
 cum letifero stipite pulsus
 tota iacuit sparsus in aula.
 pro si tumulum fata dedissent,
 quotiens genitor quaerendus eras.

b' Potuine tuam spectare necem 215
 nondum teneras uestite genas

192 edonias *EA* edonas *E t. Gron.* || ponite *E* tol-
 lite *A* || 193 daulias *EA* daunias *ψ* || 197 Cypria *E* Cy-
 prias *A* || myrtha *E* || 200 fylomela *E* philomena *ψ corr. α* ||
 201 atthis *E* Itym *A* || 206 sedesⁿ *E* || 207 casus *EME*
 questus *A* || 208 fama *E* 'in meo' *Lipsius* (*quod de Orte-*
liano quo etiam Raphaelengius est usus, non de ME intelle-
gendum) turba *A* || 210 fama *E* fata *A* || 211 laetifero *E*
 letifero *A* luctifero *R* || 213 Pro om. *E* ||

necdum forti sanguine Toxeu?
quid uestra queror fata parentes
quos in tutum mors aequa tulit?
mea me lacrimas fortuna rogat.

220

- c Iamiam dominae captiua colus
fusosque legam. pro saeue decor
formaque mortem paritura mihi,
tibi cuncta domus concidit uni,
dum me genitor negat Alcidae
atque herculeus socer esse timet.
sed iam dominae tecta petantur.

225

CHORVS.

- c' Quid regna tui clara parentis
proauosque tuos respicis amens
fugiat uultus fortuna prior.
felix quisquis nouit famulum
regemque pati
[uultusque suos uariare potest]
rapuit uires pondusque malis
casus animo qui tulit aequo.

F. CXXXVIII u. 14

230

235

217 forti *E* fortis *A* || toxtum *E* Thoxeu *A* toxeu ψ
thoseu *R* texeu *g* theseu *G* Mog. || 218 queror *E* que-
rar *A* || 220 om. *R* 10 13 || 221 colus *E* colos *A* || 222 saeue
E Colon. *IPal.* scaeue *ME* saepe *A* || decor *EME* dolor *A* ||
224 concipit *E* concidit *A* contigit ψ || CHORVS *A* om.
E || 228 CH. *E* om. *A* || 229 Casusque *E* Proanosque *A* ||
231 Felix *E* *IPal.* *g*? Patiens *A* Sapiens *DHs.* || *Bis* *h. u.*
exhibet Mog. sic: Felix *q. n. f. r.* pati Vultusque *s. u. p.*
Patiens *q. n. f. r.* pati Pepulit et *q. s.* || 233 Vultusque
suos uariare potest *E R g?* Basil. *mg. Fabricii liber* Mog.
IIPal. t. Grut. totus uersus abest A deleui. || 234 rapuit
uires *ER* pepulit uires ψ uires pepulit α || mali *EA* malo
Gron. malis Bo. || post mali add. nec seruit inops scripti
Lugdunenses Delrii. ||

NVTRIX. DEIANIRA. *LICHAS TACITVS.*

O quam cruentus feminas stimulat furor,
 cum patuit una paelici et nuptae domus.
 Scylla et Charybdis sicala contorquens freta
 minus est timenda, nulla non melior fera est.
 namque ut relaxit paelicis captae decus 240
 et fulsit Iole qualis innubis dies
 purisue clarum noctibus sidus micat:
 stetit furenti similis ac toruum intuens
 herculea coniunx, feta ut armenia iacens
 sub rupe tigris hoste conspecto exilit 245
 aut iussa thyrsu quatere conceptum furens
 maenas Lyaeum dubia quo gressus ferat.
 haesit parumper, tum per herculeos lares
 attonita fertur, tota uix satis est domus,
 incurrit errat sistit. in uultus dolor 250
 processit omnis, pectori paene intimo
 nihil est relictum. fletus insequitur minas
 nec unus habitus durat aut uno furit
 contenta uoltu: nunc inardescunt genae,
 pallor ruborem pellit et formas dolor 255
 errat per omnes: queritur inplorat gemit.
 sonuere postes: ecce praecipiti gradu
 secreta mentis ore confuso exerit.
 DEIAN. quamcumque partem sedis aetheriae premis
 coniunx tonantis, mitte in Alciden feram 260
 quae mihi satis sit. si qua secundum caput
 palude tota uastior serpens mouet,

NVTRIX. DEIANIRA *EA LICHAE nomen addidi cum edd.* || 236 NVT. *E Nutrix R om. A* || furor *E dolor A* || 240 decus *ω decor NHs. conl. u.* 222 || 241 in nubes *E* || 242 Purisue clarum *EME Purumue claris A* || 244 fera *Rg* || armenia *EME Lugd. mg. Ascensius armento A* || 246 ferens *ω furens scripsi.* || 247 ferat *E agat A* || 249 Attonita fertur *E Lymphata rapitur A* || 252 minas *E genas A* || 258 exerit *E* || 259 Quamcūque *Eψ Quacunq̃ue A* ||

ignara uinci, si quid excessit feras
 inmane dirum horribile quo uiso Hercules
 auertat oculos: huc specu inmenso exeat. 265
 uel si ferae negantur: hanc animam precor
 conuerte in aliud. quodlibet possum malum
 hac mente fieri. conmoda effigiem mihi
 parem dolori: non capit pectus minas.
 quid excutis telluris extremæ sinus 270
 orbemque uersas? quid rogas Ditem mala?
 omnes in isto pectore inuenies feras
 quas timuit: odiis accipe hoc telum tuis:
 age dum nouerca perdere Alciden potes:
 profer manus quocumque. quid cessas dea? 275
 utere furente, quod iubes fieri nefas?
 reperi. quid haeres? ipsa iam cesses licet,
 haec ira satis est.

NVTR. pectoris sani parum
 alumna questus conprime et flammæ doma.
 frena dolorem. coniugem ostende Herculis. F. CXXXX 280
 DEIAN. Iole meis captiua germanos dabit
 natis Iouisque fiet ex famula nurus?
 num flamma cursus pariter et torrens feret
 et ursa pontum sicca caeruleum bibet?
 non ibo inulta. gesseris caelum licet 285
 totusque pacem debeat mundus tibi:
 est aliquid hydra potius iratae dolor
 nuptae. quis ignis tantus in caelum furit
 ardentis Aetnae? quicquid est uictum tibi

264 quod *E* quo *A* || Herculis *E*¹ corr. *E*¹ || 265 hoc ω
 huc *NHs.* || specu *EA* sinu ψ || 267 aliquod *EA* aliquid ψ
 aliud *NHs.* || possum ω possit α || 272 inuenies *E* *Detriani*
 inuenias *A* || 273 timuit *E* timeat *A* || 274 Ego sum ω
 Aequum *NHs.* Agedum *scripsi.* || 275 Perfer *EA* Profer
Basil. mg. Fer fer uel Offer *NHs.* || 276 fieri ω fiet *A* ||
 277 Reperi *EA* Peperi ψ || 278 fati est *E* satis est *A* || 281
 Iole *EA* Illi ψ || 282 ex *EA* in ind. err. || 283 Num ε*R*
Pall. omnes Non *A* || feret *EA* ferent *Pall. ut uidetur:* ||
 286 michi *E* tibi *A* || 287 potius εψ peius *A* || 289 q. in-
 uictum tibi *IIPal.* q. inuictum est tibi *Scaliger* ||

hic uincet animus. capta praeripiet toros? 290
 adhuc timebam monstra, iam nullum est malum.
 cessere pestes, in locum uenit ferae
 inuisa paelex. summe pro rector deum
 et clare Titan Herculis tantum fui
 coniunx timentis. uota quae superis tuli, 295
 cessere captae, paelici felix fui.
 illi meas audistis o superi preces.
 incolumis illi remeat. o nulla dōlor
 contente poena quaere supplicia horrida
 incogitata infanda. Iunonem doce 300
 quid odia ualeant: nescit irasci satis.
 pro me gerebas bella, propter me uagas
 Achelous undas sanguine infecit suo,
 cum lenta serpens fieret, in taurum truce
 nunc flecteret serpente deposita minas, 305
 ut mille in hoste uinceret uno feras.
 iam displicemus, capta praelata est mihi.
 non praeferetur: qui dies thalami ultimus
 nostri est futurus, hic erit uitae tuae.
 quid hoc? recedit animus et ponit minas, 310
 iam cessat ira. quid miser langues dolor?
 perdis furorem, coniugis tacitae fidem
 mihi reddis iterum. quid uetas flammās ali?
 quid frangis ignes? hunc mihi serua impetum. —
 pares eramus, non erat uotis opus. 315
 aderit nouerca quae manus nostras regat
 nec inuocata.
 NVTR. quod paras demens scelus?
 perimes maritum cuius extremus dies
 primusque laudes nouit et caelo tenus
 erecta terras fama suppositas habet? 320

293 protector ω proh rector *Lipsius*. || 306 Et ω Vt
scripsi. || 308 perferetur *Bo*. || 310 recedit ω resedit
Wuestemannus || 311 cessit εA cecidit uel cessat *Iortinus* ||
 312 tacitae *E* sanctae *A* || 315 patres *E* pares *A* || eri-
 mus *E R1011* eramus *A* || erit εA erat *R Bo*. ||

- rogos in istos terra consurget parens
domusque soceri prima et aetolum genus
sternetur omne, saxa iam dudum ac faces
in te ferentur, uindicem tellus suum
defendet omnis. una quot poenas dabis? 325
effugere terras crede et humanum genus
te posse, fulmen genitor Alcidae gerit.
iam iam minaces ire per caelum faces
specta et tonantem fulmine excusso diem.
mortem quoque ipsam quam putas tutam time: 330
dominatur illic patruus Alcidae tui.
quocumque perges misera cognatos deos
illū uidebis.
- DEIAN. maximum fieri scelus
et ipsa fateor, sed dolor fieri iubet.
NVTR. moriere. 335
- DEIAN. moriar Herculis nempe incluti
coniunx nec ullus nocte discussa dies
uiduam notabit nec meos paelex toros
captiua capiet. ante ab occasu dies
nascetur, Indos ante glacialis polus
Scythasue tepida Phoebus inficiet rota 340
quam me relictam thessalae adspiciant nurus.
meo iugales sanguine extinguiam faces.
aut pereat aut me perimat. elisis feris F. CXXXXI
et coniugem addat. inter herculeos licet
me quoque labores numeret: Alcidae toros 345

321 Angor inistos *E* Rogos in istos *A* || lares *E* pa-
rens *A* || 323 Sternetur omne. saxa iam dudum ac faces |
Inte ferentur. uindicem tellus suum | Defendet *E ME g*
IPal. Fabricii liber. (saxa i. et faces *ME?* saeua iam dudum
faces *Fabricianus*) Sternetur omne. nam tuum gens Hercu-
lem | Defendit *A* (nam dudum genus Herculeum *G*) || 325
Defendet *ε Fabricianus Mog. Pall.* Defendit *Ag* || 329 Specto
NHs. || 333 Illic *ω Illi Gron.* || 335 NVN. *E* || nempe *om. E* ||
339 indos *E* Indis *A* || glacialis polus *EME* (glacialis) gla-
ciallem polum *A* || 340 inficiet *E* afficiet *A* || 341 inspiciant *E*
aspiciant *A* ||

moritura certe corpore amplectar meo.
 ire ire ad umbras Herculis nuptam libet
 sed non inultam. si quid e nostro Hercule
 concepit lole: manibus auellam meis
 ante et per ipsas paelicem inuadam faces. 350
 me nuptiali uictimam feriat die
 infestus, Iolen dum supra exanimem ruam.
 felix iacet, quicumque, quos odit, premit.
 NVTR. quid ipsa flammis pascis et uastum foues
 ultro dolorem misera? quid cassum times? 355
 dilexit Iolen nempe, cum staret parens
 regisque natam peteret. en famulae in locum
 regina cecidit: perdidit uires amor
 ulcusque ab illo traxit infelix statu.
 inlicita amantur, excidit quicquid licet. 360
 DEIAN. fortuna amorem peior inflammat magis.
 amat uel ipsum, quod caret patrio lare,
 quod nudus auro crinis et gemma iacet,
 ipsas misericors forsan aerumnas amat.
 NVTR. hoc usitatum est Herculi, captas amat. 365
 dilecta Priami nempe dardanii soror
 concessa famula est. adice quot nuptas prius
 quot uirgines dilexit: errauit uagus.
 arcadia nempe uirgo palladios choros

347 herculis *E* Herculi *AME* || nuptam (nubtam *t. Gron.*)
E Basil. mg. iunctam *ψ* uictam *A* || 348 e nostro *eg?* ex
 nostro *A* || 349 auellam *E* 'ali?' *t. Commelino.* euellam *A* ||
 355 casum *ω* cassum *edd. Venetae et Herbip. Lipsius.* ||
 356 cum staret parens *E* dum starent lares *A* || 357 in
 famulae *A* enim fam. *E* en famulae in locum *scripsi.* ||
 359 Vultumque uel Vultumque *E g* || ab illo *ω* || status *εA*
 statu *R 10 11* || Vultumque anilem *t. i.* status *Gron.*
conl. u. 397. Multumque ab illa carpsit *i.* status *NHs.*
 Vultusque uel Vlcsusque ab illo *t. i.* status *LMueller*
 Cultumque ab illa *t. i.* status *ego antea et GR.* Vlcsus-
 que ab illo *t. i.* statu *scripsi.* || 362 ipsum *ε g?* *ME* ipsam
A || 365 *om. sed in mg. adscr. m. sec. uel tertia. E* || 366
 priami *εRA* priamo uel primo *ψ* || dardani *E* || 367 famula
Eψ famulo *A* ||

nihilque ab illa casus et fatum graue
 nisi regna traxit. hic meum pectus timor
 altrix lacessit, hic rapit somnos pauor.
 praeclara totis gentibus coniunx eram 400
 thalamosque nostros inuido uoto nurus
 optabat omnis: [*quaeue mens quicquam deos
 orabat ullos. nuribus argolicis fuit
 mensura uoti.*] quem Ioui socerum parem
 altrix habebō? quis sub hoc mundo mihi 405
 dabitur maritus? ipse qui Alcidae imperat
 facibus suis me iungat Eurystheus licet,
 minus est toris creuisse regnantis, leue est,
 alte illa cecidit quae uiro caret Hercule. F. CXXXXII
 NVTR. conciliat animos coniugum partus fere. 410
 DEIAN. sic ipse forsā diuidet partus toros.
 NVTR. famula illa trahitur interim donum tibi.
 DEIAN. hunc quem per urbes ire praeclarum uides
 et uiua tergo spolia gestantem ferae,
 qui regna miseris donat et celsis rapit 415
 uasta grauatus horridam claua manum,
 cuius triumphos ultimi Seres canunt
 et quisquis alius orbe conposito iacet:

398 hic *E* hinc *A* || 399 hic *E* hinc *A* || 401 uoto *E*
 fato *A* || 402 obtabat *E* || quaeue mens *E ME g IPal. IDetria-*
nus Mog. (quae mens) *R10 mg.* (al'q̄ ne meus) quae tumens
Gron. quo nimis *A* quae nimis *ψ* || quicquam uel quid-
 quam *E ME g Mog. R10 mg.* quisquam *idem Pal.* quisq̄ *R*
IIPall. quisquis *A* || 403 fuit *E g fui A* || 402^b 403 404^a
expunxi. || 404 *M.* uoti iuno. quem socerum parem *E*
M. uoti. quem Ioui socerum parem *A* || 405 qui *E* quis *A* ||
 408 toris *EME* toros *A* || caruisse *EME* meruisse *A* cre-
 uisse *scripsi.* || regnante *E* regnantem *ME* regnantis *A* ||
 409 Alte iam c. *E* Alte illa c. *A* || *desunt in E qui secuntur*
XXXIII uersus a u. 410 usque ad 442 defīc h' ml'tum *mg.*
E³ || 410 coniugium *R* || 412 illa om. *R* do/num *R* do-
 num *g* || 413 Hic *A* Hunc *Voss. et IV alii t. Gron. G? g?* ||
 414 uiua *A* fulua *NHs.* uicta *Gron.* rigida *ego opima*
GR. || 418 -concepto *A* concepto *ψ* consumpto *Grotius et*
NHs. || confecto (uel orbis incertus) *Gron.* conposito
 (uel conposito) *scripsi.* ||

leuis est nec illum gloriae stimulat decor.
 errat per orbem, non ut aequetur Ioui 420
 nec ut per urbes magnus argolicas eat,
 quod amet requirit, uirginum thalamos petit.
 si qua est negata rapitur, in populos furit,
 nuptas ruinis quaerit et uitium inpotens
 uirtus uocatur. cecidit Oechalia inclita 425
 unusque Titan uidit atque unus dies
 stantem et cadentem. causa bellandi est amor.
 totiens timebit, Herculi natam parens
 quotiens negabit: hostis est *quisquts* socer
 fieri recusat, si gener non est, furit. 430
 post haec quid istas innocens seruo manus,
 donec furem simulet ac saeua manu
 intendat arcus meque natumque opprimat?
 sic coniuges expellit Alcides suas,
 haec sunt repudia. nec potest fieri nocens: 435
 terris uideri sceleribus causam suis
 fecit nouercam. quid stupes segnis furor?
 scelus occupandum est. *perage*, dum feruet manus.
 NVTR. perimes maritum?
 DEIAN. paelicis certe meae.
 NVTR. at Ioue creatum. 440
 DEIAN. nempe et Alcmena satum.
 NVTR. ferrone?
 DEIAN. ferro.
 NVTR. si nequis?
 DEIAN. perimam dolo.
 NVTR. quis iste furor est?
 DEIAN. quem meus coniunx docet.

419 post 420 transp. NHs. Vilis nec illum NHs. ||
 423 Si qua est neg. ω || capitur A Pall. uetustiores R 10 11
 G g rapitur A tnd. err. (α?) et in p. f. R || 425 etholia ψ ||
 429 quotiens socer ω quisquis socer NHs. conl. Herc. I
 u. 1174 || 430 non fit furit NHs. furit A R g? Mog. ferit ψ
 fecit Pall. uetustiores. || 432 stimulet α (typographi sphalma)
 mg. Bas. || 438 perge ω per age scripsi. || 440 nempe alc.
 (om. et) R ||

NVTR. Quem nec nouerca potuit, hunc perimes uirum?

DEIAN. caelestis ira quos premit, miseros facit,
humana nullos.

445

NVTR. parce miseranda et time.

DEIAN. contempsit omnes ille qui mortem prius.
libet ire in enses.

NVTR. maior admisso tuus
alumna dolor est: culpa ius proprium exigit.
cur saeua modicis statuis? ut laesa es dole.

DEIAN. leue esse credis paelicis nuptae malum?
quicquid dolorem pascit, hoc nimium puta.

450

NVTR. amorne clari fugit Alcidae tibi?

DEIAN. non fugit altrix, remanet et penitus sedet
fixus medullis crede, sed magnus dolor
iratus amor est.

455

NVTR. artibus magicis fera
coniugia nuptae precibus admixtis ligant.
uernare iussi frigore in medio nemus
missumque fulmen stare, concussi fretum
cessante uento, turbidum explicui mare
et sicca tellus fontibus patuit nouis,
habuere motum saxa, discussi fores:
umbrae stetistis et mea iussi prece
manes loquuntur. sonuit infernus canis,
mare terra caelum et tartarus seruit mihi,
nox media solem uidit et noctem dies

460

465

443 potuit ϵ ME IPal. uetustior et schidae Burdegal.
peremit α perimit ψ || 445^b 446 447^a (NVTR. Parce —
in enses) absunt E d'fīc h' E² mg. || 448 culpa propius E
culpa par odium A par pretium Gron. prope ius Bo.
ius proprium scripsi. || exigit EA exigit IPal. u. l. Delr. ||
449 modicis EME ψ modice α || laesaes EME passa es A
om. g || 450 pelicem Gron. || 451 Nutrix RG quidam Pall.
om. ϵ A || hoc E id A hunc Bo. || nimium ϵ A minimum RG
Villerianus || 452 NVT. ϵ A om. G R10 11. || 455 fare E
fere A uaga Gron. fera scripsi an feræ? || 458 mixtum-
que E missumque A || flumen E fulmen A || 463 nouit E
sonuit A || 464 om. E d'fīc . 1 . $\frac{s}{v}$ mg. E³ || uu. 464 465
commutauit Bo. ||

nihilque leges ad meos cantus tenent:
 flectemus illum, carmina inuenient iter.
 DEIAN. quas Pontus herbas generat aut quae thessala
 sub rupe Pindus alit: ubi inueniam malum
 cui cedat ille? carmine in terras mago 470
 descendat astris luna desertis licet
 et bruma messes uideat et cantu fugax
 stet deprehensum fulmen et uersa uice
 medius coactis ferueat stellis dies:
 non flectet illum. 475
 NVTR. uicit et superos amor.
 DEIAN. uincetur uni forsitan et spoliū dabit
 amorque summus fiet Alcidae labor.
 sed te per omne caelitem numen precor,
 per hunc timorem: quicquid arcani apparo
 penitus recondas et fidem tacitam exprimas. 480
 NVTR. quid istud est quod esse secretum petis?
 DEIAN. non tela sunt non arma non ignis minax.
 NVTR. praestare fateor posse me tacitam fidem,
 si scelere careat: interim scelus est fides.
 DEIAN. circumspice aedem, ne quis arcana aucupet 485
 partemque in omnem uultus inquirens eat.
 NVTR. en locus ab omni tutus arbitrio uacat.
 DEIAN. est in remoto regiae sedis loco
 arcana tacitus nostra defendens specus.
 non ille primos accipit soles locus, 490
 non ille seros, cum ferens Titan diem

466 legis *NHs.* || tenet *IPal. Scaliger* || 468 quas *εA*
 que *ψ* || 469 aluit *E* aut *A* alit *scripsi.* || 470 cedat *εA*
 cedet *ψ*? || 471 in astra *E* astris *A* || discedat licet *E*
 desertis licet *A* || 473 Stet *E ME G?* *Heinsianus maior* Sit *A* ||
 aduersa *E* et uersa *A* || 474 ferueat *E ME Heinsianus maior*
 fulxerit *R* fugerit *A* || 475 unum *εA* uirum *R g Basil. mg.*
 illum *GR.* || 475^b NVT. *A om. E* || 476 DEI. *A om. E* ||
 480 fidem tacitam *E* fide tacita *A* || exprimas *E* pre-
 mas *A* || 481 petis *E* iubes *A* || 482 minax *E* minae *A*
 non ignis non mine *ψ* || 484 Sed sc. c. *R* || 485 occupet *ω*
 aucupet *Scaliger* || 487 arbitrio *E Pall.* arbitro *A* || 488
 regiae sedis *εME* sedis egregiae *A* || 489 specus *εA* locus *ψ* ||

lassum rubenti mergit oceano diem,
 illic amoris pignus herculei latet.
 altrix fatebor: auctor est Nessus mali
 quem grauida Nephele thessalo genuit duci, 495
 qua trepidus astris inserit Pindus caput
 ultraque nubes Othrys eductus riget.
 namque ut subactus Herculis claua horridi
 Achelous omnis facilis in species dari
 tandem peractis omnibus patuit feris 500
 unoque turpe subdidit cornu caput:
 me coniugem dum uictor Alcides habet,
 repetebat Argos. forte per campos uagus
 Euenos altum gurgitem in pontum ferens
 iam paene summus turbidus siluis erat. 505
 transire Nessus uerticem solitus uadis
 pretium poposcit meque iam dorso ferens,
 qua iungit hominem spina deficiens equo,
 frangebat ipsas fluminis tumidi minas.
 iam totus undis Nessus exierat ferox 510
 medioque adhuc errabat Alcides uado
 uasto rapacem uerticem scindens gradu.
 at ille ut esse uidit Alciden procul:
 'tu praeda nobis' inquit 'et coniunx eris.'
 prouehitur undis: inque complexus ruens 515
 gressum citabat. non tenent undae Herculem:

F. CXXXXXIII

492 Lassum n. m. o. diem *E* Lassam n. m. o. ro-
 tam *A* || 493 Illic *E* Illic *A* || 494 auctor est nessus *E*
 Nessus est auctor *A* || 495 nefele *E* nubes *A* || 496 tre-
 pidus *EME* celsus *A* || 497 rubet *E* riget *A* || 499 spicies *E* ||
 501 turpe *EME* turpis *A* || 504 Euenos *E* Euenus *A* He-
 benus ψ || g. et pontum *ME* || 505 iam poene *E* iam pene *A*
 Par paene *Gron.* et *NHs.* || summus ω summus *scripsi* ||
 siluis *E* ripis *A* || 506 uagus *E* uagum *A* uadis *ME* || 507
 tergo *R* || 510 totus *ep* totis *A* || an fere? || 513 At *ER*
 Ast *A* || 515 Prohibetur ω Prouehitur *NHs.* || meque com-
 plexus *E* meque complexam *A* || ferens *EA* foris *g* m.
 complexus furens *GR.* m. complexu ferens *NHs.* inque
 complexus ruens *scripsi* *conl. Phaed. u. 713* ||

'infide uector' inquit 'inmixti licet
 Ganges et Hister uallibus iunctis eant,
 uincemus ambos, consequar telo fugam.'
 praecessit arcus uerba. cum longum ferens 520
 harundo uulnus tenuit haerentem fugam
 mortemque fixit: ille iam quaerens diem
 tabo fluentem uolneris dextra excipit
 traditque nobis ungulae insertam suae
 quam forte saeua sciderat auolsam manu. 525
 tum uerba moriens addit. 'hoc' inquit 'magae
 dixere amorem posse defigi malo,
 hoc docta Mycale thessalas docuit nurus
 unam inter omnis luna quam sequitur magas
 astris relictis. inlitas uestes dabis 530
 hac' inquit 'ipsa tabe, si paelex tuos
 inuisa thalamos tulerit et coniunx leuis
 aliam parenti dederit altisono nurum.
 hoc nulla lux conspiciat, hoc tenebrae tegant
 tantum remotae: sic potens uires suas 535
 sanguis tenebit.' uerba deprendit quies
 mortemque lassus inpulit membris sopor.
 tu quam meis admittit arcanis fides,
 perge, ut nitentem uirus in uestem datum

517 uictor *E* uector *A* || immixtus *Eψ* immixti *A* ||
 518 Ganger *E* || 519 ambos *εA* ambo *Bo.* || consequar *εA*
 consequitur *ψ* || 520 tum *ω* cum *Bo.* || *u.* 520 *om.* *R10*
(adscr. tamen in mg.) *u.* 521 *om.* *G.* uterque et 520 et 521 in
mg. add. R || 523 tabum fluentem *E* tabem fluentis *A* ta-
 bem fluentem *Burmamnus* tabum fluentum *LMueller* tabo
 fluentem *scripsi* (*sc. harundinem*) || 524 ungulae *i.* suae *EME*
 ungula *i.* sua *A* || insertum *E t. Gron.* insertam *εMEA* in-
 fertam *g* || 526 Tunc *E* Tum *A* || 528 Mychale *A* mich.
 uel micale *ψ* Mycale *ε Ge. Fabricius* || docuit *εME* monuit *A*
 mouit *ψ* || 529 magas *E* magam *A* || 534 conspiciat *ω*
 aspiciat 'o. u. l.' *t. Detrio.* || 535 Tantum *ω* Antri uel
 Tectum uel Tacitum *conl. u.* 489 uel Tutum *NHs.* || 536
 deprendit *εψ* deprehendit *A* || 537 impulit *E* intulit *A* ||
 539 nitentē *u.* in uestē datum *E* nitentes *u.* in uestes sa-
 tum *A* ||

mentem per artus adeat et tacitum *intumas* 540
intret medullas.

NVTR. ocius iussa exsequar
alumna, precibus tu deum inuictum aduoca
qui certa tenera tela dimittit manu.

DEIAN. te deprecor quem mundus et superi timent 545
et aequor et qui fulmen aetnaeum quatis
timende matri te aliger saeuae puer:

intende certa spiculum uelox manu
non ex sagittis leuibus, ex umero precor
deprome grauius quod tuae nondum manus 550
misere in aliquem: non leui telo est opus,

ut amare possit Hercules. rigida manu
intende et arcum cornibus iunctis para.
nunc nunc sagittam prome qua quondam horridum
Iouem petisti, fulmine abiecto deus 555
cum fronte subita tumuit et rabidum mare
taurus puellae uector assyriae scidit.

inmitte amorem. uincat exempla omnia.
amare discat coniugem. si quas decor
Ioles inussit pectori herculeo faces,
extingue totas: perbibat flammās mei. 560

tu fulminantem saeue domuisti Iouem,
tu furua nigri sceptrā gestantem poli
turbāe ducem maioris et dominum Stygis:

540 mentemque *RG* lente uel sensim *NHs.* || tacitus
mas *E* tacitus imas *g* *Heinstanus* minor tactus imas *ME*
tactus sinus *A* tactum cicius al' sinus *R* tactu intimas
Lipsius tacitum intumas *Gron. et NHs.* || 541 Intret ad
m. E ad *om. A* || 544 Te deprecor *E* Te te precor *A* ||
545 quatit *ω* quatis *Bo.* || 546 te aliger *E* teliger *A* || 548
ex *s. ω* || ex umero *E* e numero *A* || 549 Grauide prome *E*
Grauiore profer *A* Deprome grauius *scripsi* || 551 rigidas
manus *εA* rigida manu *NHs.* || 553 condā *E* || horridū *E*
horridus *A* || 555 subita *εA* subito *Ascensius* || tumuit (uit
in ras. pr. m.) *Eψ* timuit *A* || rabidum *E* rapidum *A* ||
556 excidit *E* scidit *A* || 558 coniugem *E* coniuges *A* || 559
Ioles inussit *E* Immisit Ioles *A* || 560 totus *E t. NHs.*
Extingue. Totus perbibat *NHs.* totas *εA* || formam mei
ME || 561 saepe *εA* saeue *scripsi.* || 562 furua *εA* fulua *ψ* ||

tuque o nouerca grauior irata deus
 cape hunc triumphum solus et uince Herculem. 565
 NVTR. prolata uis est quaeque palladia colu
 lassauit omnem texta famularum manum.
 DEIAN. nunc congeratur uirus et uestis bibat
 herculea pestem, precibus augebo malum.
 NVTR. in tempore ipso nauus occurrit Lichas. 570
 DEIAN. uelanda uis est dira ne pateat doli.
 o quod superbae non habent umquam domus
 fidele semper regibus nomen Licha
 cape hos amictus nostra quos neuit manus, F. CXXXXXIII 575
 dum uagus in orbe fertur et uictus mero
 tenet feroci lydiam gremio nurum.
 nunc poscit Iolen. sed iecur fors horridum
 flectam merendo: merita uicerunt malos.
 non ante coniunx induat uestes iube
 quam ture flammas pascet et placet deos 580
 cana rigentem populo cinctus comam.
 ipsa in penates regios gressus feram
 precibusque amoris horridi matrem colam.
 uos quas paternis expulit comites focis
 Calydoniae deflete lugendam uicem. 585

564 Tuqueo *E* Tu que (*om.* o) ψ Tu qui *A* (α ?) ||
 nouerca es grauior *A* (α ?) es *om.* *E* ψ || 565 et uince *E*
 euince *A* || 566 colu ϵA colo (*o in ras.*) *R* colus ψ || 567
 tela *Gron.* || fabularum *E* famularem *A* famularum *NHs.* ||
 manus *E* manum *A* || *uu.* 568—571 Nutricis sunt ω Deia-
 nirae dedit *uu.* 568 569 et 571 *Smoboda* || 568 congeratur
EMER congregetur *A* || et *ER* ut *A* || 570 Intempore *E* ψ
E tempore *A* || nouus *E* gnauus *A* nauus *NHs.* totus *u.*
om. *R* || 571 Celandia uis est ω Velanda uis est *scripsi.* ||
 dira ne pateat doli *E* illa ne pateant mala *A* dira ne pa-
 teant doli *NHs.* || 572 DEI. ω || 575 orbem ϵA orbe *NHs.* ||
 577 Dum *E* Nunc *A* || forsan *E* fors *A* || 578 merendo *ER*
 emerendo *A* || merita uicerunt *ER* (*utramque uocem in*
ras.) merita uincunt et *m.* *A* *m.* uicere et *m.* *NHs.* || 579
 coniunx *i.* uestes *E* uestes *i.* coniunx *A* || 580 pascet et
 placet *E* spargat et poscat *A* || 581 cinctus *E* uinctus *A* ||
 582 in pen. *E* ad pen. *A* || 584 expulit *E* extuli *A* || 585
 defendam uicem *E* lugendas uices *A* ||

CHORVS.

- a Flemus casus Oenei tuos
comitum primos turba per annos,
flemus dubios
... — ... — ueneranda toros.
- b Nos Acheloi tecum solitae
pulsare uadum, quom iam tumidas 590
uere peracto poneret undas
gracilique gradu serperet aequor
nec praecipitem uolueret amnem
flauus rupta fronte Lycormas.
- [*Nos palladias ire per aras* 595
 et uirgineos celebrare choros,]
- b' Nos cadmeis orgia ferre
tecum solitae condita cistis,
quom iam pulso sidere brumae
tertia soles euocat aestas 600
et spiciferae concessa deae
attica mystas cludit Eleusin.
- a' Nunc quoque casum quemcumque times
fidas comites accipe fati:

CHORVS EA || 586e Oenei E Oenei A || 588^b excidit hemistichium. || ueneranda E miseranda A || 590 quum E cum A quom scripsi. || 591 om. et in mg. m. sec. add. E || 592 Gracilisque gradusèperet aequo E G. uado serperet aequo A Gracilique gradu serperet aequor scripsi an Gracilisque g. sterneret aequor (cf. Verg. A. VIII 86 ss.)? || 594 rupto E rapido A || fonte EA ponte Bo. rupta fronte scripsi et fronte est in R10 || lycornas E g licornas G corr. A || 595 596 utrumque deleui. || 595 palla- das E || 599 quum E cum A quom scripsi || 601 spice- fere E || 602 Attica Eψ Actica A Athica ψ || Eleusin E Eleusis A || 603 casum quemcumque E fatum quodcum- que A ||

- nam rara fides 605
ubi iam melior fortuna ruit.
- c Tu quicumque es qui scepra tenes,
licet omne tua uulgus in aula
centum pariter limina pulset:
quom tot populis stipatus eas, 610
in tot populis uix una fides.
- c' Tenet auratum limen Erinys
et quom magnae patuere fores,
intran fraudes cautique doli
ferrumque latens cumque in populos 615
prodire paras, comes inuidia est.
- c'' Noctem quotiens submouet eos,
regem totiens credite nasci. 618
quota pars moritur tempore fati. 643
quos felices Cynthia uidit,
uidit miseros enata dies. 645
- d^o Pauci reges non regna colunt, 619
plures fulgor concitat aulae. 620
cupit hic regi proximus ipsi
clarus latas ire per urbes:
urit miserum gloria pectus.
- d Cupit hic gazis inplere famem
nec tamen omnis 625

607 qui regna t. *R* || 608 aula *E* aula *A* || 610 'al. In tot' *Commelinus* Quem *E* Cum *A* Quom scripsi || stipatus eas in ras. m. sec. *E* 'abest hic u. a uetustioribus' *Commelinus*. || 611 Intot *EA* Cum tot *ψ* || populos *E g* (ex corr.) || 612 teneat *E* || 613 quom *E* cum *A* || 616 parant ω paras *GR*. || 618 post h. u. uu. 643—645 conlocavi || 645 abitura *A* vltima *g* enata *E* renata *NHs*, an elata? || 620 concitat *E g*? conuocat *A* || 622 clarus *EA* clarusque *ψ* || totas *E* latas *A E t. Gron.* laetas *Gron.* ||

	plaga gemmiferi sufficit Histri	626
	nec quae zephyro subdita tellus	628
	stupet aurato	
	flumine clarum radiare Tagum,	630
	nec tota sitim Lydia uincit:	627
d'	Nec si totus seruiat Hermus	631
	ruraque diues iungat Hydaspes	
	intraque suos currere fines	
	spectet toto flumine Gangen.	
	avidis avidis natura parum est.	635
d	Colit hic reges regumque lares,	
	non ut presso uomere semper	
	numquam cesset curuus arator	
	uel mille secent arua coloni	
	solas optat quas ponat opes.	640
d'	Colit hic reges, calcet ut omnes	Quat. XVIII
	perdatque alios nullumque leuet,	F. CXXXXV
	tantum ut noceat, cupit esse potens.	643
	.. — .. — .. — .. —	
	.. — .. — .. — .. —	
e ^o	Rarum est felix idemque senex.	647
	caespes tyrio mollior ostro	
	solet in pauidos ducere somnos,	
	aurea rumpunt tecta quietem	650
	uigilesque trahit purpura noctes.	

626 Histri) Indi *Iortinus* Austri *NHs.* et *Heringa* Euri *NHs.* || 627 *transposui ante u.* 631 || 629 claro *R* || 631 Hebrus ω Hermus *Delrio* || 632 iungat *E* cingat *A* || 633 Extraque *E* Intraque *A* || 634 spectet ϵA Spectent ψ || 636 reges ϵA regem *erratum Scaligeranae uidetur esse* || 639 secent arua *A* se centarata *sed statim corr.* *E*¹ || 640 ponit *E* ponat *Gron.* donet *A* || 642 alios *E* *edd. Fernandi et Caietani aliquos A* || *post u.* 643 *interisse II uersus patet.* ||

- e O si pateant pectora ditum.
 quantos intus sublimis agat
 fortuna metus. bruttia coro
 pulsante fretum lenior unda est. 655
 aurea miscet pocula sanguis. 661
- e' Pectora pauper secunda gerit 656
 tenet et patula pocula fago,
 sed non trepida tenet illa manu.
 carpit faciles uilesque cibos,
 sed non strictos respicit enses. 660
- e Coniunx modico nupta marito 662
 non disposito clara monili
 gestat pelagi dona rubentis
 nec gemmiferas detrahit aures 665
 lapis eoa lectus in unda
- e' Nec sidonio mollis aeno
 repetita bibit lana ruboris
 nec maeonia distinguit acu
 quae phoebeis subditus euris 670
 legit eo is Ser arboribus.
- f Quaelibet herbae tinxere colos
 quas indoctae neuere manus,
 . . . — . . . — . . . — . . .
 sed non dubios fouet illa toros.
- f' Sequitur dira lampade Erinys 675
 quarum populi coluere diem.

653 agit *εA* agat *R* || 655 lenior *E* mitior *A* post *h. u.*
reuocauit u. 661 || 657 tenet *e* patula *A* t. et p. *R* t. patula
 (om. *e uel et*) *E* || 658 illa *E* ipsa *A* ipse *R* *g* || 668 ru-
 boris sed statim *pr. m.* mutauit *E* rubores *A* || 671 Legit
uitiose α || arboribus ser *E* Ser arboribus *A* seres arb. *ψ*
 seges arb. *g* || 672 colos *E* *A* || ante *u.* 674 interisse unum
u. indicauit. || 676 Quarum *Eψ* Quorum *α* ||

nec sibi felix pauper habetur,
nisi felices cecidisse uidet.

g Quisquis medium defugit iter
stabili numquam tramite currit. 680
dum petit unum praebere diem
patrioque puer constitit axe
nec per solitum decurrit iter,
sed phoebeis ignota secat
sidera flammis errante rota, 685
secum pariter perdidit orbem.

g' Medium caeli dum sulcat iter:
tenuit placidas Daedalus oras
nullique dedit nomina ponto,
sed dum uolucres uincere ueras 690
Icarus audet
patriasque puer despicit alas
Phoeboque uolat proximus ipsi,
dedit ignoto nomina ponto.

h^o Male pensantur magna ruinis. 695
felix alius magnusque sonet,
me nulla uocet turba potentem.

h Stringat tenuis litora puppis
nec magna meas aura phaselos
iubeat medium scindere pontum. 700

680 currit *E* curret *A* || 682 patrioque p. constitit
axe *E* patriosque p. concitat axes *A* || 683 decurrit *E* g?
percurrit *A* || 687 dum ε ψ? cum *A* || sulcat *E* pergit *A*
peregit *g* peregrat *R* peregerat uel percurrat uel pur-
gat ψ || 688 placidas *E* *ME* pr. m.? placitas *Gron.* latias
A *ME* m. sec. Secuit p. D. auras *GR.* || 690 Dum licet
R || 696 sonet *E* uolet *A* || 697 uocent uerba *E* uocet
turba *A* || potentem ε*A* potentum ψ || 699 meas *E* ψ?
meos *A* ||

h' Transit tutos fortuna sinus
medioque rates quaerit in alto
quarum feriunt sipara nubes.

h Sed quid pauido territa uultu
qualis Bacccho saucia maenas
fertur tumido regina gradu?

705

h' Quae te rursus fortuna rotat
miseranda? refer. licet ipsa neges:
uultus loquitur quodcumque tegis.

F. CXXXXVI

DEIANIRA. NVTRIX.

Vagus per artus errat exanguis tremor,
erectus horret crinis, impulsis adhuc
stat terror animis et cor attonitum salit
pauidumque trepidis palpitat uenis iecur.
ut fractus austro pontus etiamnum tumet,
quamuis quiescat languidus uentis dies:
ita mens adhuc uexatur excusso metu.
semel profecto premere felices deus
cum coepit, urget. hos habent magna exitus.
NVT. quis tam inpotens miseranda te casus rotat?

710

715

703 sipara *E* suppara *A* supa *g* || 705 maenas *E* men-
nas *Heinsianus maior* Thyas *A* || 706 Fertur medio *E ME*
Fertur tumido *scripsi* dubio *IGr.* rapido *A* grauido *Hein-*
sianus maior m. pr. trepido *Raphelengius* || 709 tegis *ε* *ME*
negas *A* || DEIANIRA · NVTRIX *E* DEIANIRA · CHO-
RVS *A* et per totam scaenam quae in *E* Nutricis in *A*
Chori sunt partes. Ilus add. *R* || 710 deya. *R* personae nota
om. *EA* || excusso *E* excussos *A* exanguis *scripsi* ex *Herc.*
I 418 || 714 fractus *εA* fretus *ψ* || etiamnum *ε* etiam-
nunc *A* || 715 languidus *ER Mog.* languidis *A* tuentis *α*
err. *typ.* || 716 excusso *εA* excussa *ψ* expulso *NHs.* ||
717 NVT. *E* nota om. *A* || Semel *E g?* Simul *A* || pro-
mere *E* premere *A* || 718 Hos h. m. e. Nutrici dedit *Swoboda.* ||
719 CH. *A* nota abest *E* Choro dedit *Swoboda.* ||
miseranda *EA* o misera ed. *Lugdunensis?* ||

DEIAN. ut missa palla est tabe nessea inlita	720
thalamisque maerens intuli gressum meis:	
nescio quid animus timuit. <i>an</i> fraudem struit?	
libet experiri. solibus uirus ferum	
flammisque Nessus sanguinem ostendi arcuit.	
hic ipse fraudes esse praemonuit dolus.	725
et forte nulla nube respersus iubar	
laxabat ardens feruidum Titan diem.	727
medios in ignes solis et claram facem	729
quo tincta fuerat palla uestisque inlita	730
abiectus horret sanguis et Phoebi coma	
tepefactus arsit. uix quoque monstrum eloqui,	732
uix ora solui patitur etiamnum timor.	728
niues ut eurus soluit aut tepidus notus	733
quas uere primo lubricus perdit Mimans	
utque euolutos frangit ionio salo	735
opposita fluctus Leucas et lassus tumor	
in litore ipso spumat aut caelestibus	
aspersa tepida tura laxantur focis:	
sic languet omne uellus et perdit comas	
dumque ista miror, causa mirandi perit.	740

721 merens *E* demens *A* amens *ψ* || 722 et fr. *ω*
an scripsi. || struit *Eψ* astruit *α* strui *Gron.* || 724 ostendi
E R Ortel. Mog. offendi *A* || arguit *EA* arcuit *Ortel.* 'uetuit'
interpretis palatini scholion. || 725 dolus *E* deus *A* || 726
Et ω Vt DHs. || respersum *E* respersus *A* || 728 post 732
trateci || 729 et claram *A* eiceram *E* et aetheriam *NHs.* ||
731 Abiectus h. sanguis *EA* Abiectum h. uirus *R Mog.*
Basil. mg. Pall. quidam (abiectionem uel abiecta) quidam v. l.
Delrii || comam *Eψ* coma *A* || 732 Tepefactum *Mog. idem*
Pall. || astris *E g IPall.* ardet *A* arsit *scripsi* || uix
quoque monstrum elocor *E* quoque est m. *E t. NHs.*
uix quoque m. eloqui *A* || 733 ut e. s. aut *A* et e. s. et *E*
et e. s. aut (?) *g* ut e. s. ac *R* ut E. s. ut *Bad.* || 734
lucidus *E* lubricus *A* || minas *ER10* minax *R* minas *G g*
Mimas *A* Mimans *scripsi* || 735 euolutus *E* euolutos *A*
inuolutos *Scaligerana* || 736 lassus *Eψ* lapsus *A* || 738 te-
pido *E* tepidis *A* tepida *scripsi* || 739 uellus *E* uirus *A* ||
comas *EME* comam *A* || 740 post u. 742 *transp. Bo.* || 740
ipsa *EA* ista *NHs.* ||

quin ipsa tellus spumeos motus agit
et quicquid illa tabe contactum est labat.

[*tumensque tacita sequitur et quassat caput.*] -

NVTR. natum pauentem cerno et ardenti pede
gressus ferentem. prome quid portes noui.

745

HYLLVS ET IDEM.

I profuge quaere, si quid ulterius patet
terris freto sideribus oceano inferis.
ultra labores mater Alcidae fuge.

DEIAN. nescio quod animus grande praesagit malum.

HYL. regna triumphata templa Iunonis pete:

750

haec tibi patent, delubra praeclosa omnia.

DEIAN. effare quis me casus insontem premat.

HYL. decus illud orbis atque praesidium unicum

quem fata terris in locum dederant Iouis,

o mater abiit. membra et herculeos toros

755

urit lues nescio qua. qui domuit feras

ille ille uictor uincitur maeret dolet.

741 metus ψ || 743 Tumensque tacita | quassat caput (sequitur et om.) E T. t. s. e. q. c. A Timensque Mog. 'Hic desiderantur aliquot uersus qui nullibi extant' Auantius in ind. errat., transposuit h. u. post u. 745 Bo. (Timens quid ista s. e. q. c.), inter u. 1006 et 1007 Delrio, delendum censi || uu. 744 745 absunt E personae nota om. A Nutrici dedit GR. || HYLLVS . ET IDEM E HYLLVS . DEIANIRA . NVTRIX A continuatur scaena R || 746 Illus R nota om. eA || profuge om. ψ || 749 Nescio quid R || uu. 750 751 leguntur E ME IPal. Mog. Ortel. G g R10 desiderantur A R || 750 Personae nota abest ME R10 G? g non liquet de ceteris codd. Hyllus dedit Lipsius || Regna triumphata e Lipsius Regina triumphata ME Mog. G g R10 Regia editio uetustissima qua utebatur Gruterus an reges tyrannos (conl. uu. 882 1300)? || 752 d'ya R10 (i. e. DEIANIRA) om. eA || quis EA qui Bo. || 755 habiit E abiit ψ obiit A || 756 nescio qua E Raphelengius nescio que ψ ignota Gruter. Nessea α || 757 Ille ille A Ille semel E Mille ille NHs. ||

quid quaeris ultra?

DEIAN. miserias properant suas
audire miseri. fare: quo posita in statu
iam nostra domus est? o lares miseri lares 760
nunc uidua nunc expulsa nunc feror obruta.

HYL. non sola maeres Herculem, toto iacet
mundo gemendus. fata neu mater tua
priuata credas: iam genus totum obstrepit,
hunc ecce luctum quem gemis cuncti gemunt, 765
commune terris omnibus pateris malum.
luctum occupasti: prima non sola Herculem
miseranda maeres.

DEIAN. quam prope a leto tamen
ede ede quaeso iaceat Alcides meus.
HYL. mors refugit illum uicta quae in regno suo 770
semel est nec audent fata tam uastum nefas F. CXXXXVII

admittere. ipsas forsitan trepida colos
Clotho manu proiecit et fata Herculis
timet peragere. pro diem infandum diem.
hocne ille summo magnus Alcides erit? 775

DEIAN. ad fata et umbras atque peiorem polum
praecedere illum dicis an possum prior
mortem occupare? fare, si nondum occidit.

HYL. euoica tellus uertice inmenso tumens
pulsatur omni latere, phrixum mare 780
scindit Caphereus, seruit hoc austro latus,
at qua niuosi patitur aquilonis minas,

762 herculē *E* Hercules *A* || totoque *E* toto *A* totī
Ascensius || 763 nec *Eψ* ne *A* neu *GR.* || 764 credis *E*
credas *A* || 765 Nunc ecceluctu *Eg* Hunc heiulatu *A*
Hunc eiulatum *G Ascensius* Nunc hocce luctu *NHs.* Hunc
ecce luctum *GR.* || cuncta *E* cuncti *A* || 767 herculem *ε ψ*
Hercule *A* || 772 Amittere *α err. typ.* || colos *EA* || 773
fata *E* fatum *A* || 775 Hoccine *E* Hocne *A* || ille *εA*
illo *ψ* || erit *E ψ* iit *α* || 776 DEI. *E G? om. A* || 777 Pro-
cedere *α uitiose* || P. tu illum *ψ* tu *om. EA* || an *ω*
ah s. at *Gruter.* || 778 morte *R* || 780 latere *EME* parte *A* ||
frixum *E* || 781 caphereus *E* Caphareus *A* ||

Euripus undas flectit instabilis uagas
 septemque cursus uoluit et totidem refert,
 dum lassa Titan mergit oceano iuga. 785
 hic rupe celsa nulla quam nubes ferit
 annosa fulgent templa cenaei Iouis.
 ut stetit ad aras omne uotium pecus
 totumque tauris gemit auratis nemus:
 spoliū leonis sordidum tabo exiit 790
 posuitque clauae pondus et pharetra grauis
 laxauit umeros. ueste tum fulgens tua
 cana reuinctus populo horrentem comam
 succendit aras. 'accipe has' inquit 'focis
 non false messis genitor et largo sacer 795
 splendescat ignis ture quod Phoebum colens
 diues sabaeis conligit truncis Arabs. —
 pacata tellus' inquit 'et caelum et freta:
 feris subactis omnibus uictor redi,
 depone fulmen.' gemitus in medias preces 800
 stupente et ipso cecidit, hinc caelum horrido
 clamore conplet. qualis inpressa fugax
 taurus bipenni uolnus et telum ferens
 delubra uasto trepida mugitu replet
 aut quale mundo fulmen emissum tonat: 805
 sic ille gemitu sidera et pontum ferit,
 et uasta Chalcis sonuit et uoces Cyclas

783 instabilis uagas *EME* instabiles uagus *A* || 784
 uoluit *EME* flectit *A* || 785 lassa *t. m. o.* iuga *A* lassa *t.*
m. o. iubar *E g ψ* lapsus *t. m. o.* iubar *R* *quidam Pall.*
 (lapsus uel lassus) lassum *t. m. o.* iubar *ψ e. g. Mog. R10* ||
 mergit *E t. Gron.* mergat *A* || 787 caenae iouis *E* || 789
 tauris *g.* auratis *E IPal.* tantis *g.* armentis *A* || 791 gra-
 ues *e ψ?* grauis *A* graui *u. l. Delr.* || 792 dum *E* tunc *A*
 tum *Bo.* || 795 falsae messis *E* false messes *A f.* genitor
 messes *R* || 797 truncus *E* truncis *A* || 798 *h. u. deest E* ||
 801 hinc *E IPal. ψ?* hic *A* || 803 bipenni *eA* bipenne
ψ || uolnus *altero u in ras. E²* || 804 tepida *E* trepida *A* ||
 806 gemitu *ER* gemitus *A* || 807 calchis *E* chalcis *ME*
 Calpe *A* ||

exceptit omnis, hinc petrae capherides,
 hinc omne uoces reddit herculeas nemos.
 flentem uidemus. uulguS antiquam putat 810
 rabiem redisse: tum fugam famuli petunt.
 at ille uoltus ignea torquens face
 unum inter omnes sequitur et quaerit Lichan.
 complexus aras ille tremebundum manu
 [mortem metu consumpsit et paruum sui 815
 poenae reliquit. dumque tremebundum manu]
 tenuit cadauer 'hac manu hac' inquit 'ferar
 o fata uictus? Herculem perimit Lichas?
 ecce alia clades: Hercules perimit Lichan.
 facta inquinentur: fiat hic summus labor.' 820
 in astra missus fertur et nubes uago
 spargit cruore. talis in caelum exilit
 harundo getica iussa dimitti manu
 aut quam Cydon excussit, inferius tamen
 et tela fugient. truncus in pontum cadit, 825
 in saxa ceruix, funus ambesum iacet.

808 Excipit *E* Exceptit *A* || capherides *E* || 809 redit
E R 10 || 811 tunc *EA* tum *Bo.* || 812 uultus altero u in *ras.*
*E*² || 813 sequitur et quaerit *E* quaerit et sequitur *A* ||
 Lichan *E* Lycam *A* || 814 tremebunda *ω* deletis uersibus
 815 816 tremebundum reposui. || 815 816 ad *mg.* adscr.
m. sec. *E* hoc loco desunt sed leguntur post u. 830 (et sae-
 uit etc.) *g* (nota adposita uerum ordinem scriba *cod. g* re-
 stituit) || 815 paruum *E* parum *A* paulum *A* ind. err. quidam
Deltriant || 816 tremibundum *E* tremebundum *A* treme-
 bunda *R* fremebundus manu *NHs.* || 817 ac *m.* ac inquit
 feram *E* hac *m.* inquit hac feram *ME* hac *m.* te inquit
 f. *R* hac *m.* inquit te f. *A* || 818 uinctus *E* uictus *MEA* ||
 uicit *E* perimit *MEA* || lychas *E* Lycas *MEA* || 819 cladis *E*
 clades *A* || herculis *E* Hercules *A* || peremit *E* perimit *A*
 perimet *R 10* || lichan *E* Lycam *A* || 820 Facta *E* Fata *A* ||
 inquinentur *E* inquinantur *A* || fiat *E* fiet *A* || 823 iussa *Ev*
 uisa *A* || 825 Et tela fugient. truncus in p. c. *E* (Sed et
 illa fugiet *NHs.* Et illa fugiet uel *Ea* tela fugient *Bo.*)
 Fugiente trunco corpus in p. c. *A* (al' caput add. *R*) || 826
 uersus *E t. Gron.* unde uertex *ci. Gron.* In saxa uersus (*i. e.*
conuersus) unus a. i. *NHs.* ambobus *ω* funus ambesum
 scripsi cf. *Vergil. A. VIII 491* funus lacerum *Phaedra u. 1275*

'resistite' inquit: 'non furor mentem abstulit,
 furore grauius istud atque ira malum est.
 in me iuuat saeuire.' uix pestem indicat
 et saeuit: artus ipse dilacerat suos 830
 et membra uasta carpit auellens manu:
 exuere amictus quaerit. hoc solum Herculem
 non posse uidi, trahere conatus tamen
 et membra traxit: corporis palla horridi
 pars est et ipsam uestibus miscet cutem. 835
 nec causa dirae cladis in medio patet,
 sed causa tamen est. uixque sufficiens malo
 nunc ore terram languidus prono premit,
 nunc poscit undas, unda non uincit malum.
 fluctisona quaerit litora et pontum occupat: F.CXXXXVIII
 famularis illum retinet errantem manus. 841
 DEIAN. o sortem acerbam. fuimus Alcidae pares.
 HYL. nunc puppis illum litore euboico refert
 austerque lenis pondus herculeum rapit.
 DEIAN. destituit animus membra, nox oculos premit. 845
 quid anime cessas? quid stupes? factum est scelus.
 natum repositit Iuppiter Iuno aemulum,
 reddendus orbi est. quod potes redde exhibe,
 eat per artus ensis exactus meos.
 sic sic agendum est. — tam leuis poenas manus 850
 tantis repositit? redde fulminibus precor
 nurum scelestam. nec leui telo manus

(membrum) multo uulnere ambesum undique (sic *A* abruptum *E*) || 827 Desistite *R* || 828 ira'st malum *Delrio*. || 831 capita uellens *E* carpit auellens *A* || 835 Parum est *E* Pars est *A* || ipsam *Eg*? ipsa *A* || uestis immiscet ω uestibus miscet *scripsi* || 837 sed causa tanto est uisque s. m. *NHs.* uisque et *Gron. ci.* || 838 premit *E* ferit *A* || 840 Fluctisona *E ME R* Et nota *A* || 842 Deianirae *dedi*, *Hylli est* ω || 843 ferit *E* uehit *Gron.* ferens *NHs.* refert *A* || 845 DEI. *E Lipsius (ex ME?) om. A* || 846 DEI. *A om. E* || factum est scelus *E R Lipsius (ex ME)* est *om. A* || 848 potest ω potes *Gron.* || redde *E* reddi *A* || 849 exactos *E exactus A* || 851 Tantas *eA* Tanta *R* Tantis *Lipsius* Tua te *NHs. conl. Oed. 937.* || redde *E* ψ tolle *A* perde *Raphe-lengius* || precor *E* socer *A* ||

armetur: illud fulmen exiliat polo
 quo, nisi fuisset genitus Alcides tibi,
 hydram cremasses: pestem ut insolitam feri 855
 et ut nouerca potius irata malum.
 emitte telum quale in errantem prius
 Phaethonta missum est: perdidisti sola Herculem
 et ipsa populos. — quid rogas telum deos?
 iam parce socero, coniugem Alcidae necem 860
 optare pudeat. haec erit uoto manus:
 a me petatur. occupa ferrum ocus. —
 cur deinde ferrum? quicquid ad mortem trahit
 telum est abunde: rupe ab aetheria ferar.
 haec haec renatum prima quae poscit diem 865
 Oeta eligatur, corpus hinc mitti placet.
 abrupta cautes scindat et partem mei
 ferat omne saxum, pendeant lacerae manus
 totumque rubeat asperi montis latus.
 leuis una mors est leuis, at extendi potest. 870
 eligere nescis anime cui telo incubes?
 utinam esset utinam fixus in thalamis meis
 herculeus ensis. huic decet ferro inermi. —
 una perire dextera nobis sat est?
 coite gentes. saxa et immensas faces 875
 iaculetur orbis, nulla non certet manus.
 conripite tela: uindicem uestrum abstuli.

854 nisi *E* ni *A* || 855 cremassis *E* || 856 Et tu n. potius i. m. *E* Et ut n. peius i. m. *A* ceterum cf. u. 564. || 858 Phetonta *Eψ* corr. *A* || sola herculem *E ME R* in solo Hercule *NHs. conl.* u. 1845. erepto Hercule *A* || 861 haec *EME* hoc *A* || uoto *E ME Germanicus Gronouii* uotum *A* || manus *εA* maius *ψ* || 862 occupatā *E* || 863 Cur deinde *E Lipsius ex Orteliano ut uidetur. g?* Cur? deme *A* demens *ψ* demum *R Mog. al. Pall. an Reconde f.?* || ad mortem *E* in m. *A* || trahi *α* err. typ. || 866 Oeta *A* Oceano *E* || 867 abrupta) p m. sec. *E* || 869 asperi *εA* asperum *R* || montis *εA* || ponti *R Mog. G R 10* || 870 at *A* et *E* || 872 thalamos *E* thalamis *A* || 875 Colligite *Ortel.* || immensas *E* ingentes *R* incensas *A* || 876 nulla non *E* nulla nunc *A* || cesset *ω* nulla concesset *Gron.* nulla non certet *scripsi.* ||

- inpune saeui scepra iam reges gerent,
 inpune iam nascetur indomitum malum,
 reddentur arae cernere adsuetae hostiam 880
 similem colenti. sceleribus feci uiam,
 ego uos tyrannis regibus monstris feris
 saeuisque raptu uindice opposui deis.
 cessas lonantis socia? non spargis facem
 imitata fratrem et mittis ereptam Ioui 885
 meque ipsa perdis? laus tibi erepta incluta est
 ingens triumphus: aemuli Iuno tui
 mortem occupauit.
- HYL. quid domum impulsam trahis?
 erroris est hoc omne quodcumque est nefas.
 haud est nocens quicumque non sponte est nocens. 890
- DEIAN. quicumque fato ignoscit et parcit sibi
 errare meruit: morte damnari placet.
- HYL. nocens uideri qui mori quaerit cupit.
- DEIAN. mors innocentes sola deceptos facit.
- HYL. Titana fugies? 895
- DEIAN. ipse me Titan fugit.
- HYL. uitam relinques?
- DEIAN. miseram, ut Alciden sequar.
- HYL. superest et auras ille caelestes trahit.
- DEIAN. uinci Hercules cum potuit, hinc coepit mori.
- HYL. natum relinques fataque abrumpes tua?

878 gerant *E* gerent *A* gerunt ψ || 878 879 *uterque deest G solus u.* 879 *om. R10* || 881 colenti ω inmolanti *GR. sed uid. Herc. I 903* || 883 exposui *R NHs.* || 885 ereptam *E* || *a u.* 888 *ad u.* 928 *cum Hylo loquitur Deianira E cum Nutrice A* || 889 est hic *ER* est hoc *Scaliger esto hoc NHs. istic ψ istuc A* || 891 fato $\epsilon\psi$ facto α *Bo.* || ut parcat *Gron.* || 893 qui mori quaerit *E* mortem querit *R* qui petit mortem *A* morte petit *g* || 895 fugiens *E* fugies *A* || ipse me Titan *f. A* thiestem titan *f. E* || 896 HYL. Vitam relinquens miseram. DEI. Vt a. s. *E N (i. e. Nutrix) V. relinques misera. De. at A. s. A DEI. Miseram ut A. s. Gron. (Vt ER 'o. u. l.' Delrio At A Et R10 At A. sequar om. g* || 897 et *A* ut *E* ||

- DEIAN. quamcumque natus sepelit haec uixit diu. 900
 HYL. uirum sequeris.
 DEIAN. praegredi castae solent.
 HYL. si te ipsa damnas, scelere te misera arguis. F.CXXXXVIII
 DEIAN. nemo nocens sibi ipse poenas abrogat.
 HYL. multis remissa est uita quorum error nocens
 non dextra fuerat. fata quis damnat sua? 905
 DEIAN. quicumque fata iniqua sortitus fuit.
 HYL. hic ipse Megaren nempe confixam suis
 strauit sagittis atque natorum indolem
 lernaea figens tela furibunda manu.
 ter parricida factus ignouit tamen 910
 sibi: nam furoris fonte cinyphio scelus
 sub axe libyco tersit et dextram abluit.
 quo misera pergis? cur tuas damnas manus?
 DEIAN. damnat meas deuictus Alcides manus:
 placet scelus punire. 915
 HYL. si noui Herculem:
 aderit cruenti forsitan uictor mali
 dolorque fractus cedit Alcidae tuo.
 DEIAN. exedit artus uirus ut fama est hydrae,
 immensa pestis coniugis membra abstulit.
 HYL. serpentis illi uirus euictae autumas 920

900 Quacumque *E* Quicumque *R* Quaecumque *A*
 Quamcumque *Scaliger* || natus *E* natum *A* || haec *EA*
 hic *R* || 902 scelere *EA* sceleris *ME* ψ sceleris et misera
 uel miseram arguis *NHs.* || 903 abrogat *E* irrogat *A* ||
 905 fata *E* ψ facta *A* || 906 fuit *ER* fugit *A* || 907 Ipse
 hic ψ || megere nempe ophiniam *E* Megaram nempe con-
 fixam *A* ophioniam *finxit librarius ut supra u.* 895 Thye-
 sten. Megaren *Gron.* || 908 indolem *EA* indoles ψ || 909
 figens *EME* flectens *A* || 911 non *E* nam *A* || furori *E*
 furoris *A* || fonte) feroce *G g* || 912 axi *E* || dextram *E* ||
 913 cur *E* quid *A* || 915 Placet scelus punire *ER* Frau-
 dem placet punire *A* || 919 920 *desunt sed in mg. m. sec.*
adscripta sunt haec: HYL. Serpentis illud | uirus ut fam |
 est ydrae *E* || 919 Immensa *A* Immersa *Mog. Lipsius.*
 Immissa *NHs.* || 920 illud *A* illi *R g* ψ || enectae *E*
 euictae *R* ||

- haut posse uinci, qui malum et uiuum tulit?
 elisit hydram, dente cum infixo stetit
 media palude uictor effuso obrutus
 artus ueneno. sanguis hunc Nessi opprimet
 qui uicit ipsas horridi Nessi manus? 925
- DEIAN. frustra tenetur ille qui statuit mori.
 proinde lucem fugere decretum est mihi.
 uixit satis quicumque cum Alcide occidit.
 NVTR. per has aniles ecce te supplex comas
 atque ubera ista paene materna obsecro: 930
 depone tumidas pectoris lassi minas
 mortisque dirae expelle decretum horridum
 DEIAN. quicumque misero forte dissuadet mori
 crudelis ille est. interim poena est mori,
 sed saepe donum: pluribus ueniae fuit. 935
- NVTR. defende saltem dexteram infelix tuam:
 fraudisque facinus esse non nuptae sciant.
 DEIAN. defendar illic: inferi absoluent ream,
 a me ipsa damnor. purget has Pluton manus.
 stabo ante ripas inmemor Lethe tuas 940
 et umbra tristis coniugem excipiam meum.
 sed tu nigrantis regna qui torques poli
 para laborem. scelera quae quisque ausus est,
 hic uincit error, [*Iuno non ausa Herculem*
eripere terris] horridam poenam para. 945

921 qua *E* qui *A* post *h. u.* iterum leguntur haec: Serpentis illud uirus ut fama est ydre *g* || 922 dente cum fixo tenens *E* dente cum infixo stetit *A* d. cum fixo truncem *N* // *s.* an confixo tenens? || 925 horridi *EA* horridas ψ horridus *NHs.* || 926 tenentur *E* tenetur *A* || 929 hic quoque *HYL.* *E* *NVT.* *A* || ecce *om.* *R* || 931 lassi *E* laesi *A* || 933 suadet *E* dissuadet *A* || 934 illi α || 935 *NVT.* *A* *om.* *E* || donum pluribus *E* d. in pl. *A* || ueniae fuit ϵA uenia obfuit *Grotius* an uenia a fuit? || 936 *NVN.* *E* *om.* *A* || dextram ψ || 937 sciant *E* scias *A* sciat *ME* ψ || 938 absoluent *E* soluent *A* || 939 pluton *E* Pluto *A* || 944 uincet *E* uicit *A* uincit *GR.* || 944^b 945^a (*Iuno — terris*) 'totum hoc mihi suspectum ut alieno loco positum' *Delrio.* *deleui.* || 944 ausa *Herculem* est *A* ausa est *herculem* *R* est *om.* *E* ||

sisyphia ceruix cesset et nostros lapis
 inpellat umeros. me uagus fugiat latex
 meamque fallax unda deludat sitim.
 merui manus praebere turbinibus tuis
 quaecumque regem thessalum torques rota. 950
 effodiat audius hinc et hinc uultur fibras.
 uacet una Danaïs: has ego explebo uices:
 laxate manes. recipe me comitem tibi
 phasiaca coniunx. peior haec peior tuo
 utroque dextra est scelere, seu mater nocens, 955
 seu dira soror es. adde me comitem tuis
 theicia coniunx sceleribus. natam tuam
 Althaea mater recipe. nunc ueram tui
 agnosce prolem. quid tamen tantum manus
 uestrae abstulerunt? claudite Elysium mihi 960
 quaecumque fidae coniuges nemoris sacri
 lucos tenetis. si qua respersit manus
 uiri cruore nec memor castae facis
 stricto cruenta Belis in ferro stetit:
 in me suas agnoscat et laudet manus. 965
 in hac adire coniugem turba libet,
 sed et illa fugiet turba tam diras manus.
 inuicte coniunx innocens animus mihi
 scelestas manus est. pro nimis mens credula
 pro Nesse fallax atque semiferi doli. F. CL
 auferre cupiens paelici eripui mihi. 970
 recede Titan tuque quae blanda tenes

948 deludat *EMER* decipiat *A* || 952 Vacet *ω* Vacat
Raphelengius et D.Hs. conl. Herc. I 504 || 953 tibi *ER* tui *A* ||
 954 hac *E* haec *A* || tuo *E* tua *A* || 955 Vtroque *ER* Vtra-
 que *A* || dextera *E* || 955^b 956^a (scelere — soror es) *desunt*
R 10 G g uid. ad u. 977 || 956 soror es *E* s. est *A* || 958
 Altheam *E* || tui *ER* tuam *A* || 960 adstulerunt *E* ||
 963 facis *ε* *A* fides *ψ* || 964 cruentas *R* || bella cum ferro *E*
uid. Herc. I 265 Belias ferro *A* Belis in ferro *Gron.* ||
 965 agnoscat *E* cognoscat *A* || 966 In hac *E* In hanc *A* ||
 adire *R* coniugem *E* coniugum *A* || turba *E* turbam *A* ||
 967 Sed et *A* Et (*om.* Sed) *E* || 969 res *E* mens *A* || 970
 atque *E* nanque *A* || doli *E* dolis *A* ||

in luce miseros uita: cariturae Hercule
 lux uilis ista est. exigam poenas tibi
 reddamque uitam. fata an extendo mea 975
 mortemque coniunx ad tuas seruo manus?
 uirtusne superest aliqua et armatae manus
 intendere arcum tela missurum ualent
 an arma cessant teque languenti manu
 non audit arcus? si potes letum dare 980
 animose coniunx, dexteram expecto tuam:
 mors differatur. frange ut insontem Lichan,
 alias in urbes sparge et ignotum tibi
 inmitte in orbem. perde ut Arcadiae nefas
 et quicquid aliud cessit. a bellis tamen 985
 coniunx redisti.

HYL. parce iam mater precor.
 ignosce fati. error a culpa uacat.

DEIAN. si uera pietas Hylle quaerenda est tibi:
 iam perime matrem. trepida quid renuit manus?
 quid ora flectis? haec erit pietas scelus? 990
 ignaue dubitas? Herculem eripui tibi,

973 cariturae *εψ* caritura *α* || 974 Lux illa sistat *E*
 Lux uilis ista est *A* (est *om. R10*) Lux ista satis est
uel L. i. restat quae exigat Gron. Lux ista sit sat
IGron. || exigat *E* exigam *A* || sibi *E* tibi *A* || 975 fata
 an *E* fatane *A* || extendo *Eψ* extendam *α* || 976 ad tuas
ER in tuas A || seruo *ER Delriani plerique seruem ψ* ||
 977 et armata manus *E ME g Germanicus* et armatae ma-
 nus ... ualent *Lipsius Sarmatica et manus A* || post u. 977
interposita sunt haec: Seu (Sed *R*) dira soror est (est
 soror *R*) adde me comitem tuis *R g R10 Guid. ad u. 955* ||
 978 missurum *A* misserorum *E g* || ualent *ε g?* ualet *A* ||
 979 An arma *ε ME R al. Pall.* Nun arma *α* Num *ψ* Nunc
Pall. || 980 Non audit *ε ME R ψ?* Nun audit *α* Num *ψ* ||
 arcu si *E* || potes *ε R Lipsius (ME?)* potest *A* || letum *E*
 letum *R g? IPal.* telum *A* || 981 Animose *ε R Lipsius (ME?)*
 Animosa *A* || 984 Inmitte *E* Emitte *A* || 985 cessit *E* re-
 stitit *A* || ab illis *ω* et ab illis *Gron.* a bellis *Bo.* a bel-
 uis *ipse conieceram.* || 986 haec uerba parce iam mater
 precor *desunt E* || 989 trepida *E* pauida *A* || renuit *E* tre-
 nuit *A* || 990 haec *E* hoc *A* || 991 eripuit tibi *E* ||

haec haec peremit dextra cui debes patri
 auum tonantem. maius eripui decus
 quam luce tribui. si tibi ignotum est nefas:
 a matre disce. seu tibi iugulo placet 995
 mersisse ferrum siue maternum libet
 inuadere uterum: mater intrepidum tibi
 praebebit animum. non erit tantum scelus
 a te peractum: dextera sternar tua,
 sed mente nostra. natus Alcide times? 1000
 ita nulla perages iussa nec frangens mala
 [*erres per orbem, si qua nascetur fera:*]
 referes parentem. dexteram intrepidam para.
 patet ecce plenum pectus aerumnis: feri.
 scelus remitto. dexterae parcent tuae 1005
 Eumenides ipsae. uerberum crepuit sonus.
 quaenam ista torquens angue uibrato comam
 temporibus hirtas squalidis pinnas quatit?
 quid me flagranti dira persequeris face
 Megaera? poenas poscis Alcidae? dabo. 1010
 iamne inferorum dira sedere arbitri?
 sedent, reclusas carceris uideo fores.
 quis iste saxum inmane detritis gerit
 iam senior umeris? ecce iam uictus lapis

992 dextera *E* || 994 in luce *ε* *A* in *del. NHs.* || 998
 tantum *E* totum *A* || 999 1000 *desiderantur in E* || 1001 per-
 agas *ε* *A* perages *R* || franges *E R* frangens *ME* peragens
A Mog. in ras. || 1002 *abest E cf. infra u. 1333* || 1003 Refer-
 res *E* Referas *A* || 1005 parcent *E* parcant *A* parcant *R*
Mog. parcam ψ || 1006 *interposuit post h. u. Delrius u. 743*
Tumensque tacita sequitur et quassans caput. || 1007 an-
 gui *E* angue *A* igne *NHs. cf. Herc. I 87* || uipereo *ω scripsi*
 angue uibrato *conl. Herc. I 793* || 1008 hastas *E* hirtas
scripsi atras *A* || pinnas *ε* pennas *ψ* || 1009 Quid me flagranti
 dira *E* Quid me flagrante dira *A Q.* dira me flagrante
Scruerius || 1010 poscis *E* poscit *A* || alcidae *E* Alcides *A* ||
 1011 dira *E* diua *A* || 1012 Sed ecce diras *A S. e.* dira *E*
 Sed en reclusas Tartari uideo fores *Bo. (reductas*
NHs.) Sedent, reclusas *c. u. f. LMueller* || 1013 de-
 tritis *ε* *A* detritus *ψ* || 1014 uictus *E R* 10 uectus *A* ||

- quaerit relabi. membra quis quatitur rota? 1015
 hic ecce pallens dira Tisiphone stetit,
 causam reposcit. parce uerberibus precor.
 Megaera parce. sustine stygias faces:
 scelus est amoris. sed quid hoc? tellus labat
 et aula tectis creuit excussis. minax 1020
 unde iste coetus? totus in uoltus meos
 decurrit orbis, hinc et hinc populi fremunt
 totusque poscit uindictam mundus suum.
 iam parcite urbes. — quo fugam praeceps agam?
 mors sola portus dabitur aerumnis meis. 1025
 testor nitentis flammeam Phoebi rotam
 superosque testor: Herculem in terris adhuc
 moritura linquo.
 HYL. fugit attonita ei mihi.
 peracta iam pars matris est: statuit mori
 nunc nostra superest mortis auferre impetum. 1030
 o misera pietas. si mori matrem uetas:
 patri es scelestus. si mori pateris: tamen
 in matre peccas. urget hinc illinc nefas.
 inhibenda tamen est uerum et eripiam scelus.

CHORVS.

F. CLI

a

- Verum est quod cecinit sacer 1035
 thressae sub Rhodopes iugis

1015 queritur *E* teritur *NHs.* quatitur *scripsi* prae-
 bet *A* || rotae e *A* rota *NHs.* || 1016 patiens *E* pallens *A* ||
 thesiphone *ψ* || 1017 reposcit *E* poposcit *A* || 1020 creuit *E*
 crepuit *A* || excussis e *NE IPal.* excessit *A* || 1025 erumnis
 meis *E G?* aerumnis locus *A* loco *R g IPal.* Germanicus lae-
 tus *IPal.* || 1027 in terris *E* in *om.* *A* || 1028 ei *E* hei *A* ||
 1029 et *E* est *A* || 1030 aufero *Lipsius* an aufer? || 1032

Matri α *err. typ.* || 1033 peccā^s surget *E* peccas surget *g*
 p. surgit *A* urget *Gron.* || scelus *E* nefas *A* || 1034 uerum
 et *E* serum *LMueller* pergam et *A* || a u. 1135 ad u. 1134
 bini uersus coniuncti *E* || 1036 Rodopes *E A* Rodope *ψ* ||

aptans pieriam chelyn
Orpheus Calliopae genus
aeternum fieri nihil.

b	Illius stetit ad modos torrentis rapidi fragor oblicusque sequi fugam amisit liquor impetum. [et dum fluminibus mora est, defecisse putant Getae Hebrum Bistones ultimi.]	1040 1045 1046
b'	Abrupit scopulos Athos Centauros obiter ferens et iuxta Rhodopen stetit laxatam niue candidus.	1052 1055
a'	Aduexit uolucrem nemus et silua residens uenit, aut si qua aera peruolat, auditis uaga cantibus ales deficiens cadit.	1047 1050 1051
b	Et quercum fugiens suam ad uatem properat Dryas,	1056

1037 aptans *E* tangens *A* || pieriam *E ME* Threiciam *A* || 1042 Oblitusque ω Oblicusque *scripsi conl. Horat. c. II 3, 11* || fugam *E* fugas *A* fugax *Lipsius* sui fugax *Bo.* || 1044—1046 *deleui consentiente AGoebelio.* || 1045 getae *E* gete \equiv *R* Geten *A* || *conmutavi strophas a' b' (uu. 1047—1051 1052—1055)* || 1052 Abrupit *E* Abrupit *A* || 1053 Centauros obiter *E* ψ Centauris obitum α Centauros comites *NHs.* || 1054 rhodopen *E ME R al. Pall. Marmita Rhodope A* || 1055 lassatam *E* Laxatam *Bo. Laxata A* || cantibus *E A* cautibus *al. Pall. candidus g Pall. quidam Bo.* || 1047 uoluere *E* uolucres *A* uolucrem ψ || 1048 Et silua resides uehit *Scaliger* || 1049 siqua *EA* si quae *Scaligerana* || aere *E* aera *A* ||

undis stantibus inmemor 1080
excussit ravidam sitim
nec pomis adhibet manus.

d Sic cum linqueret inferos
Orpheus carmina *temperans*, 1084
consumptos iterum deae 1087
supplent Eurydices colus.

d' Sed dum respicit inmemor
nec credens sibi redditam 1090
Orpheus Eurydicen sequi,
cantus praemia perdidit,

d Quae nata est iterum, perit.
tunc solamina cantibus
quaerens flebilibus modis 1095
haec Orpheus cecinit Getis:

d Leges in superos datas
et qui tempora digerens
quattor praecipitis deus
anni disposuit uices: 1100

d' — — — . . — . —
— — — —
nulli non auidi colus
Parcas stamina nectere.

1081 Excessit *E* Excussit *A* Excluserit *NHs.* || ravidam *EA* rapidam *ψ* || 1083 Sic cum inquirens inferos *E* Sed cum linqueret inferos *A* Quin cum *NHs.* || 1084 fundaret *E* fundens *A* funditans *Gron.* diuidens *Bentleius* carmina *temperans repetit ex Boetii l. III c. 12, 21.* || 1087 Consumptos *E* Consumptas *A* || 1089 Sed *εA* Et *R* || 1090 Nec *εA* Non *R* || 1093 Quonam est *E* Quae nata est *A* || 1094 Tunc *ω* Tum *Bo.* || 1096 Has *With.* || 1098—1100 (Et qui — uices) *Rutgersius transponendos censuit post u. 1113 probante et Gron. et With. et GR* || 1098 Ex quo *Bo.* || digerit *E* digerens *A* || 1099 Quattuor *E* Quatuor *A* Certas *With.* || praecipites *E* praecipitis *A* || ante u. 1101 duo uersiculi interciderunt || 1101 auidi colus *E* auidas colo *A* auidas polo *ψ* || 1102 Parcat *E* Parcas *A* ||

- d' Quod natum est, poterit mori.
— — — . . . — — —
uati credere thracio
deuictus iubet Hercules. 1105
- f Iamiam legibus obrutis
mundo cum ueniet dies:
australis polus obruet
quicquid per Libyam iacet
et sparsus Garamans tenet. 1110
- f' Arctous polus obruet
quicquid subiacet axibus
et siccus Boreas ferit.
amisso trepidus polo
Titan excutiet diem. 1115
- g Caeli regia concidens
ortus atque obitus trahet
atque omnis pariter deos
perdet mors aliqua et chaos. 1119
- g' Discedet uia tartari, 1123
fractis ut pateat polis 1124
et mors fata nouissima 1120
in se constituet sibi.
- g Quis mundum capiet locus? 1122
an quod diuidit aethera 1125
a terris spatium sat est
et mundi nimium malis?

post u. 1103 *unus uersus desideratur* || 1104 traicio ψ ||
1105 Me uictus *R* || 1106 regibus *E* legibus *A* || ob-
ruptis *R* || 1108 obruit *E* obruet *A* || 1111 Arctos *E* Arctous
A || 1114 Amisso *E* Amisum *A* || 1116 concidens *E* con-
cidet *A* || 1117 Ortos *E* Ortus *R* *IPal. g?* Certos *A* || 1119
nox alia *NHs.* || *post h. u. interponi iussi uu.* 1123 1124. ||
1123 Discede *E* Discedet *A* || 1124 Fractis *E* Stratis *A* ||
1127 Et mundi niuieum est malis *E* Et mundi (*uitium* α)
nimium malis *A* numinum *G* ||

g' Quis tantum capiet nefas
 fati? qui superis locus
 pontum tartara sidera
 regna unus cápiet tria? 1130

h Sed quis non modicus fragor
 aures attonitas mouet?
 — — — . . . — —
 est est herculeus sonus.

HERCVLES.

Conuerte Titan clare anhelantes equos. 1135
 emitte noctem: pereat hic mundo dies
 quo morior, atra nube inhorrescat polus.
 obsta nouercae. nunc pater caecum chaos
 reddi decebat, hinc et hinc compagibus
 ruptis uterque debuit frangi polus. 1140
 quid parcis astris? Herculem amittis pater.
 nunc partem in omnem Iuppiter specta poli,
 ne quis gigas thessalica iaculetur iuga
 et fiat Othrys pondus Encelado leue.
 laxabit atri carceris iam iam fores 1145
 Pluton superbus, uincula excutiet patri
 caelumque reddet. ille qui pro fulmine

1129 Fratrum *ε ME* Fatum *ψ Fati A (R IPal.)* || qui *E*
 quis *A* || superis *EA* superus *ed. Paris. a. 1515.* Qui t. c.
 n. Fati quis superest locus? *Bo.* Quis t. c. n. Fati, quis,
 Superi, locus *Gron.* || 1130 tartara sidera *E* sidera Tar-
 tara *A* || *post u.* 1133 *sine dubio excidit uersiculus.* || HERCV-
 LES *Ev* CHORVS *add. A* || 1135 *HER. E om. A* || 1137
 morior *ER* moriar *A* || 1138 obsta *εψ* obstat *α* obstat *Mog.* ||
 nouerca *EA* nouerce *ψ* nouercae *Lipsius.* || caelo *E* cae-
 lum *A* tetrum *R* || 1139 hinc hinc *E* || 1141 amitit *α* *err.*
typ. || 1142 partem in omnem *ER* *Regiomontan.* parte in
 omni *A* p. ab omni *Delrius conl. Herc. I 1209* || spectat *E*
 specta *A* || 1143 Nec quis *E* || 1145 Laxabit *εA* laxauit *ψ* ||
 1147 *deest E* || Caeloque *A* Celumque *ψ (R g)* ||

tuisque facibus natus in terris eram,
 ad Styga reuertor. surget Enceladus ferox
 mittetque quo nunc premitur in superos onus.
 regnum omne genitor aetheris dubium tibi
 mors nostra faciet. ante quam spoliū tui
 caelum omne fiat, conde me tota pater
 mundi ruina. frange quem perdis polum.

1150
 F. CLI

CHORVS.

- a Non uana times nate tonantis: 1155
 iam te caeli regna sequentur. 1161
 iam thessalicam Pelion Ossam 1156
 premet et Pindo congestus Athos
 nemus aethereis inseret astris.
- a' Vincet scopulos inde Typhoeus
 et tyrrhenam feret Inarimen, 1160
 feret aetnaeos inde caminos 1162
 scindetque latus montis aperti,
 nondum Enceladus fulmine uictus.

HERCVLES.

- Ego qui relictā morte contempta Styge 1165
 per media Lethes stagna cum spolio redi
 quo paene lapsis excidit Titan equis,

1148 natus in terris *E A* in terris natus ψ || erat *E*
 eram *A* || 1150 Montemque *E* Mittetque *A* || onus ω || 1153
 faciat *E* fiat *A* || 1154 premis *E* perdis *A* || CHORVS *E* ψ
 om. *A* || 1155 Chori nota praefixa *A* om. *E* ψ || u. 1161 huc re-
 uocauit || regna *E* signa *A* || 1156 Nunc *ER* iam *A* || thessa-
 licam p. ossam *ER* Thessalica P. Ossa *A* || 1159 tipheus ψ ||
 1160 tyrrheam *E* || in arimen *ER* || HERCVLES *E* ψ om.
A || 1165 Herculis nota praefixa *A* om. *E* ψ || 1166 stagna
 e *A* stadia ψ || 1167 Quo poenae lassiss *E* Quo pene lapsis *R*
 Cum pene lassiss *ME* (lapis corr. *Lipsius*) Cum pene tre-
 pidis *A* fort. Quom p. lapsus conl. *Herc. I* u. 60. ||

ego quem deorum regna senserunt tria
 morior nec ullus per meum stridet latus
 transmissus ensis, haut meae telum necis 1170
 saxum est nec instat montis abrupti latus
 aut totus Othrys, non truci rictu gigans
 Pindo cadauer obruit toto meum:
 sine hoste uincor quodque me torquet magis
 o misera uirtus, summus Alcidae dies 1175
 nullum malum prosternit, inpendo ei mihi
 in nulla uitam facta. pro mundi arbiter
 superique quondam dexteræ testes meae
 pro cuncta tellus, Herculem uestrum placet
 perire *inertem*? dirus o nobis pudor. 1180
 o turpe fatum. femina herculeae necis
 auctor feretur, morior Alcides quibus?
 inuicta si me cadere feminea manu
 uoluere fata perque tam turpes colus
 mea mors cucurrit: cadere potuissem *ei* mihi 1185
 Iunonis odio: feminae caderem minis
 sed caelum habentis. si nimis superi fuit:

1170 aut *E G* haud *A* || 1171 *abest E* || instar *A* instat
R Delrius. aut meae titulus necis Saxum nec instat m.
 a. l. *NHs.* || abruptum *Bo.* || 1172 Est totus athos *E* Aut
 totus Othrys *A* || nec *E t. Gron.* non *A* || rictu *E* uultu *A* ||
 gygans *E* Gigas *A* Gyges *Raphelengius.* || 1175 summis *E*
 summus *A* || 1176 impende ei mihi *E* inpendo hei mihi *ME*
 inpendo male *A* || 1177 facta e *A* fata *ψ (R g)* || 1178
 quondam meae *E (?)* testes meae *A* || 1179 herculem uŕm
 placet *E* Herculis uestri placet *A* || 1180 Morte ferire *E*
 Morte feriari *Gron.* H. u. h a c p. Morte interire uel morte
 hac perire *NHs.* Mortem perire *A* Perire inertem *LMuel-*
ter || 1182 morior a. quibus *E* auctor *A.* quibus? *A* horror
A. q. NHs. || 1183 Iniqua uel Inuita *NHs.* || 1184 quodque
 tam turpe scelus *E* perque t. t. colos *A* terque t. t. c. *ψ* ||
 1185 potuisset mihi *E* potuisset mihi *A* p. hei mihi
Lipsius. || 1186 Iunonis odio cadere potuisset nimis *E*
 I. o. feminae caderem minis *A* manu *NHs. conl.* 1189
 1322 || 1187 si nimis e *ψ* sin nimis *Gruter* sed nimis *A* ||
 superi *E* superis *A* ||

- scythico sub axe genita domuisset meas
uires Amazon. feminae cuius manu
Iunonis hostis uincor? hinc grauior tui 1190
nouerca pudor est. quid diem hunc laetum uocas?
quid tale tellus genuit iratae tibi?
mortalis odia femina excessit tua.
adhuc furebas esse te Alcidae inparem:
uicta es duobus: pudeat irarum deos. 1195
utinam meo cruore satiasset suos
nemeaea rictus pestis aut centum anguibus
uallatus hydram tabe pauissem mea.
utinam fuissem praeda Centauris datus
aut inter umbras uinctus aeterno miser 1200
saxo sederem, spolia cum traxi ultima
fato stupente. nunc ab inferna Styge
lucem recepi, Ditis euici moras,
ubique mors me fugit. ut telo inclitae
mortis carerem tot ferae uictae iacent. 1205
non me triformis sole conspecto canis
ad Styga reduxit, non sub hesperio polo
hibera uicit turba pastoris feri,
non gemina serpens, perdidit ei mortem mihi
totiens honestam, titulus extremus quis est? 1210

1190 hic g. tibi *Gron.* || 1191 laetum *A* talem *E* ||
1194 ferebas ω furebas *Gruter et NHs.* fremebas *Lip-
sius* || 1197 Nemea ω corr. α || 1198 Velatus *R* || patuis-
set meas *E* pauissem mea *A* || 1200 uinctus *E III Delriani*
uictus *A* || 1202 facto *E* fato *A* || nunc $\epsilon \psi$ tunc *A* || 1203
lucis *E* ditis *A* || erui *E* euici *A* Diem recepi lucis emerui
Gron. Ditis erupi *NHs.* D. et rupi *LMueller* D. en rupi
GR. euerti conieceram. || 1204 mors me *E* me mors *A* ||
leto *EA* telo *ME* titulo *NHs.* || inditę *E* inclito *A* || 1205
Mortis *E* Fortis *A* || o ferae ω pro ferae α || uictae
ferae *E* uictae o ferae *A* tot ferae uictae iacent *GR.*
conl. uu. 1245 1299 || 1206 iole *E* sole *A* || conspectu *E*
conspecto *A* || 1207 A stiga *E* Ad Styga *A* || 1209 perdidit
et mortem michi *E* perdidit mortem hei mihi *A* ||

CHORVS.

str. Viden ut laudis conscia uirtus

non lethaeos horreat amnes?

[*pudet auctoris, non morte dolet.*]

cupis extremum finire diem

Quat. XVIII

uasta tumidi mole gigantis

F. CLIII 1215

et montiferum Titana pati

rabidaeque necem debere ferae,

sed tua causa est miseranda magis,

quod nulla fera est nullusque gigas:

iam quis dignus necis herculeae

1220

superest auctor nisi dextra tui?

HERCVLES.

Heu qualis intus scorpios, quis feruida

plaga reuulsus cancer infixus meas

urit medullas? sanguinis quondam capax

tumidi *rigor* pulmonis arentes fibras

1225

distendit, ardet felle siccato iecur

totumque lentus sanguinem uexat uapor.

CHORVS *Eψ* || 1211 *Chori nota A om. E ψ* || 1213
abest G deleui || 1214 *Cupit εA Cupis Bo.* || 1215 *Vasta*
tumidi E al' tumidi suprascr. R uasta pressus A || *morte E*
mole A || *gigantis E suprascr. al' tis R gigantum A* ||
 1216 *mortiferum E R m. pr. montiferum IIIPall. R m. sec.*
antiqui codd. Delrii monstriferum A || 1218 *Sed E Si A* ||
tua εA tue (e in ras.) R Si c. tuae est m. necis Sca-
liger. || 1219 *fera est A est om. E* || 1220 *Nam quis E*
Iam quis A || 1221 *tui εA tua Ascensius* || HERCVLES
E ψ om. A || 1222 *Herculis nota praefixa A om. E ψ* ||
Heu qualis E ME Heu quis ψ Ehu quis α Eheu uel Heu
heu Gruterus || *scorpios E scorpius A* || 1223 *reuulsus EME*
reuersus A || 1225 *iecur εA cor en NHs. ecce cor Bo.*
decus Gron. uigor Bad. rigor scripsi || 1226 *d/scendit*
(eraso e) R || 1227 *sanguine uexat E sanguinem auexit A* ||

primam cutem consumpsit, hinc aditum nefas
 in membra fecit, abstulit costis latus,
 exedit artus penitus et totas malum 1230
 hausit medullas: ossibus uacuis sedet.
 nec ossa durant ipsa, sed compagibus
 discussa ruptis mole conlapsa fluunt.
 defecit ingens corpus et pesti satis
 herculea non sunt membra. pro quantum est malum 1235
 quod esse uastum fateor. o dirum nefas.
 en cernite urbes cernite ex illo Hercule
 quid iam supersit. Herculem agnoscis pater?
 hisne ego lacertis colla nemeaei mali
 elisa pressi? tensus hac arcus manu 1240
 astris ab ipsis depulit Stympthalidas?
 his ego citatam gressibus uici feram
 radiante clarum fronte gestantem caput?
 his fracta Calpe manibus, his cessit fretum,
 his tot ferae tot scelera tot reges iacent? 1245
 his mundus umeris sedit? haec moles mea est?
 haecne illa ceruix? hasne ego opposui moras
 caelo ruenti? quis mea custos manu
 trahetur ultra stygius? ubi uires prius

1228 aditum *E* abditum *R* aditus *A* || haec uerba: hinc
 a. n. i. m. fecit *desunt G R 10*. 'Cruserianus non habet hos
 uersus hinc — iecur, sicuti nec binos qui praecedunt.' || 1229
 pestis *E g* quidam *Pall.* costis *A* || latus *ME IPal.* iecur *A* ||
 1230 costas *E* totas *A* tostas *NHs.* || malum) l' uirus
superscr. R || 1232 durant ossa *E (?)* durant ipsa *A* || 1234
 pestis atest *E* pesti satis *A* || 1237 Incernite *E* En cernite
A || 1238 Quid iam *A* Quid *om.* iam *E* || agnoscit *E*
 agnoscis *A* || 1239 Hisne *ω* His *GFabricius* || colla *E* spo-
 lia *A* || nemeae mala *E* nemeaei mali *A* nemei *ψ* || 1241
 depulit *E ME* detulit *A* || 1243 Radiata *E* Radiante *A* ||
 1244 carpent *E* calpe *A* || elisi *E* elisit *A* emisit *Gron.*
 his cessit *scripti conl. Herc. I u. 960* Perdomita tellus,
 tumida cesserunt freta. his exit *GR.* || forum *E* fretum
A || 1246 mea *ER g?* mei *A* ea *IGron.* || 1247 hasne *E*
 has *A* || manus *ε A* moras *Gron.* || 1248 quis mea *E* cuius
 o *A* || 1249 ubi uires *E* o uires *A* || prius) patris *Bo.* ||

in me sepultae? quid patrem appello Iouem?	1250
quid per tonantem uindico caelum miser?	
iamiam meus credetur Amphitryon pater.	
quaecumque pestis uiscere in nostro lates	
procede: quid me uulnere occulto petis?	
quis me sub axe frigido pontus Scythes,	1255
quae pigra Tethys meruit aut Maurum trahens	
hibera Calpe litus? o dirum malum,	
utrumne serpens squalido cristam situ	
uibrans an aliquod es mihi ignotum malum?	
numquid cruore es genita lernaeae ferae	1260
an te reliquit stygius in terris canis?	
omne es malum nullumque. quis uoltus tibi est?	
concede saltem scire quo peream malo.	
[<i>quaecumque pestis siue quaecumque es fera:</i>]	
palam timeris. quis tibi in medias locum	1265
fecit medullas? ecce direpta cute	
uiscera manus detexit, ulterior tamen	
inuenta latebra est. o malum simile Herculi.	
unde iste iletus? unde in has lacrimae genas?	
inuictus olim uoltus et numquam malis	1270

1251 uindico *E* uendico *A* || miser *E* mihi *A* || uindico
 cor caelo miser *NHs.* || 1252 Amphitryon *E* ψ Amphitryo *A* ||
abest h. u. G || 1253 uisceribus in nostris *E* uiscere in no-
 stro *A* || 1255 quis me *E* quis te *A* || 1256 meruit *E*
 genuit *A* || trahens *E* premens *A* || 1257 Eracilia penitus *E*
 Ibera Calpe litus *A* || 1258 squalido *E* squalidum *A* || cri-
 stam *E* crista *A* || caput ω situ *scripsi* || *u.* 1258 *abest G* ||
 1259 *abest E G* || aliquod est mihi *A* aliquod es *Bo. cum*
Delrio a. et m. Gruter. || 1260 cruoris *E* cruore es *A*
cr. gen. est R || ferens *E* ferae *A* || 1261 requirit *E* reli-
 quit *A* || 1263 scire me malum *E* scire quo peream malo
A || 1264 siue *E* saeua *A* || es fera *E R IPal. Cruscr. Lipsius*
es efferā ψ efferā es α es om. Pall. || *deleui conl. u.* 1253 ||
 1265 timeris *E* timeres *A* tumeres uel timori es *IPon-*
tamus. || 1266 direpta ω || 1268 l. est esto m. *E* l. est o
m. A || simul et *E* simile *A* || 1269 unde has lacrimas
 gerit *E* u. in has lacrimae genas *A* || 1270 et numquam
 ε ψ est nunquam *A* || magis *E* malis *A* ||

lacrimas suis praebere consuetus, pudet,
iam flere didicit. quis dies fletum Herculis
quae terra uidit? siccus aerumnas tuli.
tibi illa uirtus quae tot elisit mala,
tibi cessit uni. prima tu ante omnis mihi 1275
fletum abstulisti. durior saxo horrido
et chalybe uoltus et uaga Symplegade
rictus meos infregit et lacrimam expulit.
flentem gementem summe pro rector poli
me terra uidit quodque me torquet magis 1280
nouerca uidit. urit ecce iterum fibras,
incaluit ardor. unde nunc fulmen mihi? F. CLIII

CHORVS.

ant. Quid non possit superare dolor?
quondam getico durior Haemo
nec parrhasio lenior axe 1285
saeuo cessit membra dolori
fessumque mouet per colla caput.
[latus alterno pondere flectit.]
fletum uirtus saepe resorbet.
sic arctoas laxare niues 1290
quamuis tepido sidere Titan
non tamen audet uincitque faces
solis adulti glaciale iubar.

1271 consueris pudis *E* consuetus pudet *A* pudor *schedae Deltrianae* || 1273 *pr. m. in mg. adscr. G* || 1274 abest *E* || 1275 prima et ω prima tu *NHs.* primo *Scaligerana* prima in aerumnis mihi *Gron.* prima tu prima hunc mihi *NHs.* || 1277 uagas tymphalida *E* uaga *Symplegade A* || 1278 Rictus ϵ *A* Ritus *R NHs. conl. Stat. Theb. XII 535* || expulit *E* extulit *A* || 1279 summa *Scaliger* || prorector *E ME Cantabrigiensis* protector *A* prospector ψ || CHORVS *ER om. A* || 1283 Chori nota *praef. A om. E R* || 1285 parnasio *E* ψ Parrhasio *A* || lentior ϵ *A* lenior *D et NHs.* Et *P.* lentior *Gron.* || 1287 mouet *E* mouens *A* || 1288 *deleui* || 1289 resorbet *E Lipsius (ME?)* resoluit *A* || 1292 uincitque *E* ψ uicitque α || faces *EA nefas* ψ || 1293 adulti ω adulti *Zinzerlingius cf. Petronius c. 119 u. 148* ||

HERCVLES. ALCMENA.

Conuerte uoltus ad meas clades pater. numquam ad tuas confugit Alcides manus,	1295
non cum per artus hydra secundum meos caput explicaret. inter infernos lacus possessus atra nocte cum fato steti nec inuocaui. tot feras uici horridas reges tyrannos nec tamen uoltus meos	1300
in astra torsi: semper haec nobis manus uotum spopondit. nulla pro per me sacro micuere caelo fulmina, hic aliquid dies optare iussit. primus audieris preces idemque summus. unicum fulmen peto.	1305
giganta crede: non minus caelum mihi asserere potui, dum patrem uerum puto, caelo peperci. siue crudelis pater siue es misericors: conmoda nato manu properante mortem et occupa hanc laudem tibi.	1310
uel si piget manusque detrectat nefas: emitte siculo uertice ardentes pater Titanas in me qui manus Pindo ferat aut te Ossa qui me monte prorupto opprimat. abrumpat Erebi claustra, me stricto petat	1315

HERCVLES · ALCMENA *E A* HERCVLES *R* *utrum-*
que om. ψ || 1297 explicaret *E ψ* implicaret *α ex Danielis*
coni. || 1298 obsessus *NHs.* at cf. *Herc. I 286* || 1300
nec *E* non *A* || 1302 propter me *E A* me propter *NHs.*
per me (*om. pro*) *R* pro per me *scripsi* || 1303 aliquod
NHs. || 1304 audieris *E* audierit *A* audiuit *R ms. Delrii* ||
1306 caelum *E ME* uerum *A* || 1309 manum *ω* manu *scripsi* ||
1310 Properante morte *E* Propera ante mortem *A* Pro-
peramque mortem *IGron.* Properato mortem *Gron.* Pro-
perando mortem *NHs.* || 1311 detractat *ψ* || 1313 manus
pindo ferat *E* manu Pindum ferant *A* || 1314 Aut ossa *E*
aut te ossa *ψ* Ante Ossa *A* || proscripto *E* prorupto *NHs.*
proiecto *A* || opprimat *E* opprimant *A* || 1315 Abrumpat *E*
Abrumpe et *A* ||

Bellona ferro. mitte Gradium truem.
 armetur in me dirus: est frater quidem
 sed ex nouerca. tu quoque Alcidae soror
 tantum ex parente cuspidem in fratrem tuum
 iaculare Pallas. supplices tendo manus 1320
 ad te nouerca: sparge tu saltem precor
 telum. perire feminae possum manu.
 iam fracta iam satiata quid parcis? minas
 quid quaeris ultra? supplicem Alciden uides.
 et nulla tellus nulla me uidit fera 1325
 te deprecantem. nunc mihi irata quidem
 opus est nouerca: nunc tuus cessat dolor?
 nunc odia ponis? parcis ubi uotum est mori?
 o terra et urbes non facem quisquam Herculi
 non arma tradet? tela subtrahitis mihi? 1330
 ita nulla saeuas terra concipiat feras
 post me sepulto nec meas umquam manus
 inploret orbis: [*si qua nascentur mala,*
nascetur odium] undique infelix caput
 mactate saxis, uincite aerumnas meas. 1335
 ingrate cessas orbis? excidimus tibi?
 adhuc malis ferisque suppositus fores,
 nisi me tulisses. uindicem uestri malis
 eripite populi. tempus hoc uobis datur

1317 est *E* ψ et α || 1322 possum ϵ *R Pall.* possim *A* ||
 1323 pascis ω parcis minis *Gron.* parcis? minas *scripsi.* ||
 1326 Te de precante *E* Te te precantem *A* || 1326 irata
 pater *E* irata quidem || 1327 num *E* nunc *A* || 1328 $\overset{v}{\text{N}}\text{om}$
 (*corr. pr. m.*) *E* Nunc *A* || 1329 terra *E* terrae || 1332 sepulto *E*
 sepultum *A* post me. Sepulti *NHs.* || 1333 nascentur
 mala *E* nascetur fera *A* || 1334 Nascetur odium *E* Na-
 scatur alius *A* || undique ω || Nascantur ocius *Bad.*
 Innonis odio *NHs.* Nascantur hodie aut undique *Gron.*
 Nascantur alio uindice *GR.* || 1333^b 1334 1335 1336^a *de-*
sunt G uu. 1333^b 1334^a *huc ex errore transpositos suspicor*
ex Hercule I, ubi post u. 940^a uel 941^a deesse duo hemisti-
chia eandem sententiam efficientia conteci. || 1335 Mactare *E*
 Mactate *A* || 1338 uestris *E* uestri *NHs.* || 1339 Eripite *E*
 Lipsius Excipite *A* ||

pensare merita. mors erit pretium omnium. 1340

ALCM. quas misera terras mater Alcidae petam?

ubi natus ubinam? certa si uisus notat,

reclinis ecce. corde anhelante aestuat,

gemit: peractum est. membra complecti ultima

o nate liceat, spiritus fugiens meo

1345

legatur ore. bracchia amplexu cape.

F. CLV

ubi membra sunt? ubi illa quae mundum tulit

stelligera ceruix? quis tibi exiguum tui

partem reliquit?

HERC.

Herculem spectas quidem

mater sed umbram et uile nescio quid mei:

1350

agnosce mater, ora quid flectis retro

uoltumque mergis? Herculem dici tuum

partum erubescis?

ALCM.

quis feram mundus nouam

quae terra genuit quodue tam dirum nefas

de te triumphat? uictor herculeus quis est?

1355

HERC. nuptae iacentem cernis Alciden dolis.

ALCM. quis tantus est qui uincat Alciden dolus?

HERC. cuicumque mater femina irata est satis

ALCM. et unde in artus pestis aut ossa incidit?

HERC. aditum uenenis palla feminea addidit.

1360

1340 Pensare *E* Pensate *A* || Alcmena Hercules *R* Alcmena. Hercules. *Ylus G om. EA* || 1341 Alcmena *R* Alcmenae nota praef. *E A* || 1342 Vbi intus (*om. est*) *E* Vbi natus est *A* || 1343 Reclinis *E A* Recliuis *ψ* || anhelante *E* anhelanti *A* || 1344 ultimum *Bo.* || 1346 brachia et amplexus cape *E* br. in a. c. *A* brachia amplexu *Grotius* bracchia, amplexus cape *GR. fort.* bracchia in planctus date || 1348 tui^a (*a pr. m.*) *E* || 1349 Partem reliquid | Quis feram mundus nouam | HER. Herculem spectas quidem *E* || 1350 umbram et uile *E* (*umbret uile E t. Gr.*) *ME* umbrae simile *A* | mee *R* || 1352 mergis *E* uergis *NHs.* maerens *A* || 1355 uictor herculeus *E A* uictor Herculis *GFabricius ex antiquis conl. u. 1484* Herculis uictor *Scriveriana* || 1358 Cuicumque m. femina irata sat est *E* est satis *GR.* Quicumque m. feminae iratae sat est *A* || 1359 Et *ER* At *A* || 1360 feminea *E R* femineis *A* || dedit *ω* addidit *scripsit.* ||

ALCM. ubinam ista palla est? membra nudata intuor.

HERC. consumpta mecum est.

ALCM. tantane inuenta est lues?

HERC. o mater hydram et mille cum Lerna feras 1364

errare mediis crede uisceribus meis. 1363

quae tanta nubes flamma sicanias secat, 1365

quae Lemnos ardens, quae plaga igniferi poli

uetans flagranti currere in zona diem?

in ipsa me iactate pro comites freta

mediosque in amnes. — qui sat est Hister mihi?

non ipse terris maior Oceanus meos 1370

franget uapores, omnis in nostris malis

deficiet umor, omnis arescet latex.

quid rector Erebi me remittebas Ioui?

decurt teneri. redde me tenebris tuis.

qualem subactis Herculem ostendes feris? 1375

nihil inde ducam, quid times iterum Herculem?

inuade mors nec trepida: iam possum mori.

ALCM. conpesce lacrimas saltem et aerumnas doma

malisque tantis Herculem indomitum refer

mortemque differ. quos soles uince inferos. 1380

HERC. si me catenis horridus uinctum suis

praeberet auidae Caucasus uolucris dapem:

Scythia gemente flebilis gemitus mihi

1361 ipsa e *A* ista *Bo.* || 1363 et 1364 conmutauit *GFabricius Regiomontani librum secutus. non consentiunt EA* || 1364 Lerna *Bo.* || 1363 crede *E R* credo *A* || 1365 secat *E* secans *GR.* bibit *A* || 1366 igniferi *E* ignifera *ME* (?) inferi *R* inferni *A* || 1367 uetat *E* uetans *A* || 1369 qui *E* quis *A* || 1371 franget e *A* frangit *Scaligerana* frangat *NHs.* || 1374 teneri *E* tenere *A* || 1375 Qualem — ostend^{al' tis}

des *E* Talem — ostende *A* || subactum *R* || inferis o feris scripsi an delendus *h. u.?* || 1376 Nichil inducam *E* Nichil inde ducam *R* Nil inde ducam *A* || 1377 ne trepida *E* nec tr. *R* non tr. *A* || iam uotum est mori *NHs.* || 1378 erumpna *E* aerumnas *A* || 1380 differ *E* uince *A* || quod e *A* quos *R* || 1382 aliqui casus *E* aquilae *Gron.* auidae Caucasus *A* || 1383 Scithie *E* Sithiae (ae ex a facto) *R* Scythia *A* || gemente e *Delrio* gementem *A* rigente *NHs.* ||

non exstitisset. si uagae Symplegades
utraq; premerent rupe: redeuntis minas 1385
ferrem ruinae. Pindus incumbat mihi
atq; Haemus et qui thracios fluctus Athos
frangit Iouisq; fulmen excutiens Mimans.
non ipse si in me mater hic mundus ruat
superq; nostros flagret incensus toros 1390
phoebeus axis, degener mentem Herculis
clamor domaret. mille decurrant ferae
pariterq; lacerent, hinc feris clangoribus
aetheria me Stymphalis hinc taurus minax
ceruice tota pulset et quicquid fuit 1395
solum quoq; ingens surgat hinc illinc simul
artusq; nostros dirus inmittat Sinis,
sparsus silebo. non ferae excutient mihi
non arma gemitus, nil quod inpelli potest.
ALCM. non uirus artus nate femineum coquit, 1400
sed dura series operis et longus tibi
pauit cruentos forsitan morbos labor.
HERC. ubi morbus ubinam? desne adhuc aliquid mali
in orbe? mecum ueniat. — huc aliquis mihi
intendat arcus. — nuda sufficiet manus. 1405

1385 Vtreque *E* Vtraque *A* Vtrinque ψ || rupae redeuntes *E* rupe redeuntis *A* rupes ψ || 1388 iouisque f. excutiens minas *EME* Mimas *Lipsius* tonantis f. excipiens louis *A* || 1390 toros *E* rogos *A* || 1393 fera *E* feris *A* || 1395 fuit *E* ψ furit α || 1396 ingens *om.* *E* (magis *E t. Gron.*) || urgeat *E* surgat *A* || hinc et illinc *E* et *om.* *A* || nemus *E* fremens *A* simul *Gron.* frequens *NHs.* || 1397 Artusque in astra *NHs.* || durus *E* dirus *A* || immittat *E* emittat *Valckenaer* imminuat *A* || cinis *E* Sinis *Gron.* dolor *A* || 1399 nichil *ER* nil *A* || 1400 quoquit *E* || 1401 durus serpens ψ || tibi *om.* *E* || 1402 Pavit *E* Fauet *A* Fouit *NHs.* Fouetur *R Mog.* || cruentos e cruentis *A* || morbos *E* morbis *A* || labor *E* dolor *A* || 1403–1406* Vbi morbus ubinam est desine adhucaliqui*) mali | In orbe mecum ueniat huc aliquis michi | Intendatarcus**) n. s. m. |

*) aliquid f. *Gron.*

**) arcum E t. NHs .

procedat agedum.

ALCM.

ei mihi sensum quoque

excussit iste nimius impulsu dolor.

F. CLVI

remouete quaeso tela et infestas precor

rapite hinc sagittas: igne suffuso genae

scelus minantur. quas petam latebras anus?

1410

[*dolor iste furor est: Herculem solus domat. —
cur deinde latebras aut fugam uaccors petam?*]

obire forti meruit Alcmene manu.

uel scelere pereat antequam letum mihi

ignauus aliquis mandat ac turpis manus

1415

de me triumphat. ecce lassatas malis

dolore fessas adligat uenas sopor

grauique anhelum pectus impulsu quatit.

fauete superi. si mihi natum inclutum

miseræ negastis: uindicem saltem precor

1420

seruate terris. abeat excussus dolor

corpusque uires reparet herculeum suas.

Procedat agedum *E* Vbi mors? ubi illa? *) testis est aliquis mali? | Intendat arcus n. s. m. | In orbe mecum **) ueniat huc aliquis mihi | Procedat agedum huc. ***) *A scripsi* destne || aliquid mali *Gron.* || mecum pereat *GR.* cf. u. 1175 || 1406^b Ei *E* Eh *g* Hei *A* Et *ψ* Vae *GR.* || sensum *E g?* sensus *A* || 1407 ille *ε A* illi *Bo.* iste *R* || impulsans *E IPal. g Lipsius* impussans *ME* impulsus *A* impulsus *Bo.* impulsu *Delrio* cf. u. 1418 || 1409 suffuso *E ψ* suffusae *A* || 1410 quas etiam latebras anus *E* qua (quas *Coloniensis*) fuga latebras petam *A* || 1411 1412 uterque abest *G Colon., in mg. adscripti a librarii manu R deleui* conl. u. 1787 1801 || 1411 solus herculem *E ψ* Herculem solus *A* || 1412 latebras *ε ψ* lachrymas *A* || 1413 meruit *EA* meminit *ψ* || alcmene *E* Alcmene *A* || 1414 Vt *E* Vel *A* || 1415 mandat *E* mandat *A* || 1416 triumphat *E* triumphet *A* || lassatus *ω* lassatas *GR.* || 1417 Sopor *E* Sopore *A* || dolor *ω* || Dolore — sopor *scripsi* conl. *Herc. I u. 1079 Herc. II 1433* || 1418 anhelum *ε A* anelo *ψ* || impulsu *ε A* impulsus *A* || 1419 inclutae *E* inclutum *A* || 1420 negastis *E* negatis *A* || 1421 abest *E* ||

*) ubi ista est *R* **) mecum *om. ψ* ***) huc *add. α, om. E ψ*

HYLLVS. ALCMENA. HERCVLES. PHILOCTETES
TACITVS.

Pro lux acerba pro capax scelerum dies.
 nurus tonantis occidit, natus iacet,
 nepos supersum. scelere materno hic perit, 1425
 fraude illa capta est. quis per annorum uices
 totoque in aevo poterit aerumnas senex
 referre tantas? unus eripuit dies
 parentem utrumque. cetera ut sileam mala
 parcamque fatis: Herculem amitto patrem. 1430
 ALCM. conpesce uoces inclutum Alcidae genus
 miseraeque fato similis Alcmenae nepos:
 longus dolorem forsitan uincet sopor.
 sed ecce lassam deserit mentem quies
 redditque morbo corpus et luctus mihi. 1435
 HERC. quid hoc? rigenti cernitur Trachin iugo,
 en inter astra positus euasi genus
 mortale tandem. quis mihi caelum parat?
 te te pater iam uideo. placatam quoque
 specto nouercam. qui sonus nostras ferit 1440
 caelestis aures? Iuno me generum uocat.
 uideo nitentem regiam clari aetheris,
 Phoebique tritam flammea zonam rota. —
 cubile uideo noctis. hinc tenebrae uocant.
 quid hoc? quis arcem cludit et ab ipsis pater 1445
 deducit astris? ora phoebeus modo

PHIL. TAC. om. ω || 1423 dies *E* Raphelengius dolor
A || 1425 materno ω Centauri uel Nessaeo *NHs. cont.*
u. 1472 || 1428 tanta se *E* tantas *A* || eripuit *ER* eripiet *A* ||
 1432 fato ε ψ nato *A* patri *Gron.* || 1435 Reditque *RGR.* ||
 luctum *E* luctus *A* || 1436 trachio *E* || 1437 At inter *AR*
 Aut inter ψ (*g*) Inter (*om. particula*) *E* An *Bo.* En *NHs.* ||
 1440 qui ε ψ quis *A* || 1442 1443 *desunt E* || 1442 nitentem
AR intentam ψ (*g*) intensam *ME* || 1444 tenebrae uocant
E uocāt *g* tenebras uocat *A* || 1445 axem ε *A* arcem
scripsi. || et ab *A* et *om.* *E* ab *om.* *IPal.* || 1446 deducit *E*
 deducor *A* || modo al' mea *R* ||

afflabat axis: tam prope a caelo fui, Trachina uideo. quis mihi terras dedit?	
Oete modo infra steterat, ac totus fuit suppositus orbis: <i>quam</i> bene excideras dolor.	1450
haec Hylle dona matris hoc munus parat.	1452
utinam liceret stipite ingesto inpiam effringere animam quale amazonium malum circa niualis Caucasi domui latus.	1455
o cara Megara tune, cum furerem, mihi coniunx fuisti? stipitem atque arcus date. dextra inquinetur: laudibus maculam inprimam: summus legatur femina herculeus labor.	
HYL. conpesce diras genitor irarum minas,	1460
cogis fateri ... parce et hanc uocem occupa.	1451
habet peractum est, quas petis poenas dedit: sua perempta dextera mater iacet.	1461
HERC. rati dolores, manibus irati Herculis occidere meruit, perdidit comitem Lichas. saeuire in ipsum corpus exanime impetus atque ira cogit. cur minis nostris caret? ipsum cadauer pabulum accipiant ferae.	1465
HYL. plus misera laeso doluit, hinc aliquid quoque detrahere uelles. occidit dextra sua. tuo dolori plura quam poscis tulit.	1470

1447 Afflauat *E* || iam *E* tam *A* quam *NHs. conl.*
Herc. I 983 Tro. 1187 || cælo *E ME* leto *A* || fui e *ME A*
 fuit *ψ* || 1449 Oetee modo inferas te peracto tutus fuit *E*
 Oete *Gron.* Modo nempe me infra steterat ac totus mihi *A*
 me *om. ψ* infra me *R* steterant *R G* || 1450 tam *ω* iam
NHs. quam scripsi conl. Phaed. 598 || 1451 post u. 1460
 traiecit *Raphelengius.* || 1452 Hoc *E* Haec *A* || ille *E R 10 g*
 yle *R G* Hylle *A* || 1454 quali *Gron.* || 1456 clara e *A*
 cara *NHs.* || megera *E ψ* Megara *A* || tum *E* tune *A* ||
 1458 macula menbris *E* maculam inprimam *A* || 1463 Recti
 dolor es *E* Caeci dolores *A* Cassi dolores *NHs.* Aucti
 dolores *LMueller* Recte dolori est *Bo.* Rati dolores *scripsi*
conl. u. 1460 (irarum minas) et u. 1470 (tuo dolori) || 1464
 perdidit *E* perdidit *A* || licha *E* Lycas *A* || 1465 exanime *E* ||
 1468 hinc *E ψ* huic *A* || 1469 dextera *E* || 1470 dolori *E*
 dolore *A* || poscas *NHs.* ||

sed non cruentae sceleribus nuptae iaces
 nec fraude matris, Nessus hos struxit dolos
 ictus sagittis qui tuis uitam expulit.
 cruore tincta est palla semiferi pater
 Nessusque nunc has exigit poenas sibi. 1475
 HERC. habet peractum est, fata se nostra expli-
 cant. F. CLVII

lux ista summa est: quercus hanc sortem mihi
 fatidica quondam dederat et parnassio
 cirrhaea quatiens templa mugitu nemus:
 'dextra perempti uictor Alcide uiri 1480
 olim iacebis, hic tibi emenso freta
 terrasque et umbras finis extremus datur.'
 nil querimur ultra: decuit hunc finem dari,
 ne quis superstes Herculi uictor foret.
 nunc mors legatur clara memoranda incluta 1485
 me digna prorsus: nobilem hunc faciam diem.
 caedatur omnis silua et oetaeum nemus
 concipiat ignes, Herculem accipiat rogos
 sed ante mortem. tu genus poeantium
 hoc triste nobis iuuenis officium appara. 1490
 herculea totum flamma succendat diem.
 ad te preces nunc Hylle supremas fero.
 est clara captas inter in uoltu genus
 regnumque referens Euryto uirgo edita
 Iole, tuis hanc facibus et thalamis para. 1495

1473 expulit ϵ A exspuit *Delrio* extulit ψ || 1475
 HER. R10 G om. ϵ A || 1476 HER. ϵ A om. R10 G || pater
 actum est E peractum est A || fata s. n. e. Lux i. s. est
absunt haec ψ nostra se ψ || 1477 hanc summam E ψ hanc
 sortem A || 1480 Dextera perhemptus E Dextra perempti
 A || 1483 Nichil E Nil A || 1484 herculi E Herculis A ||
 1488 Concipiat ignes E Suscipiat ignis A Suscipiat
 ignem ψ || nemus E rogos A || 1489 te E tu A || 1492
 ALC. E om. A || 1493 in uoltu E incultum ME ψ incli-
 tum g incultas A Oechalias *Scaliger* || 1494 Regnum-
 que E ψ Regumque α *err. typ.* Regemque *Scaliger* ||
 1495 talamis E thalamis R flammis A ||

victor cruentus abstuli patriam lares
 nihilque miserae praeter Alciden dedi,
 et iste rapitur. penset aerumnas suas,
 Iouis nepotem foueat et natum Herculis.
 tibi illa pariat quicquid ex nobis habet. 1500
 tuque ipsa planctus pone funereos precor
 o cara genetrix, uiuit Alcides tibi:
 uirtute nostra paelicem feci tuam
 credi nouercam. siue nascente Hercule
 nox illa certa est siue mortalis meus 1505
 pater est, licet sit falsa progenies mei,
 materna culpa cesset et crimen Iouis:
 merui parentem: contuli caelo decus.
 natura me concepit in laudes Iouis.
 quin ipse quamquam Iuppiter credi meus 1510
 pater esse gaudet. parce iam lacrimis parens:
 superba matres inter argolicas eris.
 quid tale Iuno genuit? aetherium gerens
 sceptrum et tonanti nupta mortali tamen
 caelum tenens inuidit: Alciden suum 1515
 dici esse uoluit. perage nunc Titan uices
 solus relictus: ille qui uester comes
 ubique fueram, tartara et manes peto.
 hanc tamen ad imos perferam laudem inclutam,

1496 HER. *E om. A* || patriam lares *ε ME* patrio a
 lare *A* a patrio extuli lare *R* || 1498 Et ipsa *E* Et ipse
 'o. u. l.' *Delr.* Et iste *A* || tuas *NHs.* || 1501 funereos *E*
 funebres *A* || 1502 clara *ε A* cara *NHs.* || uiuit *E* uiuet *A* ||
 tibi *E* tuus *A* || 1503 nostrā *E* nostra *A* || 1504 nascentē
 herculē *E* nascente Hercule *A* || 1505 Nox *ε A* Non *ψ* ||
 1506 mei *ER* mihi *A* || 1507 abest *E* || 1508 1509 *desunt*
Gg || 1510 quam *E* quamquam *ψ* quaque *A* quoque *R* ||
 1511 lacrimis parens *EME R* lacrimis meis *A* || 1513 Quid
 tale iuno genuit *E* Q. t. genuit peperit (*om. iuno*) *ME* Q. t.
 Iuno peperit *A* || 1516 Dicit esse *ω* Dicit, esse *Bo.* Dicit ipse
 uel Dicit ecce *NHs.* ipse Dixisse conieceram, *sed uid. Teren-*
tius Heaut. u. 106 Ego te meum esse dici tantisper uolo
et u. 270 anus Quae est dicta mater esse ei antehac,
 non fuit. || 1516 1517 *commutati R* || 1517 noster *R Mog.* ||
 relictas *NHs.* || 1518 Vbicumque *R* || 1519 indutam *E* ||

quod nulla pestis fudit Alciden palam 1520
omnemque pestem uicit Alcides palam.

CHORVS.

- a O decus mundi radiate Titan
cuius ad primos Hecate uapores
lassa nocturnae leuat ora bigae,
dic sub Aurora positis Sabaeis, 1525
dic sub occasu positis Hiberis,
- a' Quique sub plaustro patiuntur ursae
quique feruenti quatiuntur axe,
dic ad aeternos properare manes
Herculem et regnum canis inquieti 1530
unde non umquam remeauit ullus.
- a'' Sume quos nubes radios sequantur,
pallidus maestas speculari terras
et caput turpes nebulae pererrent.
quando pro Titan ubi quo sub axe 1535
Herculem in terris alium sequeris?
- b Quas manus orbis miser inuocabit, 1537
ithraciae si quis Rodopes alumnus 1542
durior terris Helices niuosae F. CLVIII
pascet humano stabulum cruore? 1544

1520 fudit *E* uicit *A* || 1521 Omnemque (*sic*) *E* omnesque
pestes *Bo.* || CHORVS *A om. E* || 1522 CHO. *E om. A* ||
1527 1528 conmutati *A recto ordine ER* || 1528 feruenti
quatiuntur axe *E* feruentem patiuntur axem *A* || 1529 Dic
sub aet. *E* Dic ad aet. *A* || 1531 non numquam *E* non
umquam *A* || rem. inde *E* rem. ullus *A* || 1533 Squalidus
NHs. ex Ouid. M. II 381. || 1535 quo sub axe *ER ME* quoue
summo *A* || 1537 inuocabit *E* inuocabis *A* || *post h. u. re-*
posui uu. 1542—1544 || 1544 Sparget e *A* Pascet *Gron.*
conl. u. 1539 || pabulum *R* ||

- b' Si qua sub Lerna numerosa pestis 1538
 sparget in centum rabiem dracones,
 Arcadum si quis populis uetustas
 fecerit siluas aper inquietas. 1541
- b'' Quis dabit pacem populo timenti, 1545
 si quid irati superi per urbes
 iusserint nasci? iacet omnibus par
 quem parem tellus genuit tonanti.
- a Planctus immensas resonet per urbes 1550
 et comas nullo cohibente nodo
 feminae exertos feriant lacertos
 solaque obductis foribus deorum
 templa securae pateant nouercae.
- b Vadis ad Lethen stygiumque litus 1555
 unde te nullae referent carinae,
 uadis ad manes miserandus unde
 morte deuicta tuleras triumphum?
- b' Vmbra nudatis uenies lacertis 1560
 languido uultu tenuique collo,
 teque non solum feret illa puppis
 — . — . — . — . — . — .
- b Non tamen uilis eris inter umbras
 Aeaconque inter geminosque Cretas
 facta discernens feriens tyrannos.
 — . — . — . — . — . — .

1538 lerna *E* terra *A* || 1539 incantum *E* intentam *A* ||
 dracones *E* draconis *A* || 1540 populis uetustas *E* (uetu-
 stis *E* t. Gron.) populi uetusti *A* || 1549 immensas *e* *A*
 immensus *G* intensas *E*gui. intensus *ψ* (*Rg*) || 1551 Femi-
 nae e. feriant *E* Femina e. feriat *A* || 1558 ueniens *E*
 uenies *A* || 1559 tenuique *E* trepidoque *A* || 1560 *post h. u.*
unius u. lacunam esse statui. || 1562 Aeacosque *E* *ψ* Aeacum-
 que *A* Aeaconque *Gron.* || 1563 facta *E* *ψ* fata *MEA* || *discer-*
nens EMEA discernes *ψ* || feriens *E* feries *ME* feri *ψ* fieri *A* ||
 tyrannos *EME* tyranni *A* || *excidit ultimus strophae b uersus.* ||

- b' **Parcite o duras inhibete dextas:**
laudis est purum tenuisse ferrum 1565
dumque regnabas minimum procellis
in tuas urbes licuisse fati.
- b **Sed locum uirtus habet inter astra:**
sedis arctoe spatium tenebis
an grauis Titan ubi promit aestus? 1570
an sub occasu tepido nitebis,
- b' **Vnde comisso resonare ponto**
audies Calpen? loca quae sereni
deprimes caeli? quis erit recepto
tutus Alcide locus inter astra? 1575
- b'' **Horrido tantum procul a leone**
det pater sedes calidoque cancro:
ne tuo uultu tremefacta leges
astra conturbent trepidetque Titan.
- a **Vere dum flores uenient tepenti** 1580
[et comam siluis hiemes recident]
uel comam siluis reuocabit aestas
pomaque autumnio fugiente cedent,
nulla te terris rapiet uetustas.
tu comes Phoebo comes ibis astris. 1585

1564 o duces *E G* o dices *A* o dices *ed. Basil. R*
(om. o) g? inmites *Heinsianus* minor audaces *IGron.* o du-
ras scripsi. || 1566 Cumque *E* Dumque *A* || minus in p. *E*
minimum *A* nimium *R* || procellis *E* cruentis *A* || 1567 fatis
E ψ fati *Gron.* factis *A* || quae secuntur a u. 1568 usque
ad finem chori desiderantur in *E* || 1568 Sed *A* Sin *Grotius* ||
1570 grauis *A* graues *R* || 1571 rapido *Mog.* || 1573 loca
quae *A* loca $\bar{q}3$ (*sed deleto 3*) *R* locaq3 *G g R10* || 1574
recepto *A (R)* recepti ψ (*g Mog.*) || 1575 Alcide *A* Al-
cida *Gron.* || 1576 tantum *A* tamen *R* || 1580 ueniunt ψ (*g*)
uenient *A (R)* || 1581 recidunt ψ (*g*) recident *A (R)* || *h. u.*
sustuli || 1582 olim *damnaui* || 1583 cadent ψ cadunt ψ
cadent *R* cedent *A (g?)* ||

- a' Ante nascetur seges in profundo
 uel fretum dulci resonabit unda,
 ante descendet glacialis ursae
 sidus et ponto uetito fruetur
 quam tuas laudes populi quiescant. 1590
- b Te pater rerum miseri precamur:
 nulla nascatur fera, nulla pestis,
 non duces saeuos miseranda tellus
 horreat, nulla dominetur aula
- b' Qui putet solum decus esse regni 1595
 semper intensum tenuisse ferrum.
 si quid in terris iterum timetur,
 uindicem terrae petimus relictæ.
- b En quid hoc? mundus tonat. ecce maeret 1600
 maeret Alciden pater. an deorum
 clamor an uox est timidæ nouercae
 Hercule et uiso fugit astra Iuno?
- b' Pressus an pondus titubauit Atlas? 1605
 an magis diri tremuere manes
 Herculem et uisum canis inferorum
 fugit abruptis trepidus catenis?

1588 discedet *A* (*R*?) descendet ψ (*g*?) desidēt *NHs.* ||
 1589 obruetur *NHs.* || 1594 Habeat nec ulla dominetur aula
A sapphycorum hemistichia posteriora his uerbis contineri ali-
quando suspicatus sum. Habeat nulla *Mog. g?* Horreat
 nulla d. a. *Lipsius* || 1595 potest *A* putat *R* putat^{at} (at in *ras.*)
R 10 putet *Mog. g?* putent *ms. Raphaelengii.* || 1596 inten-
 sum *A* impensum *ME R g* ψ intensum uel intentum *NHs.* ||
 1599 En *A* (*R m. pr.*) Hen ψ Hem ψ (*g*) Heu *ME* ψ ||
 sonat *A* tonat *Lipsius* || maeret abest ψ (*R g*) || 1600 Al-
 cidæ *A* alcidem ψ (*R g*) || 1601 timidæ *A* tumidæ *mg.*
Basil. || 1602 an uiso ω scripsi et uiso || 1603 Lassus *A* Fes-
 sus *G* Fassus *GR.* Passus ed. *Fernandi cf. Thy. 933* magnum
 ... fracti pondera regni non inflexa ceruice pati. Pres-
 sus scripsi. ||

b"

Fallimur: laeto uenit ecce uoltu
quem tulit Poeans umerisque tela
gestat et notas populis pharetras
Herculis heres.

1610

CHORVS. NVNTIVS.

Effare casus iuuenis herculeos precor,
uoltune quonam tulerit Alcides necem.

NVNT. quo nemo uitam.

CHOR. laetus adeone ultimos
inuasit ignes?

NVNT. esse iam flammas nihil
ostendit ille qui sub hoc mundo Hercules
immune *nil* reliquit. en domita omnia.

1615

CHOR. inter uapores quis fuit forti locus?

NVNT. quod unum in orbe uicerat nondum malum
et flamma uicta est, haec quoque accessit feris,
inter labores ignis herculeos abit.

1620

CHOR. edissere agetum flamma quo uicta est modo?

NVNT. ut omnis Oeten maesta conripuit manus:

huic fagus umbras perdit et toto iacet
succisa trunco, flectit hic pinum ferox
astris minantem et nube de media uocat,
ruitura caudem mouit et siluam tulit

1625

1608 Poeas *A* peans ψ (*R g*) || humerisque *A R* humi-
lisque ψ (*g*) || NVNTIVS · CHORVS *E* CHORVS · PHI-
LOTETES *R* NVTRIX · PHILOCTETES *A* (*add. alcmena*
G) et sic per totam scaenam. || 1612 Voltune *E* Voltu-
que *A* || 1614 essetam *E* esse iam *A* || 1615 sub hoc
mundo *E* sub occasu *A* || 1616 Immune uinci? (*sic*) liquit
en domita omnia *E* Immane nil reliquit *Gron.* edomita
NHs. conl. Herc. I 960 (perdomita tellus) Virtute uinci indo-
mita docuit omnia ψ *V. u.* docuit indomita omnia α ? ||
1618 orbē *E* orbe *A* || uicerat *E* uenerat *A* || 1623 Hic *E*
Hinc *A* Huic *Gron.* || toto ϵ *R* tota *A* || 1624 flectit hic *E*
flexit hinc *A* || 1626 caudem *E* cautes *A* || tulit *E* trahit *A* ||

secum minorem. chaonis quondam loquax
 stat uasta late quercus et Phoebum uetat
 ultraque totum porrigit ramos nemus,
 gemit illa multo uolnere inpresso minax 1630
 frangitque cuneos, resilit incussus chalybs
 uolnusque ferrum patitur et rigidum est parum.
 conmotâ tandem est, tum cadens latam sui
 duxit ruinam. protinus radios locus
 admisit omnis: sedibus pulsae suis 1635
 uolucres pererrant nemore succiso diem
 quaeruntque lassis garrulae pinnis domos.
 iamque omnis arbor sonuit et sacrae quoque
 sensere quercus horridam ferro manum
 nullique priscum profuit luco nemus. 1640
 aggeritur omnis silua et alternae trabes
 in astra tollunt Herculi angustum rogi:
 paritura flammâ pinus et robur tenax
 et breuior ilex, alba se complet rogo
 populea silua frontis herculeae decus. 1645
 at ille, ut ingens nemore sub nasamonio

1628 uasta late *E R Lipsius* lata uasti *A* || poenas
 uocat *E* Phoebum uetat *A* || 1629 totos *ε A* totum *Raphe-*
lengius || 1631 incussus *E* excussus *A* || 1632 patitur frigi-
 dus parum *E* p. et truncum fugit *A* ut rigidum parum
Gron. et rigidum est parum *Bo.* || 1633 tandem est *A* est
om. E || tum *E R* tunc *A* || candens *E* || latam sui *E ME*
 lenta mora *A* || 1634 nemus al' locus *R* || 1635 omnis *E R*
 (*superscr.*) omnes *A* || 1636 diem *ε A* domus *ψ* || 1637 ne-
 mus *E A* domos *Mog.* || 1639 horridam ^u*pr. m. corr. E* ||
 1640 luco *E* ligno *A* || Nihilque p. p. luco decus *NHs.* ||
 1641 aeternae *E* alternae *A* || 1642 anguste *E* angustae
NHs. angustum *A* angustum *Scaligerana* || 1643 Raptura *E*
 Raptura *NHs.* Paritura *scripsi cont. Ouid. M. XV 347*
 Rapt alta *A* Raptique alta *ψ* || 1644 silua se complet
 rogo *E* silua contexit pyram *A* silua sed complet rogos
Bo. alba *scripsi* || 1645 salua *Bo.* || frondis *ε A* frontis
NHs. || eschulee uel hesculee *ψ* || nemus *ε A* decus *NHs.* ||
 1646 Huc ille *NHs.* ||

aeger reclini pectore inmugit leo,
fertur — quis illum credat ad flammam rapi?
uultus petentis astra non ignes erat.

F. CLVIII

ut pressit Oeten ac suis oculis rogam
lustrauit omnem: fregit inpositus trabes,
arcus poposcit. 'accipe haec' inquit 'sate
Poeante dona, munus Alcidae cape.

1650

has hydra sensit, his iacent Stympthalides
et quicquid aliud eminens uici malum.

1655

His utere felix iuuenis, has numquam inritas
mittes in hostem, siue de media uoles
auferre uolucres nube: descendunt aues
et certa praedae tela de caelo fluent.

nec fallit umquam dexteram hic arcus tuam:

1660

librare telum didicit et certam dare
fugam sagittis, ipsa non fallunt iter
emissa neruo tela. tu tantum precor

accommoda ignes et faciem extremam mihi. —

hic nodus' inquit 'nulla quem cepit manus,
mecum per ignes flagret. hoc telum Herculem
tantum sequetur. hoc quoque acciperes,' ait

1665

1647 Agere *E* Aeger *A* || inmugit *E* admugit *A* || 1648
Fertus? (*sic*) *E* || 1649 erat *E* erant *A* || 1650 oeten e ψ
Oetan *A**) || 1651 omnem *E* omnes *A* || 1652 Arcus popo-
scit *E* Arcumque poscit *A* || 1653 dona et munus *E A* et
del. ed. Lugd.? tela, m. A. tui *GR.* || 1654 sentit *statim*
*corr. E*¹ || 1655 malum ω fudi manu *Victrice. GR.* || 1656
Victrice felix iuuenis has n. i. E Virtute felix iuuenis
has n. i. ME Virtute felix iuuenis has enim n. i. R Victure
felix. has enim n. i. A (g) His utere NHs. || 1657 ho-
stem *E* hostes *A* || 1659 certam ψ || preda *E* praedae
Gron. praedam A || fluent *E* ferent *A* || 1663 tela neruo *E*
neruo tela *A* || 1664 Age commoda *NHs.* || ignes *A* ignē *E* ||
1664^b 1665 1666^a (et faciem — flagret) *desunt g* || 1665
cepit *E* capiet *A* || 1666 per ignes *E R10 m. sec. II uel*
IIIPall. peringens NHs. per ignem A || hoc telum sequa-
tur *R h. t. sequax g 'm. s. u.' t. Commelino* || 1667 Tan-
tum e *A* Nam cur *R 'm. s. u.' Commelini* || sequetur *EA*
sequatur 'm. s. u.' *Commelini g* || hoc e *A* hunc ψ (*R g*) ||

*) *Lactantius ad Statii Theb. IIII* 158 attulisse haec uerba 'Ut
pressit Oeten' *Welckerus contendit p. 1448* ('Hercules eo loco cui Pre-
stion nomen est' *Lactantius*)

‘si ferre posses. adiuuet domini rogam.’

tum rigida secum spolia nemeaei mali

arsura poscit. latuit in spolio rogas. 1670

ingemuit omnis turba nec lacrimas dolor

cuiquam remisit. mater in luctum furens

diduxit audum pectus atque utero tenus

exerta uasto uerbere in planctus ruit,

superosque et ipsum uocibus pulsans Iouem 1675

impleuit omnem uoce feminea locum.

‘deforme letum mater herculeum facis:

conpesce lacrimas’ inquit. ‘introrsus dolor

funereus abeat. Iuno cur laetum diem

te flente ducat? paelicis gaudet suae 1680

spectare lacrimas. conprime infirmum iecur

mater: nefas est ubera atque uterum tibi

laniare qui me genuit.’ et dirum fremens

qualis per urbes duxit argolicas canem,

cum uictor Erebi Dite contempto redit 1685

tremante fato, talis incubuit rogo.

quis sic triumphans laetus in curru stetit

uictor, quis illo gentibus uoltu dedit

leges tyrannus? quanta pax habitum tulit.

haesere lacrimae, cecidit impulsus dolor 1690

nobis quoque ipsis, nemo periturum ingemit,

iam flere pudor est. ipsa quam sexus iubet

maerere siccis haesit Alcmenae genis ¶

1668 regum *E* rogam *A* || 1669 nemeaei *E* nemei *ψ*
corr. *α* || 1671 Iengemuit *R* || 1673 Deduxit *E* Diduxit *A* ||

audidit *E* || 1674 uasto uerbere *E* uastos ubera *A* || plactus

E || furit *E* ferit *A* ruit *Gron. et NHs.* || 1676 feminea *E A*

funerea *NHs. conl. u. 1501* || 1678^b 1679^a (introrsus d. F.

abeat) haec *om. R10 G* || 1679 Femineus *E A* Funereus

scripsi. || loetum *E* || 1681 conprime *E A* contine *ψ (R*

Mog.) || firmum *ψ* || 1683 me *om. E* || 1685 contemtor *E*

contempto *A* || 1686 Tremante *statim corr. e superscr. E'* ||

1689 habitum *E* obitum *A* obitus *ψ (Rg)* || hab. tenet *GR.* ||

1690 Cessere *NHs. propter u. 1693* || impulsus *E* expul-

sus *A* || 1691 puerum *E* periturum *NHs. morituro A* ||

1693 alcmenae *E* alcmena *R* Alcmenae *A* ||

stetitque nato paene iam similis parens.
 CHOR. nullasne in astra misit ad superos preces 1695
 arsurus aut in uota respexit Iouem?
 PHIL. iacuit sui securus et caelum intuens
 quaesiuit oculis, arce an ex aliqua pater
 despiceret illum. tum manus tendens ait:
 'quacumque parte prospicis natum pater', 1700
 te te *precor* quem nocte conmissa dies
 quaesiuit unus, si meas laudes canit
 utrumque Phoebi litus et Scythiae genus
 et omnis ardens ora quam torret dies,
 si pace tellus plena, si nullae gemunt 1705
 urbes nec aras inpias quisquam inquinat,
 si scelera desunt: spiritum admitte hunc *precor*
 in astra. non me mortis infernae locus
 nec maesta nigri regna conterrent Iouis,
 sed ire ad illos umbra quos uici deos 1710
 pater erubesco. nube discussa diem
 pande, ut deorum uultus ardentem Herculem
 spectet. licet tu sidera et mundum neges,
 ultro pater: cogere. si uoces dolor
 abstulerit ullas: pande tum stygios lacus - 1715

1694 Stetit (*om. que*) α *err. typ.* || 1695 ad sup. ϵ *A*
 aut sup. ψ (*R g*) || 1696 Arsurus *om. E* || 1700 desideratur
E || 1701 Te te pater *E* Iste est pater *A* Te te *precor*
 uel Te deprecor *GR.* || 1702 canis *E* canit *A* || 1703 ab-
 est *E* || latus *R* || Scythae α *err. typ.* || 1704 amens ore *E*
 ardens ora *A* || qui *E* quam *A* || 1705 Siparce *E* Si pace *A* ||
 mille ψ || 1706 impius *Raphelengius.* || 1707 amitte *E*
 admitti *A* admitte *Gron.* || hunc *pater GR. uid.*
 ad u. 1701 || 1708 \tilde{n} *E* nec *A* || noctis uel sortis *NHs.* || 1709
 conterrent ϵ *A* conturbant *Mog.* || 1712 Parere (*Pacere t.*
NHs.) *atr. minus nigro sed m. satis antiqua. primo spatium ua-*
cium fuisse uidetur E Pande *A* || uulgus uel coetus *NHs.* ||
 ut — spectet *om. G* || 1713 licet *om. E* || 1714 Ultro pater *om.*
sed ante cogere spatium uacuum XII litterarum E || 1715 ab-
 stulerit ————— it ulla pange tunc stygios lacus *E* (*quae*
minoribus literis descripsi sunt recentioris manus. quae etiam
ab ex at, pange uidetur effectisse ex tange). abstulerit *abesse*
testatur NHs. Abstulerit ullas. pande tum *A* (*tamen ψ*) ||

et redde fatis. approba natum prius:
ut dignus astris uidear, hic faciet dies. F. CLX
leue est quod actum est. Herculem hic genitor dies
inueniet aut damnabit.' haec postquam edidit, 1719
flammas poposcit. 'hoc age Alcidae comes 1721
non segnis' inquit: 'conripe oetaeam facem. 1722
nouerca cernat quo feram flammas modo. 1720
quid dextra tremuit? num manus pauida inpium 1723
scelus refugit? redde iam pharetras mihi
ignauae iners inermis. en nostros manus 1725
quae tendat arcus. quid sedet pallor genis?
animo faces inuade quo Alciden uides
uoltu iacere. respice arsurum miser.
uocat ecce iam me genitor et pandit polos.
uenio 1730
uenio pater' uoltusque non idem fuit.
tremente pinum dextera ardentem inpuli.
refugit ignis et reluctantur faces
et membra uitant, sed recedentem Hercules
insequitur ignem. Caucasum aut Pinum aut Athon 1735
ardere credas: nullus erumpit sonus,

1718 herculem hic genitor dies *E* Herculem genitor prius *A* || 1719 Inueniet aut (an *t. Gron. et NHs.*) damnabit *E* Inuenit an damnauit *A* || hec postquam edidit *E* (hec *g* postquam *ψ* al' edidit *mg. R10*) hoc postque addidit *A* || 1720 *abest E post u.* 1722 *transposuit Gron.* || flammas *A* lacrimas *R* || 1722 oetaean *E* ethneam *R* Oetheam *A* || 1723 pauidum et inpium *E* pauida impium *A* || 1725 *Thy. u.* 176 Ignauae iners eneruis || en e *g*? *Lipsius* est *A* || 1726 quid sedet *E* quis sedet *A* qui *Bo. Bad.* || 1728 1729 Voltu iacere genitor et pandit deos *sed add. in mg. m. pr.*: Vocat ecce me genitor et pandit deos *E* (*desunt igitur haec*: respice arsurum miser) Vocat etiam *ME* Vultu iacere, respice arsurum miser. | Rogat ecce iam me genitor, et pandit polos *A* || 1730 Venio uenio pater *E g* Venio pater *A* || 'Mirum ni ante haec uerba Vultusque n. i. f. uersus unus et alter desideraretur' *Gron.* || 1732 Tremētē *E* || impulit *E* inpuli *A* || 1733 luctantur *E* reluctantur *A* || 1734 uitat *E* uitant *A* || 1735 athon e *ψ* Atho *A* || 1736 cernas *E* credas *A* || irumpit *E* erumpit *ψ* erupit *A* ||

tantum ingemescit ignis. o durum iecur.
 Typhon in illo positus inmanis rogo
 gemisset ipse quique conuulsum solo
 inposuit umeris Ossan Enceladus ferox, 1740
 ast ille medias inter exurgens faces
 semiustus ac laniatus intrepidus rigens
 'nunc es parens herculea, sic stare ad rogam
 te mater' inquit, 'sic decet fieri Herculem.'
 inter uapores positus et flammae minas 1745
 inmotus inconcussus in neutrum latus
 conrepta torquens membra adhortatur monet
 gerit aliquid ardens. omnibus fortem addidit
 animum ministris, urere ardentem putes.
 stupet omne uolgus, uix habent flammae fidem: 1750
 tam placida frons est tanta maiestas uiro.
 nec properat uri cumque iam forti datum
 leto satis pensauit, igniferas trabes
 hinc inde traxit minima quas flamma occupat 1755
 totasque in ignes uertit et qua plurimus
 exundat ignis, repedit intrepidus ferox.
 tunc ora flammis inplet. ast illi graues
 luxere barbae cumque iam uoltum minax
 appeteret ignis, lamberent flammae caput:
 non pressit oculos. sed quid hanc maestam intuor 1760

1737 o durum it *E* ad durum iecur *A* || 1738 im-
 ma.....nis *E* || 1739 concussam *E* conuulsam *A* ||
 1741 Ast *E* At *A* || exurgens *A* exurens *A* || 1742 ruens *E*
 rigens *scripsi* rubens *A* || 1743 Nunc ē *E* es *NHs*. Nunc
 o *A* || herculem *E* Herculea *A* || 1744 stare *E* fieri *A* flere
Gron. efferri *NHs.* unde ferri *Bad.* || 1745 uaporē *E* ua-
 pores *A* || 1747 torrens *E* torquens *Gron.* flectens *A* ||
 1748 forte *E* fortem *A* || 1749 ardente *E* ardentem, *A* ||
 1752 poterat uti *E* properat uri *A* || tam *NHs.* || 1753
 pensauit *pr. m. statim corr. E* || 1754 nimia ē *A* minima
Lipsius || quis *E* quas *A* qua// *R* || 1755 ignes *E* ignem *A* ||
 quas *E* *R* qua *A* || pluribus *E* plurimus *A* || 1756 repedit *E*
 repedit *scripsi* recipit *A* || 1757 Tunc *E* Nunc *A* || ast ē *A*
 at *ψ* || 1758 desideratur *E* || uultum *A* uultu *ψ* (*Rg*) ||
 1759 ignis ē *A* ignes *ψ* (*Rg*) || lamberunt *R* || 1760 abest
E || hoc *A* om. *ψ* (*R*) hanc *MEg?* ||

sinu gerentem? reliquias magni Herculis
cineremque iactans squalida Alcmene gemit.

ALCMENA. HYLLVS.

Timete superi fata: tam paruus cinis
herculeus. huc huc ille decreuit gigans. 1765
o quanta Titan ad nihil moles abit.
anilis heu me recipit Alciden sinus.
hic tumulus illi est. ecce uix totam Hercules
conpleuit urnam. quam leue est pondus mihi
cui totus aether pondus incubuit leue.
ad tartara olim regnaque o nate ultima 1770
rediturus ibas, quando ab inferna Styge
remeabis iterum? non ut et solitum trahas
rursusque Theseus debeat lucem tibi,
sed quando solus? mundus inpositus tuas
conpescet umbras teque tartareus canis 1775
inhibere poterit? quando taenarias fores
pulsabis? aut quas mater ad fauces agar,
qua mors aditur? — uadis ad manes iter
habiturus unum. quid diem questu tero?
quid misera duras uita? quid lucem hanc tenes? 1780
quem parere rursus Herculem possum Ioui?

1762 Cineremque *EME* Carinamque *g* Crinemque *A* ||
iactans *ε A* tractans *Bo.* uectans *Gron.* gestans *GR.* ||
squalidum *ω* squalida *Gron.* || gemit *E* || ALCMENA ·
HYLLVS *E* ALCMENA · PHILOCTETES *A* || 1763 ALC.
E om. *A* || 1764 huc huc *E* est huc *A* || 1765 ad nichil *E*
in nihil *A* || 1766 recipit *E* cepit *ψ* coepit *α* || 1767 ille *E*
illi *A* || totum *E* totam *A* || 1768 leue est *A om.* est *E* ||
1772 ut et *Eψ* uti *α* || solitum *E* spoliū *A* || 1773 Rursus-
que *ERg* Rursumque *A* || 1774 mundus *Eg?* ignis *A* || 1776
taenarias *E* trenarias *R* Taenareas *A* trenareas *ψ* || 1777
aut *E* ah *A* || quas) qua *Gron.* || faces *E* fauces *A* ||
1780 Quid sera *NHs.* || 1781 Q. parare possum *E (?)*
Q. parere rursus *A* ||

quis me parentem natus Alcmena suam
 tantus uocabit? o nimis felix nimis
 thebane coniunx tartari intrasti loca
 florente nato teque uenientem inferi
 timuere forsā, quod pater tantum Herculis
 uel falsus aderas. quas petam terras anus
 inuisa saeuīs regibus, si quis tamen
 rex est relictus saeuus? ei miserae mihi.
 quicumque caesos ingemit natus patres
 a me petet supplicia, me cuncti obruent.
 si quis minor Busiris, aut si quis minor
 Antaeus orbem feruidae terret plagae:
 ego praeda ducar. si quis Ismarius greges
 Thracis cruenti uindicat: carpent greges
 mea membra diri. forsitan poenas petet
 irata Iuno: totus armetur dolor,
 secura uicto tandem ab Alcide uacat,
 paellex supersum, antiqua supplicia expetat.
 ne parere possem, fecit hic natus mihi.
 utero timenda quae petam Alcmena loca?
 quis me locus quae regio quae mundi plaga
 defendet aut quas mater in latebras agar
 ubique per te nota? si patriam petam.

1785

Quat. XX

F. CLXI

1790

1795

1800

1782 Quis me eA Quisnam Gron. Q. enim uel Q. iam
 aliquando conieci. Q. te p. n. Alcmena s. NHs. || alcme-
 nen E Alcmenam A Alcmena scripsi. || 1784 tartarea E
 Tartari A || 1790 ingemuit natus E ingemit NHs. inge-
 munt nati A || 1791 peti E petet E t. NHs. petent A pe-
 tunt ψ || 1793 urbē E urbes A orbem NHs. || feruidae E
 perfidae A || terrē E terret Gron. terrent A || 1794 isma-
 rius E Ismarios A || regis E greges A || 1795 abest E (in
 mg. adscr. m. sec.) || thraces E² || uindicant E² uindicans A
 uindicat R || partem gregis E² || 1796 uri E duri ψ
 diri A || petit E petet A || 1797 uretur ω scripsi armetur
 an iteretur? || 1799 a qua supplicia E de qua suppl. ψ
 supplicia de qua α digna s. Bo. sera s. GR. antiqua
 scripsi conl. Qed. fr. u. 37 || expetet E (expetat E t. NHs.
 et Gron.) exigit A || 1800 possim E possem A || 1801 Vtero
 timenda E timendae NHs. timendo Bad. Vterum timen-
 dum A || 1804 per te E certe A || sed E si A ||

laresque miseros: Argos Eurystheus tenet.	1805
marita Thebas regna et Ismenon petam	
thalamosque nostros in quibus quondam Iouem	
dilecta uidi? pro nimis felix nimis	
si fulminantem et ipsa sensissem Iouem.	
utinam meis uisceribus Alcides foret	1810
ereptus infans. nunc datum est miserae datum	
uidere natum laude certantem Ioui:	
ut et hoc daretur scire, quid fatum mihi	
eripere posset. quis memor uiuet tui	
o nate populus? omne iam ingratum est genus.	1815
petam Cleonas? Arcadum populos petam	
meritisque terras nobiles quaeram tuis?	
hic dira serpens cecidit, hic ales fera,	
hic rex cruentus, hic tua fractus manu	
qui te sepulto possidet caelum leo.	1820
si grata terra est, populus Alcmenen tuam	
defendat omnis. thracias gentes petam	
Hebrique populos? haec quoque est meritis tuis	
defensa tellus: stabula cum regno iacent,	
hic pax cruento rege prostrato data est:	1825

1805 Argos *om.* *E* || 1806 Marita thebae regnat ismenon petam *E* Orbata Thebas regnum et Hismenum petam *A* (hismenium *R* hismeneum *R10* hysmenum *Gg*) *M.* Thebas regna et *NHs.* Thebes *Bo.* || 1808 pro felix nimis (*altero nimis om.*) *E* || 1810 acides *E* ¹ *post* foret in *mg. adscr. l m. pr.* *E* || 1811 Exceptus *E* *Mog.* Exectus *A* Esectus *R* Eiectus *G* (*cf. Herc. l 461* *E* matris utero fulmine eiectus puer) Exemptus *Gron. scripsi* Ereptus *conl. Ouid. M. III 310* || nunc d. est tempus datum est *E* nunc d. est miserae mihi *A* || 1812—1815 *desiderantur E* || 1813 Et hoc *A* Et//o// *R10* Vt hoc *NHs.* Vt et hoc *Gron.* || quod *A* quid *NHs.* || mihi *A* nichil ψ || 1815 nam ϕ iam α || 1816 Arc. an pop. *A* an *om.* *E* || 1817 Meritisque *A* que *om.* *E* || terras nobiles *E* terram nobilem *A* Lernam nobilem quondam tuis *DHs.* Lernam n. ac Thracen tuis 'nisi excidissee uersum unum atque alteram opinamur' *NHs.* || 1821 alcмене *E* Alcmenam *A* || 1824 Emensa tellus *NHs.* || 1825 Hic pax cauendo regerostrato *E* H. p. cruento rege prostrato *A* ||

ubi enim negata est? quod tibi infelix anus
 quaeram sepulcrum? de tuis totus rogis
 contendat orbis. reliquias magni Herculis
 quis populus aut quae templa quae gentes colent?
 quis iam petet, quis poscet Alcmenes onus? 1830
 quae tibi sepulchra gnate, quis tumulus sat est?
 hic totus orbis, fama erit titulus tibi.
 quid anime trepidas? Herculis cineres tenes.
 conplectere ossa: reliquiae auxilium dabunt,
 erunt sat *haec* praesidia: terrebunt tuae 1835
 reges uel umbrae.

HYL. debitos nato quidem
 conpesce fletus mater Alcidae incluti.
 non est gemendus nec graui urgendus *prece*
 uirtute quisquis abstulit fatis iter.
 aeterna uirtus Herculem fleri uetat. 1840
 fortes uetant maerere degeneres iubent.
 ALCM. sedabo questus? uindice amisso *patent*
 terra atque pelagus quaeque purpureus dies
 utrimque clara spectat oceano rota.
 quot misera in uno condidi natos parens? 1845
 regno carebam, regna sed poteram dare.
 una inter omnes terra quas matres gerit

1826 negata est *ε ME R g?* est *om. A* Vni negata
Gron. || 1827 rogis *E* rogis *A* || 1828 urbis *E* orbis *A* ||
 1829 quae gentes *om. E* || rogant *E* colent *A* || 1830 Quis
 quis petit *E* Quis iam petet *A* || poscit *E* poscet *A* || alc-
 mene *R g* || 1831 tumulus *EA* titulus *IPal. g* || 1832 titu-
 lus *E* tumulus *A* || 1833 tenes *E ψ* tene *α* || 1834 Com-
 plectere *ε A* Complectar *Gron.* || 1835 satis *pr. ε A* sat
haec pr. Gron. Haec sunt satis *pr. NHs.* || 1836^b HYL. *E*
 PHI. *A* || nati *E* nato *A* || 1838 nece *ε A* prece *Peerlkampius*
LMueller || 1841 uetant — iubent *E* uetat — iubet *A*
 ueta — iube *Gron.* || 1842 uindice amisso *E* uindicem
 amisi *A* || parens *EA* patens *Bo. patent scripsi* || 1843
 1844 1845 *desunt G* || 1843 HYL. *E om. A* || Terra atque
 pelagus quaeque *E* Terrae atque pelagi quaque *A* || 1844
 Vtrumque *ε A* Vtrimque *scripsi* || oceano *E* Oceanum *A*
 Ab utroque *c. sp. Oceano r. Gron.* || 1845 Quod *E* Quo
A || in uno *A* tu nunc *E* || condidit *E* condidi *A* || na-
 tos *ε A* nato *ψ (Mog. R g)* || 1846 ALC. *E om. A* ||

uotis peperci, nil ego a superis peti
 incolume nato: quid dare herculeus mihi
 non poterat ardor? quis deus quidquam mihi 1850
 negare poterat? uota in hac fuerant manu:
 quicquid negaret Iuppiter daret Hercules.
 quid tale genetrix ulla mortalis tulit?
 defleuit aliqua mater et toto stetit
 succisa fetu bisque septenos rogos 1855
 deplanxit una: gregibus aequari meus
 quot ille poterat? matribus miseris adhuc CLXII
 exemplar ingens derat, Alcmene dabo.
 cessate matres, pertinax si quas dolor
 adhuc iubet lugere quas luctus grauis 1860
 in saxa uertit. cedite his cunctae malis.
 agedum senile pectus o miserae manus
 pulsate. tune funeri tanto sat es
 grandaeva anus defecta quam totus breui
 iam quaeret orbis? expedi in planctus tamen 1865
 defessa quamquam brachia. inuidiam ut deis
 lugendo facias, aduoca in planctus genus.

CHORVS. ALCMENA.

Flete Alcmenen
 magnique Iouis plangite natum

1848 nichil *E* nil *A* || 1849 quid *A* q. *E* || 1850 deus
 et quid *om.* *E* || 1853 genetrix *om.* *E* || una *E* ulla *A* || 1855
 fletu *E* foetu *A* || nixque *E* bisque *A* || greges ω gregis
LMueller rogos *scripsi* || 1856 Declausit *E* Deplanxit *A* ||
 aequare *E* aequari *A* || meus ϵ *A* meis ψ || 1857 Quid ille?
 (*sic*) *E* Quot ille *A* || 1858 dabo *E* dabis *g* dabit *A* || 1863
 et una ω at u. *Bo.* an u. *NHs.* pulsate et ubera. fun.
GR. scripsi tune — es || 1864 manus *E* anus *A* || quam *E*
 quod *A* || breui ϵ *A* breuis ψ (*Rg*) || 1865 Iam quaeret ω
 quod t. b. Anquiret *Gron.* quam t. b. Sequetur *NHs.*
conl. u. 762 defecta? iam t. b. Queretur *GR.* quod t. b. Iam
 ploret *LMueller* || 1866 b. ut inuidiam *EA* b. inuidiam ut
 d. *Scriveriana* || 1867 aduoca ut in planctus *E* aduoca in
 planctum *A* || ALCMENA R ALCMENA SOLA α Planctus
 Alcmenae *G* haec *om.* *E* ψ || CHORVS *addidi.* || 1868 CHO.
E om. *A* || alcmenae *E* Alcmenen *A* ||

cui concepto lux una perit,	1870
noctesque duas contulit eos:	
ipsa quiddam plus luce perit.	
totae pariter plangite gentes	
quarum saeuos ille tyrannos	
iussit stygias penetrare domos	1875
populisque madens ponere ferrum.	
fletum meritis reddite tantis.	1877
a' ALCM. Fleat Alciden caerulea Crete	1879
magno tellus cara tonanti.	1880
centum populi bracchia pulsent.	1881
totus totus personet orbis.	1878
nunc Curetes nunc Corybantes	1882
arma idaea quassate manu:	
armis illum lugere decet.	
nunc nunc funus plangite uestrum :	1885
iacet Alcides	
non minor ipso Creta tonante.	
b CHOR. Flete herculeos Arcades obitus	
nondum Phoebe nascente genus.	
iuga Parthenii nemeaeque sonent	1890
feriatque grauis Maenala planctus.	
magno Alcidae poscite fletum.	
stratus uestris saetiger agris	

1871 eous *ERG* Eos *A* || 1872 qd amplius *E* quid-
dam plus *A* || 1876 madens *E* ψ mandens *A* (*g*) || 1878
transposuit post u. 1881 || 1879 ALC. *E om.* *A* || 1880 cara
tonanti *E* clara tonante *A* || 1885 uerum *A* urām *E* ||
1888 CHO. *addidi.* || 1889 Phoebo ω Phoebe *DHs. conl.*
Phaed. u. 786 || 1890 iuga partheni *Eg IPal.* iuga sparten
ψ (*R*) I. spartes ψ Spartem iuga ψ Et iuga Spartes α ||
1891 Feriatque *E* ψ Feriantque α || grauis *A* graues ε *g* ||
1892 Magno Alcidae poscite gemitum *E* Magno poscite
alciden gemitu ψ (*Rg*) Poscite magno Alciden gemitu α
Gemitu Alciden poscite magno *BSchm.* fletum *scripsi.*
promite *GR.* || 1893 agris *E* oris *A* ||

alesque sequi iussa sagittas
totum pennis celata diem.

1895

b' *ALCM.* Flete Argolicae flete Cleonae:

hic terrentem
moenia quondam uestra leonem
fregit nostri dextera nati.
date Bistoniae uerbera matres,
gelidusque sonet planctibus Hebrus,
[*flete Alciden,*]
quod non stabulis nascitur infans
nec uestra greges uiscera carpunt.

1900

c Flet Antaeo libera tellus
et rapta fero plaga Geryonae.

1905

.....
.....

mecum miserae plangite gentes.
audiat ictus utraque Tethys.

c' Vos quoque mundi turba citati
flete herculeos numina casus:
uestrum Alcides ceruice meus
mundum superi caelumque tulit,
cum stelligeri uector Olympi
pondere liber spirauit Atlans.

1910

d Vbi nunc uestrae Iuppiter arcis?
ubi promissi regia mundi?

1915

1895 uelata ω celata RKuenstler cf. *Herc. I u. 247*
Horat. C. S. 9 || 1896 *ALCM.* addidi || argolicae *Eψ* Argolici
α || 1900 bithoniae *E* Sithoniae *A* || natis *E* matres *A* || 1902
deleui fort. transponendus erat ante u. 1905 || 1908 nescitur
EA nescitur *IPal.* nascitur *Ortel. IPal. Lipsius* || 1905 aeth-
naeo *E* Antaeo *A* || tellus et *E* || 1906 Rapta (*om. Et*) *E* ||
strophae c duo uersus desiderantur. || 1907 mecum *Hespe-*
riæ p. g. NHs. || 1908 thehys *E* (*sic*) Tethys *A* || 1912 Mundi
E Mundum *A* || 1914 strauit *E* spirauit *A* || 1915 uestrae ε
nostrae *A* || arcis *E* arces *A* || 1916 Vbi pr. r. m. abest *E* ||

nempe Alcides mortalis obit
 nempe sepultus. quotiens telis
 facibusque tuis ille pepercit.
 quotiens ignis spargendus erat. 1920
 in me saltem iaculare facem
 Semelenque puta.

d' Iamne elysias o nate domus,
 iam litus habes?
 ad quos populos . . — . . — F. CLXIII 1925
 natura uocat?
 an post raptum Styx atra canem
 . . — . . — praecluserit iter
 teque in primo limine Ditis
 fata morantur? 1930

e Quis nunc umbras nate tumultus
 manesque tenet?
 fugit abducta nauita cumba
 et Centauris thessala motis
 ferit attonitos ungula manes 1935
 anguesque suos
 hydra sub undas territa mersit
 teque labores o nate timent?

e' Fallor fallor uaesana furens
 nec te manes umbraeque timent: 1940
 non argolico rapta leoni

1917 mortalis o. n. sepultus haec om. g || ab it E obit
 A || 1918 totiens GR. || stellis E telis A quociens tellus |
 Nempe alcides mortis obit g || 1922 tuam E puta A || 1925
 At quod (quos t. NHs. et sic g) populos | An post raptum |
 Natura uocat | Styx atra (r pr. m.) canem p̄cluserit iter |
 Teque etc. E Iam l. h., ad quod populos | Natura uocat?
 an post raptum | Styx atra canem praecluserit iter | Teque
 etc. A || duo strophae d' hemistichia uidentur intercisisse ||
 1937 sub undas E ψ sub undis α || 1939 Fallor semel
 E || furens E parens A || 1940 tenent E timent A ||

fulua pellis contacta iuba
 laeuos operit dura lacertos,
 uallantque ferae tempora *malae*.
 donum pharetrae cessere tuae
 telaque mittet iam dextra minor :

1945

- f Vadis inermis nate per umbras
 ad quas semper mansurus eras.

VOX HERCVLIS ET IDEM.

Quid me tenentem regna siderei poli
 caeloque tandem redditum planctu iubes
 sentire fatum? parce: iam uirtus mihi
 in astra et ipsos fecit ad superos iter.

1950

- a ALCM. Vnde sonus trepidas aures ferit?
 unde meas inhibet lacrimas fragor?
 agnosco agnosco: uictum est chaos.

1955

- a' A Styge nate redis iterum mihi,
 fractaque non semel est mors horrida.
 uicisti rursus mortis loca.

1958

- b Peruius est Acheron iam languidus
 et remeare licet soli tibi
 nec te fata tenent post funera.

1960

1942 contempta *E* contenta *G g* contacta *A* || 1943
 Saeuos *E* Laeuos *A* || 1944 ferae t. gentes *E* (*i. e.* genae
repōsui malae) feri t. dentes *A* || 1945 fecere *E* cessere
A || 1946 'totum carmen abest a *Mog.*' *Delr.* || 1948 eris e *A*
 eas *NHs.* eras *scripsi.* || VOX · HERCVLIS · Et IDEM *E*
 Vmbra Herculis. Alcmena *G* HERCVLES · ALCMENA *A* ||
 1949 HERC. *R om. EA* || 1950 reditum *E R g* redditum
A || planctu *A* tantū *E* || 1951 iam *E* nam *A* || 1953 Vnde
 unde s. *E* || 1955 Agnosco semel positum *E* || esse *E* est *A* ||
 1958 rursus e *A* rursus *Bo.* || mortis *E* noctis *A* eterne
add. R mg. || 1959 post u. 1963 traieci || 1960 abest *E* ||

- b' An tibi praeclusit Pluton iter 1963
 puppis et infernae uada tristia: 1959
 et pauidus regni metuit sibi? 1964
- c Certe ego te uidi flagrantibus 1965
 inpositum siluis, cum plurimus
 in caelum fureret flammae metus.
- c' Arsisti. cur te cur ultima
 non tenuere tuas umbras loca?
 quid timuere tui manes precor? 1970
 [*umbra quoque es Diti nimis horrida?*]

HERC. Non me gementis stagna Cocyti tenent
 nec puppis umbras furua transuexit meas:
 iam parce mater questibus. manes semel
 umbrasque uidi, quicquid in nobis tui 1975
 mortale fuerat ignis euictus tulit,
 paterna caelo pars data est flammis tua.
 proinde planctus pone quos nato paret
 genetrix inertis, luctus in turpes eat.
 uirtus in astra tendit in mortem timor. 1980
 praesens ab astris mater Alcides cano
 poenas cruentus iam tibi Eurystheus dabit.
 curru superbum uecta transcendes caput.
 me iam decet subire caelestem plagam:

1963 plutoniger *E* Pluton iter *A* || 1966 plurimus *E*
 pluribus *A* || 1967 fureret *E* furerent *A* || metus *E* impe-
 tus *NHs.* minis *A* || 1968 cur te cur *u. E* certe uerum
 u. *A* || 1971 eat *ε A* es *Gron. et NHs.* || ditis *E* Diti *A* ||
deleui h. u. || 1972 gementis *E* rigentis *ψ* rigentes *α* || 1973
 Nec *ER* Non *A* || fulua *E* *ψ* furua *α* || meas *om. E* ||
 1976 euictus *E* euictum *NHs.* inuictus *A* inuitus *ψ* || 1977
 pars d. e. f. tua *absunt E* || 1978 et 1979 *desunt R Mog.*
II Pall. nec agnoscit scholasta palatinus, in tertio habentur
sed additum margini: 'Vacant'. quartus Palatinorum solum
agnoscit haec: Proinde p. p. Virtus in astra etc. *adsunt in*
reliquis Pall. R10 G g ME Egui. || 1978 pater *ω* paret
Lipsius || 1979 Meretrix *ME* || eat *ε IPal.* eas *A* || 1980 etiam
hic om. Mog. || 1983 transcendes *E* *ψ* transcendet *ψ* tran-
 scendens *A* || 1984 discet *E* decet *A* ||

- inferna uici rursus Alcides loca. 1985
 ALCM. mane parumper. — cessit, ex oculis abit,
 in astra fertur. fallor an uoltus putat
 uidisse natum? misera mens incredula est.
 es numen et te mundus aeternum tenet:
 credo triumphis. regna Thebarum petam 1990
 nouumque templis additum numen canam.
- str.* CHOR. Numquam stygias fertur ad umbras
 inclita uirtus. F. CLXIII
 uiuunt fortes quos lethaeos
 saeua per amnes nec fata trahent, 1995
 sed cum summas exiget horas
 consumpta dies:
 iter ad superos gloria pandet.
- ant.* Sed tu domitor magne ferarum
 orbisque simul pacator ades. 2000
 nunc quoque nostras respice terras
 et siqua nouo belua uoltu
 quatiens populos terrore graui:
 tu fulminibus frange trisulcis.
 fortius ipso genitore tuo 2005
 fulmina mittas.

1985 Interna *E* Inferna *A* || uici *E* uinco *A* uito ψ
 (*R g*) || 1986 precessit *E* cessit *A* || 1989 Is numen *E* (*atram.*
minus nigro sed delet. ix mum.) || aeternum *E ME R IPal.*
 aeternus *A* || 1990 crede *E* credo *A* Io triumphe *Lipsius*
 Credo triumphas *Scaliger* || CHORVS *A om. E* || 1992 CHO.
E om. A || 1994 uiuunt *E* uiuite *A* || Vos *E* quos *scripsi*
 Nec *A* || 1995 sola *E* saeua *A* || Nec e Vos *A* || 1998 pa-
 gens *E* pandet *A* || 2000 abest *E* || 2001 aspice *E* respice *A* ||
 2003 quatiens *E* quatiet *A* || 2006 mitte *E* mittes ψ (*g*)
 mittens α mittas *IPal.* Fulmina mittas deo gracias: $\sim R$ ||
 MARCI · LVCI · ANNAEI SENECAE. | HERCVLES. | EX-
 PLICIT. : *E* Expliciunt Tragedie Seneca feliciter per me
 bartolomeu3 | notař de cauaiçõ de Scto firmo Veroñ Septe
 r complete | (*mg. atro colore* '1991') XXV Iulij MCCCCLXXXI^o.
 (*sic*) Anno Vno · mense Vno · post deppl'aciõe3 | Ciuitatis
 Verone. *R* ||

INCERTI

OCTAVIA

PERSONAE

I OCTAVIA

POPPAEA

II NERO

III NVTRIX OCTAVIAE

NVTRIX POPPAEAE

SENECA

III MATER NERONIS

PRAEFECTVS

NVNTIVS

CHORVS ROMANORVM I

CHORVS ROMANORVM II

SCAENA ROMAE

ANNO V. C. DCCCXV

NVTRIX.

Fulgore primo captus et fragili bono 35
fallacis aulae quisquis attonitus stupet:
subito labantis ecce fortunae impetu
modo praepotentem cernat euersam domum
stirpemque Claudii cuius imperio fuit
subiectus orbis, paruit liber diu 40
Oceanus et recepit inuitus rates.
en qui Britannis primus imposuit iugum
ignota et ante classibus texit freta
interque gentes barbaras tutus fuit
et saeua maria, coniugis scelere occidit, 45

Lucii annei senece Agamenon explicat. Incipit octauiaⁱ
eiusdem seu claudius ymo nero in populum romanum. Et
proloquitur octauia conquerens de aduersitate sua in suo-
rum exicio. Et haec est > trag. C Luti Agnei Senece
Cordubensis Octauia incipit. V Senece poete tragediarum
liber octauus qui agamemnon dicitur hic explicat et eius-
dem nonus qui octauia nominatur Incipit. G Marci Lucii
Anei Senece Octauia Tragedia Nona Incipit R11 In R13
R12 g (B?) deest inscriptio. Argumentum fabulae in R13 prae-
missum hisce incipit: NON ne tragedia que dicitur octauia.

Prologum (u. 35—57) suo loco restituit RP. NVTRIX
A R13 om. G R12 10 nutrix secum C || 35 facili A fragili
R13 (cf. Sen. Troad. 5) || 37 sub ymo latentis R13 sub
imo lat. V sub uno lat. C subito lat. A subito labantis
Raphelengius || 40 patuit R13 || 42 en A Et R13 || ora ta-
nais A ora tanaes V ora trais R13 Britanis Scatiger ||
iugo A R13 iugo corr. ex iuga C iugum Vltra. || Britannos
p. i. iugo ci. Bo. || 43 tantis ω corr. Lipsius || casibus (spscr.
classibus) C || freta (sps. l. tetra) C || 44 intraque V ||

mox illa gnati cuius extinctus iacet
 frater uenenis. maeret infelix soror
 eademque coniunx nec graues luctus ualet
 ira coacta tegere. crudelis uiri
 secreta refugit semper atque ira pari
 ardent mariti, mutua flagrant face.
 animum dolentis nostra solatur fides
 pietasque frustra: *reddit* immitis dolor
 consilia uana nec regi mentis potest
 generosus ardor sed malis uires capit.
 heu quam nefandum prospicit noster timor
 scelus quod utinam numen auertat deum.

56

55

57

OCTAVIA.

Iam uaga caelo sidera fulgens
 Aurora fugat.
 surgit Titan radiante coma
 mundoque diem reddit clarum.

1

Age tot tantis onerata malis
 repete assuetos iam tibi questus
 atque aequoreas uince Alcyonas

3

47 ueniens *supscr.* uenenis *C* neronis *V* || 48 nec *sup.*
lin. *R12* || graues *om.* *R12* || 50 Quē secreto *R13* que
 secreta *C* qj^a *V* Secreta (*om.* quae) *A* non sanam puto. tegere
 crud. u. quae (ira) scelera *ci.* *Bo.* || ira pari *R13* odio
 pari *A* || 50 ardens *A* *R13* amens *Vlt.* ardent *RP.* || mariti
A *R13* maritus *Gron.*? || flagrat *A* *R13* flagrant *Gron.* |
 53 mittit (micit *V* mitit *R13* mutat *B* *R12*) immitis dolor
 consilia nostra (*in C* *spr.* l. uana) *A* *R13* reddit immitis
 dolor consilia (*scil.* nostra) uana *scripsi.* nostra *glossema*
uidetur esse. nectit *ci.* *RP.* || 54 tegi *R12* || 55 uerba sed
 malis uires capit. heu quam nefandum prospicit noster
 timor. scelus *in marg.* *C* malis *ω* magis *RP.* || 57 auertat *A*
 adūtat *R12* || OCTAVIA *A* *om.* *R13* *C* || 1. caelo *om.* *R11*
 (*sed in marg.* al' celo) celso (*supscr.* l' celo) *C* || 3 surgit-
 que *V* || 4 modoque *R12* || 5 Age tot annis *R13* *R12* *B* (*in*
mg. l'tantis) age tot tantis *V* *C* *Mog. Pall.* eia age tan-
 tis *α* ||

uince et uolucres Pandionias :
grauior namque his fortuna tua est.

Semper genitrix deflenda mihi
prima meorum causa malorum
tristes questus natae exaudi,
si quis remanet sensus in umbris. 10

Vtinam ante manu grandaeva sua
mea rupisset stamina Clotho,
tua quam maerens uulnera uidi
oraque foedo sparsa cruore. 15

O lux semper funesta mihi,
tempore ab illo
nox es tenebris inuisa magis.
tulimus saevae iussa nouercae
hostilem animum uultusque truces. 20

Illa illa meis tristis Erinys
thalamis stygios praetulit ignes
teque extinxit miserande pater
modo cui totus paruit orbis
ultra oceanum
cuique Britanni terga dedere
ducibus nostris ante ignoti
iurisque sui. 25 30

Coniugis heu me pater insidiis
oppressae iaces

8 et om. *V* R12 || 9 namque his grauior conieceram de
Sen. trag. auct. p. 4, sed causa transponendi tollitur dimetro
constituto. || tua est *A* est om. R13 || 10 semperque *C.* || 12
nate questus R13 || 13 remanet *C* in *mg. suprascr.* in || 16 tua
quam *A* R13 tuaque *V* || 20 lux est *A* R13 nox est R12
Ultrat. nox es *Bo.* || inuisa meis *ci. Swoboda.* || 25 Meque
R13 || 28 dederunt *BSchm. sed cf. u. 791* ||

seruitque domus cum prole tua
capta tyranno.

34

O mea nullis aequanda malis
fortuna. licet repetam luctus
Electra tuos.
tibi maerenti caesum licuit
flere parentem,
scelus ulcisci uindice fratre,
tua quem pietas hosti rapuit
textitque fides.

58

60

65

Me crudeli sorte parentes
raptos prohibet lugere timor
fratrisque necem deflare uetat
in quo fuerat spes una mihi
totque malorum breue solamen.
nunc in luctus seruata meos
magni resto nominis umbra.

70

NUTRIX. OCTAVIA.

Vox en nostras perculit aures
tristis alumnae.
cessat thalamis inferre gradus
tarda senectus?

75

OCT. Excipe nostras lacrimas nutrix
testis nostri fida doloris.

supra u. 58: Octauia. Nutrix R13 A (B V C sed in B Octauia a 2 m.), om. R12 || 62 patrem R12 || 70 totque A tot R13 || 71 iluctus B || 72 al' tanti R12 in mg. nescio an recte. || NVTRIX · OCTAVIA om. ω || 73 uox en ω uox hen plerique libri impressi || in marg. Nu R13 || 75 cesset B R12 C V cesses codd. Gruteri praeter unum cessat A cesit R13 haesit RP. at cf. adn. ad u. 687 ||

NVTR. quis te tantis soluet curis
miseranda dies? 80

OCT. Qui me stygias mittet ad undas.
NVTR. omina quaeso sint ista procul.
OCT. non uota meos tua nunc casus
sed fata regunt.

NVTR. Dabit afflictæ meliora deus 85
tempora mitis.
tu modo blando uince obsequio
placata uirum.

OCT. Vincam saeuos ante leones 90
tigresque truces
fera quam saeui corda tyranni.
odit genitos sanguine claro,
spernit superos hominesque simul
nec fortunam capit ipse suam
quam dedit illi per scelus ingens 95
infanda parens.

Licet ingratum diræ pudeat
munere matris
hoc imperium cepisse, licet
tantum munus morte rependat: 100
feret hunc titulum post fata tamen
femina longo semper in æuo.

79 *Nutricis nomen om. R13* || 81 *undæ R13 B (sed l' umbras B in mg.) umbras A* || *nutricis et Octauiae nomina uel commutata uel prorsus omiſſa per totam hanc scaenam R13* || 81 *cf. Herc. II 1992* || 82 *omina ω omnia α* || 83 *meos tua nunc casus A meos n cassus Nu R13* || 84 *sed fata A sed mea uota C sed ~~fata~~ uota V sed fata (ante fata uox mea erasa est. in mg. al' uota) R12 sed uota R13* || 88 *placida V* || 89 *saeuos A R13 fuluos B* || 92 *sanguine claro A R13 cōsanguineo claros (sed ult. lit. o et s eras.) R12* || 93 *spernit superbos humilesque (spernitque V) ω corr. Delrio.* || 97 *dicere V* || 99 *inpiū R13* || 100 *rependit R13* || 101 *huc R13* ||

NVTR. Animi retine uerba furentis,
temere emissam comprime uocem.

OCT. Toleranda quamuis patiar : haud umquam queant 105
nisi morte tristi nostra finire mala.
genitrice caesa per scelus rapto patre
orbata fratre miseriis luctu obruta
maerore pressa coniugi inuisa ac meae
subiecta famulae luce non grata fruor 110
trepidante semper corde non mortis metu
sed sceleris. absit crimen a fatiis meis,
mori iuuabit: poena iam grauior nece est
uidere tumidos et truces miserae mihi
uultus tyranni iungere atque hosti oscula, 115
timere nutus cuius obsequium meus
haud ferre posset fata post fratris dolor
scelere interempti cuius imperium tenet
et sorte gaudet auctor infandae necis.
quam saepe tristis umbra germani meis 120
offertur oculis membra cum soluit quies
et flexa fletu lumina oppressit sopor.
modo facibus atris armat infirmas manus
oculosque et ora fratris infestus petit.
modo trepidus idem refugit in thalamos meos. 125

104 OCTAVIA · NVTRIX *A om. R10 R12 R13* || 105
quamuis *ω* quaeuis *ci. Lipsius* haud *A* aut *R13* toleranda
quaeuis paterer, at numquam queunt *ci. Gron.* nefanda
quaeuis patiar? haud u. q. *ipse tentauit.* || 106 tristi nostra
finiri *A nra* tristi finire *R13* || 109 oppressa *R13* || 110 lucem *C*
furor *C* || 111 *uersus in mg. legitur R12* || 113 nam *A R13*
ne *B* 'nunc in duob. ms.' *Delr.* iam *ci. RP.* || 114 et timere *V*
miserae *A* miserere *C* miserie *R13* || 115 at (*om. que*) *C* ||
117 fata post *A* post fata *V* tanta post *R13* || 119
morte *ω* sorte *Lipsius.* infandae *A* nefande *R12 R13 V* ||
121 offertur *A R13* affertur *B R12* || cum soluit quies *A*
non s. q. *R13* consoluit sopor *Parisinus 8033* || 122 fessa *A*
flexa *R13 C V* || oppressit *A R13* pressit *V* cu3 oppressit
R12 || 124 oculos (*om. que*) *R12* || et *om. C* || 125 meos *om.*
R12 ||

prosequitur hostis atque inhaerenti mihi
 uiolentus ensem per latus nostrum rapit.
 tunc tremor et ingens excutit somnos paup
 renouatque luctus et metus miserae mihi.
 adice his superbam paelicem nostrae domus 130
 spoliis nitentem, cuius in munus suam
 stygiae parentem natus imposuit rati
 quam dira post naufragia superato mari
 ferro interemit saeuior pelagi fretis.
 quae spes salutis post nefas tantum mihi? 135
 inimica uictrix imminet thalamis meis
 odioque nostri flagrat et pretium stupri
 iustae maritum coniugis captat caput.
 emergere *umbris*, affer auxilium tuae
 natae inuocanti genitor aut stygios sinus 140
 tellure rupta pande quo praeceps ferar.
 NVTR. frustra parentis inuocas manes tui
 miseranda frustra nulla cui prolis suae
 manet inter umbras cura, qui nato suo
 praeferre potuit sanguine alieno satum 145
 genitamque fratris coniugem captus sibi
 toris nefandis flebili iunxit face.
 hinc orta series facinorum caedes doli

126 prosequitur *R13* persequitur *A* || inhaerenti *A*
R13 merenti *R12* incerti (*spscr.* l'inheriti) *C* corr. *NHs.* ||
 127 per latus castum *ci.* *RP.* conl. *Sen. Phaed.* 712 || 128
 tum *Ritter* || somnos *A* sonos *B R13* || 129 miserae *A*
 miserere *C* miserie *R13* || 131 cinis (*uel* omis) in muīs
R13 || 133 dira *A om.* *R13* || superato *A* supasto *R13* su-
 to
 perando *C* || 136 uictrix *A* nutrix *R12* (*in mg.*) *R13* || 137
 et *om.* *V sup. lin.* *C in mg.* l' maiti *B in marg.* || 139 emergere
 undis ω Emerge te undis *Lipstus*, Emerge ab umbris
Gron., Emerge tenebris *Withofus*, corr. *NHs.* || et fer *A*
 confer *R13* et fer *supscr.* l'affer *C* || 141 ferar *A* feror *R13* ||
 post u. 144 repetitus legitur u. 132 *B* || 146 genitamque fratris
A R13 genitumque *C* gn atamque *ci.* *NHs.* genitamque fra-
 tre *ci.* *Lipsius* || fratris ante captus repetitum sed linea deletum
R13 || captis *C* captus *A* pactus *RP.* || 147 dolis coniece-
 ram. ||

regni cupido sanguinis dira *et* sitis:
 mactata soceri concidit thalamis gener 150
 uictima, tuis ne fieret hymenaeis potens.
 pro facinus ingens. feminae est munus datus
 Silanus et cruore foedauit suo
 patrios penates criminis ficti reus.
 intrauit hostis hei mihi captam domum 155
 dolis nouercae principis factus gener
 idemque natus iuuenis infandi ingeni
 scelerum capacis dira cui genitrix facem
 accendit et te iunxit inuitam metu.
 tantoque uictrix facta successu ferox 160
 ausa imminere est orbis imperio sacri.
 quis tot referre facinorum formas potest
 et spes nefandas feminae et blandos dolos
 regnum petentis per gradus scelerum omnium?
 tunc sancta pietas extulit trepidos gradus 165
 uacuamque Erinys saeua funesto pede
 intrauit aulam, polluit stygia face
 sacros penates, iura naturae furens
 fasque omne rupit: miscuit coniunx uiro

149 diri sitis *A* dira sitis *R13* dira et sitis *scripsi cum NHs.* || 151 tuis n. f. hymenaeis potens (himineus petēs *R12*) ω tui n. f. hymenaei p. *NHs.* tui n. f. hymenaeis p. *Ritter* || 152 *In C haec leguntur:* proh facinus. et cruore fedauit suo. *iuxta in mg.:* ingens femine est munus datus. et suo fedauit silanus. || 154 factus *A* facti *BCME R13 V* ficti *Lips.* ||

155 hei *A* heu *R13 om. R12* || 157 infandi *C* nefandi *G R1113 inf. A* || 158 scelerumque capax *R1213 V* scelerumque

C scelerum capax *cod. turonensis.* capax scelerumque α (capaxque scelerum *ind. err.*) scelerisque capax *B* scelerum capaxque *LMueller* scelerum capacis *scripsi ex cont. RP. cont. Oed. fragm. 159* || 162 tot *om. R13* ||

163 nefandas *A* infandas *R13* infandā^s (*ult. lit. a corr. ex e*) *C* in *mg.* ne || 164 potētis^e *CB* gradum *A R13* gradus 'in uno antiquo codice' *Delrio.* || 168 fures *R13* || 169 micuit^s *R13* ||

uenena saeua. cecidit atque eadem sui 170
 mox scelere nati. tu quoque extinctus iaces
 deflende nobis semper infelix puer
 modo sidus orbis columen augustae domus
 Britannice heu me. nunc leuis tantum cinis
 et tristis umbra saeua cui lacrimas tulit 175
 etiam nouerca, cum rogis artus tuos
 dedit cremandos membraque et uultus deo
 similes uolanti quos furens flamma abstulit.
 OCT. extinguat et me, ne manu nostra cadat.
 NVTR. natura non tantas dedit uires tibi. 180
 OCT. dolor ira maeror miseriae luctus dabunt.
 NVTR. uince obsequendo potius immitem uirum.
 OCT. ut fratrem ademptum scelere restituat mihi?
 NVTR. incolumis ut sis ipsa, labentem ut domum
 genitoris olim sobole restituas tua. 185
 OCT. expectat aliam principis sobolem domus,
 me dira miseri fata germani trahunt.
 NVTR. confirmet animum ciuium tantus fauor.
 OCT. solatur iste nostra, non releuat mala.
 NVTR. uis magna populi est. 190
 OCT. principis maior tamen.

170 cecidit *suprascr.* l'occidit C ceciditque atque B ||
 171 tu quoque A tuq; R13 || 173 fidus R13 || colu-
 mesⁿ C || 175 dedit ω tulit *scripsi cum Bad.* || 176 rogiōs
 (*prius o ex alia lit. corr.*) C || 177 et om. C 'In libro Regio-
 montani post h. u. haec uerba adscripta erant: Hic desunt
 XXX uersus, secundum aliquos; sed nihil deesse credo.' Fabri-
 cius. || 178 feruens flamma C V R12 feruida Vltrai. flamma
 feruens α ferues quos flama R13 unde RP restituit: quos fu-
 rens flamma. || 179 mea cadat R13 nostra (sps. mea) cadat
 C || 180 natura non uires dedit tantas tibi A natura nō tan-
 tas (spatium uacuum) R13 n. tantas non d. Bo. cum Fern.
 Caiet. || 183 adeptum R13 || rescit *supscr.* l'restituat C ||
 184 scis C labentem (t in ras.) C || 186 expectet A ex-
 pectes C expectas R13 expectat B? G? || 187 dira A R13
 dura C || 188 fauor A furor V furor fauor R12 || fu fauor
 (fu lineola transfix.) R13 || 189 solatur A solator V so-
 lato R13 || releuat A reuelet C ||

NVTR. respiciet ipse coniugem.

OCT.

paelex uetat.

NVTR. inuisa cunctis nempe.

OCT.

sed cara est uiro.

NVTR. nondum uxor est.

OCT.

iam fiet et genitrix simul.

NVTR. iuuenilis ardor inpetu primo furit,

languescit idem facile nec durat diu

195

in uenere turpi ceu leuis flammae uapor:

amor perennis coniugis castae manet.

uiolare prima quae toros ausa est tuos

animumque domini famula possedit diu,

iam metuit eadem.

200

OCT.

nempe praelatam sibi.

NVTR. subiecta et humilis atque monimenta extruit

quibus timorem fassa testatur suum.

et hanc leuis fallaxque destituit deus

uolucer Cupido. sit licet forma eminens

opibus superba: gaudium capiet breue.

205

OCT. iungentur ante saeua sideribus freta

227

et ignis undae tartaro tristi polus

lux alma tenebris roscidae nocti dies

191 respiciet *A* *R13* respicit *C* *R12* || *Elex* *R13* || uetat

^{l. cara}
his *C* || 192 cara *A* cura *R13* sacra *C* || 195 durat *om.* *V* ||
ⁿ

196 iuuenere *C* || 198 uiolare prima quae toros ausa est

tuos *A* uiolare tuos q̄ p̄ma ausa ē thoros *R13* || 199 domui
^{dñi}
^{aliam}

C || 200 metuet *A* *R13* metuit *G* metuit metuit *C* || Oct. *om.*
ω restituit *Ritter* || 120 Nut. scripsit *Ritter*, *om.* *ω* || 202

fassa *C* falsa *R11* fassa *A* *R13* falsa non incorruptum puto.
fort. insana. lassa uel cassa *RP.* || 203 et hanc leuis

fallaxque *A* felix erasum ante leuis *R12* que *om.* *R13* ||

destituet *A* destituit *C* distituit *R13* || 204 licet sit *R12* ||

205 capiāt *C* || de uu. 206—226 uide ad u. 277 || 227 saeua

^{et}
A *om.* *R13* *R12* *V* *C* || 228 ignis unde *C* || tartareo *R12* ||
tristis *C* ||

quam cum scelesti coniugis mente impia 230
 mens nostra semper fratris extincti memor.
 utinam nefandi principis dirum caput
 obruere flammis caelitum rector paret
 qui saepe terras fulmine infesto quatit
 mentesque nostras ignibus terret sacris 235
 nouisque monstis. uidimus caelo iubar
 ardens cometam pandere infaustam facem
 qua plaustra tardus noctis aeternae uice
 regit bootes frigore arctoo rigens.
 en ipse diro spiritu saeui ducis 240
 polluitur aether. gentibus clades nouas
 minantur astra quae regit dux impius.
 non tam ferum Typhona neglecto Ioue
 irata tellus edidit quondam parens.
 haec grauior illo pestis: hic hostis deum 245
 hominumque templis expulit superos suis
 ciuesque patria. spiritum fratri abstulit,
 hausit cruorem matris et lucem uidet
 fruiturque uita noxiam atque animam trahit.
 pro summe genitor tela cur frustra iacis 250
 inuicta totiens temere regali manu?
 in tam nocentem dextra cur cessat tua?
 utinam suorum facinorum poenas luat,
 [*Nero insitio Domitio genitus patre,*]

231 menor *R13* || 235 tenet *R13* || 237 infestam *C* in-
 faustam *NHs.* cf. *Ou. her. VI 46* || 238 qua plaustra *A R13*
 l. plaustra
 quaii *B* palustra *C* || aeterna α eterne *R12 13 C V B*
 cf. *Herc. 928* || 239 boetes ω bootēs α || frigido ω frigore
 ci. *Pontanus* (cf. *Med. 683* frigore arctoo rigens *Oed. 559.*
Lucan. VIII 363. X 250) || 240 en *A R13 et B* || 242 mina-
 tur *R13* || quas *A* que corr. ex quas *R12* que *VC* q̄ *R13* ||
 l. impius
 ipsius *C* || 243 typhona *A* tiphonē *R13* || 247 praeter uocem
 Ciues, deest totus uersus *R13* || 251 inuita *C* || 254 nero nisi
 diuo *R12 13 B C* nero n̄ diuo *V* nero nisi duo *ME* insidiuo
R11 g 'm. s. o. et interpres' *Commel.* nero ipse diuo α
 Nero insitius ci. *Lips.* genere insitio ci. *Scaliger.*

orbis tyrannus quem premit turpi iugo morumque uitiiis nomen augustum inquinat. NVTR. indignus ille fateor est thalamis tuis: sed cede fati atque fortunae tuae alumna quaeso neue uiolentam noua iram mariti. forsitan uindex deus existet aliquis laetus et ueniet dies.	255 260
OCT. graui deorum nostra iam pridem domus urgetur ira prima quam pressit Venus furore miserae dira genitricis meae: quae nupta demens nupsit incesta face oblita iusti coniugi legum immemor. illo soluta crine succincta anguibus ultrix Erinys uenit ad stygios toros raptasque thalamis sanguine extinxit faces. incendit ira principis pectus truci caedem in nefandam. cecidit infelix patrens heu nostra ferro meque perpetuo obruit extincta luctu. coniugem traxit suum natumque ad umbras, prodidit lapsam domum. NVTR. renouare luctus parce cum fletu pios manes parentis neue sollicita tuae graues furoris quae sui poenas dedit.	 265 270 275 277

iste insituius *ci. Gron.* odium deorum *ci. RP.* Nero insituiuo scripsi. uersum pro interposito habendum esse mihi persuasi. || 257 NVT. *om. R13* || est *A* et *R13* || 258 cede *A*
lenta

ecce *R13* || 259 uiolenti moue *A* uio moue *C* uiolenta moue *R12* uiolentam moue *B V R11* uiolenta noue *R13* uiolentam noua *ci. RP.* (*conl. Liu. XXVI. 19. 2* ne excitet rursus nouetque iram.) || 260 forsitan *corr. ex* forsitam *C* || uindex *R13* || 263 prima *psit R13* || 264 miserie (*i. e. miserie*) *R13* misero *ci. NHs.* || dira *AR13* dura *BR12* dura iam *V* || 266 nostri coniugis *A* iusti coniugi *R13 Basil. mg.* || 267 illo soluta *A* insoluta *R13* illos *s. ci. RP.* || anguibus *A* ambiguus *R12* || 268 ultrix *A* Victrix *R13* || 269 extinxit *A R13* extraxit *R12* || 271 patrens *R12* ||

l. horruit

272 obruit *C* || 273 taxit *R13* traxit *cett. codd.* trusit *α* || 274 prodidit *A R13* perdidit *ME 'libri quidam' Bad.* || 276 manesque *R12* || uene *R13 ut uidetur.* ||

CHORVS.

Passa est similes ipsa dolores 206
regina deum,

cum se formas uertit in omnes
dominus caeli diuumque pater
et modo pennas sumpsit oloris 210
modo sidonii cornua tauri,
aureus idem fulsit in imbri.

[*Patrio residet Bacchus Olympo,
fulgent caelo sidera Ladae,
deus Alcides possidet Heben 215
nec Iunonis iam timet iras
cuius gener est qui fuit hostis.*]

Vicit sapiens tamen obsequium
coniugis altae pressusque dolor:
sola tonantem tenet aetherio 220
secura toro maxima Iuno
nec mortali captus forma
deserit altam Iupiter aulam.

Tu quoque terris altera Iuno
soror Augusti 225
coniunxque graues uince dolores.

Sententiam RP. secutus uu. 206—226 adscripto chori nomine huc reuocaui, chori carmen in codicibus perperam hoc loco positum (278—387) in fine secundi actus (post u. 603) conlocaui, ubi canticum desiderauit Delrio. || CHORVS om. ω

Nutrix V || 207 deumque V || 212 fulsit A fulxit R13 fulxit
l. umbris

C fluxit BME || in om. R12 || imbre R13 ymbri C || uu. 213—
217 huc loco ineptos uncis saepsi. || 213 fulgent celo sy-
dera lede | patrio residet bacchus olympo A patrio res.
t b. o. | fulgent c. s. l. R13 || 216 iram V || 218 uicit
R12 || tandem Ritter. || 220 hetero R13 || uu. 222—224
(non mortali — altera Iuno) *textu omissos in marg. adscr.*
rec. m. R12 || 226 uincere B ||

SENECA.

Quid me potens fortuna fallaci nimis	388
blandita uultu sorte contentum mea	
alte extulisti, grauius ut ruerem edita	390
receptus arce totque prospicerem metus?	
melius latebam procul ab inuidiae malis	
remotus inter corsici rupes maris,	
ubi liber animus et sui iuris mihi	
semper uacabat studia recolenti mea.	395
o quam iuuabat, quo nihil maius parens	
natura genuit operis immensi artifex,	
caelum intueri solis et currus sacros	
[mundique motus solis alternas uices]	
orbemque Phoebes astra quem cingunt uaga	400
lateque fulgens aetheris magni decus.	
qui si senescit tantus in caecum chaos	
casurus iterum: nunc adest mundo dies	
supremus ille qui premat genus impium	
caeli ruina, rursus ut stirpem nouam	405
generet renascens melior, ut quondam tulit	
iuuenis tenente regna Saturno poli.	
tunc illa uirgo numinis magni dea	
iustitia caelo missa cum sancta fide	

SENECA *A* Act'. S's. Seneca. *R13* Seneca. Nero
V || 388 mihi *ω* diu *ci. NHs.* nimis *scripsi e cont. Gruteri* ||
390 grauis *C R1213* || 391 Deceptus *R13* || arte *C* ||
prospicerem *A* respicerem *R1213* || 392 inuideⁱ *C* || 394
et *sup. lin. C* || 395 in *mg. legitur R12* || 396 nil *R12* ||
397 gemit (*sps. l. genuit C* || 398 solis *A* molis *ci. Bad.*
solus *R13* || currus sacros *A R13* cursus sacros *C R12 B?*
sacros currus *V* || *uu.* 398^b 399^a *deleuit Delrio* || 399 uncis
inclusit Ritter || 401 etherisque *R12* || 402 qui se se nescit
A R13 corr. Scaliger || 403 adest mundo *A R13* adsit celo
R12 || 405 ut stirpem *A* et stirpem *R13* ut gentem *V* ||
406 molior *C* || 408 uirgo *om. R13* || numīs (*i. e. numinis*)
R13 nominis *A* ||

- terrae regebat mitis humanum genus. 410
 non bella norant non tubae fremitus truces
 non arma gentes, cingere assuerant suas
 muris nec urbes. peruium cunctis iter,
 communis usus omnium rerum fuit.
 et ipsa tellus laeta secundos sinus 415
 pandebat ultro tam piis felix parens
 et tuta alumnis. alia sed soboles minus
 conspecta mitis. tertium solers genus
 nouas ad artes extitit sanctum tamen.
 mox inquietum quod sequi cursu feras 420
 auderet acres, fluctibus tectos graues
 extrahere pisces rete, uel calamo leui
 decipere uolucres, crate uel *texta* *pecus*
 tenere *laetum*, premere subiectos iugo
 tauros feroces, uomere immunem prius 425
 sulcare terram laesa quae fruges suas
 interior alte condidit sacro sinu.
 sed in parentis uiscera intrauit suae
 deterior aetas: eruit ferrum graue
 aurumque saeuas mox et armauit manus. 430
 partita fines regna constituit, nouas
 extruxit urbes, tecta defendit suis
 aliena telis aut petit praedae imminens.

410 terra *C B R1213 Vltrai*, terras α (*V?*) terris uel
 terrae *ci. Bo.* || 411 fremitus tube *R12* || 417 et uta *R13* ||
 418 *post mitis nonnulla intercidisse suspicor* || tertium sed
V || 419 sanum *ci. LMueller* (sanctum *i. e.* non scelera-
 tum, *Ou. met. I. 127*: non scelerata tamen.) || 420 cursu
cursu C || 421 audet *C* audent *V* || 422 rheti *C* || 423 decipere
 uolucres crate uel calamo aut (aut *om. B*) leui | tenere la-
 queo premere subiectos iugo *A* decipere uolucres crate
 (*spatium uacuum*) | tenere laqueo. pmere subiectos iugo *R13*
lacunam suppleuit RP. ex Horat. epod. II 45: claudensque
 textis cratibus laetum pecus. || 425 uulnere ω uo-
 mere *margo ed. bastl.* || 427 interior *B C V R13* interi⁹

(⁹ *in ras. syllabae or*) *R12* interius α || 429 exiit *C* || 430
 seu^s *C* || 431 constituit *C* || 432 tecta *R13* || 432 Extr^uxit *C* ||
 433 perit *R13* ||

neglecta terras fugit et mores feros
 hominum et cruenta caede pollutas manus 435
 Astraea uirgo siderum magnum decus.
 cupido belli creuit atque auri fames.
 totum per orbem maximum exortum est malum
 luxuria pestis blanda, cui uires dedit
 roburque longum tempus atque error grauis. 440
 collecta uitia tot per aetates diu
 in nos redundant. saeculo premimur graui
 quo scelera regnant, saeuit impietas furens,
 turpi libido uenere dominatur potens,
 luxuria uictrix orbis immensas opes 445
 iampridem auaris manibus ut perdat rapit.
 sed ecce gressu fertur attonito Nero
 trucique uultu. quid ferat mente horreo.

NERO. PRAEFECTVS. SENECA.

Perage imperata: mitte qui Plauti mihi
 Sillaeque caesi referat abscissum caput. 450
 PRAEF. iussa haud morabor: castra confestim petam.
 SEN. in nihil propinquos temere constitui decet.
 NERO. iusto esse facile est cui uacat pectus metu.
 SEN. magnum timoris remedium clementia est.
 NERO. extinguere hostem maxima est uirtus ducis. 455
 SEN. seruare ciues maior est patriae patri.

434 terra corr. ex terras V || 435 et om. ω restitu-
 runt Ascensius et Bo. e codice ultrai. || 436 sidereum V ||
 441 per tot ω tot per RP. || ge regnant R13 || NERO ·
 PRAEFECTVS · SENECA A Nero · seneca · prefectus V
 nero R12 3a ps act. Nero pfcūs Seneca R13 || 449 perage
 R12 || 4a plauti R13 || 450 abscissum A absissum R12 ab-
 scissum R13 V C || 453 iustum A iusto R13 C || est om. R13 ||
 455 maxima est uirtus ducis A magna ducis uirtus (om.
 est) R13 ||

NERO. praecipere mitem conuenit pueris senem.
 SEN. regenda magis est feruida adolescentia.
 NERO. aetate in hac sat esse consilii reor.
 SEN. ut facta superi comprobent semper tua. 460
 NERO. stulte uerebor esse cum faciam deos.
 SEN. hoc plus uerere quod licet tantum tibi.
 NERO. fortuna nostra cuncta permittit mihi.
 SEN. crede obsequenti parcius. leuis est dea.
 NERO. inertis est nescire quid liceat sibi. 465
 SEN. id facere laus est quod decet, non quod licet.
 NERO. calcat iacentem uulgus.
 SEN. inuisum opprimit.
 NERO. ferrum tuetur principem.
 SEN. melius fides.
 NERO. decet timeri Caesarem.
 SEN. at plus diligi.
 NERO. metuant necesse est...
 SEN. quicquid exprimitur graue est. 470
 NERO. iussisque nostris pareant.
 SEN. iusta impera.
 NERO. statuam ipse.
 SEN. quae consensus efficiat rata.
 NERO. * despectus? ensis faciet.
 SEN. hoc absit nefas.

l. pueris

457 prius *C* || 458 est magis *C* || 459 satis *ω* sat
LMueller et BSchm. || 460 fata *C* || 461 esse *A R13* ipse
 'in uno ms. (Pat.) defenditque schol.' *Commelinus* || 462 ue
 rere tantum quod *V* || 463 permittat *R13* || 464 parcius *A*
 partius *B R12* pcus uel pens *R13* || 465 incertis *C* ne-
 scire dea quid *R12* || 467 SEN. om. *R13* || 468 SE ferum
R13 || et melius *C* et om. *A* || Inuisum (om. personae nota)
R13 || 469 Ac (om. SEN.) plus *R13* at plus *A* at tollendum
 esse conieci. || 470 SE metuant *R13* || est Quicquid (om. per-
 sonae nota) *R13* || 471 iussis (om. que) *C* || SEN. om. *R13* ||
 impara in ras. *V* impia *R13* || 472 SE Statuam ipse Que c.
R13 || efficiat *A* faciat *R13* || 473 despectus ensis *ω* ('ms.
 omnes' *Grut. Commel.* 'omnes quos uidi codices' *Delrio.*) de-
 tectus siue conspectus ensis ci. *Lips.* destrictus ensis ci.

NERO. an patiar ultra sanguinem nostrum peti
 inultus et contemptus ut subito opprimar? 475
 exilia non fregere summos procul
 Plautum atque Sillam pertinax quorum furor
 armat ministros sceleris in caedem meam.
 absentium cum maneat etiam ingens fauor
 in urbe nostra qui fouet spes exulum, 480
 tollantur hostes ense suspecti mihi.
 inuisa coniunx pereat et carum sibi
 fratrem sequatur. quicquid excelsum est cadat.
 SEN. pulcrum eminere est inter illustres uiros,
 consulere patriae parcere afflictis fera 485
 caede abstinere tempus atque irae dare
 orbi quietem saeculo pacem suo.
 haec summa uirtus, petitur hac caelum uia.
 sic ille patriae primus Augustus parens
 complexus astra est colitur et templis deus. 490
 illum tamen fortuna iactauit diu
 terra marique per graues belli uices,
 hostes parentis donec oppressit sui.
 tibi numen incruenta summisit suum
 et dedit habenas imperi facili manu 495
 nutuque terras maria subiecit tuo.
 inuidia tristis uicta consensu pio.

Raphel. despectus? (*scil.* consensus) ensis *Bo.* consensus?
 ensis *ci.* *RP.* || faciet. Hoc (*om.* SEN.) *R 13* || 474 SE an patiar
R 13 || ultro *C* || 475 inuictus *nostri codices et Pall.* inuitus α
 inuisus et inuitus in *mss.* se legisse testatur *Fabricius.* inultus
ci. *Raphel.* cf. *Med.* 399 || contentus *R 13* || opprimar *A* opmāt
 (*ultima littera utrum t sit an r non satis adparet.*) *R 13* || 476
 non *A* uix *V* || 477 quorum pertinax *C* || 479 absentium *A*
 absentium *CR 12 13* || 480 quid foret *R 13* || 481 tollerantur *V* ||
 suspensi *R 12* || 482 inuixa *R 13* || ut carum α et carum ω ||
 484 NE *R 13* || est eminere *R 13* eminere est *A* || 487 Vrbi
R 13 || 491 NE. illum *V* || 492 Terra *R 13* || 493 hostes *corr.*
ex hostem *C* || oppressit sui *A* cōpressit tui sui *R 12* || 494
 SE. tibi *V* || incruenta *A* incruenta fortuna *R 12* || summi-
 1. submisit
 sit *A* submisit *R 12* *B* sumpsit *C* sumisit *R 13* || sui *R 13* ||
 496 nutuque *A* nutuque *V* *R 12 13* ||

cessit senatus atque iudicium patrum	498 ^a 499 ^b
plebisque uotis equitis accensus fauor.	499 ^a 498 ^b
tu pacis auctor generis humani arbiter	500
electus orbem iam sacro auspicio regis,	
patriae parens, quod nomen ut serues petit	
suosque ciues Roma commendat tibi.	
NERO. munus deorum est ipsa quod seruit mihi	
Roma et senatus quodque ab inuitis preces	505
humilesque uoces exprimit nostri metus.	
seruare ciues principi et patriae graues	
claro tumentes genere quae dementia est,	
cum liceat una uoce suspectos sibi	
mori iubere? Brutus in caedem ducis	510
a quo salutem tulerat armauit manus.	
inuictus acie gentium domitor Ioui	
aequatus alto saepe per honorum gradus	

498 499 cessit senatus equitis accensus fauor | plebisque notum (uotum est α uotis *R13 MC V mss. Commelini. Mog.*) atque iudicium patrum est (est om. α parum [om. est] *unus ex Pall. teste Grut.*) ω cessit: senatus, equitis accensus fauor: Plebisque uotis atque iudicio patrum *ci. Lips.* cessit cohortis. equitis accessit fauor *P. uotis a. iudicio patrum ci. Gron.* cessit; senatus eq. acc. f. Plebisque uotum est adque iudicium patris *ci. Bo.* cessit senatus, equitis accensus fauor | plebisque uotum es atque iud. patrum *ci. RP. equidem restituendum putauit turbatum hemistichiorum ordinem, nescio an scribendum sit: cessit senatus atque iudicio patrum | plebisque uotis equitis accessit fauor. ||* 501 electus orbem specie (spē *R13*) sacra regis *R13 C V* electus "sapientia sacra regis" orbem *R12* el. o. sapientia sacra r. *B Mog. un. ex Pall.* el. o. specie sacrata r. *G un. ex Pall.* el. o. tu sacra specie r. α spiritu sacro *ci. Grut.* tu sacro auspicio *ci. NHs.* iam sacra specie *ci. Bo.* iam sacro auspicio scripsi. || 502 patriae parens *A* patrieque p. *B* parens paciere *C* || 503 recomendat *C* || 504 Senecae h. u. dat *R13* || seuit (*sprscr.* l' seruit) *C* || 505 imis (*sprscr.* inuitis) *C* inuictis *R12* || 506 humiles (om. que) *R13* || noeter *C* || 507 ciues *A R13* uiros *C V R12 Mog.* || 508 claros *C* || 509 una uoce *A* uina uoce *VC* una (ueluina) uoce *R13* || 512 inuictus *corr. ex inuentus C* || domitor gentium *R13* || 513 altos ω alto *RP.* || saepe *A R13* sepe (*sprscr.* l. semper) *C* semp per *R12* paene *ci. NHs.* ||

Caesar nefando ciuium scelere occidit.
 quantum cruoris Roma non uidit sui 515
 lacerata totiens. ille qui meruit pia
 uirtute caelum diuus Augustus uiros
 quot interemit nobiles iuuenes senes
 sparsos per orbem, cum suos mortis metu
 fugerent penates et trium ferrum ducum 520
 tabula notante deditos tristi neci?
 exposita rostris capita caesorum patres
 uidere maesti. flere nec licuit suos,
 non gemere dira tabe polluto foro
 stillante sanie per putres uultus graui. 525
 nec finis hic cruoris aut caedis stetit:
 pauere uolucres et feras saeuas diu
 tristes Philippi. hausit et siculum mare
 classes uirosque caede peridentes suos.
 concussus orbis uiribus magnis ducum. 530
 superatus acie puppibus Nilum petit
 fugae paratis, ipse periturus breui

 hausit cruorem incesta romani ducis
 Aegyptus iterum, nunc leues umbras tegit.
 illic sepultum est impie gestum diu 535

515 roma non ω Roma tunc α || 518 quod R13 || 519
 sparsos A R13 sparsosque C sparsique in marg. l' sparsos B
 sparsit que R12 metus B || 520 fugent C fugere V ferrum A
 ferocuz R13 || 521 notante A natante V note R13 || 522
 rostris capita caesorum patres A cesorum capita rostris pa-
 tris R13 || 524 nec V || rabe R13 || ferro C foro corr. ex
 ferro B || 525 ull'tus R13 || 526 nec cedis V || 527 seuas fe-
 ras R12 || 528 philippi hausit etiam A philipi hausit et
 R1213 C ph. mersit et ci. Gron. exhaust Bo. cum Ascensio.
 sorbsit NHs. rapuit conieceram, sed rectius RP. statuere
 uidetur periisse ante hausit duo hemistichia. || 529 uirosque
 saepe (saepe om. R12) caedentes suos ω uirosque saepe
 per caedem suis ci. NHs. uirosque caede peridentes suos
 scripsi. || 530 est orbis V || 532 intercidiisse censeo uersum quo
 Antonii facta erat mentio. || 533 Sē. hausit V || incesta ro-
 mani ducis A icesū romāi decus ducis (decus linea dele-
 tum) R13 || 534 umbra R13 || 535 sepulcrum R12 ||

ciuile bellum. condidit tandem suos
 iam fessus enses uictor hebetatos feris
 uulneribus et continuit imperium metus.
 armis fideque militis tutus fuit
 pietate nati factus eximia deus 540
 post fata consecratus et templis datus.
 nos quoque manebunt astra, si saeuo prior
 ense occuparo quicquid infestum est mihi
 dignaque nostram sobole fundaro domum.
 SEN. implebit aulam stirpe caelesti tuam 545
 generata diuo claudiae gentis decus
 sortita fratris more Iunonis toros.
 NERO. incesta genitrix detrahit generi fidem
 animusque numquam coniugis iunctus mihi.
 SEN. teneris in annis haud satis clara est fides, 550
 pudore uictus cum tegit flammam amor.
 NERO. hoc equidem et ipse credidi frustra diu,
 manifesta quamuis pectore insociabili
 uultuque signa proderent odium mei.
 tandem quod ardens statuit ulcisci dolor 555
 dignamque thalamis coniugem inueni meis
 genere atque forma uicta cui cedat Venus
 Iouisque coniunx et ferox armis dea.
 SEN. probitas fidesque coniugis mores pudor

536 NE condidit V || 538 metu α metus C B V R12 13 ||
 539 militis R13 || 540 decus (sprscr. l. deus) C || 541 con-
 secratus (u ex o factum) R13 || templis deus V || 542 sic
 seuo B || priorum VC || 543 occupato R13 B || est om. R13 ||
 544 dignaque nostram A dignamque nostra V || fundaro A
 fundaro corr. ex fundato B fondaro R12 fundata R13 || 545
 Neroni h. u., Senecae u. 547 adsignat R13 || implebit A R13
 impleuit B C inpleuit V || 549 iunctus A iuctus R13 || 550
 Neronis est R13 || teneris (sprscr. est) C || 552 ab h. u. usque
 ad u. 603 personarum notae desiderantur R13 || hoc equidem
 et ipse A hoc ipse equidem R13 || 553 insociabili A insa-
 ciabili B C V R13 insacrabali R12 || 555 tandem quod ar-
 dens A t. q. urgens B R12 (in marg. al' ardens R12) tan-
 demque V tandemque aurgens ci. RP. || 557 cedat A cedet
 R12 13 credent C cedit Vltrai. || 558 uersus mihi suspectus. ||

placeant marito: sola perpetuo manent.
 subiecta nulli mentis atque animi bona.
 florem decoris singuli carpunt dies.
 NERO. omnes in unam contulit laudes deus
 talemque nasci fata uoluerunt mihi.
 SEN. recedet a te temere, ne credas, amor.
 NERO. quem summouere fulminis dominus nequit
 caeli tyrannum saeua qui penetrat freta
 Ditisque regna detrahit superos polo?
 SEN. uolucrum esse amorem fingit immitem deum
 mortalis error armat et telis manus
 arcusque sacros instruit saeua face
 genitumque credit Venere Vulcano satum.
 uis magna mentis blandus atque animi calor
 amor est. iuuenta gignitur luxu otio,
 nutritur inter laeta fortunae bona.
 quem si fouere atque alere desistas, cadit
 breuique uires perdit extinctus suas.
 NERO. hanc esse uitae maximam causam reor
 per quam uoluptas oritur. interitu caret
 cum procreetur semper humanum genus
 amore grato qui truces mulcet feras.
 hic mihi iugales praeferat taedas deus
 iungatque nostris igne Poppaeam toris.
 SEN. uix sustinere posset hos thalamos dolor

560 perpetua *R13* || 561 meritis (*sprscr. l. mentis*) *C* ||
 562 capuit *R13* || 563 decus *R13* || 564 fact a (c *linea del.*)
R12 || 565 recedat ω recedet *ci. Bo.* || 566 fulminis *A R13*
 sublimis *C* || 568 Disq; *R13* detrahitque *V* || 569 SEN.
 om. *V* || 570 SE. mortalis *V* || armatus *B* || 571 instruit *A*
R13 instituit *V* || 572 uenere et *C* || sato s atum *R12* || 573
 set uis *V* ^a color *C* || 574 iuuentae α || luxu *A* lusu *R13* (*cf.*
Phaed. 211) || 578 NERO om. ω add. *Delrio* || 579 oritur *C* ||
 580 gn̄ns *R13* || 581 truces *A* tristes *R13* || 582 Nero hic
A || 583 iungatque *R1213 V* iugatque *B C* iugetque α |
 584 possem *B* deq; dolor *R12* dolor ω deus α ||

- fidesque populi sancta nec pietas sinat.* 585
 NERO. prohibebor unus facere quod cunctis licet?
 SEN. maiora semper populus a summo exigit.
 NERO. libet experiri, uiribus fractis meis
 an cedat animis temere conceptus furor.
 SEN. obsequere potius ciuibus placidus tuis. 590
 NERO. male imperatur cum regit uulgus duces.
 SEN. nil impetrare cum ualet iuste dolet.
 NERO. exprimere ius est ferre quod nequeunt preces?
 SEN. negare durum est.
 NERO. principem cogi nefas.
 SEN. remittat ipse.
 NERO. fama sed uictum feret. 595
 SEN. leuis atque uana.
 NERO. sit licet, multos notat.
 SEN. excelsa metuit.
 NERO. non minus carpit tamen.
 SEN. facile opprimetur. merita te diui patris
 aetasque frangat coniugis probitas pudor.
 NERO. desiste tandem iam grauis nimium mihi 600
 instare. liceat facere quod Seneca improbat.
 en ipse populi uota iam pridem moror,
 cum portet utero pignus et partem mei.
 quin destinamus proximum thalamis diem? 604

585 uidere *A* Videĩ *R13* fidesque conieci cum *NHs*.

pudorque *ci RP.* || sin^a et *C* || 586 prohibebor *A R13* prohibeor *B V* || 587 populus semper *A* semper populus *B R13* || exigitl (i.e. exigitur) *R13* || 588 pluribus (*lit. plu linea deletae et sprscr. ui*) *C* || fractus *A* fractis *R1213 B* || 589 anscadat *R13* an sede at *RP.* || animo *V* || 590 conceptor *R13* | fauor ω furor α cf. 784 concepta rabies temere. || 592 Nichil ω || 593 ferre *A* ferro *corr. ex ferre B ferro R12 V fere R13* || 594 durum *A R13* dirum *B* || 595 permittat *A* remittat *R13* remittat *ME* set uictum fama *V* ferret *C* || 596 licet sit *V* || 598 té mérita *V* || 599 frangant *A* frangit eog *R13* frangat *R12 (corr. ex frangant) Pall.* || 602 et ipse *A* en ipse *R1213* || nota *C* || iam om. *V* || moror *corr. ex me-ror B* || 604 proximum *B C R1213* proximis *V* proximi am α ||

CHORVS.

Quae fama modo uenit ad aures 278
 utinam falso | iactata fidem 279^a 280^b
 frustra totiens | credita perdat, 280^a 279^b
 nec noua coniunx nostri thalamos
 principis intret
 teneatque suos nupta penates
 claudia proles.

Edat partu pignora pacis 285
 qua tranquillus gaudeat orbis
 seruetque decus Roma aeternum.

Fratris thalamos sortita tenet
 maxima Iuno :
 soror Augusti sociata toris 290
 cur a patria pellitur aula?
 sancta quid illi prodest pietas
 diuusque pater?
 quid uirginitas castusque pudor?

Nos quoque nostri sumus immemores 295
 post fata ducis cuius stirpem
 prodimus *eheu* suadente metu.

Virtus quondam uera priorum
 romana fuit
 uerumque genus Martis in illis 300
 sanguisque uiris.

278 *uide ad u.* 277 || Chorus *V R 12 13 B* chorus rome *C*
 chorus romanorum *A* || 279 *hemistichia* 279^a 280^b *transposui*
auctore RP. || 283 *Rupta R 13* || 286 *quis Ritter* || 290 *augusti*
soror augusti (soror augusti add. m. 2) C || *sociata A sor-*
tita R 13 || 291 *aura C* || 297 *prodimus euo B C V R 12 13*
prodimus saeue A prodimus aegro conieceram prod. eheu
uel heu me ci. RP. eheu LMueller || 298 *uera priorum uir-*
tus quondam A R 13 uirtus q. uera pr. B R 12 uerba C || 300
martisque C ||

Illi reges hac expulerant
 urbe superbos
 ultique tuos sunt bene manes
 [uirgo dextra caesa parentis, 305
 ne seruitium paterere graue et
 improba ferret praemia uictrix
 cruda libido.
 te quoque bellum triste secutum]
 mactata tua miseranda manu 310
 nata Lucreti
 stuprum saeui passa tyranni.

Dedit infandi sceleris poenas
 cum Tarquinio Tullia coniunx
 quae per caesi membra parentis 315
 egit saeuos impia currus
 lacerosque seni uiolenta rogos
 nata negauit.

Haec quoque nati uidere nefas
 saecula magnum, 320
 cum tyrrenum rate ferali
 princeps captam fraude parentem
 misit in aequor.

Properant placidos linquere portus
 iussi nautae, 325
 resonant remis pulsata freta:
 fertur in altum properata ratis

302 expulerant *AR13* expulerunt *V* || 304 utilique *R13*
 manes bene *R13* || *uersus* 305 — 309 *interpolatos esse pro-*
bare studui de Sen. trag. auct. p. 4 *Virgintae commemoratio*
iam Swobodae suspicionem mouit. || 306 paterer *R13* || 307
 improba ω nec proba *Bo.* || 308 dira *A* cruda *R13* ||
 309 secutum est *AR13* est *om.* *CR12* || 314 tarqno *R13*
 tarquino *R12* || 316 egit saeuos *R12* || 317 lacerosque *A*
 lacerosque *R1213 C* || 319 hec ω hoc α || nati *B C V R12*
 nata *R13* (*unde natum ci. RP.*) nostra α || 320 secula
A R13 scelera *Pall. plerique.* || magnum ω maius *Grotius.* ||
 324 resonat *R13* || 325 Iusu uel Iusti *R13* || 327 profecta
R12 B C prouecta α properata *R13* ||

quae resoluto robore labens
pressa dehiscit sorbetque mare.

Tollitur ingens clamor ad astra 330
cum femineo mixtus planctu.
mors ante oculos dira uagatur.
quaerit leti sibi quisque fugam :
alii lacerae puppis tabulis
haerent nudi fluctusque secant, 335
repetunt alii littora nantes,
multos mergunt fata profundo.
scindit uestes Augusta suas
laceratque comas
rigat et maestis fletibus ora. 340

Postquam spes est nulla salutis :
ardens ira iam uicta malis:
'haec' exclamat 'mihi pro tanto
munere reddis praemia nate?
hac sum fateor digna carina, 345
quae te genui quae tibi lucem
atque imperium nomenque dedi
Caesaris amens.

Exere uultus Acheronte tuos
poenisque meis pascere coniunx : 350
ego causa tuae miserande necis,
natoque tuo funeris auctor.
en ut merui ferar ad manes
inhumata tuos
obruta saeuis aequoris undis.' 355

re
328 que soluto *C* || 332 negatur *R 12* || 334 latere *C* ||
335 secatur *R 13* || 338 Augusta *R 13* || 339 laceratque *A*
lacerat *R 13* || 340 rigat ī mestis *V* || 344 munera^e *C* || nate
praemia reddis *R 12* redit praemia natx *R 13* reddis (tradis *C*)
pr. nate *A* || 347 nomenque *A* nomen *R 13* || 350 que om.
R 13 || 352 actor *R 12* || 353 feror ci. *NHs.* ||

Feriant fluctus ora loquentis.
 ruit in pelagus
 rursumque salo pressa resurgit.
 pellit palmis cogente metu
 fata et cedit fessa labori. 360

Mansit tacitis in pectoribus
 sprete tristi iam morte fides:
 multi dominae ferre auxilium
 pelago fractis uiribus ardent
 brachia quamuis lenta trahentes, 365
 uoce hortantur manibusque leuant.

Quid tibi saeui fugisse maris
 profuit undas?
 ferro es nati moritura tui,
 cuius facinus [*uix posteritas*]
 tarde semper saecula credent. 370

Furit ereptam pelagoque dolet
 uiuere matrem
 impius ingens geminatque nefas;
 ruit in miserae fata parentis 375
 patiturque moram sceleris nullam.

Missus peragit iussa satelles:
 reserat dominae pectora ferro.
 caedis moriens illa ministrum

358 rursusque *C V* rursumque *A R13* || 359 palmis *R13* || 360 fataq; et *R13* || 362 morti *R13* || 363 ferre et *C* || 364 audent *A R13* ardent *R12 g* || 365 trahentem *A R13* trahentes *B* trahentē *corr. ex* trahentes *R12* || 367 quicquid *C* || 369 ex *C* || 370 uix post. atrox capiet *ci. RP. ego uerba uix posteritas deleui. (cf. Thy. 192. 754)* || secula credunt *C R13* s. credent *B V R12* secula credet *g* credula credet *α* || 372 pelago atque *Ritter* || 374 que *om. R13* || 375 miserie *C* misere *R13* mise fata *R12* || 376 que *om. R13* || 379 mories *R13* ||

rogat infelix, 380
 utero dirum condat ut ensem.

'Hic est hic est fodiendus' ait
 'ferro monstrum qui tale tulit.'
 post hanc uocem
 cum supremo mixtam gemitu 385
 animam tandem per fera tristem
 uulnera reddit. 387

AGRIPPINA.

Tellure rupta Tartaro gressum extuli 605
 stygiam cruenta praeferens dextra facem
 thalamis scelestis. nubat his flammis meo
 Poppaea nato iuncta, quas uindex manus
 dolorque matris uertet ad tristes rogos.
 manet inter umbras impiae caedis mihi 610
 semper memoria, manibus nostris grauis
 adhuc inultis reddita et meritis meis
 funesta merces puppis et pretium imperi
 nox illa qua naufragia defleui mea.
 comitum necem natique crudelis nefas 615
 deflere uotum fuerat. haud tempus datum est
 lacrimis sed ingens scelere geminauit nefas.
 erepta pelago | foeda uulneribus sacros 620^a 618^b

381 ut in *V* || 382 hic est hic fod. *B* || Actus terci^o.
 Mat' Neronis *R13* Agripa *R12* mater neronis *C V* Agri-
 pina mater neronis *B* Umbra Agrepine *R11* || 605 extuli *A*
 extulit *R13* || 606 ^fpacem *C* || 608 iuncta nato *R13* || 609
 matris uertit (uertat *Mog.*) *A* nras tñtet *R13* || ad tristes
A R13 in tr. *R12* || 612 inultis *corr. ex* inuictis *V* || 613
^ppupis *C* || 614 nox *C B R12 13* nox *A* || que (*sprscr.* l. qua)
C || 615 necemque *R12* || 616 617 *desunt V* || 617 scelere *ω*
 scelera *α* || 618 *hemistichiorum* 620^a 621^a 618^a *ordinem resti-*
tuit RP. ||

intra penates spiritum effudi grauem
 nec odia nati | sanguine extinxi meo 621^a 620^b
 perempta ferro | , saeuit in nomen ferus 618^a 621^b
 matris tyrannus: obrui meritum cupit.
 simulacra titulos destruit mortis metu
 totum per orbem quem dedit poenam in meam
 puero regendum noster infelix amor. 625
 extinctus umbras agitat infestus meas
 flammisque uultus noxios coniunx petit,
 instat minatur imputat fatum mihi
 tumultumque nati, poscit auctorem necis.
 iam parce: dabitur. tempus haud longum peto : 630
 ultrix Erinys impio dignum parat
 letum tyranno uerbera et turpem fugam
 poenasque, quis et Tantali uincat sitim,
 dirum laborem Sisyphei Tityi alitem
 Ixionisque membra rapientem rotam. 635
 licet extruat marmoribus atque auro tegat
 superbus aulam, limen armatae ducis
 seruent cohortes, mittat immensas opes
 exhaustus orbis, supplices dextram petant
 Parthi cruentam, regna diuitias ferant: 640
 ueniet dies tempusque quo reddat suis
 animam nocentem sceleribus ingulum hostibus
 desertus ac destructus et cunctis egens.
 heu quo labor quo uota ceciderunt mea?

619 intra *A* *R13* inter *R12* || 620 extinxi *C* || 621 in
 me ferus *V* || 624 in penam (in *add. m. 2*) *V* || 625 ^rgeren-
 dum *ur* *C* || 626 extinctas *R12* || infestus amor meas *C* ||
 626 que *om. C* || 629 nati *A* nasci *C G g* ulcisci *V R13*
Mog. Vltr. (in *V* ex alia uoce correctum). || posit autore;
R13 auctore *corr. ex auctore V* poscit ulcisci necem uel
 p. ultorem necis *ci. RP.* || 630 parte *R12* pce *R12* || puto
R12 || 631 parcit *V* || 636 marboribus *B* || 638 ^ui mensas
R13 in mensas *R12* || 639 exhaustis *C* || petent *R13* pe-
 tant *A* || 641 reddit *V* || 643 et *A* ac *R13* || ac cunctis
C R12 Mog. et c. A R13 ||

quo te furor prouexit attonitum tuus 645
 et fata nate cedat ut tantis malis
 genitricis ira quae tuo scelere occidit?
 utinam antequam te paruulum in lucem edidi
 aluique saeuae nostra lacerassent ferae
 uiscera. sine ullo scelere sine sensu innocens 650
 mecum occidisses, iunctus atque haerens mihi
 semper quietam cerneres sedem inferum,
 proauos patremque nominis magni uiros
 quos nunc pudor luctusque perpetuus manet
 ex te nefande meque quae talem tuli. 655
 quid tegere cesso Tartaro uultus meos
 nouerca coniunx mater infelix meis?

OCTAVIA. CHORVS.

Parcite lacrimis urbis festo
 laetoque die:
 ne tantus amor nostrique fauor 660
 principis acres suscitet iras
 uobisque ego sim causa malorum.
 non hoc primum pectora uulnus
 mea senserunt, grauiora tuli.
 dabit hic nostris finem curis 665
 uel morte dies.

645 prouexit *C* || 647 genitrix *V* || 648 utinam *C* te
om. *B* || edidi *A* *R13* dedi *B* *R12* l'edidi in marg. *B* || 649
 saeuae nostra *A* sceua nostre *V* seue corr. ex sepe *C* ||
 649 650 in *R13* sic habentur: alluique sene ullo scelere sine
 sensu innocens (*ceteris omissis*) || 651 meus *A* *R13* mecum
R12 III Pall. || uictus *R13* || haerens mihi *A* herens m̃
 l'meus *B* || 652 quietem *C* || 653 proauos patremque *A* p.
 ptemq; *R13* patrem paruosque *C* auos patremque *V* || 654
 manent *V* || 655 me que talem *C* || 656 quid tege^{re} cesso *C* ||
 OCTAVIA · CHORVS *A* S'a pars chor⁹ octauia *R13* ||
 659 die corr. ex diem *R12* || 660 nosterque (*sprscr.* l. nri)
C || 662 nobis que *C* || 663 ul'tus *R13* || 666 mortem *B* in
 marg. ||

Non ego saeuī cernere cogor
 coniugis ora,
 non inuisos intrare mihi
 thalamos famulae. 670
 soror Augusti non uxor ero.
 absint tandem tristes poenae
 letique metus.

CHOR. Scelerum diri miseranda uiri
 potes heu demens sperare memor? 675
 hos ad thalamos seruata diu
 uictima tandem funesta cades.
 sed quid patrios saepe penates
 respicis udis confusa genis?
 propera tectis efferre gradus, 680
 linque cruentam principis aulam.

En illuxit suspecta diu
 fama totiens iactata dies.
 cessit thalamis
 Claudia diri pulsa Neronis 685
 quos iam uictrix Poppaea tenet,
 cessat pietas dum nostra graui
 oppressa metu segnisque dolor.

Vbi romani uis est populi,
 quae saepe duces fregit claros 690
 dedit inuictae leges patriae

667 seue ω saeuī α || cogor ω cogar α || 671 in
 marg. adscr. a pr. m. R12 || augtū R13 || 672 tantum ω tan-
 dem scripsi || tristesque R12 || 674 Choro dedit Ritter, ad-
 stipulatur cod. C || cho. socerum diri C socerum diri (om.
 cho) A R13 soror o diri B soror diu un. ex Pall. uel so-
 cerum uel scelerum B in mg. scelerum diri g II Pall. Ortel. ||
 675 hoc B V R12 hic R13 haec A heu scripsi e coni.
 Lips. || spernere C || 677 cedes R13 || 682 CHOR. ω del.
 Ritter || 687 cesit R13 || 688 compressa A oppsa R13 ||
 dolor noster V || 690 qui corr. ex que R12 || fregit claros
 quae saepe duces A q sepe claros fregit duces R13 quae
 saepe duces fregit claros scripsi ||

fascēs dignis ciuibus olim,
iussit bellum pacemque feras
gentes domuit,
captos reges carcere clausit?

695

Grauis en oculis undique nostris
iam Poppaeae fulget imago
iuncta Neroni.
affligat humo uiolenta manus
similes nimium uultus dominae
ipsamque toris detrahat altis.
petat infelix nox et flammis
telisque feris principis aulam.

700

NVTRIX. POPPAEA.

Quo trepida gressum coniugis thalamis tui
effers alumna quodue secretum petis
turbata uultu? cur genae fletu madent?
certe petitus precibus et uotis dies
nostris refulsit. Caesari iuncta es tuo
taeda iugali quem tuus cepit decor
et culpa Senecae, tradidit uinctum tibi
genitrix amoris maximum numen Venus.
o qualis altos quanta pressisti toros
residens in aula. uldit attonitus tuam

705

710

697 fulgent *R13* || 699 Afigat *R13* affligat *A* affli-
gat *Eguianus*. cf. 809 || iugo *V* || 702 infelix ω infestis
Grotius mox et *A* nox e *R13* || NVTRIX · POPPAEA *A*
2^a ps Nutrix popea *R13* Nutrix *R12* nutrix popee *C* ||
704 thalami *R13* || 705 quoue *CV* || 706 cur *A* tue *R13* ||
manant *CR1213* manent *G* madent α (*VB?*) || 707 ecce

petitus *V* || 708 Rostri *R13* || iuncta suo (es *interpretis est*)
R12 iuncta es tuo *AR13* || 709 regali *R13* || 710 et culpa
senece ω et culpa nuptae *ci. Gron.* nec culta Senecae
Bo. genitrixque amoris tradidit uinctum tibi culpata Se-
necae, max. n. V. *ci. RP.* cf. *uu.* 443. 568 || iunctam *C* || 711
Senitrixque *R13* || 712 Equalis *C* ||

formam senatus, tura cum superis dares
 sacrasque grato spargerés aras mero 715
 uelata summum flammeo tenui caput.
 et ipse lateri iunctus atque haerens tuo
 sublimis inter ciuium laeta omnia
 incessit habitu atque ore laetitiam gerens
 princeps superbo. talis emersam freto 720
 spumante Peleus coniugem accepit Thetin
 quorum toros celebrasse caelestes ferunt
 pelagique numen omne consensu pari.
 quae subita uultus causa mutauit tuos?
 quid pallor iste quid ferant lacrimae doce. 725
 POP. confusa tristi proximae noctis metu
 uisusque nutrix mente turbata feror
 defecta sensu. laeta nam postquam dies
 sideribus atræ cessit et nocti polus 730
 inter Neronis iuncta complexus mei
 somno resoluor. nec diu placida frui
 quiete licuit: uisa nam thalamos meos
 celebrare turba est maesta, resolutis comis
 matres latinae flebiles planctus dabant.
 inter tubarum saepe terribilem sonum 735
 sparsam cruore coniugis genitrix mei
 uultu minaci saeua quatiebat facem.
 quam dum sequor coacta praesenti metu:
 diducta subito patuit ingenti mihi
 tellus hiatu, lata quo praeceps toros 740

714 formam *corr. ex fortunam V* || 715 sacrasque *A*
 que *om.* *R12* Et sacras *R13* grata *C* || spargens *C* || *u.* 715
bis legitur R13 || 716 tenui flameo *R13* || 718 omnia *V R1213*
 (oia) omnia *V* agmina 'unus antiquus cod.' *Delrio* || 720 al
 mersam *V* || 722 thalamos *R12* || 724 subdita *R13* || 724 quis
 pallor *C* || 728 sideribus atris ω sideribus, atræ *ci. RP.* ||
 729 meis *R13* || 731 resoluor *R12* || 735 turbarum *R12* ||
 sompnium *C* ~~fel~~ sonum *R13* || 736 sparsam *B C R12 (V?)*
 sparsa α Spasq *R13* || genitrix *A* nutrix *R13* || 737 saeua *A*
 seuā *R13* || 738 plenti *R13* || 739 diducta *A* subducta *V B*
 (*sed in marg. ul' diducta B*) || 740 hitu *R13* ||

cerno iugales pariter et miror meos in quis residi fessa. uenientem intueor comitante turba coniugem quondam meum natumque. properat petere complexus meos <i>Crispinus intermissa libare oscula:</i>	745
irrupit inter tecta cum trepidus mea ensemque iugulo condidit saeuum Nero. tandem quietem magnus excussit tremor [<i>quatit ora et artus horridus nostros tremor</i>] pulsatque pectus. continet uocem timor	750
quam nunc fides pietasque produxit tua. heu quid minantur inferum manes mihi aut quem cruorem coniugis uidi mei? NVTB. quaecumque mentis agitat infestus uigor ea per quietem sacer et arcanus refert	755
ueloxque sensus. coniugem thalamos rogos uidisse te miraris amplexu noui haerens mariti? sed mouent laeto die pulsata palmis pectora et fusae comae. Octauiae discidia planxerunt sacros	760

742 in quis *A* in quibus *V* || resedi *A* rescidi *R 13*

residi *RP.* || intueor *A* intueor *C B R 12* intueor *V* || 742—744
in marg. adscr. sunt in *R 12* || 743 cum comitante *C* || tan-
dem meum *B* || 745 *Pristinos* et *C* *pristinus* et *B* *Pristinus*
R 12 13 *pristinos* *V* *Crispinus* et *α* || * *oscula* *R 13* || 746
inrumpit *V* || intra *A* inter *R 12 13 B* || tum *A* dum *R 13* ||
trepidus *A R 13* rapidus *B Suet. Ner. 49:* trepidanter — fer-
rum iugulo adegit. || mea & Nero *Gruterus* || 747 condit *R 13*
saeuum Nero *A R 13* ferum iugulo Nero *R 12* ferrum nero *sed*
in marg. nel saeuum *B* saeuum meo *Grut. sed haec ad Nero-*
nis mortem spectare recte contendunt et T. Bad. et F. Vaterus.
Poppaeam ictu calcis a Nerone occisam esse tradit Suet. Ner.
35. || 748 timor & tremor restituit *RP. ex u. seq.* || 749
uersum et *RP* et mihi suspectum deleui. omittitur in textu codicis
B, in marg. adscriptus est a m. 2 || timor *C* || 750 pulsat (om.
que) *C R 12* || 754 *Nutricis notam om. R 13* || intentus *ci.*
Gron. infectus ci. RP. || 757 mis mirarcis *R 12* (*litterae*
mis et c lineolis deletae) || 758 marti *C* || leta *B R 12* laeto
A || 760 desidia *B R 13* discidia *V R 12 C* ||

inter penates fratris et patrium larem.
 fax illa quam secuta es Augustae manu
 praelata clarum nomen inuidia tibi
 partum ominatur. inferum sedes toros
 stabiles futuros spondet aeternae domus 765
 iugulo quod ensem condidit princeps tuus:
 bella haud mouebit, pace sed ferrum teget.
 recollige animum, recipe laetitiam precor
 timore pulso. redde te thalamis tuis.
 POP. delubra et aras petere constitui sacras 770
 caesis litare uictimis numen deum,
 ut expientur noctis et somni minae
 terrorque in hostes redeat attonitus meos.
 i nota pro me suscipe et precibus piis
 superos adora mandat ut praesens metus. 775

CHORVS.

Si uera loquax fama tonantis
 furta et gratos narrat amores,
 quem modo Ladae pressisse sinum
 tectum plumis pennisque ferunt,
 modo per fluctus raptam Europen 780
 taurum tergo portasse truce:

Quae regit et nunc deseret astra,
 petet amplexus Poppaea tuos
 quos et Ladae praeferre potest

761 inter ω intra α || 762 secuto *R* 13 || angusta *R* 13 ||
 764 'ominatur *C* || 766 quod *sprscr.* quem *C* q3 *R* 12 13 || tuus
 ω tuo *Lipsius* 'codd. nonn.' *NHs.* uide ad u. 747 || 767 haud
corr. ex aut *R* 12 uersum om. *V* || 772 expient *R* 13 || minax
R 13 || 774 et nota ω tu nota *Gron.* i, nota *scripsi cum NHs.* ||
 775 manet ut *A* maneat ut *V* *R* 12 13 mandat ut *scripsi e*
coni. NHs. emanet ut *ci. Ritter* || 776 loquar *C* loquor *A* *R* 12
 loquã *R* 13 loquax α (*V*?) || 777 narret *C* || 778 que modo
C *R* 13 quemodo *corr.* ex quimodo *V* || 779 pulmis *R* 13 ||
 ferum *C* *R* 13 in marg. *B* *R* 12 ferunt *A* || 782 deserit *C* ||
 783 peret *R* 13 petet *corr.* ex perit *V* ||

et tibi quondam cui miranti
fuluo Danaë fulsit in auro. 785

Formam Sparte iactet alumnae
licet et phrygius praemia pastor:
uincet uultus haec Tyndaridos
qui mouerunt horrida bella 790
phrygiaeque solo regna dedere.

Sed quis gressu ruit attonito,
ecquid portat pectore anhelo?

NVNTIVS. CHORVS.

Quicumque tectis miles exultat ducis,
defendat aulam cui furor populi imminet. 795
trepidi cohortes, ecce, praefecti trahunt
praesidia ad urbis, uicta nec cecidit metu
concepta rabies temere sed uires capit.
CHOR. quis iste mentes agitat attonitas furor?
NVNT. Octauiae fauore percussa agmina, 800
en efferata per nefas ingens ruunt.
CHOR. quid ausa facere quoue consilio doce.
NVNT. reddere penates Claudiaei ciues parant
torosque fratris debitam partem imperi.
CHOR. quos iam tenet Poppaea concordii face? 805

785 mranti R13 || 786 daphne R13 dannhe C dampne
R12 dapne V dane B Danae α || fluxit A fulxit R13 'al.
fulsit' Commelin. || 787 formam corr. ex fortunam V || iacet
C || 793 aut quid ω ecquid scripsi. || pectore portat ω portat
p. LMueller || Act⁹ qntus Nūcius chorus R13 Nuncius R12
Nuncius chorus C || 794 exultat A R13 exaltat V cf. Verg.
Aen. XI 661. || 796 cohortes R12 || 797 ab urbis R13 ad
urbes C || cecidit R13 cedit A || 799 attonitus A attonitos
R12 attonitas R13 || 800 furore ω fauore Gron. percussa V
R12 R13 pulsa C perculsa α || 801 et efferata A Eeferata
R13 et om. B V nunc eff. Bo. cum Vltra. en ci. RP. ||
802 quid est ausa R12 || cōscilio R13 || 803 Edere R13 diuī ω
ciues ci. RP. || 805 fide A face R13 quos nā tenet cōcordii
fide (supra tenet interpres addidit popea) R12 ||

NVNT. hic urit animos pertinax nimium fauor
 et in furorem temere praecipites agit.
 quaecumque claro marmore effigies stetit
 aut aere fulgens ora Poppaeae gerens
 afflicta uulgi manibus et saeuo iacet 810
 euersa ferro, membra per partes trahunt
 deducta laqueis, obruunt turpi diu
 calcata caeno. uerba conueniunt feris
 immixta factis quae timor recipit meus.
 sepire flammis principis sedem parant 815
 populi nisi irae coniugem reddat nouam
 reddat penates Claudia uictus suos.
 ut noscat ipse ciuium motus mea
 uoce haud morabor iussa praefecti exequi.

CHORVS.

Quid fera frustra bella mouetis?
 inuicta gerit tela Cupido. 820
 flammis uestros obruet ignes,
 quibus extinxit fulmina saepe
 captumque Iouem caelo traxit.
 laesi tristes dabit poenas
 sanguine uestro. 825

Non est patiens feruidus irae
 facilisque regi:

806 ruit *B* || furor *ω* fauor *Grotius* || 807 praecipitatos
R 13 || 808 quinq; *R 13* stetit effigies *V* || 809 ara *ω* aere
Lips. || 811 ptes *corr. ex ppetes V* || trahuunt *R 12* || 811
 diducta *A* seducta *V* deducta *R 13 (C?) IVPall.* || obruitur
R 13 || 818 ~~Calcata~~ Calcata *R 13* || 814 recipit *A R 13*
 recepit *V* reticet *ci. Debrio* rapuit *ci. RP.* || 815 se-
 pellire *V* sopire *R 13* sepire *A* || 815 irae *om. R 13* || red-
 dat *ω* dedit *Grotius* || 817 uinctus *C* || 818 mea uoce *C* ||
 819 haud (*om. uoce*) *C* aut *R 13* || 819 noua scaena *R 13*
 continuatur *A* || 822 nostros *B* || 823 quis *R 13* || 824 tela
 (linea *del.*) traxit *V* || 825 ~~dei~~ dabit poenas *R 13* || 825
 nostro *B* || 828 facilisque *R 13* ||

ille ferocem iussit Achillem
 pulsare lyram. 830
 fregit Danaos, fregit Atridem.
 regna euertit Priami, claras
 diruit urbes.

Et nunc animus quid ferat horret
 uis immitis uiolenta dei. 835

NERO.

O lenta nimium militis nostri manus
 et ira patiens post nefas tantum mea,
 quod non cruor ciuilis accensas faces
 extinguit in nos caede nec populi madet
 funerea Roma quae uiros tales tulit. 840
 et illa cui me ciuium subicit furor 843
 suspecta coniunx et soror semper mihi,
 tandem dolori spiritum reddat meo 845
 iramque nostram sanguine extinguat suo. 846
 admissa sed iam morte puniri parum est, 841
 grauiora meruit impium plebis scelus: 842
 mox tecta flammis concidant urbis meis, 847
 ignes ruinae noxium populum premant
 turpisque egestas saeua cum luctu fames.
 exsultat ingens saeculi nostri bonis 850
 corrupta turba nec capit clementiam
 ingrata nostram ferre nec pacem potest.
 sed inquieta rapitur hinc audacia,
 hinc temeritate fertur in praeceps sua.

832 regna *corr. ex regina R12* || claras *om. R13* circuit *sprscr.* l. diruit *C* || NERO. ω || 837 tantum nefas *C R12* tanct. neph. *V* nefas tantum *A R13* || 838 quid *R12* || 839 in uos *R13* || ne *V* || 840 funesta *R12* || uiro *R13* || 841 pulri *R13* || 841 842 *post u.* 846 *conlocandos putau.* || 843 et illa ω at illa *Bo.* || subiecit *A* subicit *R13 V Pall.* || 845 dedat *R13* || 849 rictu *ci. RP. cf. Herc. 695 Thy. 5.* || 851 carpit *C* || 853 hinc *R13* || 854 hinc *R13* ||

malis domanda est et graui semper iugo 855
 premenda, ne quid simile tentare audeat
 contraque sanctos coniugis uultus meae
 attollere oculos. fracta per poenas metu
 parere discet principis nutu sui.
 sed adesse cerno rara quem pietas uirum 860
 fidesque castris nota praeposuit meis.

PRAEFECTVS. NERO.

Populi furorem caede paucorum diu
 qui restiterunt temere compressum affero.
 NERO. et hoc sat est? sic miles audisti ducem?
 compescis? haec uindicta debetur mihi? 865
 PRAEF. cecidere motus impio ferro duces.
 NERO. quid illa turba petere quae flammis meos
 ausa est penates, principi legem dare,
 abstrahere nostris coniugem caram toris,
 uiolare quantum licuit incesta manu 870
 et uoce dira? debita poena uacat?
 PRAEF. poenam dolor constituet in ciues tuos?
 NERO. constituet aetas nulla quam famae eximat.
 PRAEF. qua temperet nos ira non noster timor.
 NERO. iram explicauit prima quae meruit meam. 875
 PRAEF. quam poscat ede: nostra ne parcat manus.
 NERO. caedem sororis poscit et dirum caput.
 PRAEF. horrore uinctum trepidus astrinxit rigor.

857 meos *R13* || 858 facta *B* || 859 nutu *A* nutui
R1213 Mog. nutuⁱ *V* || PRAEFECTVS . NERO *A om. V*
 Act⁹ qnt⁹ pfcus nero *R13* prefect⁹ *R12* || 865 haec *A h'*
R13 || 866 PRAEF. om. *R13* || metus ω motus α || impioⁱ
A R13 impii *C* || duces *C* || 867—884 praefecti et Neronis
 notae interse conmutatae *R13* || 869 tantam toris *ME* caram
 t. *A R13* || 874 nos ira ω non ira α || 875 expectabit *R13 VC*
 expectet *R12* expiabit α explicabit *B* explicauit scripsi.
 expediuit ci. *RP.* || 876 possit *R12* || 878 uinctum ω uinctum
Raphelengius ||

NERO. parere dubitas.

PRAEF. cur meam damnas fidem?

NERO. quid parcis hosti?

PRAEF. femina hoc nomen capit? 880

NERO. si scelera cepit.

PRAEF. estne qui sontem arguat?

NERO. populi furor.

PRAEF. quis regere dementes ualet?

NERO. quis concitare potuit?

PRAEF. haud quemquam reor.

NERO. mulier dedit natura cui prouum malo
animum ad nocendum pectus instruxit dolis, 885

PRAEF. sed uim negauit.

NERO. ut ne inexpugnabilis

esset sed aegras frangeret uires timor

uel poena, quae tam sera damnatam premit

diu nocentem. tolle consilium ac preces.

et imperata perage: deuectam rate 890

procul in remotum litus interim iube:

tandem ut residat pectoris nostri timor.

CHORVS. OCTAVIA.

a O funestus multis populi

dirusque fauor,

qui cum flatu uela secundo

895

879 mea R12 || 880 quod A quod corr. ex quid R12
quid R13 cur B || 881 Si corr. ex S3 (i. e. sed) V cepit C
q R13 || 882 deſſtas R13 || 883 quis A R13 qui Mog. un.
ex Pall. || 884 dedit sprscr. l' reddit C dat R13 || 885 ni-
tendum C istruxit B || 886 uerba sed uim negauit prae-
fecto dedi auctore RP. || 887 regras R13 || 888 tam ω iam
Bo. || dāpnata R13 || 890 rate procul V || 891 urbe R13 ||
892 residet R12 in ras. || tumor A timor C B R12 13
(B in marg. uel tumor) || CHORVS · OCTAVIA A R13
chorus R12 || 893 O Funesti C || multus B ||

ratis impleuit uexitque procul,
languidus idem
deserit alto saeuoque mari.

- a' Fleuit Gracchos miseranda parens,
perdidit ingens 900
quos plebis amor nimiusque fauor
genere illustres
pietate fide lingua claros
pectore fortes legibus acres.
- a'' Te quoque Liui simili leto 905
fortuna dedit,
quem neque fasces texere sui
nec laeta domus.
plura referre prohibet praesens
exempla dolor. 910
- b Modo cui patriam reddere ciues
aulam et fratris uoluere toros,
nunc ad poenam ferrumque trahi
flentem miseram cernere possunt.
- b' Bene paupertas humili tecto 915
contenta latet:
quatiunt altas saepe procellae,
atque euertit fortuna domos.

897 idde; R13 || 899 gnatos A R13 gratos G R10 al'
gracos R10 in marg. gracos uel graccos Pall. tres Gru.
teste || 905 lenis A leuis CBV R1213 Liui 'ita quoque
Pall. aliquot et Colon.' Gruterus || simili corr. ex similis V
sil' loco R13 || 907 faces C || tui α || 908 tecta ω saepta
uel tuta ci. NHs. laeta RP. || 909 refenr? R13 ||
pñs R13 || 913 letumque A ferq; R13 || 914 possunt
R1213 V B possis A || 916 contecta V || 918 aut ω at-
que Bo. ||

- c OCT. Quo me trahitis? quoque tyrannus
aut exilium regina iubet, 920
si mihi uitam fracta remittit
tot iam nostris euicta malis?
si caede mea cumulare parat
luctus nostros:
inuidet etiam cur in patria 925
mihi saeua mori?
- d Sed iam spes est nulla salutis:
fratris cerno miseranda ratem.
hac en cuius uecta carina
quondam genitrix 930
nunc et thalamis expulsa soror
miseranda uehar.
- c' Nullum pietas nunc numen habet
nec sunt superi.
regnat mundo tristis Erinys. 935
quis mea digne deflere potest
mala? quae lacrimis nostris questus
reddet aëdon?
cuius pennas utinam miserae
mihi fata darent. 940
- d' Fugerem luctus ablata meos
penna uolucris procul et coetus
hominum tristes caedemque feram.

• 919 quodue *A* quo ue *R13 R10 G g* || 920 fortuna *α*
regina *ω* || 921 mihi *om. R13* fractam *C* || 922 annis *sprscr.*
nris R12 nras R13 euicta *ω* et uicta *Gron.* || 923 sin *ci.*
Gron. || 924 nostros *A* uīōs *R13* || 925 ~~et~~ etiam *C* || 927
confer *u.* 341 || 929 haec est *A* hac est *C R13* hac en *ci.*
RP. || 933 ne pietas numen *V* || 938 rederet *R13* red-
deret
dent *C* edon *ω* aedon *α* || 940 fata *corr. ex facta R12* ||
941 ablata *A* alta *R13* alata *R12* elata *ci. RP.* || 943
cedonque *R13* ||

sola in uacuo nemore et tenui
ramo possem querulo pendens 945
guttare maestum fundere murmur.

e° CHOR. Regitur fatis mortale genus
nec sibi quisquam spondere potest
firmum et stabile . . — . . —
pro quam casus uoluit uarios 950
semper nobis metuenda dies.
animum firment exempla tuum
iam multa domus quae nostra tulit.
quid saeuior est fortuna tibi?

f Tu mihi primum tot natorum 955
memoranda parens
nata Agrippae nurus Augusti
Caesaris uxor
cuius nomen clarum toto
fulsit in orbe. 960

f' Vtero totiens enixa graui
pignora pacis,
mox exilium uerbera saeuas
passa catenas
funera luctus tandem letum 965
cruciata diu.

944 sola in uacuo *A* sola uacuo in *V* sola τ uacuo
R13 || 945 pendens querulo possem *A* possem q. pend.
R13 || 947 Chor. m. 2 add. *C* || 948 quisquam *R1213 C V*
quidquam *A* || 949 monometrum intercidiſſe puto. || 950 per
quam *A* p q; *R13* p casus que *R12* per quemⁱ *C* pro
(i. e. proh) quam casus u. uarios (conl. *Verg. Aen. I.*
12) uel perquam casus u. u. ci. *RP.* || nec sibi quisquam
s. p. firmam et stabilem *Parcam*, casus ci. *Bo.* || uolui-
tur *R1213 C* uoluit *A* || 953 nra *R13* nostra *G R11* ue-
stra *A* || 955 principium *V* || 956 meōrāda *V* in ras. || 957
augtī *R13* || 959 tu cuius *V* || 965 uulnera ci. *I Gron.* ||
uictus *sprscr.* luctus *C* ||

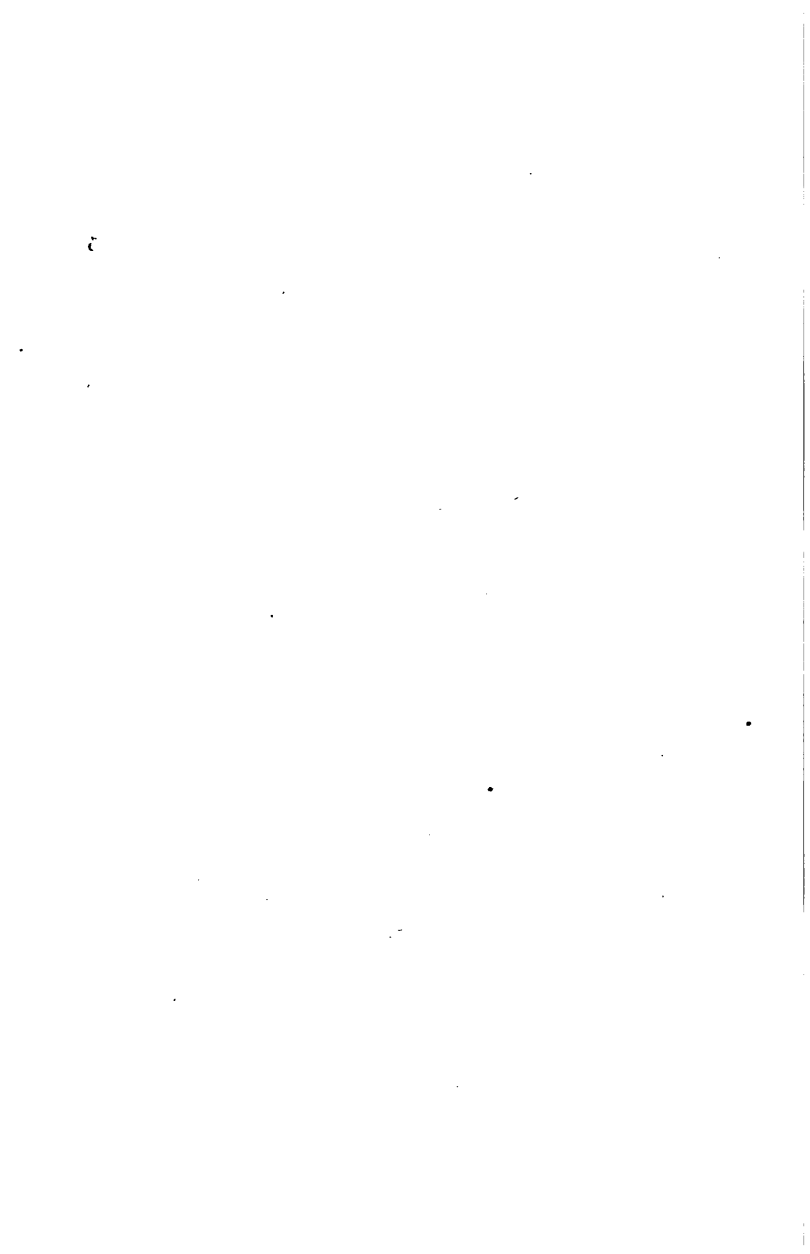
- f Felix thalamis Liuia Drusi
natisque ferum ruit in facinus
poenamque suam.
Iulia matris fata secuta 970
post longa tamen tempora ferro
caesa est quamuis crimine nullo.
- f Quid non potuit
quondam genitrix tua quae rexit
principis aulam 975
cara marito partuque potens?
eadem famulo subiecta suo
cecidit diri militis ense.
- f' Quid cui licuit regnum in caelum
sperare parens tanta Neronis? 980
non funesta uiolata manu
remigis ante
mox et ferro lacerata diu,
iacuit saeui uictima nati?
- g OCT. Me quoque tristes 985
mittet ad umbras ferus et manes
ecce tyrannus.
- g' Quid iam frustra miseranda moror?
rapite ad letum
quis ius in nos fortuna dedit. 990

967 *ifalix R13* || 970 *secuta est R13* || 971 *tem-
pora tempora V* || 974 *tegit sprscr. rexit C* || 978 *diri A
diu R13* || 979 *celo V* || 980 *uiolata A uiolenta R13
B in marg.* || 983 *an mox V* || 984 *saeui iacuit A iacuit
seui R13* || 985 *OCT. om. R12* || 986 *mittet R13* || *manes
corr. ex man3 C inmanis V totus uersus in marg. adscr. est
a 2 m. B* || 988 *quid iam A quidã R13* || 990 *quis ius in nos
A R13 q in nos ius V ius quis in nos B quibus in nos
ius Vltrai.* ||

- h **Testor superos —**
 quid agis demens? parce precari
 quis inuisa es numina diuum.
- h' **Tartara testor**
 Erebique deas scelerum ultrices 995
 et te genitor
 dignum tali morte et poena,
 non inuisa est mors ista mihi.
- g'' **Armata ratem date uela fretis**
 uentisque petat puppis rector 1000
 pandatariae litora terrae.
- i CHOR. **Lenes aurae zephyrique leues**
 tectam quondam nube aetheria
 qui uexistis raptam saeuae
 uirginis aris Iphigeniam, 1005
 hanc quoque tristi procul a poena
 portate precor templa ad Triuiaie.
- i' **Vrbe est nostra mitior Aulis**
 et Taurorum barbara tellus:
 hospitibus illic caede litatur 1010
 numen superum.
 cuius gaudet Roma cruore.

991 post h. u. dimetrum cum monometro periisse suspi-
 cor. || 992 ageris C || prece sprscr. l. parce C || 993 Quis i
 uissa R13 || 994 tartari V || 997 tantali R12 || 1001 tandem
 pharie ω nisi quod unus e Pall. Grut. teste tandem funeste.
 p andatariae ci. Lips. || 1002 leues R1213 post aurae ra-
 sura unius tit. C que om. V || 1003 etherea R13 C || 1004

qui uexisti C || 1007 portare C || 1008 uestra R12 (e in ras.) ||
 1009 maurorum ω corr. Lips. || 1011 munere superum C ||
 1012 cuius CV cuius R13 cuius A cu3 gaudet „roma cruore“
 ciuis R12 || Lucij Marci Anei Seneca Octauia Tragedia nona
 feliciter Explicit die XIII mensis Iulii MCCCLXXXI^o:
 — R11 Lucij annei seneca cordubensis octauia explicit
 tragedia nona. Sequitur a tergo decima et ultima que her-
 cules oetheus nuncupatur et exitus eius. C Seneca poete
 tragediarum liber nonus qui octauia dicitur Explicit. De-
 cimus autem qui hercules otheus noīatur hic Incipit. G.

I. INDEX

NOMINVM ET RERVVM.

Tragoediarum ordo et signa:

H	Hercules I (furens)	1
T	Thyestes	57
Ofr.	Oedipi fragmentum	101
Pfr.	Phoenissarum fragmentum	117
P	Phaedra	131
O	Oedipus	181
Tr	Troades	227
M	Medea	275
A	Agamemnon	317
Hrr	Hercules II (oetaeus)	365
Oct.	Octavia	455

Absyrtus. nefandae uirginis
paruus comes diuisus ense,
funus ingestum patri spar-
sumque ponto corpus M 131
—3

Abydo opposita Sestos Pfr. 249

Acastus regna thessalica opti-
nens leto expetit (*Iasonem*)
M 257 A. instat 524 A. et
Creo arma iungunt 529

Acharens durus P 23*

Achelous undas sanguine infe-
cit suo Hrr 303 mutatus in
serpentem et taurum Hrr
304 Herculis claua sub-
actus Hrr 498 omnis faci-
lis in species dari Hrr 499
Acheloi uadum Hrr 589
sqq. tertius trames caua

conualle serpens tangit er-
rantes aquas (*Acheloi*) O 288

Acheron O 591 Acheron
languidus Hrr 1960 maestus
T 17 Acheron inuius re-
nauigari H 719 Acheron-
tis atri uultus A 630 con-
dere Acherontis plagis P
1209 Acheronte toto nos
tege T 1020 Acheron-
te exere uultus tuos Oct.
349 Acheronte in imo P
103

Achilles Tr 212 251 816 965 A
179 209 Achillis Tr 301
332 675 950 953 997 1001
1011 1131 Achilli (*gen.*)
Tr 241 Achilli (*dat.*) A 187
785 Tr 253 315 1168 pon-

- tus suum adesse Achillen sensit Tr 185 emicuit umbra thessalici ducis Tr 189 *sqq.* iras Achillis Tr 202 desponsa nostris cineribus Polyxena Tr 203 cantus Achillis Tr 332 ex Achille nate sed nondum uiro Tr 352 illo ex Achille Tr 353 356 Achillis *facta recenset Pyrrhus* Tr 220—254 Achillis *laudes* Tr 220 *sqq.* falsas uestes exuit Tr 223 Achillem lyram pulsare iussit Cupido Oct. 829 Achillem generum (*Clytemestrae*) A 160 truci pueri magister Chiron Tr 842 in Agamemnonem toruum armauit manum A 210 Achillis *bustum describitur* Tr 1131 saevus tumultus Tr 1174 Achilles falsus (*Patrochus*) A 647 simulatus Tr 456 *u. Aeacides Pelides thessalus*
- Achiuum** turba Tr 1129 Achiuis Tr 863 achiuae gentis praesidia M 227
- Actaeon** citus O 777 cadmei nepotis O 772 Actaeon suis noua praeda canibus Ofr. 14 O 772—784
- actaei** generis decus P 908 actaeae genti ueneranda Pallas 1158 actaea arua H 1171
- Acte** famula Oct. 110 670 prima Octauiae toros uiolare ausa 198 monumenta exuit 202
- Admetus** *u. pheraeus*
- Adrastus** gentes suas septemque regna ad auxilium trahit genero Pfr. 13—15 Adrasti gener 12 *u. Polynices*
- Adria** *u. Hadria*
- adynata** H 377 *sqq.* T 476—482 P 576—581 Oct. 227 —229 HII 283 338 s. 518 1586 *sqq.* — HII 472
- Aeacidae** Tr 262 *cf.* Tr 46 *u. Achilles*
- Aeacis*** Tr 46
- Aeacus** Thetidis socer H 738 Aeaco* Tr 355 Aeacon HII 1562
- Aeetae** flammeum pecus M 471* palla Aeetae pignus datum a Sole generis 574 Aeetae Colchi genus 179 Aeeten ducem adice 530
- aegaeum** fretum Tr 235 aegaeo ponto O 499 aegaea freta Ofr. 313
- Aegei** coniunx Medea P 571
- ÆGISTHVS** (II) A Aegisthe 234 261 1037 1044 causa natalis tui Aegisthe ueniet A 48 furtium genus A 769 nomen ambiguum suis A 1042 Thyestae gnatus A 965 gnatus Thyestae — et nepos A 294 idem sororis gnatus et patris nepos A 1043 auctore Phoebo gignor A 295 agrestis ille alumnus A 770 exul A 292 exul et adulter A 942 semiuir A 948 Clytemestrae socius A 123 Aegisthus arces uenere quaesitas tenet A 985 consors pericli et regni mei A 1036 aceleris infandi artifex A 1041
- Aegyptus** incesta iterum hausit cruorem romani ducis Oct. 534 illic sepultum bellum ciuile 535 — cruentae regis Aegypti nurus H 502 *u. Danaides*
- aeolius** senex P 1240 *u. Sisyphus.* aeolia uirgo M 105 *u. Creusa*

aesonius dux M 82 *u. Iason*
aetates P 533—565 Oct. 408
 —440 ultima T 881 pega-
 seo gradu Tr 394

Aethiopus binos H 38

Aetna feruens T 583 Aetna
 premens titana M 413 ignis
 ardentis Aetnae H 11 289
 tota Aetna Ceres filiam
 quaesiuit H 664 *u. sículus*
uertex. aetnaeum antrum
 P 107 aetnaeum fulmen
 161 H 11 545 aetnaeis iugis
 195 aetnaeos caminos H 11
 1162 caminis aetnaeis H
 106

AETOLARVM VIRGINVM CHO-
 RVS II H 11 aetolum genus
 H 11 322

AGAMEMNO (II) A Tr Aga-
 memno A 535 Agame-
 mnon A 417 816 T 325 Aga-
 memnonis A 246 Aga-
 memnon regum rex A 292
 mille ductor ducum A 1065
 rex regum ductor ducum A
 39 regum tyranne Tr 312
 regum maximus rector Tr
 988 adest daturus coningi
 iugulum suae A 43 ardore
 (*Chryseidis*) furens A 178
 amores eius narrat Clyte-
 mestra A 173—192 uictor
 Asiae ferocis, ultor Europae
 A 206 ignaus iste ductor
 ac fortis pater A 237 igno-
 nit Helenae A 274 nulla
 Atriden uenere furtina abs-
 tulit A 276 telluris altum
 argolicae decus A 416 *con-*
fertur cum marmarico leone
 A 776 deos suos adit A
 816 quis iste est alter
 Agamemnon tuus A 1020
 caesus Agamemnon docet
 timendum A 990 perem-
 ptus scelere materno iacet
 A 983 caesus parens Oct. 61

u. Atrides. agamemno-
 nios currus Tr 161 aga-
 memnonias laurus A 356

Agave felix Pfr. 1 *cf. Ofr. 15*
 —18 Agave furibunda O
 629 Agauen O 954 *u. Cad-*
meides cadmea mater

Agenoris natus O 731 *u. Cad-*
mus

Agrippae nata nurus Augusti
 Oct. 957 *u. Agrippina*

Agrippina Germanici uxor.
 nata Agrippae, nurus Au-
 gusti, Caesaris uxor Oct.
 955—966 Agrippina *Clau-*
di uxor MATER NERONIS
 (III) Oct. parens Neronis
 Oct. 980 736 gnati sce-
 lere occidit 46 171 979—84
 rati stygiae imposuit natus
 132 *eius naufragium describi-*
tur 319—366 *cf. 613 614 929*
caedes eius 377—387 *cf. 618*
 —21 — nouercae dolis capta
 domus 156 Neroni facem
 accendit, Octauiam iunxit
 inuitam 159 successu fe-
 rox orbis imperio ausa im-
 minere 161 eius spes ne-
 fandae et blandi doliregnum
 petentis per gradus scele-
 rum omnium 162—164 mi-
 scuit uiro uenena 169 poe-
 nis meis pascere coniunx:
 ego causa tuae necis, nato
 funeris auctor 352 — saeua
 nouerca 21 infanda parens
 96 dira mater 97 dira geni-
 trix 158 nouerca coniunx
 mater infelix meis 657 Au-
 gusta 338 762 *u. Claudius*
Nero

Aiax melior morte decreta fu-
 rens Agamemnonem non uiol-
 lauit ense A 211. Aiakis Sa-
 lamina saeni* Tr 854 Aia-
 ci preces Ithacque mandat

- Agamemno Tr 325 — Ajax
(*Oileus*) A 553 564 Aeacis*
Tr 46 Aiaci A 534 Aiace
A 559 *bis. eius fatum narra-*
tur A 553—577 fulmine et
ponto moriens Oileus M 664
- Alani T 630
- Albin bibunt Persae M 377*
- Alcestis *u. pheraeus*
- Alcides H 107 509 774 822 1066
801* H_{II} 373 434 502 511
769 775 854 914 1182 1295
1502 1521 1612 1810 1911
1917 1981 1985 P 851 M
637 A 853 912 Oct. 215*
Alcidae (*gen.*) H 361 444
513 639 962 Tr 730 (A 641)
H_{II} 327 331 345 452 477 748
860 1175 1318 1341 1653
1721 1837 Alcidae (*dat.*)
H 84 810. H_{II} 78 225 406
842 917 1010 1194 1892 Al-
ciden H_{II} 1324 1356 1357
1497 1515 1520 1600 1727
1761 1879 1902 260 274 513
896 P 857 Alcide (*uoc.*)
H 188 425 1350 H_{II} 1480
P 1226 Alcide (*abl.*) H
402 H_{II} 928 1000 1575 1798
magnus Alcides A 853 pa-
ter* Alcidae H 208 Al-
cidae soror H_{II} 1318 ui-
ctor Alcidae H 1175 sum-
mus Alcidae dies H_{II} 1175
Alcidae genus H_{II} 1431
Alcidae minas flexit Pri-
amus Tr 730 *u. Hercules*
- ALCMENA (III) H_{II} Alcme-
ne H_{II} 1413 1692 1800
1858 H 21 Alcmenae
(*gen.*) H_{II} 1432 Alcme-
nes H_{II} 1830 Alcmenen
H_{II} 1821 1868 Alcmena
(*abl.*) H_{II} 440 Alcmena
genitus H 531 gnatus Al-
cmena H 777 natus Al-
cmena H_{II} 1782 natus (Al-
- cmena) H 23 mater Her-
culis H_{II} 142 o cara gene-
trix H_{II} 1502 superba ma-
tres inter argolicas eris H_{II}
1512 ne parere possem fe-
cit hic natus mihi H_{II} 1800
curru superbum uecta tran-
scendes caput (Eurysthei)
H_{II} 1982
- Alcyones Ceyca suum sonant,
tranquillo male confisae A
717 coniunx Ceyca ge-
mit H_{II} 198 Alcyonas ae-
quoreas uince Oct. 7
- Alpheos sacer T 117 M 81
Alphei celeris ripa P 513
lucidus gelido flumine, sta-
dio notus olympico T 130.
1* elei amnis gelidum ua-
dum O 289
- Althaea mater H_{II} 958 *u. Me-*
leager. piaae sororis inopiae
matris facem ultricis Al-
thaeae uides M 783
- Amazon scythico sub axe ge-
nita H_{II} 1189 tunc saeva
Amazon ultimus cecidit
metus Tr 252 qualis argoli-
cas ferox turmas Amazon
strauit Tr 681 Amazon
picta pharetras et securi-
gera manu peltata A 219
quae uagos uicina prospici-
ens Scythas ripam cater-
uis ponticam uiduis ferit
Tr 13 trucibus puellis O
488 quae uiduis gentibus
imperat aurato religans ilia
balteo H 546—550 armata
peltis cohors inclusa ripis
thermodontiis M 214 ther-
modontiacae cateruae O
490 *u. Hippolyte Antiope*
Penthesilea thermodontius.
amazonium ferrum A 773
amazonium malum circa
Caucasi latus H_{II} 1454
amazonium genus P 237

Amor. genitum Venere Vulcano satum credit mortalis error Oct. 571 Amoris horridi matrem HII 583 (*Amorem*) mundus et superi timent et aequor HII 544 qui fulmen aetnaeum quatis 545 timende matri saeuae aliger puer 546 Amoris spiculum 547 Iouem domuit 561 Ditem 562 deum inuictum aduoca qui certa tenera tela dimittit manu 542 *deprecatur* Amorem *Deianira* 544 *sqq.* amor defigi potest (magis) malis 527 amor uicit superos 475 amor summus Alcidae labor 477 amor dirus uitae A 611. — Cupido. Venerem uocat matrem P 280 geminus P 280 O 513 inpotens flammis et sagittis P 281 lasciuus puer et renidens 282 puer inmitis 341 uolucer 191 Oct. 204 leuis fallaxque deus Oct. 203 omni in terra pollet P 190 inuicta gerit tela Oct. 820 caeli tyrannus, freta penetrat Ditisque regna Oct. 565—7 caelo pariter et terris grauis P 199 captum Iouem caelo traxit Oct. 823 Iouem flammis torret P 192 Gradus eius faces sensit 193 Vulcanus 194—196 Phoebus 197—9 iuuenes senes uirgines 295—8 superi 299 300 bestiae 346—58 Achillem lyram pulsare iussit Oct. 829 fregit Danaos Atridem, Priamiregna euerit 831—3 deus P 190 Oct. 582 *de eius potentia confer* P 190—199 279—365 Oct. 820—833 — falsum esse nu-

men a libidine fictum P 200 *sqq.* similiter Oct. 568 *sqq.*

Amphion manu laeua chelyn sustinens O 625 saxa dulci sono traxit O 625 cuiusque muros gnatus Amphion Ioue struxit H 266 ciuitasque Amphionis* H 272 Amphionis moles Pfr. 204 (*u. Thebae*) amphionios canes O 181 amphionia caede* O 496

AMPHITRYON (II) H Amphitryon HII 1252 thebane coniunx HII 1784 pater Herculis uel falsus HII 1786 uerus Alcidae sator (*a Lyco dictus*) H 361 pater Alcidae* H 208 falsum ac nomini turpem tuo remoue parentem H 1035 siue me auctorem uocas seu tu parentem H 1254 per tui nominis semper mihi numen secundum H 1191 perimes parentem? H 1270 genitor H 1275 1302 1321 pater H 1279 1317 1322

Amycias graias Tr 70

Ancaeum strauit saetiger M 646

ANDROMACHA (I) Tr Andromache 978 Andromacha 541 917 Andromacham 585 Andromachen 814 Andromacha (*voc.*) 935 Hectoris coniugia 59 Andromacha supplex cum filio 714—45

Antaeus Libys H 486 nullus Antaeus Libys animam resumat HII 24 Antaeo libera tellus HII 1905 si quis minor Antaeus HII 1793 Libyae dominos H 1178

Antenoris coniugem Tr 60 *u. Theano*

- ANTIGONE** (II) Ofr. Pfr. pietas inclitae sororis Pfr. 175
- Antiope** barbara P 232 icta Thesei manu cecidit P 935* u. *Theseus Hippolytus*
- Antonius** u. *notam ad Oct.* u. 532 Nilum petit Oct. 531 u. *Aegyptus*
- aonius** latex M 80 aoniam* uirginem M 105 u. *aeolius*
- Aphidnae** P 25
- Apollo** u. *Phoebus Titan*
- Aquilone** natos strauit Alcides M 637 uid. *Boreas uenti.*
- Arabs** diuite silua P 72 Arabes diuites M 714 diues Arabs Phoebum colens tus conligit Hrr 797 Arabes odoris quicquid arboribus legunt H 914 uid. *Indos.* Arabes beatos cinnami siluis O 117 Arabum donis A 844
- Araxes** gelidus M 376* P 62 niueum quisquis frangit Araxen O 434
- arbores herbae.** alnus O 553 amomum T 952 baccar* O 421 buxum A 358 726 cinnami siluae O 117 cupressus O 545 T 654 fagus Tr 1092 Hrr 1623 dumeta H 135 P 524 fagus Tr 1092 Hrr 1623 fraga P 524 frugis infaustae mala M 709 u. *ceres.* gramen M 734 A 890 hedera O 420 461 corymbus O 407 herbae magicae u. *sacra.* ilex T 654 O 543 Hrr 1644 laurus Tr 1092 O 551 phoebea O 233 459 O 16 A 609 — A 313 356 H 832 myrtus paphia O 552 myrrha Hrr 379 cf. 197 nardus H 473 olea H 917 ornus H 1052 pinus O 745 Tr 1092 Hrr 1624 1643 O 554 A 347 p. Cybebae Tr 72 platanus O 458 poma A 903 Hrr 1082 1583 P 523 u. *Hesperides Tantalus.* populus Hrr 1845 u. *Hercules.* quercus T 656 Hrr 1056 1477 1628 1639 O 548 u. *chaonius.* robur Hrr 1643 A 95 O 588 744 ruscus* Tr 832 taxus T 654 O 568 H 674 thymus O 508 tilia O 551 tura O 309 A 844 T 687 463 H 913 Oct. 714 Hrr 738 etc. u. *sacrae res.* uitis O 158 462 pampinea sarta O 436 u. *bacchus*
- Arcades** ueteres P 794 (u. *luna*) Arcades nondum Phoebe nascente genus Hrr 1889 Arcadum populi Hrr 1540 1816 Arcadum sidus O 485 u. *Bootes.* — arcades* ursae H 130 Arcadiae nefas Hrr 984 — Arcadii agri populator A 877 arcadia uirgo (Auge) Hrr 370 arcadia nemora H 233
- arctica** ora Tr 852 plaustra* M 315
- arctos** u. *sidera* arctos polus Hrr 1111 sedis arctosae spatium Hrr 1569 arctoi Boreae Tr 404 arctoo frigore M 686 Oct. 239 arctos nives O 619 Hrr 1290 arctoum licet Maeotis in me gelida transfundat mare H 1333
- Areopagus.** facere innocentes tecta quae superos solent H 1351
- Arginos** Tr 453 — argiua tellus Tr 286 argiua palaestra H 1131 argiuae inpotens dominator urbis H 1188
- Argo** uocem perdidit M 350*

- Argo palladia compacta manu regum referens inclita remos M 370 reuersa M 238 noua ratis M 3 thesala pinus 336 inproba poenas dedit 340 prima carina 365 audax carina 610
- argolico** leoni HII 1941 **argolici** triumphii Tr 157 **argolica** Iuno A 843 **argolica** tellus T 185 **argolicae** telluris A 416 **argolicae** opes T 404 **matres argolicas** HII 1512 **argolicae** nurus Pfr. 214 **nuribus argolicis*** HII 403 **argolicas** turmas Tr 681 **cateruae** Ofr. 58 **argolicae** Cleonae HII 1896 **argolicas** classes H 7 per **urbes argolicas** H 59 HII 16* 37 421 1684
- Argos** T 411 Tr 865 A 766 HII 1806 **Argos** achaicum T 122 **Argos** et Sparte T 627 **Alcides** repetebat **Argos** HII 503 **Argos** supplex Iunonis A 353 **Argos** nobile ciuibus* A 845 **Argos** iratae novercae A 846 **nouerca*** O 498 **numerus** deorum inparem aequasti A 849 **Argos** uictimas alias dabit (*Eurystheum*) H 1043 **Argos** mouet in arma Polynices Ofr. 283 **Argis** nociturus Nauplius M 661 ad **Argos** alta uia P 1066 **Argi** nobiles timent ueterem sitim T 119 ut **Argos** regat ex parte dominus T 298 **Argis** Tr 254
- Ariadne**, **Ariadnae** mitis pater P 250 et longa curua fila collegit uia P 658 soror (*Phaedrae*) fila neuisset 670 soror quacumque side-
- rea poli in parte fulges 672 uirginem (cressam) O 501 puellae sarta gnosiaca H 18 u. *Phaedra Minos*
- arma** Pfr. 137 HII 482 **arcus** HII 552 157 a. **Phoebi** A 327 u. *Hercules* — ballista P 543 **balteus** H 547 **bipennis** A 46 955 HII 802 **caestus** H 1132 **capulum** P 908 Pfr. 118 O 956 **claua** — stipes — nodus — robur O 790 u. *Hercules* **clipeus** Pfr. 108 119 **coryti** H 1134 **culter** M 812 P 57 **cuspidis** HII 156 1320 A 370 **ensis** Pfr. 106 128 A 45 HII 660 u. *Hercules* **falx** M 725 **facies** Tr 1083 1184 **ferrum** Tr 1083 etc. **gaesum** P 116 **galea** Pfr. 110 119 **gladius** Pfr. 269 201 HII 153 Tr 1083 **harundo** P 823 HII 823 **hasta** Pfr. 107 **hastile** P 405 **iaculum** P 821 **neruns** HII 1163 etc. **orbis*** Pfr. 147 **parma** A 666 **pelta** P 411 H 549 M 214 A 219 **pharetra** P 404 M 713* A 327 *sqq.* **robur** (uenabulum) P 54 **sagitta** M 714 Pfr. 66 HII 548 **saxum** HII 1171 1335 **scutum** A 445 **securis** A 45 218 **spiculum** A 45 **telum** A 45 HII 158 HII 482 t. **missile** P 52 **tridens** A 575 **uagina** Pfr. 105 **uenabulum** u. **robur**
- armonia** sub rupe HII 244 **silua** T 732
- Asclepios** u. *epidaurius*
- Asiam** A 275 **Asiae** Tr 906 **Asiae** pollentis Tr 7 **Asiae** potentis A 822 **Asiae** ferocis A 206
- Assaraci** domus Tr 17 **Assaraci** ueteris A 936
- assyrio** odore uacet crinis P 401 **assyria** tellus 92 as-

- syrio regi possessa loca
Ofr. 124 u. *Cadmus*. puel-
lae assyriae HII 556
- Astraea** uirgosisiderum magnum
decus Oct. 436 *Astraea*
annum fugacem tradit leo
HII 69 matris genus
Astraea u. *Somnus* H 1073
- ASTYANAX** TACITVS Tr *Asty-*
anax aequaeni gregis du-
cit' turmas A 673 futurus
Hector Tr 560 u. 668 fu-
turus ultor extincti patris
Tr 669 *Ulixi traditus* Tr
823 Priami nepos hecto-
reus Tr 378 nostrae domus
paruulum stirpem Tr 465
eius sortem queritur Andro-
mache Tr 470 sqq. spes una
Phrygibus Tr 471 patri si-
milis Tr 473—477 troici
defensor et uindex soli Tr
480 hectoreasuboles Tr 537
Hectoris proles Tr 606 He-
ctoris stirps Tr 614 flebile
matris furtum Tr 715 de-
cus lapsae domus Tr 776
summum Troiae funus* Tr
777 Danaum timor* Tr 777
- ATHENIS** scaena P *Athenae*
fida famulorum manus P 733
audite *Athenae* 1200
- Athos** HII 1052 1388 praeruptus
Athos HII 145 Pindo con-
gestus HII 1157 haemonius
M 723 Caucasum Pindum
Athos HII 1735
- Atlans** pressus* an pondus ti-
tubauit? HII 1603 stelligeri
uector Olympi *Atlans* HII
1914 numquid inpositum
sibi non poterit *Atlans*
ferre cum caelo Herculem?
HII 11
- Atlantides** illinc timendum ra-
tibus ac ponto gregem pas-
sim uagantes exerunt H 11
- ATREVS** (II) T *Atreus* ira-
tus T 180 facinus dignum
Atreo T 271 cur inno-
cens uersatur *Atreus*? T
281 *Atreus* occurret T
412 *Atreu* 518 *Atreus*
ferus acer nec potens men-
tistruculentus T 547 *Atreus*
furens T 683 *Atreus* in-
motus T 704 *Atreus* di-
rus T 712 *Atreus* saeuit
737 *Atreus Thyestis libe-*
ros immolans T 641—788 a
fratre *Thyestes* uictus A 25
Atrei Tr 350
- Atrides** A 431 *Atriden* A 276
Atridem fregit cupido Oct.
831 *Atrida* (abl.) A 293
u. *Agamemnon* *Atrides* mi-
nor A 534 u. *Menelaus* *Atri-*
dae Tr 605 duos *Atri-*
das Tr 155
- Atthis** natum sonat HII 201
Atthidum chorus P 111
u. *Philomela Proce* *Itys*.
- Attica** nostra te tellus manet
H 1348 (*Theseus Herculi di-*
cit) illic solutam caede Gra-
dus manum restituet ar-
mis, illa te Alcide uocant,
facere innocentes tecta quae
superos solent H 1349 at-
ticum solum P 408 *attica*
plaustra M 315 *attici my-*
stae H 851 *atticae* pup-
pes H 84 *attica* Eleusin
HII 602
- Attin** phrygium A 727
- Auerni** pallidi fauces P 1210
Auerno magis flebile hos-
pitium 1156
- aues** ales O 618 951 *Tityi* A 18
uolucres HII 1636 *Prome-*
thei HII 1382 *aues* O 460
obscae M 735 accipiter
O 924 *aedon* A 706 H 149
Oct. 938 *alcyones* Oct. 7
A 717 HII 198 *bubo* M 736
H 691 *hirundo* A 708 cy-

cnus A 713 P 307 olor A 713
 Oct. 210 strix M 736 H 692
 uultur H 691 P 1242 Hii
 951 *u. Tityos*
Auge arcadia uirgo ab Hercule stuprata Hii 370
Angel stabuli labor H 252
Augustus diuus Oct. 517 parens 489 deus 490 templis datus 541 *cf.* 491—3 516—21 536—41 957 *u. Nero*. Augusta *u. Agrippina*. augusta domus Oct. 173 a. nomen 256
Aulis A 174 amissi regis memor retinet carinas M 626 Aulis mitior Roma Oct. 1008 Aulin tardam ratibus A 588
Aurora ad uices suetas* monet caput *etqs.* A 864 *u. Tithonus*. Memnonis parens pallente vultu protulit maestum diem T 248 *u. Memnon*. sub Aurora positus Sabaeis Hii 1525 Auroram inter et Hesperum H 887 Aurora genitrix roscida primae lucis T 818 auroram uidet sol occiduus T 824 Aurora sidera fugat Oct. 2
Ausonias H 380 — ausonium mare M 356 411
auster *u. uenti*. — australis polus Hii 1108
Autónoe *u. Cadmeides cadmeae matres*
Bacchis lacer Pentheus O 630 Cadmeis Bacchis* H 134
Bacchi O 406 491* Bacchum O 478 498 Baccho O 515 Bacche O 113 412 Bacchi parens H 16 *u. Semele* nitidi Bacchi matertera O 451 *u. Ino* cognatus Bacchi (Palaemon) O 454

u. Palaemon de Bacchi laudibus carmen populare O 407—521 lucidum caeli decus O 409 (Lyaeo) O 409 uirgineum caput O 413 uultu sidereo O 414 religata frons hedera et baccare* 421 tyria mitra O 419 effusi crines O 422 reuocati adducto nodo O 423 simulata uirgo O 426 cultus molles sinus laxi fluidum syrma 429 aurato curru O 430 leones 431 Silenus 435 mystae 437 Bassarides 438 Baccho gratum solum Phocidos O 283 Thebani comites Bacchi extremos usque ad Indos O 114 Baccho saucia maenas Hii 705 e matris utero fulmina eiectus puer H 461 (*cf.* Hii 1810: utinam meis visceribus Alcides foret ereptus infans) mox fulminanti proximus patristetit* H 462 Bacchus non erubescit effusos tener sparsisse crines H 476 mitra ferocem barbara frontem premens H 475 manu molli leuem uibrans thyrsus H 477 parum forti gradu auro decorum syrma barbarico trahit *ibid.* Bacchus et Bacchi parens adiere superos H 16 Bacchus deis se intulit Hii 94 nec in astra lenta ueniet ut Bacchus uia (Hercules) H 66 Lycurgi domitor et rubri maris H 907 tectam uirente cuspidem thyrsos gerens *ibid.* Bacchi dona O 328 Bacchi lucos H 1293 Bacchus curas exoneret P 453 patrio residet Olympo Oct. 213* Baccho nota iuga Tmoli Pfr. 240

- tellus bacchi ferax H 701
uitis plena suo baccho
bracchia curuant O 158 cru-
or baccho incidet A 944 —
cui bacchor furens (*Cassandra*)?
A 761 — Bromius P 768 —
Iaccho ogygio O 443 158* —
Liber P 761 intonsa iuuenis
coma, tigres cuspidē territans,
mitra cohibens cornigerum caput
762 — 4 proles fulminis inprobi
apstat qui iuga tigribus M 84 —
Lyaeus. Lyaei thyrsigeri proles
M 110 Lyaei formonsi O 521
Lyaeum conceptum furens maenas
H 1247 — Nycteliussu* O 504
- Baetis** M 729
- barbara**: tellus P 171 barba-
rae urbes M 127 barbara
ora M 615 paelice bar-
bara A 186 barbara mi-
tra H 475 barbae gentes
A 820 — auro decorum syrma
barbarico H 479 bar-
barica templa Tr 792 bar-
baricis equitum cateruis
A 624
- Bassaridum** cohors Bacchum
comitata O 438
- Batanae*** uicino uulnera diri-
git Parthus H 11 160
- Belias*** u. *Belis*.
- Belis*** H 11 964
- Bellona** H 11 1316 Bellona tri-
stis sanguinolenta manu A 82
- bellum** Bella H 699 bel-
lum ciuile Ofr. 355 Oct. 509
— 535 ciuile nefas O 769
u. *Sparti* inpium Ofr. 290
fratrum *ibid.* 362 O 771
septena Pfr. 29 dotale *ibid.*
148 belli fortuna Pfr. 267
— miles Pfr. 31 266 274 P
541 Oct. 836 lixa Pfr. 235
— grex hostilis Pfr. 181
exercitus Pfr. 188 acies
- A 622 frons prima Pfr. 37
phalanx thressa A 217
turmae aequaeni gregis A
673 cateruae Pfr. 183
c. thermodontiacae O 490
equitum cateruae barbari-
cae A 624 equites Par-
thorum O 118 equitatus le-
uis Pfr. 183 cohors O 599
cohortes *praetorianae*: tre-
pidi praefecti cohortes tra-
hunt ad urbis praesidia Oct.
796 armatae cohortes li-
men ducis seruent Oct. 637
quicumque tectis miles exul-
tat ducis Oct. 794 signa
Pfr. 36 53 54 179 signa
Bacchi O 116 aquila Pfr.
28 uexilla nomen ducum
aurea clarum nota prae-
scriptum ferunt Pfr. 38 ue-
xillum A 40 signifer Pfr. 28
— bucina classicum li-
tus tuba u. *instrumenta
musica*. clamor hosticus O
757 hostilis fremit Pfr. 53
— induciae exiguae Pfr.
123 — exuinae A 938 P
1190 spolia A 821 Pfr.
275 — triumphī praeda
Tr 157 Pfr. 216 spolia ad
Iouem ferunt uictores A 841
triumphus, triumphī H 11 44
100 417 565 750* 1557 1990
triumphans in curru stat
uictor Tr 196 H 11 1687 hasta
summo lauream ferro gerit
A 411 uictrice lauru cin-
ctus Agamemnon deos suos
adit A 816 palma Pfr. 276
tropaea A 191 subiecta
feret colla tropaeis Tr 158
pompa O 126 163 pompae
nobile ferculum H 11 110 —
currus sequens agamemno-
nios Tr 161 — iugum Tr 154
famulare iugum Tr 757 ma-
nus posterga dabit (*uictus*)

Tr 160 uincula **Hr** 109
etc. Lex nulla capto par-
 cit aut poenam impedit
Tr 342 *sed u.* 343 cultus
 squalidi captae, horrentes
 comae **Tr** 893 supplices
Tr 322 tibi Troia submi-
 sit manus **A** 822 uictorem
 positosuspiciens genu **H** 550
 ore deiecto petiere terram
O 488 supplex ad genua
 accido dextram pedibus ad-
 moueo tuis **Tr** 702 *sq.* —
 praeda diuisa **A** 443 do-
 minum sortitur urna **Tr** 57
 62 984 sors **Tr** 982 986
 987 927 sortitor urnae **Tr**
 982 dominae captiua colus
 fusosque legam **Hr** 221 sup-
 plicia: rogos **H** 512 518

Bossan **Tr** 868

Bistones ultimi* **Hr** 1046 — sta-
 bula bistonii gregis **H** 230
 bistoniae matres **Hr** 1900
Boeotis nomen genti de boue
 tradidit (Cadmus) **O** 739
 boeotios agros **Ofr.** 130*
 — boeota loca **O** 679 —

Bootes u. sidera

Borea sati **M** 231 *u. Aquilo venti*
Briareus uastus **Hr** 167

Briseide capta **Tr** 231

Britanni anteignoti iurisquesui
 terga dedere **Oct.** 28 Britan-
 nis* primus imposuit iugum
 Claudius 42. — Britannice
 extinctus iaces **Oct.** 174 ex-
 tinctus uenenis **Oct.** 46 231
 natus **Claudi** 144 frater **Octa-**
 uiae 68 108 117 187 frater
 Neronis 247 umbra eius 120
 — 127 *u. Claudius Agrippina*

Bromius u. Bacchus

bruttus pontus **T** 578 bruttia
 unda **Hr** 655

Brutus in caedem ducis a quo
 salutem tulerat armauit ma-
 nus **Oct.** 510

Busiris cecidit ante aras suas
Hr 26 **Busiridis** feri
 aras non adpersit puerilis
 sanguis **Tr** 1117 qui hospi-
 tali caede manantes foci
 bibere iustum sanguinem
Busiridis **H** 488 siquis mi-
 nor **Busiris** **Hr** 1792 arae
 cernere adsuetae hostiam
 similem colenti **Hr** 880 nec
 aras inpiis quisquam in-
 quinat **Hr** 1706 **Libyae** do-
 minos **H** 1178 *u. Antaeus*

Cadmus **Pfr.** 285 **Cadmi** pro-
 les **O** 110 **Pfr.** 286 **Cadmi**
 domus semper cruore co-
 gnato laeta **O** 639 **Cadmi**
 nobilis stirpem ultimam **H**
 260 sidonio hospiti **O** 728 in-
 gens* natus **Agenoris** **O** 731
Cadm i errores **O** 731 *sq.*
 larem regis aduenae tyrium
 921 torum subrigens crista
 caput illyrica **Cadmus** re-
 gna permensus fuga longas
 reliquit corporis tracti no-
 tas* **H** 397 **Cadmi** nemus
Ofr. 125 assyrius rex *uoca-*
tur ibd. 124 — **Cadmeides**
(in inferis) **H** 762 *u. Agaue*
Ino Autonoe. — **cadmeia**
Ino **O** 452 **cadmea** mater
u. Agaue **O** 1028 **cadmeas**
 inter matres **O** 440 **cad-**
mea proles **H** 272 **cadmei**
 nepotis **O** 772 **cadmea** pro-
 genes **Pfr.** 30 **cadmea**
prata ibd. 184 **cadmeum**
 nemus **O** 177 **cadmeis** in-
 clusa **Bacchis** dumeta **H** 134
cadmeis cistis condita or-
 gia **Hr** 597 **cadmeis** **Thebis**
O 237 **cadmeae** genti **O** 29

Caesar ciuium scelere occidit
Oct. 513 *u. Nero Brutus Iup-*
piter

Calais u. Boreas Aquilo

- CALCHAS** (III) Tr Calchas
 augur Calchas Tr 542 543
 Calchas Tr 601 645 759 A
 168 uatem Tr 763 Calchas
 interpres deum Tr 361 948
 Calchas (*voc.*) Tr 368 so-
 lus fata qui mundi uidet in
 nos fidelis augur, in captas
 lenis A 178
- Calliopae** genus *Orpheus* HII
 1038
- Calpe** hibera HII 1257 fracta
 Calpe HII 1244 Calpe
 conmisso ponto resonans
 HII 1573 Calpe* u. *Chalcis*
 HII 807
- Calydnae** quolibet uento faci-
 les Tr 849
- Calydona** fera uersa* notam
 Tr 855 — *Calydoniae*
Deianirae comites HII 585
- Camena** uocalis M 628
- Cantus** carmen. cantus
 carmen HII 1075 1076 1084
 1092 u. *Orpheus*. cantus
 flebilis HII 1068 cf. 1095
 canere laudes HII 1702
 Tr 302 bella canit Chiron
 Tr 845 canere = praedi-
 care HII 1981 1991. can-
 tus magici M 687 carmen
magicum M 691 carmina
thessalica P 799 u. *luna* car-
 men magicum uoluit Tire-
 sia et decantat O 574 ca-
 nit rursus O 580 carmen
 letale T 692 carmen
 (*Sphingis*) O 98 102 250
 sociale* carmen Phoebus
 cantat O 510 carmina
 (*fescennini*) M 108 populare
 carmen O 406 carmen sim-
 plex — acre A 333 mobile (*ae-*
donis) A 705 carmina tem-
 perans* HII 1084 carmine
 molli fila mouent doctapuel-
 lae A 361 aedon Ityn in na-
 rios modulata sonos A 705
- dulci sono saxa trahens
 Amphion O 625 modi dulces
 A 605 flebiles HII 1095 lusus
 (*Phoebe*) A 337 —
- Caphereus** HII 781 fallax A
 581 — petrae Capherides
 HII 808
- Carystos** ferax uarii lapidis Tr
 846
- caspium** mare Tr 1115 rupes
 caspiae (*Promethei scopuli*)
 H 1213 caspia iuga T 374 —
 caspias fera (*tigris*) HII 145
- CASSANDRA** (III) A Cassan-
 dra Tr 61 987 978 A 1010
 Cassandram Tr 37 Cas-
 sandra (*uoc.*) A 728 phry-
 giae uatis A 190 furens no-
 uerca futura A 200 Cas-
 sandrae furor A 747 — 811
 geminum solem geminum
 Argos uidet enthea A 766
 Agamemnonem dominum
 sortita Tr 988 famula ueri-
 dici dei A 256 phoebas Tr
 34 dura uirago A 702 ca-
 ptua coniunx regii paelex
 tori A 1060 poenas capita
 persoluet suo A 1059
- Castaliae** sanctae O 280 —
 castalii fontis sancta lym-
 pha O 234 castalium ne-
 mus O 727
- Castore** cum suo Pollux M 88 Ca-
 stor et Pollux M 230 u. *Leda*
 — castorea manus P 818
- Caucasum** Pindum Athon HII
 1735 nivalis Caucasi HII
 1455 horridus Caucasus
 HII 1382 Caucasi abru-
 ptum latus H 1216 Cauca-
 sus inhospitalis T 1052 M 43*
 Promethei cruore sparsus
 M 712 ingens P 1143
- Caycus** Tr 237
- cecropiae** terrae T 1053 ce-
 cropii montis iuga P 2 ce-
 cropiae nurus M 76

cenaei annosi templa Iouis
HII 787 petra pollens arce*
cenaei Iouis HII 102

Centauri truces — Lapithaeque
in inferis H 782 Centauris
HII 1199 1934 rapiam
dextra plena Centauris
inga HII 974 Centauros
HII 1053

Cephalanum dux Tr 527 u.
Vlixes

Cerberus Tr 415 Cerbero H
60 1231 Cerberum H 1340
triceps Cerberus catenas
mouit graues O 594 atrum
Cerberum uidit dies HII
23 canis inferorum HII 1605
A 913 stygius canis H 787
P 228 stygium canem HII
79 *describitur* H 787 *sqq.*
Tartari saeuum canem A
788 tartareus canis H 653
HII 1775 atrum canem H
59 tetra monstri colla H 61
post raptum canem Tisi-
phone portam uacantem
clausit opposita face H 991
canis abstractus P 852 so-
nuit infernus canis HII 463
triformis canis HII 1206
regnum canis inquieti HII
1530 canis H 59 canem
O 174 custos stygius HII
1249 custodem Stygis tri-
gemina nigris colla iactan-
tem iubis A 13 custos car-
ceris diri T 16 obsidentem
claustra lethaei lacus O 573
qualis duxit per urbes ar-
golicas canem HII 1684
Cerberus qui colla gerit
uincta catenis imo latitans
antro H 1114 triplici ca-
tena uinctus ab Hercule ta-
cuit A 914 spolia ultima
HII 1201

Ceres Ofr. 219 Pfr. 9 M 764
Cereris P 381 Cereri

Pfr. 246 frugifera Ofr. 219
coacta messem hibernam ui-
dit M 764 grata Gargara Pfr.
246 spiciferae deae HII 601
secretam Cererem H 849
tibi frugum potens secreta
reddam sacra, tibi muta fide
longas Eleusin tacita ia-
ctabit faces H 306 sacris
tacitis gaudens Eleusin Tr
853 *Cereris sacra describun-
tur* H 846—851 — tellus ce-
reris ferax H 701 ceres
adulta O 49 cererem co-
quant colla leonis P 978 ter-
tia falce decubuit Pfr. 9 nulla
eius cura P 381

Ceyca suum sonant Alcyones
A 717 raptum coniunx Cey-
ca gemit HII 198 u. *Al-
cyones*

Chalcedona u. *Chalcodona*

Chalcis Tr 848 uasta Chalcis
HII 807

Chalcodona* (*acc.*) A 587

chaonias arbores O 746 —
chaonis quondam loquax
quercus HII 1628 u. *Dodona*

chaos Tr 411 H 1115 mors
aliqua et chaos H 1119
chaos atrum A 508 cae-
cum chaos O 585 HII 1138
M 744 Oct. 402 chaos den-
sum H 865 audium chaos
H 681 extremum chaos
HII 47 noctis aeternae
chaos H 614 M 9 chaos
dirum P 1247 chaos de-
forme T 834 inane T 1013
uictum est chaos HII 1955

Charon *describitur* H 768 *sqq.*
nominatur H 775 portitor H
772 nauita H 778 HII 1933
qui turbida flumina seruat
capaci cumba durus senio
nauita crudo uix adsiduo
bracchia conto lassata re-

- fert fessus turbam uectare nouam O 167—172 uno tot populi remige transeunt H 561 *Charonis cumba*: Phlegthontis atri rates A 790 inferni ratis aequoris H 1077 puppis infernae uada tristia H 1959 illa puppis H 1560 puppis furua H 1973
- Charybdis** rapax reuomit haustum mare T 581 *Charybdis ausonium* mare siculumque sorbens M 411 *Scylla et Charybdis* H 238
- Chimaerae** mediae dona M 835
- Chiron** trucus pueri magister Tr 842 uideat sub Ossa Pelion Chiron suum H 976 *Chiron sidus* T 864
- CHORVS** Thebanorum H O Corinthiorum M senum mycenaeorum T ciuium atheniensium (et Cressarum u. 279) P Troadum Tr **CHORI** II Mycenaeorum et Iliadum A oechaliarum virginum et aetolarum mulierum H Romanorum alter Octaviae alter Poppaeae Oct. *desideratur* Ofr. Pfr.
- Chryse** causa litis regibus Tr 232 — phoebei senis A 177 sacrae uirginis A 178
- Cilla** cara Phoebus Tr 236
- cinyphio** fonte Hercules scelus expiauit H 910
- cirrhaea** templa Paeon meruit H 92 *cirrhaea* templa quatiens nemus H 1479 uatis *cirrhacae* O 273 u. *Delphi Phoebus*
- Cithaeron** H 984 quicquid Cithaeron uertice celso uidet* H 339 *Cithaeronis iuga* H 1293 T 117 *Cithaeron* notum oceano pecus paut H 238 *Cithaeronis* niuoso sub iugo O 829 sub *Cithaeronis* plaga O 865 *Cithaeron laetus* O 866 *sacer Cithaeron* O 495 952 feras tuas inmitte uel rabidos canes O 953 *Cithaeron* qua praerupta protendit iuga Ofr. 13 *Cithaeron* sedes meas redde *ibid.* 31 *Cithaeron* noxius *ibid.* 256
- Claudius** *Claudi stirps* Oct. 39 Britannis iugum imposuit 42 cui Britanni terga dedere 28 nato praetulit sanguine alieno satum genitamque fratris coniugem sibi iunxit 144—147 coniugis scelere occidit 45 coniugis insidiis oppressus 31 cf. 95 107 genitor Octaviae 140 142 996 s. *Neronis pater diuus* 293 598 u. *Agrippina*. — *Claudia u. Octavia* — *claudia* gens. *claudiae* gentis decus Oct. 546 (*u. Octavia*) *claudia* proles 284 (*u. Octavia*). — domus deorum mira ugetur 262 s. domum lapsam prodidit *Messalina* 274 domus nouercae dolis capta 155 domus tyranno seruit 34
- Cleonas** H 1816 *argolicae Cleonae* H 1896 — *cleonaeum caput (leonis)* H 802
- Clotho u. Parcae**
- CLYTEMESTRA** (I) A regina A 304 regina Danaum A 126 decem per annos uidua A 157 Tyndaris caeli genus A 163 Tyndaris furens A 955 cruenta Tyndaris A 307 Leda sata A 235 inclitum Ledae genus A 126 Helenae soror A 125 965 audacis leae A 777 *Lacaena* cultu A 773 festa coniunx A 817 cruenta coniugis uictrix sui A 100 5

- Coccyti** gementis stagna HII 1792 palus inertis Coccyti H 690 turba ... faciet uela inertis Coccyto H 874
- Colchi** M 164 991 Colchis 196 706 Colchos 454 530 — colchide nouerca maius malum P 705 nefanda Colchis M 879 — Colchus Tr 1114 Medea Colchi noxium Aeetae genus M 179 colchus Phasis P 915 — colchico regno M 225
- Corinthos** M 35 * CORINTHI scaena M Corinthi aera M 800 Corinthos maris gemini premens fauces T 269 — isthmi corinthii regna et portus gemini et mare dissidens T 124 s. geminum mare T 181 bimaris Sisyphi terras O 286 — CORINTHIUS SENEX (III) O corinthius populus O 805
- corsicum** mare Oct. 393
- Corybantes** et Curetes HII 1882
- CREO** (II) O (*Iocastae frater*) Creon O 207 209 germane nostrae coniugis O 214 Creon O 403 ad quem secundum regna respiciunt mea *ibid.* Creon de sua condicione loquitur O 700 sqq. *Herculis socer*: umbrae Creontis H 499 Creonti H 647 CREO rex Corinthi (II) M Creon M 178 246 493 517 524 529 Creontis 143 Creontem 418 — tumidus pelasgo imperio 178 coniugia soluit 144 Creon et Acastus arma iungunt 529
- Creta** HII 1887 caerulea Crete tellus cara magno tonanti HII 1879 centum populi HII 1881 Creta dominatrix freti P 90 Cretae centum populi P 155 centum populis (*Creta*) H 234 taurus populis centum pauor
- HII 27 urbibus centum spatiosa Crete Tr 830 — geminos Cretas HII 1562 u. *Minos Rhadamantys* HII 1562 Cretes pugnaces P 35 dociles spicula figere 822 — cresius taurus biformis P 1181 — CRESSAE P 279 Cressa P 182 (cressam) uirginem O 501 — creticum fretum P 669 — cretaeae cernuae P 65
- Creusa** M 511 Creusae 498 Creusae uestes 822 Creusa peperit 930 uirgo aeolia M 105
- Crispinus** coniunx quondam Pop-paeae Oct. 743 Crispinus oscula petere properat 745
- Cupido** u. *Amor*
- Curetes** et Corybantes HII 1882
- Cybebae** matri Tr 72 cf. 792 phry-nemus matris Cybeles P 1144 turrita parenti A 725 sqq.
- Cyclas** omnis HII 807 Cyclas noua P 1030 Cyclada Delon A 387 Cyclades motae T 595
- Cyclops** ferus T 582 Cyclo-pum sacrae turres T 407 — cyclopia saxa (Mycenarum) H 1002
- Cycnus** H 490 Cycnus niuea proles aequorei dei A 216 neptunium iuuenem Achil-es perculit Tr 191 cana nitentem coma Tr 192
- Cydon** harundo quam C. excussit HII 824
- Cyllaron** spartanum flectere poteris P 819
- Cynthia** u. *Luna*
- cyprias*** lacrimas Myrrha tueur HII 197
- Dacum*** u. *Zalacum*
- Daedalus** HII 688 P 125 Dae-dalus callidus senex O 921 potens arte mopsopia P 126 — daedalea claustra P 1180

- Dahae** sparsi T 370 **Dahae** Parthis equitem minati T 603
- Danae** fulsit iu auro Iuppiter Oct. 786 *cf.* 212 *u.* **Iuppiter**
- Danaïs** deest una numero H 504 uacet una Danaïs H 952 Danaïdes urnis quas foratīs inritus ludit labor M 751 Danaïdes H 761 cruentae regis Aegypti nurus H 502
- Danai** Tr 274 671 693 1175 (*uoc.*) A 532 Danaum (*gen.*) Tr 777 A 654* 657 781 regina Danaum A 126 Danaum fatale munus* A 657 Danaïs (*dat.*) Tr 62 369 427 442 603 607 678 A 212 225 o longa Danaïs semper in portu mora Tr 171 *u.* 173 Danaos Tr 455 538 559 599 615 696 1083. A 547 Danaos fregit Cupido Oct. 831 — Danaïdæ Tr 616 Danaïdis Tr 767
- Danuuius** M 727 Danuuii uadum T 376
- Dardanus** pater exultat et ponit gradus decoros A 811 Dardani* mendax domus A 918 — dardana tecta A 639 dardana moenia Tr 141 — Pelopis dardanii H 1172 dardanii Priami H 366 spolia dardania Tr 27 dardaniae domus Tr 881 A 224 dardaniae tures A 370
- daulis parens sororque T 275 — daulias* ales H 193 daunias *u.* daulias
- DEIANIRA** (II) H 11 Oenei H 586 *u.* Oeneus. hercule coniunx H 244 Herculis nuptam H 347 nurus tonantis H 1424 nurus scelestæ H 852 mater
- (*Hylli*) H 11 748 755 regina H 11 706
- Deiphobe** incertos geris uultus coniugis munus nouae (Helenae) A 786
- Delon** maternam A 384 *cf.* H 457 mobilis tellus H 15 Cyclada errantem A 387 terra errante H 457 sistere eam iussit Lucina A 384 — 391 — pastor pheraeos Delius pauit greges H 455 *u.* Phoebus. — Delia *u.* Luna.
- Delphis** fidem praestiti Of. 259 *u.* **cirrhaeus** **parnassius** H 11 1479 delphico deo O 218 delphico admonitu O 821 delphicae laurus O 16
- Deucalion** uir (*Pyrrhae*) Tr 1049
- Diana** *u.* Luna
- dictaea** arua A 880
- Dictynna** *u.* Luna
- Diomedes** non parua gregibus membra suis epulanda posuit Tr 1118 currus truces Thracis cruenti H 1177 greges Thracis cruenti H 11795 thraciae si quis Rhodopes alumnus pasceth humano stabulum cruore H 11544 stabula A 893 auriga A 897 notos Hebro greges H 20 — **Diomedes** **Tydei** **filius** : Ithacomes nocturnus Tr 39
- Dirce** O 42 729 Dirce* fera (*tellus thebana*) H 19 Dirce sacra latet Of. 126 aonius latex M 80 nobilis Dirces nemus* H 920 Dircen ismenida O 238 turbatam sanguine Dircen O 180 — dircaea uallis inriguae loca O 544 *describuntur* O 543—560 dircaea moenia H 140 dente dircaeo O 601
- Dis** P 959 Diti O 791 P 227

1227 HII 1971 Ditis Ofr. 234
 M 641 744 Diti nunciet
 Lycus me iam redisse H 643
 Ditem Tr 206 HII 271
 Ditis inplacabile numen
 O 399 aeternus Ofr. 234
 horridus P 959 ferus M 641
 tertiae regem sortis H 837
 tertiae sortis loca H 613
u. inferi paria sortitus
 Ioui* H 53 diro Ioui H 612
 limen inferni Iouis H 47
 rex infernus P 960 rector
 Erebi HII 1373 Stygis do-
 minus HII 563 mortis do-
 minus H 569 mortis arbiter
 H 586 tenebrarum potens
 O 889 rector umbrarum O
 890 qui manes regit O 562
 P 1249 qui rex populis plu-
 ribus imperat H 564 tur-
 bae ducem maioris HII 563
 opaca qui regit sceptro
 loca H 711 aspero sub do-
 mino regnum Tr 414 — *Dis*
et Proserpina uterque do-
 minus H 809 sedens uter-
 que solio dominus H 809
 tristes deos H 615 umbra-
 rum dominos H 574 lacri-
 mis difficiles dei H 582 ira-
 tos reges H 1144 ire ad
 illos quos uicit deos *Her-*
cules erubescit HII 1710 —
 Ditis regnum *describitur a*
Theseo H 666 *sqq.* Ditis
 audi regna A 789 Ditis
 regna patefacta M 641 regni
 tristis dominus M 11 regni
 tenacis dominus et tacitae
 Stygis P 633 maesta nigri
 regna Iouis HII 1709 do-
 minantem regno capaci H
 662 Ditis inferni opaca
 loca A 1 *cf.* H 711 ab imo
 Dite Tr 441 imo Ditis e
 regno* H 95 — in primo

limine Ditis HII 1929 per-
 fracto limine Ditis Tr 733
 Ditis inuasi domus H 668
 auari Ditis domus H 786
 Ditis regia atque ingens
 domus *describitur* H 721 *sqq.*
 regia Ditis H 594 595 —
 Ditis morae HII 1203 Di-
 tis carcer apertum T 805
 Ditis umbrosi domus opaca
 M 744 qui carentis luce dis-
 ponis domos O 260 furua
 nigri sceptrā gestantem
 poli HII 562 dira maiestas
 dei *describitur* H 726 telum
 tergemina cusplde praefe-
 rens H 567 effugit tenui
 uulnere saucius et mortis
 dominus pertimuit mori
 H 568 frons torua H 727
 pestiferae manus H 566
 Dite domito* H 51 Dite
 contempto HII 1685 uicti re-
 gis H 48 *eum Amor domuit* HII
 562 — populis Ditis O 586
 Ditis feri exangue uulgu
 O 610 famulae Ditis *u. Fu-*
riae. patruus Alcidae H 765
 HII 331 — Pluton HII 1963
 placidus P 636 superbus
 HII 1146 purget has manus
 HII 939

Dodona quercus fatidica HII
 1477 *u. chaonius*

Dolops gelidus HII 125

Domitio patre genitus Oct.
 254 *

doris tellus gigante excusso
 tremens H 81 — *doricae*
 classi A 164 *dorica* face
 A 442 *doricum* genus A
 544 *dorici* ignes A 638

Drusus u. Liuiā

dryas quercum fugiens suam
 HII 1057 *dryades* lasci-
 uae nemorum deae P 792

- Echo** habitans canis montibus Tr 111
edoni Pangaei O 439 edonas siluas HII 192
Eetion uictus Tr 228
ELECTRA (III) A Electra A 982 hostis parentis A 1011 inpium atque audax caput A 1011 Electra Oct. 60—65
eleum ad tonantem H 844 elei amnis (*Alpei*) O 289 elea palma A 976
Eleusin sacris gaudens tacitis Tr 853 tacita iactabit faces H 306 mystas cludit HII 602 dona quarta Triptolemi secatur P 846 *ad sacra eleusinia spectant* P 111 112
Elin Ofr. 129* Elida Iouis coronis claram Tr 860
Elissus u. *Ilissus*
Elysium HII 960 — nemoris elysii loca H 748 elysiis [nemoris tutis] in umbris Tr 166 campo elysio Tr 954 elysias domus HII 1923
Enceladus ferox HII 1149 Enceladus Ossan umeris inposuit HII 1740 Enceladus nondum fulmine uictus HII 1163 anhelantem premens Aetna titana M 413 ne fiat Othrys pondus Encelado leue HII 1144
Enispe formidat borean Tr 851
Enna* u. H 664
eos HII 1871 noctem submo-
 uet eos HII 617 — eo mari H 25 eoi freni T 816
 turis eoi O 309 eoa in unda HII 666 eois campis O 115 eoos sinus A 504
 eoae terrae O 432
epidauri dei rupes P 1031
equus troianus u. *Troia*
Erasini gelidos fontes A 319
Erebi O 415 HII 1069 Erebo H 54* 1232 O 398 534 rector Erebi HII 1373 u. *Dis* uictor Erebi HII 1685
 Erebi claustra HII 1315
 Erebi profundi claustra O 161 hiatus Erebi Tr 187
 tenebris tuis (*rector Erebi*) HII 1374 Erebi deae Oct. 995 u. *furiae*
Eridani HII 187
Erinyes u. *furiae*
Erymanthi iugis H 232
Eryx Herculis caestibus fractus H 486 Eryci iunctus Antaeus ibid.—*Eryx mons* O 613
 Eryx inuius saxi M 710 —
 Erycina P 204 u. *Venus*
ETEOCLES (III) Pfr. regia habitat superba Pfr. 230 nullas ferat poenas? 282 graues soluet sc. p. 283 turbae exulum se ascribat 291
euboicum mare HII 103 litore euboico H 843 euboica tellus HII 779 unda euboica H 382
Euenos per campos uagus HII 504
Eumenides u. *furiae*
Euripus instabilis undas flectit HII 783 septem cursus uoluit et totidem refert HII 784 semper Euripo properante Tr 848 Euripus uicibus alternis fugax* H 381
Europae ultor Agamemnon A 206 Europae cruor Helenae fluxit Tr 906 Europam Helena malis adfixit A 275 — European raptam Oct. 780 tyriae Europae (*sidus*) H 9 puellae assyriae HII 556

Eurotas Ofr. 128* Eurotan
A 282 320

EURYBATES (III) A Eury-
bates A 412

Eurydice HII 1088 Eurydi-
cen HII 1091 H 575 581 585

Eurystheus H 78 530 834 HII
1805 arginae inpotens do-
minator urbis H 1188 cruen-
tus Eurystheus HII 1982
curru superbum uecta tran-
scendes caput (*Eurysthei*
Alcmena) HII 1983 natus
Eurystheus properante
partu H 834 qui Alcidae
imperat Eurystheus HII
407 hoc nullus Eury-
stheus iubet H 483

Euryti nictos lares HII 100 u.
H 481 not. Euryto uirgo
edita Iole HII 1494 parens
cum staret HII 356 regis
natam HII 357

Euxini unda A 66

ferae Tr 1104 O 953 belua
HII 2002 aper A 951 P 355
u. *Hercules Ancaeus* saeti-
ger HII 1893 M 647 can-
cer u. *sidera* canes O 953
ceruus O 773 u. *Actaeon*
O 150 P 350 ceruae cre-
taeae P 65 u. *Hercules* dam-
mae HII 1062 P 66 580
lucae boues P 360 leo
marmaricus A 776 HII 1061
nasamonius HII 1647 leo-
nes poeni P 356 — Tr 804 T
732 Oct. 89 O 97 151 431
940 lea A 777 u. *Bacchus*
Hercules sidera lupi P 580
HII 1062 O 150 scorprios
HII 1222 u. *sidera* serpen-
tum omne genus M 708 —
anguis coluber draco hydra
uipera H 790 1 — serpens
HII 1063 1258 O 153 M 689 —
705 707 734 775 *Megaerae*

HII 1007 *dircaeus* draco O
743 *Herculis* gemini angues
H 221 *lernaes* draco HII
1539 A 881 HII 17 94 H 226
M 704 H 533 *Python* Phoebi
draco H 459 HII 92 *Hesperidi-
um* A 909 *Achelous* serpens
factus HII 304 *Colchus* draco
M 706 *Briarei* uiperae ma-
nus HII 169 *Cerberi* H 790
s. 816 *taurus* u. *Achelous*
HII 304 501 *crelius* HII 27
A 878 *Europae* HII 556 *Zethi*
iuuencus O 623 *Aetiae* M
469 s. 241 *marinus* P 1045
1086 1090 — M 837 *tauri*
palear P 1053 *tigris* O 950
caspiae HII 145 — 245 P
352 M 871 T 708 O 950 uri
P 70 *bisontes* P 69 *ursi*?
O 152 — *uolucres* u. *aues*
belua ponti P 359 *uulgu*
aequoreum P 965 *monstra*
ponti P 1213 *caerulei* maris
P 1169 cf. 1025 1043 u. *tau-
rus*. *delphin* O 473 A 470
— 476 *physeter* P 1039
pistrix P 1058

fescenninus M 113

Fides sancta Oct. 409

Fortuna dea leuis Oct. 464

FVRIA (III) T furiarum
turba M 966 furiarum *co-
mitatus* u. *inferi*. clusa fu-
riarum loca H 1228 furiis
age penates T 24 furia-
rum agmina dira T 78 dira
cohors T 250 famulae Ditis
H 100 turba sororum O 161
sorores H 110 sorores squa-
lidae A 796—801 *anguinea**
iactant uerbera A 797 ar-
dentem incitae concutite
pinum H 100 fert laeua sem-
ustas faces A 798 uestis
atri funeris A 800 sceleris
ultrices deae M 13—15
Erebi deae scelerum ultri-

- ces Oct. 995 agmen infernum M968 pectus furiis patet M 974 — furialis M 157 T 94 — Eumenides H 87 ignem flammeae spargant comae H 87 uiperea uerbera incutiant H 88 uerberum crepuit sonus H11006 Erinyes. Erinyes antiqua M 961 E. thalamis stygiis ignes praetulit Oct. 24 E. saeua 166 ultrix 268 631 tristis 935 torua O 603 discors T 251 discordem deam H 93 nimias semper comitata domos A 83 flammifera Erinyes uerbere excusso sonat rogisque adustas sudas in ora tendit H 987 Erinyes pronubas thalami traham toruum* sonantes uerbera O658 E. tenet auratum limen H11612 E. sequitur diralampade H11 675 Megaera M 971 agmen horrendum anguibus M. ducat H 101 uastam rogo flagrante conripiat trabem H 103 torquens angue uibrato* comam H11 1007 parce uerberibus sustine stygias faces H11 1018 dira H11 1011 flagranti face persequitur *ibid.* temporibus hirtas* squalidis pinnae quatit H11 1008 geminas faces quatiens T 252 umbra detestabilis T 24 Tisiphone dira H11 1016 saeua H 989 caput serpentibus uallata portam uacantem (*Tartari*) face opposita clausit *ibid.*
- gaetuli leones P 64
- Ganges et Hister H11518 Ganges *dives auro* H11634 quibibit Gangem O433 — gangeticum nemus M873 gangeticae siluae T707 tigris gangetica O 464
- Garamans sparsus H11 1110 Garamans inops P 73
- Gargara Cereri grata Pfr. 246
- Gelonos dispersos O 487
- Germanicus u. Caesaris uxor Oct. 958
- Geryon H 491 Geryon sparsus H11 26 fero Geryonae H11 1906 pastoris feri H11 1208 pastor triformis litoris tartesii H236 gemini fratres pectore ex uno tria monstrati A 885 Geryonae triformis A 888 Geryonae pecus H 1177
- Getae campis uagi P172 Getae* H11 1045 Getas ultra nullus metatur ager T 462 Getis H11 1096 — getico Haemo H11 1284 getica manu H11 823 geticas sagittas O 476
- gigans truci rictu H11 1172 ille gigans (*Hercules*) H11 1764 nullus gigans H11 1219 ne quis gigans thessalica iaculeturinga H11 1143 tumidigigantis uastam moles H11 1215 *cf.* 167* giganta crede H11 1306 tellus gigante doris excusso tremens H 81 feros gigantes O 91 gigantes arma pestiferi mouent H 981—986 gigantes uicti bellum temptant T 806 g. montibus pares T. 1088 ossa uasti corporis palude limosa iacent A 803 u. *Tityos Cithaeron Pallene Tempe Pindus Oete Mimans*
- gnosius Minos H 737 gnosius rex O 913 quaesitor gnosius A24 monstri gnosisii P 657 — pnellae sertagnosiaceae H 18 gnosiacis ictibus H11 161

Gonoessa numquam uento carens Tr 850

Gorgon HII 96 — gorgoneo furore A 551

Gortyne u. *Gyrtone**

Gracchi Oct. 899—904

Gradius u. *Mars*

Graecia Tr 202 Graeciae A 183 Graecia (*abl.*) A 1000 Graecia uictrix A 221 inter caedes Graeciae atque uastas rates Tr 328 mille rates Agamemnonis uexillum secutae A 40 172 Tr 27 283 1017 millesimam ratem A 476 mille puppes A 451 mille uelis inpleat classis freta Tr 379 mille carinis Tr 717 Graeciae populi Ofr. 325 (u. *Polynices*) Graeciae omne robur Pfr. 265 Graeciae* flos inclitus M 226

Graiorum omnium procerumque Tr 535 Graium decus 623 Graios A 602 Graios Tr 560 graio uiro Tr 814 graio ferro Tr 141 graium iugum Tr 154 cultus graios Tr 876 graiae matres A 362 graias rates Tr 454 graias Amyclas Tr 70 graia tellus P 914 graio in ore 668 graiae urbes Ofr. 284 graii reges Pfr. 11 graia terga Tr 784

Gyas* tumidus HII 167

Gyges* u. *not. ad* HII 167 1172

Gyrtone* parua Tr 831

Hadriae uentosi tumor T 362

haemonius Athos M 723 haemonio rogo (*Achillis*) A 674 neruo haemonio T 863

Haemus M 593 Haemus Pinus Athos HII 1387 getico Haemo HII 1284

Halcyones u. *Alcyones*

Harpyia saeui regis obseruans famem Pfr. 63 plumas reliquit H. dum Zeten fugit M 785

Heben deus Alcides possidet Oct. 215*

Hebrus gelidus HII 1901 Hebrus tristis M 634 Hebripis A 891 Hebri populos HII 1823 Hebro HII 20 Hebrum* HII 1046 u. *Hermus*

Hecate u. *Luna*

Hector Tr 136 244 247 331 452 474 510 544 580 655 664 667 668 691 724 815 1083 Hectoris Tr 133 335 563 606 614 647 794 996 1000 Hectori A 534 746 Hectorem Tr 197 468 569 611 693 917 Hectora Tr 168 Hectora flemus Tr 98 119 columnen patriae, mora fatorem, praesidium, murus Tr 128 *sqq.* auxilium Phrygum terrorque Danaum A 781 Hector non sola Danais et bello mora A 212 Hectoris fortis minas A 467 curus et empto redditum corpus rogo A 468 Hectoris coniugia u. *Andromache* Tr 59 futurus Hector u. *Astyanax* Tr 560 tumulus Tr 492—497 quem parens struxit Tr 493 turris latebrae Tr 513 claustra sepulcri Tr 521 Hectoris umbra apparet *Andromachae* Tr 452 uultus incessus habitus *describitur* Tr 473—477 celsus uomeris Tr 476 frontetorua minax Tr 476 fusam dissipans comam Tr 477 — hectoreos ignes A 681 Priami nepos hectorius Tr 378 hectorea suboles

- TR 537 pondere hectoreo
 TR 424 hectoreo tumulo
 TR 1097
- HECVBA** (II) TR Hecuba
 TR 918 Hecabe TR 869*
 A 682 Hecubae (*gen.*) TR
 143 944 972 Hecubae
 (*dat.*) TR 1072 Hecubam
 TR 963 989 Hecuba (*uoc.*)
 TR 979 *bis* Hecuba gra-
 uida, uana uates ante Cas-
 sandram TR 36 liberum ma-
 gni greges TR 32 fecunda
 in ignes A 743 regimen
 Phrygum A 742 induit uul-
 tus feros (canis) A 744 sibi
 superstes A 746
- HELENA** (III) TR Helena
 TR 936 A 832 Helene TR
 1146 Helenae A 274 TR
 258 919 Helenae soror A
 965 soror Clytemestrae A
 125 426 auspice Helena TR
 873 annis decem captiua TR
 921 Lacaena A 741 Tyn-
 daries TR 1143 Tyndari-
 dos uultus uincet Poppaea
 Oct. 789 *cf.* 790 *s.* uultus incer-
 tos geris Deiphobe coniugis
 munus nouae A 786 lues tanta
 Troiae atque Achiuis TR 863
 pestis exitium lues utriusque
 populi TR 902 alumnae for-
 mam Sparte iactet Oct. 787
- Heleni** coniugem TR 60
- Helices** niuosae HII 1543
- Helle** pauida T 854 **Hellen**
 TR 1044
- Heniochus** Caucasi rupem ha-
 bitans T 1053
- herceum** Iouem A 469 830
- HERCVLES** (I) H HII Hercu-
 les HII 264 551 819 898 1105
 1615 1734 1767 1852 Her-
 culis H 115 443 1048 1162
 1302 1320 HII 773 1272 1391
 1463 1499 1761 1786 1828
 1833 Herculi H 41 120
- 428 HII 1484 1462 Her-
 culeum H 646 965 1225 1284
 A 870 HII 12 35 516 565
 762 767 818 832 858 915 944*
 991 1027 1141 1179 1238
 1349 1352 1375 1376 1379
 1411* 1430 1488 1530 1536
 1605 1712 1718 1744 1781
 1840 Hercule H 1018 1170
 1246 HII 409 973 1237 1504
 1602 — herculeae Thebae
 O 770 H 278 parens hercu-
 lea HII 1743 herculeus so-
 cer HII 226 — herculeae
 domus H 635 herculeam
 domum H 355 per hercu-
 leos lares HII 248 — tela
 herculea H 996 hercu-
 leus labor H 1223 hercu-
 leo furto Ofr. 317 hercu-
 leus ardor HII 1849 amoris
 herculei HII 371 493 somno
 herculeo H 1159 hercu-
 leus sonus HII 1134 sonitus
 herculei gradus H 527 uo-
 ces herculeas HII 809 —
 pondus herculeum HII 844
 corpus h. HII 1422 pectori
 herculeo HII 559 collo her-
 culeo H 72 herculea manu
 H 886 manibus herculeis
 H 1039 herculeis palmis H
 1107 lacertis herculeis H
 229 membra et herculeos
 toros HII 755 herculea
 membra HII 1235 hercu-
 leos toros P 815 herculeas
 umbras H 830 frontis her-
 culeae HII 1645 — uictor
 herculeus HII 1355 her-
 culeum uirus M 781 her-
 culea flamma HII 1491
 herculeus cinis HII 1764
 herculeae necis HII 1171
 1220 herculeos obitus
 HII 1888 casus herculeos
 HII 1611 1910 — Hercules
 deus H 39 Graium decus

H 623 Thebarum salus 626
firmamen, columen 1257 de-
cus orbis et praesidium HII
754 regna donat miseris et
celsis rapit HII 415 par
tonanti HII 1548 1887 gi-
gans 1764 numen 1989 Ioue
creatus 440 *cf.* 1155 H 902
928 fortius ipso genitore
fulmina mittas HII 2005 to-
nantem adorat H 918 frater
quisquis incolit caelum meus
non ex nouerca frater H 911
u. H 6 *sqq.* preces concipit
Ioue Herculeque dignas H
931—43 Iouis nepotes (*Hercu-
lis liberi*) H 1211 Alcme-
na satus HII 440 P 322 Iu-
nonis hostis HII 1190 Iuno-
nis aemulus 847 887 magnus
M 651 *etc.* laudes magni
Herculis H 833 *celebrantur* H
834—898 A 845—924 fama
HII 320 triumpho HII 417
natales H 24 834 1166 A
854 868 *sqq.* HII 147 1505
1701 1870 infantis aetas:
H 58 gemina serpens H 219
HII 1209 iuuenis H 44 co-
mae horrentes H 472 HII
793 stantes H 897 hirta
HII 378 rigens HII 581 bar-
bae graues HII 1758 frons
placida 1751 maiestas *ibid.*
pax habitum tulit 1689 mi-
nae uultus uires *describun-
tur* HII 143—172 iratus HII
172 mites irae Ta 740 po-
pulus cana dilecta Herculi
H 898 916 HII 581 793 1645
uestis HII 569 palla fe-
minea HII 1360 semiferi
cruore tincta 1474 arma
Ta 741 *enumerantur* H 1236
—41 1123—28 tela H 996
1057 1304 H. leone et hy-
dra armatus H 45 cleonae-
um caput 801 spolium leo-

nis H 469 1158 HII 790 414
377 1669 P 323 332 lernaea
tela HII 909 H 1203 arcus
H 995 *sqq.* 1202 *sqq.* HII 433
520 978 1240 1726 non semel
infesti Troiae Ta 142 834 A 641
920 Philoctetae dedit mo-
riens HII 1608 1652 1945 pha-
retra A 641 HII 791 1724 *etc.*
P 322 harundo H 1307 HII
521 ensis H 1236* HII 873
caestus H 485 claua H 470
1029 P 328 HII 417 498 ro-
bur H 804 stipes H 1034
1090 1126 HII 1453 pondera
1092 robur H 804 robora
1128* nodus HII 1665 *Her-
culis facta* H 481—491
defensi dei H 448 Teu-
thrantis euersi domus H
481 Eryx, Antaeus H 485
Busiris H 488 Cycnus H
490 M 638 *s.* Geryon 491
Aquilone nati M 637 hae-
sit syrtium uadis et puppe
fixa maria superauit pedes
323 *sqq.* bello cum peteres
nestoream Pylon H 664 Dis
cum Hercule conseruit ma-
nus H 565 uindex mundi
HII 324 877 883 1023 1339
1420 1598 1842 orbis paca-
tor 2000 domitor H 623 in-
mune nil reliquit HII 1616
emensus freta terras umbras
1482 fregit mala HII 56 *cf.* 35
scelera 57 omnem pestem
1521 monstra HII 54 fe-
ras 34 54 1205 1375* do-
mitor ferarum 1999 reges
1788 *s.* tyranni 1874 ty-
ranni reges monstra ferae
saeuicidei 882 abellis* redisti
985 Hercules timens HII
273 295 1265 H 45 797 labor
bissenus H 1289 A 851 la-
borum numerus H 836 socia
Pallas 904 comes Licha HII

99 dura series operis et longus labor HII 1401 herculei labores HII 344 1323 1459 1620 *cf.* H 316 ultra labores Alcidae fuge HII 748 noti labores HII 1143 labores timent HII 1938 immune caelum dignus Alcidae labor H 962 eat ad labores hic quoque herculeus labor H 1323 inter labores ignis herculeos abit HII 1620 inter herc. lab. me numeret HII 344 summus legatur femina herc. labor HII 477 labor summus fiat Alcidae Lycus* H 639 (*Lichas*) fiat summus labor HII 820 — *recensentur labores* XII H 219—252 HII 16—27 A 874—924 *magna ex parte* H 531—553 1239—49 HII 1816—25 1893—1937 *cf.* 1868 *sqq.* *pauci* H 1177 s. HII 291 1206—9 1296—1300 1537—1544 1654 1792—6 primus en noster labor leo H 949 HII 16 1197 A 874 cerua HII 17 1243 aper HII 984 1541 1893 hydra HII 262 287 854 918 *sqq.* 1198 1260 1364 1538 1937 amazonium malum HII 1454 medius aether tua tela sense rat H 1117 cesserunt freta H 960 HII 1244* caelum tulit H 69 429 1108 HII 98 1246 1347 1769 P 334 ex inferis rediit cum spolio H 596—833 HII 1166 1380 1685 1770 1985 ei Theseus lucem debuit HII 1773 H. patitur iugum H 436 amor herculeus HII 371 493 Omphale HII 374 576 H 469 M 322—336 captas amat HII 365 *sqq.* nuptas et uirgines 367 Priami soror HII 366 uagi amores

eius 367 *sqq.* u. *Auge Thespiades*. furor H 944 *sqq.* liberos et Megaram coniugem interficit 992 999 1012 1028 1029 *ad planctum hortatur chorus* H 1106—28 manus tersit fonte cinyphio HII 910 *cf.* HII 432 810 907—910 1411 1456 nouercales manus H 1243 coniunx u. *Megara Deianira* HII 280 294 318 336 347—282 433—u. *Hyllus* 302 918 1473 u. *Nessus* Lichan peremit HII 819 quercus hanc sortem mihi fatidica quondam dederat et nemus (*parnassium*) HII 1477 *sqq.* Hercules in Oeta u. HII M 642—645 rogi HII 1487 *sqq.* 1622 1642 preces supremas HII 1492 paterna pars caelo data, flammis materna HII 1997 cinerem Herculis iactans Alcmene 1762 inter astra positus HII 1952 1575 comites HII 1368 Philoctetes 1721 Titanis ipse comes 1517 1585 ministri HII 1749 turba 1671 uolgos 1750

hercyniae siluae u. *hyrcaniae* M 716

Hermione TR 1144

Hermus* rapidus Pfr. 245 totus Hermus* (*diues auro*) HII 631 u. *Hebrus*

Hesione dilecta Priami dardanii soror concessa famula est Herculi HII 366

Hesperus A 863 Auroram inter et Hesperum H 887 commisit uices lucifer Hespero HII 149 Hesperus faciet diem. Ofr. 87 dux noctis M 886 nuntius noctis P 759 stella gemini temporis praeuia M 72 — *Hesperugo** u. *adn.* ad M 886 — *Vesper*

- serae nuntius horae T 795
 — hesperia Tethys P 579
 ante hesperios ortus O 793
 hesperiae rotae flexura T 796
 hesperiae metae P 291
 hesperia maria M 730 hesperii maris extrema tellus H 1147
 zephyro subdita tellus H 11628
 hesperium latus (*Italiae*) H 1180
 gentis hesperiae H 235
 sub hesperio polo H 11207
 hesperium pecus (*Geryonae*) A 887 — *Hesperides*
Hercules deceptis referat mala sororibus H 535
 aureum nemus H 118
 poma A 903
 serpens peremptus H 118
Hiberi sub occasu positi H 11526
 hibera Calpe H 11257
 hibera turba (*Geryonis*) H 11208
 hibera gaza (*Tagi*) H 1332
Hippolyte ferox A 898
HIPPOLYTUS (II) P Hippolyti pater P 103
 animus intractabilis 234
 exosus omne feminae nomen fugit, inmitis annos caelibus uitae dicat, conubia uitat 235—7
 ferus 245
 animus tristis et intractabilis 276
 iuuenis ferus 277
 inmitis uiri mens saeva 278
 seuerimater Hippolyti P 406*
 Hippolyti animus rigens *ibid.* 421
 pectus ferum 423
 toruus auersus ferox 423
 truculentus et silvester et uitae inscius 469
 Hippolytus (*matrem tenens*) 596
 Hippolyte 619 654 718 1177
 Hippolytus stupri raptor 734
parentibus similis P 665—8
 facies torua uiriliter 806
 colla splendida 808
 frons hirta, breuior coma 811
 herculeos toros aequat 815
 toros latior belligeri Martis 816
 Hippolyti comas rigidas (*non uincet Liber*) 766
 frenis castoream mobilior manu spartanum poteris flectere Cyllaron 818.
 9 ficta maiestas, habitus horrens prisca appetens, morum senium triste, adfectus graues 924.
 5 siluarum incolae deferatus castus rudis 930 s.
Hister H 11369
 Hister ualibus currat nouis H 1186
 Hister Alanis fugam praebens T 629
 in Histro P 63
 Hister torrens M 588
 Hister in tot ora diuisus M 766
 gemmiferi Histri H 11626
 Histrum colens cycnus A 715
Hybla O 614
Hydaspes dines H 11632
 Hydaspes gemmifer M 728
Hylas puertener, *Herculi* magno inreptus, raptus inter undas M 650—652
HYLLVS (III) H 11Hylle H 11988 1452 1492
 natus Alcide H 111000
 natus (*Deianirae*) H 11899 900
 Iouis nepotem et natum *Herculis* H 111499
 nepos tonantis H 111425
 inclutum Alcidae genus H 111431
hymen funestus Tr 871
 hymenaeus (*Helenae*) Tr 905—
 hymenaeus aures pepulit M 116
 hymenaeo M 300
 qui facibus legitimis ades M 67
 cecinit hymenaeum Tritonum chorus Tr 210
 hymenaeum proloqui pudet Ofr. 262
 tuis ne fieret hymenaeis potens Oct. 151
Hymetti dulcis rupes P 24
hyrcani saltus P 75
 hyrcaniis lucis Suebae M 716
 hyrcana tellus T 631.

Iacchus *u. Bacchus*

IASON II. M Iason M 8118 137

141 262 450 521 821 906 941

1029 1006 generum legit Creon

exulem addictum quem leto

expetit Acastus 255 — 7 *cf.* 240

caelebs 906 genitor 941 in-

gratus 1029 dux aesonius 82

dux ducum 233 thessalicus

dux 418 marequis subegit 599

causa uocandae Hecatae 821

Iacrus H 1691 O 913 *sqq.* ignoto

ponto nomina dedit H 1694

puer O 918 928 nomen eri-

puit freto O 919 alitem no-

uam* O 923 (*icarius*) pon-

tus H 1694

Ide Tr 73 fatalis **Ide** Paridis

domus Tr 66 celsa **Ide** Tr

1059 — **idaei** montis A 478

ab **idaeis** iugis Tr 938

idaea saxa Tr 183 **idaeae**

niues Pfr. 247 **idaea** ne-

mora A 767 facibus **idaeis**

Tr 454 **idaeas** aues Tr 576

rupis **idaeae** specu H 464

idaea manus (*Curetes*) H 1

1883 **idaeus** leo O 463

Idmonem quamuis bene fata

nosset condidit pestis* li-

bycis harenis M 655 — 6

Ilium Tr 31 244 421 921 1063

A 191 831 **Ilii** Tr 437 **Ilio**

A 42 598* lentum **Ilium**

Tr 22 **Ilium** decenni marte

concussus A 979 *u. Troia* —

iliaca sceptrata Tr 781 fa-

uilla **iliaca** Tr 21 **iliacus**

fumus A 480 **iliaca** maria

A 41 **iliaco** ostro A 934

ILIADES (chorus II) A **Iliades**

A 608 689 Tr 150 *u. Troades*

Iliissus leuis P 14 **Elisso** niueo

corpus fouet 512

illyrica regna Cadmus permens-

us fuga H 397*

Inachus uolucer H 1139 **Ina-**

chi antiqui genus* T 337

phoronides latuere uenae T

115 s. — **inachia** stirps A

316 **inachus** murus Pfr. 82

Inarimen tyrrenam H 1160

cf. T 809

Indus Phoebo subditus H 11 41

Indus Phoebi propioris T

602 **Indos** ante glacialis

polus inficiet H 11 339 **nudos**

Indos O 123 **Indus** Ara-

xen potat M 376* extre-

mos usque ad **Indos** O 114

quicquid **Indorum** seges

H 913 *u. Arabes*. — **India**

decolor P 353 **thyrsigera**

761 **Indiae** populi perusti

M 487 — **indici** maris do-

num auris deducat P 400

inferi amnes per igneos

P 1183 **amnis** ora adluens

P 1241 *u. Tantalus*. **flumi-**

nis ultimi H 11 108 a fonte

discors manat hinc uno la-

tex H 715 **inferni** ratis

aequoris H 11 1077 stat

nigro **pelagus** gurgite lan-

guidum H 558 **puppis** in-

fernae uada tristia H 11

1959 **abditum** profundum

O 590 **infernos** lacus H 11

1297 **tristes** lacus A 12 tor-

pentis lacus O 596 P 1211

iuratos superis lacus Tr 400

u. Acheron Cocytus Lethe

Styx — **inferorum** arbitri

sedere H 11 1011 *cf.* 1562

iuridici H 585 **quaesitor**

inferis non unus H 735

quos ob infandas manus

quaesitor urna gnosiis uer-

sat reos A 24 — **inferorum**

carcer H 1229 **carceris**

fores H 1012 1145 do-

mus nocte perpetua silens P

226 **carentis** luce domos O

260 **caecum** retro patefe-

cit iter (**Alcides**) Tr 734

claustra et specus (**Stygis**)

Tr 439 — canis, custos
u. Cerberus — discordem
 deam quam munit ingens
 montis oppositi specus H 93
u. furiae discors latex H
 715 Dolor* O 665 fren-
 dens Dolor H 697 Dolor ra-
 bidus O 1082 — exilium H
 1231 nocentum exilia H 93
 Error H 96 1102* Fames
 maesta tabido rictu iacens
 H 695 — fato stupente
 HII 1202 tremente fato HII
 6168 inter infernos lacus
 cum fato steti HII 1298 ne-
 fas fati HII 1128 silentum
 fata HII 22 post fata Tr
 663 nec te fata tenent post
 funera HII 1962 timete su-
 peri fata HII 1763 redde
 me fatis HII 1716 audum
 fatum O 416 quid iuuat
 dirum properare fatum H
 871 saeuo rapiente fato O
 126 fata rapacia HII 107
 Fata uiolenta O 1081 fata
 ignaua A 539 fata uici H
 616 Fatum rumpe manu
 H 570 rumpe fatorum mo-
 ras, molire terras Tr 690
 — feralis loci omen tre-
 mesco Tr 497 turba fera-
 lis H 1153 — discussi fo-
 res HII 461 taenarias fo-
 res HII 1065 taenarias
 fores pulsabis HII 1776
 portam uacantem (Tartari)
 Tisiphone clausit H 991 —
 Funus H 697 — furia-
 rum comitatus H 66 *sqq.*
 694—700 O 603—7 *cf.* co-
 mitatus Oedipo dignus O 665
s. 1080—3 — Furor H 96
 1104 Furor caecus O 603
 — Horror O 604 — ad
 imos HII 1519 inferi
 HII 1785 tristibus inferis
 H 570 tristes Erebi deos

HII 1069 pallentes deos O
 597 praecipites actus ad
 inferos H 551 inferorum
 sedes infausta T 1 infe-
 rum sedes Oct. 652 infer-
 nae sedes Ofr. 207 *s.* in-
 ferna loca HII 1985 in-
 ferni specus amnisque no-
 tus T 105 *s.* inferna facies
 O 49 — Inpietas H 96
 — Labor* O 665 labor
 (*Deianirae parandus in in-
 feris*) HII 943 Sisyphos
 Ixion HII 1013—1015 Ti-
 tyos Sisyphus Tantalus HII
 1072 *sqq.* Ixion Sisyphos
 Tityos Tantalus A 15—21
 Sisyphus Tantalus Ixion
 Tityos Danaides HII 946—
 952 Ixion Sisyphos Tanta-
 los Tityos Danaides Cad-
 meides mensae phineae H
 754—768 — Letum* O 665
 — limen Ditis HII 1929
 limen obsidens Cerberus
 Tr 414 custos non facili
 ostio Cerberus Tr 415 —
 Luctus O 605 ater Luctus
 H 698 — Lues* O 665 —
 Macies O 1082 — Metus
 O 607 metus H 697 strepunt
 nocturni metus A 802 —
 Morbus O 606 Morbi tre-
 mor horridus O 1081 —
 Mors* O 665 mors HII
 1119 1120 sacra dirae mor-
 tis H 56 mors uicta HII
 770 morte deuicta HII 1557
 fracta non semel est mors
 horrida HII 1957 *s.* reli-
 cta morte HII 1165 mor-
 tem time: dominatur illic
 patruus Alcidae HII 330
 mortis loca HII 1958 mor-
 tis infernae locus HII 1708
 mortis locus ipsa morte pe-
 ior H 710 squalidae mortis
 specus M 745 — inferna nox

A 514 nocte discussa inferum* H 50 noctis aeternae chaos H 614 quicquid atra nocte possessum latet 286 noctem ueram O 598 lassata prior est nox* H 47 nocturni metus strepunt A 802 — Pauor H 697 — Pestis atra O 1082 — noctis aeternae plaga P 843 sonti-plaga decreta turbæ H 1230 — deterior polus H 611 ad fata et umbras atque peiorem polum H 776 terga nigrantis poli A 793 nigrantis regna qui torques poli H 942 nigri poli H 562 polus uasto manes carcere umbrans P 844 — atri regio populi* H 1111 qui rex populis pluribus imperat H 564 regno capaci H 662 turbæ maioris H 563 — Pudor serus consocios uultus tegit H 696 — ramus tristis stygia ab unda M 810 — regna superis auersa M 10 regnum tenax P 633 — inde unde omne retro H 49 unde non umquam remeavit ullus H 1531 — Scelus H 96 — Senectus O 607 iners Senectus adiuvat baculo gradum H 700 — simulacra inferna H 1152 — silentium fata H 22 tristi silentem nubilo domum H 624 silentium uulgus M 743 — sopor segnis H 694 — sortis tertiæ loca H 613 tertiæ regem sortis H 837 — superstitio inferum T 678 Taenara et Cerberus rumores uacui, fabula par sollicito somnio, uerba inania T 413 *sqq.* — Tabes* O 665 — rerum terminos tecum efferens H

294 — ultima loca H 1969 regna ultima H 1770 puppem fluminis ultimi H 108 — umbræ, animæ u. manes exanguis uulgus Ditis O 611 — urna recipit populos citatos H 193

Ino cadmeia O 452 matertera Bacchi O 451 ponti regna tenet *ibid.* Nereidum choris cingitur O 453 Ino præceps mendose legebatur Ofr. 23 *sed spectant ad eam et alium eius uu.* 23 — 25 — inoa* rupes *ibid.* — inoides* nurus T 372

IOCASTA (II) O (I) Pfr. soror (Creontis) O 684 Iocasta uacors O 1027 uterum capax qui uirum et gnatos tulit O 1061 iacet perempta O 1062

Ioleos maris uasti domitrix T 829 Iolcon paruam M 460

IOLE (II) H 19 Iole H 241 349 Iolen 208 356 Euryto uirgo edita Iole H 1495 regis nata H 357 regina *ibid.* eam Hercules poscit H 577 famulae in locum cecidit H 357 captiua 281 famula 282 382 394 412 paelix 350 439 paelicis captæ decus 240 decor Ioles 559 *Hyllo traditur ab Hercule* 1495 parentis fata queritur qui letifero stipite pulsus tota iacuit sparsus in aula 210 *sqq.* parentes in tutum mors aequa tulit 219 Toxæus frater 217

ionio toto (sc. mari) A 527 ionium mare O 616 Pfr. 248 ionia maria A 586 ionio salo H 735 ionio pelago T 478 ionius sinus P 1021 ionia naues T 143 —

ionides nurus *u. inoides*

Iphigenia rapta saeuae uirginis aris Oct. 1005 tuam gnatum parens Helenae immolasti Tr 258 iugales filiae facies et generum Achillem A 159 lustrale caput doricæ classi A 164 *sqq.*

iris imbrifera curuata picto sinu O 320 *s.*

Isamarius si quis greges Thraciscruenti uindicat Hii 1793 ismaria sub umbra 194

Ismenos tenuis O 42 Ismenos tenui flumine languidus Hii 141 Ismenos rapidus torua ducens uada Ofr. 116 quicquid Ismenos rigat H 338 quisquis Ismeni loca colis H 1170 (*u. actaea arua, Pelopis regna.*) Ismenon Hii 1806 Ismenon tacitum uirenti ripa A 322 — ismenida Dircen O 238

Ister *u. Hister*

Isthmos quod cingit mare Pfr. 13 Isthmos M 45 Isthmo 299 quæ duobus terra conprimitur fretis P 1033 Isthmus corinthius T 124 Isthmos diuidens uicina uada T 112 *s.* bina scindens Isthmos exilis freta* H 340 Isthmos arto recurvatus solo A 585 Isthmos undas committat Hii 83

Italia hesperium latus Pelorus tangat Hii 80

Ithaca tremens* T 587 Ithace saxis dolosis nocens Tr 867 sterilis et saeuis fretis inclusa tellus Tr 1001 — Ithacus *u. Ulixes*

Ity A 705 Hii 201* *u. Atthis*

Iulius Caesar *u. Caesar.* — Iulia Oct. 970—72

IUNO (II) H Iuno H 109 619 1304 Hii 847 887 941* 1441

1513 1602 1679 1797 Iunonem Hii 300 dea Hii 275 maximi coniunx Iouis H 1041 soror tonantis H 1 soror cuncta pollentis uiri A 842 tonanti nupta Hii 1504 aetherium gerens sceptrum Hii 1504 tonantis socia Hii 884 magni consors sceptri, soror et coniunx* A 348 nouerca Hii 9 31 98 274 316 437 443 564 856 1138 1191 1281 1318 1321 1326 1440 1504 1553 1601 1720 H 21 112 912 1208 teneo nouercam H 1023 templa Iunonis Hii 750 templa securæ nouercae Hii 1553 nouerca irata (*Herculis*) A 846 iratam nouercam (*Bacchi*) O 424 Iuno argolica A 843 Iuno regia A 348 Mycenis culta A 350 supplex tui numinis Argos tueris A 353 bella pacemque regit A 355 uictrix A 357 tibia solemne canit Iunoni A 358 fila docta mouent puellæ carmine molli A 360 tibi lampada notuiam iactant matres graiæ A 362 candida iuuenca inmolatur nescia aratri A 364 Iunonis odio H 451 610 Hii 38 1186 hoc nulla Iuno iubet H 483 una uetante H 968 Iunonis hostis Hii 1190 infesta Iuno H 218 (Iuno) uidua H 3 Iuno feras transtulit (*in caelum*) Hii 66 Iuno astra portentis ferisque tribuit Hii 75 fugit astra Hii 1602 uirtus (*Herculis*) Iunone peior Hii 63 non ausa est Herculem eripere terris Hii 944 non spargis facem imitata fratrem et mittis

- ereptam Ioui? HII 885 paelicem (*Alcmenae*) HII 1503 generum uocat Herculem HII 1441 Iuno maxima Oct. 221 289 Iunonis irae* Oct. 216 Iunonis more 547 Octauia terris altera Iuno 224 regina deum Oct. 207 coniugis altae obsequium Oct. 218
- Iuppiter.** Iuppiter HII 87 847 1142 1510 1852 1915 Ofr. 59 P 1145 M 534 Iuppiter Oct. 223 Iouis H 79 1041 1388 P 134 1143 M 777 Ioui H 927 HII 420 493 494 885 1373 1781 1812 Tr 146 Oct. 512 Iouem H 2 1024 HII 554 1250 1675 1696 1807 1808 Oct. 823 Ioue H 118 932 936 HII 8 440 Tr 355* Oct. 243 maximus mundi parens P 474 summus deus 631 diuum rector atque hominum 688 creator caelitus 896 gubernator poli 911 igniferi rector Olympi 968 caelitus rector Oct. 233 summus genitor 250 summus M 534 dominus caeli diuumque pater Oct. 209 qui caelum nebulasque ducit P 305 fulminis dominus 566 reuulso mundo tonans Ofr. 59 caelo eum traxit Cupido Oct. 823 formas se uertit in omnes 207 formas induit minores P 304 oloris pennas sumpsit Oct. 210 tectus plumis pennisque 779 sidonii tauri cornua sumpsit 311 taurus trux 781 iuuenus P 308 aureus fulsit in imbri Oct. 212 786 ales P 306 — *u. Danae Leda Europa Iuno.* tonans Oct. 220 776 tonantis H 1 918 1015 HII 1155 1424 tonanti HII 1514 1548 1880 tonantem HII 993 1251 tonante HII 1887 magni tonantis A 368 iniqui tonantis A 617 eleum ad tonantem H 844 soror tonantis H 1 coniunx tonantis HII 260 tonantis socia HII 884 nurus natus nepos tonantis HII 1424 tonantibus sceptriferis taurus colla ferat M 59 pater rerum HII 1591 diuum parens H 268 magnus duorum parens T 90 sator deorum HII 1 P 162 diuum sator O 1050 deorum ductor H 303 pro caelestium rector parensque H 520 pater ac rector A 400 caelestum arbiter parensque H 602 pro mundi arbiter HII 1177 summe pro rector deum HII 293 summe pro rector poli HII 1279 summus caeli rector aetheriae potens dominator aulae T 1081 Ofr. 59 altisonus P 1143 qui caelum nebulasque ducit P 305 uicina petit 1146 neglectus Oct. 243 deserit altam aulam mortali forma captus 223 — *Phaedra Iouis* progenies P 134 *Bacchus* proles inprobi fulminis M 84 *Iouis* qui regna concussit M 777 *Ioui* aequatus *Caesar* Oct. 513 — tonantis furta et grati amores Oct. 776 regnum aetheris HII 1151 pater altisona quatiens regna A 603 pater qui sidera et terras regis A 840 ad quem triumphus spolia uictores ferunt A 841 cuncta pollens A 842 tu penes quem iura praecipitis poli O 253 — *Iouis* cenaei HII 102 cenaei *Iouis* annosa templa HII 787 *Iouem* herceum A 830 *Iouem* herceum spar-

sum cruore A 469 Iouis coronis claram Elida Tr 860 eleum ad tonantem H 844 Iouis pisaei palma A 996 — Iouis fulmen H 1188 fulmen facesque H 1148 tela faces ignis H 1919 cuius excussis tremunt humana telis H 521 fulmen genitor Alcidae gerit H 327 minaces ire per caelum faces spectra et tonantem fulmine excusso diem H 328 fulminantem Iouem H 561 uultus Iouis fulminantis H 728 fulmine pollens A 400 mundum concitans coruscã saeua tela iaculatur manu O 1051 fulminanti patri* H 462 quid qui gubernat astra, qui nubes quatit non latuit infans rupis idaeae specu? H 463 Iuppiter telum posuit coruscum* O 514 — Iouis irati A 549 crimen Iouis H 1507 1509 in locum Iouis H 754 — Iouem iugo turpi pressum (*Iunonis*) H 1024 Iouis furta O 732 praedonem deum* O 734 paelices H 4sqq. I. in taurum conuersus H 554 u. *Europa*. gnatus Amphion Ioue H 266 *Thebas* non semel caelo relicto uenit H 269 generis nostri Iuppiter auctor A 405 abauus A 407 — astra promittit pater H 964 patrem probauit H 36 Ioue esse genitum 118 genitor 122 H 33 1151 patri H 51 patris 971 Ioue genitus 118 Ioue natus 796 natus Iouis H 1869 *Saturnum* auum dicit *Hercules* H 972 parenti altisono H 533 teque testata est meum patrem no-

uerca H 9 quis natus ex te (*Iuppiter*) et nouerca H 97 Iouis nurus Iole fiet? H 282 *Deiantrae* socer H 860 auum *Hylli* H 993 Iouis nepotem H 1499 mentimur Iouem H 450 quid uiolas Iouem? H 451 — inferni Iouis H 47 diro Ioui H 612 pariasortitum Ioui H 53 u. *Dis*. nubo Ioue* O 45 *Iustitia* uirgo numinis magni dea Oct. 409 sancta M 442 *Ixion* H 754 1015 A 15 *Ixionis* labores: rota membra celeri differens cursu T 8 *Ixion* humum tangat, rota membra torquens resistat M 747 *Ixionis* rota Oct. 635 thessalus dux *Nessi* pater ex *Nephela* H 495 regem thessalum H 950 *Perithoi* pater P 1244

*Labdac*i penates H 499 *Labdac*i clara domus Ofr. 53 — *Labdacidas* O 724

labyrinthus daedalea claustra P 1180 monstri gnosis domus caeca 657

Lacaena (*Clytemestra*) A 773 *Lacaenam* (*Helenam*) A 741

Lachesis O 1007 u. *Parcae*

*Laertes** pauper T 587 *Laerta* (*nom.*) Tr 709

Laius O 261 636 795 *Laio* O 864 *Laium* O 222 678 786 loquitur O 639—671 ab *Oedipo* interfectus O 789—804 Ofr. 260 *Laius* sanguineum gerens insigne regni rapti furit Ofr. 41 poenarum suarum arbitrum uocat *Oedipus* ibd. 166

Lapithae et Centauri multo in bella succensi mero apud *inferos* H 783

- lares** T 264 O 703 HII 1496
 1805 *larem tyrium Cadmi* H 921 tota cum lari-
 bus* suis dominisque te-
 cta H 1294 dum starent la-
 res* HII 356 in istos la-
 res* HII 321 caret patrio
lare HII 362 *lar patrius*
 Oct. 761 *lares patrios* A
 413 819 *lares paternos* im-
 mo fraternos A 6 *fidi la-*
res O 262 *cognati laris*
 O 685 *lare secreto tutoque*
 H 200 *exiguo lare* Pfr. 232
lares miseri lares HII 760
Euryti uictos lares HII 100
per herculeos lares fertur
 HII 248 *lar regius* P 871
alienus Pfr. 149 *lares ma-*
culati Ofr. 344
- latinae** *matres* Oct. 734
- Latona** quem profuga mater
 terra errante edidit H 457
 — *latonigenas deos* A
 325 *letoa* uates* O 234
- Ledae** sinum pressisse Oct. 778
Ledae 784 *Ledae sidera*
 214 *Ledae genus* A 126
Leda sata (Clytemestra) A
 235
- Lemnos** ardens HII 1366 *Le-*
mnon scelere nobilem A
 587
- Lerna** HII 1364 sub *Lerna*
 HII 1538 *Lerna gelida* P
 515 *Lerna retro cessit* T
 115 *Lernae monstra* H 245
 — *lernaeus labos apud in-*
feros H 785 *lernaeae fe-*
rae HII 1260 *lernaea ne-*
ce tincta tela H 1202 *ler-*
naea tela H 1241 HII 909
lernaeae spicula M 787
- Lesbos** Tr 235 — *lesbia mixta*
*odoro cum thymo** O 508
- Lethe** describitur H 684 ad
Lethen HII 1554 *ratis Le-*
then bibit H 781 *per media*
- Lethes stagna* HII 1166
Lethes unda miseris grata
 P 1211 *stabo ante ripas,*
inmemor Lethae, tuas HII
940 — lethaeos amnes
 HII 1212 1994 *claustra le-*
thaei lacus* O 573 *le-*
thaeo profundo abditus P
 152 — *lethaea* uates u.*
letous
- letous u. Latona**
- Leucas** opposita fluctus frangit
 HII 735 — *Leucaten ferit*
*spuma** P 1023
- Liber u. Bacchus**
- per Libyam** HII 1109 *Liby-*
ae dominos u. Busris An-
taeus H 1178 *Libyae si-*
cus (cancer) HII 68 *Liby-*
ae feruentis harena M 685
 — *libycae syrtis fretum*
 T 292 *libycis harenis* M
 656 *libycis syrtibus* A 64
sub axe libyco HII 912 *li-*
bycus leo O 940 *libycus*
auster A 501 — *Antaeus Li-*
bys H 486 HII 24 *cancro*
subditus Libys HII 41
- LICHAS TACITVS** HII *Li-*
chas HII 818 1464 *Li-*
chan HII 813 819 982 *Li-*
cha HII 573 *nanus occur-*
rit Lichas HII 570 *Li-*
chas ab Hercule peremptus
 HII 819 *comes laboris her-*
culei Licha HII 99
- Liuius Drusus.** Te quoque Liui
leto fortuna dedit quem ne-
que fasces texere sui nec
laeta domus* Oct. 905—908
Liui felix thalamis Drusi
 Oct. 967—9
- Lucae** boues P 360
- Lucifer** P 760 post *Luciferi*
meatus O 762 *Lucifer*
matutinos ortus dum prae-
dicet O 519 *conmisit ui-*

ces lucifer hespero HII
149 — Phosphoros H 128

Lucina u. Luna

Lucreti nata mactata Oct. 311
ludi spectacula. *Olympia* A 977
993 ludicrum certamen
Tr 860 Troicilus sacrum
Tr 788 — ad noui
theatri ludos H 843
theatri more uallis crescit
(*amphitheatri*) Tr 1135 —
spectator Tr 1097 erecta
summos turba librauit pedes
Tr 1091 hanc pinus illam laurus
hunc fagus gerit etc. Tr
1092 sqq. — habet peractum
est A 959 HII 1461
1476 bene habet p. est O
1020 bene est A 928 peractum
est HII 1344

Luna. obscuri dea clara mundi
currus fratri tradit P 314
sidus post ueteres Arcades
editum 794 Hippolytum despic
iens currus non poterit flectere,
nuper rubuit 795 s. cf. 793—802
solliciti numine turbido tractam
thesalicis carminibus rati tinnitus
dedimus 798—800 saeuae uirginis
arae Oct. 1005 uirginis deae agreste
numen P 413 regina nemorum 414
arquitenens dea 717 dea noctium
801 noctium sidus pessimus induta
uultus fronte non una minax M 753 s.
diua uirago P 58 uirgo aspera M 87
cf. P 58—89 — **Lucina** genialis
tori custos M 2 **Lucinam** femina
(*bos*) placet 61 tu maternam sistere
Deion **Lucina** iubes A 385 — **Phoebe**
currus mitte M 882 **Phoebes** uultus
P 662 Ph. rubicunda 755 Ph. solidum
non suo orbem circuitis cornibus
adligat M 98 **Phoe-**

bes orbis Oct. 400 **Phoebe** sacris
tuis adesse M 773 noctiuaga
Phoebe O 258 pallida **Phoebe** A 858
eius bigae A 857 Arcades nondum
Phoebe* nascente genus HII 1889
Phoebe soror O 44 soror fratri
semper occurrens O 257 — **Diana**
P 77 uirgini Pleuron inimica
diuae Tr 837 nimium saeui dina
pudoris O 784 uirginei eius artus
O 783 — **Dictynna** M 799 — **Hecate**
triformis P 420 M 7 cf. 745
tacitis sacris conscium iubar
praebens M 6 **Hecate** uocetur M 580
H. uenenis stimulos adde 841
audax H. ter latratus dedit 849
magna dea caeli sidus noctis
decus P 417 s. obliquis flexibus
currens Tr 398 leuat ora bigae
HII 1524 **Hecates** turba latrauit,
ter ualles sonuere O 582 — **Triuia**
eius currus agiles M 790—5
Tr. ad templa Oct. 1007 **Triuiam**
A 382 **Tantalidos** funera uictrix
numeras A 393 tibi grandaeui
senes grates reddunt atque uina
libant A 380 — **Persei** M 820 —
Cynthia quos felices uidit,
uidit miseros abitura dies HII 644
— **Delia** tardior HII 150 — **luna**
phoebeis obuia flammis T 841
digerit umbras T 828 sequitur
unam **Mycalen** magam HII 529
luna carmine magis descendat
licet HII 471 alias **luna** concipiat
feras H 83 **luna** conditur A 491
l. plena O 518 **luna** nocti timores
demens T 842

Lyaeus u. Bacchus

Lycia tuta crebris portibus Pfr.
251

- Lycermas flauus** HII 594
Lycurgi securigeri O 478 **Lycurgi domitor** (*Bacchus*) H 907
LYCVS (I) H a u. 336 **Lycus** H 335 639 643 647 **Lyci** 1188 **terram cecidit ore** H 899 **Lyci nefandum semen proles regis inimici** H 993 **quis Lycus regnum optinet** H 1168 **exul Lycus** H 278 **ignarum exulem** H 273
Lydia diti regno ferox P 331 **Lydia** (*auro diues*) HII 627 — **lydius Pactolos** O 474 **lydiam nurum** HII 374 576
Lyncus qui trans pontum submota uidet M 232
Lynesos parua apposita celso iugo Tr 230 — **Lyrnesida ablatam Achilli** A 187
Macetum * **Tempe** H 985
Maeander H 688 **Maeandros laetis aruis flectit errantes aquas** Pfr. 244 — **Ilissus maeandros per inaequales amne maligno radit steriles harenas** P 16
Maenali HII 17 **Maenali pernix fera** H 226 — **Maenala** HII 1891 — **maenaliu suem** H 233
maconia acu HII 669
Maeotis P 724 O 482 **Maeotis gelida** H 1334 — **Maeotis** (*Amazon*) P 409
Malea nauibus flectens moras M 149
manes umbrae animae. manes (inferi dei) Tr 1015 **tartara et manes** HII 1518 **Styga et manes** H 90 **laxate manes** HII 963 **manes remotos** H 839 **manestacitos** HII 1066 **aeternos manes** HII 1529 **diri tremuere manes** HII 1604 **maestos manes** H 189 **attonitos manes** HII 1935 **manes imi** H 55. Tr 152 **ibitad manes** H 873. **ad manes** O 128 HII 1556 1778 **manes** O 572 (*bis*) 581 **manibus mors gentes innumeras intulit** H 560 **manes loquuntur** HII 463 **ululant** T 670 **si manes habent curas priores necperit flammis amor** Tr 812 **manescari** Tr 821 **Achillis manes** Tr 301 **manibus meis debitos honores** Tr 199 **deos ueros coniugis manes mei** Tr 654 **tui manes** Tr 31 HII 1970 **manes ereptos restitue** P 1228 **m. inpii** M 10 — **umbras manesque** HII 1932 **manes umbraeque** HII 1940 **manes umbrasque** HII 1975 — **uerum est umbras uinere corporibus conditis** Tr 381 **foedus umbrarum** H 49 **rupto carcere umbrarum** H 57 **umbras leues** O 576 **tenaces** H 683 **umbrae nocentes** P 1238 **umbra tristis** HII 941 **infernus umbris** H 1345 **inter umbras** H 1200 **umbrae stetistis** HII 462 **umbrae minores** (*Hecubae liberi*) Tr 32 **nobiles clauducis umbras** Tr 265 **umbra nudatis uenies lacertis languido uultu tenuique collo** HII 1558 **non uilis inter umbras** HII 1567 **meas umbras** (*Hercules ait*) HII 1973 **umbrae meorum** A 778 **uos umbrae precor** A 791 *cf.* **leuis turba Phrygum** A 794 — **Animae** M 746 **animae trementes** O 622 **inter pias animas** Tr 167 **animas regias uictamque**

- nictricemque uehet ratis
 A 790
MANTO (III) O Manto O 294
 Manto fatorum praescia
 A 323
Marathon P 18 — aper* *marathonius* P 30 31
mare pelagus pontus gemino mari pulsata Pelopis regna H 171 mares sanguineum T 373 rubri maris domitor Bacchus H 907 rubri litoris uada T 371 litus pelagi rubentis intrauit Bacchus O 120 pelagi dona rubentis H 664
marmaricus leo A 776 H 1061
Mars Tr 1068 Martem A 569
 Mars saeuus Pfr. 165 decernit quodcumque 268 belliger P 816 sanguineus 473
 Martis catenae P 130 (*u. Venus*) Martis sanguineas quae cohibet manus M 63
 Martis incerti uices Pfr. 264 Martis genus Oct. 300 — aperto marte an insidiis iacet? O 279 marte uiolento Tr 193 marte in pio O 659 decenni marte A 979 marte* diro tristius leti genus Tr 793 saxum martem* indomito corpore prouocat H 155 — Mauors bellicus inuenit artes nouas P 558 Mauors sanguinem recentem cupiens T 557 Mauortis O 90 — Gradus belliger P 193 illic solutam caede G. manum restituet armis H 1349 Gradus truce H 1316
Massagetes qui lactea pocula sanguine miscet O 477
Mauors u. Mars
Maurorum tellus u. Tauri. maurum litus H 1256
MEDEA (I) M P 572 M 166 179 499 520 527 570 678 900 918 942 coniunx Aegei P 571 Colchis nouerca 706 nefanda Colchis M 879 Colchinoxium Aetiae genus 179 Sole auo genus deduxit 210 monstrum saeuum horribile 191 machinatrix facinorum cui feminea nequitia uirile robur 266—8 maius mari malum 364 scelerum artifex 737 cruenta maenas M 857—877 phasiaca coniunx H 954 ardens in pia uirgo face A 120
medentes cadunt O 70 polluto animo mederi nemo queat H 1268 ferrum et ignis saepe medicinae loco est A 153 extrema primo nemo temptauit loco A 154 ubi turpis est medicina sanari piget O 530
Medus T 602 Medus pharetra pugnax* M 713
Medusae fellis M 838
Megara u. furiae
MEGARA (III) H Megarā H 351 Megarā (*nom.*) 206 1014 Megaram 1022 Megaren strauit sagittis (*Hercules*) H 907 cara Megara H 1456 parentis sanguine fratrumque gemina caede adspersa Lycimannus H 376 patria abstulisti regna germanos larem patrem H 383
Meleagre fratrem mactas, moreris dextra matris M 647
Melicertes u. Ino
Memnon Tr 248 Memnon niger A 213 cf. Tr 10 u. Aurora
Menelaus T 327 Menelao A 274 Menelaum Tr 933 Atrides minor A 534 frater coniugis mei A 425

Merope Polybo sociata O 276
674 non uera Oedipi parens
823

Messalina genitrix deflenda
Oct. 10 caesa 107 genitri-
cis miserae furor 264 nupta
demens nupsit incesta face
265 ferro cecidit 272 con-
iugem traxit ad umbras,
prodidit lapsam domum 273
4 furoris sui graues poenas
dedit 277 incesta genitrix
548 rexit principis aulam
cara marito partuque po-
tens, cecidit famulo sub-
iecta militis ense 974—8.

Methone *u. Mothone*

Mimans saenit horrendum H
986 lubricus Mimans HII
734 Mimans* Iouis fulmen
excutiens HII 1388 *u. gi-
gantes*

Minerva *u. Pallas*

Minos T 23 regno lato premit
maria populisque redditiura
centenis P 155 mitis Aria-
dnae pater 250 domus soro-
res una conripuit duas P
673 gnosijs Minos H 737
gnosium regem O 913 quae-
sitor gnosijs A 24 geminos
Cretas HII 1563 — Minois
nulla leni amore defuncta
P 132 (*u. Venus*) — Mino-
taurus *u. Pasiphae Phae-
dra*, ambiguus infans uultu
truci P 700 cresius taurus
biformis P 1181 monstri
gnosii domus caeca P 657

Minyae omnes M 233 — Miny-
eides* O 493

Molossi acres P 34

Mopsopia P 1285 — mopso-
pia ars *u. Daedalus*

Mopsus omnibus uerax sibi fal-
sus uni concidit M 657—8

mors funus. Mors Tr 1181
mors indiuidua Tr 412 me-

ta Tr 407 portus A 613 HII
1025 audios hiatus pandit
O 165 audis dentibus H
560 perdena A 534 offi-
cium supremum parens
gnato reddo Tr 770 opa-
cos ut mea condam manu
uiuentis oculos 798 *u. que-
rella Andromachae* 799—822
— coniunx oculis inposuit
manum Tr 382 — alios pa-
rentes adloqui in luctu de-
cet Tr 628 matris hanc
solacium relinque uestem
Tr 819 luctu acerbo fu-
nera et questu carent O 56
squalor et lugubribus amicta
coniunx, foedo paedore ob-
siti nati H 630 planctus
nato parat genitrix inerti
HII 1978 *cf.* 1841 ipsa quam
sexus iubet maerere HII
1692 uoce feminea HII 1676
dolor funereus* HII 1679
planctus funereus HII 1501
u. Tr 418 HII 120 184 1549
sqq. 1672 1674 1682 1863
planctus exempla: H 1106—
1128 Tr 64 67 — 170 HII
1672 1868 *sqq.* exequiae
O 63 longus ordo agminis
maesti O 128 *sqq.* rogus
regius P 1286 Herculis HII
1487 *sqq.* liberorum Hercu-
lis H 1238 1241 ultimi ignes
HII 1614 trabes igniferae
HII 1753 alternae 1641 fax
O 55 faces HII 1741 fax
extrema HII 1664 subdita
Tr 390 pinus ardens HII
1732 urna tristis cineres
cohercuit Tr 384 *u. HII* 1768
inferias dedi Ofr. 172 in
inferias hominis homo in-
pensus Tr 307 leuatur san-
guine infuso cinis Tr 304
sqq. iusta facere Tr 65 O
997 solue P 1254 persolui

O 1020 bustum Tr 370
 339 tumulus Hii 1767 1831
 O 66 sedes sacrae Tr 650
 sepulchrum Hii 1827 1831
 grauis tellus inpio capiti
 incubet P 1289 titulus
 extremus Hii 1210 1832
 Oct. 101 623 simulacra
 Oct. 623 — laqueo uitam
 finire P 264 laqueis dedu-
 cta membra Oct. 812
Mothone frequens riuis Tr 832
Mulciber u. *Vulcanus*
mundus, mundi partes,
 caelum. Lugeat aether ma-
 gnusque parens aetheris
 alti H 1059 templa summi
 aetheris H 3 quod diuidit
 aethera a terris spatium
 Hii 1125 uacuum aether
 Hii 52 sedis aetheriae
 Hii 259 aetheriam do-
 mum meruit Paeon Hii 92
 — ubi quo sub axe Hii 1535
 qui feruenti quatiuntur axe
 Hii 1528 sub axe libyco 912
 sub axe frigido 285 1255
 parrhasio axe Hii 1285
 scythico sub axe 1188 —
 caelo ruenti 1248 — sa-
 cro caelo 1303 (*caelum*)
 spoliū Iouis 1152 caeli
 regna Hii 1161 caeli re-
 gia Hii 1116 uestrae Iup-
 piter arcis Hii 1915 quis
 arcem cludit? Hii 1445
 arce an ex aliqua pater
 despiceret illum Hii 1699
 arces caelitem ac summas
 domos O 48 laxat fores
 (*caeli*) H 967 ianuam mun-
 di traho H 969 — caelico-
 lae O 392 M 90 caeli-
 tes P 612 637 caelitem 896
 Oct. 233 monitu caelitem
 O 243 — et quas reperiet,
 ut uelit, clades deus? Tr 438
 melius adfectos deus re-

spicere coepit Tr 882 om-
 nis deos Hii 1118 cum
 clara deos optulerit dies
 H 590 pudeat irarum deos
 Hii 1195 deorum clamor
 Hii 1600 omnis deorum
 coetus H 967 deorum uol-
 tus Hii 1712 leues deos
 Tr 2 leuium deorum A 629
 faciles dei O 202 si propi-
 tios attamen lentos deos A
 424 quis tam sinister deus
 Tr 993 exprome cuius ca-
 pite placemus deos? O 522
 deorum numerum inparem
 aequauit Argos A 848 (*Me-
 gara*) tristi uestis obtentu
 caput uelata iuxta praesi-
 des adstat deos H 360
 praesides piorum T 1106
 uindices T 1114 dei coniug-
 ales T 1107 di coniugales
 M 1 penetrales deos O
 269 dei asperi et pugnaces
 P 813 tot pelagi deae Tr
 890 ferales dei M 743 T 668
 deos ueros coniugis ma-
 nes mei Tr 654 famuli dei:
 Delius Bacchus Iuppiter
 H 454 deos suos Agame-
 non adit A 815 Iuppiter
 Phoebus Phoebe Neptunus
 Dis *hos precatur Oedipus* O
 253—260 Phoebus Iuno Pal-
 las Venus (?) Lucina Iuppi-
 ter: *Chorus eos colit* A 311—
 408 Pallas Bacchus Phoebeus
 Phoebe Iuppiter: *Hercules*
adorat H 904—918 — dies
 ater Tr 21 totum diem her-
 culeae flamma succendat Hii
 1491 stymphalis totum pen-
 nis celata* diem Hii 1895—
 totus mundus Hii 1023 quis
 mundum capiet locus? Hii
 1122 sub hoc mundo Hii
 1615 totus mundus (*omnes*
populi) Hii 1023 tota mundi

ruina HII 1154 si negat mundus feras HII 34 Achilles genere suo mundum tenet sparsus per omne caelitem regnum Tr 353—5 nihil leges (*mundi*) tenent HII 466 lege mundi rupta A 853 legibus obrutis HII 1106 leges in superos datas HII 1097 mundus (= *caelum*) HII 1989 onus omne media parte quod mundi sedet dirimitque superos H1300 mundum caelumque tulit Hercules HII 1912 sidera et mundum HII 1713 mundus tonat* HII 1599 substitit mundus tibi concitatus A 872 annosi mundi O 516 mundo primo O 116 regia mundi HII 1916 ianua mundi H 969 — natura P 967 O 25 964 — numina O 204 deorum numen Tr 28 te per omne caelitem numen precor HII 478 mundi citati turba numina HII 1909 numen superum P 934 pro numinum uis summa H 520 numinum imperio O 251 saeva numina O 75 solet ira certis numinum ostendi notis O 335 es numen HII 1989 nouum numen templis additum HII 1991 *u. Hercules*. — omnis ardens ora quam torret dies HII 1704 arctica* ora Tr 852 — caeli plagas O 993 caelestem plagam HII 1984 quis locus quae regio quae mundi plaga HII 1802 eoae plaga uasta terrae O 432 feruida plaga HII 1222 orbem* feruidae plagae HII 1793 feruidam partem (*caeli*) HII 90 ambit peremptus cancer ar-

dentem plagam HII 67 soliferae suppositus plagae HII 159 quae plaga igniferi poli HII 1366 plaga gemmiferi Histri HII 626 rupta fero plaga Geryonae HII 1906 — occasus H 378 cubile noctis HII 1444 ante ab occasu dies nascetur 338 sub occasu tepido HII 1571 sub occasu positus Hiberis HII 1526 occidens uariis A 485 quota est mundi plaga oriens subactus HII 96 orientem mouet eurus A 503 ortus H 378 sub ortu solis H 1146 obitus et ortus H 1066 ortus atque obitus HII 1117 et quod occasus uidet et quod ortus H 875 ortum an occasum petes? H 1337 ortus A 868 occasus A 869 utrumque Phoebilius HII 1703 — polus HII 1137 partem in omnem poli HII 1142 genitor pandit polos H 1729 reseras polum H 968 polus stellifer P 793 regna siderei poli HII 1949 iura praecipitis poli O 253 frange polum HII 1154 glacialis polus HII 339 glaciale polum HII 89 nivali polo uicina unda Euxini A 68 arctous polus HII 1111 australis polus HII 1108 sub hesperio polo HII 1207 extremi poli A 403 conpagibus ruptis uterque debuit frangi polus HII 1140 fractis polis HII 1124 — deorum regna tria HII 1168 pontum tartara sidera, regna tria HII 1130 tria regna aether atri regio populi unda H 1121 terra pontus Erebus Tr 179—187 terra

- pelagus quaeque purpureus
dies utrimque* clara spec-
tat oceano rota HII 1844
omne caelitem regnum: ae-
quora umbras caelum* Tr
355 tellus caelum freta HII
798 freta terras umbras HII
1481 omnis pontus et ae-
ther* Tr 115 terra pontus
aer inferi HII 15 mare terra
caelum tartarus HII 464
ferris freto sideribus oceano
inferis HII 747 — *supera*
loca P 150 *supera* con-
uexa P 225 o *superi* HII
297 *superos* deos Tr 1014
iter ad *superos* (i. e. *ad diem*
ex inferis) O 586 ad *supe-*
ros (i. e. *ad caelestes deos*)
H. . . . fauete *superi* HII
1419 *superos* testor HII
1027 in astra misit ad *su-*
peros preces HII 1695
superi testes sceleris Tr
53 irati *superi* HII 1546
superi inferique O 787 —
Phoebe *zonam* HII 1443 fla-
granti in *zona* HII 1367
- Musa** docta Phoebe *lusus* re-
censet A 338
- musica instrumenta** bucina
tertia signum mittit T 799
buxus raucus A 726 u. *tibia*
chelys canora (*Achillis*) Tr
330 (*Amphionis*) O 625
(*Phoebe*) A 332 (*Orpheus*) *pie-*
ria HII 1037 *maerens* 1067
chorda M 629 A 339 *tinnu-*
lae Tr 843 *fila* docta A 860
cithara M 358 Pfr. 207*
classicorum murmur T
574 *reflexo* *classicum* cornu
O 753 u. *bellum* cornu O 753
fistula indocta HII 129 li-
tui strepentis stridor T 575
striduli cantus O 753 *lyra*
A 335 *plectrum* Tr 330
843 M 629 *tibia* multifora
- buxo solemne canit A 358
sacrifica A 605 *tubae* vo-
cales T 659 *fremitus* tru-
ces Oct. 411 *terribilis* so-
nus Oct. 735 *tuba* iussi dare
uela *nautae* Tr 1054 *tuba*
clara remigem monuit A 449
tympani sonus non uirilis
H 473 *tinnitus* u. *luna*
- Mycale** docta maga HII 528
- MYCENIS** scaena T A *Myce-*
nae Tr 865 *Mycenarum*
A 252 *Mycenis* H 1002
Mycenas A 794 929 1025
1056 1065 *pelopiae* domus
descriptio A 7—11 *arces* A
985 ultimo in regni angulo
A 1056 *Mycenis* relictis
bellicum totus canat popu-
lus T 188 per M. crepuere
arma ciuilis belli T 561—2
non uertis *Mycenas*? T
1015 *cyclopia* saxa H 1002
ruinam eis minatur Hercu-
les ibid. *Mycenae* tua (*Iu-*
nonis) turba A 350 *latis*
Mycenis Tr 163 ex *My-*
cenis Tr 254 — *myce-*
nae as domos A 122 *my-*
cenaeae nurus Tr 372
- Myrrha** cyprias lacrimas tue-
tur HII 197 — *myrrha* HII
379
- Myrtilus** deceptor domini occi-
dit T 140
- myrtoi** maris spolia T 660
- Mysiae** ferocis Tr 225
- Nabatae*** u. *Balanae** — na-
bataea regna A 504
- naiides** improbae formonsos so-
litae claudere fontibus P 788
- nasamonio** sub nemore HII 1646
- Natura** magna parens deum P
967 *leges* *ratas* in uno Oe-
dipoda uertit O 964 *naturae*
iura O 25
- nauis** *maritimae* res. rates

(*nom. sing.*) A 789 regia rate
 signum recursus fulsit A 448
 cumba M 371 A 106 pha-
 selos HII 699 — prorae pro-
 rae nocet et lateri latus A
 519 aurata prora primas de-
 signat uias aperitque cursus
 A 450 puppis HII 678 *etc.*
 transtris fusus miles A
 465 — remus ad militares
 manus aptatur A 446 re-
 mos adductos simul lentare
 properat iuuentus A 458 re-
 mo propiore A 106 remus*
 O 461 tonsae A 464 525
 — malus rectus A 526 ma-
 lo antemnas ponere M 324
 carchesia O 462 an-
 temnas medio malo ponere
 M 324 in summo loco reli-
 gare 325 malus antemnas
 ferens A 526 — uela O 906
 uelo tremunt sipara M 328
 aura lenis adlapsa uelis A
 452 lina tendere M 321
 sinus plenos fortior aura
 tendit A 463 fugientia car-
 basa O 473 sipara HII
 703 rubicunda M 328 —
 funem religauit ora M 615
 pede prolato notos captare
 M 323 rudente tento uela
 cogere A 555 — tuba clara
 lentum remigem monuit A
 449 tuba iussi dare uela
 nautae Tr 1054 — remi-
 ges A 449 nauita stupet
 A 529 — naufragium HII
 118 Tr 1036 *sqq.* Oct. 614
 Graecorum classis naufraga
 A 485—599 nil ratio et
 usus audet, ars cessit ma-
 lis A 528 nauis lacera et
 omni decore populato leuis
 fluitat A 524 tabula nau-
 fraga Tr 1042 — fluctus
 decimus A 523 — litora
 stringere A 106 HII 698 —

portum mari datura moles
 H 1052 *cf.* T 460 longa in
 portu mora Tr 171 — na-
 ualia Tr 333 *s.* classi-
 bus piscari T 459

Nauplius igne fallaci nociturus
 Argis cadet in profundum
 M 661—2 perfida face clas-
 sem Graecorum in saxa du-
 cit A 589

Naxos aegaeo ponto redimita
 O 499

Nemeae iuga HII 1890 Ne-
 meae timor H 228 A 874*
 — nemeaei leonis O 40
 nemeaea pestis HII 1197
 nemeaei mali HII 1239
 1669

Nephele Nessum genuit *Ixioni*
 HII 495

Neptune pater O 270 Neptu-
 nus pater tridente rupem
 subruit A 575 Neptuno
 genitus M 638 genitor ae-
 quoreus P 950 genitor irae
 facilis adsensor 1216 tumi-
 dus 966 regnator freti 953
 qui secundum fluctibus re-
 gnum mouet 912 profundi
 saeuus dominator M 4 do-
 minus profundi furit uinci
 regna secunda M 600—1
 uentorum potens aequor per
 altum caerulos currus agit
 O 258 secundo maria qui
 sceptro regis H 603 regen-
 tem maria H 519 — neptu-
 nium iuuenem (*Cycnum*) Tr
 191

Nereus O 456 Tr 892 HII 4
 Nereus rostris peruius P
 93 Nerea caeruleum O 520
 — Nereidum grex caeru-
 lus rex Cupidinis sentit spi-
 cula P 344 Nereidum cho-
 ris O 452

Neritos breuior Zacyntho Tr
 866

NERO (II) Oct. *Neronis* **MATER** (III) *ibid.* Nero 254* 447 747 *Neronis* 730 980 *Ne-roni* 698 — *insitius* *Domitio* *patre* *genitus* 254* *pacis* *auctor* *generis* *humani* *arbitr* *electus*, *patriae* *parens* 499 501 *intrauit* *hostis* *domum* 155 *iuuenis* *infandi* *ingeni* *cui* *genitrix* *facem* *accendit* 157—8 *Agrippinae* *opera* *imperium* *nactus* 624 — 5 95—6 348 *munere* *matris* *imperium* *cepisse* *pudet* 98—9 *sanguine* *alieno* *satus* 145 *auctor* *necis* *Britan-nici* 119 247 *parentem* *sty-giae* *rati* *imposuit* 132 *cf.* 248 *ad eius* *mortem* *spectant* 631 — 643 747 766 (*ensem* *iugulo* *trepidus* *condit* 746—7 *red-dit* *iugulum* *hostibus* 642 *uerbera*, *turpis* *fuga* 632 *sit-tis* 633) — *templis* *expulit* *superos*, *ciues* *patria* 246 *orbis* *tyrannus* 255 *cf.* 34 91 *crudelis* *uiri* *secreta* 49 *ne-fandi* *principis* *dirum* *caput* 232 *grauior* *Typhone* *pestis* * 245 *hostis* *deum* *hominum-que* 245 — *Caesar* *uoca-tur* 469 708 *Caesaris* *no-men* *ei* *dedit* *Agrippina* 348 *Caesaris* *uxor* (*Octavia*) 958 *Caesarem* *decet* *ti-meri* 469 — *Augustus* *uo-catur* 225 290 671

Nessus *Hii* 506 510 724 1472 1475 *Nessi* *Hii* 924 925 *Nessus* *quem* *Nephele* *ge-nuit* *thessalo* *duci* *Hii* 495 *mequedorso* *ferens* *qua* *iun-git* *hominem* *spina* *deficiens* *equo* *Hii* 508 *moriens* *lo-quitur* *Hii* 526 *Nesse* *fal-lax* *Hii* 970 *Nessus* *expi-rans* *M* 779 *uectoris* *perfid* *sanguis* 778 *infide* *uector*

Hii 517 *semiferi* *Hii* 970 1474 — *tabe* *nessea* *Hii* 720 *lues* *nessea* * *Hii* 756

nestoream *Pylon* *H* 565

Nilus *H* 1330 *Nilum* *petit* *Antonius* *Oct.* 531 *Nilo* *te-pente* *O* 619

Niobe *u.* *Tantal*

Nubes * *u.* *Nephele* *Hii* 495

NVNTIVS (III) *O* *Tr* *T* *P* *M* (III) *Hii* *Oct.*

nuptiae *aedes* *festas* *ornat* *mater* *Pfr.* 145 *coniugale* *tempus* *Tr* 900 *coniugis* *fides* *Hii* 312 *conubia* *cele-brate* *Tr* 911 *quo* *iugari* *thessalae* *cultu* *solent* *inoi-desue* * *uel* *mycenaeae* *nur-us* *Tr* 371 *dona* *quae* *dat* *socer* *Pfr.* 147 *ignes* *prae-ferre* *Oct.* 24 *thalami* *more* *praecedunt* *faces* *Tr* 1142 *faces* *iugales* *A* 159 *taedis*, *solemni* *face*, *igne* *Tr* 909 *ignis* *Oct.* 583 *igne* * *solemni* *O* 509 *per* *ipsas* *faces* *Hii* 350 *nuptiales* *Oedipodae* *fa-ces* *H* 500 *Polybi* *faces* *O* 276 *Eurysthei* *Hii* 407 *tuis* *facibus* *et* *thalamis* *hanc* *para* *Hii* 1495 *laetas* *faces* *uitta* *sua* *reuinxit* *mater* *Pfr.* 145 *pinus* *pronuba* *M* 37 *taedae* *H* 497 *A* 260 *O* 513 *Ofr.* 263 *taedas* *iugales* *deus* *praefert* *Oct.* 582 *hy-menaeus* *u.* *hymen* *sociale* * *carmen* *O* 510 *lecti* *legi-timi* *iura* *Tr* 887 *genialis* *torus* *M* 1 *torus* *iugalis* *O* 674 *Oct.* 740 *toro* *uiduo* *P* 456 *dubii* *tori* *Hii* 588 *tori* *nefandi* *dicuntur* *nuptiae* *cum* *fratris* *filia* *Oct.* 147 *licentia* *et* *ioci* *M* 107 114 *u.* *fescenninus* *carmina*

- M** 108 *maritales oculi* O 977 *munus regale quod nouis thalamis parem* H 432 *nuptiali die me uictimam feriat* HII 351 *paelex u. Iuppiter Iole Cassandra* possit Iolen *Hercules* HII 577 *pronuba Tyndaris* Tr 1142 *pronubae thalami* O 657 *pinus pronuba* M 37 *repudia* M 53 A 284 HII 435 *thalami raptor* P 635 *socia* 872 *arbitria* Pfr. 234 *in thalamos Oedipi deducta mater* Ofr. 270 *errasse thalamis* Pfr. 153 *thalamis consulere* M 446 *thalamis adeste* M 16 *ad regum thalamos adsint superi* M 56 *thalamos patris et gnati miscere* P 176 *thalami Polyxenae falsi* Tr 871 *sqg.* *Iphigeniae* A 165 *thalamos appara* Tr 908 *thalamis nouis quod parem regale manus* H 432 *thalami more praecedunt faces et pronuba* Tr 1142 *si paelex thalamos tulerit* HII 532 *dies thalami ultimus* HII 308 *in thalamos ducit parens* Pfr. 143
- NVTRIX** (III) P M HII (III) A (III) *altera Octaviae altera Poppaeae* Oct.
- Nyctelius u. Bacchus*
nymphae u. dryades naidēs
Nysae iugis M 387 — *nysaeis thyrsis* O 407
- Oceanus** O 517 P 725 1038 1171 M 379 758 Oct. 41 *oceanii plagae* P 939 *oceanus* H 26 1148 HII 785 1844 P 966 A 505 *oceanus terris maior* HII 1370 *oceanus caeruleis fretis bis ueniens bis* fugiens* Tr 392 *oceaniminas* HII 49 *rubenti ocea-*
- no Titan diem mergit* HII 492 *notum oceano pecus* H 238 *Hercules fecit oceano niam* H 242
- OCTAVIA** (I) Oct. *Octaviae* 760 800 *claudiae gentis decus* 546 *claudia proles* 284 *Neronis soror et coniunx* 48 *terris altera Iuno soror Augusti coniunxque* 224—6 *soror Augusti pellitur* 291 *Augusti soror non uxor* 671 *suspecta coniunx et soror spiritum reddat* 844 *inuita Neroni iuncta* 159 *famulae subiecta* 110 *eius caput captat Poppaea* 138 *etius uirginitas castusque pudor* 294 *discidia* 760 *eius fauore percussa agmina* 800 *deuictam in remotum litus interimi iubet Nero* 890—1 — *Claudia thalamis Neronis pulsa* 685 *Claudiae penates reddere ciues parant* 803 *cf.* 817 *u. Claudius Messalina*
- odrysia** domus T 272
- OECHALIAEVM** VIRGINVM CHORVS I HII — *ad OECHALIAM scaena* I HII *cecidit Oechalia inclita* HII 425 *Oechaliae* HII 127 162
- OEDIPVS** (I) O Ofr. *Oedipus* Pfr. 192 O 937 Ofr. 313 (*producta ultima*) *infaustus hospes* O 80 *hospes gerit thebana regna* O 268 *mea tam graui regna* O 691 *sacculi crimen, odium deorum, iuris exitium sacri* O 897 *luminis orbus* O 1019 *oculos eruens* Ofr. 174—6 179 Pfr. 175—7 190 *parricida* O 1024 1055 *bis parricida* O 1066 *caecum Oedipus se describit* O 1069—1073 *forata ferro gesserat uestigia* O 833 *cf.* 878 *tumore na-*

- ctus nomen ac uitio pedum
834 matrem in matrimo-
nium ducens Ofr. 270 271
geminum nefas mixtumque
nomen coniugis gnati patris
H391 *eius filii*: bina fratrum
castra, totidem rogos H
393 comitatus Oedipo di-
gnus: letum lues mors labor
tabes dolor O 665—6* fata
morbus macies pestis dolor
O 1080—83 Oedipe Ofr.
178 — Oedipoda (*acc.*) O
1025 inpii Oedipodae H
500 Oedipodae soli da-
tur ambigua noscere O 220
unicum Oedipodae est sa-
lus non esse saluum Ofr. 89
Oedipodā (*abl.*) O 964
- Oeneus** domus soceri HII 322
— Oenei (*voc.*) HII 586 *u.*
Deianira
- OETA** in **MONTE** scaena II
HII Titan prospicit Oeta
H 133 Oeta renatum pri-
ma quae poscit diem HII
866 ardenti in Oeta M 642
asperis montis HII 869 Oete
HII 1449 Oeten H 986 HII
1622 ut pressit Oeten HII
1650 — oetaeus rogos M
780 oetaeis siluis *u. os-*
saeis oetaeum nemus HII
1487 oetaeam faciem HII
1722
- ogygii** populi O 602 ogygio
Iaccho O 443
- Oileus** M 664 *u. Aiax*
- Olenos** tectis habitata raris Tr
836 — olenia arua O 287
oleniae caprae lumina M
313
- Olympus** Ossa H 977 Olym-
pus pinifer Pelion et Ossam
pressit A 347 Olympus
ignifer P 968 Olympo pa-
trio Oct. 213* Olympo me-
dio T 792 stelligeri Olym-
- pi HII 1913 Olympi re-
ctor H 209 P 968 — *Olym-*
pia stadium olympicum
T 131 pisaeae domus cur-
ribus inclitae T 123 qua-
lis eleum ruit ad tonantem
quinta cum sacrum reuoca-
uit aestas H 844
- Omphale** lydiam nurum HII
374 576
- ORESTES** TACITUS A paternae
mortis auxilium unicum A
968 frater uindex Oct. 63
Oresta (*voc.*) A 975 991
germane A 972 Oresten
A 989 Tr 564 Orestes
patri similis A 197
- Orion** ferro minax terret deos
H 12
- Orpheus** HII 1084 1091 1096 M
228 sacer Orpheus Cal-
liopae genus HII 1038 *cele-*
bratur HII 1035 *sqq.* uati
thracio HII 1104 (Orphei)
ars quae siluas et aues sa-
xae traxerat, quae prae-
buerat fluminibus moras, ad
cuius sonitum constiterant
ferae, mulcet inferos H 575
— 580 qui saxa mulcet et
siluas trahit M 229* Or-
pheus tacuit M 349* Or-
pheus thracius pieria ci-
thara resonans M 359
- Ossa** Pelion Olympus H 975—
978 A 347 uideat sub Ossa
Pelion Chiron suum, in cae-
lum Olympus tertio positus
gradu perueniet aut mitte-
tur H 975 *sqq.* Ossa thressa
Pelion premit T 813 thes-
salicam Ossam Pelion pre-
met HII 1156 Ossa Pindus
HII 1314 Ossam umeris in-
posuit Enceladus HII 1740
— sub ossaeis* siluis Tr
833
- Othrys** HII 1172 Othrys

- pondus Enceladi HII 1144
 Othrys cum Pindo HII 497
 ultra nubes eductus *ibid.*
- Pactolos** lydius diuite unda O 474
 Pactolus opulenta uada trahens inundat auro rura Pfr. 242
- Paeon** u. *Phoebus*
- Palaemon** O 454 ius habet in fluctus O 453 magni puer aduena ponti O 453 cognatus Bacchi numen non uile O 454 u. *Ino*
- Palamedis** genitor A 589 Palamedis arx praerupta A 583
- Pallas** HII 1320 Pallas actaeae ueneranda genti P 1158
 Palladis telae P 108 quae Tiphyn nouam ratem frenare docuisti M 3 dea praeses adiudicatae terrae P 114 ferox armis dea Oct. 557
 Alcidae soror HII 1318 belligera Pallas cuius in laena ciet aegis feroces ore saxifico minas H 905
 Pallas inclita magni nata tonantis A 368 matrona minor maiorque choro colit A 372 reserat ueniente dea templa sacerdos A 374 tibi nexilibus turba coronis redimita uenit A 376
 Pallas fulmine irati Iouis armata A 550 quicquid aut hasta minax aut aegide et furore gorgoneo potest aut igne patrio temptat A 551
 Pallas imitata patrem A 557
 Palladem A 567 —
 palladios choros HII 370
 palladia arx P 265 manus M 368 palladias per aras HII 595
 palladia cola HII 566
- Pallene** alta H 984
- Pandatariae*** litora terrae Oct 1001
- Pandionias** uolucres uince Oct. 8
- Panes** montiuagi P 792
- Pangaei** edoni O 439 Pangaei iugis M 724
- paphia** myrtus O 552
- Parcae** certo ueniunt ordine H 190
 durae sorores H 183
 Parcarum colos inrenocabiles H 563 nulli non auidi colus Parcas stamina nectere HII 1102 consumptos iterum deae supplent Eurydices colus HII 1087 per tam turpes colus mea mors cucurrit HII 1184 rati stamina fusi O 1003 —
 Clotho colos proiecit H 773 C. stare fortunam prohibet T 617 utinam stamina Clotho rupisset Oct. 15 —
 decreta suae colus Lachesis dura reuoluta manu seruat O 1007
- Paris** Tr 918 Paridis Tr 356 966 A 189 Paridi Tr 932
 Paridis certa tela A 213
 Paridis soror Tr 877 fatalis sedet interpotentes arbiter pastor deas A 768 indici Tr 931 iudicis diri Tr 66 phrygius hospes Tr 70 phrygius pastor Oct. 788
- pario** marmore clarius P 805
- Parnassos** biceps O 285 Parnassi nivalis gemina arx O 232
 Parnasi sacra iuga A 758 Parnason Ofr. 129* —
 parnassio mugitu HII 1478
- Parnes.** Parnethi saxoso P 4
- parrhasis** cerua A 875 —
 parrhasio axe HII 1285 parrhasiae ursae* P 293
- Parthenii** iuga HII 1890
- Parthus** soliferae suppositus plagae gnosiacis certior ictibus HII 161 Parthi

- fallacis terga metuenda* O
 119 Parthus procul inge-
 rens tela cum simulat fugas
 T 384 ultra Parthos nul-
 lus ager metatur T 462 Par-
 this minati equitem Da-
 hae T 603 Parthileues*
 M 713 supplices Parthi
 Oct. 640 — parthica manu
 excussa sagitta Pfr. 66 par-
 thico modo tela spargere
 P 824
- Pasiphae** matris miserae fa-
 tale malum P 118 pecoris
 efferum ducem amasti 121
 matris parens (Sol) 160 ma-
 ter monstifera 696 biformi
 partus exhibuit nota 699
- Patroclus** falsus Achilles A
 647 ex Achille simulato Tr
 456
- Pax** quae dat belligeris foe-
 dera gentibus et cornu reti-
 net copiam, donetur tenera
 hostia M 63—66
- pegaseo** gradu Tr 394
- Pelasgi** Tr 763 A 665 Pelas-
 gis Tr 606 M 531 700* A 9
 — pelasgi nominis Tr 637
 pelasga tellus M 240 p.
 urbes 127 imperium 178 pel-
 asgae matres Tr 747 pel-
 asgae gentis Tr 886 pel-
 asgae ratis Tr 362 classi
 pelasgae Tr 1017 pelas-
 gis aruis M 878
- Peleus** Tr 892 Pelei Theti-
 disque natus A 642 Pelei
 gnato Tr 256 — Pelides
 animos feroces sustulit luctu
 A 648 celer saltu 649 Pe-
 lidae feroci 644 — pelia-
 cus axis Tr 424 u. *Achilles*
Thetis
- Peliae** senis decocta membra
 M 133 Pelia supplicium
 tulit 201 Pelia iacet 276
- Pelias** arsit 669 membra
 non reuicturi senis 479
- Pelion** M 612 Pelion regnum
 Prothoi Tr 839 tertius caelo
 gradus 840 Pelion Ossa
 H 976 Pelion thessalicum
 Ossa premitur T 813 Pe-
 lion Ossam premet H 1156
 Pelion Ossa Olympus A 347
- Pellene** u. *Pallene*
- Pelopsis** incliti domus pollens T
 190 Pelopsis alta stabula
 225 Pelopem aspice 242
 Pelopi pudenda domus 625
 Pelopsis phrygius tiaras
 663 saeui Pelopsis Tr 865
 gemino mari pulsata Pelo-
 pis regna dardanii H 1172
 Pelopsis oras A 584 — pe-
 lopea domus T 22 sede
 pelopea M 899 — pelo-
 pia domus A 7 166 pelo-
 pia domus pars 641 Atrei
 et Thyestae nobilem domum
 Tr 350 cf. scelere fratrum
 348 pelopia sceptris A 195
 — aries arcanus *Pelopida-*
rum T 225—233 auectus a
 Thyeste 234—5
- Pelorus** sículus H 11 81 Pelori
 siculi uirgo M 351
- penates** O 23 659 Tr 922 T 775
 Oct. 520 868 *Agamemnonis*
 penates A 417 penates
 Labdaci H 499 penates
 regios O 721 H 11 582 pe-
 nates inpii T 24 misce pe-
 nates 52 penates suos
 teneat claudia proles Oct.
 283 p. patrii 154 678 p.
 fratris 761 p. reddere 803
 817 inuisi P 94 tenues 214
 sacri Oct. 168 externi re-
 gis Pfr. 141 penatibus
 profugere M 453 u. *lares*
- Penelope** coniugis sanctae
 torus Tr 707
- Penthesilea** u. *Amazon*

- Pentheus** O 1028 Bacchis lacer, saeuus O 631 *ad eius mortem spectant* Ofr. 15—18 Pfr. 1—3 post laceros **Pentheos** artus O 448
- Peparethos** arctica* pendens ora Tr 852
- Pergamum** Tr 14 A 442 Pergama strata flagrant Tr 899 captiua Pergama A 207 rediniua Pergama Tr 481 arx illa pollens opibus et muris deum 487
- Perielymenus** u. *Neptunus Alcides*
- Perithous.** Perithoo P 839 Perithoi pater 1244 u. *Iaxion* audax procus 99 thalami raptor 635 Perithoi comes P 249 u. *Theseus*
- Persae** bibunt Albin Rhenumque* M 377
- Perseis** u. *Luna*
- Perseus** aureus sidus H 13 Perseus deis se intulit Hii 94
- Persis** P 330 — persica uiolentus unda Tigris H 1330
- pestis Thebis:** O 70 110—205 644—5 *ante Troiam* A 182
- PHAEDRA** (I) P hosti nupta P 95 thesea coniunx clara progenies Iouis 134 Phaedra sospes 442 Phaedra praeceps 591 Ph. uaecors 1164 Phaedram exuam 1187 maius ausa matre mon-strifera malum 696 necis consilium tenet 862 Phaedrae soror P 768 u. *Ariadne*.
- Phaethonte** de cognato uiuacis fulgura flammae tuli M 834 Phaethonta currus ex-cussit polo P 1101 inmemor metae iuuenis paternae M 603 errantem Phaethonta Hii 858 puer patrio constitit axe Hii 682 — phaethontiadum silua sororum Hii 189 u. *Eridani*
- Pharin** (acc.) Tr 859
- Pharia** terra u. *Pandataria*
- Phasis** M 44 765 Phasis colchus P 915 Phasin M 454 Phasis quodcumque placidis flexibus rigat M 211 — Phasidos thalamis ereptus* M 102 — phasiaca coniunx Hii 954 phasiaca regna A 121
- pheraei** coniugis fatum redimens uxor animum marito inpendit M 666 pheraeos greges Delius pauit H 455
- Philippi** tristes Oct. 528
- PHILOCTETES** TACITUS Hii sate Poeante 1653 genus poeantium 1489 quem tulit Poeans 1608 iuuenis 1611 1656 cf. *NUNTIVS* 1611 Alcidae comes 1721 Herculis rogam inflammare iussus 1664 1721 Herculis heres 1610 sqq.
- Philomela** fugit uultus suos Hii 200 u. *Pandion*
- phineae** aues T 154 mensae H 763
- Phlegethon** O 163 T 73 igneus 1022 Phlegethontis atri A 790 Phlegethon nocentes igneo cingens uado P 1236 Phlegethonte ab imo 856
- Phlegram** inpio sparsam cruore H 448 — phlegraeos per hostes uia struitur T 811
- Phlyeus** P 30
- Phocis** obliqua H 337 Phocidos solum gratum Baccho O 283 Phocide A 976 — phocaea regio O 793
- Phoebus** H 25 458 O 20 109 122 226 300 512 Tr 988 A 598
- Phoebi** Tr 1150 O 320 558

735 Phoebus 239 295 459
 553 H 611 HII 693 1585
 A 295 Phoebum O 235
 A 56 296 311 Phoebus H
 599 A 326 759 deus Tr 367
 dum excutiat deum A 837
 deo uetante Tr 35 lucis al-
 mae rector et caeli decus
etc. H 596 qui bisseña si-
 gna regis O 255 promit hinc
 ortus aperitque lucem 121
 diem attollens M 298 dum
 diem parat 731 in medio
 stetit 771 Phoebi niti-
 dum iubar nubes inquinat A
 484 te coruscum lucis ae-
 theriae iubar inuoco P 897
 Phoebi coma HII 731
 Phoebi uultus P 662 Phoe-
 bo comparata Hippolyti col-
 la 808 Phoebique tri-
 tam flammea zonam rota
 HII 1443 flamma propiore
 nudos inficit Indos O 122
 Phoebus ante tepida rota
 inficiet Scythas HII 340
 Phoebi propioris Indus T
 602 Indus Phoebus subdi-
 tus HII 41 nitentis flam-
 meam Phoebi rotam HII
 1026 Phoebum celeres
 currus tardius agitare ius-
 sit Iuppiter A 856 post dena
 Phoebi lustra deuicto Ilio
 A 42 Phoebum colens
 Arabs HII 796 cara Phoe-
 bo Cilla Tr 236 utraque
 Phoebi domus HII 2 utrum-
 que Phoebi litus 1703 —
 delphico deo mos est am-
 bage flexa arcana tegere O
 218 qui tripodas mouet M
 86 fatidica uatis ora cir-
 rhaeae mouens O 273 Paeon
 cirrhaea templa meruit ser-
 pente caeso HII 92 primus
 sagittas inuit Phoebi dra-
 co H 459 fatidice te prae-

sidem ueri deum O 1064 ue-
 ridici dei A 256 O Phoebus
 mendax O 1068 laurus Ph.
 carum nemus 459 Phoebi
 reus 34 — Phoebus thes-
 sali pecoris magister P 301
 Phoebus tela qui neruo
 regit P 197 arcus relaxa
 A 328 resonet chelys car-
 men simplex 332 cum Mu-
 sa docta tuos lusos recen-
 set 338 chorda grauiore ce-
 cinit uictis Titanibus 341
 quem profuga terra mater
 errante edidit H 457 Phoe-
 bus retro fugiens T 776 ter-
 rarum superumque parens
 T 789 diem perdit medio
 Olympo T 792 Phoebus
 adspectus suos rapiens T
 793 caelo expulsus (*cena
 Thyestis*) A 298 — Phoe-
 bus et Phoebi soror H 909
 numen geminum A 398 H 909
 soror sagittis aptior Phoe-
 bus lyrae* H 910 frater
 uirginis asperae M 86 Pho-
 bi soror H 136 O 44 Phoe-
 bus et Phoebus sidera qui-
 bus natis mobilis tellus ste-
 tit H 15 Phoebi nepotes*
 M 515 — phoebus obscuro
 meat sine nube uultu H 945
 phoebum uetat quercus
 HII 1628 u. *Sol Paeon Delius
 Titan Luna* — phoebea
 lampas noctem adferet Ofr.
 87 phoebeae facis signa
 P 387 phoebeae flammæ
 T 841 HII 684 phoebeos
 currus H 848 phoebeus
 axis HII 1390 1446 phoe-
 beum genus P 131 phoe-
 beis eurus HII 670 phoe-
 bea tela A 570 sorte phoe-
 bea O 292 phoebeisenis
 A 177 phoebea laurus O
 233 — phoebas Tr 34 A

- 747 phoebas effrena A
609 u. *Cassandra*
PHORBAS O 861
phoronides uenae T 115—6
Phosphoros H 128 u. *Lucifer*
Phrixus Tr 1044 — phrixei
arietis spolia M 474 gregis
ductor radiante uillo aureo
Tr 1046 inclitum regni
decus raptum M 130 auri
externi raptor 616 spodium
auratae pecudis 991 pellis
aurea 363 *ad draconem cu-*
stodem eius spectant 475—6
insomne monstrum 1476 ser-
pens peruigil 706 — phri-
xeum mare Hii 780 A 586
Phryges Tr 580 1145 1170
Phrygum 29 965 A 742 794
Phrygibus Tr 471 478*
483 541 768 874 898 A 571
934 1063 Phrygas Tr 286
443 Phryges uicimus ui-
cti A 927 Phrygas diu ui-
ctos 207 — maesta Phry-
giae turba Tr 418 — phry-
gius hospes 70 phrygius
pastor Oct. 788 Phrygiae
solo 791 u. *Helena* phry-
giis remigibus Tr 930
phrygii gregis 304 phry-
giae nurus A 195 phry-
giae uatis 190 phrygio
in Siplylo H 395 phry-
gium Attin A 727 phry-
gius tiaras T 663
Phthie uiros tellus dare mili-
tares aptior Tr 827
peria cithara M 358 pie-
riam chelyn Hii 1037
Pindi iuga H 985 Pindi thra-
cis nemus 1292 Pindus
quae alit *mala* Hii 469
threicio uertice Pindi* O
441 Pindo Hii 1173 tre-
pidus Pindus Othrys Hii
496 Pindus Haemus Athos
Hii 1386 Pindo congestus
Athos Hii 1157 Pindus
Ossa Hii 1313 caucassum
Pindum Athos Hii 1735
Pindus ingens M 724 Pin-
di iugis gelatis ingredi P
622 Pindi nivalis uertice
M 387
pirenides undae M 748
Pirithous u. *Perithous*
Pisae (acc.) Tr 859 — pisaeae
domus curribus inclitae T
123 pisaei Ionis A 996
Plauti caput abscissum Oct.
449 Plautum exilia non
fregere 477
Pleiadum greges M 96
Pleuron inimica uirgini diuae
Tr 837
Plexippus u. *Meleager*
Plisthenes Thyestis filius, ab
Atreo trucidatur T 726—729
Pluton u. *Dis*
poeni leones P 356
Poeans quem tulit Hii 1608
sate Poeante Hii 1652 —
genus poeantium Hii 1489
u. *Philoctetes*
Pollux caestibus aptior M 89
Polybus O 676 806 Polybi O
12 276 Polybo O 675
POLYNICES (II) Pfr. gener
Adrasti Pfr. 12 exul Argos
et urbes graias monet in ar-
ma Ofr. 284 regna repetens
324 in bella cunctos Grae-
ciae populos agit 325 pro-
fugus regum auxilia graio-
rum rogat Pfr. 11 profugum
tegunt penates externi re-
gis Pfr. 141 gener hostium,
hospes alieni laris, sine cri-
mine exul 149 151 cf. 224
—5 crimine alieno exulans
256
Polyphemus u. *Cyclops* T 582
POLYXENA TACITA Tr Poly-
xene Tr 376 952 audax
uirago Tr 1161 extremus de-

cor 1149 desponsa Achillis
cineribus Tr 203 Pyrrhi
manu mactetur Tr 204 haem-
onio desponsa rogo A 674
gnatam Priami Tr 256 re-
gia uirgo Tr 296 Paridis
soror Tr 877 ducit turmas
femineas A 674

Pontus M 44 Pontus quas
herbas generat Hii 468 —
pontus scythicus M 212
pontum scythen H 1217
— ponticum mare P 724
pontici fauces freti M 457
freti terga rigentia et mu-
tis tacitum litoribus mare
H 539 ripam ponticam
Tr 13

POPPAEA (I) Oct. Poppaeae
NUTRIX et CHORVS *ibid.* Pop-
paea Oct. 608 686 783 805
Poppaeae 697 809 Pop-
paeam 583 — Crispini
quondam coniunx 743 *coll.*
745 eius natus (*Rufus Cri-*
spinus) 744 in munus eius
Agrippina occisa 131—2
pretium stupri capat Octa-
uiae caput 138 Neroni
iuncta 582 608 686 708 857
digna coniunx thalamis Ne-
ronis 556 concordii face to-
ros tenet 805 eius amplexus
Iuppiter petet 783 superba
paelex 130 paelex inuisa
cunctis cara uiro 191—2 eius
imago Neroni iuncta 698 ef-
figies eius ora gerens 809
eius somnium 726—753

PRAEFFECTVS (III) (*Neronis*)
Oct. rara quem pietas uirum
fidesque castris praeposuit
Oct. 860 *s.* — praefecti
trepidi Oct. 796 praefecti
iussa 818

Priamus Tr 319 321 323 582
731 885 P 8 ami A 192 938
Tr 149 37ri 944 1006 1100

1113 Priamo (*dat.*) A 535
746 Tr 135 1079 Priamum
Tr 918 A 831 Priamem Tr
279 Priamo Tr 1187 recto-
rem Phrygum Tr 29 rector
Phrygiae Tr 137 bis ca-
pte senex Tr 138 Ioui uicti-
ma caesus Tr 146 felix
Priamus Tr 151 164 168
Memnonis patruus Tr 248
Hectoris pater Tr 248 gna-
tam Priami Tr 256 arbi-
ter belli Tr 1080 tota pa-
ter Troia sepulta A 780 ce-
cidit ante aras pater A 829
tumulum struxit in luctus
suos rex non auarus Tr 494
senis in ingulo A 691 ma-
gne parens A 689 magni
senis Tr 723 pueri regis
lacrimae Tr 728 minas Al-
cidae flexit Tr 730 supplex
paternus *Pyrrhi* Tr 321 re-
giae caedis nefas Tr 44 tot
regum parens Tr 55 Pri-
ami nuribus et gnatis Tr
57 Priami regna euertit
Cupido Oct. 832 Priami
dardanii soror Hii 366

Proene threicia coniunx Hii
957 bistonis ales A 708 *u.*
Pandion Philomela

Procrustes P 1179 Procu-
stes cecropiis terris metus
T 1054

Proetides siluas petiere O 497

Promethei cruore sparsus Cau-
casus M 712 Prometheus
caeli qui furta luit uiscere
feto M 830 promethei
scopuli* H 1214 ales auda*
H 1214 Caucasus — catenae
— audae uolucris Hii 1382

Proserpinae siculae regna H
553 quam tota inrita quae-
siuit Aetna mater H 654 do-
mina rapta M 11 *cf.* P 100 *u.*
Dis

Proteus P 1214

Prothoi regnum Pelion Tr 839
publicae res arbiter umbrarum T 14 **inferorum Hii 1011**
pastor A 768 belli Tr 1080
arbitria Tr 934 causa Tr 932
incognita O 708 audita O 710
causas parat A 278 causam tueri T 916
coetus ciuium A 619 quo more coetus publicos uirgo petis A 1012
cruciatus tela uincla flamma Tr 567—570
flamma excutiat fidem O 883 uerbera ignis mors cruciatus Tr 587
flammae funera doloris artes fames sitis uariae pestes ferrum carcer Tr 591—594
culpa ius proprium* exigit Hii 448 in culpa quisquis fuit, dimissus odit omne quod dubium putat O 715
curiae habendae locus A 11 dux Oct. 794 etc.
effigies Poppaeae Oct. 809 pario marmore P 805
ephebi H 857 equitis accensus fauor Oct. 498
excubitor T 458 exilium H 1338 Oct. 920 **exul O 263 etc.**
fascēs dignis ciuibz olim dati Oct. 692
turpi tradere gaudet populus 991
Linii 907 forum H 737 Oct. 524 **rabiosa fori iurgia H 174**
hospes (inferus) P 861 O 80 Oct. 1010 **hospitia P 861**
hospitalis tellus hunc non ferat exulem O 263
index infestus Tr 916 iratus Tr 932
iustitia M 443 Oct. 409 **leges dedit gentibus tyrannus Hii 1688**
luxuriae romanae exempla T 455—67 502 508 525 **monimenta Oct. 201**
muri decora alta Tr 15 palaestra argiua H

1131 **patres u. senatus pirata O 465**
plebeius senex T 400
plebeia domus P 1148
plebs Oct. 498 842 praedones O 290 467
praetorianae cohortes u. bellum praefecti u. praefectus principis aula Oct. 681
795 975 sedes 815 tecta ducis Oct. 794
princeps 720 766 270 priuatus torus A 265
priuata bona (sanctitas pietas fides) T 217
priuata fata Hii 764
proceres Pfr. 185 proscriptionis tabula Oct. 521 sq.
reges urbe expulsi Oct. 302 de regibus agitur T 339—403
A 57—108 149 265 270 sqq. 286 Hii 607—703
Tr 781—3 Oct. 246 695—7 712—7 825 **rex populis stipatus Hii 610**
u. O 798 regem nefas inuisere umbras O 402
inflexo genu regnantem adorare H 415
iura populis dabis Tr 781
uictas gentes sub tuum mittes iugum Tr 783
iura regnorum A 270 iura (Priami) Tr 723
regiae uestis cultus decori Tr 956
gradus decoros ponit Dardanus A 811 (regiae coniugis natalis dies:)
quorum populi coluere diem Hii 676
solium P 221 A 265 (opponitur priuatus torus A 265)
sceptrum H 434 Tr 280 781 A 10 **diadema T 599**
regium capitis decus A 8
falso uinclo comam decentem Tr 281
ebur regale patriis signis asperum P 907
regia Thebarum O 206 etc.
Pelopidarum A 7—11 cf. Hii 488 sqq.
regia sedes Hii 488 regia domus A 149
nimias

- domos A 84 arces A 77
 aula TR 2 781 A 79 HII 608
 620 1593 limen A 286 cen-
 tum limina HII 609 aura-
 tum limen HII 612 aurea
 tecta HII 650 fores HII
 613 postes HII 257 regum
 grex (liberi regii) TR 144 —
 Quirites *u. nomina* reus
 Phoebi O 34 rostris ex-
 posita capita Oct. 522 se-
 natus Oct. 498 505 714 pa-
 tres 498 522 simulacra
 Oct. 623 *u. effigies titulus*
 stadia iuueni celebrata T
 409 supplicia horrida HII
 299 poena *ibid.* carcer et
 saxum A 1046 saxeum spe-
 cu O 720 catenae H 423
 uincla H 753 cadauer pa-
 bulum accipiant ferae HII
 1467 fames H 423 saxa,
 tela O 892 saxa et faces
 HII 323 875 ignes O 895
 ferrum et ignes A 233 fer-
 rum ignis saxum O 948 Ele-
 ctrae A 1055 Oedipus oculo
 sibi eruit O 982 ter-
 minus omnis motus M 372
 lapis sacer arbiter agros di-
 uisit nullus P 537 tituli
 (*statuarum*) Oct. 623 trium-
 uiri trium ducum ferrum
 Oct. 519 ducum uiribus
 concussus orbis 529 *u. bel-
 lum (ciuile)* turbae mediae
 sors A 105 tyrannus A
 892 *etc.* rex Mycenarum
 fuit, ueniet tyrannus A 253
 rudis est t. morte qui poe-
 nam exigit A 1053 genti-
 bus leges dedit HII 1688
 puniceum ostrum M 99
PYLADES TACITVS A Pylade
 (*voc.*) A 999
Pylon nestoream H 565 Py-
 lon senilem TR 858 — py-
 lii senis TR 221
Pyrenes ferocis iuga P 74
Pyrrha (*producta ultima*) TR
 1049
PYRRHVS (I) TR Pyrrhus
 TR 317 347 373 945 1009 1164
 A 533 670 Pyrrhi TR 204
 691 874 911 951 Pyrrho
 TR 891 Pyrrhum TR 261
 784 1157 Pyrrhe TR 675
 1010 Pyrrhi maximum in
 bello decus peremptus Pri-
 amus TR 320 ex uirginis
 concepte furtiuo stupro et
 ex Achille nate sed nondum
 uiro TR 351 pelasgae gen-
 tis decus TR 886 *sqq.* scy-
 rius iuuenis TR 986 macta-
 tor senum TR 1012
Python HII 94 Python ge-
 mina numina lacessere au-
 sus M 703
Quiritibus nullis nota aetas
 per tacitum fluat T 396
Rhadamanthus H 738 gemi-
 nos Cretas HII 1562
Rhenus ferox H 1331 Rhe-
 num bibunt Persae M 377*
Rheso bellicoso A 217 qui Ta-
 nain bibit TR 9
Rhodanus M 590
Rhodopen HII 1054 thressae
 Rhodopes HII 1036 thra-
 ciae Rhodopes alumnus
 HII 1542 num Titana ferum
 te Rh. tulit? HII 144
Rhodus *adeam spectat* Pfr. 250-1
 rhoetea litora TR 110 rhoe-
 tea uada TR 1132
riphaea nix P 9
ROMAE scaena Oct. Roma
 Oct. 287 503 505 515 fune-
 rea 840 urbe est nostra mi-
 tior Aulis 1008 ciuis gau-
 det R. cruore 1012 — ro-
 mani ducis cruor Oct. 532
 romana uirtus uera prio-
 rum 299 r. populi uis 689

- Romanorum seditio aduersus Neronem et Poppaeam* Oct. 696—703 794—818
- Rufus Crispinus u. Poppaea**
- Sabaeis** sub Aurora positis HII 1525—*sabaea myrrha* HII 379 *sabaeis truncis* HII 797
- sacrae res altaria** M 39 *arae* H 507 880 915 HII 794 P 111 M 581 788 Oct. 715 770 *augur u. Calchas* interpres deum Tr 360 948 *fatidicus* Tr 1111 *cf.* 366 *auspex* Tr 873 *auspicia* Tr 618 *s.* *auspicari* A 8 175 *inauspiciatus* O 739 1044 *chori* H 884 A 318 HII 370 596 *cf.* 589 *coronae nexiles* A 376 *Iouis* Tr 860 *delubra* O 203 HII 751 804 A 365 413 Oct. 770 *dextra* H 375 1010 *entheos* M 385 A 609 O 641 *expiatio* H 1330—36 HII 912 *extispicia* O 338—387 T 757 *s.* *festus* A 677 679 817 *dies* A 828 *noctes* P 452 *fide tua* H 1184 *fidei pignus* H 375 *fidem caelitem* appello Tr 674 *foci* HII 584 P 716 *fores deorum obductae* HII 1552 *fronde laeta* ueletur caput A 604 *funes sacri* A 672 *furoris signa* M 389 *furor Herculis* H 944 *sqq.* *Cassandrae* A 747—811 *cf.* Tr 987 *ignispicia* O 303—330 *infulae* A 730 *iniurandum* O 274—7 Tr 608—12 HII 1331; O 268—70 *laeua manu inferis libatur* O 580 *u.* M 683 *lampas notitia* A 362 *latex sacer* M 816 *libatur lac* O 579 *sanguis* O 576 *cf.* H 925 *bacchus* O 579 *uina libantur* A 380 T 700 988 *merum* Oct. 715 *limen sacrum* H 621 *litare* Oct. 771 1010 H 1044 A 598 *lucus sacer* Tr 182 *lustrum* Tr 787 *Phoebe lustra* A 42 *lustrale sacrum* Tr 643 *cf.* A 164 *maenas* O 442 493* Tr 683 M 386 811 857 Pfr. 3 A 756 HII 247 705 *magae* HII 526—8 *magicae artes* HII 456 *sqq.* 470 *sqq.* 523—536 *u. ueneficia* *carmen magicum* O 575 HII 470 467 *cantus* 466 473 *preces* 569 *uerba* M 740 *herbae* HII 468 *ministri sacri* O 384 *mola salsa* O 339 *fusa* T 688 *monstra* Tr 176 *u. portenta mystae* H 851 HII 602 O 437 *nebris sacra* O 444 *necromantia* O 535 561—671 *obtestari* A 427 987—H 1253 *oestrum* O 449 *u. thyades* *omen* O 876 *oraculum* O 16 235 *responsa* O 296 *orgia cadmeis condita cistis* HII 597 O 437 *pius** A 956 *portenta* O 175 *sqq.* *signa fati* Tr 364—6 *precari* O 1043—5 HII 1049 *preces* HII 456 542 544 569 583—1492; 1838 *rata uerba* O 585 *reliquias Herculis quae templa colent?* HII 1829 *ritus pius* P 113 *rite* Tr 363 374 *sacerdos* O 136 561 *pius** A 956 *sacra* A 423 H 902 O 843 *tacita* P 112 *generis* H 1253 *quoddam sacrum regni iacentis* Tr 53 *saltatus priscus* Tr 790—2 *solemnis uox* O 308 *supplex* H 507 510 880 1199—HII 1320 *testor deos* O 14 Tr 28 653 1026 *thyades* O 449 *thyrsus* H 478 O 407 447 641 Tr 684 HII 247 Ofr. 18 *tripodes* M 86 788 *tus* HII 580 795 *etc.* *uates cirrhaea*

- O 234 letoa 273 falsa A 762 (Sphinx) O 93 uictima H 881 903 927 1043 HII 351 Oct. 677 771 984 M 39 taurus HII 803 A 813 956 O 138 342 HII 789 centena tauri colla H 303 uictima niuea A 606 tauri candida coniunx A 364 *cf.* M 60—61 atrae boues O 569 uitta T 686 P 659 M 808 A 747 1010 ueneficium Medae *describitur* M 710—40 *u. magicae artes* uota H 1041 HII 1696 1848 A 415 531 notium sacrum H 519 pecus A 843 HII 788 munera A 678 dona P 110
- Salamina** (*nom.*) Aiakis saeui Tr 854
- Sarmata** frigidus HII 158 Sarmata uagus P 76 Sarmatis fortibus T 375 intonsis Sarmatis H 543 — sarmaticus boreas T 127
- SATELLES** (III) T Pfr.
- Saturno** regna tenente Oct. 407 uincla Saturno exuam H 970 *auum dicit Hercules* H 972 Pluton uincla excutiet patri caelumque reddet HII 1146
- SCAENA** Thebis H, O, Ofr., Pfr., Athenis P Corinthi M Mycenis T, A ad Oechaliam, postea Trachine atque in Oeta HII Troiae Tr Romae Oct.
- Scarphen** Tr 858
- scironides** petrae scelere nobiles P 1032 — scironia saxa P 1234
- Scylla** H 380 Scylla et Charibdis sicula contorquens freta HII 238 Scylla pulsatis resonat cauernis T 579 Scylla M 411 siculi uirgo Pelori utero canes succincta M 352
- Scyrus** Tr 348 — scyrius iuuenis Tr 986
- Scythes** sparsus P 173 Scythae M 486 Scythas 531 Scythae sedis incertae Tr 1114 Scythae passim uagi T 631 uagos Scythas Tr 12 arua mutantes O 480 gentes patriis sedibus hospitae H 538 ante Scythas tepida Phoebus inficiet rota HII 340 — pontus scythes HII 1255 pontum scythen H 1217 scythes Taurus P 914 — Scythiae cautes HII 143 Scythiae genus HII 1703 Scythiae multiuagas domos H 537 Scythia gemente HII 1383 — scythica harundine HII 157 urssae scythicae HII 40 scythico sub axe HII 1188 scythicus rigor P 668 pontus M 212 telum scythicus leue corytis H 1134
- semelen** HII 1922 *cf.* HII 1809: si fulminantem et ipsa sensissem Iouem
- SENECA** (III) Oct. Seneca quod improbat liceat facere Oct. 601 Senecae culpa 710 remotus inter corsici rupes maris Oct. 393
- SENEK** (III) Tr SENEX CORINTHVS (III) O
- Ser** phoebeis curis subditus quae legit eois arboribus HII 671 ultimi Seres HII 417 Seres ultimi P 397* Seres uellere nobiles T 379
- Sestos** Abydo opposita Pfr. 249
- sicanias** nubes HII 1365
- siculus** Pelorus HII 80 siculi Pelori uirgo M 351 siculus mons Ofr. 314 siculus uertex H 80 HII 1312 siculum mare M 412 Oct. 528 sicula freta P 1020

- HII 238 sicutis saxis HII 190 siculi aestus rapax unda consistet T 477 siculum latus H 380 siculae regna Proserpinae 553
 sidera O 516 HII 685 stella semitam trahens Tr 365 ignes longos porrigens P 747 caelo delapsa Pfr. 69 minores P 756 cometa uisus in signo Bootae Oct. 236—42 sidus atrum limitem trahens T 699 astra Tr 1151 H 1339 signa bis sena O 255 Tr 395 zodiaci signa T 847—871 paelices Iouis caelum tenentes H 3—18 — aegoceros T 867 anguis M 698—9 T 873 arctos H 6 O 520 ursae H 130 HII 284 1147 1588 plaustrum ursae HII 1527 septem stellae H 130 Tr 448 arctoe M 408 T 477 ursae H 130* M 698 761 T 872 geminum plaustrum O 485 aries T 853 arctophylax T 877 *aquarius* T 867 *Ariadnes corona* H 18 Atlantides H 11 Bootes M 315 683 Oct. 239 O 484* A 70 cancer HII 41 68 HII 1223 1577 T 857 P 292 canis aestifer O 39 capra olenia M 313 Chiron T 864 cynosura T 875 draco T 874 gemini Tyn-
 daridae H 14 T 856 Oct. 214 Hercules HII 1576 hyades H 11 M 312 772 T 856 leo herculeus T 858 H 949—957 P 977 O 40 HII 69 1576 libra H 848 T 861 P 847 ophiucus M 701 Orion H 12 Perseus H 13 pisces sidus brumae T 869 HII 599 Pleiades H 11 M 96 scorpius T 862 signifer T 849 taurus uernus H 9 957 T 856 uirgo T 860 *sol luna lucifer hesperus u. suis locis*
 sidonio aeno HII 667 fulsit pictum ueste sidonia latus H 471 sidoniis minor apta (*arctos*) M 700* sidonii tauri cornua Oct. 211 sidonio hospiti O 728 undis sidoniis (*Thebanis*) O 164
 Sigeon Tr 942 Sigei relictus A 457 — sigea litora Ta 148 sigeis campis Tr 75
 Silanus Oct. 153 concidit soceri thalamis gener, ne hymenaeis Octaviae potens fieret 150—1 feminae munus datus cruore foedauit suo patrios penates criminis facti reus 152—4
 Silenus senior O 435 pando* asello O 435 turgida tempora sertis redimitus O 436
 Silius ad matrimonium eius cum Messalina spectat Oct. 266
 Sillae caesi caput Oct. 450 Sillam exilia non fregerunt 476
 Simois fluctus caedere purpureos agens A 215
 Sinis saeuus P 1178 dirus Sinis* HII 1397
 Sinon fallax Tr 39
 Sipyli A 394 phrygio in Sipylo H 395 — sipylum flebile saxum HII 185
 Siren. me uel sicutis additi saxis ubi fata gemam thessala Siren HII 191 Sirena solitam cantu retinere ratem M 361 dirae pestes uoce canora mare ausonium mulcent M 357
 Sisyphe O 286 Sisyphe nepotes M 515 S. labor Oct. 634 Sisyphe uoluit lapidis M 750 Iasonis socer 749 senex aeolius P 1240
 Sisyphe labores: Sisy-

phi lapis T 6 uenturi montis ruina T 76 lapis inprobatus HII 1085 utinam uinctus aeterno saxo sedere (ut *Stsyphus*) HII 1200 cf. A 16 HII 1013 — *sisyphia* ceruix H 755 HII 946 *sithonius* HII 1900 u. *bistonius* *smintheus* u. *zmintheus*
Sol generis nostri (*Medeae*) sator M 29 auo Sole deduxi genus M 210 Solis stirps P 129 u. *Venus* a Sole generis pignus M 574 u. *Aeetes* rebus lumen infundens suum matris (*Pasiphaes*) parens P 159 qui tempora digerens quattuor praecipitis deus anni disposuit uices HII 1098 — sol oriens et occidens Tr 391 utraque domus H 1067 occiduus auroram uidet T 824 dux astrorum saecula ducens T 839 astrorum dominus Tr 397 solis excessi uices HII 44 qua sol medium tenens umbras corporibus negat H 889 solis adulti* glaciale iubar HII 1293 sol obscuratus H 945 — 957 u. *Thyestes* — purpureus dies, clara rota HII 1845

Somnus celebratur H 1071 — 1086 matris genus *Astraeae* H 1073 domitor malorum H 1071 curarum domitor A 76 frater mortis H 1074 pater rerum H 1077

Sparte Tr 864 Oct. 787 *Sparte* pios sortita fratres T 627 *Sparten* fratre gemino nobilem* Ofr. 126 127 muris quod caret oppidum M 79 *Spartam* A 282 — *spartani* canes genus audax audumque ferae P 37 *spartani* Taenari H 591 *spar-*

tana tellus H 666 *spartana* freta Tr 929

Sparti uipereum genus O 600 fratrum cateruae dente dircaeosatae O 601 eorum *proellium* O 749 — 768 agmina cognata O 759 digna iacto semine proles O 760 uno aetatem permensa die O 761 populi bella recentis O 765 saeua iuuentus O 766 stricto iuuentus orta cum ferro stetit H 265 miles terrigena mutua caede occidit M 473 cf. thebana tellus uiribus* sparsa inpiis H 20

Sphinx Pfr. 60 *Sphingis* O 105 *Sphinga* caecis uerba nectentem modis O 92 *Sphinge* O 654 uatis infandae O 93 describitur O 92 sqq. ales O 96 102 carmen *Sphingis* O 98 102 calidi monstri O 106 lues O 107 audumque populi pestis ogygii malum O 602 *Sphinx* dolos nectens Ofr. 120 Thebarum saeua lues 131 *Sphingis* uictae spolia 138

STROPHIVS (II) A *Strophius* A 976 elea palma • inclutus A 976 amici fida praesidia A 975

Strymonis gelidi O 617 — *strymonius* aquilo A 500 *strymonii* fluminis A 890

Styx *Styga** H 54 90 O 164 HII 1149 1207 *Styge* HII 77 1956 *Styx* atra HII 1927 P 485 *Styga* tristem A 631 dirae *Stygis* A 514 dirae *Stygis* deformis unda T 666 iura ferae *Stygis* H 562 uiolatae *Stygis* H 104 sacram *Styga* H 717 contempta *Styge* HII 1165 *Styga* infernam T 1011 HII 1202

- 1771 *populus infernae Stygis* O 400 *Stygis tacitae dominus* P 633 *lacus iniuius* P 98 per *Styga* P 1189 *St. inuocata* P 962 *Styga ferre* P 153 notam *Styga* M 635 *Stygis iuratos superis lacus* HII 1071 alter (latex) quieto similis, hunc iurant dei H 716 cf. A 792 *Stygis sinu profundo* Tr 529 *Stygis profundae claustra laxare* O 405 *Stygis profundae claustra* et obscuri specus laxantur Tr 439 — *custos stygius* HII 1249 *stygius canis* H 787 HII 1261 79 P 228 *stygius adumbras* HII 1992 *stygius undas* H 187 st. unda M 810 Oct. 81 *stygius lacus* A 787 HII 1715 *stygiae paludes* P 1160 *stygiae paludis* H 884 st. sinus Oct. 140 *stygius portus* H 1138 *stygius domos* HII 1875 *stygium litus* HII 1554 *iurata superis unda* A 792 cf. HII 1071 *stygiae rati* Oct. 132 *stygius senex* HII 1079 *stygius ignes* Oct. 24 *stygia face* Oct. 167 606 *stygius faces* HII 1018 *stygius preces* O 635 *stygius toros* Oct. 268
- Stymphalis** A 901 HII 17 *aetheria* HII 1394 *Stymphalis atra nube subtexens diem* Pfr. 61 *Stymphalidos saucia pinnas adice lernaea passae spicula* M 786 *durior uaga Stymphalide* HII 1277 u. *Symplegas* *Stymphalides* HII 1654 *Stymphalidas* H 248 HII 1241
- Suebae** *nobiles lucis hyrcaniis* M 716
- Sueni** u. *Suebae*
- Sulla** u. *Silla*
- Sunion** P 28
- Symplegas** H 1218—1221 *Symplegades describuntur* M 342—346 per *Symplegades* M 459 uaga *Symplegade** HII 1277 uagae *Symplegades* HII 1384 *scopuli uagantes* M 613
- Syros** *fecunda* Tr 235
- syrtis** incerta P 578 *syrtes* A 501 *syrtium breuibus uadis* H 327 *syrtibus libycis* A 64 *syrtis lybicae fretum dubium* T 292 *bisque discedens fretum et bis recurrens* H 325
- Taenara** Tr 413 — *Taenarus* H 667 *spartanique aderit ianua Taenari* H 591 *ad oras Taenari* 817 — *taenarias fores* HII 1065 *taenarias fores pulsabis* 1776 *taenarei specus* P 1210 *taenariae** *nurus* H 581 *taenarii ferri* O 173
- Tagus** unda aurea* T 354 *aurato flumine radians* *Tagus* HII 630 *Tagus hibera turbidus gaza fluens* H 1332
- TALTHYBIOS** (III) Tr
- Tanais** H 1330 P 723 *nouas Tanais accipiat uias* HII 86 *septena Tanain ora pandentem* Tr 9 *Tanain colens cycnus* A 715 — *Tanaitis* P 409 u. *Amazon*
- TANTALVS** (II) T *Tantalus* T 3 152 *Tantalo inple domum* T 53 *Tantali uocem excipe* T 80 *Tantali sicci progenies inopia* T 137 *Tantale* T 147 *Tantalum sume animo* T 242 *Tantalo pudenda domus* T 626 *stare circa Tantalum* T 1016

Tantali mensae T 144—148 *Tantali labores*: stagna et amnis recedentes aquae T 68 arboris plenae fugae T 69 atrum carceris cubile T 70 fames infixae medullis T 97—8 incensum siti cor T 98—9 aeterna fames T 149 aeterna sitis T 150 *poena Tantali describitur* T 152—175 Tantalus undas hauriat M 748 Tantali sitis Oct. 633 stygius senex HII 1079 senex H 756 uagus latex (Tantalum cludens) HII 947 *cf.* A 19 806 *sqq.* — TANTALVS IVNIOR (III) T Tantalus Thyestis filius ab Atreo mactatur T 718—725 — Tantalidae T 657 — Tantalidos superbae uterus M 962 riget superba Tantalus luctu parens H 394 Tantalus inter natos suos superba O 626 numerat umbras O 628 Tantalidos matris funera A 392 Tantalus facta sibi superstes HII 199 defleuit aliqua mater et toto stetit succisa fetu bisque septenos rogos* deplanxit una HII 1855 sipylum flebile saxum HII 185 flebile saxum sipyli stat uertice A 394 — tantaleam* domum T 53 tantalei* reges T 229 — tantalici *ibid.*

Tarquinius Oct. 314 *u. Tullia tartara* HII 1068 1130 1770 Oct. 995 tartara profunda P 959 tartara infra si quid est T 1017 in tartara ima O 890 tartara et manes HII 1518 — tartarus reuulsus P 852 tartarum contigit M 635 tar-

taro tristi Oct. 228 tartaro gressum extuli Oct. 605 tartaro uultus tegere 656 si quid ultra t. est Ofr. 145 tartari M 745 H 1232 uada tartari HII 893 uia tartari HII 1123 tartari saenum canem A 788 tartari loca HII 1784 ab imo tartari fundo H 86 tartari profundo specu A 2 in recessu tartari obscuro H 713 *u. Dis Erebus inferi* — tenebrae tartareae H 440 tartarea nubes T 1075 tartarei lacus P 1188 face tartarea O 162 tartareus canis H 653 HII 1775 *tartesii litoris* H 236

Taurus frigore arctoo rigens M 686 Taurus scythes P 914 Tauri iugis 390 Taurus inhospitalis P 173 — Taurorum* barbara tellus, hospitis illic caede litatur numen superum Oct. 1009—11

Taygeti iugis M 77 Taygeti conspicuae niues T 126

Telemacho Tr 602 iuuenis tuus Tr 709

Telephus Tr 224

Tempe marcent H 985 T. thesala M 460 opaca Tempe Tr 825 Tempe scissa cumuasto impetu patuere HII 290

Tenedos nota fama Tr 233

Tereus inopia diri furta mariti A 710

Terra Tellus orbis Terra alma parens Ofr. 222 terra parens* consurget in istos (*Herculis*) rogos HII 321 luceat Tellus ferax H 1060 pro cuncta tellus HII 1179 tellus omnis defendet Herculem HII 325 pace tellus plena HII 1706 uindicem

- seruate terris HII 1421 —
 tellus labat HII 1019 mu-
 git solum H 524—527 terra
 concussa totos traxit ex
 imo sinus Tr 179 *sqq.* ipsa
 tellus spumeos motus agit
 HII 741 — ora arctica Tr
 852 — in orbe HII 1618 to-
 tus orbis HII 1022 1450 1878
 totus orbis quaeret Alcme-
 nen HII 1864 nec meas um-
 quam manus inploret orbis
 HII 1333 ingrate orbis HII
 1336 orbis miser HII 1537
 clausum fluctibus orbem
 oceanus dum ambiet O 517
 orbem* feruidae plagae
 HII 1793 orbe composito*
 HII 418 orbes nouos de-
 tegat Tethys M 381 quis-
 quis sub hoc in alia uersus
 sidera et solem auisus de-
 pendet orbis O 1039 — per
 urbes HII 1546 1549 in-
 mensas per urbes HII 1549
 per urbes ire HII 413 la-
 tus ire per urbes HII 622
 nullae gemunt urbes HII
 1705 Iam parcite urbes
 HII 1024 in tuas urbes
 HII 1567 en cernite urbes
 HII 1237 o terra et urbes
 HII 1329 — omne ingratum
 est genus (*omnes populi*)
 HII 1815 aduoca in planctus
 genus HII 1867 humanum
 genus HII 326 — superi *i.*
e. homines qui terram incolunt
 Ofr. 236 P 1159 T 83 ti-
 mete superi fata HII 1763
 — gens iuris expers Tr 1116
 totae gentes HII 1873 — po-
 puli HII 1024 centum po-
 puli (*Cretae*) HII 1881 uin-
 dicem uestri malis eripite
 populi HII 1339
 Tethys magna Tr 889 tota H
 1335 pigra HII 1256 utra-
 que HII 1908 hesperia P
 579 extrema 1171 nouos
 detegat orbes M 381
 Teucris (*dat.*) Tr 928
 Teuthrantis euersi domus pe-
 corumque ritu uirginum op-
 pressi greges H 481
 Theano Antenoris coniugem
 Tr 60
THEBIS scaena H O Pfr. AD
 THEBAS Ofr. Thebae O 525
 678 Thebe O 112 Thebis
 H 255* 879 1169 O 237 642
 680 792 Thebas O 107 H
 262 — miseranda Thebe
 O 112 Thebae pauentes
 Ofr. 321 regna Thebarum
 HII 1990 cadmea proles ci-
 uitasque* Amphionis H 272
 Amphionis moles Pfr. 204
ad originem Th. spectant
 Pfr. 206—8* Thebis caruit
 Mopsus M 658 Thebae
 Bacche tuae O 412 (*theba-*
nus) miles Bacchi comes
 extremos usque ad Indos O
 114 stirpis inuictae genus
 O 125 Thebae herculeae
 O 770 H 278 hic mater tu-
 mido nupserat Herculis HII
 142 marita Thebas* re-
 gna HII 1806 Thebis fes-
 sis ruina uenit Ofr. 285
 Thebas euerte Pfr. 195
 ueteres deum irae secun-
 tur O 725 Thebas sangui-
 ne et flammis implere Pfr.
 220 Thebarum salus H
 626 Thebis nouum faci-
 nus Pfr. 187 ferax deorum
 terra H 263 in cuius urbem
 non semel diuum parens
 uenit 269 haec quae caeli-
 tes recepit et quae fecit et
 fortasse faciet 270 tenetque
 Thebas exul herculeas
 Lycus 278 templa theba-
 na H 1295 Thebarum

fata describuntur O 600—602 622—636 conditores urbis H 919 Thebarum saeua lues Ofr. 131 lucus procul ab urbe circa dircaea uallis inriguae loca cum fonte ac palude O 543—560 regia O 684 arx Pfr. 83 septem portae O 131 H 1299 thebanos muros septena castra premunt Ofr. 326 thebana tellus uiribus sparsa inpiis* H 20 thebane coniunx H 1784 thebana manus Pfr. 214 urbis opulenta thebaeae loca H 336 urbe cum tota O 656 — Thebano nullo inpune fuit sceptrum gerere Pfr. 286 thebana sceptrum Ofr. 57 thebana noui regna matres passas et ausas scelera; geminum nefas mixtumque nomen coniugis gnati patris; bina fratrum castra, totidem rogos — Tantalus — Cadmus H 390 *sqq.* THEBANORVM CHORVS O — Thebae Eetionis regna Tr 228 — thebaeis hospes (*Venus?*) A 317

thermodontiacae cateruae O 490 — regina gentis nidua thermodontiae H 250 thermodontiae hostis spolia H 121 ripis thermodontiis M 215 *u. Amazon*

THESEVS (III) H (II) P Theseus H 1180 P 97 Thesea P 153 Theseu H 641 658 1184 (*bis*) 1249 1325 1342 P 1253 semper sceleris alieni arbiter amas nocentes H 1343 te ramus oleae fronde gentili tegat H 917 tu conditores urbis et siluestria trucus antra Zethi nobilis Dirces nemus laremque re-

gis aduenae tyrium coles H 919—921 me subiectum tuis restitue uinclis (*illi Hercules dicit*) H 1344 Theseus lucem debuit Herculi H 1773 Theseus profugus P 96 miles audacis proci 99 socius furoris 101 pater Hippolyti 103 remeantis uiri sceptrum 222 Theseus solus negatas inuenit uias 229 inmitis coniugi castae 231 saeuam manum Antiope experta 232 Perithoi comes 249 Thesei amore furis? 653 Thesei uultus 654 Theseus adest 842 Theseu magnanime 877 Theseus spectat caelum 1159 Theseu dure 1173 sidera manes undas scelere compleuit 1220 uindex seuerus 1219 — thesea coniunx P 134

Thespiades uacant H 17372

Thessali naualibus Tr 334 naualibus thessalici Tr 333 umbra thessalici ducis Tr 179 370 (*Achillis*) thessalo duci (*Ixioni*) H 1495 thessalicus dux M 418 regem thessalum H 1950 thessala Siren H 191 thessala ungula H 1934 thessalae nurus Tr 371 H 1341 528 thessalicus pastor 128 campis thessalici Tr 888 ieiuna soli iugera thessali H 134 thessali montes Tr 825 thessala Tempe M 460 thessalica iuga H 1143 supra thessalicum aggerem (*Briareus et Gyas* constitit) H 168 quae thessala sub rupe Pindus alit H 1469 thessalicam Ossam H 1156 thessalicum

- Pelion T 813 thessalus
 torrens H 292 thessalica
 trabe A 121 thessalicum
 hastile P 405 thessalica
 carmina 799 regna M 257
 thessalicis minis uexata
 M 794 thessala pinus M
 336 (*u. Argo*) thessali
 pecoris magister Phoebus
 P 301 thessali cantus 429
Thetis placidum numenaequo-
 ris tumidi Tr 890 Theti-
 dis A 642 Thetidis mar-
 ritus exul M 660 Theti-
 dis socer (*Aeacus*) H 738
 Thetin coniugem accepit
 Peleus Oct. 721 Thetide*
 Tr 355 matris dolos Tr 223
 577 fluctu cognati maris Tr
 349
Thracis cruenti (*Diomedis*) H
 1177 Hrr 1795 Pindi thra-
 cis nemus H 1292 — thra-
 cium nefas T 56 thracius
 Orpheus M 359 uati thra-
 cio Hrr 1104 thracios
 greges Tr 234 thracios
 per agros M 633 thracios
 fluctus Hrr 1387 thracia
 paelex H 149 thraciae
 Rhodopes Hrr 1542 thra-
 cias gentes Hrr 1822 —
 threicio gregem A 889
 threicio uertice Pindi* O
 441 threicia coniunx Hrr
 957 threiciae nurus H
 581 *u. taenariae** threi-
 cia arma Tr 190 — thres-
 sa phalanx A 217 thres-
 sae Rhodopes Hrr 1036
 thressa ossa T 813
 thriasis uallibus P 6
Thule ultima M 382
THYESTES (I) T **THYESTIS**
 VMBRA (II) A Thyestes
 A 4 25 Thyestae A 294
 965 Tr 350 Thyestae
 gnatus A 965 liberis plenus
 tribus in me sepultis uisce-
 ra exedi mea A 27 gnatae
 concubitus petiit A 28—36
 Thyestes liberos nondum
 deflet suos T 57 Thyeste
 ipso utetur dolor T 259 di-
 gnum Thyeste facinus T
 271 si nimis durus preces
 T. spernet T 300 amat
 Thyesten frater T 476
 Thyestes uenit in nostras
 manus T 495 Thyesta T
 783 Thyeste sobrio opus
 est T 904 ueterem Thy-
 esten ex animo mitte T 941
 Thyestis scelera T 222
 — 4 Thyestis cena *ad*
eam spectant T 277—8; 281
 — 3; 778—82* 1058—1069
 epulae T 62 mensae T 64 da-
 pes T 66 pater inplebitur fu-
 nere suorum T 893, turbasua
 T 983 Thyestis filii. *u.*
Tantalus Plithes. tertius
 quidam ab Atreo trucidatur
 T 740 — thyestea uia A
 967
Tiberius *u. Agrippa*
Tigris M 726 tepidum Tigrin
 Tr 11 persica uiolentus un-
 da Tigris H 1331
Timolus *u. Tmolus*
Tiphyn nouam ratem frenare
 (docuit Minerua) M 3 Ti-
 phys ausus carbasa pan-
 dere M 318 audax nimium
 qui freta primus rate rupit
 301 Tiphys audax pal-
 luit 357 Tiphys domitor
 profundum litore externo oc-
 cidens 620 *sqq.*
TIREZIA (II) O Tiresia O
 293 proximum Phoebo ca-
 put O 295 sacerdos senior
 O 561 uates O 565 584 683
 intrepidus parens audaxque
 damno O 610 ritus senis
 artesque O 608 senior O

- 680 luce uiduatus O 294
Tiresia sata u. *Manto* A 324
- Tisiphone** u. *furiae*
- Titan** O 1 40 HII 895 972 1135
1291 1535 1765 Titana
fugies? HII 895 clare Ti-
tan HII 42 294 radiate P
686 Titan lucidus H 124
feruide Titan H 1065 gra-
uis Titan HII 1570 Ti-
tan trepidus HII 1115 Ti-
tan ne trepidet HII 1579
Titan ortus et labens H 447
Titan solus relictus HII
1517 uester comes ubique
fueram (*Hercules*) HII 1518
o decus mundi radiate Ti-
tan HII 1522 sqq. anhelan-
tes equi (*Titanis*) HII 1135
Titan paene excidit equis
HII 1167 Titan caeruleis
euectus aquis H 132 T. sur-
git radiante coma Oct. 3
Titan ardens laxabat diem
HII 727 Titan summa iu-
ga stringebat ortu Tr 177
Titan dubius suane currat
an thyesteia uia A 966 T.
medium diem constituit P
787 T. diuidens orbi diem
M 5 Titan dubitat an iu-
beat sequi perituum diem.
T 120—1 T. currus uertens
T 785 nil T. queror, si per-
seueras T 1099 Titan las-
sa collare releuabatiugo A 481
Titan oceano mergit lassa
iuga HII 785 ferens Ti-
tan diem lassum rubenti
mergit oceano diem HII 491
unus Titan uidit atque
unus dies stantem et caden-
tem Oechaliam HII 426 ipse
Titan Cerberum meliore
uultu uidit H 1340 illum
caesaries nescia colligi or-
nat P 810 cf. *Phoebus*, *Sol* —
titanas H 79 montiferum
titana HII 1216 num ti-
tana ferum te Rhodope tul-
lit? HII 144 bella tita-
nes parent, me duce furen-
tes H 972 emitte siculo uer-
tice titanias HII 1313 ti-
tanias fulmine uictos A 341
trucibus monstis montes
gradus struxere A 345
- Titareos** subiturus aequor Tr
856
- Tityos** H 760 982 Tityi iecur
HII 1074 audius uultur HII
951 Tityi ales Oct. 634
Tityo relicto P 1242 Ti-
tyi poena T 9 cf. A 18 Ti-
tyos iras renouat T 808
- Timolus** attollit nota Baccho
iuga Pfr. 240 — Timoli HII
374
- Toxeu** HII 217 u. *Iole Meleager*
- TRACHINE** atque in OETA
MONTE scaena (II) HII Tra-
china HII 1448 aspera
Trachin HII 196 Tra-
chin rigenti iugo HII 1436
lapidosa Trachin fortis
armenti Tr 828 ad Tra-
china uocor saxa rigentia
et dumeta iugis horrida tor-
ridis HII 135 uix gratum pe-
cori montiuago nemus* 137
- Tricce** sterilis Tr 831
- trifidas** uias O 793 trigemi-
na uia O 282 u. *Phocis*
- Triptolemi** dona P 846
- Tritonum** chorus Tr 210
- Triuia** u. *Luna*
- Troes** Tr 752 1065 1139 A 532
636* 656* Troas Tr 801
A 547 — Troades Tr 911
A 694 TROADVM CHORVS Tr
u. *Iliades* troada turbam
Tr 95 troades* turbas A
646 — Troia Tr 4 19 30 43
56 104 139 191 213 273 463
751 800 885 910 1061 A 543

762 822 832 928 Troiae
 Tr 65 86 114 295 777* Tr
 834 1141 A 456 Troiae
 (dat.) Tr 863 A 746 828 Tro-
 iam Tr 197 288 559 750 754
 A 832 1069 Troia (abl.)
 Tr 1078 A 780 — TROIAE
 scaena Tr moenia diuum
 fabricata manu A 685
 (Troia) bis expugnata Tr
 140 Hercules arcus iterum
 sensit A 920 ut quondam
 herculea cecidit pharetra A
 641 Troiae auxilia et so-
 cii recensentur Tr 8 sqq.
 Troia prior Tr 729 regnum
 Troiae Tr 744 columen
 Asiae Tr 7 Troia concidit
 totidem diebus quot . . . an-
 nis A 924 Troia bis quinis
 restitit annis A 654 unius
 noctis peritura furto A 653
 post decima Phoebi lu-
 stra deuicto Ilio A 42 Ilium
 decenni Marte concussum A
 979 decima iam metitur se-
 ges O 804 deciens niuib.
 canuit Ide deciens nostris
 nudata rogis Tr 73 stetit
 illa decem per annos Tr 131
 bella post hiemes decem to-
 tidemque messes iam senex
 miles timet Tr 556 post
 annos decem Tr 600 bis
 quinis annis Tr 1067 decem
 annorum graui regno sub-
 actos Pyrrhus exsoluit Tr
 347 diu uictos Phrygas A
 207 decem per annos (*ui-
 dua Clytemestra*) A 157 (He-
 lena) annis decem captiua
 Tr 921 res agitur par annis
 decem A 925 per decem
 annos A 419 decem annis
 Tr 23 283 — *equus troia-
 nus* A 656—672 Danaum
 fatale munus A 657 soni-
 pes cauernis conditos reges

gestans 661 — arcis celsae
 saxo Tr 940 turris una est
 super Tr 1078 1085 etc. cu-
 ius summis pinnis Priamus
 regebat acies Tr 1081 e
 turre lapsis sola quae muris
 manet Tr 631 alta rupes ad
 Troiam Tr 1090 — tro-
 paea troica A 191 troici
 soli Tr 480 troici lus
 sacrum Tr 788 troicis
 malis A 1066 troica pubes
 A 671 u *Ilion Pergamum*

Troezen sinuosa Tr 838

Troile nimium cito congresse
 Achilli A 785

Tullia cum Tarquinio sceleris
 poenas dedit Oct. 314 cf.
 313—318

Tyndaris Tr 1143 Oct. 789—
 791 u. *Helena* — Tyndaris
 A 163 307 955 u. *Clytemestra*
 — geminum Tyndaridae
 genus sidera H 556 gemini
 Tyndaridae H 14 cf.
 Oct. 214

Typhoeus discors M 776 Ty-
 phoeus latus explicuit* T
 810 Typhoeus uincet sco-
 pulos Hii 1159

Typhon inmanis Hii 1738 Ty-
 phona ferum tellus edidit
 Oct. 243

tyrium larem H 921 tyrios
 colonos O 730 tyriae Eu-
 ropae H 9 tyrium stam-
 en P 335 uestis tyriae
 T 345 tyrii muricis rubor
 396 tyrium ostrum T 959
 tyrio ostro Hii 648 tyria
 mitra O 419

tyrrhenus piscis A 472 tyr-
 rhenia manus O 455 tyr-
 rhenam Inarimen Hii 1160
 tyrrhenum aequor Oct. 321

Uellus aureum u. *Phrixus*
 uenatio et piscatus P 1—89 Tr

786 H 155—9 calamus Oct.
422 canes P 83 87 O 775
T 497 lora canum P 34 cas-
sis A 951 crates Oct. 423
hami H 156 laquei P 49
81 linea P 50 H 159 pi-
scari classibus T 459 plu-
mae O 779 plaga P 48 plau-
strum P 82 rete Oct. 422
P 80 O 780 subsessor P 56
u. arma

uenti africanus HII 113 aq-
ui-
lo HII 782 A 500 *u. Aquilo*
auster A 93 501 502 O 645
P 22 1020 M 587 T 642 HII 71
103 714 781 844 boreas M
316 P 944 1139 A 497 O 480 T
128 Tr 404 851 HII 1113 *u.*
Boreas corus Tr 1043 T
578 P 745 1022 1140 HII 655
M 415 A 505 622 etesiae
T 129 eurus HII 670 733
A 497 T 360 A 503 P 1138
faunonius H 554 notus
H 554 1095 A 90 497 502 HII
733 P 1139 M 323 zephy-
rus A 454 497 P 13 M 316
H 703 O 38 554 905 Oct. 1002
T 852 HII 628 turbo A 499
eurus zephyrus boreas notus
A 497 boreas africanus eurus
zephyrus HII 113 boreas
notus HII 385 faunonius no-
tus H 554

Venus peros Solis inuasi stir-
pem P 129 per nos catenas
iudicat Martis sui suasque
probris omne phoebeum ge-
nus onerat nefandis 130—
132 Veneris numen ani-
mus finxit P 208 V. sancta
in paruis tectis habitat 216
diua ponto generata 279
quam uocat matrem Cupido
280 Veneris in iura redeat
(*Hippolytus*) P 425 Ve-
nus grata iuueni 455 Ve-

nere deserta iuuentam col-
lis 470 Venus excedat re-
bus humanis P 477 quae
supplet ac restituit exha-
ustum genus 478 Veneris
iugum 584 Veneris foe-
dera odisse 918 Venus dira
Oct. 263 cedat Poppaeae 556
genitrix amoris maximum
numen 711 *u. Amor* Veneri
A 184 uictrix dea Tr 931
Amoris horridi matrem HII
583 matri saeuae (timen-
dus Amor) HII 546 uene-
ris nouae Tr 313 uenere
quaesitas arces A 985 ue-
nere furtiua A 276 ue-
nere inlicita A 300—Ery-
cina P 204

Vesper *u. Hesperus*

victus et cultus; mores. acu-
maeonia distinguuntur seri-
cae uestes HII 669 aenum
T 60 767 1065 M 669 sido-
nium HII 668 aera Co-
rinthi M 800 aere fulgens
effigies Oct. 809 alitrix HII
399 405 453 493 alumna
HII 448 542 *etc.* ami-
ctus texti A 941 funestus
O 564—HII 574 832 *aqua*
refouete gelido latice (*Cas-
sandræ exanimem*) A 825
auarus solas optat quas po-
natopes HII 640 *aurium in-*
signe: gemmiferas detrahit
aures lapis eoa lectus in
unda HII 666 niueus lapis
deducat auris indici donum
maris P 400 baculum se-
nile O 670 caespes HII
647 M 801 chlamys picta
T 664 cibi faciles uiles-
que HII 659 diadema *u.*
rex (res publ.) gemmarum
nitor distinguit aurum quo
solent cingi comae M 577 *c/.*
HII 363 colus fusosque

legam HII 221 colos quae-
libet herbae tinxere quas
indoctae neuere manus HII
672 palladia colu HII 567
ad leues sedit colos udum
stamen intorquens manu HII
375 telae Palladis P 108
crinis nudus auro HII 363
admoueri crinibus patitur
manum Tr 957 crinem do-
cta patere distingui manu
Tr 895 turba tristis incom-
ptae comas A 607 (*u. Mors:
planctus*) effusos sparsisse
crines H 476 crine flauenti
simulata uirgo O 426 coma
Herculis rigens HII 581 hir-
ta HII 379 c. horrentes H
472 per uenerandos piis can-
nos H 1255 cultus molles
O 428 festos c. cape Tr 893
c. habitusque graios dare
Tr 876 *diuitiae* mille ca-
rinae Tr 1040 qui centum
bubus rura opulenta scin-
dunt Tr 1031 dominus A
280 domina A 263 domus
plebeia P 1148 delicata 215
effigies marmore aut aere
fulgens Oct. 809 pario mar-
more P 805 epulae cele-
brantur instructae A 933 ul-
timae Phrygum dapes A 934
famuli, famulae H 434
454 1058 HII 138 231 811
Tr 517 925 A 824 1055 O
845 933 comites Tr 83 mi-
nistri HII 1749 turba Tr
63 A 837 famularis manus
HII 567 841 feminae no-
centes HII 954—9 feminae
furor cassus Tr 688 fila
deducunt properante fuso P
329 quae fila ramis ultimi
Seres legunt P 397 fila col-
legit P 658 flammeo te-
nui caput uelata Oct. 716
fratres in se ruentes Pfr.

187 gazae H 168 HII 624
gemmae M 576 gradus
decoros Dardanus exultans
ponit A 811 gratulari
Tr 629 gratare matri libe-
ris auctam domum O 902
gratari amico (Troiam de-
uictam) causa ueniendi fuit
A 979 ius nominis H 1253
lactis niuei candidi fontes
O 507 lana sidonio aeno re-
petita bibit rubores HII 668
uellus HII 739 licentia in
dominos rara M 109 *luxuriae
quae poetae aetate Romae ui-
gebat exempla* T 455—467 P
502 508 525 matres passae
et ausae scelera H 390 HII
954—9 matrona minor ma-
iorque A 372 mellis suci
O 507 merum HII 575 m.
in auro ueteris Assaraci
trahunt A 936 mitra tyria
O 419 barbara H 475 crin-
em m. pressit HII 378 m.
ferocem frontem premens H
475 monile auro textili
fulgens M 576 monili ua-
cua ceruix P 399 disposito
clara monili pelagi dona ru-
bentis HII 663 muricis
tyrii rubor P 396 myrrha
sabaea HII 379 nardo co-
mae maduere H 472 *nata-
lem diem regiae coniugis* po-
puli colunt HII 676 natalis
Aegisthi A 41 nouerca
A 200 *u. Iuno* nouercales
manus A 200 H 1243 ob-
uios gressus Agamemnoni
tulit coniunx A 817 ostro
iliaco lectus nitet A 935 o.
puniceum M 99 tyrium T
959 HII 648 palla lugu-
bris O 566 pignus Aetiae
generis a sole M 574 nessea
tabe inlita HII 720 730 834
tyrio stamine tenuis P 335

- penetrable funestum M679
 pensa P 109 poculum
 gentile T987 *cf. merum* A 936
 p. patula fago H11 657 ue-
 nenum in auro bibitur T453
 aurea pocula sanguis miscet
 H11 661 puerilis angui-
 ni Busiris et Diomedes pe-
 percerunt Tr 1117 pur-
 pura P 395 H11 651 sal-
 tatus *u. res sacrae et supra*
u. gradus sinus laxi O 429
 laxi et inuii s. exitum mani-
 bus negant et caput cludunt
 A 947 fontes undique et
 caeci A 953 simulacra
 Oct. 623 *u. effigies* soccus
 luteus P 327 stamen ty-
 rium P 335 subditius
 gnatus O 824 syrma auro
 barbarico decorum H 479
 fluidum O 429 tiaras phry-
 giis Pelopis T 663 uestis
 obtentu tristi caput uelata
 iuxta praesides adstat deos
 H 360 uestis mortifera Aga-
 memnonis A 945 *sqq.* Her-
 culis H11 567 835 *u. palla*
 picta ueste sublimis iacet A
 939 *u. purpura* atque auro
 inlita P 395 longa O 431
 uina lesbia O 508 *u. sacra*
 uirgo quo more coetus pu-
 blicos petis? A 1012 zona
 breuis P 398 *z. lutea* uestem
 retinens O 427 niuei uin-
 cula pectoris H 549
- Vindex.** *ad Iulium Vindicem*
adludi uidetur Oct. 260 608
- Virginia.** uirgo dextra cae-
 sa parentis Oct. 305*
- VLIxes (II)** Tr Vlixes Tr
 531 759 1111 A 534 Vli-
 xis Tr 767 Vlixen Tr
 578 691 997 1109 Vlixes
 (*uoc.*) Tr 603 717* Vlix
- (*uoc.*) Tr 585 701 797 1003
 Vlix subdolo A 670 falla-
 cem Vlixem Tr 156 ma-
 chinator fraudis et scelerum
 artifex Tr 760 nocturne
 miles Tr 765 totum Vli-
 xen Tr 623 uicit matrum
 dolos etiam dearum Tr 577
 dux Cephallanum Tr 527
 durae minister sortis Tr 533
 — Ithacus Tr 325 937
 1099 cautus Ithacus Tr
 38 Ithaci comes noctur-
 nus Tr 38 *u. Diomedes*
- Vmber** sagax quomodo se ha-
 beat in uenatu describitur T
 497—503
- ungulae** insertam harundinem
 Nessus Deianirae tradit H11
 525
- Vulcanus.** Vulcano satum
 credit amorem mortalis er-
 ror Oct. 571 opifex trisulci
 fulminis P 194 qui furen-
 tes semper aetnaeis iugis
 uersat caminos 195s.—Mul-
 ciber M 832
- Xanthus** niuibus idaeis tumens
 Pfr. 247 tardus cruento
 Xanthus errauit uado Tr
 195 Xanthus armis cor-
 pora inmixta aggerans A
 21
- Zacyntho** parua Tr 866
- Zalacum** terrae feroces O 479
- Zedacum** *u. Zalacum*
- Zetes** dum Zeten fugit Har-
 pyia M 785 *u. Calais Boreas*
- Zethus** dextra ferocem corni-
 bus taurum premens O 623
 Zethi iuuenus corpus in-
 uisum trahens Ofr. 20 tru-
 cis antra Zethi H 920
- zminthea** spolia A 177

II INDEX ORTHOGRAPHICVS.

De orthographia codicis E.

I V o c a l e s.

- 1 **adspiratio ante uocales admissa:** harena harundo Hister Haemus haemonius hedera humus hiberus haedus halitus anhelus anhelans Dahae T 370 603 coherces P 462 1086 cohercuit Tr 384 omissa: *fere constanter:* umerus umor pro (*nusquam* pro) ei (*nusquam* hei) aenum; *ali-quot locis:* era P 272 erus H 815 alcyones A 717 a (*pro* ah) Tr 1023 adspirationis uitiose admissae uel neglectae exempla: haethne Hii 289 hetneum Hii 545 habiit A 1002 habeant T 885 heuboica herinis habunde herebi histhmon hostendit hiris hora hortus — inhermes Pfr. 126 perhennes P 972 perhemptus Hii 1480 — ac Hii 817 (*bis*) ydra ymenaeum ille (= Hylle Hii 1452) asta amos H 156 (EV) yadas esperio auriendum H 640 (EV) aut (= haut) H 349 926 P 500 Tr 25 Hii 1170 *alia sexcenta.* — cf. II 6.

- 2 **diphthongarum et uocalium mutationes:**

ae — e *ae fere ubique has uoces tenet:* caelum caelestis caeruleus maeror maestus paedor (*at* poedore A 1049) saecula caespes saetiger taedae caecus paene saeptus dissaeptus uaccors caelebs caestus gaesum taeter paenitet (E Rescr.) — *e constanter in his adparet:* cetera obscenus frena fetus effectus fecundus (femina femineus) obscenus camena cena. — **paelex et pelex pari fere numero** (pelex in Hii *frequentior*), pellex *nusquam* — *uitiose ae pro e vel e pro ae saepissime posita, uelut:* phetonte Hii 858 ferei (Pheraei) M 665 pre que hec queri quaerulus questus (i qvaerere M 196 Rescr.) aebrus Haector micaeneas A 122 *ae pro e frequenter in imperatiuis in III^{ae} decl. VI° casu in II^{ae} decl. uocatiuo* (comprimae metuae rupae stigae lampadae summae falsae anime) — *praeterea digna commemoratione:* leuus *fere constanter uelut* T 913 P 18 53 404 716 1268 M 683 paena Ofr. 264 M 465 495 619 cf. paenitet faenus P 463

[*cf. faenore ap. Ritschl. pr. lat. mon. ep., cl. XXIII. p. 284*]
 physaeter P 1039 *ae* — *oe* (paena) phēbeis mēnia laeti P
 864 (*pro eo quod loetum i. e. letum scribi solet*) loetum (= lae-
 tum) HII 1677 phoethontiadum poenae (= paene) HII 1167
 foetus poedere (*u. sup.*) Phœdra *e* — *oe* phebus cepit ce-
 tus echalia — ephœbi loetum loetalis loetificus (*sic con-*
stanter, nisi quod lētum extat HII 980 laetifero HII 211)
o — *au* occupet *pro* aucupet HII 485 *u* — *au* cludendi et
 claudendi *formis sine discrimine usus est librarius* *oe* — *o*
 Deiphœbe A 786 *uu* — *uo. in syllabis primitiuis o post u*
consonam non seruatum est nisi in HII, ubi id generis exemplo-
rum tantus adparet numerus, ut eius fabulae auctorem hac scri-
bendi ratione usum esse facile intellegatur. Idem post qu
seruauit o in quom. — uolnus HII 1632 uulnus 803 (*sed alterum*
u posterioris manus) uoltus HII 1262 1270 1277 1294 1300
 1649 1712 uultus 812 (*sed u m. sec.*) uoltu 1493 1612 1728
 auolsam 525 — *scripturae quom certa adparent uestigia:*
 HII 613 (quom E cum A) 610 (cum A quem E i. e. quom)
 1167 (cum A quò E R restituendum erat quom. quod etiam 590
 599 ubi quum E cum A et 615 ubi cum *o* scribendum uidetur).
plerumque tamen forma cum inuenitur. o — u suboles Tr
 472 537 P 476 (*a pr. m.*) incolomis A 421 urbis *pro* orbis
 HII 1832 attullit Pfr. 240. *ii* — *i* pelagij Tr 637 u. I 3
i — *y* saepissime permulantur: hyemes lacrymae sylua I 3
 sydus *plerumque per y. i — y* — *u* sipara (*u. II 7*) inclitus et
 inclutus (*utrumque frequens*) proxumus HII 693 optume Tr
 495 Ofr. 151 decumas Tr 76 tegumen Pfr. 110 lubet H
 399 cumba HII 1933 A 107 O 167 H 779 T 592 M 371 (mo-

^u
 nimenta Oct. 201 G) phrygibus Tr 768 simul et *pro* si-
 mile HII 1268 Eurupus H 382 E'V Thylae (Thule) M382
 myrrha myrtus Thyades saetyger M 647 clamus E¹ cla-
 mys E² T 664 *e* — *o* uertex HII 506 512 A 580 (A ubique
 uortex). — *in uocabulo graeco* Tr 832 Mothone (A Methone)
a — *e* *in uocab. graecis:* Pellene H 984 *pro* Megara non raro
 Megera uel Maegera uel Megaera. Caphereus A 581 HII
 781 capherides HII 808 cephallanum Tr 527 *e* — *i* tremesco
 Tr 497 H 422 T 696 genetrix O 628 767 Pfr. 190 P 120
 (genitrix non nusquam) neglegit HII 154 T 159 demissos O
 518 deminuto O 148 dstricta A 772 deripis A 730 de-
 ducit M 947 — deferte (differte) H 1182 decedere (decid.)
 A 508 — protinus pinna pinnata *plerumque* penna P 50 —
 direpta HII 1266 discendi P 677 discendit Pfr. 84 tremi-
 bundum HII 816 gantiticum (ganget.) M 873 cremassis
 HII 855 recides H 1337. — *Mutatio uocalis alia atque in*
compositis fieri solet obseruatur in subrupiendi uerbo A 299
ubi sub rupe reductus E surripere doctus A [cf. Plaut.
Trin. u. 83 ed. Ritschl.] — in uocc. graecis: Ilissus P 14 (Elis-

- sus A) elisus P 112 [*Ελλισός* Paus. I 19 6] Perithous P 249
1244 Treptolemi P 816 mecenās (mycenās) A 1056.
- 3 uocalium contractio. di T 266 407 530 (*m. pr.*) M 399
diffugistis (*pro* di fugistis) T 1074 dis Ofr. 205 (*m. pr.*) is-
dem Tr 334 Graīs A 602 — imperi T 223 (Lucreti Oct.
311 R 13 V) uitiose dardani HII 367 partheni HII 1890
elysi H 718 — coniugii M 484 supercilii P 807 imperii P 876
non nullis locis i an ii extet in E dubitatur — tristis *pro* thria-
siis P 6 exiliis Pfr. 263 supplitiis M 1023 suppliciis O 965
— contractae perfecti formae in i it isti imus issem
isse *plerumque recte scriptae sunt in senariorum exitu*. peti
HII 1848 M 248 redi H 616 HII 48 petit H 829 Tr 357
O 824 redit HII 1685 Tr 50 perit HII 1425 Ofr. 210 H
49 M 1002 abit HII 1986 P 736 obit Tr 606 *pluribus aliis
locis testimonium de scriptura non satis certum habemus.* —
ineunte uel medio uersu ante consonas: (h)abiit A 1002
perit A 114 abit H 1158 ante uocales petit H 248 abiit
(bi in ras. 2 m.) H 325 in anapaesticis perit HII 1872
abit (*pro* obit) HII 1917 in glycone adit HII 1066 — re-
disti HII 986 petisti HII 554 redimus P 1222 petissem Tr
564 perisse Tr 499 obisse O 786 P 1007
- 4 uocalium elisio. — derat P 1195 ^ederat Tr 898 *at*
deerat Pfr. 7 de ē O 706 de esse T 717 P 485 deerran-
tes P 1078 — semusta Tr 1095 semustas A 798 — se-
miustus T 80? HII 1742? semianimem P 1111 se-
mianima O 1075 — anteire A 474? *in concursu uoca-*
bulorum Hecuba est Tr 1072 E (hecuba est ψ hecube
om. est) supreminens (supra em.) T 655 fides (fida es)
Ofr. 105 Taenaret (Taenara et) Tr 413 potuisset mihi
(potuissem ei mihi) HII 1185 regnat (regna et) HII 1806
- ^o
explicerrores (explica errores) O 794 caelumlympus (cae-
lum ol.) H 977 praebeoccurro (praebeo oc.) H 1046 cruoris
(cruore es) HII 1260 satest (satis est) HII 1234 — *Denique non
praetermittenda uidē forma pro uidēsne* Pfr. 32 HII 1211 —

II Consonae.

- 1 adsimilatio omissa in compositis. adlapsa P 675 A
453 adlegi A 852 adnumerat P 1273 adridet O 862 ad-
suetas Tr 158 adstringit O 568 adsistit T 706 adspectus
P 742 adfusus O 71 adfusa Tr 1086 adflictis O 217
adficti H 674 — afuit M 264 E *et Rescr.* (ascondit H
296 V agredi H 1288 V) — inlitus HII 530 720 730 M 579
P 395 inlisus O 468 T 1049 P 1102 inlustre H 598 in-
licitum H 599 (E V) inloca *pro* inroga H 516 inrigare

Tr 976 inriga Ofr. 164 inremeabilis H 552 (V, inremediabilis E) inridens Pfr. 521 inritus H 663 (E V) M 751 inreptus M 651 inmani T 1019 inmensa T 1099 inmori HII 873 inmitte HII 984 inmisso M 232 (*Rescr.*) inmiscet Tr 11 inpunita P 829 inpune HII 878 879 inpotenti M 859 inpauidus HII 63 649 impulsu Tr 1125 inpegit H 996 E V (V *etiam* inperium H 1322. inpetus H 998 inbuit H 459) — conlucent T 911 conlucet A 564 conlapsa HII 1233 conbibit O 506 componit H 168? (V: componit H 168 814 conpesce H 523 980 compressit H 828) — subcumbet A 1051 subcubuit Tr 960. — *constanter scriptum est* umquam numquam numquid cumque utrimque namque — iamdudum pessumdatum. —

- 2 **adsimilatio admissa in compositis.** *Constanter* subm — subp — obp — adp *adsimilationem passae sunt* (summ — supp — opp — app) *nec non formae quicquid quicquam. singularis est scriptura* assint M 58. *porro in dissiciendi uerbo sj mollitum est in ss:* dissicite Ofr. 343. — *media ante mutam facta est muta his exemplis:* optegis P 895 optinere M 257 O 864 optulerit H 590 optutus A 239 *adsimilationis cuiusdam in media uoce simplici factae est exemplum* rittus pro rictus T 992

- 3 **dissimilatio.** *pro* membrum membratim membrana *constanter scripsit librarius* menbra menbratim membrana. *similiter* panpinea P 763 iubsa H 43 (E V) obtabat HII 402 (*plura exempla in V:* unbrante H 722 sonpnia 1088 iubsus *persaepe* trumco 1030 lapdaci 499)

- 4 **consonae eiectae. in compositis:** conubia O 821 Tr 911 P 237 — operiar A 1003 (E A) — comitti Ofr. 328 comitte M 33 *i consona in compositis iaciendi:* adicere Ofr. 201 adice M 530 (*bis*) adicit T 727 (*non liquet de scriptura* M 277 474 786 O 832) obicere M 499 obici H 438 (E V) M 237 (*Rescr.*) proiciet Pfr. 64 (subicit Oct. 843 R 13) obex: obice H 241 1004 *in uoce in-eunte:* g. nouus pro nauus (gnauus) HII 570 — gnatus — natus: *utraque forma usus est librarius, ita tamen ut in VIII prioribus tragoediis solam integram (gnatus) poeta admisisse uideatur; contra HII et Oct. nisi ubi lex metrica refragatur tuentur alteram (natus).* ■ *post ex praepositionem omissa:* expectent T 441 exurgat M 49 exiluit M 448 exilit HII 245 expue Ofr. 44 exanguis H 418 *seruata:* exsecrabilis Ofr. 223 exsurgere Tr 545 P 1021 exsequi P 626 H 41 HII 541 exsequiae O 63 exanguis P 1062 exferit *pro* exserit HII 258 exscidit HII 556 exserta HII 1674 *addita:* exsuere HII 832 Tr 571 ■ *post trans praepositionem plerumque omissa:* transcribor transcendo transilio. *addita:* transsierat Tr 447 *in uoce media c ante t autumnus artus constanter* (u. II 7) *in uocum con-*

- cursu: *praepositio post ante uocabulum a litera t incipiens consona ultima aliquotiens priuatur*: postergum Pfr. 215 posterga M 303 O 1077 poste P 945. — *Contra n consona seruata in terminatione*: quotiens totiens *constanter coniunx plerumque formosus* O 521 P 789 Atlans Hii 1914 gigans Hii 167 1172 1764 Garamans P 73 Mimans *plerumque corruptum* minans H 986 minas Hii 1388
- 5 *consonae interpositae*. mpt emptus peremptus peremptor temptare praetemptans (O 670 P 1056) intemptata (M 62) *satis frequentes, at intentare* P 735 contempta Hii 1165 at contemtor A 629 incomptae A 607 at incomtus P 665 consumptus Hii 1087 1362 mps sumpsisse Tr 104 consumpsit Hii 1228 A 735 absumpsit Tr 1187 mpn tempne H 90 (E V) contempnere M 543 [*u. Vergil. Ge. III 104*] dampnare Hii 902 905 Ofr. 253 at damnum O 502 etc. erumpna Hii 1378 aerumpnas Tr 775 Ofr. 78 columpnae T 647 P 505 antempnas M 324 (autumpnus H 954 V sompnus tyrampnus *persaepe* V) solempnis O 308 Tr 788 909 H 883 (E V) M 112 802 mt pro mpt = nt temtat H 358 somti H 1229 insomti P 833 [*cf. Mommseni C. I. ind. gramm. p. 607 col. 3: quamta tamtae sententiam alia*] uu—u fluuitauit (fluuiialis A) M 634
- 6 *adspiratio consonis addita uel dempta*. c — ch *constanter lacrimae simulacrum ancora* — pulcher sepulchrum. *uilitose leguntur ophiucus* M 701 (E Rescr.) oecalia Hii 162 calcas Tr 542 corda A 339 Tr 843 — archadius O 485 archanus H 601 alchmene H 22 lachenam A 741 zachintho Tr 866 calchus (Caycus) Tr 237 chaphereus A 581 chorus *fere ubique pro corus, michi nichil constanter*; choleus pro colchus Tr 1114 [*cf. calchidicus Verg. ecl. X 50*] p — ph spinx O 92 250 654 prygibus Tr 478 paretram H 998 scarpen Tr 858 — trophea A 191 Tr 158 phylon Tr 858 t — th tus torus balteus H 353 Nabatae Hii 160 Nabataeus A 504 — Tyestes A 25 Aegistus tyrsus *frequenter talamis* Tr 910 istmos Hii 83 scyta Tr 1114 — antheus Hii 24 aethnaeus *saepe bithonius* H 230 etc. r — rh rodope Hii 1036 1542 pyrrus *non raro* h non suo loco parrahsis A 876 trhaces Hii 1795 [*cf. trhaso ap. Ritschl. prisc. lat. mon. ep. p. 69 ad 76 E*]
- 7 *consonae simplices pro geminatis, geminatae pro simplicibus*. c — cc sucus O 506 M 715 721 H 940 fucus P 1054 baca O 551 bucina T 799 sicine P 872 (at hocine pro hocne Hii 775) — baccifera O 421 *ex baccare corruptum uidetur* O 421 [*βάρναρις*] oceanus O 517 H 26 sicculo Hii 1312 peccoris P 301 ch — cch Bacchus *plerumque*, bachus A 944 O 158 (*pro Iaccho*) 113 328 H 701 Iaccho O 443 bracchia Hii 109 1866 O 408 — d — dd redit *aliquotiens pro reddit*. t — tt litus *plerumque*

littora HII 840 A 456 Tr 110 147 etc. uita pro uitta Pfr. 146 P 659 Atin A 727 — bruttia HII 654 bruttium T 578 — oblitterentur M 560 quattuor *bisyllab.* HII 1099. — p — pp sipara M 328 HII 703 Iuppiter puppis *constanter* — supremus HII 1510 Tr 383 771 etc. clipeus Pfr. 108 119 ropperiet Tr 438 Oedippus *plerumque*. l — ll pelex (*nusquam* pellex) belua squalo squalor squalidus ilex HII 1644 ilico O 611 paulum solemnis (*uel* solempnis) que-rela reliquiae cybelę *producta media* Tr 72 (*at Rescr.* cybe-bae) cybeles *anapaest. mensura* P 1144 — calidus (*i. e.* cal-lidus) O 106 callidum (*calid.*) T 1058 sollertis Ofr. 238 sollicitus *ubique* ballista P 543 Calliopae pallidus — En-celladus HII 1740 mollitur O 1019. m — mm — mn — nn sqamosus T 1048 M 1031 — dammis P 580 damae HII 1062 immo ammentum P 820 comminus Tr 357 ammissi *pro* amisi H 1266 lamma A 909? antemnas A 526 O 907 antemnas M 324 solemnis u. II 4 et 5 Clytemestra A *inscr.* : 109 227 413 1011 Strynnonis O 617 — ennarra Tr 1077 n — nn — mn. Erinyes *ubique* — Agamemno A *inscr.* Aga-memnon A 816 990 u. *subscr.* Agamenon A 816 990 Men-non *pro* Memnone Tr 248 s — ss causa (*numquam* caussa) casus *pro* cassus Tr 680 al. cresius P 1179 gno-sius A 24 H 737 O 913 gnosiacus HII 161? Lyrnesos Tr 230 Lyrnesida A 187 Parnasi A 758 Parnason Ofr. 129 *at* Parnassos O 285 Parnassio HII 1478 Cassandra Thressa tartessius H 236 Titaressos thessalicus (thesalus H 292 V) Nassamonio *uitiose* HII 1646 transsierat u. *supra*.

- 8 consonarum mutationes. u — b — ph — f. Danuuius M 727 (*E Rescr.*) Danubius T 376 fauula Tr 380 affluat HII 1447 uixque (*i. e.* bisque) HII 1855 graue (*i. e.* trabe) A 250 iunatus (*iub.*) T 732 [*cf.* iuuaberit *ap. Momms. inscr. R. N.* 4342] aucupauor m. *pr.* Ofr. 361 deuium (*i. e.* du-bium) Tr 901 (fleuiles O 521 *Rescr.*) — Suebae M 716 — tolerabit H 1195 nobis (*nouis*) Tr 910 pluribus (*i. e.* plurimus) HII 1755 (1966A) — bosforos H 128 (bosforus V) — fylomela HII 200 fineas frigas frigibus frygiae frigio frixeum fere Ethieme Tr 827 *ex* Fthie natum fluus *i. e.* Phlyeus P 30^a nefele tysifone sulfure c — q secuntur O 726 insecuntur O 985 (ae-cum M 200 *Rescr. qu* tamen eodem uersu aequus habere uide-tur) oblicus O 369 (*cf.* HII 1042) elocor HII 732 locor H 299 *pr. m.* condam (*quond.*) HII 553. qu — c archi-tenens P 717 quoquit HII 1400 quaquumque P 1079

(aquilles *i. e.* Achilles A 179 R 10 *cf.* Aquillitani C. I. 200, 79) gu — g tinguere H 38 T 820 P 660 O 43 urguere M 956 O 556 — lango[re] A 162 o — g Ligurgi O 478 H 907 (*E V*) — corytis H 1134? gn — n gnatus gnauus u. *supra* II 4 gnosiarius A 24 H 737 P 657 O 913 gnosiarius HII

161? cyenus A 715 cienus A 216 Cynus H 490.
 d — t liquid P 904 1009 H 624 reliquid Tr 632 Hii 1349
 H 398 *pr. m.*? T 221 inquit M 693 quod *pro* quot Hii
 1857 H 435 capud P 1029 — andro *pro* antro Ofr. 103
 aliquit T 274 M 398 aliquot Pfr. 51 O 18 *m. pr.* quit P
 742 nequit T 894 Pfr. 151 at *pro* ad Hii 1925 (illut M 226
Rescr.) — fronte *pro* fronde A 604 — sed *pro* et *aliquotiens*
ubi uox superior s litera terminatur ut H 968 recipi sed
pro recipis et E V (set *plerumque* V) — haut uel aut
pro haud non raro s — o cinis Hii 1397 (siti H 850 V)
 s — sc — ss — ssc Syrus Tr 348 Sythes Hii 1255 (consios
 H 696 V) — Scyros Tr 235 absens H 277 (E V) scaenus
aliquotiens ut H 1130 — augessit (sc) M 674 ulcissi O 222
 (nosce H 220 V) — paciisci A 269 posscit Tr 319 de-
 cresscet Tr 1058 — ascensor (ds) P 1216 s — x — ss
 nisus H 1327 at nixae T 600? mixtus Vlixes *constanter* —
 estollit Tr 311 declausit *pro* deplanxit Hii 1856 — minax
pro minas H 906 (*pro* Mimans Hii 734 R) ferox nonnumquam
pro feros uixque (*i. e. bisque*) Hii 1855 (experii H 1147 ful-
 xit H 212 exit H 327 V) lassus lassatus (*pro* lax.) saepe.
 — pistrix (πίστρις) P 1058 x — sx arsx A 583 O 232 x — cx
 reuinxit Pfr. 146 coniuncx Hii 198 sm zmaragdos P 324
 zminthea A 177 li — illo A 598 pylli Tr 221 bella cum
 fero (*i. e. Belis in f.*) Hii 964 l — r fluctum O 49 *pr. m.* fulua
 Hii 1973 (fructuat H 703 V *m. sec.*) lustrare (*i. e. lustrale*)
 Tr 643. m — n forsam A 1048 Tr 669 quim H 396 ae-
 dom A 706 — minans minas *pro* Mimante *aliquotiens* (Hii
 1388 H 986 *al.*) famen Tr 592 semianimen P 1111 — n
oppressum plactus (*i. e. planetus*) Hii 1674 o — t ante i
uocalem sexcenties commutatae: spacium aties *al.* solacium
 Tr 819? conuitia M 113 nuntius *constanter*. raro ante
alias uocales: detus Tr 776 latera A 434 artem A 588
 (uertitis H 80 V) et — t — tt auctor autumnus artus
constanter artat H 1218 (E V) rictus Hii 1278 complecte
 Tr 103 (mictetur emicte guctura actici sagictas *alia* V) —
 flete Tr 935 lutifer H 691 — atticus *pro* arctico *aliquotiens*.
 — rittus u. II 2 (attis *pro* actis H 1221 V) e uel t — p Tripce
 = Tricce Tr 831 (septatur *i. e. sectatur* H 757 sagiptas
 H 459 V)

III Singularia quaedam ad nominum et uerborum flexionem pertinentia.

- 1 nomina. rates (*nom. sing.*) A 464 789 uolucres (*n. s.*) M
 631 rupis (*nom. sing.*) Ofr. 23 — exanimis: corpus ex-
 anime Hii 1465 A 962 exanimis Tr 613? semianimen
 P 1111 — us: corpore exanimo T 1063 c. exanimum P 593

unanima coniunx O 794 semianima pectora O 1075 — aetheri (*gen. s.*) M 1034 — puppem H 773 (E V) 779 *al. securem* A 45 — sceleri (*abl. sing.*) P 693? M 1024 (*contra uersus legem*) sorti Tr 987 *non abl. sed dat. est.* — rubente P 1054 tepente H 8 (E V) uirente H 908 (E V) ubere H 337 (E V *contra uersum*) — toto (*dat. s.*) H 11 762 *nom. plur. is auris* P 1047 urbis M 127 arcis H 11 1915 [*pluris mon. ancyr. ed. Mommsen* IV 46] *acc. pl. is omnis frequenter* fontis T 107 auris P 400 messis H 11 795 gregis H 11 1794 ruboris H 668 — feralis T 668 incolumis T 1030 bimaris O 286 ueteris M 397 *gen. um mensum* Pfr. 173 caelestum H 601. decl. IIII. domus (*acc. pl.*) H 243 domos (*acc. pl.*) A 122 lauru (*abl. sing.*) A 816 laurus (*acc. pl.*) A 356 colus suae (*gen. sing.*) O 1006 colus auidi (*gen.*) H 11 1101 *acc. pl. : le-*

ues colos H 11 375? ipsas colos H 11 772 colos quas H 11 671 (*corr. 2 m.*) colus H 11 221 turpe scelus (*i. e. turpes colus*) H 11 1184 consumptos colus H 11 1088 — genibus T 521 Ofr. 306 P 675 711 ueribus T 765 770 portibus Pfr. 251. nomina graeca. *nom. sing. I decl. a producta (cf. Lachmann ad Lucret. p. 405 s.)* Alcmena H 11 1413 Hecuba Tr 869 Pyrrha Tr 1049 Megara H 206 1014 Oetee H 11 1499 = Oeta? — a *correpta* Phaedra Electra Oechalia H 11 425 Hecuba *plerumque*, hecubae A 682 (hecube A) Andromacha *inscr.* Tr — Polyxene Tr 376 Alcmenae *pro* Alcmena H 11 1858 Eurydice. — Tiresia O 293 295 (*inscr.*) Licha H 11 1464 (Pelias M 201 *recte* A Pelias E *uittiose*). *nom. sing. II decl. plerumque* os on: Syros Carystos Tityos Ismenos Euenos Alpheos Pactolos scorpios isthmos Synion (Sunium) Ilion *alia, raro* us um Scyrus Tr 348 Ilium Tr 31. *acc. Cyllaron Ismenon Aeacos pro Aeacon* H 11 1562 III decl. o — on Creo O 207 209 *inscr.* 206 522 Agamemno *inscr. tragoediae alias* — on Agamemnon Pluton Memnon Amphitryon. *acc. sing. decl. I et III praeualent terminationes graecae en — an — yn* Alcmenen Oeten Eurydicen Rhodopen — Borean Eurotan Lichan — Araxen Vlisen Gangen Alciden Atriden Oresten Achillen — chelyn Ityn Eleusin Trachin *alia. am — em — im* Andromacham Tr 585 Ossam H 11 1156 Alcidem H 11 513 1324 Erynim O 657 Tigrim (*sequitur uox* inmiscet) Tr 11 — Eurydicem H 581 Scythem H 1217 — Oedipodam O 1025 *gen. sing.* Cybelae Tr 72 Hecubae 143 972 *at* Cybeles P 1144 Ioles H 11 559 Helenae *an* Helenes? A 965 (E: helene soror) — Geryonae A 888 geryone H 1177 — Oedipodae H 500 — Phasidis M 102 *dat. s. Parnetho pro Parnethi* P 4 *uocat. sing.* Calchas Tr 368 — Oresta A 991 — Vlisen Tr 603 (*alias* Vluxe) *abl. Oedipoda* O 964. *adiectiua graecam terminationem os on non admittunt. bistono*

ales A 708 *uitiose pro bistonis. ius — eus pelopēus* M 899
 T 22? pelopius A 7 166 pelopaeae = pelopiae T 641 —
 2 uerba. *In coniugatione quod obseruatione dignum esset nihil
 repperimus praeter haec pauca: tondis pro tondes* Ofr. 130
friget pro frigit O 39 uomet *pro uomit* O 979 — tenderent
i. e. tenderant pro tetenderant H 542 — occurrit *uitiose pro
 occucurrit* Pfr. 5. — (adorsus = adortus H 243 V) — *de
 contractis perfectorum formis cf. I 3.*

IV Qua ratione uoces uel coniunctae uel seiunctae sint.

praepositiones nominibus suis adnexae: [*de monum.
 ancyr. Mommsenius (Res gestae diui Augusti p. 145): saepe
 inter praepositionem et sequens substantium in archetypo
 non interpungi uix dubium est; certe in indice maioribus et
 euidentioribus litteris scripto ita legitur u. 2 in rem u. 3
 induabus.*] instatu aculpa abetheria adte adcantus perhas
 pertonantem exillo exte proptermesubplastro profato prome
 caelotenus (H11319) immembra T760 uocabula composita
 diuelluntur: in domitum a mitto at tonitu per errent ex
 cusso sub actus de cretum super sum — in cassum T 1070
 in uicem T 102 — qui cumque cui quam ante quam quae
 nam iam ne amor ne iam iam non dum etiam num. parti-
 culae orationis coniunctae cum uocibus quae
 subiciuntur: siqua siquid site sipotes sinimis sedtu sed-
 magnus ethanc etfulget necsitotus nequis iamse iampos-
 sum ante anpossum namquis autcentum nonlicuit quam-
 prope tambene quidhoc cumtraxi endomita protector. —
*multa praeterea uel coniunctarum sine ratione uel male direm-
 ptarum uocum exempla soli librarii — quem quidem e libro con-
 tinua scriptura exarato suum transscripsisse hac ipsa re in-
 tellegitur — aut neglegentiae aut inscitiae tribuenda uidentur
 esse uelut talia: terhodopetulit, pallorraborem, siquafecun-
 dum, inhibendataamen illothessalicus expectotuam tupraeda
 occurrit ibi (H11 42), fer culum, diui dunt, in achus, cas
 pias, at hos de lia, phoetontia dum. — De literarum elisione
 cf. I 4.*

III. INDEX METRICVS.

A

RECENSVS METRORVM

IN LYRICIS CARMINIBVS ADHIBITORVM.

Vno asterisco* significauimus carmina quae medijs in actibus leguntur, duobus quae in difficilioribus Oedipi atque Agamemnonis canticis reperiuntur.** — de lyricis Senecae metris nuper egerunt L. Mueller de re metrica poetarum latinorum Lipsiae 1861 (prooemium d. Dec. 1859) p. 118—130. B. Schmidt de emendandarum Senecae tragoediarum rationibus prosodiacis et metricis Berolini (Dec. 1860).*) G. Richter de Seneca tragoediarum auctore. Bonnae (1862) p. 20—24. R. Peiper Observationum in Senecae tragoedijs libellus Vratisl. 1863. Strophen in Seneca's Choraliedern Z. f. G. t XVIII (1864) p. 247—53 326—33 694—701. G. Richter die Composition der Choralieder in den Tragoedien des Seneca MRh XIX (1864) p. 360—79 522—27 confer.: Beispiele von versversetzung und interpolation MRh XVIII (1863) p. 29—46. De cantico quodam Oedipi Senecae [402—508 Gr.] ad genuinam formam reuocando, Symbolorum philologorum Bonnensium fasciculi posterioris, qui nondum prodiiit, p. 555—580. scripta est haec commentatio anno 1864.

Anapaesti I dimetri inmixtis monometris H 125—208 1059—1144 T 789—887 P 1—89* (Hippolyti) 330—65 967—96 1132—57 O 155—205 438—450 759—84** 1001—19* Tr 714—45* (Andromachae) M 301—382 790—850* (Medeae) A 57—108 635** 671—92** 698—729* Hrr 173—235 (Ioles) 586—709 1155—64* 1211—21* = 1283—93* 1992—2006* Oct. omnia carmina. amoebaeum (Hecubae et Chori) artificiosius compositum insigne epiphonematis Tr 67—170 Chori et Thyestae 923—73* amoebaeum ex parte (Chori et Alcmenae) Hrr 1868—1948.**

II dimetro subicitur monometer A 311—412.

sapphici (Obs. p. 1—20) I desunt adonii H 834—78 P 279—329 1158—62 O 755—58 (corrupti) A 908—917** II. additur adonius a) in fine carminis T 546—622 Hrr 1522—1610 O 417—434** b) primae et ultimae strophae Tr 1019—65 P 744—60 medijs strophis A 845—873****

*) Vix dignus est qui commemoretur M. Hoche die Metra des Tragikers Seneca. Halle 1862.

- c) strophis uersiculorum numero paribus constanter additus: strophae generis horatiani M 582—609 A 614—20 = 628—33** 877—80** (*alcaicae str. respondens*) sapphico-
rum numero adaucto M 610—72 (9 uu.) O 110—154 (13
et 10 uu.) O 479—515** (8 uu.) Tr 824—71 (11 uu.)
A 636—62** (7 et 8 uu.) 666—70** (5 uu. *str. alcaicae
respondens*) 881—86 = 893—97 = 918—24** (7 uu.)
- adonii u. sapph. alcman.**
- alcaici** (*Obss.* p. 26 not. 1) strophae alcaicae horatiani
generis: A 621—24 = 634** 663—65** 874—76** (*sap-
phicis respondentes*) 887—88** (*asclepiadeae respondens*)
tertio uersu bis repetito: A 898—902 = 903—7**
- sapphici et alcaici copulati:** sapphici subiciuntur alcaici
O 735—40 = 741—42** alcaicis subiciuntur sapphici
O 743—48 = 749—54**
- glycone** (*Obss.* p. 20—24) I horatianum genus: H 879—98
T 336—403 M 75—92 O 722—26** H_{II} 1035—1137 (*phere-
cratei uu.* 1064 1084 *spurii*) II a basi trochaica in-
cipientes O 903—35
- pherecrateus u. glycon.**
- asclepiadei dodecasyllabi** (*Obss.* p. 25—28) H 528—95 T
122—175 P 761—831 Tr 380—417 M 56—74 93—109
H_{II} 104—172
- asclepiadeum quartum aliquantum inmutatum:** asclepiadeo
bis repetito subicitur glyconeus cum choriambica heph-
themimeri P 1137—40 = 1149 eadem strophā restituenda
uidebatur alteri nostrum O 413—16 u. *Symbola* p. 565. quae
inter asclepiadeos legebatur P 790 s. (*lasciuiae nemorum
dae montuagique Panes*) sublata *Obss.* p. 27 s.
- strophae hybridae**
- a **asclepiadeo-sapphica:** uersui asclepiadeo ter repetito sub-
mittitur sapphicus O 413—16** (≈ O 409—12) A 610—13**
(*prood.*)
- a' **sapphico-asclepiadea:** duobus sapphici subiciuntur metri
asclepiadei tertii clausulae (asclep. cum glycone) O 409—
412** (≈ 413—16)
- b **asclepiadeo-alcaica:** asclepiadeo bis repetito subiciuntur
alcaicae strophae clausulae (iamb. dim. hypercatal. et alcai-
cum decasyllabum) O 727—30** (≈ 731—34) A 889—92**
(≈ 887—8 str. alcaica)
- b' **alcaico-asclepiadea:** alcaico bis repetito subiciuntur ascle-
piadei tertii clausulae (asclep. cum glycone) O 731—34**
(≈ 727—30)
- dactylii tetrametri s. alcmanii** (*Obss.* p. 30) O 455—73** (*ado-
nio clausi*) P 769—71 (*spurii*) H_{II} 1953—71* (Alcmenae)
- dactylii hexametri** (*Obss.* p. 30) O 237—42* (oraculum) O 407
et 408 435—7 451—4 474—8 516—21** M 110—5.

trochaici tetrametri (*Obs.* p. 29) P 1210—21* (*Thesei*) O 228—36* (*Creontis*) M 743—54* (*Medeae*)
iambici trimetri (*Obs.* p. 28) M 755—73* (*Medeae*) trimetro subicitur dimeter acatalectus M 774—89* (*Medeae*) dimeter acatalectus A 796—811* (*Cassandrae*) dimeter catalecticus s. anacreonteum M 857—86 tres strophae dimetro brachycatalecto s. euripidio clausae.
cantica ex pluribus metris composita (*Obs.* p. 35—38) sapph. anapp. T 279—329 330—65 O 110—54 155—205 anapp. sapph. P 1132—57 1158—62 (anapaestis interpositae sunt II strophae liberiores 1137—40 1149) asclep. anapp. H 104—172 (*Chori*) 173—235 (*Iolae*) asclep. glycon. H 834—78 879—98 asclep. glycon. asclep. hexam. M 56—74 75—92 93—109 110—5 sapph. asclep. P 744—60 761—831 (3 alcmænios qui sunt interpositi spurios habemus) tetram. troch., trim. iamb., trimetris subiecti dimetri iamb., anapp. M 743—856 (*Medeae ueneficium*). difficiliora sunt O 407—521 O 722—784 A 610—92 A 845—924

B

C O N S P E C T V S

EVRYTHMIAE.

Signis usi sumus hisce:

- (+) dialogi strophicae partes ubi cohaerent — quod non nisi ita fieri solet ut primi uersus strophae sequentis particula, quae fere semper semiquinaria caesura efficitur, superioris strophae sententiam claudat, — signum crucis uersuum numeris adiecimus.
- (*) strophas aut lacunis aut additamentis foedatas aut uersibus contra poetae consilium transpositis turbatas asterisco indicauimus.
- (^m) anapaesticorum monometri singuli et in mediis strophis et in stropharum exitu positi deprehenduntur. Qui sunt medii plenorum uersuum auctoritatem habent, qui strophas claudunt non numerantur. quo fit ut e. g. septem uersibus quorum ultimus est dimeter, respondere possit strophæ post totidem uersus monometro clausa. monometro stropham claudi m litera uersuum numero adposita notauimus.

Praeterea nuda litera strophas significat, antistrophas lineola (') literae adiecta, proodos circulo (°), epodos duabus lineolis ("), strophas adonio clausas (ad) adiecto insigniuimus. Quae in nostro exemplari errata sunt, tacite hic correximus.

I HERCVLES

Actus I 1—124

5 2 2 2 2 2 3 3* 4 3 3+4 3+3 3+3 3* 3 3+6 6 4 4 6 6 4* 4 6 6 6* 2
 a b b' b'' b b' c c' d c c' c' c' c' c' c' e e' d d' e e' d d' e e' e' f

Canticum I anapp. 125—208

7* 7 7 7* 7* 5* 5 5* 9 9 7 7^m
 a a' b b' b'' c° c c' d d' e e'

Actus II 209—527

8+8*+4 2 2 2* 4 4 2 2 2 4 | 5 5 5 5* 4 4+6 6+4 4 6 | 8 8 3 3*
 a a b c c' c'' b' b c° c c' b' | d d' d d' e e' f f' e e' f' | a a' h h'

3* 4+4+5 5 3 | 4 6 4 5* 5 5 5* 5+6+6 | 4 4 4 4 4 4
 h i i' k k' h' | i l° i' k k' k k' k' l l' | m m' m m' m m'

6 6 6 6* 1 1 3 3 6 4 4 4+ | 6 6 5 5 5 4 4
 n n' n'' n o o' p p' n' q° q q' | r r' s s' s' t t'

Canticum II asclep. 528—595

ZfG p. 697 s.

6* 6 4 5 5 4 6* 6 6 5 5 6 6*
 a a' b c c' b' d d' e f f' e' e'

Actus III scaena 1 596—621

7 7 4+4 4
 a a' b b' b''

scaena 2 622—833

4 4 5 5 4+5 5 4 4 4
 a a' b b' a'' b b' a a' a'

6 5* 5 3+3 3 4 4 3 3* 3 2 2 5+5*+5+4 4 4+5*+5 2 2 2 2 2
 c d d' e e' e' f f' e e' e' g g' h h' h'' i° i i' h h' k° k k' k k

2 2 5 4 5 4 5* 5 4+4 6 6 5 5* 6
 g g' h i h' i' h h' i i' l l' m m' l'

Canticum III sapphici 834—878 glycon. 879—898 ZfG

p. 330 252 MRh XIX p. 521 5*44 66*6 3443 | 777*
 a b b' c c' c' d e e' d' | f f f'

Actus IIII 899—1058

533*5336+655*+885556654+4+
 a b b' a' b b' c c' d d' e e' f f' f g g' f' h h'
 677+63443436+6
 i k k' i' l m m' l' m' l' n n'

Canticum IIII anapaesticum 1059—1144

99*5577*7*8*8*7*7*44*
 a a' b b c c' c' d d' e e' f f'

Actus V 1145—1351

55*445553353+335544*+4*4+444
 a a' b b' a a' a' c c' a c' c' c' a a' d d' d' d' d' d'
 5*111666511225+58+855*88774*+4
 e f f f' g g g' e' f f' h h' i i' k k' i i' k k' l l' m m'

II THYESTES

Actus I 1—121

2554444+5+5*44+44+6668+8+6445552
 a b b' c c' c c' b b' c c' c c' d d' e f f' e' g g' h h' h' a

Canticum I asclep. 122—175 ZfG. p. 698 MRh XIX p. 369

A. Goebel ZfG XVI p. 737—44 44*48833477
 a a' a' b b' c c' d e e' ...

Actus II 176—335

8+866+5555*55*5555+336+677+55
 a a' b b' c c' c' c' d d' d d' d d' e e' f f' g g' h h'
 6+644+4446+6
 i i' k k' k k' i i

Canticum II glycon. 336—403 ZfG p. 252 MRh. XVIII
p. 37 sqq.

[3] 5 6* 5 5 6 7 4 7 4* 5 5 3
... a b c c' b' d e d' e' f f g

Actus III scaena 1 404—490

7 5* 6 6 5 6 6 8* 8 8 7 5 3
a b c c' d c c' e e' e' a' b' f

scaena 2 491—545

5 8 8 5 6 6* 6 5 5
a b b' a' c c' c' d d'

Canticum III sapphicum adonio clausum 546—622
ZfG p. 331

3 3 4 4 7 7* 4 5 5* 4* 4* 3 5 3 5 3 4 4^{ad}
a a' b b' c c' d e e' f f' g h g' h' g' i i'

Actus IIII 623—788

4 7 7 9 9 9 + 8 8 7 7 5 5 3 6 6 5 5 3 + 7 7 6 6 5 5* 5
a b b' c c' c' c' d d' e e' f f' g h h' f f' g' e e' h h' i k k'

Canticum IIII anapp. 789—887

4 8 4* 8 6^m 6 8* 8^m 8 8 7 7* 2^m 3* 2^m 3
a b a' b' c c' d d' e e' f f' g h g' h'

Actus V scaena 1 888—922

4 4 5 5 5 6 6
a a' b b' b' c c'

Chori et Thyestae anapp. 923—973*)

7 7 4* 4 5 5 5 4 4 5
a a' b b' c c' c' b b' d
Ch Th Ch Th Th Ch Th Th Ch Th

*) Si uestigia codicis sequimur sic describendae sunt strophae:

Ch Th Ch Th Ch Th Ch Th Ch Th

sed offendunt uu. 946—950 a choro prolati.

scaena 2 974—1116
 3 3 3 3+3+7 7 7 5+5+5 7+7 5 5 5+5* 7+7+
 aa' bb' b'' cc' c'' d d' d'' e e' ff' f' f' e e'
 9 9* 9+5 5+5 1 1
 gg' g'' hh' h'' ii'

III OEDIPI FRAGMENTVM

Actus I 1—319

3 8 7 8 7 6 6 5 4 4 4 4 5* 5
 a b c b' c' dd' e f f' f' g g'
 8 8 7* 7+7* 5+6* 6 deest 7 7 7 5 8+8
 aa' b b' b'' c d d' c' bb' b'' c'' a a'
 6 6* 4 7 7 5 5 5 5 6 6 5* 5* 5 5+7 7+4 7 7 6 6* 7* 7*
 aa' b cc' dd' dd' aa' d d' d' d' cc' bcc' aa'.... cc'

Actus II 320—362 4 4 6 6 6 6 6 6*
 aa' bb' bb' bb'

IIII PHOENISSARVM FRAGMENTVM

3 3+5 4 5 4 7 7 6 7+6 7 6 7 3
 aa' b c b' c' dd' e f e' f' e'' f' a
 8 8 8 8 8 5+5*+5 5 5+5 5+5+7*+7+8+7+7+6 7* 6 7
 aa' aa' a'' b b' b' b' b' b' c c' d° c c' e f e' f'
 8 8 6 6 7 6 6+5+5+5+5+6 6
 gg' hh' i° hh' k k' k k' ll'

V PHAEDRA

Actus I scaena 1 Hippolyti anapp. 1—89

8^m 8 6 6*^m 5 5 5 5 5 7* 7 7 4 4 4
 aa' bb' cc' c'' dd' e e' e'' f f' f'

scaena 2 90—278
 4 4 6 6 7 7 5 5 7 7* 7 7 6 6 6 + 9 9 7 7 7 2
 aa' bb' cc' dd' ee' ee' fff' gg' hh' h'' i

4 4 7 7 $\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ 4 8 8* 4 3
 aa' bb' cc' cc' c c' a dd' a' e
 sexiens

Canticum I sapph. 279—329 (ZfG p. 330 s. MRh XVIII
 p. 43) anapp. 330—365

4* 4* 4* 8* 8 4* 8 8 | 6 5 5 5 5 5* 5
 a b b' c c' d° c c' α ββ' γγ' δ δ'

Actus II scaena 1 366—413 2 7 10 10 10* 7*
 α a b b' b'' a'

scaena 2 414—596
 3 7 7 4 4 4 4* 7 7 7 5 6 5* 6 3 4 4 7 7 7 7 8 10 10 8* 6 9 6 9
 a bb' cc' dd' ee' e' f g f' g' h° i i' kk' kk' l m m' l' non' o'

scaena 3 597—743
 5 + 5 5 4 4 5* 5 + 5 5 5 5* 6 6 6 6 4 7 7 7 4 6 6 5 4 6 6 + 5
 a a' a'' bb' c c' cc' cc' dd' dd' e f f f' e' gg' h e'' gg' h'

Canticum II sapph. 744—760 ZfG p. 329 asclep. 761
 —831 ibid. p. 700 Obs. p. 27 s. (alcmanii 769—71 spurii
 ib. p. 30) MRh XIX p. 521 ss.

5^{ad} 8 5*^{ad} [3] 4 4* 4 5 5* 5 5 8* 8 8 4* 4 4 4
 a b° a' alc. α α' α'' ββ' γγ' δ δ' δ'' ε ε' ε'' ζ

Actus III scaena 1 832—871 5 5 1. 3 4 4 4 4 5 5
 aa' b° cc' cc' dd'

scaena 2 872—966
 4 + 4 5 5 6 6 2 2 5 | 6 6 6* 6 6* 6 6 6 4 4
 a a' bb' cc' dd' e aa' aa' aa' aa' b b'

Canticum III anapp. 967—996 6* 6 6 6* 6*
 aa' a'' a a'

Actus IIII 998—1131

2 3* 3* 3 | 7 7* 7 7 7 7* 7* 7 7 8 8 8 8 9* 9+ 4 4*
 α α α α' | α^o α $\alpha\alpha'$ α' α α' $\alpha\alpha'$ b b b b' c c' d d'

Canticum IIII anapp. 1132—1157 strophae II libe-
 riores 1137—40 1149 (Obs. p. 26 s. MRh XIX p. 525 s.)
 sapphici 1158—1162 5 4 5^m 4* 5* 5 5

α β α' β' $\alpha\alpha'$ γ

Actus V 1163—1289

2.3 5 4 7 6 7* 6 7* | 3 3 3* 3 | 6+6* 6 6 6 3 7 7* 6 6
 α α' b c d c' d' c'' | α α' α α' | α α' b b' b'' c^o d d' $\alpha\alpha'$
 tetrametri troch.
 (ZfG p. 700)

VI OEDIPVS

Actus I 1—109

5 6 6 6 4 4 5 4 4* 4 4 5 5 5 4 4 6+6 2 3 3 3+3 2 3 4
 c^o α^o $\alpha\alpha'$ b b' c b b' b b' c' c' b b' α α' d e e' e' e' d' e'' b''

Canticum I Asapphici cum adoniis 110—154 u. Obs.
 p. 19 s. ZfG p. 329 s. MRh XIX p. 376 s. s.

13*^{ad} 10*^{ad} 10*^{ad} 12*^{ad}
 α b b' α'

B anapaest. 155—205 6 4* 8 8*^m 6^m 6*^m 5 5
 α α' b b' c c' d d'

Actus II scaena 1 206—294

2 2 6 5 6 2 3 2 3 3 3 4 5 4* 4 4* 4 6 6 6 6* 3
 $\alpha\alpha'$ α b α' γ δ γ' δ' ε ε' f^o b' f f' f f' g g' g g' h
 tetrametri hexametri
 ZfG 700 s.

scaena 2 295—406

4 4 5 5 6 6 6* 6 6 5 6 5 5 5 6 6 6 5* 5 4+4
 $\alpha\alpha'$ b b' c c' d d' e d e e' d' d d' b b' α α'

Canticum II ex uariis metris compositum 407—521 u. Sym-
bola l. l. de hexametris cf. ZfG p. 701 Obs. p. 37

2 4* 4* 6* 6 6^{ad} 3 6* 6 4 2* 2 22* 2 2 2 2 3^{ad}
A α α' a a' a'' B b b C c c' c c' c c' c c'

hex.-strophae sapphici hex.-anapp. hex.-alcmanni u. Obs. p. 30
liberiores*)

5 8* 8* 8* 8* 8* 6
D d d' d'' d d' E

hex. - sapphici cum adoniis - hex.

Actus III 522—721

2. 1 2. 1 2. 1 2. 1 2. 1 1. 1. 1-6* 6* 6 7* 7*
α α' α α' α α' α'' a a' a'' b b'

4*+4 5 8 8 5 5 4 4 5 5* 5 6+6 6 5 5* 5 6 6 7 7
c c' d e e' d' d'' c c' d d' d'' g g' g' d d' d'' g g' h h'

1 1 6 1 1 4 4 4 2
i i' g'' i i' k^o k k' l

Canticum III uaria metra conplectens 722—784

(A) (B) 5 5 2^m [4 5 4]
strophae α β β' γ γ' δ δ' ε anapp. a a' b [a b a']
liberiores u Obs. p. 36.

Actus III scaena 1 785—804

4 5 4 5 1 1
a b a' b' c c'

scaena 2 et 3 805—865—902

3 3 4 4 5 4 4 3 3 5 3 3 5 5+5 5 4 4 6 6 7+7
a a' b b' c b b' a a' c' a a' c c' c c' b b' d d' e e'

Canticum IIII 903—935 glyconeis ex basi trochaica inci-
pientes u. Obs. p. 21 s. ZfG p. 252

5 5 7 7 4* 4
a a' b b' c c'

*) u. 415 corrigendus sic: et tristes Erebi (*terribilis*) minas.

Actus V 936—1083

4 6 4 6 7 7 9 6* 6 9 3 4 4 4^m 3
a b a' b' c c' d b b' d' a b b' b'' a'

anapp.
choricum
u. 1001—1019

6 5+5 6 4 4 4+4+6 5 5 6 4
a b b' a c c' c' a' b b' a' c

VII TROADES

Actus I 1—66

7 7 7 6 5+5 6 6* 6 6 4
a° aa' b c c' b' d d' d'' e

Canticum I anapp. 67—170 u. Obs. p. 31—33 F. Haase
Miscell. philoll. l. III c. 5

A (Ch)	B (H)	B' (Ch)	A' (H)	C (H) (Ch) (H)	D (H)	D' (Ch)
6 6 4	4 4 ^m 5* 2 1	4 4 ^m 5* 2 1	6 ^m 6	2 ^m 5 ^m 5 2 ^m	5* 5	5* 5
aa' b	a b c d e	a' b' c' d' e	a a'	a b b' a'	aa'	aa'

Actus II scaena 1 171—210

2 2 6 6* 6 6 6 6
aa' bb' bb' bb'

scaena 2 211—379

4* 4 4 4 5 5 5 4 4* 4* 4 4 4 6+6 4* 4+6+6*
a° aa' a'' bb' b'' aa' a'' a''' aa' b b' a a' b b'

3 3 3 6 6+5 5* 5 | 1.1 1.1 1.1 1.1 1.1 1.1 2 2 2* 2 2* 2 4 7 4 7
aa' a'' bb' c c' c'' | a a' a a' a'' bb' b'' bb' b'' c d c' d'

Canticum II ascle p. 380—417 ZfG p. 696 MRh XIX
p. 365 s. s.

7 4 4 4 4 4* 7*
a bb' bb' b'' a'

Actus III scaena 1 418—527

7 7+7 7 7 7 7* 4 8 8* 5 6 9 5 6 6 2 2
aa' aa' a'' aa' b c c' d e f d' e' e'' gg'

scaena 2 a) 528—713

55 7* 7 6+6 6+6 5 5 4 6 6 5 4 4 6 6 8 8* 8 8* 6 6 8 8 8 8* 5 5
 aa' bb' c c' d d' ee' fdd'e'' ff' dd' gg' gg' hh' gg' gg' aa'

b) anapaest. 714—745 2 2 4 3 3 3 4 4 3 4
 (Andromachae) aa' b cc' d ee' d' b'

c) 746—823 7+7 5 5 6 8* 8 6+5 5+7 7*
 a a' b b' c d d' c' b b' a a'

Canticum III 824—871 V strophae sapphicae XI uersuum
 (adonio clausae) u. Obs. p. 10—18 ZfG p. 329
 a a' a a a''

Actus III 871—1018

77* 7 55+5+5 6+6 4 4+4 66* 7 7 6 7+6* 6+5* 6* 5 6 5 5
 aa'a'' bb' b b' c c' dd' d'' cc' ee' fe'' f' g h g' h' g'' h'' h'''

Canticum III 1019—1065 sapphici ZfG p. 329 MRh XIX
 p. 375

9^{ad} 8* 8 8 8 9*^{ad}
 a a' b b' c c'

Actus V 1066—1189

4 4* 4* 7 7 6 5 5 6 7+7 5 5+6+6 7 7* 5 5 6 6* 2
 α α' α'' aa' b cc' b' a a' dd' e e' f f' dd' e e' β

ultimus strophae b' uersus 1113 non integer.

VIII MEDEA

Actus I 1—55 6+6 6 8 8* 6* 6 6
 a a' a'' b b' a a' a''

Canticum I 56—74 asclep. 75—92 glycon. 93—109
 asclep. 110—115 hexametri ZfG p. 694 s. 252 701
 MRh XIX p. 524 s.

3 4 4 4 4 7 7* 3 4* 4 4* 4 3 3 3
 a b b' b b' α α' β b° b b' b'' a γ γ'

Actus II scaena 1 116—178

$\begin{array}{ccccccc} 7 & 7 & +7 & 7^* & 7 & 5 & 5 \\ a & a & a' & a' & a'' & b & b' \end{array}$
 $\underbrace{\alpha \alpha' \beta \beta' \gamma \gamma'}_c$
 $\underbrace{\alpha \alpha' \beta \beta' \beta'' \gamma}_c$
 $\begin{array}{c} 8 \\ d \end{array}$

scaena 2 179—300

$\begin{array}{ccccccc} 3 & 3 & 3 & 4 & 3 & 3 & 3^* \\ a & a & a' & b^o & a a' & a a' & \end{array}$
 $\begin{array}{ccccccc} 4 & 4 & 5 & 5 & 7 & +7^* & 6 \\ a & a' & b & b' & c & c' & d \end{array}$
 $\begin{array}{ccccccc} 5 & 5 & 6 & 4 & 4 & 6 & 5 \\ e & e' & d' & f & f' & d'' & e e' \end{array}$
 $\begin{array}{ccc} 5 & 3 & 5 \\ h^o & i & h h' \end{array}$
 $\begin{array}{c} 5 \\ i' \end{array}$

Canticum II anapp. 301—382

$\begin{array}{ccccccc} 6^* & 6 & 4 & 4^m & 6 & 6 & 7 \\ a & b & c & c' & a' & b' & c \end{array}$
 $\begin{array}{ccc} 7 & 7^* & 5 \\ d & d' & e \end{array}$
 $\begin{array}{cc} 5^m & 4 \\ e & e' \end{array}$
 $\begin{array}{cc} 5^* & 5 \\ f & f' \end{array}$

Actus III scaena 1 383—433

$\begin{array}{ccccccc} 2 & 4^* & 4^* & 4^* & 4 & 5 & 5 \\ a & b & b' & b & b' & c & d \end{array}$
 $\begin{array}{ccc} 4 & 5 & 5 \\ d d' & c' & d d' \end{array}$
 $\begin{array}{cc} 4 & 2 \\ c'' & a \end{array}$

scaena 2 434—581

$\begin{array}{ccccccc} 8 & +8 & 4 & 88^* & 6^* & 666^* & 33 \\ a & a' & b^o & a a' & c c' & d d' & e e' \end{array}$
 $\begin{array}{ccccccc} 44 & 11 & 33^* & 33 & 33 & 22 & 11 \end{array}$
 $\begin{array}{ccc} 33 & +7 & 7 \\ g g' & h h' & h h' \end{array}$
 $\begin{array}{ccc} 95 & 5 & 9 \\ i i' & k k' & l l' \end{array}$
 $\begin{array}{ccc} 77 & 95 & 5 \\ m m' & o p p' & o' \end{array}$

 Canticum III strophae sapphicae adonio clausae,
 a quaternorum b nouenorum uersuum 582—672

u. Obs. p. 9 ZfG p. 329 MRh XIX p. 374 s.

$\begin{array}{ccccccc} a^o & a & a' & a'' & a^o & a & a' \end{array}$
 $\begin{array}{ccccccc} b^o & b & b' & b & b' & b^* & b' \end{array}$

Actus IIII scaena 1 673—742

$\begin{array}{ccccccc} 5 & +5 & 8^* & 8 & 6^* & 6 & 6^* \\ a & a' & b & b' & c & c' & c \end{array}$
 $\begin{array}{ccc} 6 & 6 & 3 \\ c' & c' & d \end{array}$

scaena 2 ueneficium Medeae 743—856

Obs. p. 37 23 ZfG p. 700

$\begin{array}{ccc} 4 & 4^* & 4 \\ \alpha & \alpha' & \alpha'' \end{array}$
 $\begin{array}{ccc} 55^* & 55^* & \\ a a' & a a' & \end{array}$
 $\begin{array}{ccc} 4 & 4 & 4 \\ b b' & b b' & \end{array}$
 $\begin{array}{ccccccc} 6 & 5 & 6 & 6 & 4 & 5 & 5 \\ a & b & c c' & d e e' & f & f' & e'' \end{array}$
 $\begin{array}{cc} 4 & 5 \\ b a & 6 \end{array}$

tetrametri trochaici 743—754
 trimetri iambici 755—773
 trimetri et dimetri iambici 774—789

anapaesti
 790—850

 Canticum IIII 857—886 anacreontici cum euripidio Obs.
 p. 28 29 ZfG p. 700

$\begin{array}{ccccccc} 4 & 5 & 4 & 4 & 4 & 4 & 5 \\ a & b & a & c & a' & a' & b \end{array}$

Actus V 887—1035

6 6 2 2 5 5 + 6 5 5* 6 7 7 5 4 5 4 7 6 + 7 4 6 7 7 4 4 + 4 4 5 5
aa' bb' cc d c c' d' e e' f g f' g' h i h' k i' h h' kk k' ll'

VIII AGAMEMNO

Actus I 1—56

Canticum I anapp. 57—108 7 7 6 6 7 7 6 6
aa' bb' cd c' d'

Actus II scaena 1 109—226 (stichomythia 145—162)

scaena 2 227—310

Canticum II 311—412 strophae V disticha conplectuntur
 ex dimetro et monometro anapaestico facta

a* a' b b' c* c' d d' e* e' f

Actus III 409—609

Canticum III ex uariis metris conpositum 610—692

A	B	C	D
str. liberiores.	anapp.	strophae sapphicae	alc. sapph.
anapp.	fragm.	alc.	anapp.
a <u>b</u> <u>b'</u> <u>c</u> <u>b</u> <u>b'</u> <u>c'</u>	7* 8* 8* 7*	4* 5*	6 6 5 5
	<u>a</u> <u>b</u> <u>b'</u> <u>a'</u>	<u>c</u> <u>c'</u>	<u>aa'</u> <u>bb'</u>

Actus III scaena 1 693—818 inest chori canticum anapp.
 698—729:

7 8 8* 7
c d d' c'

Cassandrae canticum ex dimetris iambicis 796
 —811 ZfG p. 700

2 4 4 4 2
a b b' b'' a'

scaena 2 819—844

Canticum III uaria metra conplectens 845—924*)

a b b' a' cc' d ee' d' ff' gg' d''

*) u. 879 s. (str. c') sic erat describendus: — — dictaea — — —
 linquens horridus arua. | u. 905 (str. f') sic: insueta carpi
 — — — ||

Actus V scaena 1 925—967
 2 968—975
 3 976—1010
 4 1011—1070

X HERCVLES II

Actus I 1—103

Canticum I 104—172 asclepiadeum ZfG p. 699

7* 7 5* 5 5 4* 4* 4 5 6 5 6,
 a a' b° bb' c c' cc' d e d' e'

canticum Ioles et chori anap. 173—235

12 12 12 6 6 7 7*
 a a' a'' bb' c c'

Actus II 236—585

Canticum II anapp. 586—709*)

4* 6 6* 4 5 5 5* 5 6* 6 5 5* 5 5* 5 5 5 4* 4 8 8 3 3 3 3 3
 a b b' a' c c' c' d° b b' d d' e° e e' e' e' f f' g g' h° h h' h h'

*) b 624—30 (Cupit—Tagum) = b' 627—835 (Nec tota sitim—parum est)

Actus III scaena 1 710—745
 scaena 2 746—1034

Canticum III 1035—1134 glycon. Obs. p. 20 22—24
 MRh XIX p. 370 s. A Goebel ZfG XVI p. 737—44 uid.
 ibid. XVIII p. 251

5 4* 4 5 4 4* 7 7* 7 4* 4 4 4 4* 4* 5 5 4 4* 4* 4 4*
 a b b' a' b b' c° c c' d d' d d d' d' f f' g g' g g' h

Actus IIII scaena 1 1135—1393 insunt tria chori cantica
 anapp. 1155—1164 5* 5*

a a

1211—21 = 1283—93 10* 10*
 str. ant.

scaena 2 1294—1422
 scaena 3 1423—152

Canticum IIII 1522—1610 sapphicum adonio clausum ZfG p. 332

5 5 5 4* 4 4 5 4 4* 4* 4 4 4 4 5* 5 4 4 4 4 4^{ad}
 aa'a" bb'b" a bb' bb' bb'b" aa' bb' bb' b"

Actus V scaena 1 1611—1762
 scaena 2 1763—1867

Canticum V anapp. 1868—1948 Chori et Alcmenae

10 10* 8 8* 6* 6 8 8* 8 8 2
 a a' b b' c c' d d' e e' f
 Ch A Ch A

Actus VI 1868—2006

insunt: Alcmenae alcmanii 1953—1971 ZfG
 p. 700 s.

3 3 3 3* 3 3*
 a a' b b' c c'

Chori anapaesticum 1992—2006 7 7^m
 str. ant.

XI OCTAVIAE ordo.

(u. Obs. p. 38—40)

Actus I Nutrix 1 35—57

Octavia 1—34 58—72

Nutrix. Octavia 73—104 } anapp.

Octavia. Nutrix 105—205 227—277

Chorus 206—226 anapp.

Actus II scaena 1 388—448

scaena 2 449—604

Chorus 278—387 anapp.

Actus III 605—657

Octavia Chorus 658—703 anapp.

Actus IIII scaena 1 704—775

Chorus 776—793 anapp.

scaena 2 704—818

Chorus 819—836 anapp.

Actus V scaena 1 836—861

scaena 2 862—892

Chorus Octavia 893—1012 anapp.